WILBUR SMITH

ALEV KIYILARI

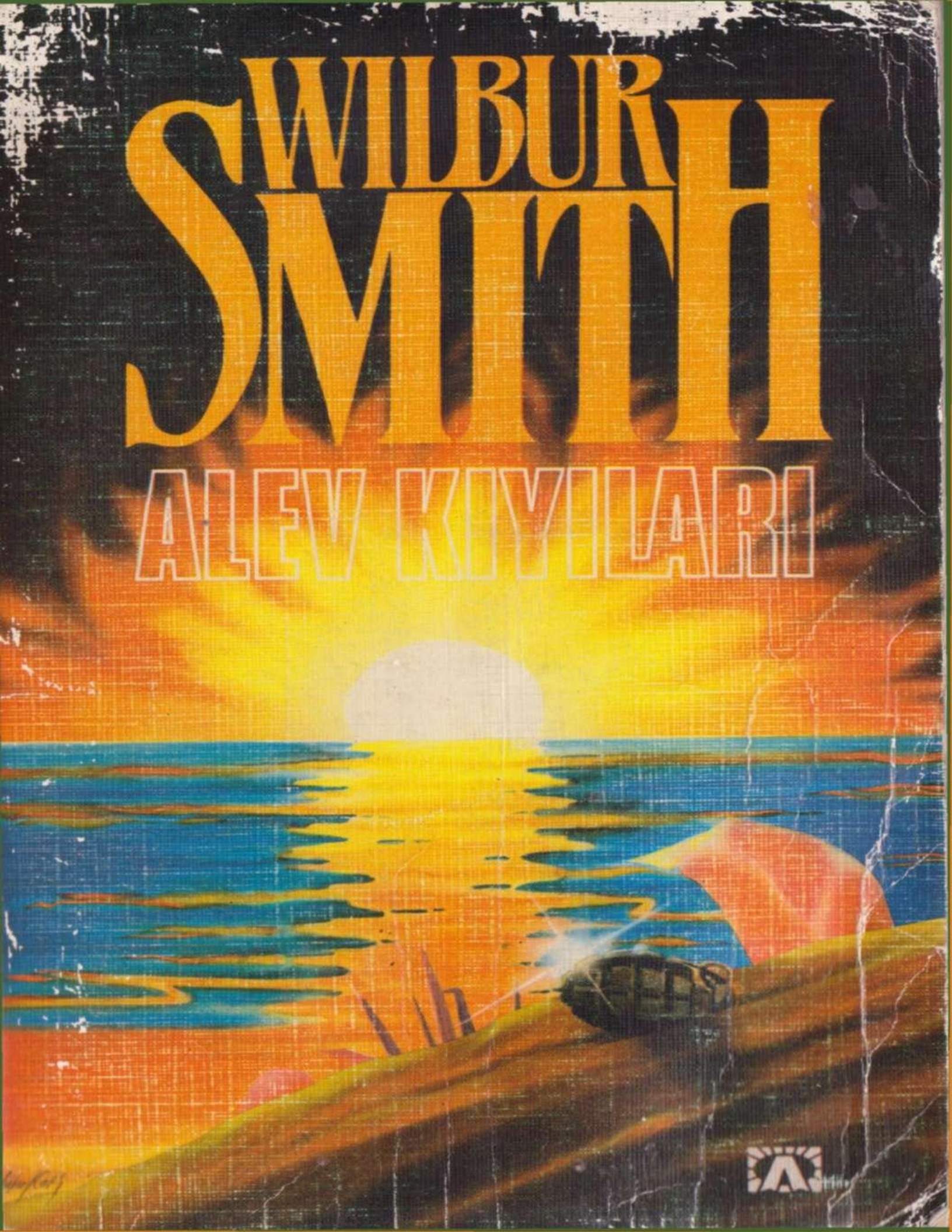

Kitabın Orijinal Adı
THE BURNING SHORE

Yayın Hakları (C) WILBUR SMITH

ONK AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

Kapak YÜKSEL ÇETİN
Kapak Filmi KOMBİ GRAFİK
Dizgi Baskı ALTIN KİTAPLAR MATBAASI
1. BASIM / AĞUSTOS 1985

Bu kitabın her türlü yayın hakları
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince Altın Kitaplar Yayınevi'ne aittir.

Adres
Celal Ferdi Gökçay Sok. Nebioğlu İşhanı.
Cağaloğlu. İstanbul

Michael o bilinçsiz top sesleriyle uyandı.

Her sabah şafak sökmeden önceki karanlıkta uygulanan utanç verici bir törendi bu. İki tarafın dağlara yerleştirdiği top bataryaları, savaş tanrılarına kurbanlarını vahşice sunuyorlardı.

Michael karanlıkta, altı battaniyenin ağırlığı altında yatmayı sürdürdü, çadırın aralığından atışların ışığını garip bir şafak gibi seyretti. Battaniyeler ölü teni gibi soğuk, üstelik de yapış yapıştı. Hafif bir yağmur çadırın üstünü dövüyordu. Michael soğuğu yatağın içinde bile hissediyordu ama yine de yüreğinde bir umut ışığının kıpırdandığını duydu. Böyle bir havada uçamazlardı.

Sonra bu sahte umut çabucak silindi. Michael topların sesine bir kere daha kulak kabarttı. Bu sefer daha bir dikkatle dinliyordu. Mermilerin sesine göre, rüzgârın ne taraftan estiğini hesaplayabilmekteydi. Yine lodosa çevirmişti hava. Sesleri biraz maskeliyordu böyle olduğu zaman. Michael ürperdi, battaniyeleri çenesinin altına kadar çekti. Hafif rüzgâr onun tahminini onaylıyormuşçasına birden kesildi. Çadırı döven damlalar seyrekleşti, sonra büsbütün durdu. Çevre öylesine sessizleşmişti ki dışardaki elma bahçesinde ağaçlardan damlayan suların sesi duyuluyordu. Derken rüzgâr bir kere daha esti, elma ağaçlarının dalları, sudan çıkıp silkinen köpek gibi sallandı, bol miktarda suyu bir anda çadırın üzerine döküverdi.

Başucu masası gibi kullandığı çantanın üzerinde duran altın saatine hiç uzanmamaya karar verdi. Onun da vakti gelecekti nasılsa. Battaniyelerin altında kıvrıldı, duyduğu korkuyu düşündü. Savaş hepsine etki yapıyordu ama içinde yaşadıkları ve öldükleri koşullar onların bu konuyu konuşmasına izin vermiyordu. Hatta dolaylı olarak imada bulunmalarına bile izin vermiyordu.

Michael düşündü. Acaba dün gece Andrew'la karşılıklı viski içip otururlarken, bu sabahki görevlerini tartışırlarken ona açık açık, 'Andrew, bu yapacağımız işten öyle korkuyorum ki, ödüm patlıyor,' diyebilse, şimdi kendini daha rahat hisseder miydi?

Karanlıkta kendi kendine sırıttı, Andrew'un böyle bir söz karşısında ne kadar utanacağını düşündü. Oysa Andrew'un da aynı korkuyu kendisiyle paylaştığını biliyordu. Bunu gözlerinden okuyordu. Yanağında durmadan atıp duran o sinirden anlıyordu. Andrew o sinirin seğirmesini durdurmak için üzerine ikide bir parmağıyla bastırma huyunu edinmişti. Eski ve tecrübeli olanların her biri böyle ufak tefek acayiplikler yapıyorlardı.

Andrew'un yanağındaki o sinirden başka, bir de bebek emziği gibi emip durduğu o boş sigara ağızlığı vardı. Michael uykusunda dişlerini öylesine gıcırdatıyordu ki, sesinden kendi bile uyanıyordu. Sol elinin başparmağının tırnağını ta dibine kadar yiyor, sağ elinin parmaklarına da ikide bir ateşe dokunmuş gibi üflüyordu.

Korku hepsini biraz delirtmişti. Çok içki içmeye zorluyordu onları. Bu kadar içki, normal bir insanın reflekslerini mahvetmeye yeterdi. Ama onlar normal insanlar olmadıklarından, alkol görünüşe göre onları pek etkilemiyordu. Görüşlerini zayıflatmıyor, ayaklarını dolaştırmıyordu. Normal insanlar zaten ilk üç hafta içinde ölür giderlerdi. Ya bir orman yangınındaki ağaçlar gibi alev alev düşerler, ya da o yumuşak, hamur gibi, yeni sürülmüş toprağa öyle bir hızla çarparlardı ki, kemikleri kırılır, parçalanan uçağın orası burası vücutlarına saplanırdı.

Andrew ondört aydır hala sağdı... Michael da onbir aydır sağdı. Bu süre, savaş tanrılarının bu tür tahta ve tente bezinden yapılmış uçaklarla uçanlara tanıdığı normal ömür süresinin birkaç katına eşitti. Bu yüzden böyle tikler ediniyorlar, gözlerini kırpıştırıyorlar, her yediklerinin yanında viski içiyorlar, yüksek sesle kahkahalar atarak gülüyorlar, şafak vakti gelince de yataklarında böyle korku içinde yatıp ayak seslerini dinliyorlardı.

Michael birden ayak seslerini duydu. Demek vakit onun sandığından daha geçti. Çadırın dışında Biggs bir çamur birikintisine basınca galiz bir küfür savurdu, çizmeleri çamurda cılk cılk ses çıkarmaya başladı. Çadırın ilikli düğmelerini açmaya çalışırken elindeki fenerin sallandığı belli oluyordu. Sonunda kapıdan içeriye kafasını uzattı.

«Günaydın, efendim...» Sesi neşeliydi ama bağırmamaya dikkat ediyordu. Bitişik çadırlarda bu sabah uçmayacak subaylar kalıyordu. Onları uyandırmakta anlam yoktu. «Rüzgar güneybatıdan esiyor efendim. Hava da çok güzel açıyor. Cambrai tarafında yıldızlar pırıl pırıl.» Biggs elindeki tepsiyi başucundaki çantanın üzerine koydu, çadırın içinde dolaşıp elbiseleri toplayıp, katlamaya koyuldu.

«Saat kaç?» Michael uykudan yeni uyanma numarası yapıyordu. Geriniyor, esniyordu. Çünkü Biggs'in o korku dolu saati anlamaması, yani destanın lekelenmemesi lazımdı.

«Beş buçuk, efendim.» Biggs Michael'ın gece çıkarıp attığı giysileri katlamayı bitirmişti. Dönüp geldi, kalın bir porselen fincan içindeki kakaoyu uzattı. «Lord Killigerran kalktı, yemekhaneye gitti bile.»

«Herif demirden sanki,» diye homurdandı Michael. Biggs bu arada yatağın yanında, yerde duran boş viski şişesini alıp tepsiye koydu.

Michael kakaoyu içerken Biggs de traş suyunu hazırladı, aynayla lambayı tuttu, Michael yatağında oturur durumda, usturayla traş oldu. Battaniyeleri omzuna sarmıştı.

Üst dudağını traş edebilmek için burnunun ucunu havaya kaldırırken, «Bahis nasıl?» diye sordu.

«Binbaşıyla birlikte defteri kapayacağınıza üçe bir veriyorlar. Yaralanma yok.»

Michael usturayı silerken ihtimalleri düşündü. Bahisleri yöneten çavuş savaştan önce Astor ve Aintree'de de bahisçilik yapmıştı. Şu an için vardığı karara göre Andrew da, Michael da bugün öğlene kadar ölmüş olacaklardı. Yaralı iniş ihtimali yoktu.

«Biraz zor, ne dersin, Biggs?» diye sordu Michael. «Yani ikimiz birden, ha?»

«Ben sizden yana biraz para koydum, efendim,» diye kasıldı Biggs.

«Aferin, Biggs. Benim için de bir beşlik yatır.» Altın saatinin yanında duran para kesesine doğru işaret etti. Biggs oradan beş tane gümüş sterlin çıkardı, cebine attı. Michael her zaman kendisi için bahse girerdi. Bir güven veriyordu bu ona.

Bahsi kaybederse üzülme fırsatı bulacak değildi zaten.

Biggs, Michael'ın pantolonunu lambanın tepesindeki açıklığa dayayıp ısıttı, sonra uzattı. Michael battaniyelerin altından fırlayıp pantolonun içine daldı. Geceliğinin eteklerini de toplayıp pantolonun içine soktu. Biggs bu arada, pilot yeri açık bir uçakta, o soğukta uçacak bir insanı sıcacık giydirmenin pek zor sürecini kolaylaştırmaya çalışıyordu. Geceliğin üzerine bir ipek yelek, onun üzerine iki tane balıkçı kazağı giyildi. Daha sonra bir deri yelek, en üste de ordunun verdiği koca palto. Uçağın kontrol düğme ve kollarına dolaşmasın diye paltonun etekleri kesilmiş, kısaltılmıştı.

Michael artık öyle kat kat giyinmişti ki, çizmelerini giymek için eğilemez olmuştu. Biggs onun karşısına çömeldi, önce ipek çorapları, sonra iki çift yün av çorabı giydirdi, yanık renkli ceylan derisinden, Afrika'ya ısmarlanıp getirilmiş uzun çizmeleri de ayağına geçirdi. Çizmelerin bu yumuşak tabanından Michael uçağın pedallarını rahatça hissedebilmekteydi. Ayağa

kalktığında, incecik, adaleli vücudu onca giysinin altında biçimini kaybetmişti. Kollan yanına bitişmiyor, penguen kanatları gibi açık duruyordu. Biggs çadırın kapağını açtı, tuttu, sonra elma bahçesinin içinden yemekhaneye kadar giden yolu feneriyle aydınlatarak ona eşlik etti.

Ağaçların altındaki diğer karanlık çadırların önünden geçerlerken Michael herbirinin içinden küçük öksürükler, kıpırtılar duyuyordu. Hepsi uyanıktı. Ayak seslerini dinliyor, onun hesabına korkuyorlardı. Belki bir yandan da bu sabah uçanın kendileri olmayışından ötürü rahatlık duymaktaydılar.

Elma bahçesinin sonuna geldiklerinde Michael bir an durup gökyüzüne baktı. Kara bulutlar kuzeye doğru çekiliyor, yıldızlar ortaya çıkıyordu. Şafağın belirmesiyle onların da rengi solmaya başlamıştı bile, Bu yıldızlar hala yabancı geliyordu Michael'e. Gerçi bazı kümeleri tanıyabilmeye başlamışsa da, bunlar onun sevgili güney yıldızlarına benzemiyordu. Nerede o Güney Haçı, Achernar, Argus ve diğerleri... gözlerini tekrar indirdi, Biggs'in ve ışığını zıplatarak uzaklaşan lambanın peşinden tekrar ilerledi.

Yemekhane diye kullandıkları yer eskiden bir fabrikaya aitti. Burayı boyamışlar, yıkık çatısına tenteler germişlerdi. İçerisi sağlam ve sıcaktı.

Biggs kapıda durup yol verdi. «Dönüşünüzde kazandığınız onbeş sterlin hazır olur, efendim,» diye mırıldandı. Michael'a asla iyi şans dilemezdi. Böyle bir davranış, mümkün olan en kötü şansı getirirdi çünkü.

Şöminede bir ateş gürleyerek yanıyordu. Binbaşı Lord Andrew Killigerran ateşin tam karşısına oturmuş, çizmeli ayaklarını şöminenin önündeki mermere uzatmıştı. Yemekhane görevlisi kirli tabakları topluyordu.

Michael'ı selamlamak için amber sigara ağızlığını düzgün beyaz dişleri arasından çekti. «Herhalde yulaf ezmesi, üzerine erimiş tereyağı ve bal, sonra da süt ve yumurta...»

Michael ürperdi. «Döndüğümüz zaman yerim.» Midesi gerilimden kaskatı kesilmişti. Mutfaktan gelen kokular daha da beter etki yapıyordu. Andrew'un amcası genelkurmayda olduğundan, bağlı bulunduğu birlik kibar ailelerin mutfağında bulunabilen her şeye sahipti. Biftekler, balıklar, yumurtalar, peynirler, jambonlar, konserve meyveler... bir de harikulade viski.

Viskinin telaffuzu zor bir adı vardı. Damıtma tesisinin sahibi olan ailenin soyadından geliyordu.

Andrew yemekhane onbaşısına, «Yüzbaşı Courtney için bir kahve,» diye seslendi. Kahve gelince elini içi kürklü uçuş ceketinin cebine daldırdı, bir

küçük şişe çıkardı, kahvenin içine bolca bir miktar döktü.

Michael ilk yudumu ağzında tuttu, dilinin çevresinde dolaştırdı, kokulu içkinin dilini yakmasına izin verdi, sonra yuttu, boş midesi bir anda ısındı, alkolü kan damarlarında hissediverdi.

Masanın karşı tarafından Andrew'a gülümsedi. «Sihir,» diye fısıldadı boğuk bir sesle, sonra elinin parmaklarına üfledi.

«Hayat suyu, dostum.»

Michael bu ufak tefek adamı hiç kimseyi sevmediği kadar çok seviyordu... kendi babasından da, hatta bir zamanlar hayatının en önemli varlığı olan Sean Amcasından da daha çok.

Hep böyle olmuş değildi ama. İlk karşılaşmalarında Michael, Andrew'un süslü, hemen hemen kadınsı yakışıklılığından kuşku duymuştu. O uzun, kıvrık kirpikleri, dolgun dudakları, derli toplu, ufak tefek vücudu, zarif elleri, ayakları, kibirli tavrı pek güven vermemişti genç adama.

Birliğe geldikten kısa süre sonra bir akşam, Michael yeni arkadaşlarına BokBok oyununun nasıl oynandığını öğretiyordu. Onun talimatı üzerine takımlardan biri yemekhane duvarının tam önünde bir piramit oluşturacak biçimde birbirinin omzuna çıktı, ikinci takım karşı taraftan koşarak gelip kendilerini bu piramidin üzerine atarak onu yıkmaya uğraştı. Andrew önce oyunun büyük bir gürültü içinde son bulmasını bekledi, sonra Michael'ı bir kenara çekip şunları söyledi. «Gerçi senin ekvatorun güneyinde bir yerlerden gelme olduğunu biliyoruz, bu yüzden de siz sömürge halkına hoşgörülü davranıyoruz ama... yine de...»

O günden sonra aralarındaki ilişki mesafeli oldu, soğuklaştı. Yalnızca birbirlerini uçarken ve ateş ederken izlemekle yetindiler.

Andrew çocukluğunda nişan almayı öğrenmişti. Michael de aynı şeye Afrika gökleri altında çalışmıştı. Uç boyutlu gökyüzünde Sopwith Pup uçaklarıyla uçarken, uçağın dengesiz platformundan Vickers makinelisiyle ateş etme işine, eski bilgilerini ikisi de başarıyla uygulayabilmekteydiler.

Daha sonra birbirlerinin uçuş tarzını gözlemlediler. Uçma bir yetenek işiydi. Buna doğuştan sahip olmayanlar ilk üç hafta içinde ölürlerdi. Sahip olanlarsa, biraz daha uzun süre sağ kalırlardı. Bir ay bittiğinde Michael hala sağdı. Yemekhanedeki BokBok oyununun gecesinden beri Andrew onunla ilk defa olarak konuştu.

«Courtney, yarın benimle kanat kanada uçuyorsun,» dedi, o kadar.

Cephe boyunca, sıradan bir keşif uçuşuydu. Birliğe bir gün önce katılan iki yeni arkadaşı da ilk defa işe çıkaracaklardı.

Çocuklar İngiltere'den yeni gelmeydi. İkisinin toplam ondört saatlik uçuş tecrübesi vardı ki, o da eğitim sırasında edindikleri tecrübeydi. İkisi de onsekiz yaşındaydı. Pembe yanaklı, heves dolu gençlerdi.

Andrew onlara, «Akrobasi öğrendiniz mi?» diye sordu.

«Evet, efendim,» dediler bir ağızdan. «Her ikimiz de çemberden geçtik.»

«Kaç kere?»

Parlak bakışlarını utançla yere eğdiler. «Bir kere,» diye itirafta bulundular.

«Tanrım!» diye mırıldandı Andrew. Sonra sigara ağızlığını ses çıkara çıkara emdi. «Peki ya stcl?»

İkisi de şaşırmışlardı. Andrew elini alnına şaklatıp inledi.

Michael anlayışh bir sesle, «Stal?» dedi. «Hani uçuş hızınızı kesiyorsunuz, uçurtma birden gökyüzünden düşer gibi inmeye başlıyor.»

Başlarını iki yana salladılar, yine bir ağızdan, «Hayır, efendim, kimse bize bunu göstermedi,» dediler.

Andrew, «Hunlar[1] bayılacak size,» dedi. Sonra hızla devam etti. «Talimat numara bir. Akrobatikleri, çemberden atlamaları, o fasafisoyu unutun, yoksa siz orada sırtüstü dönmüş durumdayken Hun bir atışta kıçınızı burun deliklerinden fırlatır, anlaşıldı mı?»

Çabucak başlarını salladılar.

«Talimat numara iki. Beni takib edin, ben ne yapıyorsam onu yapın, el işaretlerime dikkat edin ve işaretle verdiğim emirlere anında uyun, tamam mı?» Andrew miğferini kafasına geçirdi, üzerine kendi simgesi olan yeşil bir fular bağladı. «Haydi, gelin çocuklar.»

İki acemiyi aralarına alıp Arras cephesinden 10.000 kadem yüksekliğinde bir kere geçtiler. Sopwith Pup uçaklarının Le Rhone motorları seksen beygir gücünün tamamını kullanarak kükrüyordu. Göklerin kralıydı bu uçaklar. İnsanoğlunun o güne kadar yapabildiği en kusursuz savaş silahıydı. Mac Immelmann'ı yenen, Fokker Eindekker'leri gökyüzünden düşüren silahlardı.

Hava güzeldi. Çok yükseklerde pek az kümülüs vardı. Görüş mesafesi o kadar iyiydi ki, Michael çift kişilik Alman Rumpier keşif uçağını on mil

uzaklıktan hemen farketti. Fransız hatları üzerinde dönüyor, Alman bataryalarının ateşini arka yörelere doğru yönlendiriyordu.

Andrew da Rumpler'i Michael'la aynı anda görmüştü. Kaygısız bir el hareketi yaptı. İki acemiye bu uçağa ateş etme şansını vermek niyetindeydi. Michael kolay av karşısında hiçbir, ekip komutanının böyle kenara çekilip yenilere yol açtığını görmemişti. Ne de olsa, insanın kaç uçak düşürdüğü terfilere de, madalyalara da giden yol demekti. Ama o da başını sallayıp öneriyi kabullendi, iki genç pilotu yavaşça hedefe doğru alçaltırken bir yandan da onlara aşağıdaki Alman uçağını göstermeye çalıştılar ama, çocukların gözleri bu işlere alışkın olmadığından, ikisi de bir türlü göremiyordu. Şaşkın bakışlarla yanlarındaki iki usta pilota bakıp durmaktaydılar.

Almanlar altlarındakilere bomba yağdırmakla öyle meşguldüler ki, tepeden yaklaşan tehlikeyi farkedemediler. Birden Michael'ın tarafındaki genç pilot sevinçle, rahatlamış gibi sırıttı, parmağını karşıya doğru uzattı. Sonunda görebilmişti Rumpler'i, Andrew yumruğunu kafasının üzerinde indirip kaldırdı. Eski bir süvari komutuydu bu. «Saldır!» demekti. Genç pilot hızını kesmeksizin burnunu aşağıya doğru dikti. Sopwith o kadar ani bir kükreme ve çılgın bir hızla atıldı ki Michael çift kanatların arkaya kıvrıldığını, kanat diplerinin kırıştığını görünce yüzünü buruşturdu. İkinci acemi de arkadaşını aynı tehlikeli biçimde izledi. Michael'a, bir zamanlar bir erkek zebra'ya saldıran iki yeni yetme aslan yavrusunu hatırlatıyorlardı, Afrika'dayken izlemişti o olayı. Aslan yavruları şaşkınlıktan durmadan birbiri, üzerine devriliyor, zebra da onlardan rahatça kaçmayı başarıyordu.

Acemi pilotların ikisi birden bin metre uzaktan ateşe başladılar, bu güzel uyarı karşısında Alman pilot başını kaldırıp baktı ve tehlikeyi gördü. Sonra zamanını ayarlayıp ikisinin burun altına dalıverdi. Gençler kurbanlarının yarım mil ilerisine, boşa ateş ederek ilerlediler. Michael çocukların kafalarının sağa sola döndüğünü, Rumpler'i tekrar bulabilmek için boş yere arandıklarını görüyordu.

Andrew başını hüzünlü hüzünlü iki yana salladı, Michael'ın önü sıra alçalmaya başladı. Rumpler'in kuyruğuna doğru süzüldüler. Alman pilot aniden sol tarafa yatıp dönerek tırmanışa geçti, arkadaki arkadaşının onlara ateş etmesine olanak tanıdı. Andrew ile Michael birlikte aksi yöne döndüler, onları sarınmaya çalıştılar. Alman pilot manevranın başarısızlığa uğradığı anda uçağını doğrulttu, Sopwith'ler bir anda onun sağına geçtiler.

Andrew öndeydi. Otuz metreden Vickers'iyle kısa bir ateş etli, Almanlardan

arkada olanı birden eğildi, iki kolunu yana açtı, Spandau makinelisinin kendi kendine olduğu yerde dönmesine yol açtı, .303 mermiler onu parça parça etti. Alman pilot dalmaya çalıştığında Andrew'un Sopwith'i üzerinden geçerken neredeyse Rumpler'in gövdesine değecekti.

O sırada Michael geldi. Dalmakta olan Rumpler'in deflesyonunu hesapladı, uçağı sanki şotganla nişan alıyormuş gibi hafif sola kaydırdı, sağ elini Vickers'in tetiğine basıp kısa bir ateş etti. Rumpler'in gövde bezinin, tam pilot yerinin altından yırtıldığını gördü. Adamın vücudu o yırtılan yerin tam üzerinde olmalıydı.

Alman başını çevirmiş, yirmi metrelik bir mesafeden dosdoğru Michael'a bakıyordu. Gözlük camları ardındaki gözlerinin şaşkın bir mavi olduğunu gördü Michael. O sabah traş olmamıştı besbelli. Çenesi altın renkli kısa tüylerle kaplıydı. Kurşunlar girdiği anda ağzını açtı, parçalanan ciğerlerinden gelen kan dudakları arasından çıktı, Rumpler'in arkasındaki dumanları pembeye boyadı. O sırada Miçhael yükselerek uzaklaştı. Rumpler tembel tembel sırtüstü dönerken iki ölü, kayışlarına asılı kaldılar, sonra hep birlikte yere doğru düşmeye başladılar.

Boş bir tarlanın orta yerine çarptılar, tente bezinin parçalanıp yığıldığı görüldü.

Michael, Sopwith'ini Andrew'unkinin kanat hizasına döndürdüğünde Andrew ona baktı, başını bir kere salladı. Sonra işaret etti, gözden kaybolan Rumpler'i hala şaşkın bakışlarla arayıp duran iki genci toparlamak için yardım istedi. Bu iş ikisinin de sandığından daha uzun sürdü. Gençleri tekrar sağ salim koruma altına alıp da dönüş yoluna koyulduklarında, Andrew da, Michael da daha önce uçmadıkları kadar batıya kaymış olduklarını farkettiler. Ufukta Michael, Somme nehrinin kıvrılan, kalın, parlak, yılan gibi ışığını görebiliyordu.

Ona arkalarını döndüler, tekrar doğuya, Arras'a yöneldiler.

Sürekli yükseliyor, yukardan bir Fokker Jagdstaffel'in saldırısına uğrama ihtimalini azaltmaya çalışıyorlardı. İrtifa kazandıkça altlarında kuzey Fransa'nın ve güney Belçika'nın manzarası da açıldı. Tarlalar yeşilin düzinelerce tonundaydı. Aralara yeni sürülmüş yerlerin koyu kahverengisi de karışıyordu. Savaş hatlarını görmek güçtü. Bu kadar yüksekten bakınca, kur şunların dövdüğü o ince arazi şeritleri önemli gözükmüyordu.

O sefalet, o çamur, o ölüm bir hayaldi sanki.

İki tecrübeli pilot gökyüzünü araştırmaktan bir an bile vazgeçmiyorlardı. Bu arada, altlarındaki boşluğu da gözden kaçırmıyorlardı. Bakınırken başları durmadan sağa sola dönüyor, gözleri bir an hareketsiz kalmıyor, odağı hiç kısalmıyor, önlerinde dönüp duran pervanenin kendilerini hipnotize etmesine izin vermiyorlardı. Buna karşılık iki acemi iyice rahatlamış, başarılarından pek memnun durumdaydılar. Michael ne zaman onlardan yana baksa, neşeyle el sallıyorlardı. Sonunda Michael onlara, gökyüzünü araştırmalarını hatırlatmaya çalışmaktan vazgeçti. Verdiği sinyalleri nasılsa hiç anlamıyorlardı ki!

15.000 kademe varınca o yüksekliğe yerleştiler. Sopwith'ler için ideal yükseklikti bu. Alçaktan uçarken Michael'ın içini saran o tedirginlik, ilerde Arras kentini görünce geçti. Tepelerindeki kümülüsün içinde Fokker falan olmadığından emindi artık. O kadar yüksekten uçamazlardı Fokker'ler.

Cephe hatlarında bakışlarını bir kere daha dolaştırdı. Mons' un hemen güneyinde iki Alman gözlem balonu vardı. Altta bir grup tek kişilik dost DH2'ler de Amiens yönünde ilerlemekteydi.

Demek yirmi dördüncü birliğe ait uçaklardı bunlar.

On dakikaya kadar ineceklerdi. Michael bu düşüncesinin sonuna varmaya fırsat bulamadı. Bir anda çevrelerindeki hava parlak renklere boyanmış uçaklarla ve Spandau makinelilerinin sesiyle doluverdi.

Michael iyice şaşaladığı halde tepkisi refleks yoluyla oldu.

Sopwith'i maksimum dönüşe soktuğu sırada, köpek balığı biçimini andıran, üzeri siyahlı kırmızılı karelere boyanmış bir uçak, üzerindeki sırıtan kafayla birlikte armasını parıldatarak Michael'ın burnu önünden uçup geçti. Yüzde bir saniye geç kalsa Spandau'ları Michael'ı tarayacaktı. Ses yukardan geliyordu. Michael her ne kadar inanamasa da, Sopwith'lerden yüksekteydi bu uçaklar. Bulutun içinden çıkmışlardı.

Kan kırmızısına boyalı bir tanesi Andrew'un kuyruğuna takılıp birlikte oturup viskili kahve içebiliyor, uçma zamanını beklerken birbirinden güç alıyor, birbirini rahatlatıyorlardı.

Michael sessizliği bozarak, «At bakalım,» dedi. Gitme zamanı yaklaşıyordu.

Andrew cebinden bir gümüş sterlin çıkardı, havaya attı, masaya düşünce avucunu üzerine kapadı.

Michael, «Yazı,» dedi, Andrew elini çekti.

Andrew, «Böyle talihin!» diye homurdandı, ikisi birlikte paranın üzerindeki

sakallı George V resmine baktılar.

«Ben ikinci atışı alıyorum,» dedi Michael. Andrew itiraz etmek üzere ağzını açtı.

«Ben kazandım, istediğimi isterim.» Michael tartışmaya daha başlamadan son vermek için ayağa kalktı.

Balonlara karşı uçmak, Afrika'nın uyuyan yılanlarını avlamaya çıkmak gibiydi. İki kişi giderdi o avlara da. Birinci adam hayvanı uyandırır, sokmak üzere boynunu S haline getirip doğrulmasına yol açardı. Ama yılan uzun, kıvrık dişlerini ikincisinin baldırına geçirirdi, Balonlarla da durum aynıydı. Yer savunma mevzilerini birinci adam uyaracak, ikincisi onların tüm hışmıyla yüzyüze gelmek zorunda kalacaktı. Michael ikinci yeri bilerek seçmişti. Yazıturayı kazanan Andrew olsa, o da aynı şeyi yapardı.

Yemekhanenin kapısında omuz omuza durdular, eldivenlerini ellerine geçirdiler, ceketlerinin önünü iliklerken gökyüzüne baktılar, top seslerini dinleyip rüzgarı ölçmeye çalıştılar.

Michael, «Sis vadilerde asılı kalacak,» diye mırıldandı. «Rüzgar sürüklemeyecek onu... henüz.»

«Sen dua et,» dedi Andrew. Giysilerinin verdiği zorluğa rağmen ağaçların dibine, Sopwith'lerin durduğu yere doğru ilerlediler.

Bu uçaklar ne soylu gözükürdü bir zamanlar Michael'ın gözüne... şimdi ise, o koca döner motorlarıyla ön görüşü tıkayan hantal halleriyle ne kadar çirkin gelmekteydiler. Mercedes'in motoru Albatros'ta böyle yüksek durmuyor, hiza tutturuyordu.

Burnu köpekbalığınınki gibi inceydi. Bunlar o sağlam gövdeli Alman uçaklarının yanında öyle dayanıksız, öyle entipüften şeylerdi ki!

«Tanrım! Ne zaman bize gerçek uçak verecekler!» diye homurdandı. Andrew cevap vermedi. Kendilerine vaadedilen SE5a' lan bekleyip dururken karşılıklı az yakınmamışlardı. O zaman belki de Alman Jasta'larıyla denk durumda çarpışabileceklerdi havada.

Andrew'un Sopwith'i, fularına uysun diye parlak yeşil bir renge boyalıydı. Gövdesinde pilot yerinin arkasına rastlayan kısma ondört beyaz halka boyanmıştı. Bunlar pilotun onaylanmış zaferlerini temsil etmekteydi. Uçağın adı da yazılıydı gövdede:

«Uçan Zıpkın.»

Michael ise kendine parlak sarı rengi seçmişti. Gövde üzerinde bir kanatlı kaplumbağa resmi vardı. Alnını kaygıyla kırıştırmış duran hayvanın altında, «Bana sormayın... ben burada işçiyim,» diye yazıyordu. Bu resmin ardında da altı beyaz halka vardı.

Yer ekiplerinin yardımıyla alt kanada tırmandılar, sonra pilot yerine geçip oturdular. Michael ayaklarını yerdeki pedallara bastı, onları sola ve sağa itti, bir yandan başını çevirip durumu kontrol etti. Sonra, gece sabaha kadar son uçuşta kopan bir kabloyu değiştirmeye uğraşmış olan teknisyene bir zafer işareti yaptı. Adam sırıttı, uçağın önüne doğru koştu.

«Düğmeler kapalı mı?» diye seslendi.

«Düğmeler kapalı. Michael pilot yerinden eğilmiş, dev motora doğru bakıyordu.

«Çek benzini!»

«Açıyorum!» Michael benzin pompasının kolunu çevirdi.

Teknisyen pervaneyi çevirirken karbüratörün benzini emme sesi duyuldu.

«Düğmeyi aç! Kontak!»

«Düğme açık!»

Pervane bir daha çevrilince motor ateşlendi, çalışmaya başladı Egzos deliklerinden mavi dumanlar püskürdü, havada yanan kastor yağının kokusu duyuldu. Motor homurdandı, tekledi, bir daha aldı, sonunda o düzenli temposunu buldu.

Michael uçuş öncesi kontrollarını tamamlarken midesi gurulduyor, karnı kosik sancılarla kasılıyordu. Castor yağı motorları yağlamakta, ama o egzos havasını solumak da hepsinin barsaklarını bozmaktaydı. Eskiler zamanla bunu kontrol etmeyi öğreniyorlardı. Yeterince içildiği takdirde, viskinin bu durumu gemleme gücü müthişti. Acemiler her uçuş seferinden suratları kıpkırmızı, kötü kokular içinde döndüklerinden, onlara, «dibi tutmazlar» diye isim takılmıştı.

Michael gözlüğünü ayarladı, Andrew'e baktı, birbirlerine başlarını salladılar, Andrew levyeyi çekti, meydanın ortasına doğru ilerledi. Michael onu izledi. Teknisyen sol kanadın ucunda koşuyor, elma ağaçlarının arasındaki çamurlu, dar şeride girebilmesi için ona yol göstermeye çalışıyordu.

Andrew önü sıra havalanmıştı. Michael da hızı artırdı. Sopwith hemen o anda kuyruğunu kaldırdı, ön görüş durulaştı, Michael daha önceki duygularının sadakatsizliğinden ötürü vicdanının burkulduğunu hissetti. Güzel bir uçaktı

aslında. Bununla uçmak bir zevkti. Kalkış pisti diye kullandıkları şeridin yapış yapış çamuruna rağmen uçak çabucak yükseldi, yüz kademe vardıklarında Michael de Andrew'un peşi sıra vaziyet aldı. Sağ taraftaki Mort Homme köyünün kilise kulesini görebilecek kadar ağarmıştı ortalık. Tam karşısında meşe ve dişbudaklarla dolu, T biçimindeki alan yatıyordu. T'nin bacağı, birliğin kalkış pistiyle bir hizadaydı. Kötü havalarda iniş için çok güzel bir seyir işaretiydi bu. Ağaçların ötesinde, sisler içinde, pembe damlı şato görünüyordu. Onun ardından da bir tepe vardı.

Andrew hafif yana kıvrılıp tepeye doğru yöneldi. Michael ona uydu. Pilot kabininin kenarından karşıya bakıyordu. Orada olacak mıydı acaba? Çok erkendi henüz. Tepe boştu. İçinde bir hayal kırıklığı, bir korku duydu. Tam o anda onu gördü. Patikadan tepenin doruğuna doğru koşuyordu. İncecik, zarif genç kız vücudu, nefis beyaz ata çok yakışıyordu.

Beyaz atlı kız onların uğur tılsımıydı. Tepenin üzerinde, onlara el sallıyorsa, işler yolunda gidecek demekti. Bugün balonlara saldıracaklarına göre ona ihtiyaçları vardı. Hem de nasıl ihtiyaçları vardı onun kutsamasına!

Kız tepeye vardı, atının dizginlerini çekti. Tam onlar o noktaya varırken şapkasını başından çekti, uzun siyah saçları omuzlarına döküldü. Andrew onun üzerinden uçup geçerken kanadın birini hafif eğip kuyruğu sağa sola kıvırdı.

Michael tepeye biraz daha yaklaştı. Beyaz at, karşısından yaklaşan sarı uçağı görünce bir adım geriledi, başını sinirli sinirli salladı ama kız onu kolaylıkla durdurdu, neşeyle şapkasını salladı. Michael onun yüzünü görmek istiyordu. Hemen hemen tepenin hizasındaydı. Kızın durduğu yere de çok yakındı. Bir an için kızın gözlerine baktı. Çok iri, kara gözleri vardı. Michael yüreğinin takılır gibi olduğunu hissetti. Selam vermek için miğferinin kenarına dokundu. Bugün işlerin yolunda gideceğini ta içinden biliyordu artık... sonra o gözlerin anısını ardında bıraktı, ileriye doğru baktı.

On mil kadar ilerde, o alçak, tebeşir gibi tepeleri görünce haklı çıktığını anladı. Rüzgar henüz vadiler üzerinde asılı duran sisleri açmamıştı. Tebeşir tepeler, mermilerden fena halde dövülmüş, hırpalanmıştı. Üzerlerinde hiç bitki örtüsü kalmamıştı. Güdük meşe kütükleri hiçbir yerde omuz hizasını geçmiyordu. Güllelerin açtığı kraterler birbirlerinin üzerine gelmiş, içleri durgun sularla dolmuştu. Bu tepeleri almak için aylar süren savaşlar verilmişti ama şu an için Müttefiklerin elindeydiler. Geçen kışın başında alınmış, inanılmaz insan kayıpları verdirmişti. Cüzzam çıkarmışa benzeyen, yara izli topraklar bomboş gibiyse de orada ölülerden ve dirilerden kurulu lejyonlar

birlikte çürümekteydi şu anda. Rüzgarla taşınıp gelen ölüm kokusu alçaktan uçan uçaklara bile ulaşıyordu. Boğazlarına tıkanıyor, onları kusturacak gibi oluyordu.

Tepelerin gerisinde Müttefik kuvvetleri vardı. Üçüncü Ordunun Güney Afrikalılarıyla Yeni Zelandalıları, tedbir olarak rezerv pozisyonlarını hazırlıyorlardı. Çünkü Müttefiklerin Somme nehrinin batısında hazırlamakta oldukları saldırı başarısızlığa uğrarsa, Almanların karşı saldırısı onların başında patlayacaktı.

Yeni savunma hatlarının hazırlanması, Almanların tepelerin kuzeyine yönelttiği top atışları yüzünden çok engelleniyordu.

Alan hemen tümüyle ağır topların altındaydı. İlerlerken Michael patlayan howitzer'lerin sarı sisinin o zehir yamaçlarda asılı kaldığını gördü, çamurlar arasında çalışırken durmadan bu patlamalarla boğuşan adamların ıstırabını düşündü.

Michael tepelere yaklaşırken yaylım ateşinin gürültüsü, Le Rhone motorunun sesini bile bastıracak kadar yükseldi. Kayalık bir kıyıdaki fırtına gibiydi bu ses. Deli bir davulcunun tuttuğu tempo gibiydi. Bu hasta, çılgın dünyanın nabzı gibiydi. Michael' in kendilerini balonlara yollayanlara, emir verenlere karşı duyduğu öfkeli güceniklik birden yokoldu. Yapılması gereken bir işti bu. Aşağıdaki korkunç ıstırabı görünce anlamıştı.

Balonlar en korku verici hedeflerdi. Bu yüzden Andrew Killigerran oraya başkasını yollamaya yanaşmamıştı. Michael birden gördü hedefleri. Şafak göklerinde, tepelerin yukarısında asılı duran şişko gümüş torbalar gibiydiler. Bir tanesi tam karşılarındaydı. Ötek[bir iki mil daha doğuda kalıyordu. Bu uzaklıktan, onları yere bağlayan teller gözükmüyordu. Gözlemcilerin müttefik hatlarını gözledikleri alt sepetler minik birer kara benekti. Hidrojen dolu ipek kürelerin altına asılmış, duruyorlardı.

O anda Sopwith'leri saran hava korkunç biçimde sarsıldı, kanatları sallandı, tam karşılarında bir ateş ve duman sütunu havaya yükseldi, kendi çevresinde döndü, siyahla turuncu karışımı bir renkte, alçaktan uçan Sopwith'lere yöneldi, onların kurtulmak için yana kıvrılmalarına yol açtı. Balonların birinden gelen işaret üzerine atılan bir mermi, Müttefik cephaneliğe rastlamıştı. Michael içindeki korku ve güçenikliğin yerini, ateş edenlere ve balon sepetindeki adamlara karşı bir öfkenin aldığını hissetti. Akbaba gibi gözleriyle, soğuk bir duygusuzlukla ölüm saçıyordu bu adamlar.

Andrew tepelere doğru geri dönmüş, yüksek duman sütununu sağ tarafta bırakmıştı. Giderek alçalıyor, alçalıyordu. Uçağının altı neredeyse kum torbalı barikatlerin tepelerine değecekti. Güney Afrikalı askerlerin iletişim siperlerinde tek sıra halinde ilerlediklerini görebiliyorlardı. Toprak rengi üniformaları içinde, yük taşıyan hayvanlar gibiydiler. İnsan değildiler sanki.

O ağır sırt çantaları, teçhizatları altında acı çekiyorlardı. Şen renkli uçaklar tepelerinden geçerken içlerinden pek azı başına kaldırıp baktı. Bakanların suratı kül rengi, çamur lekeliydi. İfadeleri donuk, gözleri boştu.

İlerde o tebeşir tepeleri yaran alçak geçitlerden birinin ağzı açılmaktaydı. Sabah sisiyle doluydu geçit. Şafak rüzgarının etkisiyle o sis hafif hafif titriyor, dalgalanıyor, sanki altında dünya sevişiyormuş gibi bir görünüm yaratıyordu.

Az ilerden bir Vikers makinelisinin sesi geldi. Andrew silahıyla deneme atışı yapıyordu. Michael hizadan hafifçe çıkıp önünü açık tuttu, kısa bir ateş etti. Fosfor uçlu mermiler havada güzel parlak izler bıraktılar.

Michael tekrar Andrew'un arkasına, hizaya geçti, sise doğru daldılar, yepyeni bir ışık boyutuna ve sindirilmiş sesler dünyasına girdiler. Yayılan ışık her iki uçağın çevresinde gök kuşa ğı renklerinde haleler oluşturuyor, nem Michael'ın gözlük camlarında yoğunlaşıyordu. Gözlüğü alnına doğru kaldırıp karşıya baktı.

Daha dün öğleden sonra Andrew'la Michael bu dar geçidi dikkatle incelemiş, burada bir keşif uçuşu yapmış, yollarına bir engel falan çıkamayacağından emin olmuşlardı. Boğazın nasıl kıvrıldığını iyice ezberlemişlerdi. Ama yine de tehlikeli bir geçiş oluyordu. Görüş uzaklığı 200 metrenin bile altındaydı. Tebeşir duvarlar iki yanda hemen hemen kanatların uçlarında yükselmekteydi.

Michael önündeki yeşil uçağın kuyruğuna biraz daha yaklaştı, sırf ona bakarak uçtu. Andrew'un kendisini buradan sağ

«alim geçireceğinden emindi. Bu arada buz gibi hava giysilerinin içine işliyor, eldivenlerine rağmen parmak uçlarını donduruyordu.

İlerde Andrew hızla saptı, Michael onu izledi, teekrleklerinin altında pastan kahverengileşmiş dikenli telleri gördü.

«No man's land,» diye mırıldandı. Derken karşıda Alman, hatları belirdi. Barikatlar, çömelmiş durumda gri üniformalı adamlar ve çirkin miğferler.

Birkaç saniye sonra sisin içinden çıkıp güneşin alçaktan gelen ilk ışıklarıyla

aydınlanmış bir başka dünyaya girdiler, parlaklığıyla gözlerini kamaştıran bir gökyüzünün içinde buldular kendilerini. Michael karşı tarafı tümüyle şaşırtmayı başardıkiarnı anladı. Sis onları balondaki gözcülerden saklamış, motor seslerini de gölgelemişti.

Tam karşılarında ilk balon, onların 500 metre kadar yukarısında, gökyüzüne asılı duruyordu. Çelik çapa kablosu örümsek ağının lifi kadar inceydi. Kum torbaları arasına yarı gömülü, çirkin, kara bir manivelaya bağlıyordu onları. Pek kolay av gibi gözükmekteydi. Michael birden balonun altındaki sakin görünümlü tarlalara baktı ve silahları gördü.

Makineli tüfek yuvaları tıpkı Afrika toprağındaki karınca yuvalarına benziyordu. Toprağın üzerinde ufacık gamzeler gibiydiler. Çevrelerine kum torbaları yığılmıştı. Birkaç saniyelik zaman parçası içinde sayamayacağı kadar çoktular. Onları sayacağı yerde, uçaksavarların yerini saptadı. Dönen ayaklar üzerinde, zürafa gibi uzun boyunluydu onlar. Namluları göklere doğru çevrilmişti. Şarapnellerini 6000 metre yükseğe firlatmaya ha zırdılar.

Bekliyorlardı. Ergeç uçakların geleceğini biliyorlardı. Bu yüzden hazırdılar. Michael o sisin kendilerine ancak birkaç saniye kazandırmış olduğunu anladı. Görevli askerlerin silah başına koşmakta olduğu gözüküyordu. Uçaksavarlardan bir tanesinin uzun namlusu kıpırdamaya başladı, hafifçe indi, onlara savaşta iki tarafın ön safları arasındaki kimseye ait olmayan alan. doğru döndü. Michael birden hızı artırıp Sopwith'i ileri firlatırken, aşağıdaki koca siyah maniveladan bir beyaz buhar bulutu yükseldi. Adamlar balonu alçaltıp, bataryaların koruyabileceği düzeye indirmek için acele ediyorladı. Pırıl pırıl parlayan ipek küre hızla yere doğru alçalırken Andrew uçağının burnunu kaldırıp gürleyerek yükselmeye koyuldu.

Michael da hızını açıp koca döner motorunu kükreterek onun peşinden atıldı, kablonun orta noktasına kadar varmayı amaçladı. Oraya vardıklarında balonda o düzeyde olacaktı. Aşa ğıdaki adamlarla aralarında da ancak 170 metre filan bulunacaktı.

Andrew, Michael'ın dörtyüz metre kadar ilerisindeydi ama aşağıdaki silahlar hala ateş etmiyorlardı. İşte Andrew balonun hizasına gelmiş, ona ateş açıyordu. Michael, Vickers'in sesini duydu, mermilerin fosforlu ışığını gördü. Mermiler buz gibi şafak soğuğunda balonla yeşil uçağı birbirine bağlar gibi göründü, sonra Andrew yana döndü, kanadının ucu şişkin ipeğe değdi, ipek küre olduğu yerde ağır ağır sallandı.

Sıra Michael'daydı. Balonu kendi menzili içinde gördüğü anda aşağıdaki

adamlar da ateş açtılar. Şarapnellerin sesi duyuldu, Sopwith mermiler fırtınası içinde tehlikeli biçimde sarsıldı ama mermiler sonunda onun üç dört yüz metre yukarısında, gümüş ampuller gibi patladı. Menzili çok uzun tutmuşlardı.

Makinelilerin başındakiler ise daha doğru hesap yapıyorlardı. Onların da menzilindeydi Michael. Uçağına makineli kurşunlarının değdiğini duydu, çevresinde ışıklı iz mermileri bembeyaz uçuştu. Michael birden, iç organlarını yerinden oynatacak bir hızla uçağı yana çevirdi, yaylım ateşini bir anlığına kandırdı, kendini balonla aynı hizaya getirdi.

Balonla ona doğru koşuyordu sanki. İpeğin üzerini öğrenç gümüşsü, sümük gibi, küflü bir tabaka kaplamıştı. İki Alman ucucuyu apaçık sepette gördü. Soğuk havaya karşı sımsıkı giyinmişlerdi. Bir tanesi Michael'e tahta gibi bakışlarla baktı, ikincisinin suratı korku ve öfkeyle buruşmuştu. Bir küfür haykırıyordu ama, motor sesleriyle makineli sesleri arasında duyulmuyordu sözleri.

Vickers'la nişan almaya bile pek gerek yoktu. Balon hemen hemen Michael'ın tüm görüş alanını doldurmaktaydı. Michael emniyeti açtı, ateş levyesini'bastırdı. Makineli titredi, tüm uça ğı sarstı, mermilerin yanan fosforu Michael'ın yüzüne vurdu, onu, boğacak gibi oldu.

Artık düz bir irtifada uçmakta olduğundan, yerdeki silahlar onu kolaylıkla yeniden buldular, Sopwith'i ateş yağmuruna tuttular... ama Michael devam etti. Burnunu arasıra bir yana, çeviriyor, kurşunlarını balona, sanki bahçe suluyormuş gibi yöneltiyordu.

«Yan!» diye haykırdı. «Yansana! Allah belanı versin, yansana!»

Saf hidrojen gazı, yanan bir gaz değildi. Patlayabilmesi için oksijenle 1/2 oranında karışmış olması gerekiyordu. Balon o kurşunları, pek göze görünen bir etki olmaksızın yutuyordu.

«Yan!» diye haykırdı Michael ona tekrar. Eli pençe gibi kıvrılıp ateşleme levyesine sarıldı. Vickers takırdıyordu. Herhalde yüzlerce delikten dışarı boşalmaktaydı hidrojen. Andrew'la Michael'ın açtığı deliklerden boşalıp boşalıp havaya karışıyor olmalıydı.

«Ne diye yanmıyorsun?» Kendi hırçın çığlığında bir ıstırap ve umutsuzluk duydu. Balona değmek üzereydi. Artık uzaklaşmalı, çarpmayı önlemeliydi. Hepsi boşa gitmişti. Tam o anda, yani başarısızlığını bilinçlendirdiği anda, asla vazgeçmeyeceğini de anladı. Eğer gerekirse dosdoğru o balonun içine uçacaktı.

Bunu biliyordu artık.

O bunu düşünürken balon da yüzüne patladı. Önce kendi boyunun yüz katına çıkıyormuş gibi şişti, gökyüzünü doldurdu, ve aynı anda da bir alev topu haline geldi. Sersemletici bir ejderha soluğu Michael'i ve Sopwith'i yaladı, genç adamın açık yanaklarını alazladı, gözlerini körleştirdi, onu da, uçağını da, bahçe yangınından yeşil bir yaprak fırlatıyormuş gibi fırlayıp uzaklaştırdı. Michael Sopwith'i kontrol altına almaya, aleve arkasını dönmeye uğraştı, sonra gökyüzünden aşağıya doğru düşmeye başladı. Yere çarpmadan önce uçağa hakim olmayı başardı, tekrar yükselirken arkaya baktı.

Hidrojen gazı o bir tek anda yanmıştı. Şimdi içi boşalmış ipek, alev alev kıvrılıyor, aşağıdaki insanların üzerine bir yangın şemsiyesi gibi kapanıyordu.

Alman gözcülerden bir tanesi atladı, 100 metreden düştü.

Düşerken paltosu çevresinde uçuşmakta, ayakları havaya isteği dışında tekmeler savurmaktaydı. Birden tarlanın kısa yeşil otları arasında gözden kayboldu, ne sesi kaldı ne de izi. İkinci gözcü sepetin içinde kaldı, yanan ipek onun çevresine kapandı.

Yerde askerler manivelanın çevresinden kaçışıyorlardı. Rahatsız edilen bir yuvanın böcekleri gibi hızlı hızlı koşmaktaydılar ama yanan ipek fazla hızlı düştü, hepsini alevli katları altına aldı. Michael hiçbirine acımadı. Bunun yerine içini vahşi bir zafer duygusu kapladı. Kendi korkusundan gelen ilkel bir tepkiydi bu. Savaş narasını atmak üzere ağzını açtı, o anda aşağıdaki tarlanın kuzey ucundan makinelilerin birinden atılan bir şarapnel Sopwith'in tam altında patladı.

Sopwith bir kere daha yukarı fırladı, gövdenin karnından fırlayan çelik parçaları uçuştu. Michael bu ikinci yükselişi ve ardından gelen inişi kontrol altına almaya çalışırken pilot yerinin tabanı yarıldı, Michael oradan toprağı görebildi, kutup rüzgarı gibi soğuk bir rüzgar ceketinin içine doldu, ceketin katlarını kıpırdattı.

Uçağı dengede tutmayı başarıyordu ama, aslında gövde fena yaralanmıştı. Gövdenin altında bir şeyin gevşek kaldığını, sallandığını hissediyordu. İkide bir gövdeye çarpıyor,"*rüzgarda savruluyordu. Kanatlardan biri de fazla ağırlaşmıştı. Michael uçağı zorlukla dengede tutuyordu. Yine de, en azından, aşağıdaki silahların menzilinde değildi artık.

Derken Andrew onun kanadına yanaştı, kaygılı gözlerle Ona baktı. Michael sırıttı, bir zafer kahkahası attı. Andrew onun dikkatini çekebilmek için işaretler

yapıyordu. Baş parmağını kaldırıp, «Üsse dön!» işareti verdi.

Michael çevresine bakındı. Kontrolü sağlamak için mücadele ederken hep kuzeye doğru gitmişler. Alman bölgesinin ta içlerine doğru uçmuşlardı. Aşağıda bir yol kavşağı vardı. Hayvanların çektiği taşıtlarla motorize taşıtlar göze çarpıyordu. İnsanlar şaşkınlığa uğramış, yolun yanındaki hendeklere doğru kaçışmaktaydılar. Michael onlara aldırış etmeksizin pilot yerinde tekrar döndü. Yamyassı yeşil tarlaların üç mil kadar ilerisinde, ikinci balon kayaların yukarısına doğru yükselmiş, sakin sakin durmaktaydı.

Michael, Andrew'a kesin olumsuz işareti yaptı, karşıdaki balonu gösterdi. «Hayır... saldırıya devam!»

Andrew'un bu seferki işaretinde telaş vardı. «Üsse dön!»

Sonra parmağıyla Michael'ın uçağını işaret etti, elini gırtlağından geçirerek, «Tehlike!» sinyali verdi.

Michael ayaklarının arasındaki delikten aşağıya baktı. Bu çarpıp duran şey herhalde iniş tekerlerinden biri olmalıydı. Kur şunlar uçağın kanatlarında, gövdesinde delikler açmıştı. Yırtılan bez parçaları, Budistlerin bayrakları gibi savrulup duruyordu rüzgarda. Ama Le Rhone motoru hala hırsla kükrüyor, temposunu bozmuyor, teklemiyordu.

Andrew habire işaret ediyor, onu geri çevirmeye çalışıyordu. Michael ise eliyle, «Peşimden gel,» işareti yaptı, Sopwith'i bir kanadı çevresinde çevirdi.

Çılgın bir savaş hırsına kapılmıştı Michael. Gözü kararmıştı. Böyle bir hale geldikten sonra ölüm tehdidinin de, yaralanma korkusunun da önemi kalmıyordu. Hasarlı Sopwith'ini, kendi vürcudunun bir uzantısıymış gibi uçurmaktaydı. Sanki kendisi bir yandan uçarken bir yandan su içmeye çalışan yarı serçe bir yaratıktı. Tek iniş tekerini tarlanın otlarına sürte sürte ilerledi.

Ama içinde o serçeye ek olarak yarı şahin bir taraf daha vardı.

Öyle zalimdi ki, hızla alçalmakta olan balona doğru gözünü kırpmaksızın gidiyordu.

Tabii buradaki askerler öbür balonun alev alev düşüşünü görmüş, bunu da indirmekteydiler. Michael oraya varamadan indirmiş olacaklardı. Silahların başındakiler yerlerinde hazır olacaklar, parmaklan tetikte onları bekleyeceklerdi. Yer düzeyinde saldırmak zorundaydılar bu sefer. Hem de hazırlıklı mevzilere karşı. Ama bu intihar çılgınlığı içinde bile, Michael avcı kurnazlığını kaybetmiş değildi. Hedefe yaklaşırken kendini saklayabilmek için

mümkün olan her siperi kullanıyordu.

Önünde dar bir köy yolu uzanmaktaydı. İki yanında dik kavak ağaçları vardı. Dümdüz ovanın tek dik engeli de bunlardı.

Michael o kavak dizisini kullandı, onlara paralel olarak uçtu, kavakları her an kendisiyle balon karargahının arasında tuttu. Başını kaldırıp, yukarıya, kanadın birleştiği yere konmuş aynaya göz attı. Andrew'un yeşil Sopwith'i arkasına o kadar yakındı ki, dönen pervanesi neredeyse Michael'ın kuyruğuna dokunacaktı.

Michael köpek balığı gibi sırıttı, kendi uçağına sarılıp onu kavakların üst hizasına yükseltti, atını dörtnala kaldıran bir avcı gibi atıldı.

Balon karargahı üçyüz metre kadar uzaktaydı. Balonun kendisi yer düzeyine yeni inmişti. Yer ekipleri, gözcülerin sepetten çıkmasına yardım etmekte, en yakın sipere gizlenmek üzere koşmaktaydılar. Makinelilerin başında görevli olanlar bir süre kavaklar yüzünden nişan almakta zorluk çektilerse de, sonunda hedefi net biçimde görüp hep birlikte ateş açtılar.

Michael bir kurşun yağmuru içinde uçtu. Kurşunlar çevresindeki havayı dolduruyordu. Şarapnel kovanları havayı emiyor, Michael'ın kulak zarlarında çın çın ötüyordu. Makineli tüfeklerin başındaki erlerin suratlarını kendine dönük gördü. Namluların gerisinde, solgun suratlardı bunlar. Namlular onu izlemek için hafif dönüyor, periliymiş gibi ışık kusup duruyordu.

Ama Sopwith yine de saatta 100 mili aşkın bir hızla yaklaşmaktaydı. Arada yalnızca üçyüz metre kalmıştı. Motorun içine giren kurşunlar bile çeviremezdi Michael'i artık yolundan.

Balonun yanından uzaklaşıp kaçışan adamlar tam karşısındaydı. Sipere doğru koşuyorlardı. Onlar arasında, iki gözcü hantal ve yavaştılar. Soğuktan donmuşlardı yukarda. Üstlerindl ki giysiler de koşmalarını engelleyecek kadar ağırdı. Michael onlardan, zehirli yılanmışlar gibi nefret ediyordu. Sopwith'in burnunu hafif eğip ateş levyesine dokundu. Kalabalık grup gri bir duman gibi yokoldu, alçak otların arasına devrildi. Michael birden Vickers'in namlusunu yükseltti.

Balon yere bağlanmıştı. Sirk çadırına benziyordu. Michael ona ateş etti, mermileri fosforlu izler bıraka bıraka ipek kütleyi buldu, görünür bir etkisi olmadı.

Michael'ın beyni o çılgın halinde birden netleşiverdi. Hızla düşündü. Düşünmesinin hızı içinde, zaman çok daha yavaş geçiyormuş gibi göründü.

Mikrosaniyeler içinde balona yaklaşırken, Vickers'inin mermilerinin birer birer onu buluşunu gözüyle görebiliyordu.

«Neden yanmıyor?» diye aynı soruyu haykırdı... birden cevap geliverdi aklına.

Hidrojen atomu ağırlık olarak diğerlerinin hepsinden hafifti. Deliklerden kurtulan gaz yukarıya doğru yükseliyor, balonun yukarısında bir yerde oksijenle karışıyordu. O zaman anladı. Kendisi fazla alçağa ateş etmekteydi. Neden düşünememişti bunu daha önce?

Sopwith'i kuyruğu üzerinde doğrulttu, kurşunlarını yukarıya, balonun şişkin kısmına yöneltti, sonra daha da yükseltti, derken havaya ateş etmeye başladı. Birden balonun üzerindeki hava alevlerle doldu. Kocaman bir alev soluğu ona doğru aktı.

Michael, Sopwith'i dosdoğru yukarı yükseltmekteydi. Hızı kapattı. Güç kesilince uçak bir an yerinde durdu, sonra düşmeye başladı. Michael pedallara bir tekme patlatıp onu klasik stal dönüşünde çevirdi, hızı tekrar açıp geri döndü, kendi yarattığı o korkunç yangından uzaklaşmaya koyuldu. Biraz aşağısında yeşil bir gölge gördü. Andrew sola doğru, onun kanat ucundan hızlı dönüş yapıyordu. Neredeyse Michael'ın altına çarpacaktı.

Sonra ona dik açı oluşturacak bir doğrultuda uzaklaştı.

Peşlerinden ateş eden yoktu. İki saldırganın ani akrobatikleri ve yükselen o alev alev gaz askerlerin dikkatini tümüyle dağıtmıştı. Michael hemen kavakların ardındaki siperine geçti. Şu anda, her şey bittikten sonra, öfkesi ne kadar hızlı doğmuşsa *o* kadar hızlı geçmiş bulunuyordu. Karşısındaki göklere doğru baktı, bu yükselen duman sütunlarının Albatros Jagdstaffel'ler için doğal bir mıknatıs etkisi yapacağını düşündü. O dumanların dışında, gökyüzü temizdi, Michael içinde bir rahatlama duydu, biraz daha alçalırken dönüp Andrew'a baktı. İşte oradaydı. Michael'dan biraz yüksekte. Tepelere doğru yönelmekteydi.

İkisi yanyana uçtular. Andrew'la kanat kanada uçmanın insana verdiği rahatlık şaşılacak bir şeydi. Andrew'un ona sırıtması, emrine uymadı diye şakacıktan azarlar gibi başını sallaması...

Yanyana, Alman ileri hatları üzerinden bir kere daha alçaktan uçarak geçtiler. Üzerlerine yönelen çatapata aldırış bile etmediler. Derken tam tepelerin doruğunu aşmak üzere yükselirlerken Michael'ın motoru tekledi, gücünü kaybetti.

Tebeşirimsi toprağa doğru düşmeye başladı, motor birden tekrar aldı, haykırdı, takırdadı, onu bir doruğun tepesinden kıl payı kurtardı, sonra tekrar tempoyu kaçırdı, düzensiz sesler çıkarmaya koyuldu. Andrew yanıbaşında hareketsizdi. Dudaklarını kıpırdatıyor, ona cesaret verici sözler söylüyordu. Motor tekrar kükredi, az sonra bir daha tekledi, pop diye bir ses çıkarıp sustu Michael onu bir hastabakıcının gösterdiği özenle, pompaladı, kontak anahtarıyla oynadı, fısıldayarak konuştu yaralı Sopwith'iyle. «Haydi sevgilim,» dedi. «Dayan biraz, kahraman kızım benim. Geldik evimize neredeyse... aferin benim kızıma.»

Birden uçağın gövdesinde bir şeyin kırıldığım hissetti. Ama çerçevelerden biri yerinden çıktı, kontrollar parmakları arasında yumuşadı, uçak sanki sarktı, ölümcül hastalığını açığa vurdu «Dayan,» dedi Michael tekrar ona... o anda burnuna yakıcı bir petrol kokusu geldi, motorun alt tarafından saydam bir sıvının sızmakta olduğunu, buhar gibi beyaz bir renge dönüşüp bacının yanlarından arkaya doğru uçtuğunu gördü.

«Yangın!» Pilotların kabusuydu bu. Ama Michael'ın kafasında deminki öfkenin izleri de hala tam ölmemişti. İnatçı bir sesle, «Evimize geliyoruz, tatlı kızım,» diye mırıldandı. «Birazcık daha kaldı.»

Dorukları aşmışlardı. Önlerinde artık yamyassı ova vardı.

İniş pistini işaret eden koyu renk T'yi görebiliyordu ilerde. «Haydi sevgilim benim.»

Altlarında askerler vardı. Siperlerinden çıkmış, kenarlara dizilmiş, yaralı Sopwith takırdayarak teeplerinden geçerken el sallıyor, alkışlıyorlardı. İniş tekerleklerinden biri koptu, fırladı gitti, ikincisi uçağın karnında çarpa çarpa sallanmaya başladı.

Askerlerin yüzleri yukarıya dönüktü. Michael'a seslenirken ağızlarının açıldığı görülüyordu. Saldırıdan doğan o alev fırtınasını duymuşlardı. Hidrojen kürelerinin göklere yükselen alevlerini tepelerin ardından görmüşlerdi. Kısa bir süre için top atışlarının ara vereceğini biliyorlardı. Dönen pilotlara tezahürat yapıyor, alkışlıyorlardı. Sesleri kısılıncaya kadar bağırmaktaydılar.

Michael onları geride bıraktı. Duyduktan şükran moral veriyordu. İlerde de çok iyi tanıdığı işaretler belirmişti. Kilisenin kulesi, şatonun pembe damı, küçük tepe.

«Başaracağız, sevgilim,» diye seslendi Sopwith'e. O sırada motorun altında

sallanıp duran kablo, motorun madenine değdi, aradaki boşluktan minik mavi bir kıvılcım fırladı. Peşinden bir patlama sesi duyuldu, geriye doğru akıp duran beyaz buhar birden aleve dönüştü. Açık pilot kabinini bir sıcaklık dalgası sardı, Michael içgüdüsel bir hareketle Sopwith'i yana yatırdı, alevlerin yüzüne gelmemesini1, önünü görebilmeyi ayarladı.

Artık indirmesi şarttı onu. Nereye olursa, nasıl olursa... ama hemen. Hızla. Bu yanan iskeletin içinde kendi de yanıp kömür olmadan önce. Önünde uzanan tarlaya doğru dalış yaptı.

Üzerindeki kalın ceket de yanmaya başlamıştı. Ceketin sağ kolu birden alev aldı.

Michael, Sopwith'i indirdi. Hızı kesmek için burnu yukarda tutmaya çalışıyordu. Yere çarpışı Michael'ın dişlerini ve çenesini çatlayacak kadar hızlı oldu. Uçak tek kalan tekeri üzerinde döndü, bir kanadını kopardı, tarlanın yanında gözüken çalılara çarptı.

Michael'ın kafası da bu arada pilot yerinin kenarına çarptı» birden sersemledi. Ama artık çevresinde alevler yükselmeye, onu sarmaya başlamıştı. Ellerine yüklenip pilot kabininden çıkmaya uğraştı, kıvrılmış kanadın üzerine düştü, çamurlu toprağa yuvarlandı. Dizleriyle elleri üzerinde emekleyerek yanan enkazdan uzaklaştı. Ceketin yanan yünü onun haykırarak ayağa fırlamasına yol açtı. Düğmelere yırtarcasına yüklendi, kendini bu acıdan kurtarmaya çalıştı. Koşuyor, kollarını vahşice iki yana savuruyor, alevleri yalpazelemiş oluyor, sıcaklığı daha artırıyordu.

Yangının uğultulu sesinden, dört nala yaklaşan atı duyamadı bile.

Kız beyaz atı tarlanın kenarındaki çalıların üzerinden atlattı, at da, binici de dengelerini bulmayı başardılar, tarlanın ortasında haykırarak yanan adama doğru atıldılar. Kız bacağını üzenginin birinden çekti, Michael'ın tam arkasına vardıklarında atı apansız durdurdu, kendini onun sırtından yere attı.

Tüm ağırlığıyla Michael'ın iki kürek kemiği arasına çarptı, iki kolunu onun boynuna doladı, Michael yüzükoyun yere devrildi, kız da onun sırtında kaldı. Sonra kız hemen ayağa fırladı, kocaman gabardin eteğini çıkarıp yanan adama sardı, yanına diz çöktü, sargıyı daha sıktı, aradan kurtulan alevleri çıplak elleriyle dövmeye koyuldu.

Alevler bittiği anda eteği kaldırdı, Michael'ı doğrultup oturttu Hızlı parmaklarıyla dumanı tüten ceketin düğmelerini açtı, ceketi çıkardı, yana fırlattı. Sonra kazaklara saldırdı. Bir noktada alevler Michael'ın tenine kadar

ulaşmıştı. Omzunu ve kolunu yakmaktaydı. Kız geceliği çekmeye çalışırken Michael acıdan bağırdı. «Tanrı aşkına!» Pamuklu gecelik yanıklara yapışmıştı.

Kız onun üzerine eğildi, kumaşı dişlerinin arasına aldı, yırtıp koparana kadar kemirdi. Yırtılma başladığı anda, parmaklarıyla çekip kopardı ve yüzündeki ifade de değişti. «Mon Dieu![2]» diye bağırıp ayağa fırladı. Ceketin üzerinde biraz tepindi, ateşi büsbütün söndürmeye uğraştı.

Michael ona bakarken kolundaki yanma acısı da bir dereceye kadar azalır gibi oldu. Kızın uzun eteği çıkınca, binici ceketi ancak oyluklarının ortasına kadar geliyordu. Ayaklarında siyah deriden süvari çizmeleri vardı. Yanlarından ilik ve kancalarla kapanıyordu. Dizleri çıplaktı. Bacaklarının arka tarafındaki deri düzgün, gergin, kusursuzdu ama dizlerinin ön tarafı çamur içinde kalmıştı. Dizlerin yukarısında çok ince bir kumaştan çamaşırı görünüyordu. Michael onun arasından kızın tenini görebilmekteydi. Külotun paçaları dizlerin yukarısında pembe kurdelelerle bağlanmıştı. Paçalar oyluklara sarılıyor, vücudun alt kısmını çıplakmış gibi gösteriyordu. Yada, yarı çıplak.

Böylesi tüm çıplaktan daha bile heyecan vericiydi.

Michael boğazında bir yumrunun şiştiğini hissetti. Soluk alamıyordu. Kız eğilip kömürleşen ceketi yerden oldu. Michael bu arada onun küçük, sert kalçalarını gördü. Bir çift devekuşu yumurtası gibi yuvarlaktı kalçaları. Sabah ışığında solgun bir renkte parlıyordu. Michael öyle dikkatle baktı ki gözleri sulanmaya başladı. Kız ona döndüğünde oyluklarının ön kısmıyla koyu renk üçgen biçimindeki gölge belli oldu. Kız bu hipnotize edici haliyle Michael'dan yirmi santim ötede duruyor, ceketi onun yanmış omzuna yavaşça örtüyordu. Bir yandan, bir annenin canı yanarı çocuğuna yaptığı gibi şefkat kelimeleri fısıldamaktaydı.

Michael bu sözlerin içinden yalnızca «froid» ve «brûlé»[3] kelimelerini anlayabildi. Kız öyle yakınındaydı ki kokusunu bile alabiliyordu. Sağlıklı, genç bir kadının ata binmekten gelen doğal ter kokusuyla, kurumuş gül yapraklarına benzer bir parfüm kokusunun karışımı. Michael konuşmaya çalıştı, ona teşekkür etmek; istedi. Oysa şokun ve acının etkisiyle hala titriyordu.

Dudakları kıvrıldı, aralarından bulanık sesler çıktı.

«Zavalıcık,» diye bir sevgi sesi çıkardı kız, sonra bir adım geri çekildi. Sesinde ilgi ve kaygı vardı. Kocaman Çeltik gözleriyle bakıyordu Michael'e.

Michael, acaba kulakları sivri mi diye merak etti. Kulaklarını gür siyah saçları örtmekteydi. Rüzgardan uçmuş, dolaşık bir bukleler yığını haline gelmişti saçları. Teni, Çeltik kanından olacak, eskimiş fildişlerinin rengindeydi. Kaşları da saçları gibi gür ve koyu renkti.

Kız tekrar konuşmaya başladı. Michael kendini tutamadı, bakışları tekrar aşağıya, ipek kumaşın altındaki gölgeye döndü. Kız gözlerdeki bu hareketi farketti, yanakları gül gibi kızardı, çamurlu eteğini kapıp beline sardı. Michael yaptığı bu gaftan ötürü öyle bir sızı duydu ki, demin ateşin verdiği sızı hiç kalırdı bunun yanında.

Tepelerinde Andrew'un Sopwith'ini duyunca ikisi de rahatlar gibi oldular, Andrew tarlanın çevresinde dönerken başlarını kaldırıp minnetle baktılar. Michael acılar içinde, sendeleyerek ayağa kalktı, kız eteğini tekrar giydi. Michael, Andrew'a elini sahycrdu. Onun da elini kaldırıp rahatlamış gibi bir sinyal verdiğini gördü. Sonra Sopwith bir tur daha yaptı, başlarının onbeş metre yukarısından dosdoğru uçup geçti. Bu arada yeşil fular, ucunda bir başka şeyle birlikte fırladı, onların birkaç metre ilerisine düştü.

Kız koşup onu aldı, Michael'e getirdi. Michael fuların ucundaki düğümü açtı, küçük bir gümüş şişe çıkardı, yüzünde çarpık bir gülümseme belirdi. Yukardaki pilot kabininde Andrew'un beyaz dişlerinin parıldadığını gördü, sonra Andrew eldivenli elini havaya kaldırdı, döndü, iniş pistine doğru uzaklaştı.

Michael şişeyi dudaklarına götürdü, iki yudum aldı. Gözleri yaşlarla bulutlanarak yuttu, sıvının boğazını yaka yaka aşağı inişini hissetti. Şişeyi indirdiğinde kız ona bakıyordu. Michael elini uzattı Kız onunla el sıkıştı, sonra ciddi bir sesle sordu.

«Anglais?»[4]

«Oui...non...Sud Africain.»[5] Sesi titriyordu.

«Ha, Fransızca biliyorsunuz!» Kız ilk defa olarak gülümsedi.

Gülümsemesi de hemen hemen inci gibi poposu kadar şaşırtıcıydı.

«A peine... pek az.» İnkar etmekte pek acele ediyordu.

Evet derse, az sonra başına gelecekleri tecrübeyle öğrenmişti.

«Kan var.» Kızın İngilizcesi bir felaketti. Ne demek istediğini Michael ancak o parmağıyla işaret edince anladı. Parmağını Michael'ın başına doğru uzatıyordu. Michael sağlam elini kaldırdı, miğferinin altından sızan kana

dokundu, parmak uçlarına baktı.

«Evet,» dedi. «Hem de kovalarla, korkarım.»

Başını pilot kabininin kenarına çarptığında miğfer onu ağır bir yara almaktan korumuştu.

«Pardon?» Kızın aklı karışmış gibiydi.

«Kanama çok,» diye tercüme etti Michael.

«İşte, biliyorsunuz Fransızca.» Kız ellerini çocukça bir sevinçle çırptı, genç adama sahip çıkıyormuş gibi koluna doladı.

«Gelin,» diye emretti, atına parmaklarını şıklattı. At otluyordu. Duymamış gibi numara yaptı.

«Çabuk buraya gel. Bulut!» Ayağını öfkeyle yere vurdu. «Hemen, şu anda gel diyorum, Bulut!»

At özgürlüğünü kanıtlamak için bir lokma ot daha aldı, sonra ağır adımlarla yaklaştı.

Kız, «Lütfen,» diye ricada bulundu. Michael avuçlarıyla bir üzengi oluşturup onu eğerin üzerine çıkardı. Kız çok hafif ve çok çevikti.

«Siz de gelin.» Onun da binmesine yardım etti, arkaya, hayvanın koca sağrısına oturttu. Michael'ın ellerinden birini alıp kendi beline koydu. Belindeki kaslar sımsıkıydı. Michael onların sıcaklığını kumaşın üzerinden hissedebiliyordu.

«Sıkı tutunun!» diye talimat verdi kız. At tarlanın ucuna, şatoya en yakın tarafa doğru ilerledi.

Michael, Sopwith'in dumanı tüten enkazına baktı. Geriye bir tek motor kalmıştı. Tahtası ve tente bezi çoktan yanmış, bitmişti. Uçağın yokoluşundan ötürü içinde derin bir üzüntü duydu. Birbirlerine epey yoldaşlık etmişlerdi.

Kız, «Adınız nedir,» diye soruyordu. Michael tekrar ona döndü.

«Michael... Michael Courtney.»

«Michael Courtney,» diye tekrarladı kız deneme yapar gibi.

Sonra, «Ben de Matmazel Centaine de Thiry,» dedi.

«Enchanté, mademoiselle.» Michael durakladı, okul Franızcasıyla bundan sonra söyleyeceği cümleleri kafasında derlemeye çalıştı. «Centaine garip bir isim,» dedi, kızın parmakları altında katılaştığını hissetti. Garip demek için 'drôle' kelimesini kullanmıştı. Bu kelime aslında 'komik' demek oluyordu.

Hemen düzeltti. «Rastlanmadık bir isim.»

Birden, Fransızcaya fazla önem vermediği için pişmanlık doluydu. Hala sarsılmış, hala şok içinde olduğu halde, kızın hızlı ıışıklamalarını anlamak için büyük dikkat göstermesi gerekiyordu.

«Ben 1900 yılının başında, gece yarısını bir dakika geçe doğdum. Demek onyedi yaşını üç ay geçmişti. Kadınlığın eşiğine daha yeni ayak basıyordu. Michael birden hatırladı. Kendi doğarken de annesi onyedi yaşındaydı. Bu düşünce onu öyle keyiflendirdi ki, Andrew'un şişesinden bir yudum daha aldı.

«Siz benim kurtarıcımsınız!» Bunu hafife alarak söylüyordu.

Kızın bu söz üzerine bir kahkaha atmasını beklemekteydi. Ama ddi ciddi başını salladı. Centaine'in kendi içinde gelişmekte olan duygulara çok güzel uymuştu bu düşünce.

Bulut dışında en sevdiği hayvan, bir zamanlar bir hendekle kan içinde titrer durumda bulduğu bir yavru köpekti. Onu tedavi etmiş, sevmiş, bakmıştı. Bir ay önce köpekçrk bir ordu kamyonunun tekerleri altında can vermişti. Bu ölüm genç kızın hayatında sızlayan bir boşluk bırakmıştı. Michael da zayıftı. O yanık, çamurlu giysilerinin altında, açlıktan ölecek kadar zayıfmış gibi görünüyordu. Yaraları da ona ne haksızlıklar edildiğinin tanığıydı. Michael'ın gözleri harikulade duru bir maviydi. O gözlerde korkunç acılar okunuyordu. O köpek yavrusu gibi de titriyor, ürperiyordu durmadan.

«Evet,» dedi kız ciddi bir sesle. «Size bakacağım.»

Şato havadan görüldüğünden daha büyük ve çok daha güzeldi. Pencerelerin çoğu kırılmış, oralara tahtalar çakılmıştı. Duvarlarda, kurşunların çarptığı yerlerde oyuklar vardı. Ama bahçedeki mermi çukurlarını otlar kapamıştı. Geçen sonbahardaki çarpışmalar şatoya pek yaklaşmıştı çünkü. Sonunda Müttefikler, Almanları bir kere daha tepelerin gerisine sürmeyi başarmışlardı.

Büyük evin hüzünlü, ihmal edilmiş bir havası vardı. Centaine özür diledi. «İşçilerimiz asker oldu. Kadınlarla çocukların da hepsi ya Paris'e, ya da Amiens'e kaçtı. Buraya üç kişiyiz.»

Eğerin üzerinde doğruldu, değişik bir dilde seslendi. «Anna! Gel de bak, ben ne buldum.»

Mutfağın önündeki sebze bahçesinden çıkıp yaklaşan kadın şişman, geniş, koca kalçalı, biçimsiz memeli bir kadındı.

Bluzu çamur lekeleriyle doluydu. Gür siyah saçlarına ak düşmüştü. Kadın o

saçları tolayıp tepesine bir topuz yapmıştı.

Suratı kırmızı, turp gibi yuvarlak, dirseklerine kadar çıplak olan kolları kalın, erkek gibi adaleli, çamur içindeydi. Bir elinde bir demet şalgam tutuyordu. Parmakları pek nasırlıydı.

«Ne buldun, kleirtjie... küçüğüm?»

«Cesur bir İngiliz havacısını kurtardım ama çok fena yaralı...»

«Bana durumu iyi gibi görünüyor.»

«Anna, aksilik yapma! Gelde bana yardım et. Onu mutfağa alalım.»

İkisi durmadan karşılıklı laf yarıştırıyorlardı ama Michael söylenenlerin her kelimesini anlayabiliyordu.

«Ben eve asker sokmam, bunu biliyorsun, kleinjie! Küçük yavru kedimin sepetine azgın bir erkek kedinin girmesine izin vermem...»

«O asker değil, Anna, havacı...»

«Ama herhalde tıpkı erkek kediler gibi de...»

Kadın «fris» diye bir kelime kullandı, Centaine ona ateş saçan gezlerle baktı. «İğrenç Dir kocakarısın... gel de bana yardım et.»

Anna, Michael'ı dikkatle süzdü, sonra istemeyerek razı oldu. «Gözleri pek güzel ama ona yine de güvenmiyorum... eh, pekala. Ama eğer yarası...»

Michael ilk defa olarak konuştu. «Mevrou, namusunuz güvende, inanın. Size söz veriyorum. Çok güzel olmanıza rağmen, kendimi kontrol edeceğim, emin olun.»

Centaine eğerin üzerinde dönüp ona baktı, Anna şok içinde geriledi, sonra sevinçle güldü.

«Flamanca biliyor!»

«Flamanca biliyorsunuz!» diye suçlamayı yankıladı Centaine.

Michael, «O Flamanca değil,» dedi hemen. «O dile Afrikeens derler. Güney Afrikalıların konuştuğu Hollanda dilidir.»

Anna ona doğru yaklaşırken, «Flamanca,» diye direndi.

«Flamanca bilenler bu evde barınabilir. Hoş geldiniz.» Michael'a doğru uzandı.

«Dikkatli ol,» dedi Centaine kaygıyla. «Omzu...» Kendisi yere doğru kaydı, ikisi birlikte Michael'ın inmesine yardım edip onu mutfak kapısından içeriye

soktular.

Bu mutfakta bir düzine aşçıbaşı, beşyüz kişilik ziyafet hazırlayabilirdi. Oysa ocaklardan yalnızca birinde bir tek ateş yanıyordu. Michael'ı o ateşin karşısında bir tabureye oturttular.

Centaine, «O meşhur ilacından getir,» diye emir verdi, Anna çabucak uzaklaştı.

«Siz Hollandalı mısınız?» diye sordu Michael. Dil engelinin ortadan kalktığına pek seviniyordu.

«Yo, hayır.» Centaine elinde kocaman bir makasla, son kalan gömlek parçalarını yanık yaralardan temizlemeye uğraşıyordu. «Anna kuzeyden gelmedir. Annem ölünce benhr dadım oldu. Şimdi kendini hizmetkar değil de, annem sanıyor. Bana o dili beşikten bu yana öğretti. Ama siz nereden öğrendiniz?»

«Benim ülkemde herkes konuşur o dili.»

«Sevindim,» dedi kız. Ne demek istediğinden Michael! pek emin olmadı, çünkü Centaine'in gözleri yaralara doğru eğikti.

Az sonra Michael, «Her sabah sizi arıyoruz,» dedi. «Hepimiz arıyoruz. Uçuşa çıkarken.»

Kız cevap vermedi ama yanakları tekrar tatlı bir pembeye dönüştü.

«Size şans meleğimiz diyorum.» Kız bu sefer güldü.

«Ben de size Küçük Sarı diyorum,» dedi. Sarı Sopwithden ötürü. Michael içinden bir sevinç kabardığını hissetti. Demek kız kendisini bir birey olarak ayırdetmişti. Centaine devam etti. «Sonra hepinizin dönmesini bekliyorum. Civcivlerini sayan ana tavuk gibi. Ama dönmeyenler çok oluyor. Özellikle de yeni gelenler. O zaman onlar için ağlıyor, dua ediyorum.

Siz ve o yeşil hep dönüyorsunuz. O zaman ikiniz için seviniyorum.»

«Çok iyisiniz,» diye söze başladı Michael. O sırada Anna, elinde taş bir kavanozla mutfağa girdi. Kavanozdan terebantin gibi bir koku yayılıyordu. Aralarındaki hava birden değişti.

«Babam nerede?» diye sordu Centaine.

«Mahzende, hayvanlara bakıyor.»

Centaine taş merdivenlerin başına doğru yürürken, «Hayvan sürülerine bodrumda bakmak zorundayız,» diye açıklama yaptı. «Yoksa askerler

tavukları, kazları, hatta süt ineklerini bile çalıyor. Bulut'u bile zorlukla koruyabiliyorum.»

Merdivenden aşağıya seslendi. «Baba! Neredesin?»

Aşağıdan boğuk bir ses duyuldu, Centaine tekrar seslendi. «Bize bir şişe konyak lazım » Sonra ciddileşti. «Açılmamış olsun, baba. Zevk için değil, tedavi için istiyoruz. Sen içecek değilsin. Burada bir hastamız var.»

Centaine bir tomar anahtarı merdivenlerden aşağıya doğru firlattı, birkaç dakika sonra iri yarı, göbekli bir adam, kucağırvda kundaklı bebek gibi tuttuğu bir şişe konyakla merdivenlerden çıkıp mutfağa girdi.

Saçları Centaine'inkiler gibiydi ama, kırlaşmıştı biraz. Bukleleri alnına sarkıyordu. İri, mumlanmış bıyıklarının uçları mızrak gibi sivriltilmişti. Pırıl pırıl parlayan tek kara gözüyle Michael'a baktı. Öteki gözü siyah bir bantla kapatılmıştı.

«Kim bu?» diye sordu.

«Bir İngiliz havacısı.»

Adamın çatık kaşları açıldı. «O da bir savaşçı,» dedi. «Bir silah arkadaşı. Baş belası düşmanı öldüren biri!»

Anna gözlerini Michael'ın yanıklarından ayırmaksızın ona,

«Sen kırk yıldır düşman müşman öldürmedin,» dedi. Adam bu söze hiç aldırmadan iki kolunu açıp Michael'ı kucaklamak üzere yaklaştı.

«Baba, dikkatli ol. Yaralı!»

«Yaralı mı?» diye bağırdı Baba. «Konyak!» Bu iki kelime birbiriyle ilişkiliymiş gibi hemen iki koca bardak buldu, mutfak masasının üzerine koydu, içlerine sarmısak kokan soluğunu hohladı, ceketinin eteğiyle ikisini de sildi, sonra şişenin ağzındaki kırmızı balmumunu açtı.

«Baba, yaralı olan sen değilsin,» diye hatırlattı Centaine suçlayan bir sesle. Adam aldırmadan iki bardağı ağzına kadar doldurdu.

«Bu kadar değerli bir konuğa, tek başına içki içirerek hakaret etmek istemem.» Bardaklardan birini Michael'a uzattı.

«Kont Louis de Thiry hizmetinizde, Mösyö.»

«Yüzbaşı Michael Courtney. Kraliyet Uçuş Birliğinden.»

«Şerefinize, Yüzbaşım.»

«Şerefinize, Mösyö le Kont.»

Kont saklamak gereğini görmediği bir keyifle içkisini içti. sonra içini çekti, harikulade kara bıyıklarını elinin tersiyle silip Anna'ya döndü.

«Tedaviye devam et, kadın.»

Anna, «Biraz yakacak,» diye uyardı. Michael bir an için iyi konyaktan söz ettiğini sandı ama kadın elindeki taş kavonozdan bir avuç yağ alıp açık yanıkların üzerine çaldı.

Michael'ın ağzından acı dolu bir inilti çıktı, genç adam ayağa kalkmaya çalıştı. Anna kocaman, kırmızı, nasırlı eliyle onu tutup oturttu.

«Sar, bağla,» diye emir verdi Centaine'e. Kız sargılan sararken acı dindi, yaralar ısınıp rahatladı.

Michael, «Biraz daha iyi,» diye durumu kabullendi.

Anna büyük bir rahatlıkla, «Elbette daha iyi olacak,» dedi.

«Benim yağım herşeye iyi gelir. Çiçek hastalığından sivilceye kadar.»

Kont, «Benim konyağım da öyle,» diye mırıldandı, sonra her iki bardağı da tekrar doldurdu.

Centaine mutfak masası üzerindeki çamaşır sepetine yü.rüdü, elinde Kont'un yeni ütülenmiş gömleklerinden biriyle döndü, babasının itirazlarına aldırmadan onu Michael'a giydirdi.

Kolu askıya almak için bir bez bağlarken mutfak penceresinin dışında bir motor sesi duyuldu, Michael başını kaldırdığında tanıdık bir motosiklet üzerinde tanıdık birinin çakıllı yoldan yaklaşmakta olduğunu gördü.

Motor yavaşladı, hıçkırdı, sesini kesti, ardından heyecanlı bir sesleniş duyuldu. «Michael, oğlum, neredesin?»

Kapı ardına kadar açıldı, Lord Andrew Killigerran başında tolgasıyla, peşinde üniformalı sağlık görevlisiyle içeriye daldı.

«Tanrıya şükür, buldum seni! Paniğe kapılma, sana yara terzisi getirdim...» Andrew doktoru Michael'ın oturduğu tabureye doğru çekti, sonra sesinde hem bir rahatlama, hem bir şaka ifadesiyle, «Bakıyorum bizsiz de durumu iyi idare ediyorsun,» dedi. «Ben demin arazi hastanesini bastım, bu medrko'yu tabanca tehdidiyle kaçırdım... meraktan ölüyordum. Bir de bakıyorum, sen burada elinde bardakla...»

Andrew sustu, ilk defa olarak Centaine'e baktı, Michael'ın aurumunu falan hepten unuttu. Başındaki miğferi çıkardı, «Doğruymuş!» dedi kusursuz

Fransızcasıyla 'R'leri yuvarlaya yuvarlaya. «Melekler dünyaya da inermiş.»

Anna hemen eksilendi. «Sen odana git, yavrum!» dedi. Yüzü Cin tapınaklarının kapısını bekleyen taştan yapılmış korkunç canavarlar gibi buruşmuştu.

«Ben çocuk değilim.» Centaine de ona aynı derecede öfkeli bir bakışla baktı, sonra kendini toplayıp Michael'e döndü.

«Neden size oğlum diyor? Siz ondan çok daha büyüksünüz!»

«O İskoç,» diye açıkladı Michael. İçini daha şimdiden bir kıskançlık kaplamıştı. «İskoçların hepsi delidir... ayrıca onun bir karısı, dört çocuğu var.»

«Kalleşçe bir yalan bu,» diye atıldı Andrew. «Çocuklar tamam, onu kabul ediyorum. Ama karım yok, kesinlikle yok!»

«İskoçlar!» diye mırıldandı kont. «Hem büyük savaşçı, hem büyük içkici olurlar.» Sonra anlaşılır bir Ingilizceye döndü. «Size biraz konyak ikram edebilir miyim, Mösyö?» Türlü diller arasında dolanıp duruyor, cümlenin orta yerinde birinden ötekine geçiyorlardı.

«Biri beni lütfen bu adama takdim etsin de teklifini kabul edebileyim.»

«Kont de Thiry, size Lord Andrew Killigerran'ı takdim etme şerefini bağışlayın.» Michael eliyle işaret etti, ikisi tokalaştılar.

«Bak şu işe! Gerçek bir İngiliz lordu!»

«İskoç bayım! Arada büyük fark var.» Kontu bardağını kaldırarak selamladı. «Çok memnun oldum. Demek bu güzel bayan da kızınız... çok benziyorsunuz... harikulûde bir güzellik.»

«Centaine,» diye atıldı Anna. «Atını ahıra götür, bakımını yap.»

Centaine ona aldırmadan Andrew'a gülümsedi. Bu gülümseyiş Andrew'u hareketinin orta yerinde durdurdu. Kız çok değişiyordu gülünce. Teni parıldıyor, sanki alabaster bir kap içinde ışık yanıyormuş gibi oluyor, dişleri ve gözleri ışıklanıyor, içinde koyu renk bal bulunan kristal kaseler gibi parlıyordu.

«Hastanıza bir baksam fena olmaz.» Genç askeri doktor ortalığa yayılan havayı bozdu, Michael'ın sargılarını açmak üzere ilerledi. Anna bu hareketi hemen anladı. Kelimelerini değilse bile.,, hareketi. Hemen araya girdi.

«Söyle ona, yaptığım işe dokunursa kolunu kırarım.»

Michael doktora tercüme etti. «Korkarım hizmetinize ihtiyaç yok,» dedi.

Andrew, «Bir konyak iç,» diye avuttu onu. «Tadı enikonu güzel. Hem de bayağı güzel!»

«Arazi sahibi misiniz, lordum?» diye sordu Kont, Andrew'a.

«Herhalde, değil mi?»

«Elbette...» Andrew elinin bir hareketiyle binlerce dönümün sahibi olduğunu anlatmaya çalışırken, kendi bardağını da Kontun doktora konyak doldurmakta olduğu tarafa yanaştırdı.

Kont onunkini de doldurdu, Andrew tekrarladı. «Tabii, aile arazileri var... anlıyorsunuzdur.»

«Ah!» Kont'un tek gözü, kızına bakarken pırıl pırıl parladı.

«Müteveffa eşiniz demek sizi dört çocukla bıraktı, öyle mi?»

Doha önceki konuşmaları pek de dikkatle izlememişti.

«Çocuğum da yok, karım da... bu şakacı dostum...» Andrew, Michael'ı gösterdi. «Böyle takılmaktan hoşlanır. Tatsız şakalar yapar.»

«Haa, İngiliz şakaları.» Kont kahkahalarla güldü. Neredeyse Michael'ın omzuna da bir tokat atacaktı ama Centaine hemen atılıp onun elini yakaladı, yaraları kurtardı.

«Baba, dikkat et. Yaralı.»

«Yemeğe kalırsınız, değil mi... hepiniz,» dedi Kont. «Göreceksiniz, lordum, kızım bu çevrelerin en iyi aşçısıdır.»

«Biraz yardımla,» diye ekledi Anna. Yüzünde tiksinmiş bir ifade vardı.

Genç doktor, «Ben dönsem iyi olur,» diye mırıldandı. «Kendimi fazlalık gibi hissediyorum.»

Andrew, «Yemeğe davet edildik,» dedi ona. «Bir konyok iç.»

«İçsem de olur.» Doktor mücadele etmeden teslim oldu.

Kent birden, «Mahzene inmek gerek,» diye duyuruda bulundu.

Centaine, «Ama Baba...» diye itiraza başladı.

«Konuklarımız var!» Babası ona boşalmış konyak şişesini gösterdi, omuzlarını bir çaresizlik ifadesiyle kaldırdı.

«Lordum, bana uygun içkilerin seçiminde yardımcı olur muydunuz?»

«Şeref duyarım, aziz Kont.»

Centaine ikisinin kolkola taş merdivenlerden inişine düşünceli gözlerle

baktı.

«Arkadaşınız biraz komik gibi... çok da sadık. Bakın nasıl çabucak buraya, yardımınıza koştu. Babamı da nasıl e+Kisi altına aldı.»

Michael o anda Andrew'a karşı içinde kabaran nefrete kendi de şaşıyordu. «Konyağın kokusunu aldı,» diye mırıldandı.

«Gelişinin tek nedeni bu olmalı.»

«Ya dört çocuğu?» diye sordu Anna. «Ya anneleri?» Konuşmaları izlemekte o da kont kadar zorluk çekiyordu.

«Dört anne!» diye açıkladı Michael. «Dört çocuğa dört avn anne!»

«Adam poligam mı?» Anna şok içinde dikleşti, suratı bir ton daha kırmızı oldu.

«Hayır, hayır,» diye güvence verdi Michael. «İnkar ettiğini duydunuz ya! Şerefli bir insandır, öyle şey yapmaz. Kadınların hiçbiriyle evli değil.» Michael hiç vicdan azabı çekmiyordu.

Bu ailede bir destekçi bulmak zorundaydı kendine. Tam o sırada mutlu çift ellerinde siyah şişelerle mahzenden döndüler.

«Alaaddin'in mağarası!» dedi Andrew sevinçli bir sesle.

«Kont'un çok güzel içkileri var!» Bir düzine şişeyi mutfak masasına, Michael'ın önüne sıraladı. «Şunlara bak! Otuz yıllık en azından!» Michael'ın yüzüne dikkatle baktı. «Sen pek kötü görünüyorsun, oğlum. Sanki ölmüş de tekrar hortlamış gibisin.»

«Sağol.» Michael ona incecik sırıttı. «Ne kadar naziksin.»

«Doğal, ağabeyce kaygı...» Andrew şişelerin birinin mantarını çekmeye uğraşırken sesini sır veriyormuş gibi alçalttı.

«Yaman kız!» diye fısıldadı, mutfağın köşesinde kocaman bir bakır tencere başında uğraşan kadınlara doğru baktı. «Hasta olmaktansa onunla olmak çok daha hoşuma giderdi.» Michael'ın Andrew'a karşı duyduğu tatsız duygular bir anda yakıcı bir nefrete dönüştü.

«Bence bu çok iğrenç bir söz,» dedi. «Bu kadar masum, bu kadar ince bir genç kıza böyle bir söz...» Michael kekeleyip sustu, Andrew başını yana eğip onu süzdü.

«Michael, oğlum, korkarım durumun bir iki yanıktan çok daha beter. Yoğun bakıma ihtiyacın olacak.» Bardağı doldurdu. «İlk iş olarak sana bu nefis

iksirden megadoz tavsiye ediyorum!»

Masanın başında kont da bir başka şişenin mantarını açmıştı. Doktorun bardağını yeniden dolduruyordu.

«Şerefe!» diye bağırdı. «Allanın belası düşmanın bozgunu şerefine!»

Hepsi birlikte, «Fondip!» diye bağırdılar. İçkiler içilince kont elini gözündeki siyah bantın üzerine kapattı.

«Bunu bana Sedan'da, 70'de yaptılar. Gözümü aldılar, ama bedelini de pahalı ödedi itoğulları... Sacre bleu, nasıl da savaştık! Kaplanlar gibi! Kaplandık her birimiz!»

«Kediler!» diye bağırdı Anna mutfağın köşesinden.

«Sen savaştan, çarpışmadan ne anlarsın... bu cesur kahramanlar bilir, anlar! Onların şerefine içiyorum!» Keyifle içti, sonra sordu. «Evet, yemekler nerede?»

Yemek nefis bir jambondu. Yanında sosisler vardı. Anna onu ocağın üzerinden alıp dumanı tüte tüte sofraya getirdi, Centaine masanın üzerine fırından yeni çıkmış küçük, gevrek ekmekler koydu.

Kont ekmekten bir lokma koparıp yemeğin suyuna batırırken, «Şimdi söyleyin bakalım, savaş nasıl gidiyor?» dedi. «Ne zaman bitecek?»

Andrew elinin bir hareketiyle soruyu uzaklaştırırmış gibi yaparak, «Yemeğin tadını bozmayalım,» deyiverdi. Kont ise. bıyığında ekmek kırıntıları ve sos zerrecikleriyle direndi.

«Ya yeni Müttefik saldırısı ne olacak?»

«Batıda olacak. Somme nehri üzerinde. Alman hatlarını orada yaracağız.» Cevap veren Michael'dı. Sessiz bir otoriteyle konuşuyordu. Bir anda hepsinin dikkatini kendi üzerine çekmişti. İki kadın bile ocağın başından o tarafa doğru yaklaştılar. Centaine, Michael'ın yanına, aynı kerevete ilişti, ciddi gözlerini ona doğru çevirip İngilizce sözleri anlamaya çalıştı.

Kont, «Nereden biliyorsunuz?» diye sordu.

Andrew, «Onun amcası general,» dedi.

«General mi!» Kont, Michael'a yepyeni bir ilgiyle baktı.

«Centaine, konuğumuzun rahatsız olduğunu görmüyor musun?»

Anna kaşlarını çatarken Centaine, Michael'ın önündeki tabağa eğilip et lokmalarını yenilebilecek boylara kesti.

«Evet! Devam edin!» dedi Kont. «Ya sonra?»

«General Haig sağ kanadı alacak. Bu sefer Almanların geri kuvvetini yarmayı başaracak, kuvvetlerini saracak.»

«Hah! Demek burada güvendeyiz.» Kont hemen şarap şişesine uzandı ama Michael başını iki yana salladı.

«Korkarım öyle değil. Daha doğrusu, tümüyle öyle sayılmaz.

Bu yöredeki rezervler boşaltılıyor, tümenler alay kuvvetine indiriliyor. Arttırılabilen tüm kuvvetler Somme'u aşmak için kullanılacak.»

Kont telaşa kapılmış gibi göründü. «Bu suç sayılacak bir çılgınlık... Almanlar oradaki çatışmanın baskısını dağıtmak için kesinlikle buraya saldıracaklardır.»

«Buradaki hat tutunamaz mı?» diye sordu Centaine kaygıyla. Gözleri istemeyerek mutfak penceresine doğru dönmüştü. Pencereden ilerdeki tepeler görünüyordu.

Michael bir kararsızlık geçirdi. «Uzunca bir süre burada da dayanabileceğimizden eminim... hele de Somme savaşı sandığımız kadar iyi ve hızlı giderse. O zaman Müttefik ileri kuvvetleri Almanları geriden kuşatmak üzere gelince buradaki baskı hafifler.»

«Ama ya o savaş yine yavaşlar, zorlaşır, uzarsa?» diye sordu Centaine. Alçak sesle. Flamanca konuşmuştu.

İngilizceyi pek az bilen bir kız olarak, doğrusu duyduklarını iyi değerlendiriyordu. Michael bu soruyu saygıyla karşıladı, cevabı Afrika dilinde, sanki bir başka erkekle konuşuyormuş gibi verdi.

«O zaman zorluk çekeriz. Özellikle de Hunların hava gücü üstünse. Tepeleri tekrar kaybedebiliriz.» Durakladı, kaşlarını çattı. «Bize yedek kuvvet yollamak zorunda kalırlar. Belki Arras'a kadar çekilmek zorunda bile kalabiliriz...»

«Arras mı?» diye soludu Centaine. «Ama o zaman...» Sökünü bitirmedi. Çevresine sanki veda ediyormuş gibi baktı.

Arras çok gerideydi.

Michael başını salladı. «Saldırı başladığı zaman burada büyük tehlike içinde olursunuz. Şatoyu boşaltıp güneye. Arras'a, hatta Paris'e gitmeniz iyi olur.»

«Asla!» Kont tekrar Fransızcaya dönmüştü. «De Thirty'ler asla geri

çekilmez.»

Anna, «Bir tek Sedan'daki çekiliş hariç!» diye mırıldandı ama Kont'un bu zırvaları dinleyecek hali yoktu.

«Ben burada kalacağım. Kendi toprağımda.» Duvarda asılı duran eski tüfeği gösterdi. «İşte Sedan'da kullandığım silah.

Düşman orada ondan korkmasını iyi öğrenmişti. Aynı dersi tekrar öğrenirler. Louis de Thiry öğretir onlara!»

Andrew, «Cesaret!» diye bağırdı. «Şerefinize içiyorum.

Fransız kahramanlığına ve Fransız silahlarının zaferine!»

Buna Kont da karşılık vermek zorunda kaldı. «General Haig'e ve kahraman İngiliz Müttefiklerimize!»

«Yüzbaşı Courtney Güney Afrikalıdır,» dedi Andrew. «Onlara da içmeliyiz.»

«Ya!» Kont İngilizce olarak, heyecanla devam etti. «O halde General... neydi amcanız generalin adı? General Sean Courtney'e ve ve onun cesur Afrikalı askerlerine.»

Andrew hafif çakır keyifleşmiş doktora bakarak, «Bu bay da sağlık birliğinden,» dedi. «O da çok değerli bir hizmet. Şerefine içmemize layık!»

«Kraliyet Sağlık Birliğine!» diye kabullendi Kont. Tekrar bardağına uzanırken bardak daha o dokunmadan titredi, içindeki şarabın kırmızı yüzeyinde halka halka minik dalgacıklar yayıldı. Kont dondu, herkesin başı kalkıverdi.

Mutfak penceresinin camları, çerçevenin içinde zangırdadı, sonra kuzeyden doğru top sesleri geldi. Alman topları yine tepeleri dövüyor, vahşi köpekler gibi gürlüyordu. Sessizce inlediler. Birkaç mil ötede, çamurlu siperlerdeki adamların çektiği acıları düşünmekteydiler. Kendileri sıcacık bir mutfakta, güzel yiyeceklere, şaraplara doyarak oturuyorlardı rahat rahat.

Andrew bardağını kaldırıp alçak sesle, «Çamurdaki zavallılara,» dedi. «Tanrı güç versin.» Bu sefer Centaine bile Michael'ın bardağından bir yudum aldı, yutarken kara gözlerinde göz yaşları oynaştı.

«Keyif kaçırmak istemezdim ama...» Genç doktor sarsak sarsak ayağa kalkıyordu. «Korkarım top sesleri benim için görev düdüğü sayılır. Kasap kamyonetleri dönüş yoluna koyulmuştur bile.»

Michael da onunla kalkmaya çalıştı ama, hemen masanın kenarına sarılıp dengesini bulmak zorunda kaldı. «Size teşekkür etmek isterim, Mösyö le Kont,» diye resmi bir dille söze başladı. «Nezaketiniz ve...» Kelimeler diline takıldı, Michael, tekrarlamak istedi, dili daha beter dolandı, konuşmasının ana hattını iyice kaybetti. «Kızınız Matmazel de Thiry'yi selamlarım, kendisi şans meleği...» Bacakları büküldü, Michael yere yıkıldı.

«Yaralı o!» Centaine bağırarak ayağa fırlayıp onu yere çarpmadan yakaladı, omzunu kol altına getiri pdestek verdi. «Yardım edin bana,» diye yalvardı. Andrew onun yardımına koştu, birlikte Michael'ı yarı taşıyıp yarı sürükleyerek mutfak kapısından çıkardılar.

Centaine ağırlığın altında, «Yaralı koluna dikkat edin,» diye soludu, Michael'ı motosikletin yan sepetine yerleştirdiler. «Canı yanmasın!» Michael sepette, solgun yüzünde bir sırıtma ifadesiyle sarhoş gibi oturuyordu.

Andrew, «Matmazel, inanın bana, hiç acı duymayacak halde, şanslı kerata!» diyerek motosikletine bindi.

«Beni de bekleyin!» Doktor'la Kont birbirine yaslana yaskıldı. Spandau'larıyla alt kanadın arkasına kurşun yağdırmaya başlamıştı bile. Andrew'un üstü açık pilot kabininde oturduğu yere doğru da yaklaşıyordu mermiler. Andrew'un miğferi, üzerindeki yeşil fuları pek belliydi. Michael içgüdüsel bir hareketle oraya doğru daldı, Alman çarpışmayı göze olmaktansa, oradan uzaklaştı.

Michael kırmızı uçağın kuyruğuna doğru yaklaşıp menzile girdiğinde, «Ngi dla!» diye bir Zulu savaş narası attı, sonra daha kendisi Vickers'i ayarlayamadan uçağın hızlanıp uzaklaşmasına inanamayan bakışlarla baktı. O anda Sopwith olduğu yerde sarsıldı, sağ taraftan gelen saldırının etkisiyle Michael'ın başı üzerindeki tellerin yırtılır gibi ses çıkardığı duyuldu.

Michael yana doğru kaydı. Andrew onun altındaydı. O da bir başka Alman uçağından, üzerine gelmeden kaçıp yükselme çabasındaydı. Alman uçağı güzel hedef almış, yaklaşmaktaydı.

Michael dosdoğru Alman'ın üzerine gitti, kırmızılı siyahlı kanatlar başının hemen yanından geçti... ama birden bir Alman daha belirdi. Michael bu sefer onu atlatamadı. Parlak uçak çok hızlı, çok güçlüydü. Michael kendinin o anda ölmüş olduğunu düşündü.

Birden Spandau ateşlerinin sesi kesildi, Andrew, Michael'ın kanat ucundan dalıp Almanı oradan püskürttü. Michael umutsuzca Andrew'u izledi, bir

savunma çemberi çizdiler. Her biri diğerinin karnını ve kuyruğunu koruyordu. Alman uçakları çevrelerinde çaresiz bir öfkeyle dönüp duruyorlardı.

İki yeni arkadaşın da ölmüş olduklarını Michael'ın zihninin ancak bir k>smı kaydedebildi. Saldırının ilk saniyelerinde ölmüşlerdi. Bir tanesi burun aşağı, hızla dalmaktaydı. Mahvolan Sopwith'in kanatları zorlandı, nihayet koptu. Öteki ise alev alev yanan bir meşaleydi. Düşerken gökyüzünde kapkara, kalın bir duman izi bırakıyordu.

Almanlar geldikleri gibi aniden yokoldular. Hiçbir zarar görmeksizin kendi hatlarına doğru çekildiler, yaralı iki Sopwith'i topallayarak yuvalarına dönmek üzere bıraktılar.

Andrew, Michael'dan önce iniş yaptı, elma bahçesinin kenarına kanat kanada parkettiler. İkisi de inip ağır adımlarla kendi uçağının çevresinde dolaştı, hasarı incelediler. Sonra doğrulup birbirlerine baktılar. Suratları duydukları şoktan taş gibiydi.

Andrew elini cebine daldırdı, gümüş şişeyi çıkardı, kapağım açıp şişenin ağzını yeşil fularının ucuyla sildi, Michael'e uzattı.

«Al, oğlum,» dedi dikkatle. «Çek bir yudum. Bence hak ettin... gerçekten ettin.»

Böylelikle, Alman Jagdstaffel'lerin Albatros D tipi, köpekbalığı burunlu uçakları Fransa göklerinden müttefiklerin hakimiyetini silerken, ikisi koşullar gereği dost olmuş, birlikte uçuyor, parlak renkli ölüm okları ne zaman üstlerine gelse koruyucu savunma çemberini uyguluyorlardı. Başlangıçta sırf kendilerini savunabilmek bile mutlu ediyordu onları. Zamanla, birlikte bu yeni ve tehlikeli düşmanın yeteneklerini denemeye başladılar, geceleri ellerine geç gelen istihbarat raporlarını inceler oldular. Öğrendiklerine göre Albatroslar 160 beygir güçlük Mercedes motoruyla uçuyordu. Bu motor, Sopwith'in Le Rhone'undan iki kat daha güçlüydü. Uçaklarda Spandau 7.92 milimetrelik iki makineli tüfekle, bir de pervane arkı içinden öne doğru ateş edebilen üçüncüsü vardı. Sopwith'in bir tek Vickers .303'ü bulunmaktaydı. Hem silahları açısından, hem de motor gücü açısından altta kalıyorlardı. Albatros ayrıca Rup'dan 700 libre daha ağırdı. Düşürmek için iyice yaralamak gerekiyor.

«Demek bizim öğreneceğimiz, onların kuyruğunu koparmanın yolu,» diye yorumda bulundu Andrew. Birlikte uğraşıp uçakların zaaflarını keşfettiler. İki taneydi uçakların zayıf yönü. Sopwith'ler onların iç tarafına kolay

geçebilecekti. Albatrosun radyatörü pilot yerinin hemen üzerindeki üst kanattaydı. Oraya girecek bir mermi, kaynar suyu pilotun üzerine boşaltacaktı.

Haşlanarak ölürdü adam.

Bu bilgiyi kullanarak ilk avlarını avladılar. Bu arada, Albatros'ları denerken birbirlerini de denediklerini, ama bu sefer bir kusur bulamadıklarını gördüler. Dostlukları daha yakınlaştı, derinleşti, kardeşten ileri bir sevgiye dönüştü. Artık şafak sökerken ana kapıdan çıktıklarında doktor dengesini kaybetti, istemeyerek yandan saldırıya geçti.

«Atla arkaya,» dedi Andrew. Üçüncü tekmede Ariel'i çalıştırmayı başardı, motordan mavi dumanlar çıktı. Doktor, Andrew'un arkasına bindi, Kont iki şişeden birini Andrew'un yan cebine tıktı.

«Soğuğa karşı,» diye açıklamada bulundu.

«Siz gerçek bir prenssiniz.» Andrew freni bıraktı, Ariel sıkı bir 'U' dönüşü yaptı.

«Michael'a iyi bakın!» diye seslendi Centaine.

Anna, «Lahanalarım!» diye bir çığlık kopardı. Andrew sebze bahçesinin orta yerinden, kestirmeden gitmeyi sevmişti.

«Defolsun düşman!» diye bağıran kont, elindeki son şişenin de tıpasını çekti, Centaine şişeyi kurtarıp anahtarları geri alamadan bir koca yudum içmeyi de başardı.

***

Şatodan inen uzun yokuşun dibinde Andrew frene bastı, daha düşük bir hıza geçti, tepelerden gelen çamurlu, sefil trafiğin arasına karıştı.

«Kasap kamyonetleri» adını alan arazi cankurtaranları son Alman bombardmanının meyveleriyle tıklım tıklım doluydu. Taşıtlar çamur birikintilerine batıp çıktıkça arkada, sedyeleriyle açıkta yatan yaralılar sarsılıyordu. Üst sıra sedyelerde yatanların kanları alt sırada yatanların üstüne damlamaktaydı. Yolun kenarında, veya yürüyen yaralılar ilerliyordu. Tüfeklerini bir yerlerde bırakmış, birbirinin omzuna sarılıp destek alarak, yaralarında kaba arazi sargılarıyla, yüzlerinde ıstırap ifadeleriyle, gözlerinde ölü bakışlarla ilerliyorlardı. Üniformaları kurumuş çamurlarla dolu, hareketleri mekanik, aldırmaz bir havadaydı.

Doktor ayılmaya başlıyordu. Motosikletten indi, oradaki yaralılardan durumu ciddi olan birini seçti. Motora onu bindirdiler. Bir tanesini de öndeki benzin deposunun üzerine yatırdılar. Michael'ın yanına, sepete üç yaralı daha sığdı. Doktor artık aşırı yüklü Ariel'in arkasında koşuyordu. Çamurlara dala çıka, VAD hastanesine vardıklarında iyice ayılmıştı. Hastane, Mort Homme köyünün girişinde bir dizi küçük kulübeden oluşmaktaydı. Yeni hastalarını motosikletten aldı, Andrew'a döndü.

«Sağolun. Bu küçük dinlenmeye ihtiyacım vardı.» Sepette hala baygın yatan Michael'a baktı. «Şuna bakın. Hep böyle devam edemez.»

«Michael yalnızca biraz sarhoş, o kadar.»

Ama doktor başını iki yana salladı. «Savaş yorgunluğu,» dedi. «Mermi şoku. Henüz nedenini tam anlayamıyoruz ama, bu zavallıların dayanabiimelerinin bir sınırı var. Bu adam ne zamandır aralıksız savaşıyor? Üç ay mı?»

«İyileşir o.» Andrew'un sesi sertti. «Düzelir.» Elini korumak ister gibi Michael'ın omzuna koyarken, altı aydan beri izinsiz savaşmakta olduklarını hatırlamıştı.

«Baksanıza... tüm belirtiler var. Açlıktan ölecek kadar sıska,» diye devam etti doktor. «Titriyor, sarsılıyor. O gözler..! Herhalde dengesiz ve mantıksız davranışlar da gösteriyordur. Bir karamsar oluyor, bir coşup taşıyordur. Haklı mıyım?»

Andrew isteksizce başını salladı. «Bazen düşmanı iğrenç mikroplar diye görüyor, düşen Alman uçaklarından inenleri makineliyle tarıyor, sonra bir de bakıyorsunuz, düşmanlar saygın hasımlar oluveriyorlar. Geçenlerde bizim yeni pilotlardan birine, onlara Hun dedi diye yumruk attı.»

«Gereksiz cesaret gösterileri de var mı?»

Andrew o sabahki balon olayını hatırladı ama o soruya cevap vermedi.

«Ne yapabiliriz?» diye sordu çaresiz bir sesle.

Doktor içini çekti, omuz silktii, elini uzattı. «Güle güle, iyi şanslar, Binbaşım.» Arkasını dönerken bir yandan ceketini çıkarıyor, gömleğinin kollarını sıvıyordu. Elma bahçesine girerlerken Michael birden sepetin içinde doğruldu, kararını bildiren bir yargıç ciddiyetiyle, «Ben kusacağım,» diye açıklamada bulundu.

Andrew hemen frene bastı, eğilip onun başını tuttu.

«Onca güzel şarap...» diye hayıflandı. «O Napolyon konyağı... keşke ziyan etmemenin bir yolu olsaydı!»

Michael gürültüyle kustuktan sonra tekrar yerine yayıldı, ciddi bir sesle konuştu. «Aşık olduğumu sana açıklamak istiyorum,» deyip tekrar kendinden geçti.

Andrew Ariel'e bindi, cebindeki şişenin kapağını dişleriyle açtı. «Bunun şerefine içmek gerek,» dedi. «Senin aşkına içiyorum.» Şişeyi yanındaki baygın adama doğru tuttu. «İstemiyor musun?»

Tekrar kendisi içti, sonra şişeyi indirip nedensiz hıçkırıklarla sarsılmaya başladı. Gözyaşlarını tutmaya uğraşıyordu. Altı yaşından beri hiç ağlamamıştı. Birden doktorun sözlerini hatırladı. «Dengesiz ve mantıksız davranışlar,» demişti genç adam.

Gözyaşlarına yeniliverdi. Yaşlar yanaklarından aşağı yuvarlanıyor, o silmeye bile kalkışmıyordu. Motosikletin üzerinde öylece oturuyor, sessiz ve yeisle sarsılıp duruyordu.

«Michael, oğlum,» diye fısıldadı. «Ne olacak bize böyle?

Hapı yuttuk biz... hiç umut yok. Evet, Michael, hiç kurtulma umudumuz yok bizim.» İki elini yüzüne kapadı, kalbi yarılıyormuşcasına ağladı.

***

Michael teneke tepsinin tıkırtısıyla uyandı. Biggs onu kamp yatağının yanına koyuyordu.

Doğrulup oturmaya çalışırken inledi, başaramadı. Yaraları onu tekrar yatmaya zorladı.

«Saat kaç, Biggs?»

«Yedi buçuk, efendim. Güzel bir bahar sabahı.»

«Biggs, Tanrı aşkına... ne diye uyandırmadın beni? Şafak devriyesini kaçırdım...»

«Kaçırmadık, efendim,» diye mırıldandı Biggs rahat rahat.

«Uçmuyoruz. Yere indik.»

«Yere mi indik?»

«Lord Killigerran'ın emirleri var. Yeni bir emre kadar yerdeyiz, efendim.» Biggs, kakao fincanına şeker atıp karıştırdı.

«Zamanı da gelmişti efendim izninizle. Aralıksız otuz yedi gün uçtuk.»

«Biggs, neden kendimi bu kadar berbat hissediyorum?»

«Lord Killigerran'a göre... bir şişe konyağın ciddi saldırısına uğramışız, efendim.»

«Ondan önce de uçan kaplumbağayı parçaladım...» Michael yavaş yavaş hatırlamaya başlıyordu.

«Onu bütün Fransa duydu, efendim. Kızarmış ekmeğe süruler» tereyağı gibi her yana yayıldı o haber.»

«Ama avladık onları, Biggs!»

«İkisini birden, efendim.»

«Bahis iyi sonuç vermiştir herhalde, Biggs! Paranı kaybetmedin ya?»

«İyi para kazandık, efendim. Sayenizde, Bay Michael.»

Biggs, kakao tepsisindeki paralara dokundu. «İşte sizin payınız...» Tepside beş sterlinlik kağıt paralar vardı. «Bire üç, efendim. Bir de kendi yatırdığınız para.»

«Yüzde on komisyon hakkın var, Biggs.»

«Varolun, efendim.» Kağıtlardan ikisi Biggs'in cebine girip görünmez oldu.

«Başka ne var orada, Biggs?»

«Dört aspirin. Lord Killigerran'ın selamlahyla.»

«O uçuyor tabii, değil mi, Biggs?» Michael hapları minnetle yuttu.

«Elbette, efendim. Şafakta havalandılar.»

«Kiminle uçuyor?»

«Bay Banner'le, efendim.»

«Yeni biri,» diye mırıldandı Michael mutsuz mutsuz.

«Lord Andrew'a bir şey olmaz, efendim, kaygılanmayın.»

«Elbette olmaz... ya bu nedir?» Michael biraz doğruldu.

«Lord Killigerran'ın motosiklet anahtarları, efendim. Konta selamlarını iletmenizi istedi. Selamlarla birlikte, genç bayana da hayranlığını bildirmenizi...»

«Biggs...» Aspirin gerçekten mucize yaratmıştı. Michael birden kendini pek neşeli hissetmekteydi. Yaraları artık onu yata ğa çekmiyor, başı ağrımıyordu. «Biggs,» diye tekrarladı. «Acaba iyi üniformamı hazırlayıp tokalarını cilalayabilir misin? Çizmeleri de bir boyasan...»

Biggs ona sevgiyle sırıttı. «Ziyarete mi gidiyoruz, efendim?»

«Evet, gidiyoruz, Bigg. Evet, gidiyoruz.»

***

Centaine karanlıkta uyanıp top seslerini dinledi. Bu sesler onu çok korkutuyordu. Hiç alışamayacaktı bu vahşete. Geçen yaz Alman bataryalarının şatoya ne kadar yaklaştığını hatırladı. Aile o zaman evin üst katlarını boşaltmış, alt kata yerleşmişti. Hizmetçiler o zamana kadar çoktan kaçmıştı. Bir tek Anna'nın dışında tabii. Centaine'in şimdi yatıp kalktığı ufacık oda, hizmetkarlardan birinin odasıydı.

Savaşın fırtınası geldiğinden beri yaşam biçimleri tümüyle deişmişti. Gerçi bazı büyük taşra aileleri gibi şafakta hiçbir zaman yönelmemişlerdi ama, yine de evlerinde sık sık davetler verilir, aileye yirmi kadar kişi hizmet ederdi. Şimdi ise hayatları, hizmetçilerin savaştan önceki hayatına benzemişti.

Centaine kaygılarını da üzerindeki yatak örtüleriyle birlikte fırlatıp attı, dar taş koridorda çıplak ayak koştu. Mutfakta Anna ocak başındaydı. Ateşi yakmıştı bile.

«Şimdi sana bir kova soğuk su getirecektim,» dedi aksi aksi.. Centaine onu kucakladı, öptü, sonunda güldürmeyi başardı.

Ateşe dönüp ısınmaya çalıştı.

Anna kaynar suyu yerdeki bakır leğene döktü, biraz soğuk su kattı, «Haydi gelin, Matmazel,» diye emir verdi.

«Ah, Anne... şart mı?»

«Haydi dedim!»

Centaine geceliğini kafasından isteksizce çekip çıkardı, vücuduna değen soğuk, tenini tavuk derisi gibi kabartırken ürperdi.

«Çabuk ol!» Leğene adımını attı, Anna onun yanına çömeldi, flanel bir bezi suya batırdı. Hareketleri düzenli, işini bilir türdendi. Centaine'i sabunladı. Omuzlarından başlatıp iki kolunu parmak uçlarına kadar köpükler içinde bıraktı. Bu arada çirkin yüzündeki sevgi ifadesini saklayamıyordu.

Çocuk çok biçimliydi. Ama galiba kalçalarıyla memeleri biraz küçüktü. Anna yemeklerdeki nişastaya biraz önem vererek onları dolgunlaştırmak niyetindeydi. Tabii yiyecek bulunmaya başladığı zaman. Teni düzgün, tereyağ rengindeydi. Güneş gören yerleri koyu bronz rengine dönüşmüştü. Anna o renk tonunu hiç beğenmiyordu.

«Bu yaz uzun kollu elbise ve eldiven giy,» diye azarladı onu. «Kahverengi çok kötü bir renk.»

«Ne olursun, çabuk ol, Anna.» Centaine yalvarırken Anna onun bacaklarına

eleştirici gözlerle baktı. Düzgün ve uzundu bacakları. Bir kadın için fazla kaslıydı ama. Onca at binme, koşma, yürüme! Anna başını iki yana salladı.

«Ne oldu yine?» diye sordu Centaine.

«Oğlan çocuklar gibi kaskatısın. Karın kasların çocuk doğuramayacak kadar sert.» Anna sabunlu bezi onun her tarafında dolaştırdı.

«Ayy!»

«Doğru dur... keçi gibi kokmak mı istiyorsun?»

«Anna, mavi göz ne güzel şey, değil mi?» Anna homurdandı. Konuşmanın ne yöne gitmekte olduğunu sezmişti.

«Eğer bir çocuğun annesi kara gözlü, babası pırıl pırıl mavi gözlüyse, ne renk olur gözleri?»

Anna sabunlu bezle onun poposuna bir şaplak attı. «Yeter artık. Baban duysa kızardı.»

Centaine bu tehdide kulak asmadı. Rüyadaymış gibi bir sesle devam etti. «Havacılar ne kadar cesur, değil mi, Anna?

Herhalde dünyanın en cesur insanları onlar olmalı.» Yine ciddileşti. «Çabuk ol, Anna, civcivlerimi saymaya geç kalacağım.»

Leğenden fırladı, sağa sola su damlaları saçtı. Anna onu hemen ocakta ısıttığı havluya sardı.

«Anna, dışarda ortalık ağarıyor neredeyse.»

«Hemen sonra dön,» diye emir verdi Anna. «Bugün işimiz çok. Baban yersiz cömertlikleriyle hepimizi aç bırakacak neredeyse.»

«Cesur havacılara bir yemek yedirmek borcumuzdu.»

Centaine giyindi, binici çizmelerini tokalamak üzere tabureye oturdu.

«Ormanlarda falan gezmeye kalkma.» Centaine fırlayıp merdivenlerden koşarak indi. Anna arkasından, «Hemen dön, unutma!» diye sesleniyordu.

«Sus, yeter, Anna.»

Bulut onun gelişini duymuş, yavaşça kişniyordu. Centaine iki kolunu onun boynuna doladı, kadife gibi burnunu öptü.

«Bonjour, sevgilim.» Anna'ya sezdirmeden iki parça kesme şeker aşırmıştı. Bulut onun ovucundan şekerleri şapırdata apırdata yedi. Kız avucunu onun boynuna sildi. Eğeri almak zere arkasını döndüğünde Bulut onun ensesine

dokunup daa şeker istedi.

Dışarısı karanlık ve soğuktu. Atı tırısa kaldırdı, buz gibi havanın yüzüne çarpması önce hoşuna gitti. Burnu, kulakları kıpkırmızı kesiliyor, gözlerinden yaşlar boşalıyordu soğuktan. Tepenin doruğuna vardığı zaman Bulut'un dizginlerini çekti, onu durdurdu, şafağın çelik rengi göklerine baktı. Ufkun turuncuya dönüşmesini seyrediyordu. Asıl şafaktan önce, sahte şafak söküyordu buralarda artık. Önce şarapneller Doyuyordu ufku.

Kız, ışığa arkasını döndü, uçakların gelişini beklemeye başladı.

Top seslerine rağmen motor seslerini ta uzaktan duydu.. Hemen ardından da sarı şafak ışığı içinden uçaklar birer şahin gibi belirdiler. Centaine her zamanki gibi nabzının hızlandığını hissetti, onları selamlamak üzere eğerin üzerinde yükseldi.

Öndeki uçak, üzeri zafer işaretleriyle dolu yeşil uçaktı. O çılgın İskoçun uçağı. Centaine iki kolunu başının üzerine kaldırdı.

«Tanrı yardımcın olsun... sağ salim dön!» diye haykırdı,» gülünç miğferin altında beyaz dişlerin parıldadığını gördü. Yeşil uçak tam geçerken kuyruğunu sağa sola oynattı, karanlık bulutlara doğru yükselip Alman hatlarının tarafına uçtu.

Arkalarından bakıyordu Centaine. İkinci uçak, yeşil uçağın ardında, uçuş düzenindeydi. İçini bir yetersizlik duygusu kapladı.

«Neden ben de erkek olmadım!» diye bağırdı yüksek sesle. «Neden ben de sizinle gidemiyorum!» Onlar çoktan gözden kaybolmuşlardı bile. Bulut'u tepeden aşağıya doğru çevirdi.

«Hepsi ölecekler,» diye düşündü. «Bütün bu genç, güçlü, güzel insanlar ölecek... biz de yaşlı, sakat ve çirkinlerle kalacağız.» Uzaktan gelen top sesleri onun korkularını onaylıyor gibiydi. «Ah, keşke, keşke...» At kulaklarını arkaya yatırıp onu dinlemeye çalıştı ama Centaine devam etmedi. Bu kadar arzu ettiği şeyin ne olduğunu kendi de pek bilmiyordu. Tek bildiği, içinde derin bir boşluk olduğu, o boşluğun dolmasına can attığıydı. Bilmediği bir şeye derin bir özlem duyuyor, dünyaya karşı içi büyük bir hüzünle doluyordu. Bulut'un şatonun arkasındaki çayıra gelince otlaması için serbest bıraktı, eğeri kendi sırtına vurup eve kadar yürüdü.

Babası mutfak masasında oturuyordu. Centaine onu her günkü gibi öptü. Göz bantı babasına çapkın bir hava vermekteydi. Öteki gözüne kan oturmuş olmasına rağmen hem de. Yüzü sarkmış, buruş buruş olmuştu. Soluğu sarımsak

ve bayat kırmızı şarap kokuyordu.

Anna durmadan şakayla karışık sitemler etmekteydi. Centaine babasının karşısına oturdu, büyük kahve fincanını avuçlarına alıp tuttu, acaba Anna ile babam hiç sevişmişler midir, diye düşündü, hemen ardından, bunun neden daha önce hiç aklına gelmediğini merak etti.

Taşra kızı olarak, üreme süreci onun yabancı olduğu bir konu değildi. Anna'nın başlangıçtaki itirazlarına rağmen, çevredeki kısraklar Bulut'a getirildiğinde Centaine hep olaya yardımcı olmuş, oralarda bulunmuştu. Koca küheylen bir kere kısrak kokusunu alınca, onu ancak Centaine zaptedebiliyordu çünkü.

Kendini veya kısrağı yaralamaksızın görevini yapmasını ancak o sağlayabiliyordu.

Buradan fikir yürüterek, kadınlarla erkeklerin de aynı ilkelere göre hareket etmeleri gerektiği sonucuna varmıştı. Anna'ya soru sorduğu zaman o önce babasına söyleyeceği tehdidini savurmuş, kıza ağzını sabunla yıkayıp temizlemesini öğütlemişti. Centaine ise, sabırla direnmiş, sonunda Anna boğuk bir fısıltıyla onun kuşkularını doğrulamış, sonra mutfağın ilerisindeki konta, daha önce Centaine'in hiç görmediği bir ifadeyle bakmıştı. Centaine o zaman bunun önemini anlayamamıştı a m a şimdi daha bir anlam ifade etmeye başlamıştı ona.

İkisinin tartışmasını, gülüşmesini seyrederken herşey yerli yerine oturuyordu kafasında. Bir keresinde gece kabus gören Centaine, Anna'nın odasına gitmiş, onun yatağını boş bulmuştu. Sonra bir başka sefer de, babasının odasını süpürürken Anna'nın jüponlarından birini babasının yatağının altında görüp pek şaşırmıştı. Daha geçen hafta Anna konta yardım ettiği mahzenden çıktığında, eteğinin arkasına samanlar yapışmıştı. Kır saçlarında da saman sapları vardı.

Bunu anlamak nedense Centaine'in içindeki boşluk duygusunu daha da arttırdı. Artık kendini iyice yalnız hissediyordu.

Tek başına, amaçsız, boş ve sızılar içindeydi.

«Ben dışarı çıkıyorum,» diyerek masanın başından fırladı.

«Yo, olmaz.» Anna onun yolunu kesti. «Bu eve biraz yiyecek gerekli. Baban nemiz var nemiz yok dağıttığına göre, bana sen yardım edeceksin, matmazel.»

Centaine onlardan kurtulmak, kendini yalnız kalmak zorunda hissediyordu.

Ruhunun bu korkunç yalnızlığına kendini alıştırmak zorundaydı. Anna'nın kolu altından çabucak kaçtı, mutfak kapısını açtı.

Kapının eşiğinde, ömründe gördüğü en güzel insan duruyordu.

Pırıl pırıl çizmeler, kusursuz süvari kostümü giymişti. Bu ceketi, üniformasının haki renginden biraz daha açık renkti. İnce beline pirinç tokalı bir kemer takılmıştı. Sam Browne, kayışları göğsünü sarıyor, omuzlarını daha geniş gösteriyordu. Sol göğsünde Kraliyet Hava Kuvvetleri işareti olan renkli kurdeleler göze çarpmaktaydı. Apoletleri rütbesini gösteriyor, kasketi tecrübeli pilotlar gibi dikkatle kırıştırılmış, o inanılmaz mavi gözleri üzerinde yana yıkık duruyordu.

Centaine bir adım geriledi, ona baktı. Michael ondan çok daha uzun boyluydu. Genç bir tanrıya benziyordu. Kızcağız içinde o güne kadar hiç tanımadığı bir duygu hissetti. Midesi birden pelte gibi oldu. Sıcak bir pelte. O sıcaklık vücudunun tüm alt kısmına yayıldı. Bacakları vücudunun ağırlığını taşıyamayacakmış gibi hissetti. Soluması da birden pek zorlaşmıştı.

«Matmazel de Thiry,» diye konuştu karşısındaki hayal. Elini kaldırıp selam vermek üzere kasketinin kenarına dokundu.

Sesi tanıdık geliyordu. Bu gözleri de tanıyordu. O masmavi gözler. Sol kolunu ince deri bir askılığa almıştı.

«Michael...» Sesi titrek çıkmıştı. Hemen yaptığı gafı düzeltti. «Yüzbaşı Courtney,» dedi sonra dil değiştirdi. «Mijnheer Courtney ?»

Genç tanrı ona gülümsedi. Dünkü darmadağınık, kan ve çamur içindeki adam mıydı bu? Yırtık pırtık kılığı içinde titreyen, kendisinin yardım edip acısını dindirdiği, zaaftan kurtardığı, sonra motosikletin yan sepetine yükledikleri adam mıydı?

İnanması güçtü.

Gülümsediği zaman Centaine sanki yer ayağının altından kayıyormuş gibi hissetti. Dengesini bulunca, bu sefer dünyanın kendine yeni bir rota edindiğini, yıldızların arasından geçmekte olduğunu farketti. Bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı.

«Girin, Mösyö.» Geri çekildi. Michael kapıdan girerken kont masadan kalktı, onu karşılamak üzere yaklaştı.

«Nasılsınız, Yüzbaşı?» Michael'ın elini sıktı. «Yaralarınız nasıl?»

«Çok daha iyi.»

«Biraz konyak onları daha da iyi eder,» diye öneride bulundu kont. Sinsi bakışlarla kızına baktı. Michael'ın midesi yerinden oynar gibi oldu, başını hemen iki yana salladı.

«Olmaz,» dedi Centaine kesin bir sesle. Anna'ya döndü.

«Yüzbaşının pansımanına bakmamız gerek.»

Michael'ın hafif itirazlarına kimse aldırmadı. Onu yine oca ğın karşısındaki tabureye oturttular, Anna kemerinin tokasını açtı, Centaine arkasına geçip ceketini çıkarmasına yardımcı olcu.

Anna sargıyı açtı, gördüğünü beğenir gibi homurdandı.

«Sıcak su getir, çocuk,» diye emir verdi.

Yanıkları dikkatle yıkayıp kuruladılar, sonra yine aynı yağdan sürüp temiz sargılarla sardılar.

«Çok çabuk kapanıyorlar,» diye başını salladı Anna. Centaine, Michael'ın gömleğini giymesine yardım etti.

Erkek teninin bu kadar düzgün olabileceğini bilmiyordu.

Sırtı, kalçaları... Ensesinde siyah bukleleri kıvrım kıvrımdı. Öyle zayıftı ki, omurgasının her biri omuru teşbih tanesi gibi ortadaydı. İki yanından aşağıya doğru inen kaslar da belliydi.

Gömleğin düğmelerini iliklemek üzere öne geçti.

«Çek iyisiniz,» dedi Michael alçak sesle. Centaine onun gözlerine bakmaya cesaret edemedi. Anna'nın önünde kendini ele vermekten korkuyordu.

Göğsündeki tüyler çok sıktı. Centeine'in eli istemeyerek oraya değdi. Delikanlının yassı göğsündeki meme başları pembe ve ufacıktı. Centeine'in bakışları altında sertleşip dikleştiler.

Bu durum kızı hem şaşırttı, hem sevindirdi. Aynı şeyin erkeklere de olabileceğini hiç düşünmemişti.

«Gel, Centaine,» dedi Anna. Kız sarsıldı. Genç adamın vücuduna bakakaldığını farketti.

Michael, «Size teşekkür etmek için uğramıştım, yoksa iş çıkarmak istememiştim,» dedi.

«Hiç zahmet değil.» Centeine hala onun gözlerine bakamıyordu.

«Hayır!» Centeine'in sesinde tedirgin bir vurgu vardı. Bu harikulade yaratığın ölmesi onun aklının alabileceği bir şey değiidi.

Başını kaldırıp o yüze tekrar baktı. Gözlerinde sanki yaz mevsiminin gökyüzü gözüküyordu. O kadar maviydi.

«Centeine, senin dünya kadar işin var.» Anna'nın sesi daha da sertleşmişti.

Michael, «Ben de yardım edeyim size,» diye atıldı. «Uçamıyorum. İzin vermiyorlar.» Anna biraz kuşkulu gibiydi. Kont omuz silkti.

«Yardım işimize yarar doğrusu,» dedi.

Michael, «İyiliklerinize küçük bir karşılık,» diye ısrar etti.

«Ama güzel üniformanız...» Anna mazeret arıyordu. Genç adamın pırıl pırıl çizmelerine baktı.

Centaine çabucak, «Burada lastik çizmeyle tulum var,» diye atıldı, Anna çaresiz teslim olup iki elini havaya kaldırdı.

Centaine'e kalırsa, lacivert blucin kumaşıyla lastik çizmeler de çok zarif duruyordu Michael'ın ince uzun vücudunda.

Kontla birlikte mahzene, hayvanların yerlerini temizlemeye indi.

Centaine'le Anna sabahın geri kalan kısmını sebze bahçesinde geçirdiler. Toprağı ilkbahar ekimine hazırladılar.

Centaine birkaç kere entipüften özürler bulup mahzene indi, Michael'ın çalışmakta olduğu yerde durup baktı, seyretti, sonunda Anna gelip onu almak zorunda kaldı.

«Nereye gitti o çocuk yine? Centaine! Ne yapıyorsun burada?» Sanki bilmiyormuş gibi davranıyordu.

Öğle yemeğini dördü birlikte mutfakta yediler. Soğanlı, maydanozlu omlet, peynir ve çavdar ekmeği. Yanına bir şişe kırmızı şarap açıldı. Centaine bu kadarına izin vermiş, ama mahze^ nin anahtarını babasına teslim etmemişti. Kendi çıkarmıştı şişeyi aşağıdan.

Şarap genel havayı yumuşattı. Anna bile biraz içti, Centeine'in de içmesine izin verdi. Sohbet daha bir kolaylaştı, tutukluk geçti, araya kısa kahkahalar karışmaya başladı.

Sonunda kont tek gözünde hesapçı bir parıltıyla sordu. «Eee, Yüzbaşı, ailenin ne iş yapıyor Afrika'da?»

«Çiftçiyiz,» diye karşılık verdi Michael.

«Kiracı çiftçi mi?» Kont kurnazca nabız yokluyordu.

«Hayır, hayır,» diye güldü Michael. «Kendi topraklarımızı işliyoruz.»

«Toprak sahibi misiniz?» Kont'un ses tonu değişmişti. Ne de olsa, toprak tek gerçek servetti. Bunu dünyada bilmeyen yoktu. «Ne kadardır aile araziniz?»

«Şey...» Michael utanır gibiydi, «...epey geniş. Daha doğrusu aile şirketinin malı hepsi... babamla amcam...»

«General olan amcanız mı?» dedi kont.

«Evet, Sean amcam...»

«Yüz hektar mı?» diye direndi kont.

«Biraz daha fazla.» Michael oturduğu kerevete büzüldü, elindeki ekmek lokmasıyla oynamaya başladı.

«İki yüz mü?» Kontun yüzünde öyle bir beklenti ifadesi vardı ki, Michael onu daha fazla oyalayamayacağını anladı.

«Hepsi beraber, yani ekim alanlarıyla hayvan otlakları birarado... kuzeydeki toprağımız da hesaba katılırsa, kırk bin hektar dolaylarında ediyor.»

«Kırk bin mi?» Kont ona boş bakışlarla baktı, sonra bir yanlış anlama olmasın diye aynı soruyu bir de İngilizce tekrarladı. «Kırk bin mi?»

Michael başını rahatsız bir ifadeyle salladı. Ailesinin serveti konusunda bu utanma duygusunu son zamanlarda edinmişti.

«Kırk bin hektar!» diye soludu kont saygıyla. Hemen ardından, «Herhalde çok kardeşiniz vardır,» dedi.

Michael başını iki yana salladı. «Yo, ne yazık ki ben tek çocuğum.»

«Ha!» Kont belirgin biçimde rahatlamıştı. «Buna o kadar üzülmeyin,» deyip genç adamın kolunu babaca okşadı.

Dönüp kızına baktı, onun bu havacıya bakışını, bakışındaki ifadeyi ilk defa olarak farketti.

«Haklı kız,» dedi içinden. Kırk bin hektar toprak ve ailenin tek çocuğu! Kızı doğrusu gerçek bir Fransız kızıydı. Paranın kokusunu iyi alıyordu. Babasından bile iyi. Masanın karşısından ona sevgiyle gülümsedi. Birçok bakımdan henüz çocuktu ama. bazı bakımlardan da zeki bir Fransız kızıydı. Kont'un vekilharcı defterleri ve hesapları bırakıp Paris'e kaçtığından beri, Centaine bakıyordu arazinin o tür işlerine. Kont zaten para konularına hiçbir zaman fazla eğilmemişti. Onun gözünde toprak her zaman tek gerçek servet olarak kalacaktı ama, esas zeki olan, kızıydı. Mahzen raflarındaki şişelerin bile sayısını o bilirdi. İşlenen jambonların sayısını da. Bir yudum kırmızı şarap aldı, mutlu

mutlu düşündü. Bu savaş katliamından sonra, evlenilebilir delikanlıların sayısı pek azalacaktı... kırk bin hektar!»

«Hayatım,» dedi. «Eğer yüzbaşı şu tüfeği alıp bize birkaç kuş vurmak isterse, sen de biraz yer mantarı toplasan... belki bulursun da... ne nefis bir akşam yemeği yerdik, değil mj?»

Centaine ellerini sevinçle çırptı ama Anna onun kırmızı suratına masanın karşısından kızgın kızgın baktı.

«Anna da sizinle gelir,» dedi kont aceleyle. «Aileyi skandale sürüklemek istemeyiz, öyle değil mi?» Bir kere fikrin tohumunu ekelim hele, diye düşünüyordu. Tabii eğer çoktan tomurcuklanmaya başlamadıysa. Kırk bin hektar... devenin başı!

***

Domuzun adı Kaiser Wilhem'di. Ona kısaca Klein Willie diyorlardı. Erkekti. Öyle şişkoydu ki, meşelikte dolaşırken Michael'a erkek hipopotamları hatırlatıyordu. Sivri kulakları gözlerinin üzerine düşmüş, kuyruğu sırtına doğru dikenli teller gibi kıvrılmış, cinsiyetini açıkça sergiliyordu.

«Vasy Willie! Cherche!» diye bağırdılar Centaine'le Anna bir ağızdan. Koca hayvanın ipini çekmek için de ikisinin kuvvetlerini birleştirmeleri gerekti. «Cherche! Git ara!» Koca hayvan, meşelerin altındaki çikolata renkli toprağı hevesle kokladı, iki kadını da peşinden sürükledi. Michael onları izledi. Sağlam omzuna bir kürek vurmuştu. Avın bu yeni biçimden pek hoşlanıyor, ayak uydurmak için acele ediyordu.

Ormanın içlerinde küçük bir dere buldular. Son yağmurlardan ötürü suyu bulanık akıyordu. Onun kıyısı boyunca ilerlediler. Domuza cesaret vermek için küçük çığlıklar atıyorlardı.

Birden hayvandan bir sevinç sesi yükseldi, ıslak pençesiyle yumuşak toprağı eşelemeye başladı.

«Buldu bir tane!» diye haykırdı Centaine heyecanla. Anna ile ikisi birlikte ipe asıldılar ama hayvanı yerinden kıpırdatamadılar.

«Michael!» diye seslendi kız omzunun üzerinden. «Biz onu çekince sen küreği hazırlamış ol. Hazır mısın?»

«Hazırım!»

Centaine eteğinin cebinden kurumuş küflenmiş bir mantar çekti, üzerini çakıyla soydu, domuzun burnuna doğru uzatabildiği kadar uzattı. Domuz birkaç saniye ona hiç aldırmadı, sonra yeni soyulmuş mantarın kokusunu aldı, oburca homurdandı, kızın elini kapmaya uğraştı. Centaine hemen sıçrayıp geriledi, hayvan da onu izledi.

«Çabuk ol, Michael!» diye bağırdı Centaine. Michael hemen kürekle o toprağa girişti, on on iki kere küreği daldırdıktan sonra gömülü mantarı buldu. Anna diz çöktü, elleriyle onu topraktan çıkardı, üzeri toprakla kaplı olarak kaldırdı. Yumruğu kadar vardı.

«Bakın, ne güzel!»

Centaine sonunda domuzun elindeki mantarı almasına izin verdi. Hayvanın onu yedikten sonra, boşalmış çukura gidip doya doya Koklamasına da izin verdi. Sonra, «Cherche!» diye bağırdı ona tekrar. Av yeni baştan başladı. Bir saat içinde,, ellerindeki küçük sepet iştah kaçırıcı bir görünüme sahip

topraklarla dolmuştu. Anna artık yeter dedi.

«Daha fazlası işin tadını kaçırır. Şimdi kuş bulalım. Bakalım Afrikalı yüzbaşımız iyi nişancı mıymış!»

Domuzun peşi sıra, güle konuşa, şatonun bahçesine döndüler. Centaine mantarları kilere kilitledi, Anna domuzu mahzene kapattı, sonra mutfak duvarındaki tüfeği indirdi. Michael'a uzattı, onun tüfeği kırıp şarjöre bakışını, tekrar kapayışını, omzuna vurup dengelemeye çalışmasını seyretti. Yanıklar genç adamın hareketlerini biraz engelliyorsa da, Anna karşısında bu işlerden anlayan birinin bulunduğunu görüyordu. Yüzündeki ifade biraz yumuşadı.

Michael'a gelince, silahın güzel bir Holland & Holland olduğunu görüp pek şaşırmış, aynı zamanda da sevinmişti. Bu kadar isabetli atış yapan bir silahı ancak İngiliz işçiliği yaratabilirdi.

Anna'ya başını salladı. «Çok güzel!» dedi. Anna ona kurşunların bulunduğu torbayı verdi.

«Size iyi bir yer göstereyim.» Centaine, Michael'ın elini tuttuğu anda Anna'nın yüzündeki ifadeyi görüp bıraktı. «Öğleden sonra kuşlar ormanlara geri döner,» diye açıklamada bulundu.

Ormanın çevresinden dolaştılar. Centaine, en önde, eteğini çamurlanmasın diye toplayarak yürüyor, Michael arasıra onun çıplak, biçimli baldırlarını görebiliyordu. Nabzı çok hızlanmaya başlamıştı. Ama kısa bacakları yüzünden pek gerilerde kalıyordu. Durmadan, «Beni de bekleyin!» diye bağırmasına aldırış eden yoktu.

Ormanın köşesinde, yani pilotların iniş işareti olarak kullandığı T'nin birleşme noktasında, iki yanı çalılık, çukur bir yol vardı.

«Kuşlar buradan gelir,» diye gösterdi Centaine. Karşıları, tarlalık ve bağlıktı ama hepsini bakımsızlıktan ot bürümüştü,..

«Burada beklememiz gerek.»

Çalılar onları iyi saklıyordu. Anna da geldi, üçü birlikte saklanıp gökyüzünü kollamaya başladılar. Ağır, alçak bulutlar yine yaklaşıyordu. Yağmur kokusu vardı havada. Michael'ın alışkın gözleri, yaklaşan kuş sürüsünü hemen farketti.

«İşte,» dedi. «Dosdoğru geliyorlar.»

«Ben göremiyorum.» Centaine heyecanla aranıyordu. «Nerede... ha, evet, şimdi gördüm.»

Gerçi hızlı uçuyorlardı ama, düz bir çizgi gibi ilerliyorlar, ormana doğru pek yavaş alçalıyorlardı. Michael'ın kıratında bir nişancı için basit işti bu. İki kuşun aynı hizaya gelmesini bekledi, ilk atışıyla ikisini birden düşürdü. Sürünün geri kalanı dağılırken o ikisi havada durur gibi oldular, sonra düşmeye başladılar. Michael ikinci atışında bir tane daha düşürdü.

İki kadın açık kıra koştular, kuşları aldılar.

«İki kurşunda üç tane.» Centaine dönüp Michael'ın karşısında durdu, ölü kuşun sıcak vücudunu okşarken genç adama baktı.

«Şans bu,» dedi Anna aksi aksi. «Kimse bilerek iki kuş birden vuramaz... hele de uçarken.»

İkinci sürü daha kalabalıktı. Michael ilk atışıyla üç tane, ikinci atışında da bir tane vurdu. Centaine gözlerinde bir zafer parıltısıyla Anna'ya döndü.

«Bir şans daha, öyle mi?» diye kasıldı. «Yüzbaşımız ne kadar da şanslı bugün!»

Yarım saat içinde iki sürü daha geldi. Centaine ciddi bir sesle, «Hiç ıskalamaz mısınız, Michael?» diye sordu.

Michcel gözlerini göklere çevirdi. «Yukarda insan ıskaladı imi öldü demektir. Bugüne kadar hiç ıskalamadım.»

Centaine ürperdi. Ölüm... yine o kelime. Ölüm her taraflarını sarmıştı. Silah seslerinin alçak sesli bir uğultu gibi geldiği uzak tepelerde de, üstlerindeki gökyüzünde de hep ölüm vardı. Michael'a bakıp düşündü. «Onun ölmesini istemiyorum... asla! Asla!»

Sonra kendini toparladı, hüznü üzerinden atıp gülümsedi.

«Bana nişan almasını öğret,» dedi. İlham gelmişti birden içine.

Parlak bir fikirdi. Michael'ın ona dokunmasına izin verecek bir çareydi. Anna'nın kıskanç bakışları altında bile. Michael onu önüne aldı, klasik duruşa soktu, sol ayağını öne bastırdı.

«Bu omuz biraz daha aşağı.» Her temasın yarattığı elektriğin ikisi de farkındaydılar. «Kalçalarını hafifçe şöyle çevir.» Ellerini o kalçalara dayadığında Michael'ın sesi boğulur gibi çıkmıştı. Kalçalar ona yaslandı. İnsanı mahveden bir temas.

Centaine'in ilk atışı, kızı Michael'ın göğsüne iyice yasladı, Michael onu korurcasına sardı, kuşlar hiçbir zarar görmeden ufka doğru uzaklaştılar.

Michael onu hala tutarken, «Sen namlunun ucuna bakıyorsun, kuşlara değil,» diye açıkladı. «Kuşa bak, tüfek kendiliğinden ayarlanır.»

İkinci atışında Centaine tombul bir kuşu düşürürken iki kadından heyecan çığlıkları yükseldi. Ama Anna kuşu almak üzere koştuğunda, o ana kadar kendini tutan yağmur bir gümüş perde halinde üstlerine dökülmeye başladı.

«Ambara!» diye bağırdı Centaine. Öne düştü, onları patika boyunca koşturdu. Yağmur dallardan aşağıya düşüyor, vücutla rina minyatür mermiler gibi çarpıyordu. Onun buz gibi yakıcılığı soluksuz bırakmaktaydı hepsini. Centaine ambara ilk önce vardı. Bluzu tenine yapışıyordu. Michael onun göğüslerinin biçimini olduğu gibi görebilmekteydi. Tutam tutam ıslak siyah saçları da alnına yapışmıştı. Eteklerindeki suları silkeleyip Michael'e güldü, onun bakışından kaçınmaya çalışmadı.

Ambarın önünde bir yol vardı. Sarı kare taşlarla döşenmişti Dam ise eski bir halı gibi çatlak çatlaktı. Yer yer deliklerine saman sokulmuştu.

«Açmaz bu hava,» dedi Anna karanlık bir sesle. Gözü hızla yağan yağmurdaydı. Bataklıktan çıkan bir su bufalosu gibi silkinip sularını sıçrattı. «Burada takılıp kalacağız.»

«Gel, Anna, şu kuşları temizleyelim.»

Saman yığınlarında kendilerine rahat birer yer buldular.

Centaine'le Michael'ın omuzları neredeyse birbirine değiyordu.

Bir yandan konuşup bir yandan kuşların tüylerini yoldular.

«Bana Afrikayı anlat.» dedi Centaine. «Gerçekten o kadar karanlık bir yer mi?»

«Dünyanın en güneşli yeridir. Fazla güneşli hatta.»

«Güneşe bayılırım.» Centaine başını sallıyordu. «Soğuktan ve ıslaklıktan nefret ederim. Güneşten hiçbir zaman yakınmam.»

Michael ona asla yağmur almayan çölleri anlattı. «Bir yılda» buradaki bir günlük yağmur bile yağmaz,» dedi.»

«Ben Afrika'da yalnızca siyah vahşiler var sanırdım.»

«Hayır,» diye güldü Michael. «Beyaz vahşiler de pek çoktur. Bu arada, siyah beyefendiler de vardır.» Centaine'e ufacık sarı pigme'leri, Ituri ormanlarını, insanın beline kadar gelen o ağaçları, sonra iki metreden kısa olan herkesi pigme sanan dev Watusi'leri, soylu Zulu savaşçılarını, onların

kendilerini nasıl cennetin çocukları saydıklarını anlattı.

Kız, «Onları seviyormuş gibi konuşuyorsun,» diye suçladı onu.

«Zuluiarı mı?» Michael hemen başını evet anlamında salladı.

«Evet, herhalde seviyorum. En azından, bazılarını. Mbejane...»

«Mbejane mi?» Bu adı doğru dürüst söyleyememişti.

«Evet, bir Zulu. Çocukluklarından beri hep Sean amcamla birlikte olmuşlar.» Zulu dilinde «Umfaan» kelimesini kullandı, sonra tercüme eti;.

«Bana hayvanları anlat.» Centaine onun susmasını hiç istemiyordu. Bu sesi, bu hikayeleri sonsuzluğa kadar dinleyebilirdi. «Bana aslanlarla kaplanları anlat.»

«Kaplan yek,» diye gülümsedi Michael. «Ama pek çok aslan var.» Michael arslanların Amcası Sean'ın kampına nasıl saltfirdrğtnı anlatırken Anna'nın kuş yolan elleri bile bir an hareketsiz kaldı. Sean Amca bütün gece atların başını beklemek, onları avutmak zorunda kalmıştı. Koca kediler de çevrede hırlayarak, homurdanarak kol gezmiş, atları karanlığa doğru sürmeye, orada kolaylıkla avlamaya çalışmışlardı.

«Filleri de anlat.» Michael bu sefer o koca hayvanların nasıl uyur gezer gibi hareket ettiğini, kulaklarının nasıl onları yelpazeleyip kanlarını soğuttuğunu, nasıl yerden toz alıp sırtlarına attıklarını, toz banyosu yaptıklarını anlattı.

Fil sürülerinin sosyal yapısını, yaşlı erkeklerin nasıl gençlerin gürültüsünden nefret ettiğini söyledi. «Tıpkı baban gibi,» dedi Anna. Sonra yaşlı dişi fillerin nasıl ebelik ve dadılık görevlerini üstlendiklerini, hayvanların birbiriyle nasıl ilişki kurduğunu, bu dostlukların hemen hemen insanlar arasındaki dostluklar gibi olduğunu, bir ömür boyu sürdüğünü anlattı. Daha sonra ölüm kavramına nasıl değer verdiklerini de anlattı. Onlara eziyet eden, onları yaralayan bir avcıyı öldürdükleri zaman nasıl vücudunu yeşil yapraklarla örttüklerini, nasıl ona saygı gösteriyorlarmış gibi davrandıklarını söyledi. Sürüden birinin başı derde girdiği zaman ötekilerin nasıl onu kurtarmaya çalıştığını, yaralıysa onu nasıl taşıdıklarını, hortumlarıyla dert ayağını nasıl kaldırıp, vücutlarıyla ana iki yandan nasıl destek olduklarını ve sonunda dermanı kalmayıp yere yığıldığında... eğer dişiyse nasıl sürünün tüm erkeklerinin onunla çiftleştiğini, sanki ölümü üreme eylemiyle şaşırtmaya kalkıştıklarını bir bir anlattı.

Bu son hikaye Anna'yı kendini kaptırmış dinleme halinden kurtardı, ona

kendi görevini hatırlattı. Keskin bakışlarla Centaine'e baktı.

«Yağmur kesildi,» dedi ciddi ciddi. Yerdeki yolunmuş kuşları toplamaya başladı.

Centaine hala iri, parlak gözleriyle Michael'e bakıyordu.

«Bir gün ben de Afrika'ya gideceğim,» dedi alçak sesle.

Michael da dengeli bakışlarıyla ona baktı, başını salladı.

«Evet,» dedi. «Bir gün.»

Sanki bir yemin ediyorlardı karşılıklı. İkisinin arasında bir şeydi bu. Kesindi, anlaşılmıştı. O anda Centaine onun kadını olmuştu, Michael da Centaine'in erkeği.

«Gelin,» diye seslendi Anna ambarın kapısından. «Haydi. yağmur tekrar başlamadan.» İkisinin ayağa kalkıp onun ardından ıslak, şıpır şıpır damlayan dünyaya adım atmaları büyük bir çabayı gerektirdi.

Kurşun gibi ağırlaşmış ayaklarını sürüyerek patika boyunca ilerlediler. Yanyana yürüyor, birbirlerine değmiyor, fakat sanki kucak kucağaymışlar gibi birbirinin varlığını en yoğun biçimde hissediyorlardı.

Ortalık kararırken uçaklar döndü. Alçaktan, hızla geliyorlardı. Başlarının üzerinden geçerken motor sesi kuvvetlendi.

Önde yeşil Sopwith vardı. Bulundukları yerden Andrew'un başını göremiyorlardı ama, kanat bezlerinde açılan kurşun deliklerinden gökyüzünü görebiliyorlardı. Andrew'u izleyen beş uçak da yaralar almıştı. Kanatlarında ve gövdelerinde düzgün, yuvarlak delikler ve birkaç da yırtık vardı.

«Zor bir gün olmuş.» dedi Michael başını arkaya atarak.

Peşlerinden bir Sopwith daha geliyordu. Motoru tekliyor, ikide bir tempoyu kaçırıyordu. Arkasından buharlar çıkarmakta, bir kanadı iyice kıvrık durmaktaydı. Centaine onlara bakarken ürperdi, Michael'a biraz daha sokuldu.

«Bazıları bugün ölmüş,» diye fısıldadı. Michael'ın cevap vermesine gerek yoktu.

«Yarın değil.»

«O halde öbürsü gün... ya da daha öbürsü gün.»

Cevaba yine gerek yoktu.

«Michael, ah Michael!» Sesinde fiziksel bir acı seziliyordu.

«Seni yalnız görmem gerek. Belki de hiç... hiç fırsat bulamayız bir daha. Şu andan sonra hayatımızın her değerli dakikasını sanki son dakikaymış gibi yaşamalıyız.»

Bu sözlerin şoku genç adamın vücuduna inen bir darbe gibi oldu. Konuşamadı. Centaine'in de sesi alçaldı.

«Ambar,» diye fısıldadı.

«Ne zaman?» Michael sesini nihayet tekrar bulabilmişti. Kulaklarına gıcırtılı geliyordu kendi sesi.

«Bu gece, onikiden önce... ben gelebildiğim zaman gelirim. Soğuk olacak.» Dosdoğru onun yüzüne baktı. Sosyal kuralları savaşın ateşi yok etmişti. «Bir battaniye getirmen gerek.»

Sonra döndü, Anna'ya yetişmek üzere koştu, Michael'ı inanmaz bakışlarla, güvensiz bir sevinç içinde arkasından bakar durumda bıraktı.

Michael mutfağın dışındaki tulumbadan su çekip yıkandı, tekrar üniformasını giydi. Mutfağa girdiğinde, mantarların üzerine yatırılmış kuşlar pişiyordu. Kokusu nefisti. Centaine babasının bardağını tekrar tekrar dolduruyor, üstelik babadan hiçbir sızlanma gelmeden yapıyordu bu işi. Anna'ya da şarap verdi. Anna pek farkına varamadı. Yalnızca yüzü biraz daha kızardı, kahkahası biraz daha çınlar oldu.

Centaine gramofonu yönetme sorumluluğunu Michael'a bıraktı. Sahibinin Sesi marka gramofon bu evde Centaine'in en sevdiği eşyaydı. Onu kurma görevini, altı plağı bittikçe peşpeşe çalma görevini Michael'a vermişti. Gramofonun kocaman pirinç borusundan Toscanini yönetiminde La Scala orkestrasının çaldığı Verdi'nin Aida operası çınladı, mutfağı şahane bir sesle doldurdu. Centaine onun tabağını tepeleme kuşlarla doldurup, babasının karşısında oturmakta olduğu yere getirdiği zaman Michael'ın ensesine hafifçe dokundu... o siyah, ipek buklelere... üzerine eğilirken de kulağına fısıldadı. «Aida'ya bayılıyorum. Siz beğenmiyor musunuz, Yüzbaşı?»

Kont genç adama aile arazilerinde neler yetiştirdikleriyle ilgili sorular soruyor, Michael dikkatini cevaplarfna toplamayı zor buluyordu.

«Bol miktarda siyah saz üretiyorduk ama babamla amcam savaştan sonra otomobillerin tümüyle at taşımacılığının yerini alacağına inanıyorlar. O zaman hayvanlarda kullanılan koşumların talebinde büyük düşme olacağından sazdan örme mallara da talep...» '

«Evet, atın yerini o gürültülü, leş kokan şeytan icadının alması ne kadar yazık,» diye içini çekti kont. «Ama hakları var tabii. Petrol motoru bizim geleceğimizin simgesi.»

«Şimdi biraz çam ve o Avustralya tipi mavi ağaçlardan ekiyoruz. Altın madenleri için iskelelik kereste ve ayrıca kağıt sanayiine ham madde olarak.»

«Çok doğru.»

«Sonra tabii şeker ekim alanlarımız ve sığır çiftliklerimiz var. Amcamın inancına göre yakında etlerimizi tüm dünyaya taşıyabilecek soğuk hava depolu gemiler olacakmış.»

Kont dinledikçe memnuniyeti artıyordu.

«İçsene, yavrum,» dedi Michael'a, onayladığını belirtircesine. «Daha bir damla içmedin sayılır. Beğenmedin mi yoksa?»

«Çok güzel. Gerçekten. Ama le foie... karaciğerim.» Michael elini kaburgalarının altına attı, kont anlayışlı sesler çıkardı. Bir Fransız olarak, dünyanın hastalıkla ilgili dertlerinden pek çoğunun o organdan geldiğini biliyordu.

«Ciddi sayılmaz. Ama lütfen benim bu önemsiz rahatsızlığımın sizi engellemesine izin vermeyin.» Michael mütevazı bir hareket yaptı, bunun üzerine kont kendi bardağını doldurdu.

Erkeklerin servisini bitirdikten sonra iki kadın da tabaklarını alıp masaya geldiler, onlara katıldılar. Centaine babasının yanına oturdu, pek az konuştu. Bir ara Michael ayak bileğinde hafif bir temas hissetti, sinir sistemi takla atarken, kızın masanın altından ayağını uzatmış olduğunu anladı. Kontun dikkatli bakışları altında tedirgin kıpırdandı, Centaine'e bakmaya cesaret edemedi. Onun yerine, parmaklarına üfledi. Sanki parmaklarını ocakta yakmış gibi davranıyordu. Gözlerini de hızlı hızlı kırpıştırdı.

Centaine'in ayağı, geldiği gibi gizlice uzaklaştı, Michael kendi ayağını uzatmadan önce iki üç dakika bekledi. Gözünün kuyruğuyla kızın sarsıldığını, boynuna, yanaklarına ve kulaklarına bir pembelik yayıldığını gördü. Ona bakmak üzere döndü.

Baktığı anda, bir daha gözlerini ondan alamadı. Sonunda kont sesini yükseltmek zorunda kaldı.

«Kaç tane?» diye soruyordu kont yumuşak bir ciddiyetle.

Michael ayağını suçlu suçlu geri çekti.

«Özür dilerim, duymadım...»

Centaine biraz soluk soluğa, atıldı. «Yüzbaşı kendini pek iyi hissetmiyor,» dedi. «Yanıkları henüz geçmedi. Üstelik bugün de çok çalıştı ve çok yoruldu.»

Anna hemen bu fırsattan yararlandı. «Onu fazla uzun tutmamalıyız. Eğer yemeğini bitirdiyse...»

«Evet, evet.» Centaine ayağa kalktı. «Evine gidip dinlenmesi gerek.»

Kont, içki arkadaşından yoksun kalacağına gerçekten üzülmüş gibiydi ama Centaine ona güvence verdi. «Rahatsız olma.

Baba. Sen otur, içkini bitir.»

Anna iki gencin yanı sıra mutfak tarafındaki bahçeye çıktı, kartal bakışlarını onlara dikip ellerini beline dayayarak yanıbaşlarında durdu, onların vedalaşmasını izledi. Herhalde gereğinden biraz fazla şarap içmişti. Yoksa Centaine'in neden bir an önce Michael'ı motosikletine bindirip geçirmeye bu kadar heves ettiğini merak etmesi gerekirdi.

«Sizi tekrar ziyaret edebilir miyim. Matmazel de Thiry?»

«Arzu ederseniz, Yüzbaşı.»

Şarap Anna'nın yüreğini yumuşatmıştı. Onlara acıdığını hissetti. Eski kararlılığına dönmek için çaba sarfetmesi gerekti.

«İyi geceler, Mijnheer,» dedi ciddi ciddi. «Çocuk soğuk alacak. Haydi, içeriye girelim, Centaine.»

***

Kont içtiği şarapları yıkayıp arındırmak için üstüne bir iki kadeh şampanya içmeden edemezdi. Şampanya, şarabın asiditesini kesiyor, diye açıkladı Centaine'e. Bu yüzden, iki kadının onu yatağına yardımla götürmesi gerekti. Merdivenlerden Aida'nın marşını söyleye söyleye çıkıyordu. Yatağının başına gelince, baltayla kesilen koca bir çınar gibi yakıldı, sırtüstü serildi kaldı. Centaine onun bacaklarını birer birer kaldırıp yata ğın üzerine aldı, çizmelerini çekip çıkardı.

«SağcI, sevgili yavrum. Baban seni çok seviyor.»

Onu doğrultup geceliğini giydirdiler, tekrar yatırdılar. Gecelik vücudunu örttükten sonra, pantolonunu ayağından çekip üstünü örtmek kolay oldu.

«Uykunu melekler korusun, güzelim,» diye mırıldandı kont.

Anna bu arada mumu üfleyip söndürdü.

Karanlık olunca Anna uzanıp kontun dolaşık saçlarını karıştırdı, okşadı. Ona titreşimli bir horlama sesi karşılık verdi.

Centaine'in peşi sıra Anna da odadan çıktı, kapıyı arkasından yavaşça kapadı.

***

Centaine yatağında, eski evin gece sessizliği içinde gıcırdayıp inleyişini dinliyordu.

Akıllılık etmiş, yatağa giyinik yatmamıştı. Çünkü tam o mumu söndürmek üzereyken, Anna birden odasına habersiz ziyaretlerindert birini yapmaya karar vermişti bu gece. Şarabım keyfiyle yatağın kenarına oturmuş, gevezelik etmişti. Ama Centaine'in giyinik mi, gecelikli mi olduğunu anlamayacak kadar da sarhoş değildi. Centaine esneyerek, iç çekerek, telepati yoluyla ona uykusunun geldiğini anlatmaya çalıştı, bu sonuç vermedi. Tam o anda Mort Homme kilisesinin saati, onu vurdu.

Centaine uyku taklidi yaptı. Hareketsiz yatmak, soluğunu düzenli tutmak zordu. İçin için heyecandan kaynıyordu çünkü.

Sonunda Anna kendi kendine konuşmakta olduğunu anladı, kalkıp küçük odanın içinde biraz dolaştı, Centaine'in çıkardığı giysileri katladı, sonra eğildi, onu yanağından öptü, lambanın fitilini parmakları arasında çimdikleyerek söndürdü.

Centaine yalnız kaldığı anda doğrulup oturdu, kollarıyla kendini kucakladı. İçi umut ve ürküntüyle titriyordu. Michael'le bu buluşmasının nasıl sonuçlanacağı konusunda gerçi kafasında bir takım kesin fikirler vardı ama, işin süreci şu an için son derece karanlıktı. Mantık ona, tarlalarda ve ambarda sayısız kereler tanık olduğu olaylardan pek de farklı olamayaca ğını söylüyordu.

Uyuşuk bir yaz gününün öğle sonrasında, mutfak hizmet çisi Eisa ile uşak Jacques'i boş ahırlarda gözetlerken de onaylanmıştı bu düşüncesi. Önce çok şaşırmıştı Centaine. Ama sonradan bunların tavuk horoz oyunu oynadıklarını, daha doğrusu küheylan kısrak oyunu oynadıklarını anlamıştı. Sonradan günlerce bu olayı düşündü, kadın hizmetçiler arasındaki dedikodulara daha yakından kulak kabarttı. Neden sonra cesaretini toparlayıp Anna'ya soru sormayı göze aldı.

Araştırmaları ona karmaşık bilmeceler sunuyor gibiydi. Anna'ya göre bu işin süreci çok acı verirdi. Yanı sıra bol kanamalar getirir, hamilelik ve hastalık tehlikelerini de birlikte sürüklerdi. Bu tutum, diğer kadın hizmetçilerin konuyu sevinçli sevinçli konuşup kıkırdaşmalanna ters düşüyordu. Elsa'nın ahır samanlarında, Jacques'm altında yatarkenki gülmelerine ve neşeli çığlıklarına da ters düşüyordu.

Centaine kendisinin acıya dayanıklı olduğunu biliyordu. Kırılan kolunu

klorformsuz yerleştiren Doktor Le Brun de aynı şeyi söylemişti zaten. «Çıt çıkarmadı,» diye şaşmış kalmıştı adam,.

Yo, Centaine acıya bu çiftlikteki tüm köylü kızları kadar dayamirdi. Zaten adet zamanları dışında da bir takım kanamalar geçirmemiş değildi. Bazen, çevrede kimsenin bulunmadığından eminse, Bulut'un sırtındaki yan oturma eğerini çıkarıyor, eteklerini beline sıvayıp erkekler gibi biniyordu ata. Geçen ilkbaharda yine böyle binerken, kuzey tarlasında atı bir engelden atlatmış, engelin öbür tarafı çukur olduğundan, iki metre aşa ğıya iniş yapmıştı. İndikleri anda, Bulut'un sırtına hızla çarpmış, vücuduna bıçak sokulmuş gibi bir sancı girmişti. Öyle kan boşalmıştı ki, Bulut'un omuzlarındaki ve sırtındaki tüyler pembeye boyanmıştı. Centaine bundan çok utanmış, duyduğu acıya rağmen hayvanı eve getirmeden önce oradaki küçük gölde iyice yıkamıştı.

Yo, onu ne acı ne de kan korkutuyordu. Korkusunun kaynağı başkaydı. Michael'ın kendisinden memnun kalmayacağından korkuyordu o... Anna onu bu konuda da uyarmıştı.

«Ondan sonra erkekler o kadına olan ilgilerini kaybederler... domuzlar!»

Eğer Michael'ın bana olan ilgisi biterse ölürüm, diye düşündü, bir an kararsızlık geçirdi. «Gitmiyorum... o tehlikeyi göze alamam.»

«Ama nasıl gitmeyebilirim?» diye fısıldadı yüksek sesle.

Duyduğu sevgi ve özlemin etkisiyle göğsünün şişip kabardı ğını hissediyordu. «Gitmem şart. Mecburum.»

Sabırsızlık acıları çekerek Anna'nın yatmak üzere hazırlanışını dinledi. Kadın bitişik odada yatıyordu. Sessizlik başladıktan sonra bile, yine bekledi Centaine. Saat bu arada çeyrek geceyi, sonra buçuğu çaldı, genç kız o zaman örtülerin arasından kayıp yere bastı Jüponlarını, iç külotunu Anna'nın katlayıp koyduğu yerde buldu, külotun tek bacağını giyip bir an durdu.

«Neden giyiyorum?» diye düşündü, kendi kendine güldü, külotu bir tekmede çıkardı.

Kalın bir binicilik eteğiyle bir ceket giydi, koyu renk bir şal alıp omuzlarına attı. Çizmelerini elinde taşıyarak Anna'nın odasının önünden geçen koridora adımını attı.

Anna'nın horultuları pek düzenli çıkıyordu. Centaine mutfağa doğru ilerledi, ocağın karşısındaki tabureye oturup çizilmelerini bağladı, lambayı ocaktan aldığı bir ateşle yaktı, mutfak kapısının kilidini açıp çıktı. Ay o gece son

dördün halindeydi. Yüksek bulutlar arasında, oldukça parlaktı.

Centaine çakılları gıcırdatmamak için çimenler üzerinden yürüdü. Lambanın kapağını da açmadı. Adımlarını ay ışığıyla yönlendirebiliyordu. Kuzeyde, tepelerin orada birden ani bir parlaklık oldu, şafak gibi turuncu bir ışık yayıldı, sonra yavaş yavaş soldu, peşinden rüzgarın donuklaştırdığı patlama sesi geldi.

«Bir mayın!» Centaine durakladı. Acaba o ateş ve toprak patlamasında kaç kişi ölmüştü? Bu düşünce kararlılığını arttırdı. Ortalıkta öyle çok ölüm ve nefret, öyle az sevgi vardı ki!

Son katresine sıkı sıkı sarılmak zorundaydı.

Sonunda ambarı karşısında gördü, koşmaya başladı. İçerde ışık görünmüyordu. Motosiklet de ortalıkta yoktu.

«Gelmemiş.» Bu düşünce onu çaresizlik içinde, arzuları hayal kırıklığına uğramış durumda bıraktı. Onun adını haykırmak istiyordu. Ambarın girişinde eşiğe takıldı. Neredeyse düşecekti.

«Michael!» Daha fazla tutamamıştı kendini. Kendi sesinde bir telaş sezerek bir kere daha seslendi. «Michael!» Sonra lambanın kapağını açtı.

Ambarın loşluğu içinde karşıdan ona doğru geliyordu.

Uzun boylu, geniş omuzlu, solgun yüzlü ve çok yakışıklıydı.

«Ah, gelmiyorsun sanmıştım.»

Michael onun tam karşısında durdu. Alçak sesle, «Bu dünyada hiçbir şey bana engel olamazdı,» dedi.

Karşılıklı duruyorlardı. Centaine ona bakmak için çenesini kaldırmıştı. Birbirlerine aç aç bakıyorlar, ikisi de ne yapacaklarını bilemiyorlar, aralarındaki birkaç santimlik uzaklığı, dünyanın en büyük boşluğu gibi görünen o uzaklığı nasıl aşabileceklerine karar veremiyorlardı.

«Seni gören olmadı ya,» dedi Michael.

«Yo, hayır, sanmıyorum.»

«İyi.»

«Michael?»

«Evet, Centaine.»

«Belki de gelmemeliydim... belki geri dönsem daha iyi olur.»

Söylenebilecek en doğru sözü söylemişti. Bu söz, galvanize olmuş gibi duran Michael'ın uzanıp onu sert bir biçimde tutmasına yol açtı.

«Hayır, asla.. Hiçbir zaman gitmeni istemiyorum. Asla.»

Centaine güldü. Boğazından boğuk bir ses çıktı. Michael onu kendine doğru çekip öpmeye çalıştı ama hareketleri çok sarsaktı. Burun buruna çarpıştılar, sonra aceleden dişleri birbirine çarptı, neden sonra dudaklarını buldular. Ama bir kere bulduktan sonra Centaine'in dudakları sıcak ve yumuşaktı. Ağzının içi ipek gibi, tadı olgun elmalar gibiydi. Başına aldığı şal öne doğru kaydı, ikisinin de üstünü örttü, havayı kesti, ayrılmak zorunda kaldılar. Soluk soluğa, ikisi de heyecanla gülüyorlardı.

«Düğmeler,» diye fısıldadı Centaine. «Düğmelerin acıtıyor.

Hem üşüyorum da.» Tiyatro sahnesindeymiş gibi gösterişli biçimde titredi.

«özür dilerim.» Michael feneri onun elinden aldı, birlikte ambarın arka tarafına doğru yürüdüler. Michael onu saman yığınlarının üzerinden aşırdı. Centaine fenerin ışığında, oraya, samanların arasına bir yer hazırlanmış, ordu battaniyeleri yayılmış olduğunu gördü.

Michael, «Çadırıma gidip battaniyeleri aldım,» diye açıkladı, lambayı dikkatle yere koydu, sonra tekrar ona döndü.

«Dur!» Centaine önce Sam Browne kayışı açtı. «Her yanım çürüyecek.»

Michael kemeri fırlatıp onu tekrar kucakladı. Bu sefer birbirlerinin dudaklarını kolayca buldular. Centaine'i büyük duygu dalgaları sarsıyordu. Başı dönüyor, kendini çok zayıf hissediyordu. Bacakları büküldü ama Michael onu sımsıkı tuttu, Centaine de ağzına yönelen öpücük yağmuruna karşılık vermeye çalıştı... ama aslında onunla birlikte battaniyelerin üzerine uzanmak istiyordu. Dizlerini bilerek büktü, onun da dengesini bozdu, birlikte samanlar arasındaki yuvaya düştüler.

«Özür dilerim.» Michael çekilmeye çalışıyordu ama Centaine kollarını onun boynuna doladı, yüzünü kendininkine doğru çekti, omzunun üzerinden uzanıp battaniyenin ucunu yakaladı, üstlerini örttü. Kendisine meme verilmeyen kedi yavruları gibi sesler çıkıyordu ağzından. Ellerini Michael'ın yüzünde kaydırdı, saçlarını okşadı, onu öptü. Üzerinde vücudunun ağırlığını hissetmek öyle güzeldi ki, Michael yana kaymak isteyince Centaine ayak bileklerini birbirine dolayıp onu engelledi.

«Işık,» diye inledi Michael. Lambanın kapağını kapamak üzere uzandı.

«Hayır. Yüzünü görmek istiyorum. Centaine onun bileğini yakalayıp göğsüne götürdü, gözlerine baktı. Gözleri lamba ışı ğında çok güzeldi. Centaine yüreğinin yarılacağından korktu.

Sonra onun ellerini kendi göğüslerinde hissetti, kendisi yakalayıp bastırdı, meme başları dokunulmak isteğiyle sızladı.

Herşey bir sayıklama, sevinç, özlem karışımına dönüştü, giderek bu duygunun gücü arttı, dayanılmaz oldu. Centaine bu baskıyla bayılmadan önce bir şeyler, olmak zorundaydı... ama olmadı. Genç kız kendini doruklardan tekrar aşağı iner buldu, sabırsızlığı arttı. Hayal kırıklığı içinde neredeyse bağıracaktı.

Arzunun körelttiği mantığı tekrar çalışmaya başladı. Micihael'ın bir kararsızlık içinde bocaladığını anladı. Centaine buna gerçekten kızdı. Onun kararlı davranması, kendisini kapıp ulaşmak istediği yere ulaştırması gerekirdi. Onun elini kendi vücudunun aşağı kısmına yöneltirken battaniyenin üzerinde kıpırdandı, eteğinin yukarıya sıvanmasını sağladı.

«Centaine,» diye fısıldadı Michael. «Senin istemediğin hiç bir şeyi yapmak istemiyorum.»

«Sus!» diye tısladı kız. «Konuşma!» Onu kendisinin yönlendirmesi gerektiğini anlamıştı. Her zaman kendisi yönlendirmek zorunda kalacaktı. Michael'da daha önce farketmediği bir çekingenlik vardı. Ama buna üzülmedi. Kendini daha güçlü, daha güvenli hissetti.

Michael ona dokununca ikisinin de solukları kesilir gibi oldu. Bir dakika sonra Centaine onun elini bıraktı, arandı ve buldu. Birden ürktü. Acaba üstlendiği bu işi başarabilecek miydi?

Michael ne yapacağını bilemez gibiydi. Centaine tekrar kımıldadı. Sonra;.. en beklemediği anda... gerçekleşti, Centaine şok içinde soludu.

Ama Anna yanılmıştı. Acı yoktu. Yalnız soluk kesen bir gerilme, bir doyum duygusu vardı. İlk şok geçtikten sonra, büyük bir güç kendisini kucaklıyormuş gibi hissetti.

«Evet, Michael, evet, sevgilim.» Ona cesaret verdi, sarıldı, bu dakikalarda onun tümüyle kendisine ait olduğunu bilerek,, bunu bilmenin sevinciyle yaşadı.

Son sarsıntı Michael'ı kavradığında Centaine onun yüzüne taktı, gözlerinin lamba ışığında renk değiştirip lacivert olduğunu gördü. Onu fiziksel olarak acı duyacak kadar çok sevdiği halde, bilincinin derinliklerinde bir kuşku

kıpırdıyordu. Bir şeyi atladığını hisseder gibiydi. *E'*,a* gibi bağırmamıştı samanların üzerinde. Bunu düşünür düşünmez içini bir korku sardı.

'«Michael,» diye fısıldadı telaşla. «Beni hala seviyor musun?

Sevdiğini söyle bana.»

«Seni kendi hayatımdan çok seviyorum.» Sesi çatlak ve boğuktu. Centaine söylenen sözün içtenliğinden hiç kuşki: duymadı.

Karanlıkta rahatlayarak gülümsedi, ona daha sıkı sarıldı, gücünün tükenmeye başladığını hissettiğinde bu sefer bir acıma duygusu duydu.

«Sevgilim,» diye fısıldadı. «Evet, sevgilim, evet.» Ensesindeki bukleleri okşuyordu.

Duyguları sakinleşip de, o birkaç dakikalık süre içinde bazı şeylerin bir daha asla aynı olamayacak biçimde değiştiğini anlaması epey sürdü. Kollarındaki bu erkek fiziksel olarak kendisinden daha güçlüydü ama çocuk gibiydi. Uykulu bir çocuk gibi. Ona tekrar sarıldı. Kendini daha akıllı, daha önemli hissetmeye başlamıştı. Sanki o zamana kadarki hayatı bomboş, yönü olmayan bir hayattı. Yolunu şimdi bulmuştu. Koca bir gemi gibi, amaçlı biçimde rotasında ilerliyordu artık.

«Uyan, Michael!» Onu hafifçe sarstı, o mırıldandı, kıpırdadı. «Şimdi uyuyamazsın. Konuş benimle.»

«Ne konuda?»

«Ne olursa olsun. Bana Afrikayı anlat. Nasıl birlikle Afrika'ya gideceğimizi anlat.

«Onu zaten söyledim.»

«Bir daha söyle. Tekrar duymak istiyorum hepsini.»

«Babanı anlat bana. Nasıl biri olduğunu hiç anlatmadın.»

Derken, vaktin nasıl geçtiğini ikisi de anlamadan tepelerdeki toplar o ölüm şarkısına başladı, Centaine özlemle Michael'a sarıldı. «Ah, Michael, denmek istemiyorum!» Geri çekildi, doğruldu, giyinmeye başladı.

Michael onu seyrederken, «Ömrümün en harikulade olayıydı,» diye fısıldadı. Lambanın titreyen ışığında, top atışlarının parlayıp sönen aydınlığında Centaine'in gözleri öyle kocamandı ki!

«Afrika'ya gideceğiz, değil mi, Michael?»

«Söz veriyorum, gideceğiz.»

«Oğlumuz güneşte mi doğacak? Peri masallarındaki gibi hep mutlu mu yaşayacağız, Michael?»

Centaine'in şalına sarınıp birlikte patikada ilerlediler, ahırların köşesine varınca öpüştüler. Sonunda Centaine onun kollarından kendini kurtardı, taş döşenmiş avluda koşarak uzaklaştı.

Mutfak kapısına vardığında arkasına bakmadan karanlık eve daldı, Michael'ı yapayalnız ve hüzün içinde bıraktı... hem de çok mutlu olması gereken bir zamanda.

***

Eiggs kamp yatağının başında durmuş, Michael'ın uyuyu şuna sevgiyle bakıyordu. Biggs'in bir yıl önce Ypres siperlerinde ölen oğlu da yaşasaydı Michael'ın yaşında olacaktı. Michael öyle yorgun, solgun ve bitkin görünüyordu ki, Biggs omzuna dokunup onu uyandırmak için kendini zorlamak zorunda kaldı.

«Saat kaç, Biggs?» Michael mahmur mahmur doğrulmuştu.

«Geç oldu, efendim. Güneş parlıyor... ama uçmuyoruz. Hala yerdeyiz efendim.»

O sırada çok garip bir şey oldu. Michael sırıttı. Bilinçsiz, budalaca bir sırıtmaydı bu. Biggs onun böyle yaptığını daha önce ömründe görmemişti. Telaşa kapıldı. «Kolunuz nasıl, efendim?»

«Ah, Biggs, kendimi öyle iyi hissediyorum ki!»

«Sevindim, efendim.» Biggs yüreği burkularak, bunun ateşten olabileceğini düşündü. «Kolumuz nasıl, efendim?»

«Kolumuz harika. Harika, Biggs, sağol.»

«Sizi uyandırmazdım ama, Binbaşı sizi istiyor, efendim. Size göstermek istediği önemli bir şey varmış.»

«Neymiş?»

«Söyleyemem, Bay Michael. Lord Killigerran kesin emir verdi.»

«Aferin, Biggs!» diye bağırdı Michael hiç sebepsiz. Yatağından fırlayıp kalktı. «Lord Killigerran'ı bekletmeye gelmez.»

Michael yemekhaneye daldığında orayı boş bulunca bozuldu. Bu keyifli gününü birileriyle paylaşmaya can atıyordu. Andrew olsa daha iyi olurdu ama, ortalıkta yemekhane onbaşısı bile yoktu. Kahvaltı bulaşıkları hala yemek masasının üzerindeydi. Dergiler, gazeteler yerlerde duruyordu. Besbelli aceleyle atılmıştı hepsi. Yaverin piposu tablalardan birinde, dumanı tüte tüte yanmaya devam ediyordu. Yemekhanenin ne kadar acele terkedildiğine tanıktı bütün bunlar.

Birden Michael uzaktan gelen heyecanlı sesler duydu.

Bahçeye bakan açık pencereden geliyordu sesler. Çabucak çıkıp ağaçlara doğru yürüdü.

Birliklerinde aslında yirmi dört pilot vardı ama son kayıplardan sonra sayıları onaltıya inmişti. Bu sayıya Andrew'la Michael da dahildi. Hepsi elma

bahçesinin ucunda, toplu halde duruyorlardı. Yanlarında teknisyenler ve yer ekipleri de vardı.

Hatta uçaksavar bataryalarında görevli olanlar da oradaydı.

Yemekhane elemanları, erler... herkes toplanmış, bir ağızdan konuşuyordu.

Meyve bahçesinin başındaki bir numaralı yere parketmiş duran uçağın çevresindeydiler. Michael uçağın üst kanatlarını ancak görebiliyordu. Motorun sesi de gelmekteydi. Birden kanının kaynadığını hissetti. Ömründe böyle şey görmemişti.

Uçağın burnu uzundu. Bu ona pek güçlü bir görünüm veriyordu. Kanatları çok biçimli, hızlı uçabildiğini gösterir biçimde ihedral yapılmıştı. Kanat kontrol yüzeyleri dolgun dolgundu, emek bu uçak stabilité açısından iyiydi... kullanması kolaydı.

Andrew kalabalığın arasından kendine yol açarak çıktı, ichael'a doğru yaklaştı. Amber sigara ağızlığını dudağının kösine sıkıştırmıştı.

«Merhaba. Bakıyorum uyuyan güzel, Venüs'ün dalgalardan ükselmesi gibi kalktı!»

«Andrew, sonunda SE5'a geldi, değil mi?» diye bağırdı Michael sesini gürültüye rağmen duyurabilmeğe çalışarak. Andrew nun kolunu yakaladı, uçağa doğru çekti.

Kalabalık açılıp yol verdi, Michael yaklaştı, dehşet dolu akışlarla baktı. Alman Albattos D111'lerinden daha ağır ve daha sağlam olduğu bir bakışta belli oluyordu... hele o motor! Dev bir motordu! Gargantua gibi bir şeydi!

«Iki yüz GG!» Andrew motoru sevgiyle okşadı.

«Ikiyüz beygir gücü, ha!» diye yankıladı Michael. «Alman Mercedes'den daha büyük!» İlerledi, pervanenin kusursuz perdahlanmış tahtasını okşadı, uçağın burnundan yükselip namlulara baktı.

Üst kanada .303 bir Lewis monte edilmişti. Hafif, güvenilir, etkili bir silahtı. Pervane arkının üzerinden ateş edebiliyordu, aşağıya, pilot yerinin ön kısmındaki gövdeye daha ağır olan Vickers takılıydı. Pervane arasından ateş edebilmesi için, interrupter vitesiyle donatılmıştı. İki silah. Sonunda iki silaha da, savaşa dayanabilecek bir motora da kavuşmuşlardı.

Michael bir avcı çığlığı attı. Bunu ona Andrew öğretmişti.

Andrew hemen küçük şişesini çıkardı, motor yatağına birkaç damla viski damlattı.

«Allah bu uçurtmayı da, onunla uçacak herkesi de kutsasın,» dedi, şişeden kendisi bir yudum çekti, Michael'a uzattı.

«Sen uçtun mu bununla?» diye sordu Michael. Boğazını viski kavurduğu için sesi boğuk çıkmıştı. Şişeyi en yakındaki adamlardan birine uzattı.

Andrew, «Bunu Arras'dan buraya kim getirdi sanıyorsun?»

diye sordu.

«Nasıl uçuşu?»

«Aberdeen'den tanıdığım genç bir bayanı hatırlatıyor. Yükselişi hızlı, inişi hızlı, arada da yumuşacık ve sevgi dolu.»

Pilotlardan ıslıklar, çığlıklar yükseldi. İçlerinden biri, «Bize ne zaman sıra gelecek, efendim?» diye sordu.

Andrew, «Kıdem sırasıyla.» dedi, Michael'a muzip muzip sırıttı. «Eğer Yüzbaşı Courtney'in durumu uçmaya elverişli olsaydı!...» Şakadan bir acıma ifadesiyle başını iki yana salladı.

«Biggs!» diye haykırdı Michael. «Benim uçuş ceketim nerede?»

«İsteyeceğinizi tahmin etmiştim, efendim.» Biggs kalabalığın arasından elinde ceketle çıktı, Michael giyebilsin diye açıp tuttu.

Güçlü Wolseley Viper motoru, SE5a'yı dar ve çamurlu kalkış yolunda koşturdu, kuyruk yükselirken Michael motorun üzerinden ilerisini görebildi. Bir tahtta oturur gibi hissediyordu kendini.

«Mac'e söyleyip bu ön camı çıkarttırayım,» diye mırıldandı. «0 zaman Hun'ları yüz milden görürüm.»

Koca uçağı havalandırdı, yükselişini hissedince sırıttı.

«Hızlı yükseliyor,» demişti Andrew. Michael vücudunun koltuğa baskı yaptığını hissetti. Sıcak hava akımıyla yükselen akbaba kalkıverdiier.

«Artık hiçbir Albatros elimizden kurtulamaz,» diye sevindi. Beşbin kademde uçağı düzeltti, sağa doğru çevirdi, giderek dönüş çemberini daralttı, ufalttı. Burnu havada tutuyor, sağ kanadını aşağıya doğru eğiyordu. Santrifüj gücü beynindeki kanı çekmekteydi. Görüşü grileşti, rengini kaybetti. Sonra uçağı hızla öbür tarafa çevirdi, motor sesine rağmen duyulabilecek bir sevinç çığlığı attı.

«Gelin bakalım, itoğulları!» Alman hatlarına bakmak üzere arkasını döndü. «Gelin de size hazırladığımız sürprizi görün!».

İndiği zaman diğer pilotlar hemen çevresini sardılar.

«Nasıldı, Mike?»

«Tırmanışı nasıl?»

«Dönebiliyor mu?»

Michael alt kanadın üzerinde duruyordu. Elinin bütün, parmaklarını birleştirip ucunu öptü, göğe doğru açtı.

Öğleden sonra Andrew filoyu bitişik düzende yola çıkardı.

Yine eski, harap Sopwith Pup'larla uçuyorlardı. Bertrangles havaalanına indiler, 3 numaralı hangarın dışında beklediler. SE5a'lar yer ekipleri tarafından hangardan çıkarıldı, apron kenarına sırayla dizildi.

Andrew merkez karargahındaki amcasının torpiliyle oraya bir fotoğrafçı gelmesini de sağlamıştı. Uçakları fona alıp, pilotların hepsi Andrew'un çevresine bir futbol takımı gibi toplandılar. Her biri başka kılıktaydı. Bir teki bile resmi RFC üniformasını giymemişti. Başlarında kepler, kasketler, deri miğferler vardı. Andrew yine her zamanki miğferini giymişti. Kiminin ceketi denizci ceketi, kimininki süvari ceketi, kimininki pilot ceketeydi ama, hepsinin göğsüne RFC arması işlenmişti.

Fotoğrafçı kocaman, tahtadan üçlü ayağı yerleştirdi, kara bir örtünün altına girip gözden kayboldu. Yardımcısı elindeki, cam plakalarla hazırdı. Pilotlardan yalnızca bir tanesi eksikti grupta. Hank Johnson, ufak tefek bir Teksaslıydı. Yaşı henüz yirmi bile değildi. Birlikteki tek Amerikalı oydu. Savaştan önce at terbiyecisiydi. Lafayette Birliğine katılmak için okyanusu kendi parasıyla aşıp gelmişti. Oradan da her nasılsa Andrew'un İskoç, İrlandalı, sömürgeli karışımı birliğinde bulmuştu kendini.

Hep birlikte RFC'nin 21 numaralı uçuş birliğini oluşturuyorlardı.

Hank ağzında kalın, kara bir Hollanda purosuyla fotoğraf makinesinin arkasında duruyor, şaşkın ve tedirgin fotoğrafçıya olmayacak öğütler veriyordu.

«Haydi, gel, Hank,» diye seslendi Michael ona. «Gel de güzel suratın resme biraz klas katsın!»

Hank kıvrık burnunu ovaladı. Burnu bir attan yediği çifte sonucu gelmişti o hale. Başını iki yana salladı.

«Siz resim çektirmenin uğursuzluk getirdiğini hiç duymadınız mı?»

Hepsi onu yuhaladılar, o da onlara purosunu salladı. «Haydi, çektirin,» dedi. «Benim babam resim çektirdiği gün karşısına çıngıraklı yılan çıktı, onu soktu.»

Bir tanesi, «Göklerde çıngıraklı, yılan yok.» dedi.

«Yok,» diye kabullendi Hank. «Ama var olan şeyler çıngıraklı yılandan çok daha beter.» Bağırtılar sonunda gücünü kaybetti. Hepsi birbirine baktılar, içlerinden biri gruptan ayrılmak ister gibi bir hareket yaptı.

«Gülümseyin lütfen, baylar.» Fotoğrafçı siyah örtünün altından çıkmıştı. Onların hareketini dondurdu. Ama gülümsemeleri biraz donuk, biraz hasta gibiydi. Deklanşör açıldı, kapandı, hayalleri gümüş nitrat içinde yanarak geleceğin kalıcılığına yöneldi.

Dağılırlarken Andrew içlerindeki karamsarlığı da dağıtmaya uğraştı. «Michael, sen beş kişi al,» dedi. «Biz size on dakika avans tanıyacağız. Siz önden gidin, Mort Homme'a varmadan bizim yolumuzu kesmeye çalışın.»

Michael kendi filosunu klasik pusu pozisyonuna götürdü.

Güneşe doğru, bir bulutun gerisini aldı. Yerleri Mort Homme dönüş rotası üzerindeydi. Andrew yine de onları atlatmayı neredeyse başarıyordu. Grubunu iyice güneye götürmüş, yere çok yakın uçarak süzülüp kaçmaya çalışıyorlardı. Gözleri Michael kadar keskin biri olmasa, başaracaklardı da. Ama Michael onların o ön camlarının berinden yansıyan güneşi altı milden yakaladı, silahını bir kere ateşleyip «Düşman Göründü» sinyalini verdi. Andrew görüldüklerini anlayınca yükselip onlara doğru uçtu, iki filo karşılaşıp birbiri çevresinde döndüler, daldılar, şakalaştılar.

Michael kalabalığın arasında Andrew'un SE5a'sını bulup ona doğru uçtu. İkisi girift bir hava düetine başladılar. Güçlü motorlarını zorluyor, daha zorluyor, hızın ve dayanıklığın sınırlarını deniyorlardı. Ama ustalıkları da, motorları da aynı güçte olunca, hiçbiri kesin zaferi elde edemedi. Sonunda şans eseri olarak Andrew, Michael'ın kuyruğuna yanaşmayı başardı, atış menziline hemen hemen girdi. Michael hemen pedalı kullandı, SE5a'nın kuyruğu kaydı, uçak olduğu yerde kıvrıldı, döndü hızından Michael'ın boynu yerinden çıkacak gibi oldu, kendini Andrew'un saldırısına doğru uçar durumda buldu.

Birbirinin yanından geçtiler. Çarpışmalarını ancak ustalıklı refleksleri önlemişti. Michael aynı dönüşü bir kere daha tekrarladı, vücudunu pilot kabininin yan duvarına dayamış buldu.

Yarı ivileşmiş olan omzu kabinin kenarına çarpınca gözünde şimşekler çaktı. Ama bir anda dönmüş, kendini Andrew'un kuyruğunda bulmuştu. Andrew çaresizlik içinde sağa sola kaçmaya çalıştıysa da Michael her kaçışında hemen onun peşinde hiza tutturdu, onu Vickers'in namlusu ucunda ileriye sürdü, daha yaklaştı. Dönen pervanesi neredeyse Andrew'un kuyruğuna değecekti.

«Ngi dla!» diye haykırdı, Michael zafer dolu bir sesle, «Yedim seni!» Eski bir Zulu savaş narasıydı bu. Kral Chaka'nın askerleri, mızraklarını, bıçaklarını canlı ete gömdüklerinde böyle bağırırlardı.

Andrew'un yüzünü uçağın dikiz aynasına gördü. Gözleri sıkıntı ve inanmazlıkla açılmıştı. Bu olmayacak manevra çok şaşırtmıştı onu.

Andrew yeşil Very fişeğini ateşledi, filosuna Michael'ın zaferini kaber verdi. Diğer uçaklar gökyüzünün her yanına dağılmışlardı ama hemen toplandılar, Andrew hepsini Mort Homme'a getirdi.

İndikleri anda Andrew uçağından atladı, Michael'a koştu... onu iki omzundan yakalayıp sabırsızlıkla sarstı.

«Nasıl yaptın onu... nasıl becerdin?»

Michael çabucak açıkladı.

«İmkansız bir şey!» diye başını salladı Andrew. «Yamyassı bir dönüş. Gözümle görmesem...» Sustu. «Haydi gel, bir daha deneyelim.»

İki koca uçak tekrar dar pistten havalandılar, karanlık basarken döndüler. Michael'la Andrew pilot yerlerinden atlayıp kucaklaştılar, birbirinin sırtına tokatlar atmaya, dansedip zıplamaya başladılar. Kat kat uçuş giysileri içinde, danseden iki ayıya benziyorlardı. Yer ekipleri yüzlerinde anlayışlı gülümsemelerle onları seyretmekteydi. Sonunda baş teknisyen Mac ilerleyip selam çakınca hepsi ciddileştiler.

«Özür dilerim ama, efendim, bu uçakların boyası kaynanamın misafir günü elbisesi gibi. Solgun, sıkıcı, kirli... Tanrı yardımcımız .olsun!»

SE5a'lar fabrika boyasıyla gelmişti. Düşmanın gözünden kolayca saklanabilecek bir renkteydiler.

«Yeşil,» dedi Andrew. Her iki tarafta da, yani Alman tarafında da, İngiliz tarafında da bazı pilotlar tam ters etkiyi tercih ediyordu. Uçağın rengi düşmana onları tanıtıyorsa bundan gurur duyuyorlardı. «Yeşil,» diye tekrarladı Andrew. «Fularıma uyacak parlak bir yeşil. Burundaki uçan mızrağı da unutma.»

«Sarı lütfen, Mac,» diye kararını açıkladı Michael da.

Mac sırıttı. «Her nasılsa sizin sarı isteyeceğiniz içime doğmuştu, Bay Michael.»

«Ha, Mac, hazır elin değmişken o korkunç ön camı çıkar,, telleri de biraz sıkıştır, olmaz mı?»

Tecrübeli pilotlar, kanat tellerini sıkıştırıp kanatların dihedral açısını arttırmakla uçağın hızını biraz daha arttırabileceklerine inanırlardı.

«Yaparım,» diye söz verdi Mac.

«El kontrolü olmadan uçacak biçimde ayarla,» diye ekledi Michael. Bu as pilotların hepsi böyle titiz olurdu. Bunu bilmeyen yoktu. Eğer SE5a, elle kontrol edilmeksizin doğru ve düzgün uçabilirse, pilot her iki elini silahlara yöneltebilirdi.

«Elsiz kontrol!» diye gülümsedi Mac.

«Ha, Mac... silahları elli metreye ayarla...»

«Başka, efendim?»

«Şimdilik yeter,» diye sırıttı Michael. «Ama yine bakarım.»

«Eminim, efendim.» Mac çaresizlik içinde başını salladı.

«(Şafak vakti hazır, efendim.»

«Hazır olursa sana bir şişe rom var.»

Andrew kollarını Michael'ın omzuna attı. «Şimdi bir içkiye ne dersin, oğlum?»

«Hiç teklif etmeyeceksin sanmıştım,» dedi Michael.

Yemekhane heyecanlı gençlerle doluydu. Yüksek sesle yeni uçakları tartışıyorlardı.

«Onbaşı!» diye seslendi Lord Killigerran. «Bu gece bütün içkiler benden.» Pilotları ona sevgi tezahüratı yaptılar, sonra tekrar bara dönüp bu ikramdan azami yararlanmaya baktılar.

Bir saat kadar sonra bütün gözler çakmak çakmak olmuş, kahkahalar da Andrew'un istediği düzeye kadar yükselmişti.

Bara tık tık tık vurup dikkatleri kendi üzerine topladı, yüksek sesle duyuruda bulundu. «Aberdeen'in, Büyük İskoçya'nın ve Hebrides bölgesinin BokBok şampiyonu olarak, bu eski ve onurlu sporda bana meydan okuyanları karşılaşmaya davet ediyorum.»

«Tamam, kabul!» dedi Michael gözlerini kırpıştırarak. «Takımınızı seçin, lordum.»

Michael yazı turada kaybetti, takımı yemekhane duvarı önüne piramit kurmak zorunda kaldı. Yemekhane görevlileri kırıtabilecek her şeyi acele toplayıp kaldırdılar. Andrew'ın takımındakiler birer birer koşup kendilerini piramidin üzerine attılar, onları derhal devirip acele kazanmayı umdular. Ama bu arada vücutlarının herhangi bir tarafi yere değerse, takımları diskalifye olmuş demekti.

Michael'ın takımı saldırının ağırlığına ve şiddetine karşı koymayı başardı, sonunda Andrew'un adamlarının sekizi birden, el ve ayak parmaklarının yere değmemesine dikkat ederek piramidin tepesine maymunlar gibi asılı kaldılar. Yığının tepesinden Andrew, kimin kazanıp kimin kaybedeceğini ortaya çıkaracak hayati soruyu sordu.

«BokBok, kaç parmağım havada?»

Michael, sesi tepesindeki ağırlıktan boğtıklaşarok, «Üç!» diye tahminde bulundu.

«İki!» Andrew zaferi kazanmıştı. Piramit keyifsiz bir iniltiyle kendini bilerek çökertti, keşmekeşin içinde Michael bir ara Andrew'un kulağını kendi ağzından bir iki santim ilerde buldu.

«Hey, bu gece senin motosikleti ödünç alabilir miyim?» diye sordu.

Andrew o sıkışıklıkta kafasını hareket ettiremiyordu ama gözlerini Michael'a doğru çevirdi.

«Yine mi hava almaya çıkıyorsun, oğlum?»

Michael zekice bir cevap bulamayıp boş boş bakarken o devam etti. «Neyim varsa senin. Sağlıkla git, sayın bayana en derin saygılarımı götür, olmaz mı?»

***

Michael motosikleti ambarın arkasındaki ormana parketti, kucağında battaniyelerle çamurlar içinden kapıya doğru yürüdü. İçeriye adımını atarken. Centaine fenerin kapağını açınca yüzüne ışık düştü.

«Bonsoir, mösyö.»

Saman yığınının tepesine bağdaş kurup oturmuş, ona cin gibi gülümsüyordü. «Ne rastlantı böyle burada karşılaşmak!»

«Erken gelmişsin,» diye suçladı Michael.

«Babam erken yattı...» Devam edemedi. Dudakları birleşmişti.

Soluk almak için ayrıldıklarında, «Yeni uçakları gördüm,» dedi Centaine. «Ama senin hangisinde olduğunu anlayamadım.

Hepsi bir örnek. Seni bulamamak canımı sıktı.»

«Yarın benimki yine sarı olacak. Mac boyuyor.»

«Aramızda sinyaller kararlaştırmamız gerek,» diye önerdi Centaine. Bir yandan battaniyeleri onun kucağından aldı, samanlar arasındaki yuvayı hazırladı.

«Elimi başımın üzerine şöyle kaldırırsam, gece ambarda buluşalım demek olsun.»

«En çok beklediğim sinyal o olacak.» Kız ona gülerek baktı, battaniyeleri eliyle düzeltti. «Gel buraya,» diye emir verdi. Sesi boğuklaşmış, kedi mırıltısına dönmüştü.

Uzun süre sonra. Centaine onun göğsüne yatmış, kalp vuruşlarını dinlerken Michael hafif kıpırdandı, fısıldadı. «Centaine, olacak şey değil! Benimle Afrika'ya gelemezsin.»

O hemen doğruldu, ağzı katılaşarak Michael'a baktı, kara gözleri tüfek çeliği gibi kararıp tehlikeli biçimde parıldadı.

«Herkes ne der? Şerefimi düşünsene! Karım olmayan bir kadınla yolculuk yapmak!»

Centaine ona bakıp duruyordu. Ama dudakları yavaş yavaş yumuşuyor, bir gülümsemenin başlangıcı seziliyordu.

«Bir çaresi olmalı ama.» Michael bilmeceyi; çözmeye uğraşıyormuş gibi numara yaptı. «Buldum!» Parmaklarını şıklattı. «Seninle evlenirsem nasıl olur?»

Centaine yanağını onun göğsüne dayadı. «Yalnızca şerefini korumak için

mi?» diye fısıldadı.

«Henüz evet demedin.»

«Evet, Evet! Bir milyon kere evet!»

Bundan sonraki sorusu yine kişiliğine uygun ve pragmatik oldu.

«Ne zaman, Michael?»

«İlk fırsatta. Ailenle tanıştım. Yarın da seni benim ailemle tanışmaya götüreceğim.»

«Ailenle mi?» Centaine ona kol uzaklığından baktı. «Senin ailen Afrika'da.»

«Tamamı değil,» diye güvence verdi Michael. «Büyük çoğunluğu burada. Çoğunluk dediğim zaman sayı kastetmiyorum.

En önemli tek parçası demek istiyorum.»

«Anlayamadım.»

«Anlayacaksın, sevgilim, anlayacaksın,» dedi Michael.

***

Planı Michael, Andrew'a anlatmıştı.

«Eğer yakalanırsan bu iğrenç komployla ilgili hiçbir şey bilmediğimi söylerim, üstelik savaş divanına zevkle başkanlık eder, idam mangana da emri kendim veririm,» diye uyardı onu Andrew.

Michael, de Thiry arazisinin kuzey ucundaki sert toprakları gözüne kestirmişti. Orası kendi üslerine en uzak taraftaydı.

Tek yapacağı, parlak sarı SE5a'yı, o alanı çevreleyen çınarların arkasına almaktı. İki metrelik taş duvarı aşar aşmaz gazı kesti, uçağı toprağa indirdi. Çabucak durmayı başardı, kanadın üzerinden atlarken motoru kapatmadı.

Centaine duvarın köşesinde beklemekteydi. Koşarak yaklaştı. Michael onun kendi talimatına uyup sımsıkı giyindiğini gördü. Sarı yünlü eteğinin altından içi kürklü çizmeleri görünüyordu. Boynuna da sarı bir eşarp bağlamıştı. Sırtında tilki kürkünden güzel bir ceket vardı. Koşarken kapişonu sırtında sallanıyordu. Omzuna yumuşak deriden bir çanta asmıştı.

Michael yere atlayıp onu kollarına aldı.

«Bak! Sarı giydim... en sevdiğin renk!»

«Akıllı kız.» Onu yere bıraktı. «Gel!» Koynundan ödünç aldığı uçuş kepini çekti, ona nasıl giyip tokasını çene altından nasıl tutturacağını gösterdi.

Centaine ona poz vererek, «Hem cesur, hem romantik görünüyor muyum?» diye sordu.

«Harika görünüyorsun.» Doğruydu. Yanakları heyecandan kızarmıştı. Gözleri pırıl pırıl parlıyordu.

«Haydi!» Michael kanada tırmandı, pilot kabinine sıçradı.

«Burası çok küçük.» Centaine kanadın üzerinde, kararsızdı. «Sen de küçüksün. Ama sanıyorum korkuyorsun da, değil mi?»

«Korkmak mı? Hah!» Ona öfkeyle baktı, kabine girmeye uğraştı.

Kolay iş değildi. Eteklerini dizlerinin yukarısına kaldırmak, sonra açık kabinin üzerinde kendini dengelemek gerekiyordu.

Yumurtalarının üzerine konmaya hazırlanan güzel bir kuş gibi.

Michael tam o alçalırken kendini tutamadı, ellerini onun eteklerinin altına doğru kaydırdı. Centaine bir çığlık kopardı. «Ne kadar hızlısınız, mösyö!» deyip onun kucağına iniş yapmayı başardı.

Michael güvenlik kemerini ikisini kavrayacak biçimde bağladı, sonra onun

boynunu öptü. «Artık elimdesin. Kaçamazsın.»

«Kaçmak istediğimi sanmıyorum.» Güldü.

Centaine'in kürklerini, eteklerini, jüponlarını yerleştirip Michael'ın kontrolünü engellemeyecek biçimi sokmaları daha birkaç dakika sürdü.

«Hazırız,» dedi Michael sonunda. Uçağı tarlanın ucuna doğru sürdü, kendine pistin her santiminden yararlanma hakkı tanıdı. Toprak yine de yumuşaktı. Pist kısaydı. Mac'a her iki silahı boşaltmasını, Cickers'in soğutucusunu da akıtmasını söylemişti. Böyle olunca otuz kilo kadar kazançları oluyordu. Ama yine de yükleri ağırdı. Hele bu kısa piste göre!

«Tutun!» dedi genç kızın kulağına. Benzin verdi, hızı arttırdı, koca uçak ileri doğru atıldı.

Tekerlerin yerden kesildiğini hissettiği anda, «Lodosa şükür,» diye mırıldandı. Anında yükseldiler.

Karşı duvarı aşarken Michael sol kanadı çınarlardan birine değmesin diye onu hafif yukarıya kaldırdı, sonra tırmanışa geçtiler. Centaine'in kucağında nasıl kazık gibi oturduğunu hissetti, gerçekten korktuğunu düşündü. Buna üzüldü.

Motorun sesini bastırabilmek için, «Artık güvendeyiz,» diye bağırdı. Kız başını çevirdiğinde Michael onun gözlerinde korku değil, zevk okudu.

«Harika bir şey!» Centaine onu öptü. Duyduğu zevki onun da paylaştığını bilmek Michael'ı kendinden geçirdi.

«Şatonun üzerinden geçelim,» deyip yana döndü, biraz alçaldı.

Centaine hayatının ikinci en harikulade tecrübesini yaşıyordu. Bu ata binmekten de, müzikten de üstün bir şeydi. Hemen hemen Michael'la sevişmek kadar iyiydi. Bir kuş olmuştu kendisi. Bir kartaldı. Sevincini yüksek sesle haykırmak istiyor, bu anı sonsuzluğa kadar uzatmak istiyordu. Her zaman kendini çok yukarlarda, rüzgarla kucak kucağa, sevdiği erkeğin kolu onu sarmış durumda görmek isterdi. ,

Aşağıda yepyeni bir dünya yatıyordu. Çocukluğundan beri bildiği tanıdık yerler şimdi bambaşka, harikulade bir boyut kazanmıştı. «Melekler de dünyayı böyle görüyor olmalı!» diye bağırdı. Michael bu hayale gülümsedi. Şato karşılarında belirmişti. Centaine onun bu kadar güzel olduğunu, bu kadar büyük olduğunu, damının böyle güzel bir pembe renkte olduğunu bilmiyordu. İşte Bulut da ahırların arkasındaki çayırdaydı. Onların önü sıra dört nala

koşuyor, gürleyen sarı uçakla yarış ediyordu.

Centaine güldü, rüzgara doğru bağırdı. «Koş, sevgilim!» Atın üzerinden geçtiler. Cenatine bahçede Anna'yı gördü. Motorun sesini duyunca sebzelerin arasında doğrulmuş, ellerini gözlerine siper ederek onlara bakıyordu. O kadar yakındılar ki, Centaine onun kırmızı suratında kaşlarının çatık olduğunu gördü, pilot kabininden sarktı. San eşarbını çıkarıp ona salladı. Ge çerlerken Anna'nın yüzündeki, inanmazlık ifadesini de görebildi.

Bir kahkaha attı, Michael'a, «Yüksel,» diye bağırdı. «Daha yüksel!»

Michael yükseldi. Centaine bir an rahat durmuyor, habire kımıldıyor, dönüyor, kucağında hopluyor, kabinin bir o yanından, bir bu yanından sarkıyordu.

«Bak! Bak! İşte manastır okulu... ah, rahibeler beni şimdi görebilselerdi! Şurada da kanal! Bak, Arras katedrali... ah, şuraya bak...» Heyecanı ve hevesi bulaşıcıydı, Michael da onunla güldü. Centaine başını tekrar ona çevirince dudaklarını öptü ama kız hemen çekildi.

«Dur! Bir saniyesini kaçırmak istemiyorum!»

Michael, Bertangles'daki hava kuvvetleri alanını buldu. Pistler karanlık ormanın arasında açık yeşil bir çarpı işareti oluşturuyordu. Hangarlar ve binalar çarpının yanlarına sıralanmıştı.

«Dinle beni!» diye bağırdı kızın kulağına. «İnerken kafanı eğik tutmalısın.» O başını salladı. «Ben haydi, deyince, atlayıp ağaçlara doğru koş. Sağ tarafında bir taş duvar göreceksin.

Onu takib et. Üç yüz metre sonra yola varacaksın. Orada bekle.»

Michael alana, ders kitaplarında öğretildiği biçimde yaklaştı, pistin yanlarını bakışlarıyla tarayıp yüksek rütbeli birilerinin varlığını işaret eden telaş belirtilerini aradı. Yarım düzine kadar uçak hangarların önüne parketmişti. Binalar arasında dolaşan bir iki kişi çarptı gözüne.

«Galiba ortalık temiz,», diye mırıldandı, rüzgarı ayarladı.

Centaine'i kucağında alçaltıp inişe geçti.

Acemiler gibi yüksekten geldi. Hangarları geçerken hala yirmi metre yüksekteydi. Pistin öbür ucuna yakın yerde tekerlerini toprağa değdirdi, frene basıp durabildiğinde neredeyse ağaçlara yaklaşmıştı.

«İn ve koş!» diye haykırdı Centaine'e. Onun pilot kabininden çıkmasına yardım etti. SE5a'nın gövdesi, kızın hangar ve binalardan görülmesine engeldi.

İner inmez çantasını koltuğuna sıkıştırıp ağaçlara doğru koştu.

Michael dönüp uçağı hangarların önüne doğru sürdü, apronun kenarında bıraktı.

Aşağıya atlarken çavuş teknisyen .ona, «Defteri imzalasanız iyi olur, efendim,» dedi.

«Defter mi?»

«Yeni muamele, efendim... tüm uçuşlar kayda geçiyor.»

«Lanet olası bürokrasi!» diye homurdandı Michael. «Bugünlerde kağıtsız hiçbir şey yapılmaz oldu.» Görevli subayı bulmak üzere uzaklaştı.

«Ha, evet, Courtney. Bir şoför sizi bekliyor.»

Şoför bir numaralı hangarın yakınında, bir RollsRoyce'un direksiyonundaydı. Michael'ı görür görmez fırlayıp indi, selam çaktı.

«Nkosana!» diye sevinçle sırıttı. Dişleri o esmer, ay gibi suratında parıldıyordu. Selam çakarken kepini titretti. Uzun boylu bir Zulu'ydu. Michael'dan bile uzundu. Afrika askerlerinin haki üniformalarından giymişti.

«Sangane!» Michael selamı aldı. O da sırıtıyordu. Sonra içinden geldi, siyah adamı kucakladı.

«Seni görmek yuvaya dönmek gibi,» dedi. Zulu dilini akıcı biçimde konuşuyordu.

İkisi birlikte büyümüşlerdi. Zululand'ın çayırlarında koşup oynamış, köpekleri ava götürmüşlerdi. Tugela nehrinde birlikte çırılçıplak yüzmüş, yılan balığı avlamışlardı. Avladıkları hayvanları, birlikte ateş yakıp pişirmiş, gece o ateşin yanında uyumuş, yıldızları incelemiş, ileriki hayatlarını ciddi ciddi tartışmışlardı.

«Memleketten ne haber, Sangane?» diye sordu Michael.

Genç Zulu arabanın kapısını açıyordu. «Baban nasıl?»

Sangane'nin babası Mbejane, Sean Courtney'in eski hizmetkarı ve arkadaşıydı. Zulu kraliyet ailesindendi. Efendisiyle başka savaşlara katılmıştı ama, artık çok yaşlı ve hastaydı. Yerine oğlunu yollamak zorunda kalmıştı bu sefer.

Heyecanla konuştular. Sangane bu arada arabayı üssün ucuna sürüp ana yola saptı. Arkp kanapede Michael uçuş ceketini çıkardı, şık üniformasıyla kaldı. Madalyaları armaları, hepsi tamamdı.

«Şurada duruver, Cangane. Ağaçların ucunda.»

Michael arabadan firladı, heyecanla, «Centaine!» diye seslendi.

Kız ağaçlardan birinin arkasından çıktı, Michael ona bakakaldı. Aradan geçen zamanı, iyi bir etki bırakmanın hazırlıklarına ayırmıştı. Deri çantayı neden getirdiği şimdi anlaşılıyordu.

Michael daha önce onu hiç makyajlı görmemişti. Ama makyajını öyle sanatsal biçimde yapmıştı ki, genç adam önce değişikliği kavrayamadı. Yalnızca kızın en güzel yanları daha belirgin olmuştu. Gözleri daha ışıklı, teni daha parlak, sedef gibiydi.

«Çok güzelsin,» diye soludu. Artık eskisi gibi çocukkadın değildi. Yeni bir güzellik ve güven edinmişti. Michael onun karşısında dehşete düştüğünü hissediyordu.

«Amcan beni beğenir mi dersin?»

«Bayılır. Hangi erkek bayılmaz?»

Sarı elbisesi, tenine yakışan, kara gözlerine ışıklı yansımalar katan bir tondaydı. Şapkasının kenarı bir yanda ince, öbür yanda geniş. Üzerinde sarılı yeşilli tüyler vardı. Ceketinin içine krem rengi krepdöşin bir bluz giymişti. Yakası ve kol ağızlan dik, dantelliydi. Boynunun uzunluğu, başının güzelliği belli oluyordu. Ayağında çizme yerine zarif pabuçlar vardı.

Michael onun iki elini tutup saygıyla öptü, sonra onu arabaya bindirdi.

«Sangane, bu bayan yakında karım olacak.»

Zulu başıyla onaylayan bir işaret yaptı, kadını bakışlarıyla bir kısrak ya da genç bir danayı değerlendiriyormuş gibi ölçüp biçti.

«İnşallah size nice oğullar verir,» dedi.

Michael bunu tercüme edince Centaine kızardı, güldü.

«Ona teşekkür et, Michael. Ama söyle ona, en azından bir tane de kızım olmasını istiyorum.» Şahane Rolls'ü inceledi. «İngiliz generallerinin hepsinin arabası mı var?»

«Amcam bunu Afrika'dan gelirken getirdi.» Michael elini yumuşak deri kanapenin üzerinden kaydırdı. «Yengemin armağanıydı.»

Centaine, «Amcan savaşa bu arabayla gidiyorsa, müthiş biri,» dedi. «Yengen de zevk sahibiymiş. Günün birinde inşallah ben de sana böyle bir armağan veririm, Michael.»

«Seni öpmek istiyorum.»

«Herkesin önünde asla. Ama yalnızken, istediğin kadar.

Şimdi söyle bana, yolumuz ne kadar?»

«Beş mil falan. Ama yolda bunca trafik varken ne kadar zaman alacağını Tanrı bilir.»

ArrasAmiens yoluna sapmışlardı. Yol askeri nakliyeden ötürü tıkalıydı. Toplar, cephane, ağır taşıma kamyonları, at arabaları, tabur tabur yaya askerler doluydu.

Michael yüklerini sırtlarına vurmuş, iki büklüm yürüyen yayaların kendilerine öfke ve imrenme yansıtan bakışlarla baktığını gördü. Pırıl pırıl Rolls çok dikkat çekiyordu. Çamur hendeklerde yürüyen adamlar arabanın içine bakınca, genç zarif bir subayla güzel bir kız görüyorlardı. Ama Centaine onlara el sallayınca çoğunun ifadesi sırıtmaya dönmekteydi.

«Bana amcanı anlat,» diye Michael'a döndü tekrar.

«Şey, herkes gibi biridir. Doğrusu anlatacak pek fazla bir şey yok. Müdürü dövüp okuldan atılmıştı. Zulu savaşında çarpıştı, onsekiz yaşından önce ilk defa adam öldürdü, ilk milyon sterlini yirmi beş yaşında kazandı, sonra bir tek günde kaybetti. Profesyonel fildişi avcısıyken birkaç yüz fil öldürdü, çıplak elleriyle bir Leopar öldürdü. Boer savaşı sırasında Leroux'yu aldı. Hemen hemen yardımsız olarak aldı. Savaştan sonra bir milyon sterlin daha kazandı, Güney Afrika Birliği kuruluş anlaşmasının gerçekleşmesine katkıda bulundu. Louis Botha hükümetinde bakandı ama istifaedip bu savaşa geldi. Boyu bir doksandan fazladır, her bir eliyle yüz kiloluk mısır çuvalı kaldırabilir.»

«Michael, böyle bir adamla tanışmaktan korkuyorum,» dedi kız en ciddi sesiyle.

«Nedenmiş...»

«Ona aşık olurum diye korkuyorum.»

Michael sevinçle güldü. «Ben de korkuyorum. O sana aşık olur diye korkuyorum!»

***

Bölge komutanlığı, geçici olarak Amiens dışındaki terkedilmiş manastırdaydı. Manastırın bahçesi bakımsız, ot bürümüş bir yerdi. Geçen sonbaharki çarpışmalar sırasında rahipler burayı ihmal etmişlerdi. Katır tırnakları artık bir ormana dönüşmüştü.

Binalar kırmızı tuğladan, üstlerini küf kaplamış, dik gri damlıydı.

Duvarlarda kurşun delikleri doluydu.

Genç bir teğmen onları kapıda karşıladı.

«Siz herhalde Michael Courtney olmalısınız... ben John Pearce, Generalin yaveriyim.»

«Merhaba!» Michael onunla el sıkıştı. «Nick Van Heever'e ne oldu?»

Nick, Michael'ın okul arkadaşıydı. Birlik Fransa'ya geldiğinden beri Generalin yaveri oydu.

«Duymadınız mı?» John Pierce'in yüzüne ciddi bir ifade gelip yerleşti. Bugünlerde birisi bir tanıdığını sorduğu zaman bu ifadeye pek sık rastlanır olmuştu. «Nick'in işi tamam korkarım.»

«Ne diyorsunuz!!!»

«Korkarım öyle. Amcanızla birlikte cephedeydi. Bir nişancı avlamış onu.» Ama teğmenin dikkati dağılmaya başlamıştı. Gözlerini Centaine'den alamıyordu. Michael onları tanıştırdı, sonra teğmenin hayranlık gösterişini kısa kesti.

«Amcam nerede?»

«Beklemenizi söyledi.» Teğmen onları, herhalde başrahibe ait olan bir küçük bahçeye çıkardı. Burada sarmaşık gülleri çevredeki taş duvarlara tırmanıyordu. Minik bir çimenlik göbeğin ortasında taştan bir güneş saati vardı.

Güneşli bir köşeye üç kişilik sofra kurulmuştu. Sean Amca burada bile stilini bozmuyordu. Sofrada çatal kaşıklar gümüş, bardaklar Stuart kristaldi.

«General ilk fırsatta gelecek ama, kısa bir öğle yemeği olacağı konusunda sizi uyarmamı istedi. İlkbahar saldırısı, anlarsınız...» Teğmen yandaki küçük servis masasında duran sürahiyi işaret etti. «Bu arada size bir sherry ikram edebilir miyim? Ya da başka bir şey?»

Centaine başını iki yana sallarken Michael kabul etti. Amcasını öz babası kadar sevmesine rağmen, uzun ayrılıklardan sonra onunla karşılaşacağı zaman

hep böyle tedirginleşirdi. Sinirlerini yatıştıracak bir şeye ihtiyacı vardı.

Yaver Michael'a bir viski verdi. «Bana izin verirseniz bazı işlerim var...» Michael ona elini salladı, Centaine'in kolunu tuttu.

«Bak, güller tomurcuk vermeye başlamış...» Kız ona doğru yaslandı. «Her şey yeniden hayata dönüyor.»

«Her şey değil,» diye itiraz etti Michael alçak sesle. «Askerler için bahar zamanı, ölüm zamanıdır.»

«Ah, Michael...» diye başladı Centaine, sonra sustu, cam kapıyo doğru öyle bir ifadeyle baktı ki Michael da o tarafa dönmek zorunda kaldı.

Bir adam bahçeye çıkıyordu. Uzun boylu, dimdik, geniş omuzlu biri. Centaine'i görünce olduğu yerde durdu, ona beğeni dolu, delici bakışlarla baktı. Gözleri mavi, sakalı gürdü ama kralınki gibi biçimlendirilmişti.

«Michael'ın gözleri!» diye düşündü Centaine. Ama bu gözler çok daha sert ve keskindi.

«Sean Amca!» diye bağırdı Michael. Kızın kolunu bıraktı.

El sıkışmak üzere ilerledi. Sert gözler ona döndü, bakışlar hemen yumuşadı.

«Oğlum!»

«Onu çok seviyor!» Centaine anlamıştı. «Birbirlerini çok derin bir sevgiyle seviyorlar.» Generalin yüzünü inceledi. Cildi güneş yanığıydı. Meşin gibi sertti. Ağzının köşelerinde olsun, o inanılmaz gözlerinin köşelerinde olsun, derin çizgiler vardı. Burnu Michael'ınki gibi iri ve kancaydı. Alnı geniş, onun yukarısından gür siyah saçlar başlıyordu. Araya gümüş rengi teller karışmıştı. O teller güneşte pırıl pırıl parlıyordu.

Birbirinin eline sarılmış, içtenlikle konuşuyor, birbirlerine güvence veriyorlardı. Centaine onlara baktı, aralarındaki benzerliğe şaşırdı.

«Birbirinin tıpkısı,» diye geçti aklından. «Tek farkları yaş ve güç. Sanki amca yeğen değil de...»

Sert mavi gözler yine ona döndü. «Demek genç bayan bu.»

«Size Matmazel Centaine de Thiry'yi takdim edebilir miyim? Centaine, bu benim amcam, General Sean Courtney.»

«Michael sizden bana çok söz etti...» Centaine kekeliyordu.

İngilizce zor geliyordu ona.

«Flamanca konuş,» dedi Michael hemen.

Kız, «Michael bana sizden çok söz etti,» diye emre uydu.

General sevinçle sırıttı.

«Afrikaans biliyor!» diye aynı dilde bağırdı. Gülümsediği zaman tüm kişiliği değişiyordu. Centaine'in demin sezinlediği o vahşi, hemen hemen zalim insan sanki bir hayaldi.

«Bu Arikaans değil,» dedi kız. Karşılıklı, ateşli bir tartışmaya girdiler. Centaine generali pek sevdiğini birkaç dakikada farketti. Michael'e benzediği için de seviyordu, aralarındaki o büyük farklar için de seviyordu.

«Yemek yiyelim!» dedi Sean Courtney. Kızın koluna girdi.

«Öyle az vaktimiz var ki...» Onu masaya oturttu.

«Michael, sen buraya... pilici de ona kestiririz. Ben şarabı bulurum.»

Sean şerefe kadeh kaldırdı. «Gelecek buluşmamıza,» dedi, hepsi zevkle içtiler. Bu sözün gerisinde neler gizli olduğunu hepsi hissetmekteydi. Hem de top seslerinden epey uzakta oldukları halde.

Rahatça çene çaldılar. General tedirgin sessizlikleri çabucak, çaba göstermeksizin kapatmasını çok iyi biliyordu. Centaine onun dış görünüşünün yalnızca gösteriş olduğunu, aslında içgüdüsel olarak çok zarif bir insan olduğunu buradan anladı. Ama o gözlerin eleştirici, inceleyici bakışının da her an bilincindeydi. O bakışların ardında değer biçmeler, beğeniler okunuyordu.

«Pekala, generalim,» diye düşündü içinden. «İstediğiniz kadar bakın ama ben benim, Michael de benimdir.» Çenesini kaldırdı, onunla gözgöze gelmekten kaçınmadı, kararsızlık göstermeden o bakışları karşıladı, sonunda general gülümsedi, belli belirsiz başını salladı.

«Demek Michael'ın seçtiği kız bu,» diye düşünüyordu Sean.

«Kendi ırkından biri olmasını, bizim dilimizi konuşup bizim inançlarımızı paylaşmasını isterdim. İznimi vermeden önce o kızı çok daha iyi tanımayı tercih ederdim. Birbirini tartmalarına ve sonuçları düşünmelerine zaman tanırdım. Ama zaman yok. Ya yarın, ya öbürsü gün, ne zaman olacağı belli olmaz. Belki de tek mutluluk dakikaları olan bu ani nasıl mahvedebilirim?» Kıza bir kere daha baktı, onda kin gibi, gaddarlık gibi, ya da belki zayıflık veya gurur gibi işaretler aradı, tek görebildiği kızın o kararlı çenesi oldu. Kolay gülümseyebilen, ama aynı zamanda kolay sertleşebilen bir ağzı vardı. Kara gözleri zekiydi. «Sağlam ve gururlu bir kız,» diye karar verdi. «Ama bence sadık bir eş olacak. Sonuna kadar dayanacak gücü var.» Gülümsedi,

başını salladı, kızın rahatladığını gördü, sonra Michael'e bakışındaki gerçek sevgi ve ilgiyi okudu.

«Pekala, .oğlum, herhalde buralara kadar şu saman gibi ku şu yemeye gelmiş olamazsın. Neden geldiğini anlat bana. Bakalım beni şaşırtmayı başarabilecek misin?»

«Sean Amca, Centaine'e karım olmasını teklif ettim.»

Sean bıyıklarını dikkatle sildi, sonra peçetesini elinden bıraktı. «Keyiflerini bozma,» diye uyardı kendi kendini. «Neşelerine en ufak bir bulut bile düşürme.»

Başını kaldırıp onlara baktı, gülümsemeye başladı.

«Beni şaşırtmakla kalmadın, serseme çevirdin! Mantıklı bir şey isteyeceğinden umudumu kesmeye başlamıştım.» Centaine'e döndü. «Küçük hanım, tabii siz bu teklifi kabul etmeme akıllılığı göstermişsinizdir, değil mi?»

«Generalim, başımı utançla eğiyor ve dediğinizi yapmadığımı itiraf ediyorum. Öneriyi kabul ettim.»

Sean, Michael'e sevgiyle baktı. «Şanslı köpek! Bu kız sana çok fazla... ama sakın kaçmasına izin verme.»

«Korkmayın efendim.» Michael rahatlayarak güldü. İstediğinin bu kadar çabuk kabul edileceğini sanmamıştı. Koca adam kendisini hala şaşırtabiliyordu. Masanın üzerinden uzanıp Centaine'in elini tuttu. Centaine dönüp Sean Courtney'e şaşkınlıkla baktı. «Teşekkür ederim, generalim. Ama benim hakkımda hiçbir şey bilmiyorsunuz... ailemi de bilmiyorsunuz.» Kendi babasının Michael'a nasıl ahret soruları sorduğu gelmişti aklına.

«Michael'ın ailenizle evlenmek niyetinde olduğunu sanmam.» diye karşılık verdi Sean kuru bir sesle. «Size gelince, yavrum, ben Afrika'nın attan en iyi anlayan insanlarından biriyimdir. Bunu öğünmek için de söylemiyorum. İyi bir kısrağı da görür görmez anlarım.»

«Bana at mı diyorsunuz. Generalim?» diye takıldı Centaine.

«Size bir safkan diyorum. Kırsal yerde büyümüş, ata binen bir kız değilsiniz çok şaşarım. Şatafatlı bir soyunuz yoksa, ona da şaşarım... yanılıyorsun desenize!» diye meydan okudu.

«Babası konttur, kendisi sentur'lar gibi ata biner, araziler de Hunlar bombalamadan önce bağlıktı.»

«Hah!» Sean zafer kazanmış gibiydi. Centaine teslim olduğunu belirten bir

hareket yaptı.

«Amcan her şeyi biliyor.»

«Her şeyi değil...» Sean tekrar Michael'e döndü. : Ne zaman yapmaya niyetlisiniz bu işi?»

«Keşke babam...» Michael'ın düşüncesini bitirmesine gerek kalmadı. «... ama vaktimiz öyle az ki!»

Sean vaktin gerçekten ne kadar kısa olduğunu en iyi bilen kişi olarak başını salladı. «Garry... yani baban, anlar.»

«İlkbahar saldırıları da başlamadan evlenmek istiyoruz,» diye devam etti Michael.

«Evet. Biliyorum.» Sean kaşlarını çatıp içini çekti Komutanlardan bazıları, gençleri savaşa duygusuzca yollayabiliyordu. Ama kendisi pek onlar kadar profesyonel değildi, Bu işin acısına ve suçluluğuna dayanabilecek kadar güçlü olamayacağını biliyordu. İnsanları ölmeye yollamak başka bir şeydi. Konuşmaya başlarken durdu, içini çekti, tekrar devam etti.

«Michael, bu aramızda kalacak. Hoş yakında nasılsa duyacaksın, o da başka. Tüm çarpışan birliklere bir emir çıktı. Bu emre göre düşmanın bizim hatlarımız üzerindeki tüm hava gözlemleri önlenmek zorunda. Önümüzdeki haftalar boyunca Alman gözcülerinin hazırlıklarımızı görmemesi için tüm birliklerimizi harekete geçireceğiz.»

Michael sessiz oturuyor, amcasının söylediği bu sözü düşünüyordu. Bunun anlamı, yakın geleceğin Alman Jagrstaffel'lerle aralıksız ve insafsız savaşlarla dolu olacağıydı. Pilotların pek azının bundan sağ çıkacağı konusunda uyarıyordu onu amcası.

«Teşekkür ederim efendim,» dedi alçak sesle. «Centaine'le ben çabucak evleneceğiz. Mümkün olduğu kadar erken. Sizin de geleceğinizi umabilir miyim?»

«Gelmek için elimden geleni yapacağıma söz verebilirim.»

John Pearce bahçeye girerken Sean başını kaldırıp baktı. «Ne oldu, John?»

«Özür dilerim, efendim. General Rawlingson'dan acele mesaj var.»

«Geliyorum. Bana iki dakika tanı.» Genç konuklarına döndü.

«Feci bir yemekti. Özür dilerim.»

Centaine, «Şarap harikaydı, sohbet ondan do iyiydi,» dedi.

«Michael, git, Sangane ile Rolls'u bul. Bu bayanla biraz yalnız konuşmak istiyorum.»

Centaine'e kolunu uzattı, ikisi Michael'ın peşi sıra bahçeden çıkıp manastırın büyük taş kapılarına doğru ilerlediler. Centaine onun ne kadar iri olduğunu ancak yanında durduğu zaman anlamıştı. Biraz da topallıyor gibiydi. Belli belirsiz. Taş tabana basışı iki ayağında birbirinden farklıydı. Alçak sesle, ama büyük bir kuvvetle konuşuyordu. Her kelimenin anlamını vurgulayabilmek için hafifçe Centaine'in üzerine eğilmekteydi.

«Michael iyi bir gençtir... iyi yürekli, düşünceli, duyguludur. Ama bu dünyada insanın dağ doruklarına varması için gerekli olan ,o insafsızlığa sahip değildir.» Bir an duraladı, sonra kız ona dikkatle baktı.

«Bence sende o güç var. Henüz çok gençsin ama, ilerde daha güçlü olacağına inanıyorum. Michael adına da güçlü olmanı istiyorum.»

Centaine başını salladı. Söyleyecek kelime bulamamıştı.

«Oğlum için güçlü ol,» dedi Sean alçak sesle. Centaine sarsıldı.

«Oğlunuz mu?» Mavi gözlerde bir şaşırma ifadesi gördü, o ifade çabucak maskelendi, adam sözünü düzeltti.

«Özür dilerim. Babası benim ikizimdir... bazen onu oğlum gibi düşünürüm.»

«Anlıyorum,» dedi Centaine. Ama her nedense deminki sözün bir yanlışlık olmadığını seziyor, hissediyordu. «Günün birinde bu konuyu kurcalayıp doğrusunu öğreneceğim,» diye düşündü. Sean bu *arada* tekrarladı. «Ona iyi bak. Centaine. O zaman cehennemin kapılarına *kadar* beni dost olarak yanında bil.»

«İyi bakacağıma söz veriyorum.» Generalin kolunu sıktı.

Ana kapıya varmışlardı. Sangane orada Rolls'la bekliyordu.

«Au revoir. General,» dedi Centaine.

«Evet. Yine görüşmek üzere.» Kızın arabaya binmesine yaldım etti.

Michael amcasının elini sıkarken, «Karar verir vermez size bildiririz, efendim,» dedi.

«Ben orada olamasam bile, mutlu ol, oğlum,» diye karşılık verdi Sean Courtney. Sonra Rolls'un uzaklaşmasını seyretti, omuzlarını sabırsız bir ifadeyle kaldırdı, geri dönüp uzun, birbirine eşit olmayan adımlarla manastırın koridorlarına daldı.

***

Şapkası, mücevherleri ve ayakkabıları yine deri çantaya girmişti. Centaine bir kere daha içi kürklü çizmeleri, uçuş miğferiyle ormanın ucunda çömelmiş, bekliyordu.

Michael SE5a'yı o tarafa getirip çevirene kadar bekledi, binalardan görünmeyecek biçimde, uçağın gövdesini kendine siper alarak koştu, çantayı ona fırlattı, kanada tırmandı. Bu sefer hiç kararsızlık göstermeden, pilot kabinine ustalıkla girdi.

«Kafanı eğ,» diye emretti Michael. Sonra uçağı kalkışa hazırlayıp yön verdi.

Havalandıkları zaman, «Tamam artık,» dedi, kız başını çıkardı. İlk uçuştaki kadar hevesli ve heyecanlıydı yine. Yükseldiler, yükseldiler.

«Bak, bulutlar nasıl kartı tarlalara benziyor... güneş de aralarını gökkuşaklarıyla dolduruyor.»

Centaine onun kucağında kıpırdandı, arkaya bakmaya uğraştı, gözlerine soru dolu bir ifade geldi, gökkuşaklarına olan

İlgisini kaybeder gibi oldu.

«Michael?» Bir daha kıpırdandı ama bunu bilerek yaptı.

«Michael!» Sımsıkı kalçaları kurnazca oynarken Michael'ın yüzündeki ifade değişti.

«Affedersin!» Michael bu temastan kurtulmaya çalıştı ama Centaine buna izin vermedi, dönüp iki kolunu onun boynuna sardı, fısıldadı.

«Güpegündüz olmaz... beş bin kademde olmaz!» Michael kızın önerisinden şoka uğramıştı.

«Neden olmasın, sevgilim?» onu uzun uzun öptü. «Kimsenin ruhu duymaz.» Michael SE5a'nın bir kanadının alçaldığını, uçağın spiral dalışa geçtiğini farketti. Hemen düzeltti. Centaine ona sımsıkı sarıldı, kucağında ritmik hareketlerle kıpırdanmaya başladı.

«İstemiyor musun?» diye sordu.

«Ama... ama... bunu kimse yapmamıştır. Hele SE5a'da.

Olabilir mi, bilmiyorum.» Sesi giderek zayıflıyor, uçuşu daha bir kontrolsüz oluyordu.

«Öğreniriz,» dedi kız ciddiyetle. «Sen uçağı kullan, yakınmayı da kes.» Hafifçe yükselip kürk ceketini, sarı eteğini sıvamaya koyuldu.

«Centaine,» dedi Michael güvensiz bir sesle. Az sonra yine «Centaine!»

diye bağırdı. Bu sefer sesi daha kesindi. Son olarak, «Ah... Tanrım! Centaine!» diyebildi.

«Olabilirmiş işte,» diye bir zafer çığlığı attı kız. Birden ömründe hissetmediği duygular yükselmişti içinde. Yükseliyor, uçuyor, sanki kendi vücudundan dışarı çıkıyordu. Michael'ın ruhunu da kendiyle birlikte sürüklüyordu. Başlangıçta bu duygunun gücü ve garipliği onu büyük bir korkuya sürükledi, sonra tüm diğer duygular silinip yokoldu.

Kendini dönüyor, düşüyormuş gibi hissetti. Derken yukarı yükselir gibi oldu. Çılgın rüzgar çevresinde uğulduyor, gökkuşaklı bulutlar her yanda dalgalanıp kıpırdıyordu. Kendi sesinin bağırdığını duydu, bu sesi kesmek için bütün parmaklarını ağzına soktu ama, çığlıklar durdurulamayacak kadar güçlüydü.

Başını arkaya attı, bağırdı, hıçkırdı, güldü, şaştı, doruğa varıp üzerinden aştı, öteki yanından döne döne bir körfeze yuvarlandı, yumuşacık bir inişle kendi vücuduna kondu, onun kollarının kendine sarılmış olduğunu hissetti, sesinin kulağında mırıldandığını duydu, döndü, ona hırsla sarıldı. «Seni seviyorum, Michael!» diye bağırdı. «Seni her zaman seveceğim!»

***

Michael motoru kapatıp pilot kabininden inerken Mac ona doğru koştu.

«Tam vaktinde geldiniz. Yemekhanede pilotlara bir brifing veriliyor. Binbaşı sizi soruyordu... acele etseniz iyi olur, efendim.» Michael yemekhaneye doğru koşarken arkasından, «Nasıl uçuyor, efendim?» diye seslendi.

«Kuş gibi, Mac. Sen silahları tekrar dolduruver.»

İlk defo uçağını kontrol etmeden gidiyordu. Mac onun uzak taşmasına bakarken bunu düşünmekteydi.

Yemekhane dopdoluydu. Bütün koltuklar kapılmış, yenilerden ikisi duvara dayanıp durmuşlardı. Andrew bar tezgahına oturmuş, bacaklarını aşağıya sallandırmış, amber sigara ağızlı ğını emiyordu. Michael kapıda belirince emmeyi kesti.

«Baylar, onurlanmış bulunuyoruz. Yüzbaşı Michael Courtney nihayet aramıza katılmak lütfünü gösterdi. Diğer önemli ve acil işleri arasında, Kaiser Wilhelm II ile aramızdaki küçük anlaşmazlığı çözümleme konusunda bize bir iki saatini ayırmaya razı oldu. Kendisine minnetimizi göstermemiz gerek.»

Islıklar, kedi miyavlamaları başladı.

Michael onlara yüksek sesle. «Barbarlar,» diye çattı, sonra yenilerden birinin acele boşalttığı koltuğa oturdu.

«Rahat mısın?» dedi Andrew ilgiyle. «Devam etsem sence bir sakıncası var mı? İyi! Evet demin dediğim gibi birliğe acil emir geldi. Yarım saat önce bir motosikletli kurye getirdi. Bölge komutanlığından direkt gelen bir emir.»

Kağıdı kaldırıp kol uzaklığında salladı, öteki eliyle burnunu tutup sıktı, genizden konuşmaya başladı.

«Herhalde bu yazının edebi niteliğinin kokusunu oturduğunuz yerden bile duyabiliyorsunuzdur...»

Birkaç terbiyeli gülme sesi çıktı. Ama herkes gözlerini sinirli sinirli kısmış, sözün sonunu bekliyordu. Kimi ayaklarını kıpırdatmakta, eskiler parmak eklemlerini çıtlatmakta, kimi başparmağını emmekteydi. Michael parmaklarına üflüyordu. Andrew'un havada sallamakta olduğu o sarı kağıdın kendi ölüm fermanları olabileceğinin hepsi farkındaydılar.

Andrew onu öylece uzakta tutup okumaya başladı.

ARRAS

BÖLGE KOMUTANLIĞINDAN

Mort Homme yakınındaki 21 inci RFC Birliği Komutan Subayına

4 Nisan 1917 günü saat 24.00'den itibaren sorumlu olduğunuz bölge üzerindeki tüm düşman hava gözlemlerini, ikinci bir emre kadar ne pahasına olursa olsun engelleyiniz.

Hepsi bu kadar, baylar. Üç satır sürüyor ama, sizlere 'ne pahasına olursa olsun' sözünün önemini fazla üstünde durmaksızın işaret etmek istiyorum.»

Sustu, yemekhaneyi bakışlarıyla taradı, haberin her yüzde sindirilişini seyretti.

İçinden, «Tanrım, nasıl da yaşlandı hepsi.» diye düşündü hiç ilgisi yokken. «Hank elli yaşında görünüyor. Michael'a gelince ..» başım kaldırıp duvardaki aynaya baktı, kendi hayalini gördü, elini sinirli bir hareketle alnından geçirdi. Alnındaki sarı saçlar son birkaç haftada çok gerilemiş, pembe tenini gelgit hareketinin açtığı kumsallar gibi ortada bırakmıştı. Elini indirdi, sözlerine devam etti.

Yarın sabah saat 05.00'den başlamak üzere bütün pilotlar yeni bir emre kadar günde dört kere uçacaklar. Yine her zamanki şafak ve akşam taramaları olacak ama bundan böyle onlar da tüm birlik çapında olacak.» Soru soracak var mı diye baktı. Yoktu. «Sonra her uçak iki ayrı uçuş daha yapacak. Bir saat uçuş, iki saat dinlenme. Ya da donanmadaki kardeşlerimizin dediği gibi, 'Nöbetten nöbette'. Bu böyle olunca, birliğin sorumluluk alanını sürekli olarak göz altında bulundurabileceğiz.»

Tekrar kıpırdandılar. Başlar Michael'a doğru döndü. İçlerinde yaşça en büyüğü o olduğundan, doğal olarak sözcüleri sayılıyordu. Michael parmaklarına üfledi, gözleriyle her bir parmağını dikkatle inceledi.

«Soru var mı?»

Hank boğazını temizledi.

«Evet?» diye ona döndü Andrew. Ama Hank tekrar koltuğunda arkasına yaslandı.

Sonunda Michael konuştu. «Yani doğru anlıyorsak, hepimiz iki saat sabah ve iki saat akşam uçacağız. Bu dört saat ediyor. Sonra ayrıca gün boyunca ek bir dört saat daha mı uçacağız? Aritmetiğim mi yanlış, yoksa bu gerçekten günde sekiz saatlik savaş mı demek oluyor?»

Andrew. «Yüzbaşı Courtney bir hindistan cevizi kazandı,» diye başını

salladı.

«Sendikam bundan hiç memnun olmayacak!» Hepsi güldüler. Sinirli, kişner gibi bir koro sesi halinde yükseldi gülme.

Sonra hemen kesildi. Sekiz saat çok fazlaydı. Hem de aşırı fazla. Hiç kimse bir tek günde bu kadar uzun süre savaşacak kararlılığı ve sinirsel dengeyi gösteremezdi. Üstelik bunu her gün. dinlenmeksizin yapmaları bekleniyordu.

«Başka soru?»

«Ya uçakların servis ve bakımı?»

Andrew, Hank'a, «Mac yapabileceğine dair bana söz verdi,» diye karşılık verdi. «Başka? Yok mu? Pekala, baylar, hesabım açıktır.»

Ama Andrew'un ikramından yararlanmak için bara yönelenler pek azdı. Yeni gelen emirden de hiç biri söz etmiyordu. İçkilerini kararlı bir tavırla, sessizce içtiler, birbiriyle gözgöze gelmekten kaçındılar. Konuşacak ne vardı ki?

***

Kont de Thiry, beyninde kırk bin hektarlık bereketli çiftlik topraklarının hayaliyle, düğüne hemen izin verdi. Michael'la el sıkışması, bir devekuşunun boynunu koparıyormuş gibiydi, Anna, Centaine'i kucaklayıp bağrına bastı. «Yavrum!» diye inledi, kocaman göz yaşları yanaklarının kırışıklarını izleyerek aşağıya doğru yuvarlandı. «Anna'nı bırakıp gidecek misin?»

«Şapşallaşma, Anna. Sana hep ihtiyacım olacak. Benimle Afrika'ya gelebilirsin,» diye hıçkırdı Centaine.

«Afrika!» Kadının sesi sayıklar gibi çıkmıştı. «Ne tür bir düğün olacak bu böyle? Davet edecek konuk yok. Aşçı Raoul siperlerde düşmanla savaşıyor... ah, yavrum benim, skandal sayılır böyle bir düğün!»

«Papaz geliyor, general geliyor... yani Michael'ın amcası.

Söz verdi. Sonra birlikteki pilotlar. Harika bir düğün olacak!»

«Koro yok,» diye hıçkırdı Anna. «Düğün sofrası yok, gelinlik yok, balayı yok.»

«Babam şarkı söyler. Sesi çok güzel. Sen ve ben pastayı pişiririz, yavru domuzlardan birini keseriz. Annemin gelinliğini biraz düzeltiriz. Balayımızı da Michael'la burada geçiririz. Annemle babamın yaptıkları gibi.»

«Ah, sevgili yavrum!» Anna'nın gözyaşları bir kere başladı mı, pek kolay dinmiyordu.

«Ne zaman olacak?» Kont da Michael'ın bileğini bükmekten vazgeçmemişti. «Gününü söyle.»

«Cumartesi... akşam saat sekizde.»

«O kadar çabuk mu?» diye bağırdı Anna. «Neden o kadar çabuk?»

Kont ilham gelmiş gibi kendi bacağına bir tokat attı.

«En iyi şampanyadan bir şişe açıverelim. Hatta bir de Napoleon konyağı açalım! Centaine güzelim, anahtarlar nerede?»

Kızı bu sefer ona hayır diyemedi.

***

Samanlarla, battaniyelerle döşeli yuvalarında kucaklaşmış yatıyorlardı. Michael kesik kesik cümlelerle ona birliğe yeni gelen emirleri anlatmaya çalıştı. Kız bu emrin korkunç önemini tam kavrayamıyordu. Tek anladığı, sevgilisinin büyük tehlikelere atılacağıydı. Ona var gücüyle sarıldı.

«Ama düğün günümüzde geleceksin, değil mi? Ne olursa olsun, düğünde orada olacaksın, değil mi?»

«Evet, Centaine. Orada olacağım.»

«Bana yemin et, Michael.»

«Yemin ediyorum.»

«Yo, hayır, düşünebildiğin en büyük yemini et.»

«Hayatım ve sana olan aşkım üzerine yemin ediyorum.»

«Ah, Michael,» diye içini çekti, ona yaslandı. Sonunda tatmin olmuştu. «Her sabah, her akşam sen uçarken sana bakacağım... her gece de seninle burada buluşacağım.»

Coşkuyla seviştiler. Kanları çıldırmıştı sanki. Birbirlerini yiyip tüketecekmiş gibi davranıyorlardı. Öyle yoruldular ki birbirinin kollarında uyuyakaldılar. Centaine uyandığında vakit geç olmuştu. Ormandan kuş sesleri geliyor, ilk ışıklar ambara doluyordu.

«Michael! Michael! Saat neredeyse dört buçuk!» Lambanın ışığında, göğsüne iğnelediği saata baktı.

«Ah, Tanrım!» Michael acele giyinmeye başladı. Gözünden hala uyku akıyordu. «Şafak uçuşunu kaçıracağım...»

«Hayır. Buradan doğru gidersen kaçırmazsın...»

«Seni bırakamam.»

«Tartışma! Git Michael! Hemen git.»

Centaine çılgınlar gibi koşuyor, çamurlarda kayıyor, ama birlik uçuşa kalktığı sırada tepede bulunup onlara el sallamaktaki kararlılığı bozulmuyordu.

Ahırların orada durakladı. Soluk soluğaydı. Elini kalbine bastırdı, soluğunu kontrol etmeye çalıştı. Şato karanlıktı. Şafak vakti, uyuyan bir ejderha gibiydi. Rahatladığını hissetti. Avluyu yavaşça geçti, kapıda durup içeriyi dinledi, sonra girdi.

Çamurlu çizmelerini ayağından çıkarıp sobanın arkasındaki havalandırma dolabına koydu. Duvara tutuna tutuna merdivenleri çıktı, basamakların

gıcırdamamasına özen gösterdi.

Odasının kapısını açıp girerken bir kere daha rahatladı.

Kapıyı arkasından kapadı, yatağa doğru döndü, dondu kaldı.

Bir kibrit çakılmış, başucundaki lamba yakılıyordu.

Yatağın üzerinde Anna oturmaktaydı. Omuzlarına bir şal sarmıştı. Başında dantelli gecelik başlığı vardı Kırmızı suratı taş gibi sertti.

«Anna!» diye fısıldadı Centaine. «Açıklayabilirim... babama söylemedin ya?»

O sırada pencere yanındaki koltuk gıcırdadı. Centaine dönünce babasını gördü. Tek gözünde büyük bir öfkeyle ona bakıyordu.

Babasının yüzünde böyle bir ifadeyi ömründe görmemişti.

İlk konuşan Anna oldu. «Benim küçük bebeğim geceyarısı yatağından kaçıp askerlere orospuluk yapıyor!»

«O asker değil,» diye itiraz etti Centaine «O bir havacı.»

«Orospuluk!» dedi Kont da. «De Thiry ailesinin soylu bir evladı, adi bir sokak kadını gibi davranıyor.»

«Baba, ben Michael'la evleneceğim. Zaten evli sayılırız.»

«Cumartesi gecesine kadar evli falan değilsiniz.» Kont aya ğa kalktı. Tek gözünün altında uykusuzluktan siyah gölgeler vardı. Gür saçları başında dik dik duruyordu, Sesi öfkeyle yükselerek, «Cumartesiye kadar bu odada hapissin!» diye bağırdı. «Törenin başlamasından bir saat öncesine kadar burada kalacaksın.»

«Ama Baba, tepeye gitmem gerek...»

«Anna, anahtarı al. Seni ona nöbetçi bırakıyorum. Bu evden çıkmayacak.»

Centaine odanın ortasında durmuş çevresine bakmıyor, sanki bir kaçma yolu arıyordu ama Anna o güçlü, nasırlı eliyle onun bileğini tuttu, Centaine'in omuzları büküldü, Anna onu yatağa oturttu.

***

Birliğin pilotları ağaçların altında üçer dörder kişilik gruplar halinde toplanmış, uçuştan önce son sigaralarını içerlerken, Michael bir yandan ceketinin düğmelerini ilikleyerek, eldivenlerini ellerine çekerek belirdi. Şafak öncesi brifingin kaçırmıştı.

Andrew onu başıyla selamladı, Michael'ın geç kalmasından, pilotlara kötü örnek olmasından söz etmedi, Michael da özür dilemedi. Görevini ihmal etmiş olduğunu ikisi de çok iyi biliyorlardı. Andrew şişesini çıkarıp bir yudum içti. Michael'a ikram etmedi. Bu hareketin anlamı çok açıktı.

«Beş dakikaya kadar havalanıyoruz.» Andrew'un bakışları göklerdeydi. «Ölmek için pek uygun bir güne benziyor.» Uçuşa elverişli havaları böyle tanımlardı. Ama bugün bu söz Michael'a pek dokundu.

«Cumartesiye evleniyorum,» dedi sanki bu fikir diğeriyle ilgiliymiş gibi. Andrew şişeyi dudağından çekip ona baktı.

«Şatodaki o küçük Fransız kızıyla mı?» diye sordu. Michael başını salladı.

«Centaine'le... Centaine de Thiry ile.»

«Seni kurnaz tilki!» Andrew sırıtıyordu. Deminki sitemleri unutulmuştu. «Demek bu işlerin peşindeymişsin. Eh, ben de seni kutsuyorum, oğlum.»

Şişeyle kutsar gibi bir işaret yaptı. «Birlikte uzun ve mutlu bir ömür sürmenize içiyorum.»

Sonra şişeyi Michael'a uzattı ama, Michael içmeden önce durakladı.

«Nikah tanığım olursan onur duyarım.»

«Kaygılanma, oğlum, sen eyleme geçerken ben de kanadının ucunda olacağım, söz veriyorum.» Michael'ın koluna bir yumruk attı, yeşil ve sarı uçaklara doğru yanyana yürürlerken birbirlerine sırıttılar.

Wolseley Viper motorları peşpeşe homurdanmaya başladı, mavi egzos dumanları çıkardılar, elma bahçesini sise boğdular. Sonra SE5a'lar sarsıldı, eğri büğrü yolda ilerleyip havalanmaya hazırlandı.

Bugün tüm ekip birlikte uçtuğundan, Michael, Andrew'un kanadında olmayacaktı. 'B' ekibinin komutanıydı o. Grubunda beş uçak daha bulunmaktaydı. İçlerinden ikisinin pilotları yeniydi. Onları korumak, çobanlığını yapmak gerekecekti. Hank Johnson da C grubuna komuta ediyordu. Michael onun yanından geçip pistte ilerlerken Hank elini salladı, sonra kendi uçağını yürütüp kalkış hizasına getirdi.

Havalanır havalanmaz Michael ekibine sıkı V formasyonuna girmelerini işaret edip Andrew'u izledi, şatonun tepesini aşmak üzere hafif sola döndüklerinde, Michael'ın ekibi de aynı dönüşü yaptı.

Gözlüğünü alnına itti, fularını burnundan ve ağzından aşağıya indirdi, Centaine yüzünü görebilsin diye tedbir aldı, uçağı tek elle kullanıp, geçerken randevu sinyalini vermeye hazırlandı.

Bulut'u, beyaz küheylanı göremiyordu. Pilot yerinden dışarıya sarktı. İlerde Andrew da aynı şeyi yapıyordu. Ta dışarı sarkmış, başını sağa, sola çeviriyor, kızı ve beyaz atı arıyordu.

Gürleyerek geçtiler. Centaine orada yoktu. Tepe boştu.

Michael uzaklaşırken dönüp omzunun üzerinden geriye baktı, emin olmaya çalıştı. Midesinde bir ağırlık hissediyordu. Buz gibi bir önsezi sardı benliğini. Centaine yoktu. Tılsımları onları terketmişti.

Fuları ağzından yukarı kaydırdı, gözlüğünü gözüne indirdi,üç ekip peşpeşe gerekli yüksekliğe tırmanıp tepeleri aşabilmek için 12.000 kademe varmaya çalıştılar, sonra da düz uçmaya başladılar.

Kafası Centaine'e takılmıştı. Neden gelmemişti oraya? Bir terslik mi vardı?

Dikkatini çevresindeki göklere yöneltmek ona zor geliyordu. «Şansımızı elimizden aldı. Bizim için ne kadar önemli olduğunu bildiği halde terketti bizi.»

Başını iki yana salladı. «Bunu düşünmemem gerek... gökyüzüne bakmalıyım! Başka şey düşünme! Bir tek düşmanı ve gökyüzünü düşün.»

Işık güçleniyordu. Hava berrak ve buz gibi soğuktu. Aşağıdaki toprakta tarlaların geometrik şekilleri yama gibi görünüyordu. Araya kuzey Fransa'nın köyleri, mücevher gibi serpilmişti. Ama tam karşıda hatları simgeleyen kahverengi, dövülüp yırtılmış topraklar vardı. Yukarısında birkaç sabah bulutu, bir yanları güneşten parlak, bir yanları çürük gibi karanlık, dolaşıyordu.

Batıya doğru Somme nehrinin geniş ovası görünmekteydi Savaş ejderi orada pusuya yatmış, sıçramaya hazır bekliyordu.

Doğuda ise güneş ışıkları alevli kızıl oklar gibiydi. Michael başını çevirdiği zaman bile o parlaklık belleğinde parıldıyordu.

«Güneşe asla bakma,» diye hatırlattı kendine buruk buruk.

Dalgınlığından ötürü bir aceminin yapacağı hataları yapıyordu.

Tepeleri aştılar, karşı siperlerin çizgilerini kontrol ettiler.

«Takılma!» diye bir daha uyardı Michael kendi kendini,

«Hiçbir gördüğüne bakıp kalma.» Usta pilotlara özgü tarama bakışlarına başladı, göklerin yukarısını, sonra kendi hizasını, sonra aşağısını, sağa ve sola doğru taradı.

Kendini ne kadar engelemeye çalışırsa çalışsın yine Centaine'i düşünüyor, onun tepeye gelmemesi durmadan kafasına takılıyordu. Bir ara, balinaya benzer biçimli bir buluta beş saniyeden beri bakmakta olduğunu farketti. Yine dalıyordu.

«Topla kendini be adam!» diye homurdandı kendi kendine.

Andrew ilerdeki ekipten sinyal veriyordu. Michael onun ne gördüğünü anlayabilmek için arandı.

Üç uçaklık bir filoydu. Dört mil kadar güney batıda, 2000 kadem kadar da aşağıdaydılar.

«Dost uçaklar.» Tanımıştı onları. De Havilland'ın iki kişilik uçaklarıydı. Neden kendisi görmemişti onları ilk önce? Bu birlikte en keskin gözlü pilot oydu oysa.

«Dikkat et.» Douai'nin güneyindeki orman çizgisine baktı. Douai, Lens'in hemen doğusunda, Alman'ların elinde bir kasabaydı. Ağaçlarının uç tarafında yeni kazılan top siperleri görünüyordu.

«Yedi batarya kadar,» diye tahmin yürüttü, gözleriyle "taramayı kesmeksizin seyir defterine not aldı.

Devriye alanlarının batı sınırına vardılar, her grup ayrı ayrs> döndü, bu sefer güneşi dosdoğru gözlerinin içinde hissederek uçmak zorunda kcldılar. Kirli, grimavi bulut sollarında kalmıştı.

Michael birden yine Centaine'i düşünmekte olduğunu gördü. Sanki zihninin arka kapısından, gizlice içeriye süzülmüştü kız.

«Neden orada değildi? Hastalanmış olabilir. Gece vakti dışarda, yağmur altında... zatürree öldürür insanı.» Bu fikir onu şoka sürükledi. Centaine'i giderek dermandan düşerken hayal etti.

Uçağın burnunda bir Very pistol alevi parlayınca Michael bir suçluluk duygusuyla sarsıldı. O rüya görürken Andrew 'Düşman gözüktü' sinyalini veriyordu.

Michael deliler gibi arandı. «Ah!» diye rahatladı. «İşte orada!» Biraz aşağıda, sola doğru.

İki kişilik bir Alman uçağıydı. Tek başına, tepelerin biraz doğusunda, Arras yönünde ilerliyordu. Yavaş uçan eski uçaklardandı. Hızlı ve öldürücü SE5a'lar için kolay bir avdı. Andrew tekrar işaret veriyor, Michael'a bakıyordu. Yeşil fuiarı dalgalanmaktaydı. Dudaklarında yine o aldırmaz sırıtma ifadesi görünüyordu.

«'Ben saldırıyorum. Üstten koruyun.»

Michael da, Hank da sinyali aldıklarını işaretle belirttiler, Andrew dalarken yüksekte kaldılar. Beş uçak da Andrew'un peşindeydi.

Michael grubun geri kalanını 'S' dönüşleriyle oyalıyor, onları saldırı yerinin yakınında tutuyor, pilot yerinden sarkarak görmeye çalışıyordu. Birden içinde tedirgin bir duygu hissetti.

Kayıyormuş gibi bir duygu. Buz gibi bir önsezi. Bekleyen bir tehlikenin sezgisi. Gözleri güneşin göz kamaştırıcı ışıklarına döndü, görebilmek için elini kaldırıp siper yaptı, tek gözüyle parmaklarının arasından baktı... onları gördü.

Bulut hattından zehirli böcekler taşıyormuş gibi görünüyorlardı. Klasik bir tuzaktı bu. Yemi aşağıya yollamışlar, düşmanı çeksin diye yavaş uçurmuşlar, sonra güneşten ve bulutlardan doğru hızlı ve tehlikeli bir saldırıya geçiyorlardı.

«Ah, büyük Tanrım!» diye mırıldandı Michael. Hemen Very pistolunu koltuğun yanından kaptı.

Kaç taneydiler? Onca büyük kalabalığı saymaya olanak yoktu. Altmış, belki daha fazla... İçlerinden uç tane Jadstaffel Albatros III birer atmaca hızıyla Andrew'un SE5a'ları üzerine inmekteydiler

Michael kırmızı Very sinyalini parlatıp kendi pilotlarını uyardı, sonra dalışa geçti, düşman filosunun yolunu Andrew'a varmadan kesmeye çalıştı. Hız ve mesafe üçgenlerini çabucak hesapladı, geç kalmış olduklarını anladı. Andrew'un ekibini kurtarmak için dört beş saniye geç kalmış durumdaydılar.

O dört beş saniye, kendisinin rüya gördüğü, Alman yem uçağını seyrettiği saniyelerdi. O çok önemli saniyeler boyunca görevini ihmal etmişti. Bu duygu üzerinde kurşun gibi ağırdı.

SE5a'nın hızını sonuna kadar açtı. Motor inledi. Pervanesine sesten hızlı dönmesi emredildiği zaman çıkardığı sesi çıkardı.

Kanatlar hızın baskısı altında geriye doğru eğilmeye başladılar. Bir intihar dalışıydı bu.

«Andrew!» diye haykırdı. «Arkana bak, be adam!» Sesi rüzgarın uğultusu ve motorun gürültüsü arasında kayboldu gitti.

Andrew'un tüm dikkati avına yönelikti. Alman yem uçağı da onları görmüş, yere doğru dalıyordu. SE5'a'ları ardından çekiyor, peşindeki avcıları habersiz av durumuna sokuyordu.

Alman Jagdstaffel'leri saldırı dalışını sürdürdüler. Michael'ın yollarını çevirmek için gösterdiği çaresiz çabayı görmüş olmalıydılar. Bu çabanın umutsuz olduğunu onlar da biliyordu.

Geç kaldığını görüyorlardı. Albatroslar, Andrew'un ekibine saldırmayı başaracaklar, şaşırtacaklar, SE5a'ların çoğunu bu sayede bir hamlede mahvedebilecekler, sonra dönüp Michael'ın saldırısını karşılayacaklardı.

Michael vücudunda adrenalinin ispirto lambası gibi pırıl pırıl yanmakta olduğunu hissetti. Zaman yine savaşlara özgü biçimde yavaşlamış, mikro saniyelere bölünmüştü. Kendini aşa ğıya doğru çok ağır kayar gibi hissediyordu. Kalabalık düşman uçakları parlak kanatlarıyla, cennetin mücevherleri gibi bulutun altında asılmış, beklemekteydiler.

Albatros'ların renkleri ve desenleri inanılır gibi değildi. Kırmızıyla siyah, esas renklerdi. Ama bazılarına kareli desenler yapılmış, bazılarının kanatlarına ve gövdelerine yarasa ya da kuşlar resimlenmişti.

İşte, sonunda Alman havacılarının yüzlerini görebiliyordu.

Dönüp ona bakmakta, sonra tekrar başlarını avlarına çevirmekteydiler.

«Andrew! Andrew!» diye haykırıyordu Michael acıyla. Her geçen saniye, tuzağın başarısını engellemekte nasıl geç kaldığını daha açık biçimde ortaya koymaktaydı.

Parmakları uyuşmuş, buz gibi kesilmişti. Very pistolunu tekrar doldurdu, burundan aşağıya yine ateş etti, Andrew'un dikkatini çekmeye çalıştı. Oysa kırmızı alev küre ardından acıklı bir duman çıkararak yere doğru düştü, yarım mil kadar uzakta Andrew Alman keşif uçağına saldırmak üzere vaziyet aldı, Michael onun Vickers'inin tattattat sesini duydu.

Aynı anda Albatros'lar Andrew'un ekibine yukardan saldırdılar.

Michael SE5a'lardan ikisinin daha ilk saniyelerde onulmaz yaralar alıp, gövdelerinden dumanlar çıkararak düşmeye başladıklarını gördü. Geri

kalanlar hemen dağıldılar. Herbirini itip kokacaklardı.

Bir tek Andrew kurtuldu. Spandau makinelilerinin ilk sesine cevabı hemen hemen anında olmuştu. Koca yeşil uçağını bir anda, Michael'la defalarca çalıştıkları hızlı dönüş manevrasına soktu. Kendisini kovalayanların tam ortasına doğru vahşice bir hızla uçuyordu. Albatros'ları bu saldırıdan kaçmaya zorluyordu. Bir yandan hızla yüzlerine ateş etmekteydi. Sonunda onların ardından, görünüşte bir hasara uğramadan sıyrılıp çrktı.

«Aferin!» diye haykırdı Michael yüksek sesle. Ondan sonra da, Andrew'un grubundaki diğer uçakların düşüşünü gördü.

Yanarak, dönerek yere doğru iniyorlardı. İçindeki suçluluk bir tür öfkeye dönüştü.

Alman uçakları başarıya çabucak ulaşmış, şimdi de Michael'la Hank'in yaklaşan saldırısına doğru dönmüşlerdi. Karşılaştılar ve tüm uçaklar dönen bir bulut gibi karıştı.

Michael simsiyah, kanatları kırmızı, üzerinde haçlar boyalı bir Albatros'un peşine düştü. Üzerinden geçerken atışlarını aralarındaki hız ve yön deflasyonuna göre ayarladı, Alman pilotun başı üzerindeki radyatörü hedef aldı, adamı kaynar suyla haşlamaya niyetlendi, Kurşunlarının tam istediği yere saplandığını gördü. Ama aynı anda Albatros kanat birleşimi yapısındaki bir değişikliği de farketti. Almanlar Albatros'u değiştirmişlerdi. Onlara öldürücü dizayn kusuru zorla gösterilmiş, bu yüzden radyatörün yerini değiştirmişlerdi. Alman, Michael'ın ateş alanından kayıp çıktı, Michael kendi uçağının burnunu yükseltti.

Bir başka Albatros, Michael'ın yeni arkadaşlarından birini seçmişti. Delikanlının kuyruğuna vampir gibi yapışmış, ateş hattına girmesine ramak kalmıştı. Michael Albatros'un karın altına girdi, Lewis'i desteği üzerinde çevirip yukarıya nişan almaya uğraştı. O kadar yakındaydı ki, Lewis'in namlusu neredeyse Albatros'un pembe göbeğine değiyordu.

Bir şarjör dolusu kurşunu Almanın karnına boşalttı, kanatlarını hafifçe sağa sola yıkıp kurşunların da sağa sola kaymasını sağladı. Albatros kuyruğu üzerinde, mızrak yemiş bir köpek balığı gibi şaha kalktı, tek kanadına yıkıldı, ölüm dalışına geçti.

Yeni çocuk Michael'a elini sallayıp teşekkür etti... neredeyse kanatları birbirine dokunuyordu. Michael da ona geri işaret etti. «Üsse dön!» Sonra yumruğunu sıkıp, «Kesin emir,» diye ekledi.

Bir yandan ağzından, «Kaç buradan, budala,» diye sessiz bir çığlık yükseldi. Suratındaki çatık kaşlı ifade, el sinyalini daha bir vurguluyordu. Acemi çocuk hemen uzaklaşıp kaçtı.

Bir başka Albatros Michael'ın üstüne geldi, Michael olduğu yerde döndü, kıvrıla kıvrıla yükselirken kaçan hedeflere ateş edip, tekrar tekrar dönerek yoluna devam etti. Canını kurtarmak üzere uçuyordu. Bire karşı altı yedi fazlaydı düşman. Hepsi de tecrübeliydi. Uçuşlarından belliydi. Hızlı, çevik, korkusuz. Çatışmayı uzatmak çılgınlıktı. Michael bu arada Very pistolunu doldurmayı başardı, yeşil ricat sinyalini ateşledi.

Şu andaki durumda bu işaret, tüm filoya hemen fırlayıp mümkün olan son hızla üsse doğru kaçma emri demek oluyordu.

Hızla döndü, pembeli mavili bir Albatros'a ateş etti, mermilerinin Almanın benzin deposundan birkaç santim aşağıya saplandığını gördü.

«Allah kahretsin! Lanet olsun!» diye küfretti. Kendisi de.

Albatros da, ayrı yönlere döndüler, Michael'un kaçış yolu açılmış oldu. Geri kalan pilotlarının da uzaklaşmakta olduğunu görüyordu. Sarı burnunu indirdi, onların peşinden seyirtti. Tepelere ve Mort Homme'a doğru gidiyordu.

Başını bir kere daha çevirdi. Ardında kimse olmadığından emin olmak istiyordu... o anda Andrew'u gördü.

Andrew, Michael'ın bin metre kadar sancak tarafındaydı.

Ana çatışmadan sıyrılmış, üç Albatros'la tek başına boğuşuyordu. Ama onları da atlatmış, geri kalan arkadaşları gibi o da üsse yönelmekteydi.

Michael'ın gözleri Andrew'un üzerindeki göklere döndü günde, tüm Alman Albatroslarının ilk saldırıda inmemiş oldu ğunu gördü. Altı tanesi hala bulutun altındaydılar. Başlarında, tepeden tırnağa kıpkırmızı boyalı tek Albatros vardı. Bunlar ilk patırtının bitmesini, kurtulanların belirmesini beklemişlerdi.

Tuzağın ikinci sıra dişleriydi bu uçaklar. Michael biliyordu kırmızı Albatros'ta kimin olduğunu. Adam hatların her iki yanında yaşayan bir efsaneydi. Daha şimdiden otuzdan fazla Müttefik uçağı düşürmüştü. Ona Almanya'nın Kırmızı Baron'u deniyordu.

Müttefikler bu efsaneyi çürütmeye çalışıyor. Baron Manfred Von Richthofen'in yenilmezlik ününe karşı ona korkak, sırtlan diyor, adamın eşit şartlarda savaşmaktan kaçınıp kendine av olarak hep acemileri, kaçanları, yaralı uçakları seçtiğini ileri sürüyorlardı.

Belki bu suçlamaların bir gerçek yanı da vardı. İşte, tepede kızıl bir akbaba gibi duruyordu çünkü. Andrew da tek başına, ondan aşağıda, büyük tehlike içindeydi. En yakın müttefiki Michael'dı, o da 1000 metre uzaktaydı. Üstelik Andrew bu yeni tehlikeden habersizmiş gibi görünüyordu. Kızıl uçak, köpekbalığı burnunu dikip Andrew'a doğru alçaldı. Diğer beş usta Alman pilotu da onu izlediler.

Michael hiç düşünmeden Andrew'un yardımına koşmak üzere uçağını döndürmeye çalıştı ama elleriyle ayakları bilinçli istek dışında bu dönüşe karşı geldi, SE5a'yı İngiliz hatlarının gerisindeki güvene kavuşturmak için açılarak uçamaya devam etti.

Michael omzunun üzerinden tekrar arkaya baktığında, gerideki uçakların üzerinde Centaine'in sevgili yüzünü görür gibi oldu. İri kara gözler yaşlarla doluydu. Sesi kulağında diğer her gürültüyü bastıran bir fısıltıyla çınladı. «Orada olacağına yemin et. Michael!»

Centaine'in sesini duyarken Michael Alman filosunun tek başına duran Andrew'un üzerine doğru inişine baktı. Andrew bir kere daha, bir mucize sonucu kurtuldu, aynı dönüşü yapıp onlara doğru döndü.

Michael kendini zorlayıp SE5a'yı çevirmeye çalışıyor, elleri söz dinlemiyor, ayakları felç olmuş gibi görünüyordu. Alman uçaklarının o bir tek yeşil uçağı, sürüye musallat kurtlar gibi sarışlarını gördü. Andrew'u çapraz ateş altına almaya çalışıyorlardı.

Andrew onlarla harikulade bir cesaret ve ustalık göstererek savaşmaktaydı. Her saldırıya doğru dönmeyi başarıyor, her birini burundan karşılıyor, her birini püskürtüyordu ama, yanlarında, gerisinde Spandau atışları devam etmekteydi.

Derken Andrew'un silahlarının sustuğunu gördü. Lewis'in kükremesi kesildi. Mermisi bitmişti. Onu doldurmanın uzun süreceğini Michael biliyordu. Vickers da besbelli fazla ısınıp sıkışma yapmıştı.. Andrew pilot kabininde ayaktaydı. Vickers'e iki eliyle yükleniyor, sıkışıklığı açmaya çalışıyordu. Von Richthofen'in kırmızı Albatros'u Andrew'un arkasına doğru alçalıp atış çizgisine yöneldi.

«Off, Tanrım, hayır!» diye ürperdi Michael. Hala güvenli hatlara doğru ilerliyordu. Andrew'un içine düştüğü tehlike kadar, kendi korkaklığı da sarsmaktaydı onu.

Birden yeni bir mucize oldu, kırmızı Albatros ateş açmaksızın döndü, bir an

yeşil SE5a ile aynı hizada uçtu.

Von Richthofen herhalde Andrew'un silahsız olduğunu görmüş olmalıydı. Çaresiz bir adamı öldürmeyi kendine yakıştıramamıştı. Andrew'un takılı Vickers'la uğraştığı pilot kabininin yanından geçerken tek elini kaldırıp selam verdi... cesur düşmana saygı., sonra kaçan SE5a'ları kovalamak üzere burnunu çevirdi.

«Şükür sana Tanrım!» diye gıcırdadı Michael'ın sesi. Ama Alman uçaklarının hepsi onu izlemedi. Albatroslardan bir tanesi Andrew'un yakasını bırakmamıştı. Gök mavisi bir uçaktı. Üzerinde siyah beyaz kareler vardı. Satranç tahtasını andırıyordu.

Von Richthofen'den boşalan yere, Andrew'un kuyruk arkasındaki ateş hattına o geçti, Michael Spandau'nun kekeleyen atışlarını duydu.

Andrew'un benzin deposu patlarken, başını ve omuzlarını alevler sardı. Havacıların ölümü demek olan yangın onu sarıp sarmaladı, Michael, Andrew'un kara bir böcek gibi pilot kabininde yükselip aşağıya atladığını gördü. Yanarak ölmektense çabuk ölümü tercih etmişti.

Andrew'un boynundaki yeşil fular yanıyordu. Bir an boynunda ateşten bir gerdanlık varmış gibi göründü, sonra vücudu hız kazandıkça alevleri rüzgar söndürdü. Vücut havada döndü, kolları ve bacakları haç gibi açıldı, hızla aşağıya doğru düştü. 3000 metre aşağıdaki toprağa çarpmadan önce, Michael onu göremez oldu.

***

Michael, birlik iletişim subayına bağırıyordu. «Tanrı aşkına, kimse bize Von Richthofen birliğinin bu bölgeye geldiğini bildiremez miydi? Bu orduda istihbarat diye bir şey yok mu?

Bölge komutanlığında o masa adamları Andrew'un da, bugün kaybettiğimiz öteki altı kişinin de ölümünden sorumlu!»

Subay piposundan peşpeşe dumanlar çekerken, «Gerçekten haksızlık, dostum,» diye mırıldandı. «Bu Von Richthofen denilen adam nasıl çalışır, bilirsin. Aklına eseni yapıyor!»

Von Richthofen uçaklarını üstü açık kamyonlara yükleyip, tüm Jagdstaffel filosunu hat boyunca ora.dan oraya taşımasıyla ünlüydü. Altmış tane kafadan çatlak pilotuyla, en beklenmedik yerde apansız ortaya çıkıveriyor, hazırlıksız Müttefik havacıları biçiyor, bunu birkaç gün sürdürüp başka tarafa gidiyordu.

«İlk uçaklarımız iner inmez komutanlığa telefon ettim. İstihbaratı onlar da daha yeni almışlar. Von Richthofen'le yanındaki sirkin Douai güneyindeki eski pistin orada bir süre kalacağını sanıyorlar...»

«Şimdi Andrew öldükten sonra, çok işimize yarar sanki bunu bilmek.» Sözler ağzından çıktığı anda durumun önemini anlayan Michael'ın elleri titremeye başladı, yanağındoki sinirin seyridiğini hissetti. Subayın .odasındaki küçük pencereye doğru dönmek zorunda kaldı. Arkasında adam sessizdi. Michael'e kendini toplaması için zaman tanıyordu.

«Douai'deki eski pist...» Michael ellerinin titremesini önlemek için onları ceplerine soktu, aklını Andrew'dan uzaklaştırıp işin teknik yönünü düşünmeye uğraştı, «...o yeni kazdıkları batarya siperleri. Herhalde Von Richthofen'in Jagdstaffel'lerini korumak için getirdiler onları oraya.»

«Michael, birliğe sen komuta ediyorsun. En azından, geçici olarak. Komutanlık bu durumu onaylayana, ya da yeni bir komutan atayana kadar.»

Michael, elleri hala ceplerinde, dönüp başını salladı. Sesine henüz pek güvenemiyordu.

Subay ona, «Yeni bir görev programı hazırlaman gerek.» dedi. Michael başındaki sersemliği geçiştirmek istiyormuş gibi, kafasını iki yana salladı.

«Tüm filodan eksiğiyle uçamayız.» dedi. «Hele de o sirk oradayken. Bunun da anlamı, gündüzleri kendi gözlem bölgemizde sürekli kontrol sağlayamayız demektir.»

Subay ona katılarak başını evet anlamında salladı. Tek tek uçaklar yollamak

intihar demekti. O kesindi.

Michael, «Operasyon gücümüz ne kadar?» diye sordu.

«Şu anda sekiz.... dört uçağımız fena yaralı. Böyle devam ederse, kanlı Nisan yaşayacağız korkarım.»

«Pekala. Elden geleni yapalım. Bugün ancak iki uçuş daha yapabiliriz. Sekiz uçağın hepsi birarada. Biri öğlende, biri akşam bastırırken. Yeni çocukları mümkün olduğu kadar işe sokma.»

Adam notlar alıyordu. Michael kendi yeni görevlerini düşündü. Ellerinin titremesi durdu, yüzündeki ölü gibi renk biraz canlandı. «Komutanlığa telefon et, alanı göz altında tutamayacağımız konusunda uyar. Ne zaman takviye yollayabilirler, sor.

Tahminen altı yeni bataryanın getirildiğini söyle...» Michael harita referanslarını kendi not aldığı bloknottan okudu, «...ayrıca sirk grubunun Albatros'larında dizayn değişikliği gözlemlediğimi de onlara bildir.» Motor radyatörünün yeri konusundaki değişikliği anlattı. «Bir yeni Albatros'lardan Von Richthoffen'in gn> bunda altmış kadar bulunduğunu tahmin ettiğimi söyle. Bunları yapıp bitirdiğin zaman» beni ara, yeni programı hazırlayalım.

Ama çocuklara öğlende uçuş olacağını bildir. Şimdi benim banyo yapıp traş olmam gerek.»

Bereket versin gün boyu Michael'ın Andrew'u düşünmesine vakit olmadı. Sayısı azalmış adamlarıyla her iki uçuşa da çıktı.

Alman grubunun bölgede olduğunu bilmek hepsinin sinirlerini hırpalıyordu ama, iki uçuş da olaysız geçti. Tek düşman uçağına rastlamadılar.

Akşam uçuşundan döndüklerinde Michael yanına bir şişe rom alıp Mac'la diğer teknisyenlerin lambo ışığında SE5a'ları onarmaya çalıştığı yere gitti, bir saatini onlarla geçirdi, onlara cesaret verdi. Günün kayıpları hepsini kaygılandırmış, keyiflerini kaçırmıştı. Özellikle de Andrew'un ölümü! Hepsi ona hayrandılar. Andrew onların kahramanıydı.

«Yaman adamdı,» diyordu Mac. Dirseklerine kadar yağlar içinde, bir motor üzerinde çalışmaktaydı. Michael'ın uzattığı teneke kupa içindeki içkiyi kabul etti. «Yaman adamdı Binbaşı.»

Hepsinin düşüncesine tercüman oluyordu. «Onun gibisi pek çıkmaz. Pek çıkmaz.»

Michael elma bahçesinden geriye doğru yürürken ağaçların arasından

gökyüzüne baktı. Yıldızlar görünüyordu. Yarın yine tam uçuş havası olacaktı... çok korkuyordu.

«Kaybettim,» diye fısıldadı. «Sinirlerim gitti artık. Ben korkağın biriyim. Andrew'u benim korkaklığım öldürdü.» Bu düşünce gün boyu hep bilinç altındaydı ama onu bastırmıştı. Şimdi, görmeye cesaret ettiği anda, korkunun tıpkı yaralı leoparı izleyen avcı gibi davrandığını hissetti. Biliyordu düşüncenin orada olduğunu. Ama farkına vardığı anda, insanın içi su oluveriyordu.

«Korkak!» dedi yüksek sesle. Gözünün önüne Andrew'un gülümsemesi, o garip miğferi geldi.

Sesini duyuyor gibiydi Andrew'un. «Ne var ne yok, oğlum?»

Sonra onu gökten aşağıya düşerken gördü. Yanan yeşil fularıyla. Elleri tekrar titremeye başladı.

«Bir korkak!» diye tekrarladı. Bu acıya tek başına dayanmak zordu. Telaşla yemekhaneye doğru yürürken suçluluk duygusu onu öyle körleştirmişti ki, habire ayağı takıldı, defalarca düşer gibi oldu.

İletişim subayıyla öbür pilotlar orada Michael'ı bekliyorlardı. Pilotlardan bir kısmı hala uçuş kılığındaydı. Tören! birliğin komutanı açardı hep. Gelenek böyleydi. Masada yedi şişe Johnny Walker viskisi duruyordu. Her biri, kaybettikleri bir pilot içindi.

Michael içeriye girince herkes ayağa kalktı. Ona değil de, kaybettikleri arkadaşlarına bir saygı gösterisiydi bu.

«Peki, arkadaşlar,» dedi Michael. «Haydi, onları yolcu edelim.»

En genç subay, kendine düşen görevi az önce arkadaşlarından öğrenmişti. Şişelerden birini alıp açtı. Viskiler siyah etiketliydi. Cenaze törenine pek yakışıyordu. Genç subay Michoel'e gelip bardağını doldurdu, sonra kıdem sırasına göre ötekileri dolaştı. Hepsi kadehleri ellerinde beklediler. İletişim subayı, ağzında piposuyla, köşedeki eski püskü piyanonun başına oturdu, Chopin'in cenaze marşının açılış okorlorını çalmaya başladı. 21 numaralı uçuş birliğinin subayları hazırola geçtiler, kadehleriyle masanın, barın üzerinde tempo tutmaya koyuldular.

İçlerinden bir ikisi ezgiyi alçak sesle mırıldanıyordu.

Bar tezgahının üzerine, ölen pilotların özel eşyalan konmuştu. Yemekten sonra bunlar açık arttırmayla satışa çıkarılacak, pilotlar akıllara sığmayan

fiyatlar ödeyecekler, yeni dullara yo da yaslı annelere birkaç kuruş daha fazla para gidebilmesine katkıda bulunmaya çalışacaklardı. Andrew'un golf sopaları vardı. Michael arkadaşının onları kullandığını ömründe görmemişti. Sonra balık oltası vardı. İçinin kavrulduğunu hissetti. Bardağını masaya öyle hızlı vurdu ki, içindeki viskiler saçıldı, gözlerini yaşlar yakmaya başladı. Michael onları koluyla sildi.

İletişim subayı son akoru da vurup kalktı, kendi bardağını eline aldı. Kimse tek kelime söylemedi. Herkes bardağını kaldırdı, bir an kendi düşünceleriyle başbaşa kaldı, sonra dikip bitirdiler. Genç subay hemen bardakları tekrar doldurdu. Yedi şişenin de boşalması şarttı. Gelenek öyleydi. Michael akşam yemeği yemedi. Barda durup yedi şişenin bitmesine yardımcı oldu. Hala ayıktı. İçki ona hiç etki yapmıyor gibiydi.

«Sonunda alkolik oldum galiba.» diye düşündü. «Andrew hep söylerdi benim geniş bir alkol kapasitem olduğunu.» İçki Andrew'un verdiği acıyı köreltmedi bile.

Andrew'un golf sopalarının her birine, ayrıca oltaya beşer altın lira verdi. Artık yedi şişe boşaltmıştı. Kendine bir şişe daha ısmarlayıp aldı, çadırına yürüdü. Oltayı kucağına koyup yatağın kenarına oturdu. Andrew bu oltayla yirmi beş kiloluk sazan balığı tuttum diye övünürdü. Michael da onu palavra sıkmakla suçlardı.

«Ah, seni inançsız!» diye takılırdı Andrew ona üzgün bir sesle.

«Ben sana başından beri inanıyordum!» Michael bunu söylerken oltayı yavaş okşadı, şişeyi ağzına dikip içti.

Az sonra Biggs gelip kapıdan baktj. «Zaferinizi kutlarım efendim.» Michael'ın pembe Albatros'u düşürmesine üç pilot tanıklık etmişti.

«Biggs, bana bir iyilik yapar mısın?»

«Elbette, efendim.»

«Beni yalnız bırak... aferin dostum.»

***

Şişenin dörtte üçü hala doluydu. Michael üzerinde uçuş kılığıyla, sendeleyerek Andrew'un motosikletinin durduğu yere doğru ilerledi. Soğuk havada motosiklete binmek düşüncelerini biraz netleştirmeye yaradı ama, kendini hala eski bir cam kadar duyarlı, çabucak kırılabilecek gibi hissediyordu. Motosikleti ambarın arkasına parketti, saman yığınlarının arasına, beklemeye gitti.

Saatler, kilise çanının işaretlemesiyle noktalana noktalana, ağır ağır geçiyordu. Saatin her vuruşuyla Centaine'e olan ihtiyacı daha da arttı, sonunda dayanılmaz hale geldi. Yarım saatte bir kalkıp ambarın kapısına gidiyor, karanlık yolu gözlüyor, sonra yine şişenin başına, battaniyelerin arasına dönüyordu.

Viskiyi yudumladı, savaşın Andrew'un ölümüyle ilgili olan o birkaç saniyesi tekrar gözünün önünden sinema şeridi gibi geçti. Çizik bir gramofon plağına daha da çok benziyordu. Hayalleri zihninden uzaklaştırmaya çalıştı, yapamadı. Andrew'un son acılarını defalarca yeniden yaşamak zorunda kaldı.

«Neredesin Centaine? Sand şimdi öyle çok ihtiyacım var ki!» Çok özlüyordu onu. Ama Centaine gelmedi. Michael'ın karşısında bir kere daha o mavi Albatros belirdi. Siyah beyaz kareli kanatları yana doğru eğiliyor, Andrew'un yeşil uçağının arkasına, ateş hattına girmeye çalışıyordu. Sonra yine Andrew'un solgun yüzü... dönüp arkaya bakışı... Spandau'ların ateş açışı...

Michael ellerini gözlerine kapatıp parmaklarını göz çukurlarına olanca gücüyle bastırdı, sonundo acı hayalleri kovaladı.

«Centaine,» diye fısıldadı. «Lütfen gel bana.»

Kilisenin saati üçü çaldı. Viski şişesi de boşalmıştı.

«Gelmiyor.» Sonunda gerçeği kabullenmişti. Sendeleyerek ambarın kapısına yürüdü, karanlık göklere baktı. Duyduğu suçluluğu, elemi ve utancı dindirmek için ne yapması gerektiğini biliyordu.

***

Sayısı azalmış filo şafağın ilk ışıklarıyla sabah uçuşuna çıktı. Hank Johnson artık ikinci komutayı almıştı. Öbür başta o uçuyordu.

Michael ağaçların yukarısına çıktıkları anda hafif bir dönüş yapıp şatonun ardındaki tepeye yöneldi. Bu sabah onun orada olmayacağını her nasılsa biliyordu. Ama yine de gözlüğünü alnına itti, onu aradı.

Tepe boştu. Michael arkasına bakmadı bile.

İleriki tepelerin üzerindeki gökyüzünü tararken, «Bugün benim düğün günüm,» diye düşündü. «Sağdıcım öldü, gelinim de...» O düşünceyi bitiremedi.

Gece bulutlar yine birikmişti. 12.000 kademde salt bir tavan vardı. Karanlık, kaşı çatık, tüm ufuklara doğru uzanıyordu.

Onun aşağısı, 5000 kademe kadar temizdi. Aşağıda, 500'le 1000 kadem arasında çeşitli kalınlıklarda yer yer gri bulutlar vardı.

Michael filoyu bu aralıklı düzeyin bir deliğinden geçirdi, üst kademe bulutların altında uçuş yükseltisini düzledi. Altlarındaki göklerde uçak falan yoktu. İki ayrı filonun aynı alanı tarayıp birbirini aradığı halde karşılaşmamalarını düşünmek bir acemiye zor gelebilirdi. Ama gökler öyle derin ve engindi ki, karşılaşma ihtimali aslında azdı. Hele insan hasımlarının yerini kesinlikle bilmiyorsa!

Gözleri sağı solu tararken Michael boş kalan elini ceketinin cebine uzattı, kalkmadan önce oraya soktuğu paketin yerinde olduğundan emin olmaya çalıştı.

«Tanrım, bir içki ne iyi gelirdi!» diye düşündü. Dudakları çatlak çatlaktı. Ağzının içi de öyleydi. Başında donuk bir ağrı vardı. Gözleri yanıyordu ama görüşü hala netti. Kuru dudaklarını yaladı.

«Andrew hep söylerdi. Akşamdan kalmayken içki içebilenler iyice ayyaş demektir, derdi. Keşke yanıma şişe alacak kadar cesaretim ve zekam olsaydı.»

Alttaki bulutların aralarındaki deliklerden, filonun mevkiini kontrol ediyordu. Her uçağın hangi anda nerenin üzerinde olduğunu, bir çiftçinin kendi çiftliğini bildiği gibi bilmekteydi.

Alanın sonuna vardılar, Michael dönüşünü yaptı, filo da peşinden döndü. Michael saatına baktı. Onbir dakika sonra nehrin kıvrımını görebildi. Garip biçimli dişbudak ağaçları ona tam mevkii işaret etmekteydi.

Hızı biraz azalttı, sarı: uçağı biraz geriledi, Hank Johnson'la kanat kanada uçmaya başladı. Michael, Teksaslıya baktı, o başını salladı. Havalanmadan

önce niyetini Hank'a açmıştı.

Hank da onu caydırmaya çalışmıştı. Şimdi de dudaklarını kıvırdı, yüzünü buruşturdu, acı biber yemiş gibi bir ifadeyle hiç onaylamadığını bir kere daha belli etti, sonra tek kaşını bezgin bir ifadeyle havaya kaldırıp elini sallayarak Michael'a gitmesini işaret etti.

Michael hızı biraz daha kesip alçalmaya başladı. Hank ötekileri doğuya doğru götürmeyi sürdürdü. Michael kuzeye döndü, inmeye başladı.

Beş dakika sonra filo sonsuz göklerde kaybolmuştu. Michael tek başınaydı. Aralıklı bulutların düzeyine kadar alçaldı. onları kendine siper olarak kullanmaya hazırlandı. Soğuk, nemli bulutlar arasına dala çıka, cephe hattını Douai'nin birkaç mil güneyinden geçti, sonra ormanın kenarında Almanların yeni top bataryalarını gördü.

Eski pist elindeki haritada işaretliydi. Dört mil kadar uzaktan orayı görebildi. Albatrosların iniş kalkışından, ıslak toprakta teker izleri açılmıştı. İki mil uzakta da Alman uçaklarının orman kenarına sırayla parketmiş durmakta olduğunu gördü. Ağaçların arasında çadırlar ve derme çatma barakalar göze çarpmaktaydı. Orada yer ekipleri kalıyor olmalıydı.

Birden gümbürtülü bir patlama duyuldu, Michael'ın biraz önünde ve yukarısında bir uçaksavar ateşi parladı. Sanki bir pamuk bitkisiydi. Patlıyor, yarılıyor, içinden beyaz dumanlar dökülüyordu. Bulutların hemen altındaki o silik ışıkta bu görünüm insanı kandıracak kadar güzeldi.

«Günaydın, Archte!» diye selamladı Michael onu alayla.

İlk atışın peşinden, tüm salvo yağmaya başladı. Çevresindeki hava şarapnel patlamalarıyla doldu.

Michael burnunu aşağıya eğdi, hızını arttırdı, önündeki gösterge ibresi dönüp kırmızı işaretli kısma yaklaştı. Ceplerini araştırıyordu. Üzerine bez sarılmış paketi çekti, kucağına koydu.

Toprak ve orman hızla ona doğru yaklaşmaktaydı. Peşinde, patlayan şarapnellerden bir iz bırakıyordu. Ağaçlardan yetmiş metre yüksekte uçağı düzledi. Pist tam karşısındaydı. Renkli uçaklar uzun bir sıra halinde görünüyor, köpek balığı burunlar ona dönük duruyordu. Aralarından kanatları siyah beyaz kareli, gök mavisi uçağı aradı, göremedi.

Alanın kenarında telaşlı bir harekettir kaynıyordu. Alman yer ekipleri, uçaktan bir Vickers ateşi bekleyerek ormana koşuyor, nöbette olmayan pilotlar

uçuş ceketlerini giymeye savaşıyor, kimi parketmiş uçaklara doğru koşuyordu. Havalanıp İngiliz uçağını yakalamalarına imkan olmadığını herhalde onlar da biliyordu ama, yine de gerekli çabayı gösteriyorlardı.

Michael silahın koluna uzandı. Uçaklar düzgün bir sıra halindeydi. Pilotlar onlara yakın yerdeydi... kendi kendine acı acı gülümsedi, burnunu daha alçalttı, onları Vickers'in merceğinden gördü.

Otuz metrede uçağı tekrar düzledi, sağ elini: ateş kolundan çekip kucağındaki paketi aldı. Alman hattının ortasına vardığında pilot kabininden eğildi, paketi aşağıya attı. Ucuna bağlandı ğı kurdele SE5a'nın rüzgarında dalgalanarak yavaşça indi, alanın ucuna kondu.

Michael hızı açıp tekrar bulut düzeyine doğru yükselirken, kanat birleşimindeki dikiz aynasından geriye baktı, Alman pilotlardan birinin yerdeki pakete doğru eğildiğini gördü. Sonra SE5a yerinde sıçradı, Alman uçaksavarlarının açtığı ateş altında titredi. Şarapneller Michael'ın uçağının hemen altında patlıyordu. Birkaç saniye içinde o yine ilk bulut düzeyinin üzerine çıkmıştı. Silahlan soğuktu. Onlarla hiç ateş etmemişti. Gövdenin karnında ve alt kanatlarında birkaç şarapnel deliği veya yırtığı olmalıydı.

Mort Homme'a doğru yöneldi. Uçarken bir yandan da demin attığı paketi düşünüyordu.

Önceki gece eski gömleklerinin birinden kurdele gibi bir şerit yırtmış, onu işaret olarak kullanmaya karar vermiş, ağırlık yerine de bir avuç .303 kovanı kullanmıştı. Sonra el yazılı mektubunu kurdelenin öbür ucuna bağlamıştı.

Önce mesajı Almanca yazmak istemiş, sonra Almancasının pek zayıf olduğunu kabullenmek zorunda kalmıştı. Herhalde Von Richthofen'in ekibinde birisi yazdıklarımı tercüme edecek kadar İngilizce biliyordur, diye karar vermişti. Yazı şöyleydi:

Siyah beyaz kareli kanatlı mavi albatrosun Alman pilotuna.

Bayım,

Dün işlediğiniz cinayette öldürdüğünüz silahsız ve savunmasız İngiliz havacısı benim dostumdu.

Bugün saat 16.00 ile 16.30 arasında Cantin ile Aubigny- auBac arasındaki alanı gözetlemeye çıkacağım.

Sarı bir SE5a ile 8000 kademde uçuyorum.

Size rastlamayı umarım.

***

Michael üsse döndüğünde öteki pilotlar çoktan inmişlerdi.

«Mac, biraz şarapnel aldım sanıyorum.»

«Farkına vardım, efendim. Kaygılanmayın, hemen onarırım.»

«Silah kullanmadım. Ama sen ayarlarına yine bak, e mi?»

«Elli metre mi?» Mac onun Lewis Vickers'da nasıl bir menzil tercih ettiğini soruyordu.

«Otuz yap, Mac.»

«Yakın döğüşeceksiniz galiba, efendim.» Mac dişlerinin arasından bir de ıslık çalmıştı.

«Öyle umuyorum, Mac. Ha, aklıma gelmişken, kuyrukta biraz ağırlık var. Onu gider.»

«Elimle yaparım, efendim,» diye söz verdi Mac.

«Sağol, Mac.»

«Bay Andrew'nun anısına, canlarına okuyun, efendim.»

İletişim subayı onu bekliyordu. «Bütün uçaklar onarıldı, operasyona hazır, Michael. Onikisi göreve çıkabilir.»

«Tamam. Hank öğle uçuşunu alıyor. Ben 15.39 do yalnız başıma havalanıyorum.»

«Yalnız başına mı?» Adam piposunu ağzından çekiverdi.

Pek şaşırmıştı.

«Yalnız başıma,» diye onayladı Michael. «Sonra da, akşam uçuşunda herkes birlikte olacak. Her zamanki gibi.» ıiubay notunu aldı. «Bu arada. General Courtney'den de mesaj geldi. Bu geceki törene katılmak için elinden geleni yapacakmış. Kesinlikle gelebileceğine inanıyor.»

Michael o gün ilk defa olarak gülümsedi. Sean Courtney'in düğününde bulunmasını pek çok istemişti.

«Umarım sen de gelebilirsin, Bob.»

«Elbette. Bütün birlik orada olacak. Hevesle bekliyoruz.»

Michael da bir içkiyi pek hevesle beklemekteydi. Yemekhaneye doğruldu.

«Tanrım, daha sabahın sekizi,» diye geldi aklına... yarı yolda durdu. Kendini pek kurumuş, pek gevrek hissediyordu. Viski vücuduna tekrar sıcaklık verirdi. Duyduğu ihtiyaçtan elinin tekrar titremeye başladığını gördü. Yolunu çevirip

çadırına gitmek için tüm iradesini kullanması gerekti. Gece hiç uyumamış olduğunu hatırladı.

Bigg çadırın dışında, bir sandığın üstüne oturmuş, Michael'ın çizmelerini parlatıyordu. Birden fırlayıp hazırola geçti. Yüzü ifadesizdi.

«Yeter artık,» diye gülümsedi Michael ona. «Dün gece için özür dilerim, Biggs. Çok kabalık ettim. İsteyerek yapmadım.»

«Biliyorum, efendim.» Biggs gözle görülür biçimde rahatlamıştı. «Binbaşı için ben de aynı duyguları paylaşıyordum.»

«Biggs, beni üçte uyandır. Biraz uyku açığım var.»

Onu uyandıran Biggs değil, yer ekiplerinden yükselen çığlık ve haykırışlar oldu. Koşuşan ayak sesleri, uçaksavarların gümbürtüsü ve tepede de bir Mercedes motor sesi vardı.

«Neler oluyor, Biggs?»

«Bir Hun, efendim... küstah herif üssü bastı.»

«Döndü gitti!» diye bağırdı diğer pilotlar ağaçların arasından.

«Tek kurşun bile atmadı.»

«Onu gördünüz mü?»

«Bir albatros. Gövdesi mavi, kanatları beyaz siyah kareli.

Herif neredeyse yemekhanenin damını götürüyordu.»

«Bir şey attı. Bob gitti, aldı.»

Michael tekrar çadırına girdi, ceketini, tenis pabuçlarını giydi. Koşarak çadırdan çıkarken iki üç uçağın kalkmakta olduklarını duydu. Kendi pilotlarından bazıları Almanı kovalamaya çıkıyorlardı.

«Şu adamları durdurun, kalkmasınlar!» diye bağırdı Michael. Daha o subayın odasına varamadan motorlar da sustu.

Kapıda meraklı pilotlardan küçük bir kalabalık toplanmıştı.

Michael onların orasından kendine yol açıp içeriye girerken iletişim subayı da Alman uçağının attığı torbanın ağzındaki bağı açıyordu. Torbada ne bulunduğu görüldüğü anda tartışmalar, yorumlar kesiliverdi. Subay yeşil fuları yavaşça parmaklan arasından kaydırdı. Yer yer siyah yanık ve delikler vardı. Üzerinde kurumuş kanlar da göze çarpıyordu.

«Andrew'un fuları,» dedi hiç gerekmediği halde. «Bir de gümüş şişesi.»

Gümüş fena halde çarpılmıştı ama, kapağı yine pırıl pırıldı. İçindeki sıvı gluk gluk sesler çıkarıyordu. Onu bir kenara koydu, torbadaki diğer eşyaları çıkardı. Andrew'un madalya kurdeleleri, amber sigara ağızlığı, içinde üç sterlin bulunan bir kese, bir de domuz derisinden cüzdan. Andrew'un annesiyle babasının şatoları önünde çekilmiş bir resmi cüzdanın arasından kayıp düşüverdi.

«Bu nedir?» Subay parlak kağıttan, mühürlü bir zarf çıkarıyordu. «Üzerindeki isim...» Okudu. «Sarı SE5a'nın pilotuna.»

Başını kaldırıp şaşkın gözlerle Michael'e baktı.

«Bu sensin, Michael... nasıl olur?»

Michael zarfı ondan aldı, mührünü baş parmağının tırnağıyla kopardı.

İçinden bir tek yaprak birinci kalite kağıt çıktı. Mektup elle yazılmıştı. Yazı gerçi Avrupalı yazısıydı, büyük harfler Gotik biçimdeydi ama, İngilizcesi kusursuzdu:

Bayım,

Dostunuz Lord Andrew Killigerran bu sabah Douai'deki Protestan mezarlığına gömüldü. Şahsen tüm askeri onur payelerinin yanına konmasını sağladım.

Size bildirmek, aynı zamanda da sizi uyarmak isterim ki savaş sırasındaki hiçbir ölüm cinayet değildir. Savaşın amacı, düşmanı mümkün olan her yolla yoketmektir.

Buluşmamızı bekliyorum.

OTTO VON GREIM

Jastaü Douai yakını.

Hepsi merakla Michael'a bakarken o mektubu katlayıp cebine soktu.

«Andrew'un cesedini bulmuşlar,» dedi alçak sesle. «Tüm askeri paye ve onurlarıyla bu sabah Douai'de gömmüşler.»

Pilotlardan biri,. «Soylu bir hareket,» diye mırıldandı.

«Evet... yani Hunlar için!» Michael bunu söyledikten sonra kapıya döndü.

«Michael!» diye durdurdu onu iletişim subayı. «Sanıyorum Andrew bunu senin saklamanı isterdi.»

Gümüş şişeyi Michael'a uzattı. Michael alıp ağır ağır elinde çevirdi. Şişedeki girinti herhalde çarpma sırasında oldu, diye düşündü, ürperdi.

«Evet,» diyerek başını salladı. «Bundan sonra ben saklarım.» Tekrar kapıya döndü, sessiz subaylar arasından kendine yol açıp çıktı.

***

Biggs onun giyinmesine yardım ederken ayrıntılara her zamandan fazla dikkat ediyordu.

Çizmeleri giydirirken, «İyi parlattım, efendim,» dedi.

Michael bu sözü duymamış gibiydi. Alman pilotu gelip gittikten sonra gerçi tekrar biraz uzanmıştı ama, bu sefer uyuyamamıştı. Yine de, kendini biraz daha sakin hissediyordu. «Ne dedin, Biggs?» diye sordu.

«Şık üniformanızı dönüşünüz için hazırladım efendim... banyonuz için de aşçıya beş galon sıcak su hazırlamasını söyledim.»

«Teşekkür ederim, Biggs.»

«Hergün olacak bir olay değil, efendim.»

«O doğru, Biggs. Hayat boyu bir kere yeter.»

«Genç bayanla çok mutlu olacağınızdan eminim. Ben de hanımla evliliğimizin yirmi ikinci yılını haziranda dolduruyorum efendim.»

«Epey zaman, Biggs.»

«Rekorumu kırmanızı umarım, Bay Michael.»

«Uğraşırım.»

«Bir şey daha var, efendim.» Biggs utanmış gibiydi. Başını çizmelerin bağlarından kaldırmıyordu. «Tek başımıza uçmamamız gerekir, efendim. Güvenli bir şey değil, efendim. En.azından Bay Johnson'ı yanımıza almalıyız izninizle, efendim... gerçi söylemek bana düşmez, biliyorum ama...»

Michael bir an elini Biggs'in omzuna koydu. Bunu daha önce hiç yapmamıştı.

«Döndüğümde o banyoyu hazır et,» deyip ayağa kalktı.

Biggs onun eğilip kapıdan çıkışına baktı. Ne veda. etti, ne de şans diledi. Ama dilememek için büyük çaba harcaması gerekti. Sonra Michael'ın çıkardığı ceketi alıp abartmalı bir dikkatle katladı.

***

Woiseley motoru çalışıp rayına oturduktan sonra Michael onun sesini derin hırıltı tonunda ayarladı, otuz saniye boyunca eleştirici bir dikkatle dinledi, sonra başını kaldırıp kanadın üzerinde, pilot kabininin yanıbaşında duran Mac'a baktı. Adamın saçları da. tulumu da, pervanenin rüzgarında uçuşup duruyordu.

«Çok iyi, Mac!» diye bağırdı motora rağmen sesini duyurabilmek için. Mac sırıttı.

«Okuyun canlarına, efendim,» deyip yere atladı, ön iniş tekerlerinin önündeki takozları çekti.

Michael elinde olmadan derin bir soluk aldı. Sanki Tugela nehrinin o serin, yeşil sularına dalmak üzereydi. Sonra motora benzin verdi marşa bastı, ilerlemeye başladı.

Şatonun arkasındaki tepe yine boştu. Ama o do zaten başka türlüsünü beklemiyordu. Burunu yükselmek üzere kaldırdı, vazgeçti, tekrar indirdi, dar bir kavisle geri döndü. Kanadının ucu neredeyse ağaçların tepesine değecekti.

Şato dosdoğru karşısındaydı. Pembe damın hizasında uçarak üzerinden geçti. Hayat belirtisi yoktu. Geçer geçmez SE5a'ya sekiz çizdirip tekrar döndü. Hala alçaktan uçuyordu.

Bu sefer hareket görmeyi başardı.

Giriş katında, mutfağa yakın pencerelerden biri açılmış, birisi sarı bir şey sallıyordu ama Michael kim olduğunu göremedi.

Bir daha döndü. Öyle alçaktan geliyordu ki, tekerleri Anna'nın sebze bahçesinin duvarlarına dokunmak üzereydi. Pencerede Centaine'i gördü. O siyah, gür saçlar, o kocaman gözler başkasının olamazdı. Pencereden alabildiğine sarkıyor, bir şeyler haykırıyor, sarı bir eşarp sallıyordu. Sean Courtney'i görmeye gittikleri gün taktığı eşarptı bu.

Michael burnunu kaldırıp yükselmeye hazırlanırken kendini gençleşmiş gibi hissetti. Üzerine çöken o sıkkın ve pasif hava uçuvermişti. Şu anda kendin' enerjik, hayat dolu hissediyordu yeni baştan. Onu görmüştü. Artık her şey iyi gidecek demekti.

Centaine pencereden çekilip, yatağın kenarında oturmakta olan Anna'ya döndü. «Michael'di,» dedi. «Onu gördüm, Anna... kesinlikle oydu. Ah, ne yakışıklıydı! Beni bulmaya gelmiş... Babama rağmen!»

Anna'nın yüzü kırıştı, ayıplarcasına kızardı. «Damadın düğün günü gelini

görmesi kötü şans getirir,» dedi.

«Öf, çok saçma, Anna. Bazen ne garip şeyler söylersin.

Ah, Anna, Michael öyle güzel kü»

«İşimizi akşamdan önce bitiremezsek sen güze! falan olamayacaksın.»

Centaine eteklerini savurdu, Anna'nın yanına oturdu, gelinliğin eski, fildişi rengi dantelinin ucunu kucağına aldı, iğneyi kaldırdı, ipliği geçirirken gözlerini kısıp dikkatle baktı.

Yeniden eteği bastırmaya başladığı zaman Anna'ya,«Ben karar verdim, yalnız erkek çocuklar doğuracağım,» dedi. «En azından altı tane Ama kız doğurmayacağım. Kız olmak öyle sıkıcı ki! Çocuklarıma öyle bir kader istemiyorum.»

İğneyi on oniki kere batırıp çıkardıktan sonra yine durdu. «Öyle mutluyum ki, Anna, öyle heyecanlıyım ki! General gelir mi dersin? Bu saçma savaş ne zaman bitecek sence?

Michael ne zaman beni Afrika'ya götürebilecek?»

Anna dinlerken, sevgi dolu gülümsemesini saklamak için başını hafifçe çevirdi.

***

Sarı SE5a gökyüzünün yumuşak, gri karnına doğru yükseldi. Michael alt düzey bulutlarda bir aralık seçmişti Gürleyerek o koridora daldı. Yukarda yine aynı sıkı bulut tavanı vardı.

Aradaki hava kristal gibiydi. Altimetresi 8000 kademi gösterdiği zaman Michael uçağı düzledi. Çevresi berraktı. Üstteki bulutlar da, alttakiler de uzaktı. Ama alttakilerin aralarından yerdeki işaret mevkilerini görebiliyordu.

Cantin ve Aubignyauyac kasabaları boşaltılmış, kurşun deliği dolu hayaletlerdi. Birkaç taş baca sağlam kalmıştı ancak.

Çamurlu topraktan cenaze anıtları gibi yükseliyorlardı.

İki kasabanın arası dört mildi. Bir zamanlar ikisini birbirine bağlayan yol da yokolmuştu. Cephe hatları o aradaki kahverengi tarlalardan bir çift yılan gibi geçiyordu. Bomba çukurlarına su dolmuş, görmeyen gözler gibi parıldıyorlardı.

Michael saatine baktı. Dörde dört dakika vardı. Gözleri derhal boş gökleri taramaya döndü. Ellerini kontrollerden birer birer çekti, açıp kapadı, parmaklarını rahatlatmaya çalıştı, aynı zamanda çizmelerinin içinde ayak parmaklarını oynattı. Tabanca patladığı anda depara hazırlanan bir koşucu gibiydi. Silahın koluna iki eliyle uzandı, uçağın kontrolsüz nasıl gittiğine baktı. Düzgün ve dengeli gidiyordu. İki silahıyla ateş etti. Her biriyle bir tek kere, kısacık. Sonra başını salladı, sağ elinin eldivenli parmaklarına üfledi.

«Bir içki gerek bana,» dedi kendi kendine. Andrew un gümüş şişesini cebinden çıkardı. Bir koca yudum alıp ağzında dolaştırdı, gargara yaptı, sonra yuttu. İçkinin ateşi dosdoğru kanında patladı. Şişenin kapağını kapadı, tekrar cebine attı.

Kare biçimindeki gözlem rotasına uymak üzere hafif sola döndüğü sırada, gri şilteye benzer bulutların üzerinde pire kadar siyah beneği gördü. Gözlerini kırpıştırdı, onu kaybetmemeye çalıştı.

Öteki uçak der 3000 kademdeydi. Tam kendisinin bulundu ğu yükseklikteydi. Hızla yaklaşıyordu. Kuzeyden, Douai tarafından gelmekteydi. Michael kanındaki adrenalinin alkolle karışmakta olduğunu hissetti. Yanakları yandı, barsakları spazma uğradı. Hızı arttırıp onu karşılamak üzere fırladı.

İki uçağın aşırı hızları onları çabucak biraraya getirdi. Öteki uçak Michael'ın gözleri önünde sihirliymiş gibi büyümeye başladı. Burnunun parlak maviliği, pervanenin dönerken yarattığı o sis gibi görüntü, iki yana açılmış

atmaca kanatları! Sonra pilotun kafasının miğferli tepesi belirdi. İki siyah Spandau makinelisinin arasındaydı. Bakmak üzere öne doğru eğildiğinde onun da gözlükleri parıldadı.

Michael benzini sonuna kadar açtı, motor kudurdu. Sol eli kontrolü, fırça tutan ressam eli gibi tutuyordu. Almanı kendi nişan menzilinin tam ortasına aldı, sağ eli atış koluna uzandı.

Nefreti ve öfkesi, düşmanın görüntüsüyle birlikte hızla büyümekteydi. Ateş etmedi. Kafasındaki savaş saati yine çalışmaya başlamıştı. Zamanın akışı yavaşlıyordu. Karşıdaki Spandau makineli namlularının kendisine göz kırptığını gördü. Parlak ateş kıvılcımları, mehtapsız bir havada Merih gezegeni gibi parıldıyordu. Pilotun kafasına nişan aldı, tetiğe bastı, silahı titreyip kükrerken uçağın nabız gibi attığını hissetti.

Bu karşıdan saldırıyı yarıda kesmek Michael'ın aklının ucundan bile geçmiyordu. Tüm dikkati nişan almaya dönüktü.

Kurşunlarını Alman'ın yüzüne gömmek, gözlerini oymak, beynini parçalayıp uçurmak istiyordu. Spandau mermilerinin uçağın bezini yırttığını, tahtalarını deldiğini duydu, başının yanından ge çişlerini dinledi, aldırış etmedi.

Kendi kurşunları Alman'ın pervanesinden yongalar yontuyordu. Onların gerçek hedeften sapmış olduğunu anlayıp öfkelendi. İki uçak neredeyse çarpışmak üzereydi. Michael elini atış kolundan çekmeksizin, kendini çarpışmaya hazırladı, çelikleştirdi, dönmeye kalkışmadı.

O sırada Albatros şiddetle kanadının üzerine yattı, çarpışmadan son anda kaçındı, SE5a'nın üzerinden geçerken çınlayan bir çarpma sesi duyuldu. İki kanat birbirine değmişti geçiş esnasında. Michael kendi kanadından sarkan yırtık bezi görebiliyordu. SE5a'ya mahut dar dönüşe soktu, kanatların bu baskıyla esnediğini hissetti. Dönmüştü. Albatros önündeydi ama, menzilde değildi.

Michael tüm gücüyle hızı arttırmak üzere yüklendi. Benzin zaten en yüksek hızla gidiyordu. Ama Albatros da arayı açmaya devam ediyordu.

Alman soldan dönüş yaptı. Michael onu izledi. Giderek yükseldiler Hemen hemen yere dik tırmanıyorlardı. İki uçağın da hızı tükenmeye başladı. Ama SE5a'nınki daha çabuk tükeniyordu. Alman yine arayı açmaktaydı.

«Aynı Albatros değil!» diye düşündü Michael şoka kapılarak. Radyatör yeri tek değişiklik değildi. Adam yeni tip bir uçakla uçuyordu. İleri bir uçak Kendi SE5a'sından çok daha hızlı ye güçlü.

Siyah beyaz kareli kanatların dönüşüne baktı, Alman pilotun onu aynada görmek için uzanışını seyretti, silah menziline girmeye, sağını hafif kavislendirip burnunu ileri itmeye uğraştı.

Alman, Albatros'unu durdurarak çevirdi, dosdoğru Michael'ın üstüne geldi. Spandau'ları kırmızı kırmızı göz kırparak yine tam burnuna doğru! Michael fren yapmak zorunda kaldı, çünkü Alman hem daha yüksek, hem daha hızlıydı.

Kritik bir an içinde Michael dönüş yapmak zorundaydı. H;zı azalmıştı. Alman uçağını çevirdi, Michaelin kuyruğuna geçti. İyi pilottu Alman. Michael bunu anlayınca karnında bir sıkışma hissetti. Hızı arttırmak için burnunu aşağıya doğru itti, aynı zamanda SE5a'yı düşey bir dönüşe zorladı. Albatros onu izledi, onunla birlikte döndü. Kesişmeyen iki yörüngeye sahip gezegenler gibi birbiri çevresinde dönüp durdular.

Çenesini kaldırıp öteki pilota baktı. İkisi de tek kanat üzerinde eğiktiler. Alman da ona baktı. Gözlüğü onu canavar gibi. insan değilmiş gibi gösteriyordu. Derken Michael bir an, o mavi gövdenin ilerisine doğru baktı. Yukarıya, bulut tavanına doğru Avcı gözleri orada ufacık, böcek gibi bir kıpırtı sezmişti Bir an kalbi vücuduna kan pompalamayı kesti, kanı koyulup damarlarında yavaşladı... sonra kalbi şok geçirmiş bir hayvan gibi, yarışırcasına vurmaya başladı, soluğu boğazından tıslayarak çıktı Alman ona yazdığı mektupta, «Size bildirmek, aynı zamanda sizi uyarmak isterim ki...» demişti, «...savaşın amacı düşmanı elden gelen her imkanı kullanarak yok etmektir.»

Michael bu uyarıyı okumuştu ama anlamını şimdi kavrıyordu. Onun kafasındaki romantik, teke tek düello kavramını onlar bir ölüm tuzağına çevirmişlerdi. Çocuk gibi kendini onların gücüne teslim etmişti. Onlara hem zaman, hem yükseklik rakamlarını vermişti. Mavi uçağı yem diye kullanmışlardı besbelli. Kendi saflığına şimdi kendi de şaşıyordu. Ötekilerin yukardaki buluttan yıldırım gibi dökülüşlerine baktı.

«Kaç tane?» Saymaya vakit yoktu ama görünüşe göre yeni tip Albatros'lardan koca bir filoydu. En azından yirmi uçak.

Hızlı ve sessiz bir sürü. Parlak renkleri mücevher gibi parlayarak dökülüyorlardı buluttan.

«Centaine'e verdiğim sözü tutamayacağım,» diye düşündü, aşağıya baktı. Bulut 2000 kadem kadar altındaydı. Uzaktı ama tek çare de oydu. Almanların yirmi en usta pilotuyla birden savaşmayı göze alamazdı. Yanına vardıklarında

birkaç saniyeden fazla dayanamazdı. Hızlı da geliyorlardı. Bu arada mavi uçak da ölüm saldırısı için peşindeydi.

Michael birden, kendini kendi planladığı ölümle yüzyüze bulunca, yaşamak istediğini anladı. Levyeden elini çekmiyor, SE5a'yı durmadan döndürüyordu. Birden kolu öne doğru itti, uçağı sapandan firlayan taş gibi dışarı firlattı.

Yerçekiminin yönü değişince Michael'ın vücudu kendini bağlayan kayışlara doğru firladı ama iri uçağını toparladı, kendi gücüyle dik bir dalışa geçirdi, midesi yükselip ağzına gelerek alttaki buluta doğru yıldırım hızıyla inmeye başladı. Bu manevra hasmını şaşırttı. Ama o da kendini hızlı toparladı, Albatros çok geçmeden Michael'ın peşine takıldı, kalabalık, alacalı kafile de ikisinin üzerinden yaklaşmaya başladı; Michael başının yukarısındaki aynadan onlara bakıyordu.

Bu yeni tip Albatros'un dalışta ne kadar daha hızlı olduğunu görmekteydi. Gözünü karşısındaki bulutlara çevirdi. Daha demin o kadar itici ve çirkin görünen yapış yapış gri katlar şimdi onun tek kurtuluş umuduydu. Kaçmaya başlayınca korkusu de geri dönmüş, karanlık, ürküntü verici bir biçimde üzerine çöreklenmişti. Cesaretini de, erkekliğini de tüketiyordu.

Başaramayacaktı. Buluta varmadan yetişeceklerdi ona. Eli levyeye yapışmıştı. Bu yeni, dondurucu korkuyla kazık kesilmişti.

Çifte Spandau'ların çatırtısı onu uyandırdı. Aynada danseden kırmızı kıvılcımları gördü. O kadar yakınındaydılar ki! Derken sırtına bir şey çarptı, uyuşturacak bir darbe oldu. Bu darbenin şiddeti ciğerlerindeki havayı dışarıya itti. Michael mavi Albatros'un atış menzilinden kurtulması gerektiğini anladı.

Olanca gücüyle pedalı itti, hızlı dönüşle Alman'a doğru dönmeyi amaçladı ama hızı çok fazlaydı, dalış açısı çok dikti...

SE5a cevap vermiyordu .Ancak yan dönebildi. Mavi Albatrosun mermileri yukardan geçmeye başladıysa da, ötekiler peşpeşe saldırılara geçtiler. Her saldırı ötekinden hemen sonra geliyor, aradan bir bütün saniye bile geçmiyordu. Gökyüzü parıldayan kanatlarla, renkli gövdelerle dolmuştu. Uçağına giren mermiler sürekli, dayanılmaz biçimde birbirini izlemekteydi. SE5a bir kanadını eğdi, dönmeye başladı.

Gök, bulut, toprak... her taraf parıltılı Albatroslarla doluydu. Hepsinin silahları çatırdıyor, hepsi Michael'ın çevresinde baş döndürücü bir hızla dönüyorlardı. Bir darbe daha hissetti.

Bu seferki bacağındaydı. Oyluğunun yukarısında. Başını eğip baktı, bu

patlamanın tabandan geldiğini anladı. Bir kurşun bacağına girmişti. Kanlar atar damarın yarıldığını belli eder biçimde, aralıklı olarak fışkırıyordu. Vaktiyle yaralı bir bufalonun saldırısına uğrayan bir Zulu çantacının durumunu görmüştü. Onda da kanama bu türlüydü. Üç dakikada da ölmüştü adam.

Makineli atışları hala her yönden yağıyordu. Kendini savunamıyordu. Uçağı artık kontrolden çıkmıştı. Durmadan dönüyor, burnunu ikide bir havaya kaldırıyor, sonra tekrar vahşice indiriyordu.

Michael uçağıyla mücadele etti, öteki pedala basıp dönüşü durdurmaya uğraştı. Bu hareket Oyluğundan kanın daha hızla boşalmasına yol açtı. Zayıf bir baş dönmesini ilk defa olarak hissetti. Elini levyeden çekti, bacağına bastırdı, hangi noktayı tutması gerektiğini araştırdı, bulduğunda nabız temposuyla fışkıran kanlar durdu.

Yaralı uçağını bir kere daha emri altına almaya çabaladı Burnu indirmek için öne yüklendi, dönüşü kesmek için benzin verdi. Uçak isteksizce emre uydu. Michael her yandan yağan makineli mermilerini düşünmemeye çalıştı.

Bulutlar ve yer birden çevresinde dönmeyi kestiler. Dönüşler dürdü, uçak düz inişe geçti. Michael tek eliyle burnu biraz yükseltti, kanatlardaki zorlanmayı, karındaki yerçekimini hissetti, ama sonunda düz bir rota tutturunca dünya da karşısında düz durdu.

Aynaya baktı, mavi Albatros'un kendisini yine bulduğunu, ölüm vuruşu için kuyruğuna yaklaşmakta olduğunu gördü.

Spandau'nun o korkunç çatırtısı başlamadan önce Michael bulutun gri nemini suratında hissetti, ışık karardı, loş, kör bir dünyaya daldı. Burası sessizdi. Spandau'lar artık gökyüzünün huzurunu bozamıyordu burada. Onu bulutlar arasında asla bulamazlardı.

Bakışları otomatik olarak, önündeki panele konmuş gliserin dolu tüplere döndü. Sıvının yüzeyindeki baloncuklar aynı düzeydeydi. Demek SE5a yere paralel uçuyordu. Pusulaya bakıp uçağı Mort Homme yönüne doğru çevirdi.

Kusmak istiyordu. Korkuya ve savaş baskısına karşı ilk tepkisi bu oldu. Yutkundu, kusmamaya çalıştı. Zayıflık ve baş dönmesi bir kere daha geldi. Sanki kafatasının içine bir yarasa hapsedilmişti. Yumuşak, kara kanatlar gözlerinin gerisinde çırpılıyor, görüşünde kara lekeler beliriyordu.

Gözlerini kırpıştırıp karanlığı uzaklaştırmaya çalıştı, aşağıya baktı. Baş parmağı hala oyluğuna basılıydı ama ömründe de bu kadar çok kan gördüğünü hatırlamıyordu. Elini kaplamıştı.

Parmakları yapış yapıştı. Ceketinin kolu dirseğine kadar kan içindeydi. Pantolonu da kandan sırılsıklamdı, Çizmelerinin içi bile doluyordu. Pilot kabininin tabanında kan gölcükleri vardı.

Reçel gibi topak topak koyulmaya başlamışlardı bile. Yılan gibi kan izleri uçağın her sarsıntısıyla sağa, sola doğru akıyordu.

Levyeyi bir an bıraktı, omuz kayışlarına asılıp öne eğildi, sırtını eliyle yoklamaya çalıştı. Öteki kurşun yarasını da buldu.

Kalça kemiğinin hemen yukarısında, omurganın yedi sekiz santim yan tarafındaydı Kurşunun çıkış yarası yoktu. Hala içindeydi. İç kanama yapıyordu. Michael emindi bundan. Karnının içi kanla dolarken zaten bir gerilme, bir ağırlık hissetmeye başlamıştı.

Uçak bir kanadını eğdi, Michael onu düzeltmek için levyeye sarıldı ama düzeltmesi birkaç saniye sürdü. Parmaklarına sanki iğneler batıyordu. Çok üşümekteydi. Tepkileri yavaşlıyordu. Her hareket, ne kadar küçük bir hareket olursa olsun, büyük çabalar gerektirmeye başlamıştı.

Ama acı duymuyordu. Yalnızca ense kökünden başlayıp dizlerine kadar yayılan bir uyuşukluk vardı. Baş parmağını kıpırdatıp oyluğundaki yarayı bir denemeye çalıştı. Parmağını çektiği anda kan çılgın gibi tekrar fışkırınca hemen bastırdı, dikkatini uçuş teçhizatına çevirdi.

Ne kadar sürecekti Mort Homme'a yarmak? Hesaplamaya çalıştı ama beyni öyle yavaş ve uyuşuktu ki! Cantin'den dokuz dakika, diye hatırladı. Kendisi ne kadar zamandır uçuyordu?

Bildiği yoktu. Saatine bakabilmek için bileğini çevirdi. Kadranın üzerindeki rakamları çocuklar gibi sayması gerektiğini gördü.

«Buluttan erken çıkmak istemiyorum. Beni bekliyor olacaklar,» diye düşündü ağır ağır. Derken saatin kadranındaki rakamlar çoğaldı.

«Çift görüyorum,» dedi.

Hemen karşıya baktı. Gümüş bulutlar uçağın çevresindeydi. Bir düşme duygusu hissetti. Bunu gidermek için neredeyse levyeye yüklenecekti ama eğitimi onu kurtardı, yapay ufuk için tekrar baloncuklara baktı. Hala aynı hizadaydılar. Duyguları aldatıyordu onu.

«Centaine,» dedi birden, «...saat kaç? Düğüne geç kalacağım.» Bitkinliğinin içinden bir panik yükseldi, gözlerinin gerisinde siyah kanatlar daha bir hızla çarpıldı.

«Ona söz verdim. Yemin ettim!» Saatim kontrol etti.

«Dördü altı geçiyor... imkan yok,» diye düşündü vahşice.

«Bu lanet olası saat yanlış.» Gerçekten giderek uzaklaşmaktaydı.

SE5a bulutun arasındaki bir delikten dışarı firladı.

Alan rotasını doğru ayarlamıştı. Alttaki yolu, demiryolu hattını, ikisinin arasındaki yıldız biçimli alanı görebiliyordu. «Altı dakika daha uçacağım,» diye hesapladı. Yeri görmek onu tekrar gerçeğe döndürmüştü. Gerçek dünyaya baktı, sonra başını yukarıya kaldırdı. Onları orada gördü. Aslan cesedinin tepesindeki akbabalar gibiydiler .Onun buluttan çıkmasını bekliyorlardı. Görmüşlerdi onu. Gökkuşağı renklerinde kanatlarıyla kendisine doğru döndüklerini farketti. Hemen öte taraftaki bulut kümesine daldı, soğuk, ıslak tabakalar onu kucakladı, zalim gözlerden sakladı.

«Sözümü tutmam gerek,» diye mırıldandı. Toprağı görememek tekrar aklını karıştırdı. Baş dönmesini yeni baştan hissetti.

SE5a'nın yavaşça inip bulut tabakasından çıkmasına izin verdi, bir kere daha ışığa çıktı. Aşağıda çok iyi tanıdığı yerler vardı. Tepeler ve savaş hatları arkasında kalmıştı. Karşıda ormanlar, köy, kilisenin kulesi barış içinde, masal gibiydi.

«Centaine, eve dönüyorum,» diye düşündü, korkunç bir halsizlik vücudunu kapladı, ağırlığı onu ezmeye, pilot kabinin tabanına yamyassı sermeye kalkıştı.

Başını çevirdi, şatoyu gördü. Pembe damı ona işaret ediyor, onu çağırıyordu. Uçağın burnu, Michael bir şey yapmadan o tarafa döner gibi oldu.

«Centaine.» diye fısıldadı. «Geliyorum... bekle beni, geliyorum.» Üzerine bir karanlık bastırdı. Upuzun bir tünele girmiş gibi oldu.

Kulaklarında bir uğultu vardı. Deniz kabuklarının içindeki uğultuya benzer bir şey. Geri kalan tüm dikkatiyle düşünmeye çalıştı, giderek daralan karanlık tünele baktı. Onun yüzünü arıyor, kulağındaki uğultular arasında onun sesini duymaya çalışıyordu.

«Centaine, neredesin? Ah, Tanrım, neredesin, sevgilim?»

***

Centaine cevizden, yaldız çerçeveli koca aynanın karşısındaydı. Kendi görüntüsüne kara, ciddi gözleriyle bakıyordu.

«Yarın Madam Courtney olacağım, dedi ağır başlı bir sesle. «Bir daha asla Centaine de Thiry olmayacağım. Bu müthiş bir düşünce, değil mi, Anna?» Kendi şakaklarına dokundu.

«Kendimi farklı hisseder miyim dersin? Herhalde bu büyük olaylar değiştirir beni... ondan sonra asla aynı insan gibi hissedemem!»

«Uyan. çocuğum.» diye dürttü onu Anna. «Daha çok işimiz var. Rüya görmeye vakit yok.» Kocaman eteği kaldırdı.

Centaine'in başından geçirip giydirdi, sonra arkaya geçti, belini tutturdu.

«Acaba annem beni seyrediyor mudur, Anna? Kendi elbisesini giydiğimi biliyor mudur? Benim için seviniyor mudur?); Anna homurdanıp diz çöktü, etek boyunu kontrol etti. Centaine kalçaları üzerindeki dantelleri düzeltti, alt kat salonundan gelen erkek gülüşmelerini dinledi.

«Generalin gelebildiğine öyle sevindim ki! Ne kadar yakı şıklı, değil mı, Anna? O gözler... dikkat ettin mi gözlerine?»

Anna bir daha homurdandı ama bu sefer daha bir vurgulu homurdandı. Generali düşünürken bir an elleri işini şaşırır gibi oldu.

Sean Courtney'in Rolls'dan inip şatonun merdivenlerini çıkışını seyrederken, «İşte gerçek bir erkek,» diye düşünmüştü kendi kendine.

Centaine, «Üniforması ve madalyalarıyla ne kadar da heybetli görünüyor,» diye devam etti. «Michael yaşlanınca, öyle sakal bırakması için ısrar edeceğim. Çok etkileyici...»

Aşağıdan bir kahkaha daha yükseldi. «Babamla ikisi birbirinden pek hoşlandılar, değil mi, Ana? Dinlesene şu sesleri!»

«İnşallah öteki konuklara da biraz konyak bırakırlar.» Anna ayağa kalktı, sonra yumruğunu ensesine dayayıp durakladı. Aklına bir şey gelmişti.

«Sofraya Sevres servisi koyacağımız yerde maci Dresden servisi koymalıydık. Pembe güllere çok daha yakışırdı.»

«Onu dün düşünmeliydin,» dedi Centaine hemen. «Şimdi her şeyi yeni baştan yapamam.» ikisi dün gece sabaha kadar uğraşmış, büyük salonu hazırlamışlardı. Orası hizmetçiler gittiğinden beri kapalıydı. Perdeler tozlanmış, tavanları örümcek bağlamıştı. Kabartma mitolojik desenli

kartonpiyerler bile neredeyse görünmez olmuştu.

Temizliği bitirdiklerinde gözleri kıpkırmızı, tozdan hapsınr durumdaydılar. Gümüşleri ondan sonra ele almışlardı. Hepsi kararmış, lekeliydi. Daha sonra Sevres yemek servisi ortaya çıkmış, yıkanmış, kurulanmıştı. Kontu da işe koşmuşlardı. Bir yandan «Üçüncü İmparatorluğun onurlu bir Sedan gazisi, uşak gibi çalışır mı,» diye söylenmiş, ama bir yandan da işlere yardımcı olmuştu.

Sonunda bitmişti her şey. Salon yine harika görünüyordu.

Parkeler cilalanmış, tavanda nymph'ler tekrar neşeyle birbirini kovalamaya başlamış, gümüşler parıldıyor, Anna'nın ilk parti sevgili gülleri mum ışığında mücevher gibi ışıldıyordu.

«Birkaç turta daha yapmamız gerekirdi,» diye yakındı Anna

«Bu askerlerin iştahı atlar gibidir.»

«Onlar asker değil, havacı,» diye düzeltti Centaine. Hem bu evde koca Müttefik ordusunu doyurmaya yetecek kadar yiyecek var. Oysa gelen bir tek birlik...» Centaine sustu. «Dinle, Anna!»

Anna pencereye yürüyüp dışarıya baktı. «Onlar!» diye duyuruda bulundu. «Bu kadar erken hem de!» Eski püskü, kahverengi bir kamyon, çakıllı yoldan yaklaşıyordu. Yüksek, dar tekerleri üzerinde, kız kuruları gibi kasıntı bir havası vardı. Arkasına birlikten subaylar doluşmuşlardı. Direksiyonda iletişim subayı, ağzında piposuyla, yüzünde korkunç bir ifadeyle kamyonu sağa sola savurarak sürüyordu. Arkadaki yolcular tezahürat yapıyor, onu teşvik ediyorlardı.

Anna kaygıyla, «Kileri kilitledin mi?» diye sordu. «Eğer bu haydutlar yiyecekleri bir servis yapmadan bulurlarsa...»

Anna köyde savaştan kaçamamış ne kadar eski arkadaşı varsa işe koşmuştu. Kiler Alaaddin'in mağarası gibi turlularla, böreklerle, ezmelerle, harikulade mahalli yiyeceklerle, jambonlarla, elmalı pastalarla, domuz söğüşlerle, mantar yemekleriyle, daha düzinelerce harikulade hazırlıklarla doluydu.

Centaine, «Bu kadar erken gelişleri yemek yemek için de ğil,» diyerek, pencereye, onun yanına yürüdü. «Kilerin anahtarı babamda. Yiyeceklere göz kulak olur.»

Babası konukları karşılamak üzere ön merdivenlerden inmeye başlamıştı bile. İletişim subayı acele frene bastı, arkadaki pilotlardan ikisi tepetakla ön kanapeye dalış yaptılar.

Subay arabanın durmuş olduğunu görünce, «Tamam işte!» diye bağırdı sevinçle. «Siz herhalde o sevimli kont olmalısınız.

Biz öncü müfrezeyiz. Fransızca nasıl diyorsunuz ona? Avan gard, değil mi?»

«Elbette!» Kont onun eline sarılıp sıktı, «Kahraman müttefiklerimiz. Hoş geldiniz! Hoş geldiniz! Sizlere birer küçük kadeh bir şeyler verebilir miyim?»

«Gördün mü, Anna?» diye gülümsedi Centaine. «Kaygılanacak bir şey yok. Birbirlerini anlıyorlar. Yiyeceklerin güvende kalacak. Hiç değilse bir süre için.» Pencereye arkasını döndü.

Yatağın üzerinden duvağını alıp başına şöylece koydu, aynada kendini inceledi.

«Bu herhalde ömrümün en mutlu günü olmalı,» diye fısıldadı. «Bu günü mahvedecek hiçbir terslik olmamalı.»

«Olmayacak, yavrum.» Anna ona arkasından yaklaşıp duvağın dantelini omuzlarına yaydı.

«En güzel gelin sen olacaksın. Ne yazık ki bölgenin kibarları burada yok da seni göremeyecekler.»

«Yeter, Anna. Üzülme. Her şey kusursuz. Başka türlüsünü zaten istemezdim.»

Başını hafifçe yana eğdi. «Anna!» İfadesine bir telaş yerleşti.

«Ne oldu?»

«Duyuyor musun?» Centaine aynanın önünden fırladı. «Bu o! Michael! Bana geri dönüyor!»

Pencereye koştu. Kendini tutamıyor, olduğu yerde sıçrıyor, oyuncakçı vitrini önündeki çocuklar gibi dansediyordu.

«Dinle! Bu tarafa geliyor!» Çok kere dinlediği motorun sesini tanıyabiliyordu.

«Ben göremiyorum.» Anna onun hemen arkasındaydı. Gözlerini kısıyor, gökteki parça parça bulutları araştırıyordu.

«Çok alçaktan uçuyor olmalı,» diye başladı Centaine. «Evet!

Evet! İşte, orada,., ormanın hemen üstünde.»

«Gördüm. Elma bahçesindeki piste mi gidiyor?»

«Yo, bu rüzgarla herhalde hayır. Galiba bizim tarafa geliyor.»

«Michael mı o? Emin misin?»

«Elbette eminim... rengi göremiyor musun? Benim güzel sarı rengim!»

Ötekiler de duymuşlardı. Alt kat penceresinden de sesler geliyordu. Düğün konuklarından bir düzine kadarı salonun kapılarından terasa çıktılar. Başlarında Sean Courtney vardı.

Komple İngiliz generali üniformasını giymişti. Kont ondan bile şatafatlıydı. Napoleon III döneminin lacivertli sırmalı süvari üniformasını taşımaktaydı sırtında. Hepsinin kadehleri derindeydi. Sesleri neşeli ve yüksekti.

«Michael'ın ta kendisi!» diye bağırdı biri. «Besbelli bizi alçak uçuşla selamlayacak. Şatonun damını götürür belki. Biraz bekleyin hele!»

«Zaferini böyle kutlasa da yeridir!»

Centaine de kendini onlarla birlikte güler buldu, sarı uça ğın yaklaşmasını seyrederken ellerini çırptı... sonra elleri bir anda havada dondu.

«Anna,» dedi. «Bir terslik var.»

Uçak yeterince yaklaştığından, ne kadar yalpalayarak uçtuğu görülebiliyordu... bir kanat aşağıya doğru eğildi, uçak ağaçların tepesine doğru alçaldı, sonra birden yükseldi, kanatları sallandı, bu sefer öbür tarafa yattı.

«Ne yapmaya çalışıyor bu?» Aşağıdan yükselen sesler de değişmişti.

«Tanrım... başı dertte galiba...»

SE5a hiç anlamsız, sancak tarafına doğru dönmeye başladı, eğildiğinde yaralı gövdeyi ve yırtık kanadı görebildiler. Köpek balıklarının saldırısına uğramış balık iskeletine benziyordu, uçak.

«Çok fena yara almış!» diye bağırdı pilotlar.

«Evet, berbat durumda!»

SE5a hızla döndü, burnu hemen hemen ağaçlara çarptı.

«Mecburi iniş yapmayı deneyecek!» Pilotlardan birkaçı terastan atlayıp çimenler üzerinde koşmaya, yaralı uçağa çılgınca işaretler vermeye başladılar.

«Bu taraftan, Michael!»

«Burnunu yüksek tut, be adam!»

«Fazla yavaş!» diye haykırdı bir başkası. «Motoru durduracaksın! Benzin ver. Gazla şunu!»

Yararsız öğütler haykırıp duruyorlardı. Uçak da açık çayırlara doğru

alçalmaktaydı.

«Michael!» diye soludu Centaine. Duvağının ucunu parmakları arasında çeviriyor, yırtıldığının farkına bile varmıyordu

«Bana dön, Michael.»

Son bir sıra ağaç kalmıştı. Dalları tomurcuklanmaya hazır. dişbudak ağaçlarıydı. Şatonun çayırlarının sınırını oluşturuyorlardı.

Sarı SE5a onların gerisine doğru alçaldı, motorunun temposu aksadı.

«Kaldır onu, Michael!»

«Cek yukarı, Allah kahretsin!»

Ona bağırıyor, haykırıyorlardı. Centaine de kendi yakarısını kattı. «Lütfen, Michael, ağaçların üzerinden aş! Bana gel, sevgilim!»

Vıper motoru tekrar tüm gücüyle kükredi,, uçağın sarı bir sülün gibi ağaçların yukarısına fırladığını gördüler.

«Başaracak!»

Burun fazla yüksekti. Hepsi farkettiler. Ağaçların tepesinde dsılı duruyordu. Sonra sarı burun indi.

«Aştı!» diye sevindi pilotlardan biri. Ama iniş tekerlerinden biri dallara takıldı, SE5a havada bir takla attı, sonra gökten düştü Cayırın uçundaki yumuşak toprağa çarptı. Tam burun üstü. Dönmekte olan pervane bin parçaya ayrıldı, sonra gövde tahtalarının yarıldığı duyuldu, tüm uçak dağıldı. Eğilen bir kelebek gibi, sarı kanatları parçalanan gövdesinin çevresine çöktü, ve Centaine, Michael'ı gördü.

Kan içindeydi. Yüzünden akıyordu kanlar. Başını arkaya atmış, pilot kabininden yarı dışarıya sarkmış, darağacından sallanan biri gibi kayışlarına asılı kalmıştı.

Arkadaşı olan pilotlar çimenlerin üzerinde yıldırım gibi koşmaktaydılar. General kadehini elinden fırlattı, terastan bahçeye sıçradı. Umutsuz, dengesiz adımlarla koşuyor, aksayan ayağı hızını kesse bile gençlerle! arayı giderek kapatıyordu.

Uçağı alevler sardığı anda, en öndekiler hemen hemen oraya yetişmişlerdi. Alevler bir anda fırlamıştı yukarı. Önce renkleri çok solgundu. Sesleri davullar gibi gümbürdüyor, uğulduyordu. Hemen ardından aralarına kara dumanlar da karışmaya başladı koşan adamlar durdular, kararsızlık geçirdiler,

sonra bir adım geriledi̇ler, yüzlerini sıcaktan korumak için ellerini siper ettiler.

Sean Courtney onların arasından öne fırladı, dosdoğru alev1er© atıldı. Sıcağa aldırış bile etmiyordu. Dört genç subay aynı anda fırlayıp onu kollarından, omuzlarından yakaladılar, geri çektiler.

Sean onlarla mücadele ediyordu. Öyle vahşice çırpınıyordu ki, üç kişi daha gelip onu tutmaya yardım etmek zorunda kaldı.

Sean'ın boğazından derin, boğuk, anlamsız iniltiler çıkmaktaydı.

Tuzağa tutulmuş bir bufalo gibiydi. Alevlere ulaşmaya, sarı uça ğın içindeki insanın yanına varmaya çabalıyordu.

Derken birden bire sesler kesildi, Sean Courtney de yıkıldı. Eğer adamlar onu tutuyor olmasa dizüstü yere düşecekti.

Kolları yanlarına sarktı... gözleri alev duvarına bakmayı sürdürüyordu.

Yıllar önce bir İngiltere ziyareti sırasında Centaine dehşet dolu bakışlarıyla, kaldıkları evin çocuklarının uyguladığı bir töreni seyretmişti. Çocuklar İngiliz katil Guy Fawkes'un mankenini yakmışlardı bahçede. Manken ustalıkla yapılmıştı. Alevler onu sarınca kararmış, canlıymış gibi kıvrılmaya başlamıştı.

Centaine o olaydan sonra haftalarca kabus görüp ter içinde uyanır olmuştu. Şimdi de, şatonun üst kat penceresinden bakarken yanıbaşında birinin çığlık attığını duyar gibi oldu. Belki de Anna'dır, diye düşündü. Büyük acı içinde çığlıklardı bunlar. Kendini o çığlıkların temposuyla başak gibi sallanır buldu.

Eski kabusun tıpkısıydı. Manken siyahlaşıp kıvranmaya başladığında bakışlarını kaçıramadı. Bacaklar spazmlara tutuluyor, kendiliğinden kıpırdıyordu. Çığlıklar kafasının içini doldurmakta, kulaklarını sağır etmekteydi. Birden bağıranın Anna olmadığını anladı. Bu ses kendi sesiydi. Acı çığlıklar göğsünden kopup yükselirken boğazını kırık cam gibi yaralıyorlardı.

Anna'nın güçlü kollarının onu yerden kestiğini, kaldırıp pencereden uzaklaştırdığını hissetti. Tüm gücüyle mücadele etti ama Anna çok fazla kuvvetliydi. Centaine'i yatağa yatırdı, ba şını kendi iri göğsüne dayadı, o hırçın çığlıkları durdurmaya uğraştı. Sonunda Centaine susunca, Anna onun saçlarını okşadı, onu kucağında yavaş yavaş sallanmaya, çocukluğunda yaptığı gibi ona ninni söylemeye başladı.

***

Michael Courtney'i Mort Homme kilisesinin bahçesine gömdüler. Arkadaşı olan subaylar mezarı kendi elleriyle kazdı, evlenme törenini yönetecek olan papaz da başucunda duasını yaptı.

«Ben hayatın yeniden doğmuşuyum, dedi Tanrı...»

Centaine, babasının kolundaydı. Yüzü siyah tülle kapalıydı.

Anna onun öbür koluna girmiş, korurcasına tutuyordu.

Centaine ağlamadı. O çığlıklar bittikten sonra bir daha yaş akmamıştı gözünden. Sanki o alevler ruhunu Sahra kumları gibi kurutmuştu.

«Gençliğimizin günahlarını ve kusurlarını hatırlamayın...»

Sözler çok uzaktan geliyordu. Bir engelin öte yanından söyleniyordu.

«Michael'ın günahı yoktu,» diye düşündü. «Kusur işlemezdi, ama, evet, çok gençti... ah, Tanrım, ne kadar gençti! Neden gerekiyordu ölmesi?»

Sean Courtney, hızla hazırlanmış mezarın öbür tarafında, Centaine'in tam karşısındaydı. Bir adım gerisinde Zulu şoförü ve hizmetkarı Sangane vardı. Centaine daha önce bir siyahın ağladığını hiç görmemişti. Yaş damlaları kadife gibi teninde parlıyor, çiçek yaprağından süzülür gibi iniyordu.

«Bir anadan doğan erkeğin yaşayacağı ömür kısadır, acılarla doludur...»

Centaine derin, çamurlu çukura baktı. Tabut da pek acele çırpıştırılmıştı. «Bu Michael değil,» diye düşündü. «Gerçek de ğil bu. Korkunç bir kabus yalnızca. Az sonra uyanacağım, Michael da uçarak bana dönecek... Onu karşılamak üzere Bulut'la birlikte tepede bekliyor olacağım.»

Sert, tatsız bir ses onu uyandırdı. General bir adım öne çıkmış, genç subaylardan biri eline bir kürek vermişti. Topraklar tobutun üzerine dökülürken Centaine görmek istemedi, gözlerini kaçırdı.

«Öyle aşağıda olmaz, Michael,» diye fısıldadı siyah tülün gerisinden. «Sen aşağılara lüyık değilsin. Benim için sen her zaman göklerin yaratığı olacaksın. Benim için her zaman yukardaki maviliklerde dolaşacaksın...» Sonra, «Au revoir, Michael,» diye ekledi. «Yine görüşene kadar, sevgilim. Ne zaman gökyüzüne baksam seni düşüneceğim.»

***

Centaine pencerenin yanında oturuyordu. Dantel duvağını alıp omuzlarına örttüğü zaman Anna itiraz edecek oldu, sonra kendini tuttu.

Anna yakında, yatağın kenarında oturmaktaydı. İkisi de konuşmuyorlardı.

Aşağıdaki salondan erkeklerin sesini duyabiliyorlardı. Birisi az önce piyano çalmıştı. Çok kötü çalmıştı ama Centaine yine de Chopin'in cenaze marşını tanıyabilmişti. Diğerleri de ezgiyi mırıldanıp ona tempo tutmuşlardı.

Centaine neler olup bittiğini sezgileriyle anlamıştı. İçlerinden birine özel vedalarını sunuyorlardı. Ama dinlerken kendisi bundan etkilenmedi. Daha sonra erkeklerin seslerinin o kaba, ham titreşimle konuştuğunu duydu. Çok sarhoş oluyorlardı. Bu da törenin bir parçasıydı, Cenatine biliyordu. Derken gülmeler başladı... sarhoş gülmeleri... ama altında hüzün olan gülmeler... yine şarkılar söylendi. Hepsi akortsuzdu seslerin. Centaine hiçbir şey hissetmedi. Mum ışığında kupkuru gözleriyle oturdu, ufuktaki atışların kıvılcımlarını seyretti, şarkıları ve savaş seslerini dinledi.

«Uyuman gerek, çocuğum.» Anna'nın sesi bir anne kadar müşfikti. Centaine başını iki yana salladı, Anna da itiraz etmedi. Kalkıp bir örtü getirdi, Centaine'in dizlerine sardı, aşa ğıya, biraz jambon, soğuk turta, bir bardak şarap getirmeye indi. Az sonra tabak ve kadeh Centaine'in dirseği dibinde, oldu ğu gibi duruyordu.

«Yemen gerek, çocuğum,» diye fısıldadı Anna. Aslında konuşmak içinden gelmiyordu. Centaine başını yavaşça ona doğru çevirdi.

«Hayır, Anna,» dedi. «Ben artık çocuk değilim. İçimdeki o kısım bugün öldü... Michael'le birlikte. Bana bir daha asla çocuğum deme.»

«Söz veriyorum, demem.» Centaine yavaşça tekrar pencereye döndü.

Köyün saati ikiyi vurdu, az sonra da birliğin subaylarının gitmekte olduğunu gördüler. Bir kısmı öyle sarhoştu ki, arkadaşları onları taşıyıp kamyonun arkasına mısır çuvalları gibi atmak zorunda kaldılar, sonra kamyon gecenin karanlığında uzaklaştı.

Kapıya yavaşça vuruldu, Anna yatağın kenarından kalktı, açmaya gitti.

«Uyanık mı?»

«Evet,» diye fısıldadı Anna da.

«Onunla konuşabilir miyim?»

«Girin.»

Sean Courtney içeri girip Centaine'in koltuğu yanında durdu. Centaine viski kokusu alıyordu ama, general bir kaya kadar sağlam ve dengeli, sesi de alçak, kontrollüydü. Buna rağmen Centaine onun içinde, acısını gizleyen bir duvar bulunduğunu hissetti.

«Benim şimdi gitmem gerek, evladım,» dedi Afrika dilinde.

Centaine koltuğundan kalktı, örtü dizlerinden düştü, duvak omzundan kaydı, kız generalin karşısında durup gözlerinin içine baktı.

«Siz onun babasıydınız.» dedi. Birden generalin kontrolü parça parça oldu. Olduğu yerde sendeledi, tutunmak için elini masaya dayadı, Centaine'e baktı.

«Nereden bildin bunu?» diye fısıldadı. Centaine o zaman koca adamın derin acısının su yüzüne çıktığını gördü. Kendisi de içindeki acının yükselip onunkine karışmasına nihayet izin verdi. General kollarını açtı, Centaine o kollara atıldı, general onu göğsüne yasladı. Uzun süre ikisi de konuşmadılar. Neden sonra Centaine'in hıçkırıkları sessizleşti, kesildi. Sean o zaman,

«Seni her zaman Michael karısı ve kendi kızım olarak düşüneceğim,» dedi. «Bana ihtiyacın olursa, nerede ve ne zaman olursa olsun, beni çağırtman yeter.»

Centaine başını hızla salladı, gözlerini kırpıştırdı, sonra o kollarını acarken geri çekildi.

«Sen cesur ve güçlüsün,» dedi. General. «Bunu ilk görüştüğümüzde anladım. Dayanacaksın.»

Döndü topallayarak odadan çıktı. Birkaç dakika sonra Centaine, çakıllı yolda Zulu'nun sürdüğü Rolls'un uzaklaşmakta olduğunu duydu

***

Güneş doğarken Centaine şatonun arkasındaki tepedeydi.

Sulut'a binmiş, uçuşa geçen uçakları uğurluyordu. Eğerin üzerinde yükseldi, onlara el salladı.

Michael'ın Hank dediği ufak tefek Amerikalı en başta uçuyordu. Uçağın kuyruğunu kıpırdattı, ona el salladı. Centaine gülüp tekrar el sallarken yanaklarından aşağı yaşlar yuvarlanıyordu. Sabah rüzgarında buz parçaları gibiydi o yaşlar.

Anna'yla ikisi bütün sabah uğraşıp salonu tekrar kapattılar. Mobilyaları toz örtüleriyle örttüler, servisleri, gümüşleri kaldırdılar. Öğle yemeğini üçü mutfakta yediler. Önceki geceden kalan jambonlar ve börekler vardı. Centaine'in rengi solgundu, gözlerinin altı çürük gibi mordu, yemeğinin de ancak tadına baktı ama, konuşması normaldi. Öğleden sonra yapılması gerekli işlerden söz etti. Anna ona kaygıyla bakıyordu. Bu doğa dışı sükûnete ne anlam vereceğini bilemiyor gibiydi. Yemeğin sonuna doğru kont artık kendini tutamadı.

«İyi misin, küçüğüm?»

«General bana dayanacaksın dedi,» diye karşılık verdi Centaine. «Onun haklı olduğunu kanıtlamak istiyorum.» Ayağa kalktı. «Bir saate kadar döner, sana yardım ederim Anna.»

Salondan çıkardıkları bir kucak dolusu gülü aldı, Bulut'a binip yoldaki tabur tabur haki üniformalı adamların arasından geçerek ilerledi. Onlar onu görünce başlarını eğip selam veriyor, ona sesleniyorlardı. O da gülüp onlara el salladı. Ardından üzgün gözlerle baktılar.

Bulut'u kilise bahçesinin kapısına kadar sürdü. Kolları güllerle dolu olarak kilisenin taş binası çevresinden dolaştı. Koyu yeşil bir ağaç, de Thiry'lere ayrılmış mezarların üzerini gölgeliyordu. Yeni mezarın toprağı çamurlu bir renkteydi. Anna'nın sebze yataklarından birini andırıyordu. Tek farkı, o kadar düzenli bir dikdörtgen oluşturmamasındaydı.

Centaine bahçenin köşesindeki kulübeden bir kürek aldı, işe koyuldu. İşini bitirdiği zaman gülleri mezarın üzerine bırakıp geri çekilerek durdu. Etekleri çamur içindeydi. Tırnaklarının içine de toprak dolmuştu.

«İşte,» dedi kendi kendine memnun memnun. «Böylesi çok daha iyi. Bir taş ustası bulur bulmaz, taşı da ayarlayacağım, Michael. Yarın da gelip taze çiçekler getireceğim.»

Öğleden sonra Anna'yla çalıştı. İşinden başını kaldırmıyor, bir an durmuyordu. Ortalık kararırken çalışmayı kesti, atına atlayıp tepeye çıktı, kuzeyden gelen uçakları bekledi. O akşam yine iki uçak eksilmişti. Eve dönerken içindeki yas, Michael kadar onlara da yönelikti.

Yemekten sonra, Anna ile birlikte bulaşıkları yıkayıp bitirdikleri anda odasına çekildi. Çok yorgun olduğunu biliyordu.

Uykusu vardı. Ama gün boyu büyük bir baskıyla içinde tuttu ğu elem, odada yalnız kalınca patlak verdi. Yastığı başının üzerine çekip sesi boğmaya çalıştı.

Anna yine de duydu. Zaten onu dinliyordu. Geceliği ve dantelli kepiyle odaya geldi. Elinde bir mum vardı. Mumu üfleyip söndürdü, Centaine'in koynuna girdi, onu kollarına aldı, uyuyuncaya kadar kucağında tuttu.

Şafakta Centaine yine tepedeydi. Günler .ve haftalar böylece geçti. Öyle de hızlı geçti ki, Centaine kendini bir tekdüzeliğe umutsuzca sıkışmış gibi hissetti. Bir tek fark vardı. Birliğe bir düzine yeni SE5a gelmişti. Fabrika rengine boyalıydılar. Hareketlerinden pek yeni oldukları anlaşılan pilotlarca uçuruluyorlardı. Beri yandan, çok iyi tanıdığı parlak renklere boyalı uçakların sayısı günden güne azalmaktaydı. Şatonun altındaki yolda, sırtlarında silahlarıyla yürüyen piyade birlikleri giderek yoğunlaşıyordu. Şatoda sessizce yaşayan üç kişiyi bile etkileyen bir kaygı ve gerilim havası çevreyi sarmaktaydı.

Kont durmadan, «Eli kulağında, neredeyse başlayacak,» diyordu. «Haksız çıkmayacağım, göreceksiniz.»

Derken bir gün o ufak tefek Amerikalı, tepenin üzerinden uçarken pilot kabininden sarktı, Centaine'in durmakta oldu ğu yere bir şey attı. Küçük bir paketti attığı. Ucuna işaret olarak uzun, parlak renkli bir kurdele bağlanmıştı. Paket tepeyi aşıp ileriye düştü. Centaine, Bulut'u yamaçtan aşağı sürdü, paketi çalıların dibinde, kurdeleyi de dallara takılmış buldu. Uzanıp dikenlerden kurtardı. Hank bir tur yapıp tekrar dönerken Centaine paketi kaldırıp gösterdi, o selam verdi, dönüp tepelere doğru yükseldi.

Centaine odasına döndü, paketi yalnız basınayken açtı.

İçinden işlemeli RFC kanat arması çıktı. Kırmızı deri kutuda bir de madalya vardı. Gümüş haç biçimindeki madalyanın ipek kurdelesini eliyle okşadı, arkasını çevirip üzerine oyulmuş tarihi ve Michael'ın adını okudu. Paketten çıkan üçüncü şey büyükçe bir zarftı. İçinde bir fotoğraf vardı. Uçakları Bertangles'da sırayla dizilmiş gösteriyordu. Ön sırada da pilotlar bir grup

halinde durmuş, fotoğrafçıya tutuk bir ifadeyle sırıtmaktaydılar.

Çılgın İskoç Andrew, Michael'ın yanında duruyordu. Omzuna bile zor geliyordu Michael'ın. Michael kepini arkaya itmiş, ellerini ceplerine sokmuştu. Öyle gamsız, kaygısız bir hali vardı ki, Centaine'in yüreği sıkıştı, boğulacağını sandı.

Fotoğrafı, annesinin resmini koyduğuna benzer bir gümüş çerçeveye koydu, yatağının başucu masasına yerleştirdi. Madalyayla RFC kanatlarını diğer mücevherleriyle birlikte mücevher kutusuna kaldırdı.

Her gün öğleden sonra kilisenin avlusunda bir saat geçiriyordu. Mezarın çevresine kırmızı tuğlalarla bir duvar ördü.

«Taşçı bulana kadar, Michael,» diye anlattı mezara. Elleri ve dizleri üzerinde, çalışıp duruyordu. Kırları, ormanları tarıyor, taze çiçekler bulup getiriyordu ona.

Akşamları Aida plağını çalıyor, atlası açıp at başı. biçimli kıtayı, Afrikayı inceliyordu. Haritada en belli başlı renk, imparatorluğun elindeki arazileri gösteren o pembe renkti. Bazen de İngilizce kitaplar okumakla vakit geçiriyordu. Kipling ve Bernard Shaw'u okumaktaydı. Bunları annesinin üst kattaki yatak odasından bulmuştu. Kont onun yüksek sesle okumasını dikkatle dinliyor, telaffuz hatalarını düzeltiyordu. İkisi de Michael'dan söz etmiyorlardı ama, her an onun bilincindeydiler. Michael o atlasın da, İngilizce kitapların da, Aida müziğinin de bir parçası gibiydi.

Sonunda Centaine iyice yorulduğuna kanaat getirince babasını öpüp odasına çekiliyordu. Ama mumu üfleyip söndürdüğü anda üzüntüsü tekrar yakasına sarılıyor, birkaç dakika içinde kapı açılıp Anna geliyor, onu kollarına alıyor, her şey yeni baştan başlıyordu.

Sonunda bu döngüyü kıran kont oldu. Centaine'in yatak odası kapısını yumruklayıp onları sabaha karşı, karanlıkta uyandırdı. İnsan enerjisinin en düşük düzeye indiği saatti o saat.

«Ne var?» diye seslendi Anna uykulu bir sesle.

Kont, «Gel!» diye, bağırdı. «Gel de gör!»

Geceliklerinin üzerine sabahlıklarını acele giyip onun peşi sıra mutfaktan geçtiler, avluya çıktılar. Orada durup doğu ufkuna dehşet dolu gözlerle baktılar. O gün mehtap olmadığı halde ufukta sanki bir yanardağ patlamış gibi turuncu ışıklar oynaşıyordu.

«Dinleyin!» diye emretti kont. Hafif rüzgarın getirdiği sesleri dinlediler. Ayaklarının altındaki toprak patlamalarla titriyor, sarsılıyor gibiydi.

«Başladı.» dedi kont. O zaman anladılar. Balı cephesinde müttefik saldırısının ilk belirtileriydi bunlar.

O gece sabaha kadar mutfakta oturdular, durmadan sade kohve içtiler, ikide bir avluya çıkıp ufuktaki ateş gösterisini garip bir astronomik olaymış gibi seyrettiler.

Kont oralarda olup bitenleri onlara tarif ederken sevinçten uçuyordu. «Buna satürasyon barajı derler. Dikenli telleri yıkacak, düşman siperlerini mahvedecek, düşmanı silip yokedecekler.» Parmağıyla ateşler içinde gökyüzünü gösterdi. «Kim karşı koyabilir buna?»

Binlerce top bataryası, yüz metrelik bir cepheye ateş ediyordu. Yedi gün yedi gece boyunca bunu sürdürdüler. Alman hattına yönelttikleri tonlarca metal, siperleri ve koruma ağlarını yoketti, toprağı sanki yeni baştan sürüp karıştırdı.

Kont vatanseverlik duygularıyla alev alev yanıyordu. «Bir tarihi yaşıyorsunuz. Çağların en büyük savaşlarından birine tanık oluyorsunuz...» Ama Centaine'le Anna için yedi gün yedi gece pek uzun bir süreydi .İlk şaşkınlık çabucak bir uyuşukluğa ve sıkıntıya dönüştü. Şatodaki günlük hayatlarını sürdürüyor, uzaktaki bombardımana aldırış etmiyor, geceleri de kont onları ne kadar seyretmeye çağırsa, derin derin uyuyorlardı.

Derken yedinci sabah kahvaltıdayken, top seslerindeki değişikliği farkettiler. Kont masadan firladı, avluya koştu. Ağzı hala peynirlerle, ekmekleriyle doluydu. Kahve fincanını elinde taşıyordu.

«Dinleyin! Duyuyor musunuz? İlerleyen atışlar başladı!»

Topların hedefleri ilerlemekteydi. Hiçbir canlının sağ kalamayacağı, gerileyip kurtulamayacağı bir cehennem yağdırıyorlardı toprağa.

«Cesur Müttefikler artık son saldırıya hazırlanıyorlar...»

Askerler ileri İngiliz siperlerinde, barikatların ardında hazır bekliyorlardı. Her asker komple savaş kılığında, hemen hemen otuz kilo gelen malzemesi de sırtındaydı.

Top atışlarının sesi onlardan uzaklaşıyor, kulaklarında çınlamalar bırakıyordu. Siperler arasında birlik komutanlarının ıslıkları çınlıyor, askerler siperlerden çıkmak için merdivenlere atılıyorlardı. Derken haki bir lemming

ordusu gibi çukurlardan dışarıya döküldüler, çevrelerine gözleri kamaşmış gibi bakındılar, Biçim değiştirmiş, harab olmuş bir topraktaydılar. Toplar burayı öyle altüst etmişti ki; ne bir ot, ne bir ağaç dalı kalmıştı.

Yalnız kavrulmuş, üstü kopuk kütükler çarpıyordu göze. Toprak tümüyle çamurdu. Bu ürküntü verici manzarayı şarapnellerin sarı sisi kuşatıyordu.

«İleri!» diye bir çığlık inledi hat boyunca. Islıklar yine çın ladı, askerleri dürtüp yürüttü.

Upuzun Lee Enfield tüfeklerine pırıl pırıl süngüler takmışlardı. Bacakları bileklerine, dizlerine kadar yumuşak toprağa batıyor, açılan gediklerde kayıp düşüyorlar, sonra kendilerini tekrar toparlayıp doğruluyorlar, kavislenen bir çizgi halinde ilerliyorlardı. Ufukları yüz adıma kadar görünüyordu. Çevrede dönüp duran azotlu bir sis vardı. Yine de yürüdüler.

Düşman siperlerinin izi bile yoktu. Barikatları yamyassı olmuştu. Tepelerinden atışlar gürleyerek devam ediyordu. Birkaç saniyede bir, kendi toplarının bir atışı, kendi kalabalık saldın hatlarının üzerine de düşüyordu.

«Orta tarafi doldurun!» Saldırı hattında açılan boşlukları hemen başka haki vücutlar dolduruyordu.

«Hattı bozmayın, hattı bozmayın!» Komutlar top sesleri arasında çok zor duyuluyordu. Az sonra ilerdeki boş alanda, dumanların arasında bir madeni parıltı gördüler. Alçak maden bir duvardı bu. Gri çelik tabakaları, timsah sırtı gibi birbiri üzerine kapanmıştı.

Alman makineli tüfeklerinin yedi günlük bir uyarı avantajı vardı. İngiliz topları arkalarındaki alanı döverken onlar silahlarını ve istihkamlarını kovuklardan toprak üstüne taşımış, eski siperlerinin önündeki çamurlu toprağa, üçlü ayaklar üzerinde monte etmişlerdi. Maxim makinelilerinin her birine, askerleri tüfek ateşinden koruyacak çelik kalkanlar takılmıştı. Makineliler öyle sıkı sıralanmıştı ki, kalkanlar birbiri üzerine kapanır gibi görünüyordu.

İngiliz birlikleri ortalık yerde, açıktaydılar. Makinelilerden oluşmuş bir duvara doğru ilerliyorlardı. Öndekiler silahları görünce bağırdılar, ileri atılıp onlara süngüleriyle ulaşmayı amaçladılar.

Ve o sırada tellere çarptılar.

Dikenli telleri top atışlarının yıkmış olacağı konusunda güvence verilmişti onlara. Ama öyle olmamıştı. Patlayıcılar buna hiçbir şey yapmamıştı. Yalnızca tellerin daha bir dolaşmasını, daha aşılmaz bir engel oluşturmasını sağlamıştı.

Onlar tellerle boğuşup geçmeye çalışırken Alman makinelileri de onlara ateş açtı.

Maxim makinelisinin hızı dakikada 500 mermiydi. O güne kadar yapılmış en güvenilir makineli tüfek diye ünü vardı. O gün, bu üne, insanoğlunun icat edebildiği en öldürücü silah olma ünü de katıldı. İngiliz birlikleri azot gazı sisinden çıkıp katı formasyonlarını korumaya çalıştıklarında, omuz omuza ve dört sıra derinliğindeydiler. Maxim'ler için kusursuz bir hedef oluşturuyorlardı. Mermiler sağa sola kaydı, hasatçıların orakları gibi karşılarındakileri biçti, tarihin savaş alanlarında rastlanmış en kanlı görünümü sergiledi.

Eğer birlikler Maxim'lerin karşısında sıraları korumaya çalışmasa, kayıplar daha az olabilirdi. Ama bu sağduyuyu göstermediler. O inatçı, tahta kafalı saldırı yerine, küçük gruplar halinde sürünerek, emekleyerek ilerleseler, belki daha az kayıp verebilirlerdi. Buna teşebbüs edenler bile sonunda makinelilerin duvarı karşısında geri çekilmek zorunda kaldılar.

Bundan sonra. Mort Homme karşısındaki tepeleri tutan Alman kuvvetleri zafer dolu bir karşı saldırıya geçti.

***

Centaine uzaklardaki cehennem seslerinin sustuğunu hissetti, onu izleyen derin sessizliği dinledi.

«Ne oldu, Baba?»

«İngiliz birlikleri Almanların barikatlarını ele geçirdiler,» diye açıkladı kont heyecanla. «Oraya kadar bir uzanıp savaş alanına göz atmak istiyorum. Tarihin bu dönüm noktasına ben de tanık olmak istiyorum...»

Anna hırsla ona döndü. «Böyle bir saçmalık yapmayacaksın!» «Anlamıyorsun, kadın. Biz burada böyle durmuş konuşurken Müttefikler ilerliyor, Alman hatlarını yiyip kemiriyorlar...»

«Benim tek anladığım ineğe yem vermek gerektiği, mahzenlerin de temizlenme zamanının geldiği.»

«Tarih yanıbaşımdan geçerken, öyle mi?» diye teslim oldu kont. Mırıldana homurdana mahzene indi.

Derken toplar tekrar başladı. Çok daha yakından geliyordu sesleri, Pencerelerin camları, çerçevelerin içinde titriyordu. Kont merdivenden yukarı firlayıp avluya koştu.

«Şimdi ne oluyor. Baba?»

«Almanların ölüm çırpınışları. Ölen bir devin son tepinmeleri. Ama kaygılanma, küçüğüm, İngilizler yakında onları susturacak. Korkulacak bir şey yok.»

Top sesleri giderek güçlendi, saldırıyı kesmek isteyen İngiliz toplarının sesi onlara katıldı.

«Tıpkı geçen yaz dinlediğimiz sesler gibi,» dedi Centaine.

Gözleri ufuktaki tebeşirimsi tepelerdeydi. İçi uyarılarla doluydu.

Tepeler bakışları altında bulanıklaşıyordu. Üstlerini bir patlamalar sisi kaplamaktaydı.

Anna'ya. «Onlar için elimizden geleni yapmalıyız,» dedi.

Anna, «Kendimizi düşünmek zorundayız,» diye itiraz etti.

«Yaşamımızı sürdürmemiz gerek. Biz asla...»

«Gel, Anna vakit kaybediyoruz.»

Centaine'in ısrarıyla dört koca kazan çorba pişirdiler. Şalgam, kuru bezelye ve patates çorbası. Lezzet versin diye içine domuz kemikleri attılar.

Sakladıkları unları çıkarıp peşpeşe fırınlar dolusu ekmek yaptılar. Sonra küçük el arabasına yükleyip patikadan ana yola kadar çektiler.

Centaine geçen yaz yer alan savaşları hala hatırlıyordu ama bu sefer gördükleri onu yeni baştan şoka uğrattı.

Ana yol tıklım tıklımdı. İki yandaki çalıların arası, her iki yöne doğru akan askerlerle, taşıtlarla doluydu. Bir yerde sıkışıyor, sonra tekrar çözülüp yollarına devam ediyorlardı.

Tepelerin oradan, savaştan dönenler gelmekteydi. Yırtık pırtık, kan içinde, ağır giden cankurtaranlara binmişlerdi. Kimi de atlı arabalarda, ya da yayaydı. Bazıları topallayarak, koltuk değneklerine dayanarak yürümekteydiler. Bazıları daha güçlü arkadaşlarının omuzlarındaydı. Bir kısmı da zaten tıklım tıklım dolu cankurtaranların yanlarına asılmış gidiyordu.

Karşı taraftan da yedek kuvvetler ve malzeme geliyordu.

Alman saldırısına karşı tepeleri korumak üzere sevk ediliyorlardı. Uzun taburlar halindeydiler. Taşıdıkları malzemenin yorgunluğu şimdiden üstlerine bindirmişti. Yakında katılacakları savaşın kalıntılarına bakmıyorlardı bile. Gözleri kendi ayaklarında, durmadan ilerliyor, yol tıkanınca durup bekliyor, sabırsız görünüyor, sonra önlerindekiler yürüyünce yine yürümeye başlıyorlardı.

İlk şoktan sonra Centaine, Anna'nın el arabasını yol kenarına getirmesine yardım etti. Anna çorbayı karıştırırken o kaseleri uzatıyor, doldurulunca yeni pişen ekmekten bir kalın dilimle birlikte önünden geçen yorgun veya yaralı askerlere uzatıyordu.

Bu yiyecekler asla yetecek gibi değildi. Yüz kişiden ancak birine yiyecek verebiliyordu. En çok ihtiyaç gösterdiği için seçtikleri, çorbayı bir yudumda mideye indiriyor, ekmeği kurtlar gibi yiyorlardı.

«Tanrı gönlünüze göre versin, bayan,» diye mırıldanıp, sonra tekrar ilerliyorlardı.

Centaine kaseleri yeniden doldurulmak üzere uzatırken,

«Gözlerine bak, Anna,» diye fısıldadı. «Mezarın ötesini görmüş insanlar bunlar.»

Anna, «Yeter bu saçma hayaller artık,» diye onu azarladı.

«Yine kabuslar görmeye başlayacaksın.»

«Şundan kötü kabus olmaz.» Centaine alçak sesle konuşuyordu. «Şuradakine

bak!»

Şarapnel gözlerini oymuştu. Kanlı çukurları bir sargıyla sarmışlardı. Parçalanmış kolları bedenine sıkı sıkı sargılarla bağlanmış olan bir başka askeri izliyordu. Kör olanı, onun kemerini tutmaktaydı. Bozuk, çamurlu yolda tökezledikçe, ötekini de düşürmesine ramak kalıyordu.

Centaine onları kalabalığın içinden kenara çekti, kaseyi kolsuz askerin dudaklarına tuttu.

«İyi bir kızsın,» diye fısıldadı adam. «Bir sigaran var mı?»

«Üzgünüm.» Centaine başını iki yana sallayıp döndü, öteki odamın gözlerindeki sargıları düzeltti. Sargıların altındaki manzarayı bir an görünce içi bulandı, elleri titredi.

«Sesiniz çok genç ve güzel bir insanın sesi...» Kör adam aşağı yukarı Michael'ın yaşındaydı. Onun da gür, siyah saçları vardı. Ama o saçlar kurumuş kanlarla kaplıydı.

Arkadaşı onu tekrar ayağa kaldırıp, «Evet, Fred, çok güzel bir kız,» dedi. «Biz artık yolumuza koyulmalıyız, bayan.»

«Ne oluyor oralarda?» diye sordu Centaine onlara.

«Cehennem açılmış, kıyamet kopuyor.»

«Hatlar dayanacak mı?»

«Onu kimse bilmiyor, bayan.» İkisi ağır akan sefalet ırmağı arasında uzaklaştılar.

Çorbayla ekmekler çabucak bitti. Yenisini hazırlamak üzere arabayı şatoya götürdüler. Yaralı askerlerin yakarılarını hatırlayan Centaine silah odasının dolabını araştırdı. Kont tütünlerini orada saklardı. Anna'yla ikisi tekrar yol kenarındaki yerlerine döndüklerinde bu sefer Centaine bazılarına kısa bir süre rahatlama olanağı da verebildi.

«Yapabildiklerimiz o kadar az ki!» diye yakındı.

Anna, «Elimizden geleni yapıyoruz,» dedi. «İmkansız şeyler için kaygılanmaya gerek yok.»

Karanlıktan sonra bile çalıştılar. Lambanın solgun sarı ışığında işlerine devam ettiler. Bu acılar ırmağı hiç kuramadı. Giderek daha da çoğalıyor gibiydi sefiller ordusu. Solgun, yaralı suratlar lamba ışığında, Centaine'in bakışları altında bulanıklaştı, yorgun gözleri birinin diğerinden farkını göremez

oldu. Onlara sunabildiği neşelendirici birkaç kelime kendi kulaklarına hep aynı şeyin tekrarı gibi, anlamsız gibi gelmeye başladı.

Gece yarısından sonra Anna onu tekrar şatoya döndürdü, koyun koyuna uyudular. Çamurlu, kanlı elbiseleri hala üstlerindeydi. Sabah uyanınca hemen tekrar çorba pişirdiler. Yeni ekmekleri fırına sürdüler.

Ocağın başında Centaine başını hafif yana eğdi, uzaktan gelen motor seslerini dinledi.

«Uçaklar!» diye bağırdı. «Onları unuttum! Bugün bensiz uçuyorlar... uğursuzluk bu!»

Anna, «Bugün çok kişi uğursuzluğun hışmına uğrayacak zaten,» diye homurdandı, çorba kazanlarından birinin çevresine, çabuk soğumasın diye bir battaniye sardı, onu alıp mutfak kapısına taşıdı.

Yolun yarısına vardıklarında Centaine arabanın kolunu bırakıp doğruldu.

«Bak, Anna... Kuzey Ovasının ucuna bak!»

Ovalar adam doluydu. Ağır sırt çantalarını, miğferlerini, silahlarını atmışlar, ilkyaz güneşi altında yan bellerine kadar soyunmuşlardı.

«Ne yapıyorlar, Anna?»

Binlerce kişiydiler. Subaylarının komutuna uyarak çalışmaktaydılar. Ellerinde ucu sivri kürekler vardı. Sarı toprağı kazıyor, uzun sıralar oluşturacak biçimde yığıyor, açılan çukura atlayıp kazmaya devam ediyorlardı. Bir kısmı diz hizasına kadar gömülmüştü bile. Kimi beline kadar çukurdaydı.

«Siperler!» Centaine kendi sorusuna kendi cevap bulmuştu. «Siper, Anna... yeni siperler kazıyorlar.»

«Neden... neden yapıyorlar bunu?»

«Çünkü...» Centaine kararsızdı. Yüksek sesle söylemekten çekiniyordu. «Çünkü tepeleri tutamayacaklar,» dedi yavaşça. İkisi birlikte başlarını kaldırıp sarı sislerle çevrili doruklara baktılar.

Yolun kenarına vardıklarında trafiğin tıkanmış olduğunu gördüler. Karşılıklı gelen taşıtlar ve insanlar birbirine dolaşmış, sıkışıp kalmıştı. Askeri polisin yolu açıp onları tekrar yürütebilme çabaları sonuç vermiyordu. Cankurtaranlardan biri çamurlu hendeğe kaymış, keşmekeşi daha da arttırıyordu. Bir doktorla cankurtaranın şoförü, taşıtın arkasındaki sedyeleri yola taşımaya uğraşıyorlardı.

«Anna, onlara yardım etmeliyiz.»

Anne erkek kadar güçlüydü. Centaine de bir o kadar kararlıydı. İkisi sedyelerden birinin kollarına sarıldılar, hendekten çıkardılar.

Doktor o sırada çamurların içinden doğruldu.

«Bravo,» dedi. Başı açıktı. Beyaz doktor gömleğinin yakasında Sağlık Ekiplerinin yılan amblemi vardı. Kolluklarında kızıl haçlar göze çarpıyordu.

«Ah! Matmazel de Thiry!» Birden Centaine'i tanımıştı. «Siz olduğunuzu bilmem gerekirdi.»

«Doktor, evet, sizsiniz.» Lord Andrew'la birlikte, motosikletle gelen doktordu bu. Michael'ın Kuzey Ovasına mecburi iniş yaptığı gün. Napoleon konyağını içmelerine yardım eden adamdı.

Sedyeyi çalıların kenarına bıraktılar, genç doktor gelip yanıbaşına diz çöktü, gri battaniyenin altındaki hareketsiz adama baktı.

«Kurtulabilir... eğer vaktinde yardım sağlayabilirsek.» Ayağa fırladı. «Ama orada daha başkaları da var. Onları çıkarmalıyız.» Hep birlikte diğer sedyeleri de cankurtarandan indirip yanyana yatırdılar.

«Bunun işi tamam.» Doktor baş parmağıyla işaret parmağını kullanarak ölen birinin gözlerini kapadı, gri battaniyeyi başının üzerine çekip örttü.

«Yol tıkalı... geçmeye çalışmak boşuna. Ötekileri de kaybedeceğiz,» diyerek sıralanmış sedyeleri gösterdi. «Kapalı bir yere götürüp tedavilerine başlamadıkça umut yok.»

Dosdoğru Centaine'e bakıyordu. Centaine bir an bu soru soran bakışın anlamını kavrayamadı.

Doktor bu sefer, «Mort Homme'daki evlerin hepsi çok dolu, yol da tıkalı,» diye açıklama yaptı. , Centaine, «Elbette!» diye atıldı birden. «Onları hemen şatoya getirmelisiniz.

***

Kont onları şatonun merdivenlerinde karşıladı. Centaine nelere ihtiyaçları olacağını çabucak anlattı, kont da onlara katıldı, birlikte büyük salonu bir hastane olarak hazırlamaya başladılar.

Eşyaları itip duvarlara dayadılar, orta yeri boşalttılar, üst kat yatak odalarından şilteler taşıyıp getirdiler. Cankurtaranın şoförü ve üç sağlık yardımcısının yardımlarıyla şilteleri yerdeki yün Aubusson halının üzerine sıraladılar.

Bu arada askeri polis, doktorun emriyle trafiğe sıkışmış cankurtaranları şatoya doğru yolluyordu. Doktor en öndeki taşıtın yan basamağındaydı. Centaine'i görünce yere atladı, hevesle onun eline sarıldı.

«Matmazel! Mort Homme'daki seyyar hastaneye ulaşmak için başka bir yol var mı? Bana bazı şeyler gerek... klorform, dezenfektan, sargı... bir yardımcı doktora da ihtiyacım var.»

Fransızcası anlaşılır gibiydi. Ama Centaine ona ingilizce cevap verdi.

«Ben atla kırlardan gidebilirim.»

«Harikasınız! Size bir not vereyim.» Göğüs cebinden bir bloknot çıkardı, kısa bir mesaj karaladı. «Binbaşı Sinclair'i isteyin.» Kağıdı koparıp katladı. «İleri hastane, kasaba kulübelerinde.»

«Evet, biliyorum. Siz kimsiniz? Beni kim yolladı diyeyim?»

Son zamanlardaki çalışmaları sonucu Centaine'in İngilizcesi daha akıcı olmuştu.

«Bağışlayın, Matmazel, kendimi tanıtma fırsatını bulamadım. Adım Clarke. Yüzbaşı Robert Clarke. Ama bana genellikle Bobby derler.»

Bulut sanki görevin önemini anlamış gibi kırlarda uçuyordu. Kasabanın sokakları da insan ve taşıt doluydu. İleri hastanenin bulunduğu kulübeler kümesi bir keşmekeş içindeydi.

Centaine'in görüşeceği subay iri yarı, ayı gibi kolları olan, kır, bukleli saçlı bir adamdı. Bir askeri ameliyat etmekle meşguldü. Bukleleri alnına dökülmüştü.

«Bobby hangi cehennemde?» diye patladı, başını kaldırıp Centaine'e bakmadı bile. Dikkati askerin sırtına attığı dikişteydi. İpliği çekip düğümledi. Askerin cildi tavuk derisi gibi kabarırken Centaine'in yine midesi bulandı ama durumu çabucak açıkladı.

«Pekala, Bobby'ye söyleyin, ne yollayabilirsem yollarım ama bizde de malzeme sıkıntısı var.»

Hastasını masadan kaldırdı, onun yerine, barsakları karnından dolaşık bir yığın halinde dışarı sarkmış bir genci yatırdı.

«Ona yardım edecek kimseyi de yollayamam. Hemen gidip söyleyin.»

Doktor karnına dokunur dokunmaz genç asker kıvranmaya, haykırmaya başladı.

«Eğer malzemeyi bana verirseniz giderken götürürüm,» diye direndi Centaine. Doktor gözlerini kaldırıp ona baktı, yüzünde bir gülümsemenin hayaleti oynaştı.

«Kolay pes etmiyorsunuz,» diye homurdandı. «Pekala, şuradaki adamla konuşun.» Elindeki neşteri odanın köşesine doğru uzatıp gösterdi. «O adama, sizi benim yolladığımı söyleyin. İyi şanslar, küçük hanım.»

«Size de doktor.»

«Tanrı da biliyor ya, hepimizin şansa ihtiyacı var,» diye ona katıldı doktor. Sonra tekrar işine eğildi.

Centaine dönerken de Bulut'u elinden geldiği kadar hızlı koşturdu, sonra ahır yanındaki çayıra bıraktı. Avluya girdiğinde oraya üç cankurtaranın daha parketmiş olduğunu gördü.

Şoförler yaralı veya ölüm halinde adamları indiriyorlardı. Centaine hızla onların arasından geçip eve girdi. Çantayı omzuna vurmuştu. Salonun kapısına varınca şaşkınlık içinde durakladı.

Bütün şilteler doluydu. Fazla yaralılar yerin kuru tahtası üzerinde yatıyordu. Bazıları başlarını duvara dayamışlardı.

Bobby Clarke kocaman gümüş avizenin her ışığını yakmış, yemek masasının üzerinde mum ışığı yardımıyla ameliyat yapmaktaydı

Başını kaldırıp Centaine'i gördü. «Klorform getirdiniz mi?» diye seslendi ona.

Centaine bir an cevap veremedi, çifte kapılara tutunup sendeledi. Salonun içi daha şimdiden kokuyordu. Kari kokusu, çamurlu siperlerden gelen adamların kir ve vücut kokularına karışmaktaydı. O çamurlar, ölülerin arasına karışıp çürüdüğü çamurlardı.

Doktor sabırsızlıkla, «Getirdiniz mi?» diye tekrar sordu. Centaine kendini

zorlayıp ilerledi.

«Size yardım edebilecek adamları yok.»

«Onu siz yapmak zorundasınız. Gelin, şöyle yanımda durun,» diye emir verdi. «Şimdi şunu tutun.»

Centaine için o gün hem fiziksel hem de sinirsel olarak bir kan ve dehşet süresi oldu. Dinlenmeye vakit yoktu. Bir fincan kahve için. Anna'nın mutfakta sürekli hazırladığı sandviçlerden birini yemek için ancak zaman ayırabiliyordu. Artık her şeyi gördüğüne, bundan beterine tanık olamayacağına inandığı anda, onu daha beter şoka sürükleyecek bir şey çıkıyordu karşısına.

Bobby Clarke askerlerin oyluklarındaki kasları keserken, karşısına çıkan damarları bağlarken hep yanındaydı. Beyaz kemikler ortaya çıkınca doktor kemik testeresini alıyordu eline.

Centaine o testerenin çıkardığı sesten bayılacağını sanıyordu.

Bir marangozun tahtayı kesmesinden farkı yoktu.

«Götür bunu!» diye emrediyordu Bobby. O zaman Centaine, vücutsuz bacağı eline almak zorunda kalıyordu. Bacak onun parmakları altında kıpırdadıkça irkiliyor, çığlık atıyordu.

«Vakit kaybetme!» diye kızıyordu Bobby. Bacak hala sıcak ve şaşılacak kadar ağırdı.

Centaine onu götürürken, «Artık hayatta bakamayacağım bir şey kalmadı,» diye düşünüyordu.

Takati tükenmeye başlayınca Bobby onun daha fazla ayakta kalmaya dayanamayacağını anladı.

«Git, bir yere yat,» diye emir verdi. Ama Centaine yatacağı yerde, şiltelerden birine, bir erin yanına oturdu, onun elini avuçlarına aldı. Asker ona 'anne' diyor, uzun zaman önceki deniz kıyısında bir günden söz ediyordu. Centaine sessiz oturup adamın soluklarındaki değişmeyi izledi. Can çekişiyordu delikanlı.

Hayatta kalmaya savaşıyordu. Gözleri kararırken, Centaine'in elini tutan eli gevşedi. Avuçlarının derisini ter kapladı, gözleri iri iri açıldı, «Anneciğim, kurtar beni!» diye bağırdı, sonra gevşedi. Centaine onun için ağlamak istedi ama gözlerinde yaş yoktu. Uzandı, bakakalan mavi gözleri kapattı. Bobby'nin de bunu yaptığını defalarca görmüştü. Sonra kalkıp onun yanındaki askere gitti.

Çavuştu bu seferki. İri yarı, hemen hemen babasının yaşındaydı. Geniş,

sevimli suratını kırçıl, tüy tüy sakallar kaplamıştı. Göğsünde bir delik vardı. Her soluk alıp verişinde, o delikte pembe köpükler oluşuyordu. Centaine onun ne istediğini anlayabilmek için kulağını onun dudaklarına iyice yaklaştırmak zorunda kaldı, sonra çabucak başını çevirdi, büfenin üzerinde durmakta alan Louis XV çorba kasesine baktı. Kaseyi getirdi, adamın pantolonunu açıp kaseyi ona oturak gibi tuttu. Adam durmadan, «Özür dilerim... lütfen beni bağışlayın... sizin gibi genç bir bayan... hiç uygun değil!» diye fısıldayıp duruyordu.

Gece boyunca böylece çalışmayı sürdürdüler. Centaine avizenin bitmek üzere olan mumlarını yenilemek için bodruma, mum aramaya inmek istedi. Mutfağın bulunduğu kata vardığında birden başı döndü. Sendeleyerek hizmetkarlar tuvaletine daldı, iki büklüm olup kustu. Bu iş bittiğinde rengi kaçmış, tir tir titriyordu. Mutfağın musluğuna, yüzünü yıkamaya gitti .Anna onu bekliyordu.

«Böyle devam edemezsin,» diye azarladı onu. «Şu haline bak. Öldürüyorsun kendini.» Neredeyse, 'çocuğum' diye ekleyecekti ama kendini tuttu. «Dinlenmen gerek. Bir çorba iç, biraz yanımda otur.»

«Hiç sonu gelmiyor, Anna,., hep yenileri geliyor.»

Yaralılar artık salondan taşmış, merdiven sahanlıklarında ve koridorlarda yatıyorlardı. Yeni sedyeleri taşıyan görevliler, yerde yatanların üzerinden atlayıp geçmek zorunda kalıyorlardı. Ölenleri ahırların yanındaki taşlara çıkarıp yatırmaktaydılar. Her biri gri battaniyelere sarılıydı. Sayıları her geçen saat biraz daha artıyordu.

«Centaine!» diye seslendi Bobby Clarke merdiven başından.

Anna alınmış gibi, «Amma laubali adam... sana Matmazel demeliydi!» diye homurdandı. Ama Centaine hemen yerinden fırlayıp yaralıların üzerinden atlaya atlaya yukarıya doğru koştu.

«Tekrar kasabaya kadar gidebilir misin? Biraz daha klorform ve tertürdiyot gerek.» Bobby bitkin ve traşsızdı. Gözleri kızarmış, kanlanmıştı. Çıplak kollarında da kurumuş kanlar görünüyordu.

«Ortalık ağarıyor bile zaten,» dedi Centaine.

«Yol kavşağının oradan geç. Bak bakalım yollar tenhalaşıyor mu. Bunların bazılarını artık götürmemiz gerek.»

Centaine, Bulut'u kalabalık yollardan iki kere çevirip yine tarlalar arasından

götürmek zorunda kaldı. Mort Homme'daki hastaneye vardığında ortalık iyice aydınlanmıştı.

Hastaneyi boşaltmakta olduklarını hemen gördü. Teçhizat ve hastalar, bir konvoy halinde dizilmiş cankurtaranlara yükleniyordu. Kimi de hayvanların çektiği arabalara bindirilmekteydi. Yürüyebilecek durumdaki yaralıları gruplar halinde topluyor, güneye doğru yola çıkarıyorlardı.

Binbaşı Sinclair cankurtaran şoförlerine emirler haykırmaktaydı. «Dikkat etsene, be adam... o askerin ciğerinde kurşun var...» Başını kaldırdı, Centaine'in beyaz atı üzerinde yaklaşmakta olduğunu gördü.

«Yine mi sen? Allah kahretsin, seni hepten unutmuştun.

Bobby Clarke nerede?»

«Hala şatoda, sizden istediği...»

«Orada kaç yaralısı var?» diye onun sözünü kesti Binbaşı.

«Bilmiyorum.»

«Hay Allah, kızım! Elli mi, yüz mü, yoksa daha fazla mı?»

«Sanırım elliden biraz fazla.»

«Onları çıkarmamız gerek... Almanlar Haut Pommier'de hattı yardılar.» Susup kızı dikkatle inceledi, gözlerinin altındaki morlukları, teninin saydamlığını farketti. «Gücünün sonunda,» diye düşündü, hemen ardından, başını nasıl hala dik tuttuğunu, gözlerinde nasıl ışıklar oynaştığını görüp fikrini değiştirdi «Sağlam kız,» diye karar verdi. «Daha devam edebilir!»

Centaine, «Almanlar buraya ne zaman varır?» diye sordu.

Doktor başını iki yana salladr. «Bilemiyorum. Uzun sürmez herhalde. Kasabanın hemen arkasında siperler kazıyoruz. Ama belki onları orada bile durduramayız. Buradan çıkmamız gerek. Siz de öyle, küçük hanım. Bobby Clarke'kı söyleyin, bulabildiğim kadar taşıt göndereceğim. Kendisi de Arras'a dönmek zorunda. Siz de cankurtaranlara binin.»

«İyi.» Bulut'un başını çevirdi. «Ben onları kavşakta bekler, alıp şatoya götürürüm.»

«Aferin,» diye seslendi doktor, o dört nala kalkarken.

Yandaki bağın duvarı bitince Centaine kendini, uçakları selamladığı tepeye çıkan yolun dibinde buldu. Atının başını serbest bıraktı, yıldırım hızıyla tırmanıp doruğa geldiler. Burası onun en sevdiği manzaraya hakimdi. Kuzeye,

tepelere doğru olan olan açıktı. Sabah ışıkları pırıl pırıl ve temizdi.

İçgüdüsel bir hareketle T' biçimindeki ormanın dibine doğru baktı. Michael'ın birliğine kalkış pisti olarak hizmet eden alan da gözüküyordu.

Çadırlar gitmişti. Elma ağaçlarının dibinde park edip duran parlak renkli uçaklar da artık yoktu. Hiç hayat izi yoktu orada.

Birlik gece naklolunmuştu. Çingeneler gibi taşınıvermişlerdi geceyarısı. Centaine'in içi burkuldu. Onlar oradayken, Michael'dan da bir parça kalmış gibi geliyordu ona. Ama şimdi onlar da gidince, Centaine'in varlığında boş bir delik açılır gibi oldu.

Dönüp uzaktaki tepelere baktı. İlk bakışta ortalık sakin, her zamanki halinde gözüküyordu. Yaz başında her taraf tatlı bir yeşildi. Sabah ışığında pırıl pırıldı. Yakınlarda bir yerde bir tarla kuşu öttü.

Centaine daha dikkatle baktı, tarlalarda, kırlarda, doruklardan dönmekte olan böcek sürüleri gibi insanları gördü. Öyle uzakta, öyle önemsiz görünüyorlardı ki, neredeyse gözden kaçıracaktı onları. Ama şimdi ne kadar kalabalık olduklarını anlıyordu. Ne yaptıklarını görmeye çalıştı.

Birden, koşmakta olan adamların arasından grimsi sarı bir duman bulutu yükseldi, yana doğru savruldu, dört beş karınca gibi vücut birbiri üzerine serildi, diğerleri koşmaya devam ettiler.

Sonra başka duman bulutları da yükseldi. Tarlaların yeşil halısı üzerine rastgele düşüyorlardı Centaine rüzgarın getirdiği sesi de duydu.

«Hafif toplar!» diye fısıldadı. Neler olduğunu anlamıştı.

Bu askerler, Alman saldırısında siperlerinden çıkmaya zorlanmışlardı. Şimdi açık arazide koşarak dönerken, Almanların yanlarında getirdiği toplar dövüyordu onları.

Bakışlarını durmakta olduğu tepenin eteğine çevirdi. Anna'yla birlikte daha önce gördükleri acele hazırlanan siperler vardı orada. Ormanın ucuna paralel, kahverengi bir yılan gibi uzanıyorlardı. Sonra Kuzey Ovasının kenarındaki duvarı izliyor, hafif dönüp dereyi buluyor. Concourt ailesine ait bağlara girip görünmez oluyordu.

Siperlerdeki askerlerin miğferleri parlıyordu. Kenarlardan makinelilerin namluları uzanmıştı. Koşan askerlerin bir kısmı siperlere vardı, içine atlayıp gözden kayboldu.

Centaine hemen arkasındaki patlama sesiyle irkildi. Dönüp baktığında,

tepenin dibindeki bir İngiliz topundan yükselen gri tüy gibi dumanları gördü. Silahlar kamuflaj filelerinin altına öyle iyi saklanmıştı ki, ateş etmedikçe görememişti onları kendisi.

Diğer topları da ancak o zaman gördü. Ormana ve elma bahçesine saklanmışlardı. Görünmeyen düşmana ateş ediyor, yeni kazılan siperlerin orada beklenmedik zamanda patlayan Alman salvolarına karşılık veriyorlardı.

Haykıran bir ses onu korkulu rüyalarından uyandırdı, eğilerek tepeye doğru tırmanmakta olan adamları gördü. Başlarında bir çavuş vardı. Kollarını deli gibi sallayarak ona sesleniyordu.

«Kaç buradan, budala! Savaşın orta yerinde olduğunu göremiyor musun?»

Centaine, Bulut'un başını çevirdi, yokuş aşağı onu dörtnala kaldırdı. Tırmanmakta olan askerlerin yanından geçtiler.

Dönüp baktığında askerler tepedeki taş gibi sert toprağı kazmaya uğraşıyorlardı.

Kavşağa varınca atını durdurdu. Tüm taşıtlar geçmişti Bir tek, hendeklere saplanıp terkedilenler kalmıştı. Ama yollar yine de çekilmekte olan askerlerle dopdoluydu. Yüklerini sırtlarında taşıyorlardı Makineliler demonte edilmiş, cephane kutuları da sırtlanmıştı. Kurtarabildikleri ne varsa götürüyorlardı.

Bağırtılar, ıslıklar, haykırılan emirler arasında, subaylar adamlarını bir düzene sokmaya uğraşıyor, onları yeni kazılmış siperlere yolluyorlardı.

Birden Centaine'nin başında kasırga gibi bir rüzgar uğuldadı, korkuyla eğildi. Bir bomba yüz metre ötede patladı, Bulut şaha kalktı. Centaine dengesini korudu, ona dokunarak, onunla konuşarak sakinleştirmeye çalıştı.

O sırada, kasaba tarafından gelen bir kamyon yaklaştı.

Centaine üzengiler üzerinde yükselince kamyonun kızıl haç işaretlerini görebildi. Dörtnala oraya seyirtti. Kamyonun ardından yedi de cankurtaran geliyordu. Centaine dizginlerini çekip baştakinin yanında durdu.

«Şatoya mı yolladılar sizi?»

«Ne dedin, canım?»

Şoför onun bozuk aksanlı İngilizcesini anlayamıyordu. Centaine eğerin üzerinde tedirgin tedirgin kıpırdandı.

«Yüzbaşı Clarke mı?» diye sordu. Adam bu sefer anladı.

«Yüzbaşı Clarke'ı mı arıyorsunuz?»

«Evet, tamam. Yüzbaşı Clarke! Nerede o?»

«Gelin benimle.» Duvarın gerisinde bir bomba patlarken Centaine sesini duyurabilmek için bağırmak zorunda kalmıştı.

«Gelin!» diye işaret etti eliyle. Bulut'u patikaya yöneltti.

Peşinde cankurtaranlarla dörtnala şatoya doğru tırmandı, bir bombanın ahırlara yakın yere düştüğünü, bir ikincisinin sebze bahçesi dibindeki seraya indiğini gördü. Cam duvarlar güneş ışığında bir elmas fiskiyesi gibi dağılıp saçıldı.

«Şato çok doğal bir hedef.» diye düşündü, Bulut'u avluya koşturdu.

Yaralıları çıkarmaya başlamışlardı bile. İlk cankurtaran merdivenlerin dibine çekip durdu, şoförle yardımcısı atlayıp indiler, sedyeleri yüklemeye başladılar.

Centaine, Bulut'u ahırların yanındaki çayıra bırakıp mutfak kapısına koştu. Tam arkasında bir howitzer mermisi upuzun ahır binasının damına düştü, bir delik açtı, taş duvarın bir kısmını yıktı. Ama ahırlar zaten boştu. Centaine mutfağa daldı.

«Nerelerdesin?» diye sordu Anna. «Öyle merak ettim ki...»

Centaine onu kenara itip yukarıya, kendi odasına koştu.

Gardrobun tepesindeki koca çantayı indirdi, elbiselerini içine doldurmaya başladı.

Yukarda bir yerden kulakları sağır eden bir çatırtı duyuldu, tavanın sıvası çatladı, odanın içine saçıldı. Centaine gümüş çerçevelerdeki resimleri elinin bir hareketiyle çekip çantaya attı, sonra çekmeceyi açtı, mücevher kutusuyla makyaj takımını aldı. Ortalık sıva tozuyla doluydu.

İkinci bir bomba, odasının dışındaki balkona düştü, pencerenin camı patladı. Uçuşan cam parçaları duvarlara çarptı, bir tanesi genç kızın kolunu sıyırdı, kanlı bir çizgi oluşturdu.

Centaine kanı yalayıp diz üstü çöktü, yatağın altına doğru emekledi, oynak bir döşeme tahtasını yerinden kaldırdı.

Toplayabildikleri paraların bulunduğu deri kese, o tahtanın altındaki kovuktaydı. Tek eliyle uzanıp aldı, ovucunda tarttı. Heman hemen ikiyüz altındı. Onu da çantaya attı.

Çantayı yüklenip aşağıya, mutfağa koştu.

«Babam nerede?» diye bağırdı Anna'ya.

«En üst kata çıktı.» Anna kocaman bir çuvala soğan, jambon ve ekmekleri doldurmakla meşguldü. Çenesiyle duvardaki boş çiviyi gösterdi. «Tüfeğini yanına aldı. Bol bol da konyak aldı.»

«Ben getiririm onu,» diye soludu Centaine. «Çantama göz kulak ol.»

Eteklerini toplayıp tekrar tekrar merdivenlere atıldı. '

Şatonun üst katı karmakarışıktı. Cankurtaran şoförleri salonu ve ana merdivenleri boşaltmaya uğraşmaktaydılar.

«Centaine!» diye seslendi Bobby Clarke merdivenin dibinden. «Yola çıkmaya hazır mısın?»

Bir sedyeyi ucundan tutmuştu. Sesini duyurabilmek için iyice bağırmak zorunda kalıyordu.

Centaine merdivenlerden inmeye çalışan kalabalığın arasından kendine yol açma çabasındaydı. Bobby onun koluna sarılmayı başardı.

«Nereye gidiyorsun? Buradan kaçmamız gerek!»

«Babam... babamı bulmalıyım.» Adamın elini kolundan silkeleyip yoluna devam etti.

En yukarı kat boştu. Centaine her tarafı dolaşıyor, avazı çıktığı kadar «Baba! Baba! Neredesin?» diye bağırıyordu.

Upuzun koridorda koşarken duvarlardan atalarının portreleri ona kibirli kibirli bakmaktaydı. Koridorun ucuna varınca tüm ağırlığıyla karşısındaki çift kanatlı kapıya yüklendi, eskiden annesiyle babasının yatak odası olan, kontun hala olduğu gibi muhafaza ettiği daireye daldı.

Babası giyinme odasındaydı. Yüksek arkalı, halı kaplı bir koltukta, Centaine'in annesinin portresinin tam karşısında oturuyordu. Kızı odaya dalınca başını kaldırıp baktı.

«Baba, derhal gitmeliyiz.»

Kızını tanıyamamış gibiydi. Yerde, ayaklarının dibinde üç şişe açılmamış konyak duruyordu. Bir dördüncüsünü boynundan yakalamış, dudaklarına götürüyor, gözünü karşısındaki portreden ayırmıyordu.

«Lütfen, Baba! Gitmeliyiz!»

Tek gözü bile kırpılmadı. O sırada şatoya bir bomba daha indi. Doğu kanadında bir yere.

Centaine onun koluna sarıldı, ayağa kaldırmaya uğraştı. Ama babası çok iri ve ağır bir adamdı. Konyağın birazı gömleğine döküldü.

«Almanlar hattı yardı, Baba! Lütfen benimle gel!»

«Almanlar!» diye kükredi adam birden. Kızını itti. «Onlarla tekrar savaşacağım.»

Kucağında duran tüfeği kaldırıp havaya bir el ateş etti, tavandan dökülen kireçler bıyıklarına kondu, onu bir anda yaşlandırdı.

«Gelsinler de görsünler!» diye bağırdı. «Ben, Louis de Thiry, gelin de görün diyorum onlara! Hazırım karşılamaya!»

İçki ve umutsuzluk delirtiyordu onu. Centaine yine de onu çekip kaldırmaya çalıştı.

«Gitmemiz gerek.»

«Asla!» diye bağırdı babası. Onu yana doğru savurdu. Bu sefer, deminkinden daha kabaca itmişti. «Asla gitmem. Burası benim toprağım, benim yuvam... sevgili karımın evi...» Tek gözü deli deli parlıyordu. «Sevgili karımın!» Portreye doğru uzandı.

«Onun yanında kalacağım. Onlarla burada, kendi toprağımda savaşacağım.»

Centaine uzanmış bileğe yapışıp çekmeye uğraştı, babası bir silkinişte onu duvara savurdu. Sonra kucağındaki tüfeği tekrar doldurmaya koyuldu.

Centaine kendi kendine, «Anna'yı getireyim, bana yardım etsin,» diye mırıldandı.

Kalkıp kapıya koştuğunda, şatonun kuzeyine bir bomba daha düştü. Tuğla parçalanması ve cam kırılması seslerine bir de patlama dalgası eşlik etti. Centaine dizüstü çöktü. Koridor duvarlarından ağır portrelerin bir kısmı yere düştü.

Hemen doğrulup tekrar koştu. Bombanın nitroasit kokusu, yanmadan gelen duman kokusuna karışıyordu. Merdiven hemen hemen boştu. Artık son yaralılar taşınmaktaydı dışarıya. Centaine avluya koşarken cankurtaranlardan ikisi tıka basa yüklü durumda kapıdan çıkıp yola doğru saptılar.

«Anna!» diye bağırdı Centaine. Kadın Centaine'in çantasıyla kendi hazırlığı çuvalı cankurtaranlardan birine yüklemiş, kayışla bağlıyordu. Hemen fırlayıp Centaine'e doğru koştu.

«Bana yardım etmek gerek!» diye soludu Centaine. «Babam!»

Şato peşpeşe patlamalar içinde kalmıştı. Bir sürü bomba da ahırların çayırına ve bahçelere düşüyordu. Alman gözcüler herhalde bina çevresindeki faaliyeti görmüş olmalıydılar. Bataryaların da menzili yetiyordu.

«Nerede o?» Anna'nın tehlikeye aldırış ettiği yoktu.

«Yukarda, annemin giyinme odasında. Çıldırmış, Anna. Deli olmuş! Sarhoş da! Onu yerinden kıpırdatamadım.»

Eve girdikleri anda dumanın kokusunu aldılar. Merdivenlerden çıkarlarken koku daha yoğunlaştı, çevrelerinde bulut bulut dönmeye başladı.

Koridorda dumandan göz gözü görmüyordu. On adım ilerisi bile belli değildi. İkisi de öksürüyor, soluk olma savaşı veriyorlardı. Karşılarında turuncu bir parıltı belirdi. Ön odalar yanıyor, kapıları da yanmaya başlıyordu.

«Sen dön,» diye soludu Anna. «Ben onu bulurum.»

Centaine başını inatla salladı, koridorda ilerlemeyi sürdürdü. O sırada şato yeni bir dizi isabet aldı, koridor duvarının bir kısmı yıkıldı, yolu kısmen tıkadı. Dönüp duran tuğla tozları da dumanlara karıştı, gözlerini körleştirdi, oldukları yerde durdular.

Ortalık biraz durulunca tekrar ilerlemeye başladılar. Ama duvarda açılan gedik, alevlere bir kapı açmıştı sanki. Kükreyerek saldıran ateş daha ileriye geçmelerine izin vermedi.

«Baba!» diye haykırdı Centaine. «Baba! Neredesin?»

Bastıkları zemin sarsılıyordu. Yıkılan duvarların, düşen tavanların gürültüsü onları sağır etmekteydi. Alevler de yavaş yavaş her yanı sarıyordu.

«Baba!» Centaine'in sesi hiç duyulacak gibi değildi. Anna avazı çıktığı kadar haykırdı.

«Louis, viens, chéri... gel bana, sevgilim.»

Centaine bu acıların içinde bile, Anna'nın daha önce asla babasına böyle sözler söylememiş olduğunu farketti. Bu söz özel bir çağrıydı.

Dumanların ve tozların arasında kont belirdi. Alevler her yanındaydı. Yer döşemelerini yakıyor, ayaklarından vücuduna doğru yükseliyordu. Duman onu siyah bir pelerin gibi sardı. Sanki bir cehennem yaratığıydı.

Ağzı açıktı. Acı sesler çıkarıyordu.

«Şarkı söylüyor,» diye fısıldadı Anna. «Milli marşı!»

«Silaha sarılın, vatandaşlar! Devleti kurtarın!»

Centaine ezgiyi ancak o zaman tanıyabildi.

«Saf olmayan kanlar kanallarda aksın...»

Sözler anlaşılmaz oldu, sıcak onu sorarken kontun sesi de zayıfladı. Elindeki tüfek kayıp düştü, kendisi yere devrildi, onlara doğru emeklemeye çalıştı. Centaine bir kere daha ona ulaşmak için çaba gösterdi ama sıcak onu durdurdu. Anna da geri çekti.

Babasının gömleğinde koyu renk lekeler belirmeye başlamıştı. Beyaz keten yanıyordu. Ama boğazından o korkunç ses yine de çıkmaktaydı. Adam kenderda hala onlara doğru emekliyordu.

Birden gür, siyah saçları da alev aldı. Altından bir taç gitmiş gibi oldu. Centaine gözlerini ondan alamıyordu. Sesi de çıkmıyordu. Anna'ya tutundu, hıçkırıkların yaşlı kadını sarsmakta olduğunu hissetti Centaine'in omzuna attığı kolu sıkıştı, genç kızın canını acıttı.

O sırada koridorun tabanı yarıldı, babasının ağırlığıyla, yanan tahtalar bir ağız gibi açıldı, ateş onu emip yuttu

«Yooo!» diye bir çığlık attı Centaine. Anna onu kucağına alıp koşarak merdiven başına döndü. Hala hıçkırıklar içindeydi yanaklarından hala yaşlar boşalıyordu ama, gücü tükenmemişti Anna'nın.

Arkalarında, yanan tavanın bir kısmı çöktü, koridor tabanının geri kalanını da birlikte yıktı. Anna, Centaine'i merdivenlerde yere bastırdı, çekip sürüklemeye başladı. Aşağıya inerlerken duman da azalıyordu. Sonunda tekrar avluya çıkabildiler, temiz havayı minnetle içlerine çektiler.

Şato bir baştan bir başa alevler içindeydi. Bombalar hala yağıyor, uzun duman sütunları fışkırıyor, tarlaları şarapneller dövüyordu.

Bobby Clarke son cankurtaranların yüklenmesine nezaret ediyordu ama Centaine'i görünce yüzü aydınlandı, hemen ona koştu. Alevler saçlarının ucunu yakıp kıvırmış, kirpiklerini kavurmuştu. İsler yanaklarında kara karaydı.

«Buradan çıkmamız şart... baban nerede?» Bobby onun koluna sarıldı.

Centaine cevap veremedi. Titriyordu. Duman boğazını yakmıştı. Gözleri kıpkırmızı, yaşlarla doluyordu.

«Geliyor mu?»

Centaine başını hayır anlamında salladı, adamın yüzünde çabucak beliren acıma ifadesini gördü. Başını kaldırıp alev alev yanan binaya baktı.

Bobby onun öbür kolunu da tutup en yakındaki cankurtarana götürdü.

«Bulut!» diye gıcırdadı Centaine'in sesi. «Atım.» Duman yanığından ve şoktan, tanınmayacak bir ses çıkarıyordu.

«Olmaz...» dedi Bobby Clarke kesin bir sesle. Onu tutmaya çalıştı. Ama kız onun kollarından kurtuldu, ahırın yanındaki çayıra koştu.

«Bulut!» Islık çalmaya uğraştı, çatlak dudaklarından ses çıkmadı. Bobby Clarke ona çayırı ayıran çitin kapısında yetişti.

«Girme oraya!» Sesi telaşlıydı. Sımsıkı tuttu Centaine'i.

O yine şaşkın ve karmaşık, kapıya doğru uzandı.

«Hayır, Centaine!» Doktor onu geri çekti, Centaine o anda atı gördü ve bağırdı.

«Bulut!» Yeni bir dizi atışın gürültüsü çığlığını boğdu ama o mücadeleye devam ediyordu.

«Bulut!» diye tekrar bağırdı, küheylan başını kaldırdı. Yan yatıyordu. Bir şarapnel iki arka ayağını da parçalamış, karnını varmıştı.

«Bulut!» Hayvan onun sesini duydu, kalkmaya uğraştı, ön ayakları üzerinde doğrulma savaşı verdi ama bu çaba ona çok ağır geldi, tekrar yıkıldı. Başı toprak üzerinde kıpırdadı, burnundan yumuşak, titrek soluk sesleri çıktı.

Anna koşup Bobby'ye yardım etti, birlikte Centaine'i bekleyen cankurtarana sürüklediler.

«Onu öyle bırakamazsınız,» diye yalvardı Centaine. Olanca gücüyle onlara karşı koymaya uğraşıyordu. «Lütfen, lütfen acı çektirmeyin ona.»

Patlamalar yine başladı, kulak zarlarını doldurdu, çevrede taş parçalarının, çelik parçalarının tıslaması duyuldu. «Vakit yok,» diye homurdandı Bobby. «Gitmeliyiz.»

Centaine'i taşıtın arkasına bindirdiler, sedyelerin arasına oturttular, kendileri de onun arkasından bindiler. Şoför hemen arabayı vitese aldı, çevirdi, taşlarda sıçratarak hızla bahçe kapısından çıkardı.

Centaine hızla giden taşıtın arkasına doğru süzüldü, şatoya baktı. Alevler kiremitlerde açılan deliklerden yukarıya fışkırıyordu. Üzeri kara, yoğun bir dumanla kaplıydı. Duman dosdoğru güneşli göklere yükselmekteydi.

«Her şey,» diye fısıldadı Centaine. «Sevdiğim her şeyi aldın. Neden? Ah, Tanrım, neden yaptın bunu bana?»

İlerde diğer arabalar ormanın kenarına çekilmiş, yolu boşaltmışlardı. Kendilerini korumak için ağaçların altına parketmişlerdi. Bobby Clarke aşağıya atlayıp sırayla her birine koştu, şoförlere emirler verdi, hepsini tekrar bir konvoy halinde toparladı. Sonra kendi bindiği araba baştan olmak üzere kavşağa doğru hızla ilerlediler, ana yola çıktılar.

Bombardıman bir kere daha çevrelerini sardı. Alman gözcüler kavşakları sıkı kontrol altına almışlardı bile. Konvoy yılan gibi yolun sağına soluna kıvrılıyordu, yerdeki çukurlardan, bozulan arabalardan sıyrılmaya, kurtulmaya çalışıyordu. Her taraf hayvan leşleriyle, terkedilmiş teçhizatla doluydu.

Atış menzilinin dışına çıktıkları anda taşıtlar birbirlerine yaklaştılar, kasabaya doğruldular. Kilisenin önünden geçerlerken Centaine kulede şimdiden bir delik açılmış olduğunu gördü. Aile mezarlığının bulunduğu ağaç altına doğru baktıysa da, Michael'ın mezarı yoldan görünmüyordu.

«Acaba hiç döner miyiz, Anna?» diye fısıldadı Centaine.

«Michael'e söz verdim...» sesi zayıflayıp bitti.

«Elbette döneceğiz. Başka nereye gidebiliriz?» Anna'nın sesi de, kendi üzüntüsünden ve arabanın sarsılmasından kalın çıkıyordu.

İkisi birlikte delinmiş kilise kulesine baktılar, sonra eskiden evleri olan o ateş yığınından göklere yükselen kara dumanları seyrettiler.

***

Cankurtaran konvoyu kasabanın çıkışında, geri çekilmekte olan İngiliz birliklerine yetişti. Askeri polis oraya geçici bir barikat kurmuştu. Eli silah tutan her askeri alıyor, tekrar gruplayıp ikinci bir savunma hattı oluşturmak üzere geri yolluyorlardı. Taşıtları arıyorlar, savaştan kaçanları bulmaya çalışıyorlardı.

«Yeni hat dayanacak mı, çavuş?» diye sordu Bobby Clarke kağıtlarını kontrol eden polise, «Bu kasabada kalabilir miyiz?

Hastalarımdan bazıları...»

Yol kenarındaki evlerden birine düşen şarapnel sözlerini yarıda kesmesine yol açtı. Hala Alman toplarının menzili içindeydiler.

«Bilinmez, efendim!» Çavuş kağıtları tekrar Bobby'ye uzattı. «Sizin yerinizde olsam Arras'taki ana üs hastanesine kadar çekilirdim. Buraları biraz karışık olacağa benziyor.»

Böylece uzun sürecek, yavaş çekilme başlamış oldu. Yolu görebildikleri yere kadar doldurmuş olan trafiğin arasına karıştılar, aynı düşük hıza ayak uydurdular.

Cankurtaranlar birden harekete geçiyor, birkaç metre gidiyor, sonra yine durup bilinmez bir süre bekliyorlardı. Gün ilerleyip sıcak bastırırken, daha birkaç gün önce kışın çamuruyla kaplı olan yollarda tozlar uçuşmaya başladı. Yakınlardaki çiftliklerden gelen sinekler kanlı sargılara konmaya, yaralıların yüzünde dolaşmaya başladılar, yaralılar, «Su! Su!» diye inler oldu. Anna'yla Centaine yakındaki bir çiftlik evine, su istemeye gittiler, orayı bomboş buldular. Kenardaki süt güğümlerini alıp tulumbadan doldurdular.

Konvoy boyunca her arabaya uğrayıp maşrapayla su dağıttılar, yüzü ateşten yanan yaralıların yüzlerini! suyla sildiler, hastabakıcıların, vücut fonksiyonlarını kontrol edemeyecek durumda olanları temizlemesine yardımcı oldular, bu arada sürekli olarak neşeli görünmeye, güven vermeye uğraştılar. Kendi derin acılarına rağmen!

Ortalık kararırken konvoy ancak beş mil yol gidebilmişti.

Geride bıraktıkları savaşın sesini hala duyabiliyorlardı. Yine durdular, yürüyebilecekleri zamanı beklediler.

«Galiba onları Mort Homme'da durdurmayı başardık.» Bobby Clarke, Centaine'in yanında durmuştu. «Herhalde gece burada konaklamak tehlikeli olmaz.» Centaine'in uğraşmakta olduğu hastanın yüzüne daha bir dikkatle baktı.

«Tanrı da biliyor ya, bu zavallılar bundan fazlasına dayanamazlar. Yemeğe, dinlenmeye ihtiyaçları var. Gelecek dönemecin hemen ilerisinde kocaman ambarı olan bir çiftlik gördüm. Henüz kimse yerleşmemiş.

Oraya gidelim.»

Anna çuvalından birkaç demet soğan çıkardı, açık ateşte ısıtmakta oldukları konserve sığır eti yahnisini onunla lezzetlendirmeye çalıştı. Yahniyi kuru ordu bisküvileriyle dağıttılar, yanında birer maşrapa çay verdiler. Bunların hepsini, trafiğe sıkışan levazım kamyonlarından dilenerek toparlamışlardı.

Centaine yemeklerini kendileri yiyecek durumda olmayanlara yardım ediyordu. Sonra hasta bakıcılara pansımanları değiştirmekte yardımcı oldu. Sıcak ve toz çok kötü olmuştu. Yaraların pek çoğunun iltihaplandığı, şiştiği, içlerinden sarı cerahat aktığı görülüyordu.

Geceyarısından sonra Centaine ambardan sessizce süzüldü, bahçedeki su tulumbasına yürüdü. Kendini çok kirli ve terli hissediyor, bir iyi yıkanıp, temiz, ütülenmiş bir şeyler giymek istiyordu. Ama bunu yapacak kadar yalnız kalmasına imkan yoktu. Çantaya koyduğu temiz giysilerin de kıymetini bilmesi gerektiğinin farkındaydı. İçinden jüponuyla külotunu çıkardı, tulumbanın suyunda yıkadı, sıktı, soğuk suyla ellerini, yüzünü yıkarken bahçe kapısının kenarına astı.

Tenini gece rüzgarının kurutmasını bekledi, sonra çamaşırlarını, hala nemli durumda tekrar giydi. Saçlarını tarayınca kendini biraz daha iyi hissetti. Gözleri hala yanıyordu. Şiş şişti.

Göğsünde büyük bir ağırlık taşıyormuş gibi geliyordu. Korkunç bir yorgunluk dizlerini bükmekte. Kolları bile ağır gelmekteydi.

Babasının dumanlar arasındaki hali, beyaz atın yeşil çimenlerde yatışı bir daha gözünün önünden geçti ama o zihnini bu hayallere kapadı.

«Yeter,» dedi yüksek sesle kendi kendine. Bahçe çitine yaslandı. «Bugünlük bu kadar yeter. Yarın yine ağlarım.»

Karanlığın içinden bir ses, «Yarın asla gelmez ki!» dedi.

Bozuk bir Fransızca konuşuyordu. Centaine şaşırdı.

«Bobby?»

Sigaranın ateşini o zaman farketti. Doktor gölgelerin arasından çıktı, onun yanına gelip durdu.

«Şaşılacak bir kızsın.» diye İngilizce devam etti sözlerine.

«Benim altı kızkardeşim var. Ama senin gibi bir kız tanımadım.

Hatta tanıdığım erkeklerin de pek azı senin çapındadır.»

Centaine sessizdi. Doktor sigarasından duman çekerken parlayan ışıkta genç adamın yüzünü inceledi. Michael'ın yaşında ve yakışıklıydı. Dudakları dolgun, duyguluydu. Daha önce hiç farkına varma fırsatını bulamadığı bir inceliği vardı.

Centaine'in sessizliği birden onu utandırır gibi oldu. «Bak, seninle konuşuyorum diye kızmıyorsun ya? Eğer tercih ediyorsan seni yalnız bırakırım.»

O başını iki yana salladı. «Rahatsız olmuyorum.» Bir süre sessiz kaldılar. Bobby sigarasını içiyor, ikisi birlikte uzaktan gelen savaş seslerini dinliyorlardı. Arasıra araya ambar tarafından gelen iniltiler de karışmaktaydı.

O sırada Centaine kıpırdadı, sordu. «O genç havacıyı hatırlıyor musunuz? Hani şatoya ilk geldiğinizde...»

«Evet. Kolu yanmış olan. Neydi adı... Andrew mu?»

«Yo, o arkadaşıydı.»

«Çılgın İskoç... tabii, hatırladım.»

«Kendi adı Michael'dı.»

«İkisini de hatırlıyorum. Ne oldu onlara?»

«Michael'la ben evlenecektik ama öldü...» İçine gömdüğü duygular taşmaya başlıyordu.

Bobby bir yabancıydı ama, anlayışlıydı. Karanlıkta onunla konuşmak kolay geliyordu Centaine'e. O bozuk İngilizcesiyle ona, nasıl Michael'le ikisinin Afrika'ya yerleşmeyi planladıklarını anlattı, sonra kendi babasından, annesi ölünce babasının nasıl değiştiğinden söz etti. Onu nasıl kollamaya uğraştığını, içki içmesini engellemeye çalıştığını anlattıktan sonra, o sabah yanan şatoda gördüğü manzarayı tarif etti.

«Sanıyorum istediği buydu. Yorulmuştu artık yaşamaktan.

Ölüp tekrar annemle birlikte olmayı seçti. Ama artık o da, Michael de gittiler. Hiç kimsem kalmadı.»

Sözlerini bitirdiği zaman kendini tükenmiş hissetti, sessiz kaldı.

«Büyük acılar çekmişsin.» Bobby uzanıp onun kolunu sıktı. «Keşke sana yardım edebilseydim.»

«Yardım ettin. Sağol.»

«Sana bir şey verebilirim... bir müsekkin. Uyumana yardımcı olur.»

Centaine kanının kabardığını, sunulan bu unutma fırsatını özlediğini hissetti. Bu duygu öyle güçlüydü ki... korkuttu onu.

«Hayır,» dedi gereksiz bir sertlikle. «Bir şeyim yok.» Ürperdi.

«Üşüyorum ve vakit de çok geç oldu. Beni dinlediğin için tekrar teşekkür ederim.»

Anna ambarın bir köşesine bir battaniye asmış, samanlardan kendilerine bir de yatak yapmıştı. Centaine çabucak ölü gibi bir uykuya daldı, şafakta uyandığında kendini ter içinde buldu. Midesi yine fena halde bulanıyordu.

Uykudan gözlerini zorlukla açarak kalktı, bahçenin taş duvarının öbür yanına geçmeyi başardı, oraya varınca kustu. Sarı, irin gibi bir şey çıktı içinden. Doğrulup ağzını sildi, düşmemek için duvara tutundu, birden Bobby Clarke'ı yanıbaşında buldu.

Adam onun nabzını tutup saydı. Yüzündeki ifade kaygılıydı.

«Sanırım seni bir muayene etsem iyi olacak,» dedi.

«Hayır.» Kendini pek zayıf hissediyordu. Her zaman sağlam ve sağlıklı bir kız olageldiğinden, bu yeni hastalığı kaygılandırıyordu onu. Korkunç bir hastalığa tutulduğunun ortaya çıkacağından korkmaktaydı.

«Bir şeyim yok aslında.» Doktor yine de onu parketmiş canturtaranlardan birine doğru götürdü, tenteleri indirdi, kendi başlarına kalmalarını sağladı.

«Şuraya yat lütfen.» Onun itirazlarına aldırış etmeksizin bluzunu kaldırıp göğsünü dinledi.

Davranışı öyle profesyoneldi ki. Centaine artık tartışmaz oldu, kendini muayeneye bıraktı. Onun verdiği talimata göre doğrulup oturuyor, soluk alıp veriyor, o söylediği zaman öksürüyordu.

«Şimdi iç muayene yapacağım,» dedi Bobby. «Hizmetçinin yanında olmasını ister misin?»

Centaine başını sessizce iki yana sallayınca doktor, «Eteğini ve jüponlarını çıkar lütfen,» diye ekledi.

Muayene bittiğinde aletlerini toplayıp sarma işini gösterişli biçimde uzattı. Bu arada Centaine de giyiniyordu.

Doktor ona yüzünde garip bir ifadeyle baktı, genç kız telaşlandı. «Ciddi bir

şey mi?»

O başını hayır anlamında salladı. «Centaine, senin nişanlın ölmüş. Bana dün gece söylemiştin.»

Kız başını salladı.

«Henüz emin olmak için erken... çok erken... ama sanıyorum taşıdığın bu çocuk için bir babaya ihtiyacın olacak.»

Centaine'in elleri farkında olmadan, korumak ister gibi karnına yükseldi.

«Seni tanıyalı daha birkaç gün oldu ama, bu süre sana aşık olduğumu anlamama yetti. Şeref duyarım...» sesi sönüp bitti.

Centaine onu dinlemiyordu çünkü.

«Michael,» diye fısıldıyordu. «Michael'in bebeği. Herşeyi kaybetmemişim. Hala ondan bir şey var bende.»

Centaine jambonlu ve peynirli bir sandviç yedi. Öyle iştahla yiyordu ki Anna onu kuşkulu bakışlarla süzdü.

«Kendimi şimdi çok daha iyi hissediyorum,» diye sorulan önledi Centaine

Yaralıların yemek yemesine yardım ettiler, sonra onları yolculuğa hazırladılar. Kritik durumda olanlardan ikisi gece ölmüştü. Hastabakıcılar onları çabucak gömdü, sonra cankurtaranlar tekrar trafiğe karışıp yola koyuldu.

Ordu kendini o kargaşadan kurtarıp bir dereceye kadar düzene sokunca, yoldaki durum da önceki güne oranla biraz düzelmişti. Trafik yine ağır gidiyordu ama, durmalar daha azdı.

Yolun yanlarında, gece kurulan malzeme istasyonları da göze çarpıyordu.

Bir ara küçük bir köyün dışında durdular. Köy ağaçların ve bağların arasında saklı gibiydi. Centaine bağın kenarına parketmiş uçakları görebildi.

Daha iyi görebilmek için kamyonun yan korkuluğuna tırmandı. O sırada uçaklar kalkışa geçti, yolun üzerinde alçaktan uçtular.

Bunların zarif görünümden uzak iki kişilik De Havilland'lar olduğunu anlayınca hayal kırıklığına uğradı. SE5a değildi bu uçaklar. Michael'ın birliği değildi. Onlarai el salladı. Pilotlardan biri aşağıya baktı, ona karşılık verdi.

Yeniden görevlerinin başına döndüğünde bu olay onu biraz neşelendirmişti. Kendini güçlü hissediyordu. Aksanlı İngilizcesini kullanıp yaralılarla şakalaştı, onlar da sevinçle karşılık verdiler. Bir tanesi ona «Güneş Işığı» diye bir isim taktı. İsim çabucak tüm cankurtaranlara yayıldı.

Bobby Clarke onu yanından geçerken durdurdu. «İyi çalışıyorsun... ama unutma, fazlaya kaçmamalısın.»

«Bir şeyim yok. Benim için kaygılanma.»

«Elimde değil.» Sesini alçalttı. «Teklifimi düşündün mü?

Bana ne zaman cevap verirsin?»

«Şimdi değil, Bobby.» Bu ismi, her hecesini eşit vurulayacak söylüyordu. Her söyleyişinde de genç doktorun soluğu kesiliyordu. «Sonra konuşuruz... ama çok naziksin, çok iyisin.»

Yol yine iyiden iyiye tıkandı. Yedek kuvvetler yine Mort Homme'a sevk ediliyordu. Sonu gelmez taburlar halinde askerler yanlarından geçti. Miğferler parıldıyor, silahlar sakırdıyor, malzeme yüklü kamyonlar onların peşinden geliyordu.

İlerlemeleri büsbütün durmuştu. İkide bir cankurtaranlara yolun kenarına çekmeleri söyleniyor, geçen askerlere yol açılıyordu.

Bir sefer durduklarında Bobby, Centaine'e, «Cankurtaranları yakında geri yollamam gerekecek,» dedi. «Orada da ihtiyaçları var. Bir arazi hastanesi bulduğumuz anda bu hastaları teslim edeceğim.»

Centaine başını salladı, bir yaralının seslenmekte olduğu kamyona doğru ilerlemek istedi. «Buraya, Güneş Işığı!» diye çağırıyordu yaralı onu. «Bana yardım edebilir misin?»

Bobby onun bileğini yakaladı. «Centaine, hastaneye vardığımızda orada mutlaka bir papaz da olacak. Yalnızca birkaç dakika sürer...»

Centaine ona yeni gülümsemesiyle baktı, uzanıp traşsız yanağına parmağının ucunu dokundurdu. «Sen iyi adamsın, Bobby... ama benim oğlumun babası Michael. Ben düşündüm.

Bir başka babaya ihtiyacımız yok.»

«Centaine, anlamıyorsun! İnsanlar ne der? Babasız bir çocuk, kocasız genç bir anne... neler söylemezler!»

«Çocuğum yanımda oldukça, Bobby, onlara hiç... nasıl diyorsunuz İngilizcede? Vız gelirler bana! Ne dedikleri de vız gelir. İstediklerini söylesinler. Ben Michael Courtney'in dul eşiyim.»

***

Öğleden sonra aradıkları hastaneyi buldular. Arras dışındaki kırlardaydı.

İki büyük çadır vardı. Üzerine kızıl haç bayrakları asılmıştı. Buraları ameliyathane olarak kullanılıyordu. Amaliyat bekleyen yaralılar için de çevreye acele barakalar kurulmuştu. Kereste, çadır bezi, oluklu saç gibi maddelerdendi kulübeler. Bunları çevredeki çiftliklerden toplamışlardı.

Anna ile Centaine kendi yaralılarının indirilmesine yardım ettiler, onları kalabalık kulübelerden birine taşıdılar, sonra baştaki cankurtaranın tepesinden kendi eşyalarını aldılar. Yaralılardan bir tanesi onların gitmeye hazırlandıklarını farketti.

«Gitmiyorsun, değil mi, Güneş Işığı?» Onu duyan diğerleri de dirsekleri üzerinde doğruldular.

«Sensiz ne yaparız, tatlım?»

Son defa onların yanına yürüdü, birinden diğerine dolaştı, gülümsedi, şakalar yaptı, eğilip kirli, acı dolu suratlarını öptü, sonunda dayanamayacak hale geldi, Anna'nın beklemekte olduğu yere doğru hızla uzaklaştı.

Çantayla Anna'nın çuvalını aldılar, benzin almakta olan cankurtaranların yanından geçip yürümeye başladılar. Bu arabalar yine savaş alanına döneceklerdi.

Bobby Clarke onları bekliyordu. Centaine'in peşinden yetişti.

«Biz geri dönüyoruz. Binbaşı Sinclair'in emri var.»

«Au revoir, Bobby.»

«Seni her zaman hatırlayacağım, Centaine.»

Parmak ucuna kalkıp doktorun yanağını öptü.

«İnşallah oğlan olur,» diye fısıldadı Bobby.

«Olacak.» Centaine'in sesi ciddiydi. «Oğlan olacak. Eminim.»

Cankurtaran konvoyu yola koyuldu, tekrar kuzeye yöneldi, Bobby Clarke el salladı, duyulamayan bir şey haykırdı, sonra yürüyen asker kalabalığının arasında uzaklaştılar.

«Şimdi ne yapacağız?» diye sordu Anna.

Centaine, «Devam edeceğiz,» dedi. Her nasılsa, sorumluluğu o üstlenmişti. Mort Homme'dan ayrıldıklarından bu yana her kilometreyle daha bir kararsızlaşan Anna onu izledi. Hastaneyi geride bırakıp güneye saptılar, yine kendilerini kalabalık yolun üzerinde buldular.

İlerdeki ağaçların tepesinden Centaine, Arras'ın kulelerini, damlarını görebiliyordu.

«Bak, Anna,» diye gösterdi. «İşte akşam yıldızı... dilek dileme fırsatı verildi bize... Sen ne diliyorsun?»

Anna ona garip bir merakla baktı. Ne olmuştu bu çocuğa böyle? Babasının yanarak ölüşünü, canı kadar sevdiği atının ne hale geldiğini iki gün önce görmüştü. Ama yine de tavrında garip bir neşe vardı. Doğal bir şey değildi bu.

«Ben sıcak bir banyo ve sıcak bir yemek diliyorum.»

«Ah, Anna, her zaman imkansız şeyler istersin.» Centaine omzunun üzerinden ona gülümsedi, ağır çantasını bir omzundan ötekine geçirdi.

«Senin dileğin ne o halde?» diye sordu Anna

«İnşallah akşam yıldızı bizi generala götürür üç bilge kişiye yol gösterdiği gibi...»

«Kutsal şeylere dil uzatma, kızım.» Ama Anna bu düşünceye ağırlık veremeyecek kadar yorgun ve güvensizdi.

Centaine bu kenti iyi biliyordu. Gittiği okul buradaydı. Kent merkezine vardıklarında ortalık da iyiden iyiye kararmıştı artık Savaşın ilk yılları, Flaman mimariye sahip güzel onyedinci yüzyıl kilisesinde korkunç izler bırakmıştı. Tablolara benzeyen eski hükümet binası şarapnel yaralarından berbat haldeydi. Büyük Meydandaki tuğla evlerin çoğu damsız, boştu. Birkaçında ise mum ışıkları vardı. Bura halkından inatçı olanlar, savaş biraz gerilediği anda evlerine geri dönmüşlerdi; Centaine geçen sefer Michael'la geldiklerinde generalin karargah olarak kullandığı manastırın yerini ezberlemediği için, orayı karanlıkta bulma umudu yoktu. Anna'yla ikisi boş evlerden birinde kamp kurdular, bayat ekmeklerinin ve kurumuş peynirlerinin sonuncusunu Anna'nın çuvalından çıkarıp yediler, çantayı başlarına yastık yapıp kuru tahtaya uzandılar, birbirlerine sarılarak ısınmaya çalıştılar.

Ertesi sabah Centaine'in en büyük korkusu manastırı boş bulmaktı. Sonunda yolu bulabildi. Kapıda bir nöbetçinin beklemekte olduğunu gördü.

«Üzgünüm, bayan, burası askeri bölge. Kimse giremez.»

Centaine nöbetçiye yalvarıp yakarırken arkadan siyah bir Rolls yaklaştı, kapıya varınca fren yaptı. Üzeri kuru çamurlarla kaplıydı. Bir yanındaki kapıların ikisi de kurşun yarası almıştı.

Kapıdaki nöbetçi, şoförün kasketindeki işareti tanıdı, Zulu'ya el salladı,

Rolls kapılardan geçti ama Centaine hemen koştu, arabanın arkasından seslendi. Arka kanapede, geçen ziyaretinde karşılaştığı bir genç subay oturmaktaydı.

«Teğmen Pearce!» Adını da hatırlamıştı. Adam dönüp arkasına baktı, onu tanıyınca şaşalamış göründü. Hemen öne eğilip şoförle konuştu, Rolls hızla sağa yanaştı, geri geri geldi.

«Matmazel de Thiry!» John Pearce arabadan atlayıp koşorcık yaklaştı «Son tahmin edebileceğim insan... ne işiniz var burada?»

«Michael'ın amcasını, General Courtney'i görmem gerek.

Cok önemli.»

«Şu anda burada değil,» dedi genç subay ona. «Ama benimle gelebilirsiniz. Kendisi neredeyse döner. Bu arada, biraz dinlenir, bir şeyler yersiniz. İkisine de ihtiyacınız var görünüşe göre.»

Centaine'in çantasını elinden aldı. «Haydi gelin... bu kadın sizinle beraber mi?»

«Anna benim hizmetkarımdır.»

«Öne, Sangane'nin yanma binsin.» Centaine'in Rolls'a binmesine yardım etti. «Almanlar bu son birkaç günü çok yoğun hale getirdi,» diyerek onun yanına yerleşti. «Galiba siz de acısını çekmişsiniz.»

Centaine başını eğip kendi kılığına baktı. Elbiseleri tozlu, buruşuk, elleri kirli, tırnaklarının altında ay biçiminde karalıklar vardı. Saçlarının neye benzediğini tahmin edebiliyordu.

«Ben cepheden dönüyorum. General Courtney kendi gözüyle görmek istedi.» John Pearce nezaket gösterdi, Centaine saçlarını düzeltmeye çalışırken bakışlarını kaçırdı. «Savaşın içinde bulunmayı seviyor. Kendini hala Boer Savaşında sanıyor koca kaplan. Mort Homme'a kadar gittik...»

«Orası benim kasabam.»

«Artık değil,» dedi teğmen karanlık bir sesle. «Artık Almanlar aldı. Daha doğrusu, hemen hemen onların oldu sayılır. Yeni hat tam kasabanın kuzeyinden geçiyor. Kasaba alevler içinde.

Çoğu bombardımanda yıkıldı bile. Görseniz tanıyamazdınız, eminim.»

Centaine tekrar başını salladı. «Evim de bombalandı ve yandı.»

«Üzgünüm,» diye devam etti John Pearce çabucak. «Her neyse, görünüşe

göre onları durdurduk galiba. General Courtney düşmanı Mort Homme'da durdurabileceğimizden emin...»

«General nerede?»

«Bölge Merkez Komutanlığında, kurmay toplantısında. Akşam geç saatlerde denmesi gerekir. Hah, işte geldik.»

John Pearce manastırda onlara bir rahip odası buldu, bir hizmetkarla yiyecek ve iki kova da sıcak su yolladı. Yemeklerini yedikten sonra Anna, Centaine'i soydu, kovalardan birinin başına dikip tepeden tırnağa sabunladı.

«Ahhh, harika bir duygu!»

«Bu sefer bakıyorum çığlık atarı, sızlanan yok,» diye mırıldandı Anna. Kendi jüponuyla Centaine'i kuruladı, çantadan temiz kıyafetler alıp giydirdi, saçlarını fırçaladı. Gür siyah bukleler dolaşıktı.

«Ayy, Anna, acıyor!»

Anna, «Sürekli olamayacak kadar iyiydi, değil mi!» dedi.

İşini bitirdikten sonra Centaine'in yatağa uzanıp dinlenmesinde direndi. Kendisi yıkandı, kirli çamaşırları yıkadı. Ama Centaine bir türlü yatamıyordu Doğrulup oturdu, dizlerini kucakladı.

«Ah, sevgili Anna, sana harikulade bir sürprizim var...»

Anna kır saçlarını at kuyruğu gibi kıvırıp tepesine topladı, Centaine'e soru soran bakışlarla baktı.

«Sevgili Anna demek!.. Haber gerçekten iyi bir şey olmalı.»

«Evet, iyi, çok iyi! Michael'ın bebeğini doğuracağım.»

Anna dondu kaldı. Yüzünden kan çekildi, teni kül rengine dönüştü, gık çıkaramadan Centaine'e baktı.

«Oğlan olacak, eminim. Hissediyorum oğlan olacağını. Tıpkı da Michael'e benzeyecek.»

«Nasıl emin olabilirsin?» diye patladı Anna.

«Ben eminim.» Centaine hemen dizüstü doğrulup bluzunu yukarı çekti. «Karnıma bak... göremiyor musun, Anna?»

Solgun, dümdüz karnı yine her zamanki gibi yamyassıydı. Göbeği bir gamze gibiydi. Centaine göbeğini çıkarmak için çaba gösterdi.

«Göremiyor musun, Anna? Belki de ikiz olur. Michael'in babasıyla general

de ikizmiş. Belki aileden geliyordur... düşünsene, Anna, Michael gibi iki tane!»

«Hayır,» diye başını iki yana salladı Anna. Ne diyeceğini bilemiyordu. «Bu senin o her zamanki masallarından biri olmalı. Asla inanmam seninle o askerin...»

«Michael asker değil, o bir...» Anna onun sözünü kesti. «De Thiry ailesinin bir evladı kalkıp da bir askerin kendisini mutfak hizmetçisi gibi kullanmasına izin versin... olamaz.»

«İzin vermek mi, Anna!» Centaine bluzunu öfkeyle aşağıya çekti. «Ben izin vermiş değilim. Yapmasına yardım ettim. Başlangıçta ne yapacağını bilemiyor gibiydi. Ona ben yardım ettim. Ve çok güzel de oldu.»

Anna ellerini kulaklarına kapadı. «İnanmıyorum. Dinlemek istemiyorum. Sana hanımefendi olmayı o kadar öğrettikten sonra... dinlemiyorum!»

«Geceleri onunla buluşmaya gittiğimde ne yapıyoruz sanıyordun... gittiğimi biliyorsun. Sen ve babam beni yakaladınız, değil mi?»

«Yavrum benim!» diye bağırdı Anna. «Senden yararlandı...»

«Saçmalama, Anna, benim çok hoşuma gitti. Bana ne yaptıysa bayıldım.»

«Yo, olamaz! İnanamam. Hem sen bilemezdin. Bu kadar erken yaşta. Anna'ya takılmak istiyorsun. Yaramazlık, hainlik yapıyorsun.»

«Sabahleyin nasıl rahatsızdım, biliyorsun.»

«Bu asla bir şeyi kanıtla...»

«Doktor Bobby Clarke beni muayene etti. O söyledi bana.»

Sonunda Anna iyice dilsizleşti, itirazları kesildi. Gerçeklerden kurtulmaya imkan yoktu. Geceleri bu kız çıkmıştı. Sabah sahiden midesi bulanmıştı. Anna'nın doktorlara körükörüne inancı vardı. Sonra Centaine'in onca acıya rağmen o anlaşılmaz mutluluğu... gerçeklerden kaçmaya imkan yoktu.

«Demek doğru,» diye teslim oldu. «Ah, ne yapacağız şimdi? Ah, Tanrı bizi rezaletten, küçük düşmekten korusun,., ne yapacağız biz?»

«Yapmak mı, Anna?» Centaine bu tiyatrovari itirazlara güldü. «Dünyanın en güzel erkek bebeğini doğuracağız. Ya da şansımız varsa, iki tane doğuracağız. Onlara bakıp büyütmek için sana ihtiyacım olacak. Bana yardım edeceksin, değil mi, Anna? Ben bebekten hiç anlamam. Sen ise o konuda herşeyi biliyorsun.»

Anna'nın ilk şoku hızla geçti, doğacak skandalı, rezaleti düşünmek yerine gerçek bir bebeğin varlığını düşünmeye başladı. O zevki tattığından bu yana onyedi yıldan fazla zaman geçmişti. Şimdi bir mucize olmuş, kendisine yeni bir bebek vaadedilmişti. Centaine ondaki değişikliği gördü, analık sevgisinin ilk kıpırtılarını hissetti.

«Bebeğimiz için bana yardım edeceksin. Bizi bırakmayacaksın. Bebeğin de, benim de, sana ihtiyacımız olacak! Anna, söz ver bana, lütfen söz ver bana...» Anna kendini yatağa doğru attı, Centaine'i kollarına aldı, olanca gücüyle, sımsıkı kucakladı, Centaine bu baskının altında sevinçle güldü.

***

John Pearce odanın kapısına tekrar vurduğunda ortalık kararmıştı.

«General döndü, Matmazel de Thiry. Sizin burada olduğunuzu kendisine söyledim. Mümkün olduğu kadar çabuk görüşmek istiyor.»

Centaine yaverin peşi sıra koridorlardan geçip, harekat odası olarak seçilmiş geniş salona girdi. Yarım düzine kadar subay, masalardan birine serilmiş haritaya eğilmişlerdi. Haritanın üzerinde renkli başlı toplu iğneler vardı. Odadaki genel hava gergin ve yüklüydü.

Centaine girerken subaylar başlarını kaldırıp baktılar ama, genç güzel bir kız bile onların dikkatini birkaç saniyeden fazla çekemezdi. Hemen tekrar işlerine eğildiler.

Odanın öbür ucunda General Sean Courtney arkası dönük duruyordu. Şahane ceketi, tüm madalyaları, apoletleri, kurdeleleriyle, ayağını bastığı sandalyenin arkasına geçirilmişti. Dirseğini dizine dayamış, kaşlarını çatarak elindeki arazi telefonunun kulaklığına eğilmişti. Kulaklıktan çatırtılı sesler geliyordu.

Sean'ın sırtında koltuk altları ter lekeli bir yün yelek vardı.

İşlemeli, süslü bir şeydi. Omuzlarında kaçan geyikler, kovalayan tazılar görülüyordu. Yanmamış bir Havana purosunu dişlerine kıstırmış, kemirip durmaktaydı/Birden puroyu ağzından çekmeden telefona haykırdı.

«Bu deli saçması! Ben kendim iki saat önce oradaydım, biliyorum! Oraya hemen dört tane 25 pound'luk batarya gerek... hem de şafaktan önce istiyorum... bana özürler göstermeyin, dediğimi yapın, yapılınca da haber verin!» Telefonu çarparak kapattı, Centaine'i gördü.

«Yavrum!» Sesi değişmişti. Hemen ilerleyip onun elini tuttu. «Çok kaygılandım. Şato tümüyle mahvolmuş. Yeni cephe hattı oraya bir mil bile yok...» Sustu, kızı bir an inceledi. Gördüğü ona güven vermiş olmalı ki, «Baban?» diye sordu.

Kız başını iki yana salladı. «Bombardımanda öldü.»

«Üzgünüm,» dedi Sean yalnızca. Sonra John Pearce'e döndü. «Bayan de Thiry'yi benim odama götür.» Kıza da, «Ben beş dakikaya kadar gelirim,» dedi.

Generalin odası dosdoğru ana hole açılıyordu. Bu durumda Sean Courtney yatağına uzanmışken, eğer kapıyı açık tutuyorsa, harekat odasında olup bitenleri izleyebiliyordu. Odada az eşya vardı. Bir yatak, bir çalışma masası, iki de koltuk. Yatağın ayak ucunda bir de dolap göze çarpıyordu.

«Şuraya oturmaz mısınız, Matmazel?» John Pearce ona koltuklardan birini gösterdi. Centaine beklerken küçük odayı inceledi.

Tek ilginç şey o çalışma masasıydı. Üzerinde arası menteşen bir fotoğraf çerçevesi duruyordu. Bir kanadında harikulade, olgun, esmer bir Yahudi güzelinin resmi vardı. Dip köşesine çapraz olarak, «Evine ve seni seven karına sağ salim dön, Ruth,» diye yazılmıştı.

Çerçevenin ikinci kanadında ise, aşağı yukarı Centaine'in yaşında bir genç kızın resmi vardı. Yaşlı kadına çok benzediği belliydi. Bunlar ancak anne-kız olabilirlerdi... ama kızın ifadesi güvenli, şımarık bir tutum yansıtıyordu. Güzel ağzında katı, alaycı bir kıvrılma vardı. Centaine bu kızı pek sevmediğine he; men karar verdi.

«Karımla kızım,» dedi Sean Courtney kapı tarafından. Ceketini giymiş, yaklaşırken düğmelerini ilikliyordu.

Centaine'in karşısındaki koltuğa, otururken, «Yemek yedin mi?» diye sordu.

«Evet, teşekkür ederim.» Centaine ayağa kalktı, masadaki gümüş kutuyu eline aldı, bir kibrit çekip çaktı, ağzındaki Havana'yı yakması için ona doğru uzattı. General şaşırmış göründü, öne eğilip puroyu yakmak için soluğunu içine çekti.

Sonra arkasına yaslandı, «Kızım Storm yapar bunu bana,» dedi.

Centaine kibriti üfleyip söndürdü, yerine oturdu, onun ilk birkaç dumanın zevkini çıkarmasını bekledi. Son görüşmelerinden bu yana yaşlanmıştı general... ya da belki yalnızca yorgundu.

«En son ne zaman uyudunuz?» diye sordu. Sean Courtney gülümsedi. Birden otuz yaş gençleşir gibi oldu.

«Karım gibi konuşuyorsun.»

«Çok güzel bir kadın.»

«Evet,» diye başını salladı Sean. Dönüp resme baktı, sonra yine Centaine'e döndü. «Her şeyini kaybettin,» dedi.

«Şatoyu... yani yuvamı... sonra babamı.» Sakin olmaya çalışıyor, korkunç acılarını belli etmemek için çaba gösteriyordu.

«Başka akrabaların vardır tabir.»

«Tabii. Amcam Lyon'da oturur. Paris'te iki halam var.»

«Lyon'a gitmenizi ayarlarım.»

«Hayır.»

«Neden hayır?» Bu ani red cevabına bozulmuş gibiydi.

«Lyon'a ya da Paris'e gitmek istemiyorum. Ben Afrika'ya gideceğim.»

«Afrika'ya mı?» İyice afallamıştı. «Afrika, ha? Ulu Tanrım, neden Afrika?»

«Çünkü Michael'e söz verdim... Afrika'ya gitmek üzere birbirimize söz verdik.»

«Ama, sevgili yavrum...» Gözlerini indirdi, purosunun külünü inceledi. Michael'ın adının yarattığı üzüntüyü gördü Centaine. Bir an o acıyı o da paylaştı, sonra konuştu. «Ama Michael öldü diyecektiniz,» dedi.

O başını salladı. «Evet.» Sesi fısıltı gibi çıkmıştı.

«Michael'e başka bir şey için de söz verdim. Generalim.

Oğlunun Afrika güneşi altında doğacağına söz verdim.»

Sean başını ağır ağır kaldırıp ona baktı.

«Michael'ın oğlu mu?»

«Onun oğlu.»

«Michael'ın çocuğunu mu taşıyorsun?»

«Evet.»

Bütün budalaca, çağdaş sorular bir anda peşpeşe dudaklarına doğru yükseldi.

«Emin misin?»

«Nasıl emin olabilirsin?»

«Michael'ın çocuğu olduğunu nereden biliyorsun?»

Ama bunları sormadı Dilini ısırdı, sustu. Düşünmek için zamana ihtiyacı vardı... kaderin bu inanılmaz dönüşüne uyum sağlaması gerekiyordu.

«Beni bağışla.» Ayağa kalktı, topallayarak tekrar harekat odasına yürüdü.

Oradaki subaylar grubuna, «Üçüncü alayla ilişki kuramadık mı daha?» diye seslendi.

«Bir an seslerini duyduk, sonra yine kaybettik. Karşı saldırıya geçmek üzere hazırlar, efendim. Ama destek toplarına ihtiyaçları var.»

«O sersemleri bir daha bul, Caithness'i de aramaya devam et.» Bir başkasına döndü. «Roger, Birinci Alay'a neler oluyor?»

«Değişiklik yok, efendim. İki düşman saldırısını kırdılar ama Alman toplarından çok zarar görüyorlar. Yine de Albay Stevens tutunabileceklerini sanıyor.»

«Aferin ona!» diye homurdandı Sean. Okyanusa karşı dikilen barajı kille sıvayıp deliklerini kapamaya benziyordu bu iş. Ama her nasılsa başarıyorlardı. Dayandıkları her saat da Alman saldırısının o bıçak kesinliğini biraz köreltiyordu.

«Toplar işin kilidi. Onları çabuk bulabilirsem mesele yok.

Ana yolda trafik nasıl?»

«Açılıyor, daha hızlanıyor görünüşe göre, efendim.»

Sabah olmadan 25 pound'lukları gerekli yere ulaştırmış olurlarsa o zaman düşmana son kazandıkları yerleri fena ödetirlerdi. Onları kuşatır, üç yandan vurur, şarapnelle dövebilirlerdi.

Sean keyfinin tekrar kaçtığını hissetti. Bu savaş, topların savaşıydı. Her şey dönüp dolaşıp sonunda toplarda düğümleniyordu. Sean beyninin ön tarafıyla hesaplar yapıyor, rizikoları ve maliyetleri değerlendiriyor, emirler veriyor, ama aynı anda beyninin arka tarafı da başka hesaplarla uğraşıyordu. İçerdeki kızı ve kendisinden istediklerini düşünüyordu.

Önce kızın demin söylediği şeye karşı içinden yükselen doğal tepkiyi frenlemesi şarttı. Sean bir kere Victoria dönemi çocuğuydu. Tüm insanların, ama özellikle kendi ailesinin, geçen yüzyıl kurallara göre yaşamasını isterdi. Genç delikanlıların çapkınlığını gerçi kabullenmek şarttı... Tanrım! Sean kendi de az mı yapmıştı vaktiyle... bunu utanarak hatırladı. Ama dürüst delikanlılar, dürüst genç kızlara bulaşmazlardı. Evleninceye kadar uzak durmasını bilirlerdi.

«Şoka uğradım,» diye düşündü, sonra tekrar gülümsedi.

Harekat masasındaki subaylar onun gülümsediğini görünce şaşkın ve tedirgin gözüktüler. Ne peşindeydi koca tilki şimdi de? Birbirlerine sinirli bakışlarla baktılar.

«Albay Caithness'i bulamadınız mi hala?» Sean gülümsemesini saklamak için kaşlarını korkunç biçimde çattı, adamlar bir kere daha işlerine yumuldular.

«Şoka uğradım,» dedi Sean kendi kendine tekrar. Bu düşünce onu eğlendiriyordu ama, bu sefer yüzüne hakim olmayı başardı. «Oysa Michael'ın kendisi de benim aşk çocuğumdu.

Kaçamaklarımdan birinin meyvesi. İlk çocuğum...» Michael'ın ölümünden gelen acı tekrar üzerine kapanırken onu geri itmeyi başardı.

«Şimdi kız.» Durumu düşünmeye başladı. «Gerçekten hamile mi, yoksa bu bir tür gelişmiş şantaj mı?» Karar vermesi birkaç saniyeden fazla sürmedi.

«Onu değerlendirirken bu kadar yanılmış olamam. Hamile olduğuna gerçekten inanıyor.» Kadın anatomisinin ve kadın zihninin bazı yöreleri Sean'a tümüyle yabancıydı. Ama bir tek şeyi iyice öğrenmişti. Eğer bir kız kendisinin hamile olduğuna inanıyorsa, hamile demekti. Kızın nasıl emin olabildiğini anlayamıyordu ama, durumu kabullenmeye hazırdı. «Pekala, demek ki hamile. Ama çocuk Michael'ın mı? Başka bir gencin olamaz mı?»

Bu fikri de çabucak kenara bıraktı. «Kız iyi bir ailenin çocuğu. Babasıyla yanındaki o ejderha onu dikkatle kollamışlar. Michael'la ikisi bu işi nasıl başardı, şaşıyorum...» Kendisinin de gençliğinde böyle şeyleri nasıl başardığını düşünürken neredeyse yine sırıtacaktı. Aynı tehlikeli durumlarda hem de. «Genç aşkın o kurnazlığı!» Başını iki yana salladı. «Pekala, kabul ediyorum. Çocuk Michael'ın çocuğu. Michael'ın oğlu!»

Ancak o zaman içinden bir sevinç yükselmesine izin verdi. «Michael'ın oğlu! Michael'dan kalan bir şey hala yaşıyor.»

Kendini çabucak uyardı. «Yavaş ol, tekneyi sallama. Kız Afrika'ya gelmek istiyor. Ama biz ne yapacağız orada onu?

Herhalde alıp Emoyeni'ye götüremem!» Gözünün önünde, tepe üzerindeki güzel evinin hayali canlandı. Emoyeni sözü Zulu dilinde, 'Rüzgarın Yeri' anlamına geliyordu. Orayı karısı için yaptırmıştı. Birden onu fena halde özlediğini hissetti. O evde karısıyla birlikte olmaya can atıyordu. Kendini bu duygudan kurtarıp tekrar eldeki sorunlara dönmesi çaba gerektirdi.

«Üçü birden... üç güzel kız, hepsi gururlu, hepsi ne istediğini bilen üç kız, aynı evin içinde.» Bu Fransız kızıyla kendi güzel ama şımarık kızının vahşi kediler gibi kapışacaklarını içgüdüleriyle biliyordu. Başını iki yana salladı. «Bu iş tam bir felaket reçetesi olur. Üstelik ben de orada değilim ki dizime yatırıp köteği basayım. Daha iyi bir çare bulmak zorundayım.

Ne yapacağız bu hamile kızı şimdi?»

«Efendim! Efendim!» diye seslendi subaylardan biri. Sean hemen arazi telefonunun kulaklığına doğru ilerledi. «Albay Caithness'! sonunda bulabildim.»

Sean seti onun elinden kaptı. «Douglas!» diye bağırdı hemen. Ses bozuktu. Fısırtılar, hışırtılar, parazitler vardı. Douglas Caithness'in sesi sanki okyanusun karşı tarafından geliyordu.

«Alo, efendim, toplar şimdi geldi...»

«Tanrıya şükür!» diye homurdandı Sean.

«Onları kurdum...» Caithness harita referanslarını verdi.

«Hunlara ateş yağdırmaya başladılar. Hunların da benzini bitmiş gibi görünüyor. Şafakta saldırıya geçiyorum.»

«Douglas, dikkatli ol, arkanda yedek kuvvet yok. Sana öğleden önce destek olamam.»

«Tamam, anlıyorum ama bir tokat atmadan yeniden gruplanmalarına seyirci kalamayız.»

«Elbette,» diye kabullendi Sean. «Bana sürekli haber ver.

Bu arada ben dört batarya daha yolluyorum. İkinci Alaydan da asker geliyor. Yine de öğleden önce senin oraya varamazlar.»

«Sağolun, efendim. İşimize yarayacak.»

«Haydi işine, dostum.» Sean kulaklığı uzatırken haritada renkli toplu iğnelerin yer değiştirmesini seyrediyordu. Birden kendi özel sorununun çözüm biçimi aklında bir ışık gibi yandı.

«Garry...» İkiz kardeşini düşünürken yine her zamanki acıma suçluluk karışımını hissetti. Garrick Courtney... Sean'ın sakat bıraktığı erkek kardeşi.

Çok uzun yıllar önce olduğu halde o korkunç günün her ayrıntısı Sean'ın zihninde sanki o sabah yer almış kadar canlıydı. İkisi henüz yetme yaşlarındaydılar. Babalarının silah odasından aşırdıkları şotgan'ı çekişerek tartışıyorlardı. Bir yandan Zululand tepelerinin altın otları arasında yürümekteydiler.

«İnkonka'yı önce ben gördüm,» diye itiraz etti Garry. İzini dün buldukları bir geyiği avlamaya gidiyorlardı.

«Şotganı da ben düşündüm,» diye karşı geldi Sean. Silahı daha sıkı kavradı. «Ateş etmek bana düşer.» Tabii Sean'ın dediği oldu. Hep öyle olurdu.

Av köpekleri Tinker'i alıp geyiğin daldığı çalılığı çevirme işi Garry'ye kaldı. Sean elinde silahla hazır bekliyordu.

Tepenin dibinden Garry'nin sesi ve Tinker'in heyecanlı havlamaları duyuldu.

Hayvan geyiğin kokusunu almıştı. Bunu otlardaki dalgalanma izledi, sarı saplar aralandı, inkonka dışarı firladı, dosdoğru tepeye, Sean'ın uzanmış yatmakta olduğu yere atıldı.

Güneş ışığında pek kocaman görünüyordu. Korkusundan yelesi dikilmiş, kafasını kaldırınca koca boynuzları, kalın boynu ortaya çıkmıştı. Omuz yüksekliği bir metreden fazla, ağırlığı hemen hemen yüz kilo kadardı. Göğsünde, butlarında tüyleri desenliydi. Harikulade bir yaratıktı. Hızlı ve tehlikeli... o boynuzlar bıçak gibi sivriydi. İnsanın karnını deşer, damarını keserdi. Dosdoğru da Sean'ın üzerine geliyordu.

Sean ateş etti. O kadar yakındı ki, kurşun hayvanın göğsüne girip ciğerini ve kalbini parçaladı. Hayvan bağırıp yıkıldı.

Ayaklarıyla tekmeler savuruyor, keskin tırnaklarıyla taşlık toprağı tepiştiriyor, bir yandan tepeden aşağıya doğru kayıyordu.

«Vurdum onu!» diye firladı Sean saklandığı yerden. «İki atışta vurdum, Garry! Vurdum onu!»

Aşağıdan Garry ile köpek soluk soluğa tırmanmaktaydılar. Ölü hayvanın yanına daha çabuk varma yarışıydı bu.

Sean'ın elinde tüfek hala doluydu. Emniyeti de açıktı. Koşarken oynak bir taş yerinden kaydı, Sean düştü, silah elinden firladı. Sean'ın omzu yere çarparken çiftenin ikinci namlusu ateş etti.

Sean doğrulduğunda Garry ölü geyiğin yanına oturmuş, acılar içinde kıvranmaktaydı. Kurşun bacağına dosdoğru karşıdan girmişti. Tam dizinin altına saplanmıştı. Eti kırmızı kurdeleler gibi parça parçaydı. Kemiği görünüyor, güneş altında fiskiye gibi kanlar fışkırıyordu.

«Zavallı Garry,» diye düşündü Sean. «Şimdi yapayalnız, tek bacaklı, ihtiyar bir sakar.» Sean'ın gebe bıraktığı ve Garry'nin de Michael doğmadan önce evlendiği kadın, sonunda içindeki nefret ve düşmanlığın etkisiyle deli olmuş, kendi yaktığı evde can vermişti. Şimdi Michael da gitmişti. Garry'nin hiçbir şeyi kalmamıştı... bir tek kitapları ve yazıları dışında.

«Bu pırıl pırıl zeki kızla doğmamış bebeği ona yollayacağım.» Bu çözüm Sean'ın içine büyük bir rahatlama duygusu da getirmişti. «Sonunda ona yaptıklarımı ödeyecek, kendimi bağışlatacak bir şey yapmış olacağım. Kendi torunumu yollayacağım ona. Çok sevdiğim, benimsemek istediğim torunumu ona kısmi tazminat olarak yollayacağım.»

Haritaya arkasını döndü, topallayarak kızın beklemekte olduğu yere ilerledi.

Kız onu karşılamak üzere ayağa kalktı, sessizce durdu.

Ellerini sakin bir tavırla önünde kavuşturmuştu. Sean onun kara gözlerinde reddedilme korkularını ve kaygılarını okudu.

Yargıyı beklerken alt dudağı da titriyordu.

Sean kapıyı arkasından kapadı, ona yürüdü, ellerini kendi koca pençeleri içine aldı, eğilip onu yavaşça öptü. Sakalları kızın yumuşacık tenine battı ama kız rahatlayarak hıçkırdı, ona sarıldı.

«Özür dilerim, yavrum,» dedi Sean. «Beni birden çok şaşırttın. Bu fikre alışmak zorundaydım.» Onu yumuşak hareketlerle kucaklıyordu. Gebelik durumu Sean'ın bir türlü tam anlayamadığı, ürktüğü bir durumdu çünkü. Sonra tekrar koltuğuna yerleşti.

«Afrika'ya gidebilir miyim?» Centaine gülümsüyordu. Gözlerinin uçlarında yaşlar parıldıyor, ama o yine de gülümsüyordu.

«Evet. elbette. Artık orası senin evin. Benim gözümde sen Michael'ın karısının. Afrika'ya aitsin.»

«Sevindim,» dedi Centaine alçak sesle. Ama duyduğu duygu yalnızca sevinç değildi. Kocaman bir güvenlik ve korunma duygusuydu. Bu adamın o korkunç gücü artık onu bir kalkan gibi sarmış bulunuyordu.

«Sen Michael'ın karışısın,» demişti ona. Kendi inandığı şeyi onaylamıştı o da. Onun desteklemesi, nedense bu düşünceyi gerçek gibi gösteriyordu.

«Bak, şöyle yapacağım. Alman U-bot'ları çok dert açıyor.

En güvenlisi seni Manş kıyılarından kalkacak Kızıl Haç hastane gemilerinden biriyle yollamak.»

«Anna,» diyecek oldu Centaine hemen.

«Elbette, o da seninle gitmeli. Onu da ayarlarım. İkiniz de hastabakıcılık görevlerine gönüllü yazılırsınız. Korkarım yolculuk boyunca çalışman gerekecek.»

Centaine hevesle başını salladı.

«Michael'ın babası, benim kardeşim Garrick Courtney...» diye tekrar söze başladı Sean.

«Evet, evet! Michael bana onu iyice anlattı. Büyük bir kahraman... Zulu'lara karşı bir savaşta gösterdiği cesaret ve kahramanlıklardan ötürü İngiltere'nin

Kraliçe Victoria madalyasını kazanmış,» diye onun sözünü kesti Centaine. Çok heyecanlıydı. «Ayrıca tarih kitapları yazan bir bilginmiş.»

Sean, zavallı Garry'nin böyle tarif edilmesi karşısında gözlerini kırpıştırdı. Ama tabii söylenenler aslında gerçekti. Başını evet anlamında salladı.

«Aynı zamanda çok iyi yürekli, yumuşak huylu bir insandır. Eşini kaybetti. Şimdi de tek oğlunu kaybetti...» Aralarında hemen hemen telepatik bir anlaşma vardı. Centaine gerçeği bildiği halde, şu andan başlayarak Michael'dan her zaman Garrick Courtney'in oğlu diye söz edilecekti. «Michael onun tüm. dünyasıydı. Büyük bir kayıp duygusu içinde olduğunu biliyoruz, çünkü sen ve ben de aynı duyguyu paylaşıyoruz.»

Centaine'in gözlerinde akmayan yaşlar parıldadı, başını sallarken alt dudağını ısırdı.

«Ona telgraf çekeceğim. Gemi yanaştığında, Cape Town'da sizi karşılamak üzere hazır olacak. Seni iyi karşılayacağından. emin ölebilirsin. İkinizi de, Michael'ın bebeğini de.»

«Michael'ın oğlu.» Centaine bunu çok kesin bir sesle söyledikten sonra, kararsızlıkla devam etti. «Ama sizi de göreceğim arasıra, değil mi, Generalim?»

«Sık sık,» diye güvence verdi ona Sean. Eğilip onun elini yavaşça okşadı. «Herhalde beni istediğinden fazla görmek zorunda kalacaksın.»

***

Bundan sonra her şey çok büyük bir hızla olup bitti. Sean Courtney'in her işinin öyle olduğunu yakında öğrenecekti zaten.

Manstırda ancak beş gün daha kaldılar. O süre içinde Mort Homme'daki Alman saldırısı durdurulmuştu. Hatlara takviye yollanmış, sağlamlaştırılmıştı. Sean Courtney her gün birkaç saatini Centaine'e ayırabiliyordu.

Akşamları yemeklerini birlikte yiyorlar, general onun Afrika'yla ilgili sonu gelmez sorularını cevaplıyordu. Toprağı, insanları, hayvanları, Courtney ailesini, ailenin üyelerini... hepsini sabırla bir bir anlatmaktaydı. Çoğunlukla İngilizce konuşuyorlardı ama, bulamadığı bir kelime olduğu zaman Centaine hemen Flamancaya dönüyordu. Yemeğin sonunda Centaine onun purosunu hazırlıyor, yakıyordu. Sonra konyağını dolduruyor, yanıbaşına oturuyor, Anna onu almaya gelinceye kadar, ya da Sean harekat odasına çağrılıncaya kadar konuşmaya devam ediyordu. Giderken yaklaşıp yüzünü ona doğru, çocuksu bir masumiyetle, öpülmek üzere kaldırıyordu. Sean giderek ayrılık gününün yaklaşmasını hiç istemediğini farketmekteydi.

John Pearce hemşire üniformalarını Centaine'e ve Anna'ya getirdi. Mavimsi gri elbise üzerine beyaz önlük, beyaz başlık ve tül giyiliyordu. Centaine'le Anna bu giysileri düzelttiler.

İğneleriyle bu torba gibi, şekilsiz kıyafetlere bir Fransız havası verdiler.

Derken gitme vakti geldi, Sangane onların azıcık eşyasını Rolls'a yükledi, Sean Courtney ayrılışın aksiliği ve suratsızlığıyla kapıya çıktı

«Ona iyi bak,» diye emir verdi Anna'ya. Anna ona, bu gereksiz öğütten gücenmiş gibi ters ters baktı.

Centaine, «Siz döndüğünüzde rıhtımda sizi karşılıyor olaca ğım,» diye söz verdi. Kurmayların önünde onu öpmek üzere parmak uçlarına kalktığında Sean utanç ve zevkle kaşlarını çattı. Rolls'un uzaklaşmasına, kızın arka pencereden el sallamasına baktı, sonra kendini toplayıp adamlarına döndü.

«Eee, baylar, ne duruyorsunuz öyle... burada savaş yapıyoruz, Pazar pikniğinde değiliz.»

Kızın yokluğunu daha şimdiden hissettiği için kendi kendine kızarak dönüp öfkeyle manastıra daldı.

***

Protea Costle, Union Castle deniz yollarına ait bir posta gemisiydi. Aslında hızlı giden, üç bacalı bir yolcu gemisiydi.

Cape'den Southampton'a seferler yaparken, savaş nedeniyle hastane gemisi haline getirilmiş, bordasına ve bacalarına kızıl haç işaretleri boyanmıştı.

Calais'nin iç limanında demirliydi. Yolcularını güney seyahatına çıkarmaya hazırdı. Bu seferki yolcular da, her zamanki savaş öncesi zenginlerinden pek farklıydı. Rıhtımdaki demiryolunda beş vagon duruyordu. Bu vagonlardan indirilen acıklı ve sefil bir insan kafilesi gemiye bindirilmekteydi.

Savaş alanının gerçek kurbanlarıydı bunlar. Sağlık kurulu bunları öylesine sakat bulmuştu ki, acele onarılıp her askere aç İngiliz kuvvetlerine takviye olarak bile kullanılamıyorlardı.

Güney yolculuğunda bunlardan bin ikiyüz tane olacaktı.

Sonra Protea Castle yeniden boyanacak, savaş gemisi olarak Avrupa'ya genç ve hevesli askerler getirecekti. Fransa'nın kuzey siperlerinde cehennemle yüzyüze gelsinler diye.

Centaine, Rolls'un yanında durup gemiye binen zavallılara baktı. Kolu, bacağı kesilmiş olanlar vardı. İçlerinden şanslı olanlarınki dizin veya dirseğin altından kesilmişti. Merdivenlerde koltuk değneklerine dayanarak sekiyorlar, ya da ceketlerinin kolu omuzlarına iğnelenmişse, sağlam adımlarla çıkıyorlardı.

Körler vardı. Onları arkadaşları yürütüyordu. Omurgasından yara alanlar sedyelerdeydi. Burnunun veya boğazının derisi yanmış gaz kurbanları, ikide bir tikleri tutan bomba şoku kurbanları, pembe, parlak yaraları gözüken ateş kurbanları vardı. Kimi yanık derilerini germemek için iki büklüm yürüyordu.

«Bize yardım et, güzelim.» Görevlilerden biri Centaine'in üniformasını farketmişti. Centaine kendini toparladı, hemen Zulu şoföre döndü.

«Baban Mbejane'yi bulacağım!»

«Evet, Mbejane!» diye sırıttı adam mutlu mutlu. Kızın bu adı doğru söyleyebilmesi onu sevindirmişti.

«Ona mesajını veririm.»

«Sağlıkla gidin, bayan.» Centaine onunla el sıkıştı, sonra çantasını onun elinden aldı, peşinde Anna'yla yeni görevlerine doğru acele acele uzaklaştılar.

Yükleme gece de devam etti. Ancak sabaha karşı, bu iş bittikten sonra,

kendilerine verilen kamaraya bakmaya vakit buldular.

Başhekim ciddi suratlı bir binbaşıydı. Ona haberin çok yükseklerden fısıldanmış olduğu da pek belliydi.

Centaine binbaşının kamarasına başvurduğunda adam,

«Nerelerdeydiniz?» diye sordu. «Sizi dün öğleden beri bekliyorum. İki saata kadar yola çıkıyoruz.»

«Ben dün öğleden beri burada, 'C güvertesinde Doktor Solomon'a yardım ediyorum.»

«Bana başvurmanız gerekirdi,» dedi adam soğuk bir sesle.

«Gemide canınız istediği gibi gezinemezsiniz. Generale karşı sorumluluğum var...» Kendini tutup sustu, başka taraftan aldı.

«Hem zaten 'C güvertesi erlerindir.»

«Pardon?» Centaine'in İngilizcesi gerçi konuştukça epey gelişmişti ama, bazen anlayamadığı terimler de oluyordu.

«Erlerin yeridir, subayların değil. Bundan böyle siz yalnız subayların bölümünde çalışacaksınız. Alt güverteler size yasak... yasak!..» diye tekrarladı yavaşça. Geri zekalı bir çocukla konuşuyordu sanki. «İyice anladınız mı söylediklerimi?»

Centaine yorgundu. Hem bu tür muameleye de alışkın değildi «Aşağıdaki o adamların da acısı subaylarınki kadar,» dedi öfkeyle. «Tıpkı subaylar gibi onlar da kan kaybediyor ve ölüyor.»

Binbaşı gözlerini kırpıştırdı, koltuğunda arkasına yaslandı. Bu şımarık Fransız kızının yaşında bir kızı vardı onun da.

Ama asla böyle cevap vermeye cesaret edemezdi.

«Sizinle epey uğraşmak gerekeceğini görüyorum, küçük hanım,» dedi karanlık bir ifadeyle. «Gemiye bayanları alma fikri zaten hoşuma gitmemişti... başımıza dert açılacağını biliyordum. Şimdi beni iyi dinleyin. Benim kamaramın tam karşısındaki kamaraya yerleşeceksiniz.» Açık duran kapının karşısını parmağıyla gösterdi. «Doktor Stewart'in emrinde çalışacak, onun talimatına uyacaksınız. Subaylar yemekhanesinde yemek yiyeceksiniz ve aşağı güverteler size yasak olacak. Her zaman kendinizi size yakışır biçimde yönetmenizi bekliyorum. Gözümün her an üstünüzde olduğunu da lütfen unutmayın.»

Bu tatsız tanışmadan sonra Anna'yla ikisine ayrılan kamara hoş bir sürpriz oldu. Centaine bu işte de General Sean Courtney'in parmağını hissetti. Savaştan önce 200 İngiliz altınına gidecek bir süit ayrılmıştı.' onlara. Ranza yerine iki ayrı yatak vardı. Kanapeli, koltuklu bir küçük salonu, yazı masası, kendi öze! duş ve tuvaleti hep zevkle, sonbahar renklerinde döşenmişti.

Centaine yatağın üzerinde zıpladı, kendini yastıklara sevince atıp içini çekti.

«Anna, soyunamayacak kadar yorgunum.»

«Çabuk geceliğini giy,» diye emir verdi Anna. Dişlerini fırçalamayı da unutayım deme.»

Alarm kampanalarıyla uyandılar. Koridorda ıslıklar ötüyor, kamaranın kapısı güm güm vuruluyordu. Gemi yola çıkmıştı.

Motorların sesi, dalgaların sallaması onu gösteriyordu.

İlk panik geçtikten sonra, kamarottan bunun bir alarm tatbikatı olduğunu öğrendiler. Kocaman can yeleklerini hemen kuşanıp kayışlarını bağladılar, üst güverteye, filikaların yanlarında gösterilen mevkilere toplandılar.

Gemi limanın mendireğinden yeni çıkmış, Manş'a açılmak üzereydi. Gri, sisli bir sabahtı. Rüzgar kulaklarına çarpıp duruyordu. 'Rahat' emri verildiğinde gerçekten genel bir rahatlama oldu. Kahvaltı birinci sınıf yemek salonundaydı. Burası yürüyebilen yaralılar için subaylar yemekhanesi haline getirilmişti.

Centaine'in salona girmesi hafiften bir heyecan dalgasının dolaşmasına yol açtı. Gemide güzel bir kiziri bulunduğunu o zamana kadar subayların pek azı farketmişti. Sevinçlerini saklamak hepsine zor geldi. Ona yakın yer kapmak için bir hareket belirdiyse de birinci subay, kaptanın hala köprüde olmasından yararlanarak rütbesinin ağırlığını koydu, Centaine kendini onun sağında oturmuş buldu. Masada bir düzine kadar dikkatli ve nazik genç adam vardı. Anna, Centaine'in tam karşısındaydı. Koruyucu buldoglar gibi aksiydi.

Gemi subaylarının hepsi İngiliz'di ama yaralılar sömürgelerin gençleriydi. Protec Castle Ümit Burnu'nu dolaşıp doğuya gidecekti... Centaine'in çevresindekiler arasında bir Avustralyalı Yüzbaşı vardı. Tek elini kaybetmişti. İki de Yeni Zelandalı vardı. Bir tanesinin tek gözüne siyah bant takılmıştı ama öteki de o tahta koltuk değneğiyle arkadaşı kadar korsana benziyordu. Jonathan Ballantyne adında genç bir Rodezyalı vardı. Somme'da MC madalyası kazanmış, ama onun bedelini karnına makineli kurşunları girince ödemişti. Diğer gençler de anatomilerinden şu ya da bu parçayı kaybetmiş kişilerdi.

Ona büfeden yiyecek taşıyıp durdular. «Yo, hayır, ben sizin o şatafatlı İngiliz kahvaltılarınızın hepsini yiyemem, beni şişmanlatacak, çirkinleştireceksiniz.» Onlar buna imkan olmadığını söyleyince memnun olup süzüldü. Savaş Centaine'in ondört yaşından bu yana sürüyordu. Çevrede pek fazla genç kalmadığından, hayranlar arasında bulunmanın zevkini pek de tatmış sayılmazdı.

Başhekimin kaptan masasından kendisine kaşlarını çatmakta olduğunu gördü. Biraz kendi hoşça vakit geçirmek, biraz da onu kızdırmak için, çevresindeki gençlerle şakalaşmaya koyuldu. Michael'a pek sadakat göstermediğini düşünüp hafif bir suçluluk hissettiyse de, kendini kolayca avuttu.

«Benim görevim bu. Onlar benim hastalarım. Bir hemşire, hastalarına her zaman iyi davranmalı.» Onlarla birlikte gülümsedi, onlarla birlikte güldü. Onun dikkatini çekmeye acınacak kadar hevesliydiler. Ona küçük hizmetlerde bulunmaya, sorduğu soruları cevaplamaya can atıyorlardı.

«Neden konvoy halinde gitmiyoruz?» diye sordu Centaine.

«Güpegündüz Manş denizini aşmak tehlikeli değil mi? Rewa'yi ben de duymuştum.»

Rewa bir İngiliz hastane gemisiydi. O yılın 4 Ocağında, Manş denizinde Alman U-bot'ları tarafından torpillenip 300 yaralıyla birlikte batmıştı. Bereket versin can kaybı yalnızca üç kişiyle sınırlanmıştı. Bu olay Almanlar aleyhine propagandayı da çok artırmıştı. Her tarafa pankartlar asılmış, «Kızıl İnek, azgın boğaya neyse, Kızıl Haç da Hun'a odur,» diye yazılmış, altına saldırının iğrenç resimleri eklenmişti.

Centaine'in sorusu kahvaltı masasında tartışmalar doğurdu.

Jonathan Ballantyne çok mantıklı bir açıklama yaptı. «Reuva gece törpülenmişti. U-bot komutanı herhalde kızıl haç işaretlerini görmemiştir.»

«Haydi canım! U-bot kaptanları tam kasaptır...»

«Aynı kanıda değilim. Onlar da senin benim gibi sıradan insanlar. Besbelli bu geminin kaptanı da aynı kanıda... bu yüzden kanalın en tehlikeli bölgesini gündüz aşıyoruz. U-bot kaptanları. Kızıl Haç işaretlerimizi iyice görebilsin diye. Bence bize dokunmazlar... kim olduğumuzu anladıkları anda, rahat bırakırlar bizi.»

«Çok saçma! Bu lanet olası Hunlar kendi kaynanalarını bile torpiller...»

«Onu ben de yaparım müsadenle!»

«Bu geminin hızı yirmi iki knot,» diye açıklama yaptı subaylardan biri Centaine'e. «U-bot'lar daldıkları zaman yedi knot gidebilir. Bizi vurabilmek için tam yolumuzun üzerine rastlaması gerek. Milyonda bir şans, bayan. Kaygılanmayın.

Siz yolculuğun tadını çıkarmaya bakın.»

Uzun boylu, yuvarlak omuzlu, bilgin tavırlı genç bir doktor, gözünde maden çerçeveli gözlüğüyle durmuş, Centaine'in kahvaltı masasından kalkmasını bekliyordu.

«Ben Dr. Archibald Stewart, Hemşire de Thiry. Binbaşı Wright sizi benim emrime yazmış.»

Centaine bu yeni hitap biçiminden hoşlanmıştı. «Hemşire de Thiry» sözünde hoş bir profesyonel titreşim vardı. Ama birinin emrinde bulunmaktan pek o kadar hoşlandığını sanmıyordu.

«Hemşirelik tecrübeniz veya eğitiminiz var mı?» diye devam sordu Doktor Stewart. Centaine'in ona karşı duyduğu ilk sempati birden soğuyuverdi. İki dakikada oyununu ortaya çıkarmıştı genç kızın. Hem de yeni bulduğu hayranlarının önünde. Başını iki yana saladı, itirafını herkesin birden duymasını önlemeye çalıştı ama adam acımadan devam etti.

«Tahmin etmiştim.» Kıza kuşkuyla baktı, sonra onun utandığını anlar gibi oldu. «Ziyanı yok, bir hemşirenin en önemli görevi hastaları neşelendirmektir. Görebildiğim kadarıyla bu işte çok yeteneklisiniz. Sanırım sizi baş neşelendirici olarak atayacağız... ama 'A' güvertesinde. Binbaşı Wright'in kesin emri var.

Yalnızca 'A' güvertesi.»

Doktor Archibald Stewart'in verdiği görevin çok uygun olduğu anlaşıldı. Centaine erken yaşlarından beri, Mort Homme' daki şatoyu yönetmek, babasının yanında ev sahibesi ve yardımcı kahyalık yapmak için organizasyon yeteneklerini kullanmaya alışkındı. Eğlence ekibi olarak çevresine toplanan gençler grubunu kolaylıkla yönetebiliyordu.

Protea Castle'ın binlerce kitaplık bir kütüphanesi vardı.

Yataktan çıkamayanlar için kitap dağıtma ve toplama programını Centaine çabucak ayarladı, göremeyenler ve bir de alt güvertedeki okuma bilmeyenler için kitap okuma görevlileri seçti, smokin'li konserler, güverte oyunları, iskambil turnuvaları düzenledi... kont yaman bir briç oyuncusuydu ve kızına da

maharetini öğretmişti.

Tek gözlü, tek bacaklı sıkıntı gidericiler kadrosunun her elemanı, ondan aferin koparmak için hizmetlerini sunmaya pek hevesliydi. Ranzalardaki hastalar da onun gayri resmi sabah vizitesi sırasında kendi yatakları yanında biraz daha oyalanmasını sağlayabilmek için düzinelerce hileler buluyorlardı.

Hastalar arasında, Mort Homme'dan kaçarkenki konvoyda bulunan bir yüzbaşı da vardı. Centaine kucağında kitaplarla o koğuşa ilk girdiğinde onu sevinçle karşılamıştı.

«Güneş Işığı! Ta kendisi!» Böylece bu ad gemide de Centaine'i bırakmadı.

«Hemşire Güneş Işığı!» Başhekim Binbaşı Wright bu adı ilk defa kullandığında, Centaine'in gemideki ünü artık oybirliğiyle onaylanmış oldu.

Olaylar yas tutmaya pek elverişli değildi. Ama Centaine her gece uyumadan önce karanlıkta bir süre yatıp Michael'ı gözünde canlandırıyor, sonra iki kolunu karnı üzerinde kavuşturuyordu. «Oğlumuz, Michael, oğlumuz!»

Biscay körfezinin kara gökleri ve korkulu kara denizleri geride kaldı, burnun ötesinde zıplayan balıklarıyla mavi kadife bir okyanus açıldı.

30 derece kuzey enleminde, Rodezya Başbakanı Sir Ralph Ballantyne'ın 100.000 akr genişliğindeki sığır çiftliklerinin varisi olduğu söylenen genç Jonathan Ballantyne, Centaine'e evlenme teklif etti.

Centaine, «Zavallı babamı düşünebiliyorum,» dedi, sonra babasının sesini öyle başarıyla taklit etti ki, Anna'nın gözlerinde bulutlar uçuştu. «100.000 akr, deli çocuk. Tiens alors! Yüzbin akr reddedilir mi?»

Ondan sonra evlenme teklifleri bir salgın hastalığa dönüştü... amiri Doktor Archibald Stewart bile, maden çerçevelerin ardında gözlerini kırpıştırıp terler dökerek teklifini kekeleye kekeleye yaptı. Centaine onun iki yanağını öpüp nezaketle reddedince de üzülmekten çok rahatlamış gibi göründü.

Ekvatoru geçerlerken Centaine Binbaşı Wright'i kandırıp King Neptuna törenini uygulattı, herkes çok neşelendi. Törenin en büyük neşe kaynağı Centaine'in kendisiydi. Kendi çizdiğe deniz kızı kostümünü giymişti. Anna yakasının açık olmasına şiddetle karşı çıka çıka dikmişti elbiseyi. Ama gemi kadrosu bayılmıştı. Alkışlıyor, ıslık çalıyor, ayaklarını yerlere vuruyorlardı. Ekvator aşılır aşılmaz yeni bir teklifler dalgası başladı.

Anna ofuldadı, pufuldadı ama, aslında genç kızdaki bu değişmeden memnundu. Gözlerinin önünde Centaine çocukluktan kadınlığa geçiyordu.

Fiziksel olarak, hamilelik başlangıcının getirdiği güzellik katkıda bulunmaktaydı ona. İnce teni sedef gibi parlıyordu. Vücudu zarafetinden kaybetmeksizin dolgunlaşırken yeni yetmeliğin son sarsaklığını da kaybetmekteydi.

Ama diğer değişiklikler daha güçlüydü. Artan özgüveni, hareket biçimi, gücünden ve yeteneklerinden emin oluşu... bunları kullanmaya daha yeni yeni başlıyordu. Anna zaten biliyordu Centaine'in taklit yapmaya doğuştan yetenekli olduğunu.

Hizmetkarların çeşitli aksanlarını olsun, Paris'li müzik öğretmeninin aksanını olsun, her zaman başarıyla taklit edebilmişti.

Ama şimdi, çocuğun yabancı dillere karşı da o güne kadar belli etmediği bir yeteneği olduğunu anlıyordu. İngilizceyi öyle güzel konuşuyordu ki, Avustralya, Güney Afrika ve Oxford aksanlarını ayırdetmeye bile başlamıştı artık. Hepsini tıpatıp taklit edebiliyordu. Avustralyalıları kendi lehçeleriyle selamladığında onlar sevinçle bağrışıp tezahürata başladılar.

Anna genç kızın rakamlara ve para işlerine de yetenekli olduğunun farkındaydı. Muhasebeciler birkaç ay önce Paris'e ka çınca, aile hesaplarını o üstlenmiş, Anna onun sütunlar dolusu toplamayı nasıl çabucak yapabildiğine şaşıp kalmıştı. Bir mucizeydi bu yaşlı kadına göre.

Burada da aynı yetenekleri gösteriyordu Centaine. Briç masasında Binbaşı Wright'la eş oldu, ortalığı kırıp geçirdiler. Kazandıkları para Anna'yı şoka sürükledi. O kumara karşıydı çünkü. Centaine o paraları yeniden yatırdı. Jonathan Ballantyne'la Doktor Stevens'ın yönetiminde bir piyango organizasyonu kurdu, günlük çekilişler ve bahisler düzenlenmeye başladı. Ekvatoru geçerlerken, şatodan kurtardıkları paralara ikiyüz Fransız altını daha eklenmişti.

Kızın çok fazla okuduğunu öteden beri biliyordu Anna.

«Gözlerini bozacaksın,» der dururdu. Ama Centaine'in kitaplardan ne kadar zengin bilgiler edindiğinin hiç farkında değildi.

Yani... onu tartışırken görünceye kadar farkında değildi. Dok tor Archibald Stewart gibi karşı gelinmez tartışmacılarla bile başa çıkabilmekteydi. Ama bilgisini öğünerek ilan edip karşısındakini kendine düşman etmeyecek kadar da kurnazdı. Sonunda tartışmayı tatlıya bağlıyor, erkek hasmının pek az bir gurur kaybıyla sıyrılmasına izin veriyordu.

Anna kızı seyrederken, «Evet, zeki bir kız,» diye seviniyordu kendi kendine.

«Tıpkı annesi gibi.»

Tropik güneş de pek yarıyordu Centaine'e. Gerçekten o sıcağa ve o güneşe ihtiyacı var gibiydi. Ne zaman güverteye çıksa, yüzünü kaldırıp güneşe tutuyordu. «Ah, Anna, soğuktan ve yağmurdan öyle nefret ediyordum ki. Harika bir şey değil mi bu?»

«Çirkin bir kahverengiye dönüşüyorsun,» diye uyardı onu Anna. «Kibar kadınlara hiç yakışmaz.»

Centaine kollarına dikkatle baktı. «Kahverengi değil, Anna.

Altın rengi!»

Centaine o kadar çok okuyor, herkese öyle çok sorular soruyordu ki, girmekte oldukları güney yarı küreyi şimdiden tanır gibi elmaya başlamıştı. Anna'yı uyandırıp güverteye çıkarmış, nöbetçi subayın güney yıldızlarını anlatışını birlikte dinlemişlerdi. Saatin çok geç olmasına rağmen Anna gökyüzünün parlaklığına hayran kaldı. Her gece daha çok yıldız çıkıyordu ortaya.

«Bak, Anna, şu Achernar! Nihayet o da gözüktü! Michael'in özel yıldızı o. Hepimizin bir özel yıldızı olmalı demişti. Benimkini de kendisi seçmişti.»

«Hangisi o?» diye sordu Anna. «Seninki hangisi?»

«Acrux. İşte! Büyük haçın en parlak yıldızı. Michael'in yıldızıyla arasında hiç başka engel yok. Bir tek Güney Kutbu var.

İkimiz dünyanın eksenini düz tutacağız derdi. Ne romantik, değil mi, Anna?»

«Romantik saçmalıklar,» diye burun kıvırdı Anna. Aslında kendisine böyle şeyler söyleyen bir erkekle hiç karşılaşmadığı için hayıflanıyordu.

Zamanla Anna genç kızda, diğerlerinin hepsini gölgeleyen yeni bir yetenek daha keşfetti. Bu da, erkeklere sözünü dinletme yeteneğiydi. Binbaşı Wright gibi, Protea Castte'ın kaptanı gibi adamların, seslerini kesip büyük bir ciddiyetle Centaine'in sözlerini dinlemelerini seyretmek inanılacak gibi değildi.

«O daha bir çocuk!» diye şaşıyordu Anna. «Ama ona büyük hanım muamelesi yapıyorlar... yo, daha bile fazla... ona kendi eşitleriymiş gibi davranmaya başlıyorlardı.»

Bu gerçekten şaşılacak bir şeydi. Emmeline Pankhurst'la Annie Kenney başkanlığında yığınla kadının uğrunda binalar yaktığı, kendilerini atların ayakları altına attığı, açlık grevlerine girdiği, ölüm cezalarına çarptırıldığı

payeyi veriyorlardı bu erkekler gencecik bir kıza.

Centaine erkeklere kendini dinletiyordu. Çoğunlukla da onlara istediğini yaptırıyordu. Ama kadınların yüzyıllardan beri geliştirip kusursuzlaştırdığı cinsiyet gücünü kullanmayacak tiplerden de değildi. Buna mantığını katıyor, karakterinin gücünü ekliyordu. Hepsi birlikte, o gülümsemesiyle, o derin bakışlarıyla birleşince, karşı koyulmaz bir bütün oluşturuyordu. Söz gelişi»

Binbaşı Wright'm onu 'A' güvertesiyle sınırlayan yasağı ancak beş gün sürebildi.

Centaine'in günleri son dakikasına kadar dolu olmakla birlikte, son hedefini bir an bile gözünden kaçırmıyordu. Her an gözü ufuklarda, Michael'ın doğduğu kıtayı, kendi çocuğunun doğacağı, güç kazanacağı kıtayı görmeyi amaçlıyordu.

Ne kadar meşgul olursa olsun, öğle kampanyasını asla kaçırmıyordu. Birkaç dakika kala soluk soluğa kaptan köprüsüne varıyor, üniformasının etekleri havada uçuşarak selam çakıp,

«Köprüye giriş izni istiyorum, efendim,» diyordu. Nöbetçi subay da zaten onu beklemekte olduğundan, hemen onu selamlıyor.

«İzin verilmiştir, tam vaktinde yetiştin, Güneş Işığı!» diyerek karşılıyordu.

Centaine sekstantı kaldırıp tepedeki güneşe bakıyordu o zaman. Geminin rotasını kontrol edip haritaya işaretliyordu.

«İşte, bak, Güneş Işığı, 17°23' güney. Cunene nehrinin ağzından yüz altmış deniz mili kuzey batıdayız. Cape Town'a dört güne kadar varırız. Tanrı ve hava izin verirse.»

Centaine haritayı hevesle inceliyordu. «Daha şimdiden Güney Afrika kıyılarının açığındayız, değil mi?»

«Hayır, hayır! Orası Alman Batı Afrikası. Kayzer'in sömürgelerinden biriydi, iki yıl önce Güney Afrikalılar fethetti.»

«Nasıl bir yer? Balta girmemiş orman mı? Savana mı?»

«Nerede o şans, Güneş Işığı? Orası dünyanın en berbat çölü.»

Centaine harita odasından çıkıp köprünün yan tarafına yürüdü, doğuya doğru baktı. Ufkun gerisinde hala görünmeyen koca kıtaya doğru.

«Ah, sabırsızlıktan ölüyorum görebilmek için!»

***

Bu at tam bir çöl hayvanıydı. Ataları nice kralları, Bedevi reislerini Arabistan çöllerinde sırtlarında taşımıştı. Sonra soyu haçlılar tarafından kuzeye, Avrupa'nın daha soğuk iklimlerine götürülmüş, yüzlerce yıl sonra Alman sömürge savaşları sırasında Afrika'ya getirilip Bismarck'ın süvari birliğiyle Lüderitzbucht limanına çıkarılmıştı. Afrika'da bu hayvanlar Boer'lerin sağlam binek atlarıyla, Hottento'ların çöle alışkın hayvanlarıyla çiftleştirilip sonunda bu yaban toprağına ve onun gerektirdiği işlere çok uygun olan bir yaratık elde edilmişti.

Burun delikleri Arap atlarındaki gibi geniş, başı onlar gibi biçimliydi. Ayakları yumuşak çöl toprağına uygun, kürek gibi enliydi. Fıçı gibi göğsünde kocaman akciğerleri, güneş ışınlarının en kötülerini kovacak açık kahverengi teni, onu gündüzlerin kavurucu sıcağından ve çöllerdeki gece soğuğundan koruyacak tüyleri, binicisini süt gibi ufuklara ve daha ilerilere taşıyabilecek bacakları ve kalbi vardı.

Binicisi de karışık kanların ürünüydü. Tıpkı atı gibi o da çöllerin, uçsuz bucaksız toprakların adamıydı.

Annesinin Berlin'den çıkmasına sebep, Büyükbabasının Alman Batı Afrikasındaki kuvvetlere ikinci komutan olarak atanması olmuştu. Ailesinin itirazlarına rağmen annesi, yalnızca arazi ve ruh zenginliğine sahip bir Boer ailesinin oğluyla tanışıp evlenmişti. Lothar bu birleşmenin tek çocuğuydu. Okulunu bitirmek için annesinin ısrarıyla Almanya'ya gönderilmişti. İyi bir öğrenciydi ama Boer savaşının çıkması eğitimini yarıda bırakmasına yol açmıştı. Annesi onun Boer kuvvetlerine katılmak niyetinde olduğunu, Lothar'ın hiç habersiz Windhoek'e dönmesiyle öğrenilmişti. Kadının ailesi zaten savaşçı bir aileydi. Lothar yanına Hottento hizmetkarını alıp üç de yedek atla uzaklaşırken annesi büyük gurur duydu. Çocuk, çoktan İngilizlere karşı savaşmakta olan babasını bulmaya gidiyordu.

Lcthar babasını Magersfontein'le buldu. Efsanevi Boer komutanı olan amcası Koss De La Rey de oradaydı. Genç adam iki gün sonra ilk savaşına katıldı. Magersfontein'deki geçitten geçip Kimberley'i işgalden kurtarmak isteyen İngilizlere karşı savaştı.

Lottar De La Rey, o savaşın sabahında ondördüncü doğum gününü beş gün geçirmiş bulunuyordu. Saat daha sabahın altısı olmadan ilk İngilizini öldürdü. Bu hedef ona göre geyik avındaki hedeflerden çok daha kolaydı.

Lothar, diğer beşyüz seçkin nişancıyla birlikte, Magersfontein tepelerinin

eteklerinde, kazılmasına yardım ettiği siperin içinde duruyordu. Siper kazıp içine girme fikri başlangıçta Boer'lere pek ters gelmişti. Onlar yaman süvariler olup, hızlı saldırılardan hoşlanırlardı. Ama General De La Rey onları bu yeni taktiği denemek gerektiğine ikna etmiş, yaklaşan İngiliz süvarileri de sabahın ,o ilk aldatıcı ışıklarında siperlere doğru boş bulunup ilerlemişlerdi.

Lothar'ın bulunduğu tarafa gelen birliğin başında güçlü, yapılı bir adam vardı. Pos bıyıkları kızıl kızıl parlıyordu. Askerlerin on adım kadar önünde, başındaki miğferi çapkınca bir kaşına eğmiş, sağ elindeki kılıcı kınından çekilmiş olarak ilerlemekteydi.

Tam o sırada Magersfontein tepelerinden güneş doğdu, olgun turuncu ışığını apaçık, dümdüz alana yaydı. Yaklaşan birlik sahne ışığı altındaymış gibi ortaya çıktı. Kusursuz bir nişan alma ışığıydı bu. Boer'ler zaten siperlerinin hemen önündeki alanı adımlarıyla ölçmüş, uzaklıkları işaret taşlarıyla belirlemişlerdi.

Lothar ortadaki İngilizin tam alnına nişan aldı ama tıpkı yanındaki adamlar gibi onun da içinde bir isteksizlik vardı. Bu işin cinayetten pek farkı yoktu. Tam o sırada omzundaki Mauser sanki kendiliğinden tepti, kurşunun sesi ona çok uzaklardan geliyormuş gibi geldi. İngiliz subayının miğferi başından fırlayıp yerde yuvarlandı. Adam biraz geriye sıçrar gibi oldu, kolları iki yanına açıldı. Kurşunun kafatasına çarpma sesi Lothar'a geri geldi. Sanki olgun bir karpuz, taş bir zemine düşmüştü.

Kılıç elinden düşerken güneşte parladı, sonra adam da ağır, zarif bir dönüşle kısa otların arasına yuvarlandı.

Yüzlerce asker o siperlerin karşısında kendini yere atıp yattı kaldı. Bir teki bile başını kaldırmaya cesaret edemiyor, ilerdeki siperlerde bekleyen tüfeklerin en keskin nişancılara ait olduğunu hepsi biliyorlardı.

Afrika güneşi dizlerinin arkasını yaktı, ciltlerinin su toplayıp şişmesine yol açtı, derileri olgunlaşmış meyveler gibi yarılıp açıldı. İçlerinden yaralı olanlar su, su diye inledi, Boer siperlerinden birkaç kişi mataralarını onlara fırlattı ama, mataralar onların bulunduğu yere kadar ulaşamadı.

. Lothar o günden bu yana elli kişi öldürdüğü halde, ömrünün sonuna kadar asla unutmayacağı gün o gündü. Onu hep, çocukluktan çıkıp erkek olduğu gün olarak düşünürdü.

Matarasını atanlardan biri değildi Lothar. Tersine, İngilizlerden iki tanesini mataralara doğru emeklemeye çalışırken vurup öldürmüştü. Annesiyle

babasının kucağındayken içine işlemeyen başlayan İngiliz nefreti o gün tomurcuklanmış, onu izleyen yıllarda da meyvelerini vermişti.

İngilizler babasını da, onu da, yaylalarda hayvan avlar gibi avlamaya çalışıyordu her an. Hep peşlerindeydiler. Sevgili teyzesiyle üç kuzini difteriden İngiliz kamplarında ölmüştü. Lothar, İngilizlerin Boer kadınlarına verdikleri ekmeğin içine olta iğneleri sakladıklarına, kadınların boğazlarını yırttıklarına inandırmıştı kendini. Kadınlara, genç kızlara, çocuklara karşı savaşmak da tam İngilizlere göre bir şeydi!

Kendisi, babası ve amcaları zafer umudu sona erdikten sonra da savaşmaya devam etmişlerdi. Acı Son'cular diyorlardı kendilerine gururla. Diğerleri yürüyen iskeletler kadar sıska, dizanteriden bitkin, güneşten ve besinsizlikten vücutlarında yaralar açılmış durumda, silahlarında üç şarjör kurşun kalmış olarak teslim olmaya gittiklerinde Petrus De La Rey'le oğlu onlarla birlikte gitmemişti.

Petrus De La Rey, yanında onyedi yaşındaki oğluyla, başı açık, dikilip durmuş, «Duy yeminimi Tanrım!» diye bağırmıştı.

«İngilizlere karşı savaşımız asla bitmeyecek. Yemin ediyorum ey Tanrım!»

Sonra siyah deri kaplı kutsal kitabı Lothar'ın eline vermiş, ona da aynı yemini ettirmişti.

«İngilizlere karşı savaşımız asla bitmeyecek...» Lothar babasının yanında durup hainlere, savaşa devam etmek istemeyen korkaklara, Louis Botha'ya, Jannie Smuts'a, hatta kendi amcası Kocs De La Rey'e lanetler okumuştu. «Halkını düşmana satanlar inşallah ömürleri boyunca İngiliz tokmağı altında yaşar, bin yıl da cehennemde yanar.»

Sonra babayla oğul arkalarını dönüp atlarını sürmüşler. Alman İmparatorluğu topraklarının derinlerine doğru gitmişler, diğerlerini İngilizlerle barışmak üzere kaderlerine bırakmışlardı.

Baba da, oğul da kuvvetli, çalışkan, zeki ve cesur olduğundan, beri yandan Lothar'ın annesi de tanıdığı bol olan iyi bir Alman ailesine mensup bulunduğundan, Alman Güney Batı Afrikası'nda iyi para kazandılar.

Lothar'ın babası Petrus De La Rey kendi kendini yetiştirjniş bir mühendis olup bir hayli ustalığa ve kurnazlığa sahipti.

Bilmediği şeyleri de kendi uydururdu. «N Boer maak cltyd'n plan» sözüne pek bağlıydı. Bu söz, «Bir Boer her zaman plan yapar.» anlamına geliyordu.

Karısının tanıdıkları kanalıyla Lüderitzbucht limanındaki mendirek yapımını o üstlendi, bu iş başarıyla sonuçlanınca, Orange nehrinden kuzeye, Winahoek'a, yani başkente giden demiryolunun yapımı işini aldı. Mühendislik bilgilerini Lothar'a da öğretti. Çocuk hızla öğrendi. Yirmi bir yaşına geldiğinde De La Rey ve Oğlu inşaat şirketinin ortağıydı.

Annesi Christine De La Rey ona iyi bir Alman ilesinden güzel, sarışın bir kız seçti, kızı bir takım diplomasi hileleriyle oğlunun yörüngesine soktu. Lothar'ın yirmi üçüncü yaş gününden önce evlendiler. Kız Lothar'a çok güzel, sarışın bir oğlan doğurdu. Lothar oğluna bayılıyordu.

O sırada İngilizler onların hayatına bir kere daha karıştı, Alman İmparatorluğunun yasal ihtiraslarına karşı gelerek tüm dünyayı savaşa boğma tehdidini savurdular. Lothar'la babası.

Vali Seitz'e gittiler, arazinin uzak taraflarında. Alman kuvvetlerinin İngiliz istilasına karşı savaş vermek zorunda kalacakları yerlere kendi paralarıyla malzeme istasyonları kurma teklifi yaptılar. İstilanın Güney Afrika Birliğinden geleceğine inanılıyordu.

Orası şimdi Smuts ve Louis Botha denilen o dönekler tarafından yönetilmekteydi.

Windhoek'de bir Alman deniz yüzbaşısı vardı o sıra. De La Rey'lerin teklifinin değerini hemen anladı, Vali'yi bunu kabul etmesi için zorladı. Baba ve oğulla birlikte İskelet Sahili denilen ve bu isme pek yakışan kıyı boyunca bir yolculuk yaptı, Alman donanma gemilerinin ikmal yapabileceği üst mevkilerini birlikte saptadılar. Lüderitzbucht ve Walvis körfezi bir gün Birlik kuvvetleri tarafından alınsa bile, bu üsler işe yarayacaktı.

Walvis Körfezi meskun alanıyla Swakopmund'un üç yüz mil kadar kuzeyinde ıssız ve muhafazalı bir yer buldular. Buraya karadan ulaşmak hemen hemen imkansızdı. Geride ateşle kavrulan çöller vardı. Bir küçük kıyı gemisine donanma malzemesini yüklediler. Malzeme onlara Bremerhaven'den gizlice bir Alman yolcu gemisiyle gönderilmişti. 500 ton yakıt, 44 galonluk varillerdeydi. Ayrıca motor yedek parçaları, konserve yiyecekler, küçük silahlar, cephane, dokuz inç'lik deniz mermileri, ondört tonluk uzun Mark VII akustik torpidoları vardı. Eğer Alman U-botları güney okyanuslarında harekata geçmek zorunda kalırlarsa, onları donatabilecekti bu malzeme. Herşey seçilen yere taşındı, kule gibi yükselen kayaların arkasına gömüldü.

Bu gizli malzeme üssü bittikten birkaç hafta sonra, Arşdük Rranz Ferdinand,

Saraybosna'da öldürüldü, Kayzer de Alman İmparatorluğunun çıkarlarını korumak amacıyla Sırp ihtilalcilerinin üzerine yürümek zorunda kaldı. Fransa'yla İngiltere hemen bunu fırsat bildiler, zaten özleyip durdukları savaşı başlattılar.

Lothar'la babası atlarını eğerlediler, Hottentot hizmetkarlarını çağırdılar, karılarını ve Lothar'ın oğlunu öpüp vedalaştılar, komando olarak bir kere daha İngilizlerin ve Birlik'çi kuklaların üzerine yürüdüler. Kuvvetleri altı yüz kişi kadar olup, Boer generali Maritz'in komutasındaydı. Orange nehrine varıp kamplarını kurdular, saldıracakları anı beklediler.

Her gün yeni yeni silahlı adamlar gelip onlara katılıyordu.

Sakallı, sağlam, gururlu adamlardı, yaman savaşçılardı bunlar.

Mauser'leri omuzlarına asılı, fişeklikleri göğüslerinde çaprazdı.

Neşeli bir selamlaşmadan sonra, yeni haberleri aktarıyorlardı.

Gelen haberler hep iyiydi.

Eski savaş arkadaşları, «Komando!» çığlığına cevap verircesine gelip katılıyordu. Boer'ler, Smuts'la Botha'nın İngilizlerle yaptığı o hileli barış anlaşmasına her yerde karşı çıkmaktaydılar. Eski Boer generallerinin hepsi yine araziye çıkmışlardı. De Wet, Mantar vadisinde kamp kurmuştu. Kemp, Treurfontein'de, sekiz yüz kişilik kuvvetiyle hazırdı. Beyers'le Fourie de ortalara dökülmüş, Almanlardan yana, İngilizlere karşı olduklarını belirtmişlerdi.

Smuts'la Botha, Boer'le Boer arasında patırtı çıkmasını istemiyor gibiydiler. Çünkü Birlik askerlerinin yüzde yetmişi Hol landa doğumlu askerlerdi. İki lider yalvarıyor, dil döküyor, her gün asilerin kamplarına elçiler yolluyor, kan dökülmesine yol açmamak istiyorlardı ama, asi kuvvetler de her geçen gün biraz daha güçlenip biraz daha güven kazanıyorlardı. Derken bir mesaj aldılar. Mesajı Windhoek'den at üstünde çölü aşan bir ulak getirmişti. Kayzer'in kendisinden geliyormuş mesaj. Vali Seitz tarafından ulaştırılıyordu.

Amiral Graf Von Spee'nin Dpee'ye Horn burnunu dolaşıp güney Atlantik ablukasını yarmasını, Güney Afrika sahillerini bombalayarak İngilizlere ve Birlikçilere karşı ayaklanan asilere destek olmaaını emretmişti.

Asiler kızgın çölde sevinç içinde alkış tutuyor, marşlar söylüyor, hem amaçlarının doğruluğundan hem zaferden emin bulunuyorlardı. Pretoria'ya doğru yürüyüşe geçmek için tek bekledikleri, son Boer generallerinin de gelip

kendilerine katılmasıydı.

Lothar'ın amcası Koos De La Rey artık yaşlanmış, zayıflamış olduğundan, hala gelmemişti. Lothar'ın babası ona haberler yolluyor, görevini yapması için onu zorluyordu ama, adam Jennie Smuts'un o hilekar konuşmalarına ve Louis Botha'ya duyduğu o yanlış sevgi ve bağlılığa kendini kaptırmış, bir türlü gelmiyordu.

Koen Brits de beklemekte oldukları bir başka Boer lideriydi. Dev bir granitti o sanki. İki metre boyundaydı. Bir koca şişe Cape Smoke'u, başkalarının bira içtiği gibi kolayca dikip içer, öküzü kucaklasa havaya kaldırır, kendi tükürdüğü tütünü Mauser'iyle yirmi adımdan vurur, kaçan geyiği ikiyüz adımdan mıhlardı. Ona ihtiyaçları vardı. O bir kere hangi tarafa gitmek istediğine karar verirse, bin savaşçı takılırdı peşine.

Jannie Smuts da bu inanılmaz adama bir mesaj yollamıştı.

«Komandolarını al, yanıma gel, Oom Koen,» demişti. Cevap da hemen gelmişti. «Ja, eski dostum, atlarımıza bindik, yola çıkmaya hazırız... ama kime karşı savaşıyoruz... Almanya'ya mı, yoksa İngiltere'ye mi?» Böylece asiler Brits'i Birlikçilere kaybetmiş oldular.

Koos De La Rey kesin kararını vermek üzere Jannie Smuts' la yapacağı bir toplantıya giderken, Pretoria dışında bir polis barikatıyla karşılaştı, şoförüne yarıp geçmesi için talimat verdi.

Polisler onu kafasından vurdular. Asiler böylece De La Rey'i de kaybetmiş oldu.

Tabii Jannie Smuts denilen o soğuk, kurnaz şeytanın da bir özrü vardı. O barikatı, banka soyan bir çetenin kaçmasını engellemek için koyduklarını söylüyordu. Foster çetesi deniyordu o çeteye. Polis, arabadaki kimseyi onlardan biri sanarak ateş açmıştı. Lothar'ın babası, ağabeyinin cinayet haberini alınca açık açık ağladı. Artık dönüş olmadığını anlamışlardı. Görüşmelere falan olanak kalmamıştı. Silahla koruyacaklardı bölgelerini.

Plana göre tüm asi komandoların Orange nehrinde Maritz'e katılması gerekiyordu ama, karşılarındaki kuvvetlerin de çevikliğini biraz azımsamışlardı. Karşı tarafta benzinle işleyen taşıtlar vardı. Ayrıca Botha'yla Smuts'un en başarılı Boer generalleri olduklarını da unutmuş gibiydiler. Sonunda harekete geçtiklerinde, karşılarındaki iki liderde öfkeli mamboların ölümcül bızıyla harekete geçti.

De Wet'i Mantar vadisinde kıstırıp komandolarını top ve makinelilerle

biçtiler. Cok kayıplar verildi, De Wet bu sefer Kalahari çölüne kaçtı, Koen Brits ve motorize askerleri peşine düşüp onu çöldeki Waterburg'da yakaladılar.

Bundan sonra birlikçileri geri dönüp Beyers'le komandolarını Rustenberg yakınlarında buldular. Beyers savaşı kaybedince Vaal nehrinden yüzerek kaçmaya kalktı. Çizme bağları birbiri? ne dolaştı, cesedini üç gün sonra nehrin aşağı kıyılarında bir yerde buldular.

Orange nehrinde Lothar'la babası kaçınılmaz saldırıyı bekliyorlardı ama, kötü haberler onlara Birlikçilerden daha çabuk ulaştı.

İngiliz Amirali Sir Doveton Sturdee, Von Spee'nin yolunu Falkland adalarında kesmiş, Scharnhorst ve Gneisenau adlı en büyük kruvazörlerini batırmış, sonra diğer gemilerini de batırıp bu arada yalnızca on İngiliz şehit vermişti. Asilerin kurtarılma umudu da Alman filosuyla birlikte batmış oluyordu.

Yine de, Birlikçiler geldiğinde adanmışçasına savaştılar ama boşuna oldu. Lothar'ın babası karnından bir kurşun yedi, Lothar onu savaş alanının dışına taşıdı, çölden tekrar Windhoek'e götürüp Christina'nın ona bakmasını sağlamak istedi. Susuz çöllerde beş yüz millik feci bir yolculuk yapmaları gerekiyordu. İhtiyarın ağrısı o kadar fazlaydı ki Lothar onun için ağlamaya başladı. Derken yara, delinen barsaklardan taşanlar nedeniyle mikrop kaptı, çıkan koku geceleri sırtlanları kamplarının çevresine çekmeye başladı.

Ama ihtiyar sağlamdı. Ölmesi birkaç gün sürdü.

Ölüm kokan son soluğunda oğluna, «Bana söz ver, .oğlum,» dedi. «İngilizlerle savaşın hiç bitmeyeceğine söz ver.»

«Sana söz veriyorum, Baba.» Lothar yanağını öpmek üzere ona doğru eğildiğinde ihtiyar gülümsedi ve gözlerini kapadı.

Lothar onu oradaki bir ağacın dibine gömdü. Sırtlanlar kokuşunu alıp mezarı kazmasın diye iyice derine gömdü. Sonra atına binip Windhoek'e, evine döndü.

Alman komutanı Albay Flanke, Lothar'ın değerini anladığı için ondan adam toplamasını istedi, Lothar küçük bir grup sağlam Boer topladı. Aralarında Almanlar, Bondelswart Hottentot' lan, siyah kabilelerden birkaç kişi vardı. Onları çöle götürüp Birlikçilerin işgal kuvvetlerini beklemeye başladı.

Smuts'la Botha 45.000 adamla gelip Swakopmund'la Lüderitzbucht'da karaya çıktılar, oradan içerlere ilerlemeye başladılar. Her zamanki taktiklerini

kullanıyor, yıldırım hızıyla, uzun süre su için bile mola vermeksizin ilerliyorlardı. Saldırıları çevirme taktikli ve uzun süreliydi. Boer Savaşında atları nasıl kullanıyorlarsa, bu sefer de benzinle işleyen taşıtları öyle kullanıyorlardı. Bu kuvvete karşı, 300.000 mil karelik, 1.000 mil kıyı şeridi olan bölgeyi korumak için Franke'ın elinde 8.000 askeri vardı.

Lothar'la adamları Birlikçilere karşı kendi özel taktiklerini kullanarak savaştılar, kuyuları zehirlediler, demiryollarını dinamitlediler, malzeme depolarına saldırdılar, pusular kurup mayınlar döşediler, gece veya şafak vakti baskınlar yaptılar, atları kaçırdılar. Lothar'ın adamları, dayanma güçlerinin sonuna kadar zorlandı.

Sonuç çıkmadı. Botha'yla Smuts minik orduyu aralarına kıstırdılar, kendileri 530 ölü vererek Albay Franke'ı şartsız teslim olmaya zorladılar. Lothar De La Rey'i ise böyle bir şeye zorlayamadılar. Babasına verdiği sözü tutmak için kendi grubundan kalanları yanına alıp kuzeye, o korkulu ölüm diyarına yollandı, mücadelesine orada devam etmeyi amaçladı.

Lothar'ın annesi Christina ile karısı ve çocuğu, Almanların götürüldüğü kampa götürüldüler. Bu kamp Birlikçiler tarafından Windhoek'de kurulmuştu. Orada üçü birden öldüler.

Bir tifo salgınından öldüler ama Lothar De La Rey onların ölümünden kimi sorumlu tutacağını biliyordu. Çölde kaldığı sürece bu nefretini işleyip geliştirdi. Elinde geriye bir tek o nefret kalmıştı ne de olsa. Ailesi İngilizler tarafından öldürülmüştü. Mallarına, tüm varlığına el konmuştu. Onu artık nefreti güdüyordu.

Tepenin doruğunda, atı üzerinde durup Benguela akıntısının yaladığı yeşil Atlas okyanusuna bakarken öldürülen ailesini düşünmekteydi.

Annesinin yüzü karşısındaki sisli kıyıda belirir gibi oldu.

Ock güzel bir kadındı annesi. Uzun boylu, heykel gibi, gür sarı saçlı... fırçaladığı zaman dizlerine kadar gelirdi saçları. Onları örer, başının tepesine taç gibi kaldırır, boyunun daha da uzun görünmesini sağlardı. Gözleri de altın rengiydi. Dişi bir leopar gibi dosdoğru, buz gibi bakardı insanın gözüne.

Wagner'in Valkyri'leri gibi şarkı söylerdi. Müzik, kültür ve sanat sevgisini Lothar'a da aşılamıştı. Ayrıca kendi güzelliği, o klasik Teutonik hatları da geçmişti oğluna. Şu anda geniş kenarlı şapkasının altından omuzlarına sarı bukleleri dökülüyordu.

Annesininki gibi onun da saçları yeni dökülmüş bronz rengindeydi. Ama

kaşları gür ve koyu renkti. Leopar gözlerinin üzerinde çatık duruyordu. Benguela'nın gümüş sislerini dikkatle araştırıp durmaktaydı bakışları.

Manzaranın güzelliği Lothar'ı tıpkı müzik gibi etkiliyordu.

Mozart çalan kemanlar gibi. Ruhunun merkezinde mistik bir melankoli duygusu doğuruyordu. Deniz yeşil ve durgundu. Kadife gibi yüzeyini buruşturan tek bir kıpırtı bile yoktu. Okyanusun o kısık, zarif mırıltısı bir kabarıyor, bir siniyor, sanki yaratılışın soluğunu yansıtıyordu. Kıyıdaki koyu renk yosunlar okyanusun hareketine ayak uyduruyor, ama oralarda bile beyaz köpükler oluşmuyordu. Yosunlar zarif, ağır bir menüe yapmaktaydılar adeta. Eğiliyorlar, dalgalanıyorlardı okyanusun ritmiyle.

Körfezin iki yanındaki burunlar kayalıktı. Kayalar geometrik biçimler almışlardı. Üzerlerinde beyaz deniz kuşları, martılar vardı. Martıların kanatları, sisten geçen güneş ışığında parıldıyor, çığlıkları rüzgarsız havada Lothar'ın bulunduğu tepeye kadar ulaşıyordu.

İki burnun ortasındaki körfez kayalık değil, kumsaldı. Aslan rengi bir kumsal. Onun gerisinde geniş bir iç göl vardı. Sığ sularda uzun bacaklı Flamingo'lar dolaşıyordu. Pembe renkleri inanılmaz bir ateş gibiydi. Lothar'ın gözlerini denizden kendilerine çekiyorlardı durmadan.

Flamingolar göldeki tek kuşlar değildi. Pelikanlar, siyah balıkçıllar, daha kısa bacaklı kuşlar da araştırıyordu bu besini bol suları.

Lothar'ın durmakta olduğu tepeler, dev bir yılanın sırtını andırmaktaydı. Kıyıya paralel olarak yüksele alçala, kıvrıla kıvrıla ilerliyordu. En yüksek yerleri yüz seksen metreye varıyordu. Biçimleri deniz rüzgarıyla yontularak oluşmuştu.

Birden denizin ta ilerisinde kara bir hareket kıpırdadı, ipek gibi yeşil yüzey, çelik rengine dönüştü. Lothar sinirlerinin seğirdiğini, kanının bir beklenti heyecanıyla yarıştığını hissedip bakışlarını o yöne çevirdi. Haftalardır beklediği, burada uğruna nöbet tuttuğu şey miydi bu? Dürbününü göğsünden gözlerine kaldırdı ve içinde bir hayal kırıklığı hissetti.

Gördüğü yalnızca bir köpek balığı sürüşüydü. Ama ne sürü! Önce hafif bir tümsek gibi belirmişti suyun üzerinde. Lothar' m bakışları altında kabardı, yayıldı, hayvanlar çevredeki planktonları yemek üzere harekete geçti. Denizde bir kıpırtıdır gidiyor, üç millik bir çevreye kadar yayılıyordu. Hayatla kaynamaktaydı okyanus. Kafileler halindeydi bu iri balıklar. Her biri pek büyük de sayılmazdı ama, biraraya gelince sürünün boyu beş mil kadar vardı.

Üstlerinde kuşlar çığlık atarak uçuyor, dönüp dalıyor, suya çarptıkları zaman damlaları sıçratıyorlardı. Gruplar halinde martılar bir ileri bir geri uçmaktaydı. Köpek balıklarının üçgen kuyrukları bir gemi gibi aldırmadan, düzenli bir hızla ilerledi.

Lothar bir saat kadar bu manzarayı hayranlıkla seyretti, sonra birden, sanki bir sinyal verilmiş gibi tüm canlılar yokoldu, birkaç dakika içinde okyanusa tekrar sükûnet çöktü. Tek hareket suların yine eskisi gibi kabarıp alçalması ve üzerindeki sisin ileri geri kıpırdaması oldu.

Lothar atından indi, eğerin yan heybesinden eline bir kitap alıp kumsala indi, uzandı. Birkaç dakikada bir, başını okuduğu sayfadan kaldırıyor, karşılara bakıyordu. Saatler geçti.

Sonunda ayağa kalktı, gerindi, atına doğru yürüdü. Bugünkü boşuna nöbet de böylece bitmiş oluyordu. Bir ayağı üzengide, durup denize, batmakta olan güneşe doğru tekrar dikkatle baktı.

O bakarken deniz gözlerinin altında sanki açıldı, ortaya kocaman, karanlık bir cisim çıktı. Deniz canlılarının hepsinden iriydi. Islak ıslak parlıyor, güvertesinden, çelik bordasından sular boşalıyor, suyun üzerinde ilerliyordu.

«Nihayet!» diye bağırdı Lothar heyecanla. Rahatlamıştı.

«Hiç gelmeyecekler diye sanmaya başlamıştım!»

Dürbünüyle o upuzun, kötü, kara gemiye dikkatle baktı.

Bordanın dibine doğru, yapışmış midye kabukları, yosunlar görünüyordu. Uzun süreden beri denizde olduğu, zor koşullardan hırpalandığı belliydi. Yüksek kulesindeki numarası hemen hemen silinmişti. Lothar onu zorlukla U32 olarak okudu. Sonra dikkati denizaltının ön güvertesindeki bir harekete doğru çekildi.

Kapakların birinden bir atış ekibi güverteye fırladı, hızlı ateş eden toplara doğru koştular. Riske girmek istemiyorlardı.

Lothar topların kendi bulunduğu tarafa doğru döndüğünü gördü. Kıyıdan gelecek herhangi düşmanca harekete karşılık vermeye hazırdılar. Kulenin üstünde insan başları gözüktü, dürbünlerin kendisine doğru çevrildiğini de gördü.

Lothar hemen eğer çantasından sinyal roketini buldu, roketin kırmızı alevi bir kavis çizerek gökte uçtu, ona bir anda denizaltının roketlerinden biri karşılık verdi.

Lothar derhal atının sırtına atladı, onu tepenin öbür yanına indirdi. Kaya kaya iniyorlardı. Hayvanın kalçaları topra ğa değiyordu kayarken. Çevrelerindeki kumlar da onlarla birlikte kayıyordu.

Tepenin dibine varınca Lothar atını toparlayıp ayağa kaldırdı, nemli kumların üzerinde uçarcasına uzaklaştılar Lothar şapkasını havada sallıyor, üzengiler üzerinde ayağa kalkıyor, sevinçle, gülerek bağırıyordu. Gölcüğün kenarındaki kampa dalıp eğerden sıçrayarak indi. Denizin getirdiği tahta parçalarıyla kurulmuş kulübelerin birinden birine koşuyor, adamlarını battaniyelerin altında tekmeleyerek uyandırmaya çalışıyordu.

«Geldiler, miskin herifler sizi! Geldiler, çöl çakalları! Yürüyün! Kaldırın kıçınızı yatakta çürümeden!»

Lothar'ın adamları inanması zor bir bıçkınlar grubuydu.

Uzun boylu, adaleli Herero'lar, sarı, mongol suratlı Hottento'lar, çekik gözlü, kavgacı, sinsi Korana'lar, yakışıklı, geleneksel kılıkları içinde Ovambo'lar vardı. Çoğunun üzerinde savaş alanlarından yağmaladıkları giysiler de göze çarpmaktaydı. Kimi geyik ve zebra derisi, devekuşu tüyleri içinde dolaşırken, kiminin başında, öldürdükleri Birlik askerlerinden aşırdıkları miğferler vardı. Silahları Mannlicher, Mauser, Martini Henry ve Lee Enfield 303'lerden başka, bıçak ve mızraklardan oluşuyordu. Av köpekleri kadar kana susamış insanlardı hepsi. Vahşiydiler. Çöl sıcağında ne yapacakları belli olmayan insanlardı.

Bir tek kişiye reis diyorlardı Onlara el kaldıran, tekme atan başkası olsa, ya gırtlağını keserler, ya arkadan kurşunlarlardı.

Ama Lothar De La Rey onları tekmeleye tekmeleye ayağa kaldırmayı başardı, yumruklarının gücüyle diriltti.

«Kıpırdayın, sırtlan boku yiyenler. İngilizler bir gün siz kaşınıp dururken üstünüze geliverecekler»

İki filikalarını savaşın zor günleri başlamadan önce, bir miktar malzemeyle getirmişlerdi buraya. U-bot'u bekledikleri günlerde adamlar onları onarmış, ziftlemiş, hazırlamışlardı.

Lothar'ın direktifi altında koca tekneleri itmeye koyuldular.

Bir yanına yirmi kişi asılıyordu teknenin. Ağırdılar çünkü. Kırk ton taşımak üzere yapılmışlardı. Hala kuş tersi kokuyorlardı.

Teknelerin ağırlığı üstlerinden geçerken kumsaldaki kalaslar gömülmeye başladı.

«Herkes yardım etsin!» diye uludu Lothar. Adamları karanlıkların içinden çıkıp ritmik hareketlerle, bağırarak, tempo tutarak tekneleri santim santim ilerlettiler, sonunda suya kaydırıp yüzdürmeyi başardılar.

Lothar burunda, elinde fırtına fenerini yukarıya kaldırmış duruyor, kürekçiler küreklere asılıyor, soğuk, kara suların arasında ilerliyorlardı. İlerdeki karanlıkta onlara yol gösterecek bir ışık parlayıp söndü, sonra çabucak U-bot'un koca karartısını karşılarında gördüler, filika ona rampa etti. Alman denizcileri halatlarıyla hazırdılar. Bir tanesi kolunu uzatıp Lothar'a destek oldu, Lothar çelik bordaya tırmandı.

U-bot'un kaptanı köprüde onu bekliyordu.

«Underseeboot Kapitan Kurt Kohler,» diyerek topuklarını şaklatıp selam çaktı, sonra bir adım atıp Lothar'ın elini sıktı.

«Sizi gördüğüme çok sevindim, Her La Rey. Yalnızca iki günlük yakıtımız var.» Köprünün ışığında, denizaltıcının yüzü pek solgundu. Tenine balmumu gibi bir ton gelmişti. Uzun süre ışıktan uzakta yaşamış bir yaratığa benziyordu. Gözleri çukurlarına kaçmış, ağzı ise bıçakla kesilmiş bir yarayı andırıyordu.

Lothar karşısında ölümü ve korkuyu o derin karanlıklarda tanımış bir insan bulunduğunu anlıyordu.

«Yolculuğunuz başarılı geçti mi. Yüzbaşı?»

«Denizde yüz yirmi altı gün geçirdik, yirmi altı bin tonluk düşman gemisi batırdık,» diye başını salladı denizaltıcı.

«Tanrı yardım ederse bir yirmi altı bin ton daha batırırsınız,» dedi Lothar.

«Tanrının yardımıyla ve sizin yakıtınızla,» diye ona katıldı yüzbaşı da. İlk varillerin yüklenmekte olduğu güverteye baktı, sonra Lothar'a döndü. «Torpidonuz var mı?» diye sordu hevesle.

Lothar, «Merak etmeyin,» diye güvence verdi ona. «Torpidolar hazır ama, silahtan önce yakıtı yükleyelim diye düşündüm.»

«Elbette.» U-bot'un depoları boş olarak düşman kıyılarda bir İngiliz savaş gemisine yakalanması halinde durumunun ne olacağına ikisi de değinmediler.

Yüzbaşı, «Benda hala biraz schnapps var,» diye konuyu değiştirdi. «Subaylarım ve ben şeref duyarız...»

Lothar çelik merdivenden denizaltının içine inerken midesinin ağzına geldiğini hissetti. Koku burada ele tutulacak kadar yoğun, adeta katıydı. İnsanların buna birkaç dakikadan fazla nasıl dayanabileceğini merak etti.

Altmış insanın kapalı bir yerde aylarca yaşamasından gelen kokuydu bu. Güneşsiz, temiz havasız, yıkanma ve çamaşır yıkama olanaklarından mahrum bir hayatın kokuşuydu. Sürekli rutubetin, üniformalarını ye şile dönüştüren mantarın, yanan sıcak yakıtın, korku terlerinin, 126 gün boyunca geceli gündüzlü üzerinde yatılmış çarşafların, hiç değiştirilemeyen çorapların ve çizmelerin, ancak yirmi dört saatte bir boşaltılabilen tuvalet kovalarının kokuşuydu.

Lothar tiksintisini sakladı, kaptan onu subaylarına tanıştırırken topuklarını birbirine vurup selam verdi. Üst güverte o kadar alçaktı ki Lothar başı eğik durmak zorunda kalıyordu.

Koridor kapılarının darlığından, iki adam yanyana geçerken yan dönmek zorundaydılar.

«Düşman gemileriyle ilgili herhangi bir istihbaratınız var mı Herr De La Rey?» Kaptan kristal bardaklara pek az schnapps ölçüp koydu, şişenin son damlası akınca içini çekti.

«Ne yazık ki benim istihbaratım yedi günlük.» Lothar kadehini kaldırıp subayları selamladı, hepsi içkilerini "içince devam etti. «Aucklenxi askeri gemisi sekiz gün önce Durban'a demirledi. 2.000 Yeni Zelandalı süvari taşıyor. Ayın 15'inde tekrar yola çıkması bekleniyordu...»

Güney Afrika Birliği memurları arasında onlara sempati duyanların sayısı epey kabarıktı Babaları, aileleri Boer savaşına katılmış kadın ve erkekler vardı. Bir kısmının akrabaları Smuts'la Botha'nın kamplarına kapatılmış, ihtilal bastırıldıktan sonra bazıları kurşuna bile dizilmişti. Sempatizanların çoğu da Güney Afrika Demiryolu ve Limanlar İdaresinde Posta Telgraf İdaresinde çalışmaktaydı. Bu değerli bilgiler Birlik hükümetinin kendi iletişim olanaklarıyla toplanıp, sonradan Alman ajanlara ve asi eylemcilere aktarılmaktaydı.

Lothar Güney Afrika limanları arasındaki geliş gidişleri bir bir saydı, sonra tekrar özür diledi. «Bu bilgiler Okahandla'daki telgraf istasyonuna geldi. Ama adamlarımdan birinin bilgiyi alıp çölü geçerek buraya varması beş ya da yedi gün sürebiliyor.»

«Anlıyorum,» diye başını salladı Alman kaptan. «Yine de verdiğiniz bu bilgiler bundan sonraki adımlarımı planlamamda çok yardımcı olacak.» Lothar'ın anlattıklarına göre düşmanın yerlerini işaretlediği haritadan başını kaldırdı, konuğunun tedirginliğini ilk defa olarak farketti. Yüzündeki ifadeyi

hala dikkatli ve nazik olarak korudu ama, için için sevinçten mestoluyordu. «Seni koca kahraman! Opera tenoru kadar yakışıklısın!

Rüzgar yüzüne vururken, güneş tepende parlarken rakipsiz cesursun! Keşke seni yanıma alabilsem de cesaretin, fedakarlığın ne demek olduğunu öğretebilsem! İngiliz destroyerlerinin tependen geçip seni aradığını duymak nasıl gelirdi sana? Üzerine doğru gelen torpilin sesini duymak nasıl gelirdi? Denizaltı sarsıldığında, çatlaklardan içeriye su girdiğinde yüzünü görmek isterdim. Karanlıkta kendi dışkının ve korkunun kokusunu duymak, barsaklarını tutamadığını, bacaklarının arasından sıcak bir şeylerin aşağıya doğru aktığını duymak nasıl gelirdi?»

Ama bunları söylemedi. Gülümsedi, mırıldandı. «Keşke size biraz daha schnapps ikram edebilecek durumda olsaydık...»

«Yo, yo,» diye elini sallayıp bu ikramı bir kenara itti Lothar. Bu ceset suratlı herifle leş kokulu gemisi onu tiksindiriyor, hasta ediyordu. «Çok naziksiniz. Ben kıyıya çıkıp yüklemeye nezaret etmeliyim. Bu adamlara güvenilmez Tembel köpekler... doğuştan hırsız hepsi! Bir tek sopadan anlarlar.»

Lothar merdivenden sevinçle çıktı, kuleye varınca serin gece havasını oburlar gibi ciğerlerine çekti. Denizaltının kaptanı da onu izliyordu.

«Hern De La Rey, yüklemeyi şafaktan önce bitirmek zorundayız... burada durumumuz ne kadar nazik, anlıyorsunuzdur. Bir düşman çıkagelirse böyle kıyıda, kapaklarımız açık, depolarımız boş durumda ne kadar tehlikede kalacağımızı takdir edersiniz.»

«Eğer yüklemeye yardım etmek üzere askerlerinizden bazılarını kıyıya yollamak isterseniz...»

Kaptan bir kararsızlık gösterdi. Değerli askerlerini kıyıya çıkarmakla kendini daha da zayıf duruma düşüreceğini hesaplamaktaydı. Bir ölçüp biçti. Savaş bir kumardı. Riskler ve ödüller vardı. Ya ölüm, ya şeref.

«Sizinle yirmi adam yollayayım,» dedi Bu kararı birkaç saniyede vermişti. Lothar onun durumunu anlayıp başını salladı, adamı istemeyerek takdir etti.

Işık şarttı. Lothar denizin getirdiği tahta parçalarından kumsalda bir ateş yaktı, ama ateşle denizin arasına da bir engel dikti. Bu engelin, sisin de yardımıyla, ışığı meraklı İngiliz gözlerinden saklayacağını umdu. Filikaları defalarca yükleyip kürekle denizaltıya götürdüler. Her dolu varil yüklendikçe, bir boş varil geri alınıyordu. Yavaş yavaş denizaltının bordası suya biraz daha gömüldü.

Yakıt depoları dolduğunda sabahın dördü olmuştu. U-bot'un kaptanı köprüde telaşlanıyor, sızlanıyor, her birkaç dakikada bir, kıyı tarafındaki göğe doğru bakıyor, sahte şafağı inceliyordu. Sonra tekrar aşağıya iniyor, yaklaşan filikaya sesleniyordu.

«Çabuk olun!» Adamlarına durmadan bağırmaktaydı. Onlar ise filikanın getirdiği koca torpili kayışlarla yukarıya çekmekteydiler. İkinci filika da öldürücü silahıyla geldi, birincisi uzaklaşırken torpido güverte altındaki boş tübe yerleştirildi.

Işık hızla güçlendi, tayfalarla siyah gerilaların çalışması hızlandı, yorgunluklarıyla mücadele ederek gün iyice ağarmadan yükleme işini bitirmeye çabaladılar.

Son torpidoyla birlikte Lothar da geri döndü. Torpidonun üzerine ata biner gibi oturmuştu. Kaptan onu seyrederken, deminkine oranla daha da çok kızdığını hissetti. Bu doğal küstahlığından ötürü nefret ediyordu ondan. Şapkasındaki tüylerden, omuzlarına inen altın buklelerinden... ama en çok da, dönüp güneşli çöllere gideceği için, U-bot komutanını tekrar o ölüm sularına dalmak üzere yalnız bırakacağı için nefret ediyordu.

«Kaptan!» Lothar filikadan denizaltıya tırmandı, köprüye çıktı. Kaptan onun yakışıklı suratının heyecanla parıldadığını farketti.

«Kaptan, adamlarımdan biri şimdi kampa döndü. Okahandla'dan gelmesi beş gün sürmüş. Bize harikulade haberler getirdi.»

Kaptan bu heyecanın kendisini etkilememesi için uğraştı ama Lothar konuşmaya devam ederken onun da eleri titriyordu.

«Cape Town'daki liman başkanının yardımcısı bizim adamımızdır. İngiliz ağır savaş kruvazörü Inflexible'ın sekiz güne kadar Cape Town'a varmasını bekliyorlarmış. Ayın 5'inde Cebeli Tarık'tan ayrılmış, dosdoğru geliyormuş.»

Kaptan tekrar aşağıya kayıverdi, Lothar tiksintisini yutup onu izledi. Kaptan çoktan haritaya eğilmiş, subaylarına sorular yağdırmaktaydı.

«Düşmanın birinci sınıf savaş kruvazürlerinin hızlarını verin bana!»

Seyir subayı istihbarat dosyalarını acele taradı. «260 revolüsyonda yaklaşık 22 knot. Kaptan.»

«Hah!» Cebelitarık'tan direkt rotayı saptamaya çalışmaktaydı. Önce büyük çıkıntının çevresinden dolaşıp, sonra dosdoğru Ümit Burnuna.

«Hah!» Bu seferki seste sevinç ve umut vardı. «Bu akşam saat 1800'de

devriye pozisyonumuza geçmiş olabiliriz. O zamana kadar da gemi dünyada geçmiş olamaz.»

Başını haritadan kaldırdı, çevresine toplanan subaylara baktı.

«Bir İngiliz savaş gemisi, baylar. Her sıradan bir gemi de değil. Inflexible, Falkland adalarında Scharnhorst'u batıran geminin ta kendisidir. Bir ödül! Kayzer için ve Vaterland için yaman bir ödül.

***

İki kanattaki gözcüler hariç, Yüzbaşı Kurt Kohler U32'nin kulesinde tek başınaydı. Soğuk deniz sisi onu ürpertiyor, lacivert anorağının içine giydiği beyaz balıkçı kazağı bana mısın demiyordu. «Ana motoru açın, dalma istasyonları hazır!» diye eğildi ses tüpüne. Üsteğmenin onayı derhal arkasından yankılandı.

«Ana motoru aç. Herkes dalma istasyonlarına.»

Güverte Kohler'in tabanları altında titredi, dizel egzosu başının yukarısından püskürdü. Yanan yakıtın o yağlı kokusu burun deliklerinin kıpırdanmasına yol açtı.

«Gemi dalışa hazır!» diye üsteğmenin sesi duyuldu. Kohler sırtından bir yük kalkmış gibi hissetti. Yükleme ve ikmal sırasında nasıl da korkmuş, sızlanmıştı. Ama geçmişte kalmıştı artık bütün bunlar. Gemi yeni baştan canlanmıştı ayaklarının altında. Elini atıp komut vermesine hazırdı. Duyduğu rahatlama, yorgunluğunu alıp götürüyordu.

«Revolüsyonlar yedi knot'a,» diye emretti. «Yeni rota 270.» Emri tekrarlanırken kasketini biraz geriye itti, dürbününü kıyıya çevirdi.

Ağır tahta filikalar çekilmiş, saklanmıştı bile. Kumda yalnızca çekilme izleri vardı. Bomboştu kumsal. At üstünde bir tek kişi görünüyordu.

Kohler onu seyrederken, Lothar De La Rey geniş kenarlı şapkasını sarı buklelerinin üzerinden kaldırdı, sallarken şapkanın devekuşu tüyleri havada uçuştu. Kohler de sağ elini kaldırıp selam verdi. Atlı döndü, şapkasını hala havada çevirerek iki tepenin arasında dörtnala kayboldu. Bir kuş sürüsü atlıdan ürkerek havalandı, tepelerde dolaştı.

Kohler kıyıya arkasını döndü, U-bot'un burnu gümüş rengi sisleri yarmaya başladı. Denizaltının gövdesi kılıç gibiydi.

170 kadem uzunluğundaydı. 600 beygir güçlük dizel motoruyla düşmanın gırtlağına çökmeye hazırdı. Kohler her seferine başlarken boğazında mutlaka hissettiği o gurur tıkanıklığını gidermeye çalışmadı.

Hayalperest bir adam değildi ama, bu Dünya Savaşının sonucunu kendi ve diğer denizaltıcıların elinde görüyordu. İki dev ordunun, kıpırdamaya hali kalmamış ağır sıklet boksörler gibi, karşılıklı siperlerdeki berabere durumunu kırmak onlara kalıyordu.

Yıkılma noktası gelmeden önce, bu umutsuz ve sefil durumdan bir zafer yaratmasını bilenler yine bu ince, gizli, öldürücü gemiler olacaktı. Keşke

Kayzer denizaltıları işin başında tam kapasiteyle kullanmayı seçseydi. O zaman sonucun ne kadar farklı olabileceğini düşündükçe Kurt Kohler'in suratı daha bir asıldı.

1914 Eylülünde, daha savaşın ilk yılında, U9 denizaltısı tek başına üç İngiliz kruvazörünü peşpeşe batırmıştı. Ama bu olaya rağmen Alman baş komutanlığı ellerindeki silahı kullanmakta kararsızlık göstermişler, dünyanın hışmından ve düşmanlığından korkmuşlar, ya da «Kahpe su altı kasapları!» çığlığından çekinmişlerdi.

Tabii Lusitania ile Arobic'in batırılıp Amerikalıların ölümüne sebep olmasıyla gelen Amerikan tehditleri de kısıtlamıştı su altı silahının kullanılmasını. Kayzer uyuyan Amerikan devini uyandırmaktan korkmuştu. Onun koca ağırlığını Alman İmparatorluğu üzerinde hissetmek istemiyordu.

Şimdi iş işten geçtikten sonra Alman yüksek komutanlığı nihayet U-bot'ları serbest bırakmıştı. Alınan sonuçlar akıl durdurucuydu. Beklentileri bile geride bırakmıştı.

1916'nın son üç ayında toplam 300.000 ton müttefik gemisini batırmıştı torpidolar. Bu daha işin başıydı. Yalnız 1917 Nisan'ının ilk on gününde, 250.000 ton daha batırılmıştı. Ayın toplam tonajı 875.000di. Müttefikler serseme dönmüşlerdi bu korkulu saldırılar karşısında

Şimdi iki milyon genç ve hevesli Amerikan askeri de savaşa katılmak için Atlas okyanusunu geçmeye hazır olduğuna göre, her subayın ve her denizcinin kendinden beklenen fedakarlığı göstermesi şarttı. Eğer savaş tanrıları, inflexible gibi ünlü bir İngiliz kruvazörünü onların karşısına çıkarmayı uygun görmüşse Kurt Kohler torpidolarını onun üzerine salma fırsatı uğruna kendi hayatını da, adamlarının hayatını da seve seve feda ederdi.

«Revolüsycnlar 12 knot» dedi ses tüpüne. U32'nin son hızıydı bu. Devriye mevkiine mümkün olduğu kadar hızla ulaşması gerekiyordu. Yaptığı hesaplara göre Inflexible kıyının 110-140 deniz mili açığından geçecekti. Ama Kurt mevkiine gemi geçmeden varsa bile, onun yolunu kesebileceğinden pek emin değildi.

Ü32'nin Kanat gözcülerinin görebildiği ufuk uzaklığı ancak yedi mildi. Torpidoların menzili de 2500 metreydi. Avının hızı 22 knot, hatta daha fazlaydı. Gemisini hızla giden kruvazöre 2500 metre yaklaştırmak zorundaydı. Onu görme ihtimali bile binde birdi. Görse de, belki hızla gözden kaybolmasına seyirci kalmak zorunda kalacaktı.

Eu karamsarlıkları bir kenara itmeye çalıştı. «Üsteğmen Horsthauzen köprüye.»

Birinci subayı gelince Kurt ona mümkün olduğu kadar hızla devriye mevkiine varmasını, dalma istasyonlarını anında eyleme hazır halde tutmasını söyledi.

«Bir değişiklik olmazsa beni 18.30'da uyandırın.»

Kurt'un yorgunluğu, dizel dumanlarından gelen başağrısıyla daha beter oluyordu. Aşağıya inmeden önce ufka son bir defa baktı. Rüzgar hızlanmış, sisleri dağıtıyordu. Deniz kararıyor, öfkeli öfkeli çırpınmaya başlıyordu. U32 burnunu bir sonraki dalgaya verdi, dalga güvertesine çarpıp yarıldı, beyaz köpükler saçıldı, Kurt'un yüzüne sanki buzlar değdi.

«Barometre hızla düşüyor, efendim,» dedi Horsthauzen alçak sesle. «Sanıyorum büyük hava patlayacak.»

«Yüzeyde kal, hızı azaltma.» Kurt öneriye aldırış etmedi. Bu avı zorlaştıracak bir şey duymak istemiyordu Merdivenden indi, harita masasındaki seyir defterine yöneldi.

Yazısını dikkatle, resmi biçimde yazdı. «Rota 270 derece, hız 12 knot. Rüzgar kuzey batı 15 knot ve serin.» Altını imzaladı, başının ağrısını durdurmak istercesine parmaklarını şakaklarına bastırdı.

«Tanrım, nasıl da yorgunum,» diye düşündü, sonra seyir subayının düşünceli gözlerle önündeki ana kontrol panelinin parlaklığında kaptanın yansıyan hayalini seyretmekte olduğunu farketti. Ellerini hemen indirdi, yatağına yatma isteğini gemledi, adama, «Gemiyi teftiş edeceğim,» dedi.

Motor dairesinde durup teknisyenlere yakıt almadaki hızlı hizmetlerinden ötürü teşekkür etti, torpido odasındakilere yerlerinde kalmalarını emretti.

Üç torpido tübü yüklenmişti. Kompresyon altındaydılar. Yedek torpidolar dar bir yere yatırılmıştı. İnce uzun ve parlak gövdeleri kabinin hemen hemen tümünü dolduruyor, hareket etmeyi güçleştiriyordu. Adamlar kafesteki hayvanlar gibi oldukları yere sıkışmak zorunda kalacaklardı.

Kurt yedek torpidolardan birini okşadı. «Yakında size yer açacağız,» diye söz verdi. «Şu üçünü Tommy'nin karnına gömer gömmez.»

Eskimiş bir şakaydı bu. Ama adamlar yine de güldüler.

Kurt bunu duyunca, birkaç saat su üzerinde kalmanın bile onları ne kadar canlandırmış olduğunu anladı.

İlerdeki kapısı perdeli yer kendi kamarasıydı. Sonunda dinlenebilecekti. Birden yorgunluk fena bastırdı. Kırk saattir uyumamıştı. O sürenin her saatini sinirsel baskılar altında geçirmişti. Ama yine de, dar yatağına kıvrılmadan önce masanın üzerindeki çerçeveli resmi aldı, solgun genç kadına ve kucağında tuttuğu çocuğa baktı.

«İyi geceler, canlarım,» diye fısıldadı. «Sana da iyi geceler, hiç görmediğim öteki oğlum.»

***

Dalma borusu onu uyandırdı. Yaralı bir hayvan gibi bağırıyordu düdükler. Kapalı çelik gövdenin içinde çılgınca yankılanıyordu. Kaptan derin, kara bir uykudan yırtılırcasına uyanmış, yerinden fırladığı anda kafasını yatağın kenarındaki tokmağa çarpmıştı.

Geminin fena halde sallanmakta olduğunu hemen hissetti. Hava kötü bozmuştu. Denizaltı dalarken taban eğrilince hemen perdeyi açtı, zaten giyinik olduğundan çabucak kontrol merkezine daldı. Daha iki gözcü merdivenden yeni iniyorlardı.

Dalış o kadar ani olmuştu ki, Horsthauzen kapağı kapayamadan adamların başlarına, omuzlarına deniz suları boşalmıştı.

Kurt pirinç kontrol panelinin tepesindeki saatte baktı, kontrolü ele aldı. «Saat 18.23.» Hesabını yaptı, kıyıdan 100 deniz mili kadar açıkta olmaları gerektiğini, devriye alanının kenarına vardıklarını hesapladı. Horsthauzen herhalde onu bir iki dakikaya kadar çağıracaktı zaten. Eğer bu acil dalışı yapmak zorunda kalmasaydı tabii.

«Periskop derinliği,» diye seslendi kontrol panelinin önünde oturan askere. Cevap gelinceye kadar ki birkaç saniyeyi, seyir planını incelemekle, kendini hazırlamakla geçirdi.

«Derinlik dokuz metre, efendim.» Adam tekeri çevirdi, dalışı yavaşlatmaya çalıştı.

«Periskop yukarı,» diye emretti Kurt. Bu sırada Horsthauzen de merdivenden aşağıya atladı, harekat masasında yerini aldı.

«Büyük bir gemi göründü, yeşil ve kırmızı seyir ışıkları var, yön 060 derece,» diye hızla rapor verdi. «Ayrıntı göremedim.»

Periskop hidrolikleri hışırdatarak yukarı çıkarken Kurt eğildi, yan kulpları açtı, suratını yükselen lastik yastıklara dayadı, Zeiss merceğe baktı, mercek yükselirken vücudunu doğrulttu, bir yandan 060 dereceye doğru çevirdi.

Merceği sular kapatıyordu. Açılmasını bekledi.

«Alaca karanlık...» diye tahmin yürüttü, sonra Horsthauzen"e, «Tahmini uzaklık?» diye sordu.

«Borda altta,» Bunun anlamı, gemi yaklaşık sekiz dokuz mil uzakta demekti. Ama kırmızı ve yeşil seyir ışıkları da, dosdoğru U32'ye yaklaşmakta olduğunu ortaya koyuyordu. Işıkla yol alması geminin kendini okyanusta yalnız saydığının belirtisiydi.

Mercek temizlendi. Kurt çevreyi yavaşça taradı.

İşte oradaydı. Nabzının hızlandığını, soluğunun tutulduğunu hissetti. Hep böyle olurdu. Düşmanla ne kadar sık karşılaşırsa karşılaşsın, duyduğu şok ve heyecan ilk seferki kadar yoğun olurdu.

Horsthauzen'e. «Tam yön?» diye sordu, üsteğmen masadaki göstergeye eğildi.

Kurt avına baktı. İçinde bir açlık duyuyordu. Hemen hemen cinsel bir açlıktı bu. Güzel ve çıplak bir kadın karşısındaymış gibi hissediyordu. Bir yandan da sağ eliyle hedef ayar kulpunu yavaş yavaş hareket ettirmekteydi.

«Hedef net!» diye seslendi iki imaj üstüste çakışınca.

Horsthauzen de, «Yön 075 derece,» dedi. «Uzaklık 7,650 metre!» Sonra bu sayıları kaydetti.

«Periskop aşağı! Yeni rota 340 derece!» diye komut verdi Kurt. Periskopun çelik sütunu tıslayarak aşağıya doğru, çok yavaş kaydı. Bu kadar uzaktan, bu kadar kötü ışıkta bile Kurt, periskopun hızlı dalıp su sıçratması, onu birinin görmesi tehlikesini göze almak istemiyordu.

Gözleri saatin yelkovanındaydı. Horsthauzen'e iki dakika tanımalı, ancak ondan sonra tekrar bakmalıydı. Birinci subayına göz attı, onu hesaplarına gömülmüş buldu.

Kurt da dikkatini kendi hesaplarına çevirdi. Işık durumu, denizin yüzey durumu gibi hesaplara. Ortalığın giderek kararması onun yararınaydı. Avcının her zaman gizliliğe ihtiyacı vardı. Ama kabaran deniz yaklaşmasını güçleştirecekti. Dalgalar periskobun camına sıçrayacak, hatta belki torpidoların gidişine bile etki yapacaktı.

«Periskop yukarı!» diye emretti. İki dakika dolmuştu. Görüntüyü hemen anında buldu.

«Yön ve uzaklık!»

Horthauzen'in rakamları hazırdı. İki bakış arasında geçen zaman, izafi uzaklıklar, denizaltının ve hedefin yeri, U32'nin kendi hızı ve rotası.

«Hedef 175 derecede ilerliyor. Hızı 22 knot,» diye okudu.

Kurt periskoptan gözünü ayırmadı. Kanında içkinin etkisi gibi bir etki hissediyordu. Öteki gemi dosdoğru onlara geliyordu. Hızı da, İngiliz savaş gemisi için tahmin ettiği kadardı.

Uzaktaki görüntüye baktı ama ışık daha da kötüleşmişti. Seyir ışıkları arasında gölgeli gövde iyice belli oluyordu... yine de., yine de... kesinlikle emin değildi. Belki de görmek İstediğini görüyordu gözleri. Karşısında belli belirsiz üçgen bir siluet vardı. Birinci sınıf savaş kruvazörünün biçimine çok benziyordu.

«Periskop aşağı!» Kararını verdi. «Yeni rota 355 derece... hızlı!» Tam geminin yolunu kesecek yöndü bu. Adamlarının suratına kurt gibi bir ifade geldiğini gördü. Birbirlerine hevesli, sevinçli bakışlarla baktılar. «Avımız bir düşman kruvazörü. Burun tüplerini ateşleyeceğiz. Savaş mevkilerine.»

Raporlar peşpeşe, hızla yağmaya başladı, kaptana geminin hazır olduğu konusunda güvence verildi. Kurt memnun, başını salladı. Pirinç kontrol panelinin karşısında durmuş, görevlinin başı üzerinden tekerlere, göstergelere bakıyordu. Ellerini anorağının ceplerine sokmuştu. Titreyip de heyecanını belli etmelerini istemiyordu. Alt göz kapağında bir sinir seğirdi, göz kırpar gibi oldu. Solgun, ince dudakları elinde olmaksızın titredi.

Her saniye sonsuz gibiydi. Sonunda sormayı başardı «Tahmini yön?»

Kulağında hidrofonlar takılı olan denizci başını kaldırıp baktı. Ta uzaktan pervane seslerini dinleyip duruyordu.

«Yön sabit,» dedi adam. Kurt, Horsthauzen'e baktı.

«Tahmini uzaklık?» Horthauzen'in tüm dikkati harekat masasındaydı.

«Tahmini 4.000 metre.»

«Periskop yukarı.»

Hala oradaydı. Tam tahmin ettiği yerde. Uzaklaşmamıştı.

Kurt öyle rahatladı ki, içi bulanır gibi oldu. Kendilerinin varlığından kuşkulandığı anda av dönüp kaçabilir, rahatça da arayı açabilirdi. Hem de hızını fazla arttırmadan. Kurt onu asla yakalayamazdı. Oysa o saf saf geliyordu.

Suyun üzerindeki dünya artık iyice karanlıktı. Deniz kabarıyor, küçük beyaz köpükler dalgaların üzerinde oynaşıyordu.

Kurt son dakikaya kadar ertelediği kararı vermek zorundaydı.

Tüm ufku son bir kere taradı, periskopunu 360 derece çevirdi, kendi de mercekle birlikte döndü, sonunda arkadan başka bir düşman gemisinin yaklaşmadığından emin oldu. Ne destroyer vardı ne de kruvazör. Birden, «Köprüden ateş edeceğim.» dedi.

Horsthauzen bile başını kaldırıp baktı. Küçük rütbeli subayların soluklarını gürültüyle içlerine çektiklerini duydu. Bir düşman Kruvazörünün burnu altında yüze çıkacaklarım anlayınca tepki göstermişlerdi.

«Periskop aşağı!» diye emir verdi Kurt. «Hızı beş knot'a azaltın, kule yüksekliğine çıkın.»

Kontrol göstergelerindeki ibrelerin titrediğini gördü, sonra ibreler hareketlendi. Hız azaldı, derinlik azaldı, kaptan merdivene yürüdü.

»Ben köprüye geçiyorum.» dedi Horsthouzen'e. Hızla tırmandı, kapağın altında bekledi.

Denizaltı yüze çıkınca iç hava basıncı kapağı açtı, Kurt dışarı fırladı.

Rüzgar ona hemen çarptı, giysilerini üzerinden çekiştirdi, yüzüne sular uçurdu. Çevresinde deniz yarılıp parçalanıyordu. Kıpır kıpır kaynıyordu. Gemi yalpalayıp sallanmaktaydı.

Kurt denizaltının yüze çıkışı sırasında görülmemek için bu dalgalardan yararlanmayı düşünüyordu Avının dosdoğru üstüne gelmekte olduğunu bir bakışta gördü, ses tübünü açıp konuştu.

«Saldırıya hazırlanın! Burun tüplerinin başında hazır!»

«Burun tüpleri kapandı,» diye karşılık verdi Horsthauzen aşağıdan. Kurt ona yön ve uzaklık ayrıntılarını vermeye başladı.

Üsteğmen bunları panel operatörüne tekrarlıyordu. Denizaltının burnu yavaşça kıpırdadı, görevli onu tam atış yönüne getirdi.

«Uzaklık 2500 metre,» dedi Kurt. Menzilin sınırındaydı. Ama hızla yaklaşıyordu.

Üst güvertede ışıklar yanıyordu. Onun dışında gemi kocaman bir karaltıydı. Artık gök karardığından, silueti de pek belli olmuyordu. Buna rağmen Kurt bacaların yükseltisini sezebiliyordu.

Işıklar canını sıktı Kurt'un. Hiçbir Kraliyet Deniz Komutanı, teme! kuralları bu derece ihmal etmemeliydi. Bir kuşku ürpertisinin savaş hevesini soğuttuğunu hisseder gibi oldu. Koca gemiye karanlığın içinden baktı. Yüzlerce benzer durumu yaşamış olmasına rağmen ilk defa içinde bir güvensizlik, bir kararsızlık hissetti.

Karşısındaki gemi tam Inflexible'i beklediği yerde ve aynı rotadaydı. Boyu uyuyordu. Üç bacası vardı. Üçgen gövdeliydi. 22 knot'da gidiyordu... ama ışıklarını yakmıştı!

«Uzaklığı tekrarlayın!» Horsthauzen'in sesi sanki onu dürtüyordu. Kurt irkildi. Avına bakıyor, uzaklığı ihmal ediyordu.

Hemen bakıp söyledi, sonra kararını otuz saniye içinde vermesi gerektiğini hesapladı.

«Bin metrede vuracağım,» dedi ses tübüne Çok emin bir atış olacaktı. Bu karmaşık denizde bile, torpidolardan birinin bile şaşması ihtimali pek azdı.

Kurt uzaklık aletinin camına baktı, sayıların hızla inişini gördü Gemi yaklaşıyordu. İçine derin bir soluk çekti. Sanki karanlık sulara dalmaya hazırlanan bir dalgıçtı. İlk defa olarak sesini yükseltti.

«Bir numaralı tüp, ateş!»

Horsthauzen'in sesi heyecanlandığı zamanlarda olduğu gibi hafif kekeleyerek emri anında tekrarladı.

«Bir numara ateşlendi, gidiyor.»

Ses yoktu. Denizaltıda tepme olmamıştı. İlk torpidonun çıkışı hiç sarsmamıştı gemiyi.

Karanlıkta, dalgaların arasında Kurt ilk torpidonun gerisinde oluşması gereken izi göremiyordu bile.

«İki numarayı ateşleyin!»

Kurt torpidoları birbirinden pek küçük açı farkı olan rotalar üzerinde ateşliyordu. İlki dosdoğru karşıya, ikincisi burun tarafına, üçüncüsü kıça doğru.

«Üç numarayı ateşleyin!»

«Üçü de ateşlendi, gidiyor!»

Kurt gözlerini kısıp nişan panelinden kaldırdı, karşıya baktı torpidolarını görmeye çalıştı. Geleneğe göre torpidolar atılır atılmaz hemen dalmak, patlamaları su altının güveni içinde beklemek gerekirdi ama bu sefer Kurt yukarda kalıp olan biteni görmeye kendini zorunlu hissediyordu.

«Süre?» diye sordu Horsthauzen'e. Hedef geminin siluet halindeki gölgesine, ışıklarına bakıyordu. Bu ışıklar, arka plandaki gökyüzünün yıldızlarını solduruyordu sanki.

«İki dakika onbeş saniye olacak,» diye cevap geldi Horsthauzen'den. Kurt saatinin kronometre düğmesine bastı.

Torpiller atıldıktan sonraki bu bekleme süresinde Kurt'un içini her zaman bir

üzüntü, bir pişmanlık duygusu kaplardı. Ateşlemeden önce ortada yalnızca bir av heyecanı olurdu ama, şu anda o soğuk, amansız sulara teslim edeceği cesur insanları, denizci kardeşlerini düşünüyordu.

Saniyeler birbirini izledi, Kurt saatine baktı, torpillerin ıskalayıp geçmemiş olduğundan emin olmaya çalıştı.

Birden, beklediği halde irkilip yüzünü buruşturmasına yol açan bir ses duyuldu, inci renginde bir su fiskiyesi yükseldi, yıldız ışığında parıldadı, geminin güverte ışıkları sıçrayan sulara emsalsiz bir renk verdi.

«Bir numara hedefi buldu!» Horsthauzen'in sesindeki zafer duygusu pek belirgindi. Tam o anda ikinci bir kükreme sesi daha duyuldu. Sanki bir dağ, denizin içine devriliyordu.

«İki numara hedefi buldu.»

Sonra bir daha! Hem de daha ilk ikisinin sıçrattığı sular dinmeden bir üçüncüsü yükseldi yanıbaşlarından!

«Üç numara hedefi buldu.»

Kurt'un bakışları altında fiskiyeler zayıfladı, rüzgarın etkisiyle dağıldı, koca gemi sanki hiç etkilenmemiş gibi süzülüp gitmeye devam etti.

Hortshauzen, «Av hızını kaybediyor,» diye bağırdı sevinç dolu bir sesle. «Rotayı da sancağa saptırıyor.»

Yaralı gemi rüzgar altında amaçsız bir dönüşe geçmişti. Bir daha torpillemek gerekmeyecekti.

«Üsteğmen Horsthauzen köprüye,» dedi Kurt. Bu emir, yapılan işin bir ödülüydü. Genç subayın, sonradan arkadaşlarına geminin battığını nasıl bütün ayrıntılarıyla tarif edeceğini biliyordu. Bu zafer onlara uzun günler ve geceler boyunca çektikleri ıstıraplarda güç verecekti. Horsthauzen delikten firladı, gelip kaptanıyla omuz omuza durdu, dev kurbana doğru baktı.

«Durdu!» diye bağırdı. İngiliz gemisi ilerde, denizin ortasında bir taş gibi kalakalmıştı.

«Biraz yaklaşalım,» diye karar verdi Kurt. Sonra emri aşağıya iletti.

U32 hafifçe yaklaştı. Yalnızca kulesi suyun üzerindeydi. Dalgalar çarpıyordu kuleye. Aradaki mesafe yavaşça kapandı. Tedbirli gidiyorlardı. Kruvazörün topları başında hala askerler bulunabilirdi. Bir tek şanslı atış yeterdi denizaltının ince gövdesini delmeye.

«Dinle!» diye emretti Kurt birden. Başını hafif yana çevirmiş, rüzgarın taşıyıp getirdiği zayıf sesleri duymaya çalışıyordu.

«Ben hiçbir şey duymuyorum.»

«Motorları durdurun,» diye emir verdi Kurt. Dizellerin titreşimi ve mırıltısı kesildi. Sesleri şimdi daha bir kolay duyabiliyorlardı.

«İnsan sesleri,» diye fısıldadı Horsthauzen. Acıklı bir Koroydu duyulan. Rüzgar getiriyordu bunu ta onlara kadar. Bağırmalar, acı içindeki insanların sesleri rüzgarla bir yükselip bir alçalıyor, arasıra içlerinden biri güverteden düştüğü ya da atladığı zaman çılgın bir haykırışla noktalanıyordu.

«Fena halde yana yatıyor.» Gövdenin siluetini gökyüzüne karşı iyice görebilecek kadar yaklaşmışlardı.

«Burundan batıyor.»

Siyah kıç karanlığın içinde şahlanıyordu.

«Çabuk gidecek... hem de çok çabuk.»

Çatırtıları duyabiliyor, gövdeye suların dolmasıyla ortaya çıkan sesleri dinleyebiliyorlardı.

«Projektöre bas!» diye emir verdi Kurt. Hortshauzen dönüp ona baktı.

«Emrimi duymadın mı?» Denizaltıcıya kendilerini böyle düşmanın gözüne ayan beyan göstermek pek ters geliyordu ama, genç subay yine de güvertenin kenarında duran projektörün başına doğru ilerledi.

«Yak ışığı!» Kurt bu emri tekrarlamak zorunda kalmıştı.

Genç üsteğmen hala kararsızdı çünkü. Sonunda iki kulpu yakaladı, ışığı yakıp karşıki geminin borda boyalarına doğru yöneltti, kaydırıp arandı, sonra birden dondu. Parmakları kulpları kavramış durumda kalakaldı.

Projektörün muntazam, yusyuvarlak ışığında bacadaki koskoca kızıl haç işareti, çarmıhtaki bir insanın kolları gibi ortaya çıkmıştı.

«Aman büyük Tanrım!» diye fısıldadı Kurt. «Ne yaptım ben!»

Projektörün ışığı bu sefer güverteye doğru kaydı, insanların koşuştuğu, kenarlara asılı kurtarma filikalarına ulaşmaya çalıştığı görüldü. Kimi sedye taşıyor, kimi sendeleyen insanların yürümesine yardım ediyordu. Hastaların sırtında uzun lacivert hastane sabahlıkları vardı. Çığlıkları ve yakarıları, gurup vakti yuva yapan kuşların çıkardığı gürültüyü andırıyordu.

Kurt'un bakışları altında gemi birden gürültüyle öne doğru eğildi,

güvertedekiler kayıp yuvarlandı, parmaklıklara çarpıp orada kaldılar, üstüste yığılınca üsttekiler denize düşmeye başladılar.

Kurtarma kayıklarından bir tanesi kontrolsuz kopup düştü, Suya yanlamasına çarptı, hemen alabora oldu. Güverteden hala insanlar dökülmeye devam ediyodu. Rüzgarda zor duyulan sesler, çığlıklar ve iniltiler de vardı. Her düşen suya çarptığında yine sular sıçrıyordu.

«Ne yapabiliriz?» diye fısıldadı Hortshauzen, Kurt'un yanıbaşından. Yüzü solgundu. Şaşkın bakışlarla projektör ışığının bu sergilediklerine bakıyordu.

Kurt ışığı söndürdü. O parlak ışıktan sonra karanlık çok ezici bir duygu yarattı.

«Hiçbir şey,» dedi Kurt karanlıkta. «Yapabileceğimiz hiçbir şey yok.» Sonra döndü, ses borusuna eğildi.

«Gözcüler köprüye. Revolüsyonlar 12 knot, yeni rota 150 derece.»

Batan gemiye arkalarını döndüklerinde o hareketsiz duruyor, elleriyle kulaklarını tıkamamak için kendini güç tutuyordu.

Kafasının içinde yankılanan çığlık seslerini nasılsa durduramayacağını, susturamayacağını biliyordu. Ömrü boyunca susmayacaktı o sesler. Kendi ölürken bile hala duyabilecekti onları.

Gözleri ölü bakışlarla bakarken, «Herkes görev yerine,» dedi. «Normal devriye seyrine dön.»

***

Centaine «G» güvertesinde, en sevdiği koğuşta, alt yataklardan birinin ayak ucuna oturmuştu. Kucağında bir kitap açık duruyordu.

Nisbeten genişçe koğuşlardan biriydi burası. Sekiz yatak vardı. Hastaların hepsi de omurgalarından yara almışlardı. İçlerinden bir teki bile bir daha ömrünün sonuna kadar yürüyebilecek değildi. Üstelik sanki bu duruma meydan okuyorlarmış gibi, en gürültücü, en neşeli, en inatçı grup bunlardı Protea Castle'da.

Her akşam ışıklar söndürülmeden önce Centaine onlara kitap okuyordu Daha doğrusu, kitap okumaya niyetleniyordu!

Daha yazarın fikirlerini birkaç dakika boyunca seslendirdiği anda, sanki bir tetik çekilmiş gibi tartışmalar başlıyor, en ateşli biçimde, yemek gongu çalınana kadar da sürüp gidiyordu.

Centaine pek hoşlanıyordu bu okuma seanslarından. Onlara hep, kendi öğrenmek istediği konulardaki kitapları seçiyordu.

Seçtikleri Afrikayı anlatan kitaplardı.

Bu akşam da Levaillant'ın «Afrika İçlerine Yolculuk» adlı eserinin ikinci cildini seçmişti. Kitap Fransızcaydı. Onlara Levallant'ın hipopotam avını tercüme etti, dikkatle dinlediler. Derken Centaine bir ayrıntı tarifinin yapıldığı yere geldi. «Dişi hayvan hemen avlandığı yerde yüzülüp kesildi. Bana bir kase getirmelerini söyledim, kaseyi hayvanın sütüyle doldurdum. Hipopotam sütü pek fil sütü kadar tatsız ve itici değil. Ertesi gün hemen kaymağa kesti. Tadı bir garip, kokusu pek pisti ama kahveya kattığınız zaman hoşa bile gidiyordu.»

Yataklardan tiksinti dolu sesler yükseldi. «Tanrım!» diye bağırdı biri. «Şu Fransızlara bak! Ne beklersin hipo sütü içen, kurbağa yiyen insanlardan!»

Herkes bir anda bunları söyleyene dönüp çıkıştı. «Güneş Işığı da Fransız, aptal! Derhal özür dile ondan!» Koğuşun içinde yastıklar havalarda uçtu, bu gafı yapan gencin kafasına yağdı.

Centaine gülerek ayağa fırladı, düzeni sağlamaya çalıştı.

Bununla uğraşırken birden ayağının altındaki taban titredi, kendini tekrar yatağa yaslanmış buldu, korkunç bir patlama gemiyi baştan aşağı sarstı.

Centaine doğrulmaya uğraşırken, birincisinden büyük ikinci bir patlamayla tekrar yıkıldı.

«Ne oluyor?» diye bağırdı. O anda üçüncü patlama geldi, karanlığa gömüldüler, Centaine yatağın üzerinden yere devrildi, birisi onun üzerine

yuvarlandı, Centaine kendini yatak örtüleri ve battaniyeler arasında buldu.

Boğulacağını sanarak tekrar haykırdı. Geminin içinde başka çığlıklar da yükseliyordu.

«Kalk üstümden!» Centaine debelenip kapıya doğru emekledi, sonra ayağa kalktı. Çevresindeki pandomina, karanlıkta koşuşan gölgeler, boşuna haykırılan emirler, tabanın da eğrilmesiyle birleşince Centaine'in içini bir panik duygusu kapladı.

Görünmeyen bir gövde ona doğru çarparken kendini korumaya çalıştı, elleriyle yoklayarak dar koridora çıktı.

Alarm zilleri karanlıkta sinirleri yırtarcasına haykırıyor, kargaşalığa katkıda bulunuyordu. Bir ses, «Gemi batıyor!» diye haykırdı. «Gemiyi terkediyorlar. Burada tuzağa kısıldık!»

Koridorlarda bir koşuşmadır başladı, Centaine bu akımın kendisini de sürüklediğini farketti. Yalnızca dengesini korumaya, devrilmemeye uğraşıyordu. Düştüğü anda ayaklar altında ezileceğini biliyordu. İçgüdüsel olarak karnını korumak istedi ama birden yan duvara savruldu, dişlerini takırdatan, dilini ısırmasına yol açan bir hızla çarptı. Yere düşerken ağzı o madensi kan tadıyla doldu. İki kolunu yukarı savurduğu anda koridorun yan rayına tutundu, sürüklenerek yoluna devam etmeye uğraştı.

Merdivene varınca kendini çekip doğruldu, panik içindekilerin baskısından kendini korumaya çalışarak tırmandı.

«Bebeğim!» diyordu tekrar tekrar yüksek sesle, «Bebeğimi öldüremezsiniz!»

Gemi yana yattı, metal yırtılır gibi bir gürültü oldu, arkasından kırılan cam sesleri geldi, çevresindeki ayak sesleri yeni baştan hareketlendi.

«Batıyor!» diye bir çığlık koptu yanıbaşından. «Çıkmak gerek! Bırakın, çıkayım!»

Işıklar tekrar yandı, Centaine üst güverte koridorunun çabalayan, küfreden insanların kalabalığıyla tıklım tıklım olduğunu gördü. Kendini çürükler içinde, ezilmiş, çaresiz hissediyordu.

.Bebeğim!» diye hıçkırdı, tekrar duvar dibine kısıldı. Işığın yanması çevresindeki kalabalığı bir dereceye kadar ayırtmış gibiydi. Kör korkularından biraz utanç duymaya başlamışlardı.

«İşte Güneş Işığı!» diye bağırdı biri. İri yarı bir Afrikalıydı.

Centaine'in başta gelen hayranlarındandı. Koltuk değneğini kaldırıp kalabalığın arasından Centaine'e yol açmaya çalıştı.

«Bırakın geçsin... yol açın, it herifler, Güneş Işığı geçsin!»

Eller uzanıp Centaine'i yakaladı, ayaklarını yerden kesti.

«Güneş Işığına yol verin geçsin!»

Onu başlarının üstünden taş bebek gibi taşıdılar. Bu yolculuk sırasında hem başlığını hem de pabuçlarından birini kaybetti.

«İşte Güneş Işığı! Geçirin onu ileriye!» Sert parmaklar onu yakalarken hıçkırıklarının sesini kendi de duyuyordu. Eller etini acıtırcasına yakalıyordu ama, hızla da ileriye doğru yo! almaktaydı.

Merdivenin tepesinde onu yeni eller yakaladı, açık güverteye çıkardı. Güverte karanlıktı. Rüzgar saçlarını savurdu, eteğini bacaklarına sardı. Adımını attığı anda güverte daha da eğildi, kendini parmaklığa savrulur buldu, çarpmanın etkisiyle canı fena halde yandı, elinde olmadan ağzından bir çığlık kurtuldu.

Birden 'C' güvertesindeki koğuşta çaresiz durumda bıraktığı gençler geldi aklına.

«Onlara yardım etmeye çalışmalıydım,» dedi kendi kendine.

Sonra Anna'yı hatırladı. Kararsızlık içinde, aklı karmakarışık, arkaya baktı. Koridor kapılarından hala güverteye insanlar boşalıyordu. Bu akımın tersine gitmeye çalışmak boşunaydı. Kendi kendilerine yürüyemeyenlere de yardım edecek gücü olmadığını biliyordu.

Çevresindeki subaylar düzen sağlama çabasındaydılar ama siperlerdeki cehenneme bile dayanmasını bilmiş olan bu askerler şu anda mantıksız bir korkuya kapılmışlardı. Batan bir gemide tuzağa sıkışmış olduklarını biliyorlardı. Yine de içlerinden bazıları sakatlara, körlere yardım etmekte, onları parmaklığa yakın yerdeki kurtarma sandallarına doğru götürmekteydiler.

Centaine kararsızlık içinde parmaklığa sarılmış duruyordu.

Yüreğine, asla güverteye çıkamayacak olan, alt koğuşlarda yatan yüzlerce insanı düşünmenin dehşeti sinmişti. O sırada gemi ayaklarının altında tekrar sarsıldı, çatırdadı, su kesiminin altında kalan deliklerde hava uğuldadı, bir deniz ejderi gibi sesler çıkardı.

«Bebeğim!» diye düşündü Centaine tekrar. «Onu kurtarmam gerek. Ötekilerin hiç önemi yok... bir tek bebeğim!»

«Güneş Işığı!» Subaylardan biri onu görmüştü. Meyilli tabanda kayıp yaklaştı, kollarını onu korumak istiyormuş gibi omuzlarına sardı.

«Sandalların birine gitmelisin... gemi her an batabilir!»

Boş kalan bir eliyle sırtındaki can yeleğinin bantlarını açtı, sıyırıp çıkardı, Centaine'in kafasına geçirdi.

«Ne oldu?» diye soludu Centaine yeleği giyerken.

«Torpillendik. Haydi, gel!»

Onu sürükleyerek parmaklık boyunca ilerletti. Tutunmadan güvertede durmaya olanak yoktu.

«Kurtarma sandalı! Seni buna bindirmemiz şart!»

Tam önlerinde sandal asıldığı kancalarda fena halde sallanıyordu. Adamlar onu kurtarıp suya indirmeye uğraşmaktaydılar.

Centaine aşağıya baktığında kapkara denizin kaynayıp köpürdüğünü gördü, rüzgar saçlarını gözlerine doğru üfürdü, görüşünü örttü.

Tam o sırada kara suların ta ötesinden zalim bir ışık gelip onları buldu, gözlerini korumak için ellerini kaldırıp siper ettiler.

Centaine'i kolunda tutmakta olan subay, «Denizaltı!» diye bağırdı. «Kasap herif işlediği cinayetin zevkini çıkarmaya geliyor!»

Işık onlardan ayrıldı, borda boyunca ilerledi.

«Yürü, Güneş Işığı!» Adam onu parmaklığa doğru çekti ama o anda sandal kancalardan kurtuldu, telaş içindeki insanlardan oluşan yükünü aşağıdaki sulara boşaltıverdi.

Geminin su altı kesiminden yeni bir soluk çıktığı duyuldu, bu sefer taban inanılmaz bir biçimde eğildi, subay da, Centaine de, parmaklığa çok sert çarptılar.

O insafsız beyaz ışık geminin bir başından öbür başına doğru kayıyor, gidip geliyordu. Bir kere daha onların üstünden geçti, gözlerini kör etti, sonra gece eskisinden beter bir karanlığa gömüldü.

«Domuzlar! Katil domuzlar!» Subayın sesi çok sertti. Öfkeden boğuk çıkıyordu.

«Atlamak zorundayız!» diye bağırdı Centaine ona. «Buradan kurtulmak zorundayız!»

İlk torpil çarptığında Anna kamaradaki tuvalet masasının yanında

oturuyordu. Öğleden beri o da 'C güvertesindeki hastalara yardım etmeye çalışmış, yemek saati yaklaştığı zaman yanlarından ayrılmıştı. Centaine'in bu kamarada kendisini bekliyor olacağını sanmış, onun henüz dönmediğini görünce de biraz canı sıkılmıştı.

«Bu çocukta hiç zaman kavramı yok,» diye mırıldanıyordu.

Kendi tuvaletine başlamadan önce onun giyeceği çamaşırları ve kıyafeti çıkarıp hazırladı.

İlk patlama Anna'yı tabureden fırlattı, başını yatağın köşesine çarpmasına yol açtı. Orada sersemlemiş durumda yatarken diğer patlamaları duydu, ışıklar söndü, ortalık karardı. Çabalayıp dizleri üzerinde doğrulurken alarm zilleri neredeyse kulaklarını sağır edecekti. Calais'den ayrıldıklarından beri her gün provasını yaptıkları kurtarma sürecini uygulayabilmek için kendini zorladı.

«Can yeleği!» Yatağın altını yokladı, yeleği bulup giydi, bağlarını bağladı, kapıya doğru emeklemeye çelişti. Birden ışıklar tekrar yandı, Anna doğrulup ayağa kalktı, duvara yaslandı, kafasındaki şişliği ovaladı.

Duyuları yavaş yavaş netleşti, Centaine'i düşündü.

«Yavrum!» Kapıya doğru atıldığı sırada taban ayaklarının altında eğrildi, tekrar tuvalet masasına çarptı, Centaine'in mücevher kutusu masadan kayıp yere düşmek üzereyken Anna içgüdüsel bir hareketle onu yakalayıp göğsüne dayadı.

«Gemiyi terkedin!» diye bağırıyordu bir ses kapının dışından. «Gemi batıyor! Gemiyi terkedin!»

Anna'nın İngilizcesi bu sözleri anlayabilecek kadar gelişmişti. Her zamanki pratik duyuları yeni baştan canlandı.

Mücevher kutusunda tüm paraları ve belgeleri vardı. Başının üzerindeki dolabı açtı, kocaman çantayı çekti, kutuyu onun içine attı, sonra hızla çevresine bakındı. Centaine'le annesinin resmi bulunan gümüş çerçeveyi de çantaya attı, arkadan Michael'ın birliğinin resmini de yakalayıp aldı. Sonra çekmeceyi çekti, Centaine ve kendisi için birkaç sıcak giysi çekip çantaya tıktı, kapağını kapattı, çevresine son bir defa daha baktı. Değerli neleri varsa almıştı. Kapıyı açıp dışardaki koridora adımını attı.

Birden kendini akıp duran bir insan ırmağına kapılmış buldu. Adamların çoğu can yeleklerini kuşanmaya uğraşıyorlardı.

Anna geri dönmeye çabaladı. «Centaine'i bulmam gerek, yavrumu bulmam

gerek!» Ama İnsan seli onu karanlık güverteye doğru sürüklüyordu. Kurtarma sandallarından birine doğru kaymakta olduğunu gördü.

İki denizci onu yakaladı. «Haydi gel, hayatım, birikihooop!»

Anna bir tanesinin kafasına çantayı indirmeye uğraştıysa da, adamlar onu sandalın kenarından aşırtıp içine bindirdiler. Anna kendini eteklerine dolanmış durumda sandalın dibinde buldu.

Doğrulduğunda hala çantaya sıkı sıkı sarılmış durumdaydı. Sandaldan inmeye uğraştı.

«Birisi tutsun şu kafasız kadını!» diye haykırdı denizcilerden biri umutsuz bir sesle. Sert eller onu yakalayıp tekrar sandalın içine çekti.

Birkaç dakika içinde sandal öylesine doldu ki Anna kendini kalabalığın arasına sıkışmış buldu. Yalnızca Fransızca, Flamanca biraz da o bozuk İngilizcesiyle yalvarıp yakarıyor, elinden başka bir şey gelmiyordu.

«Bırakın ineyim! Kızımı, yavrumu bulmam gerek...»

Kimse ona aldırış etmedi. Sesi öbür çığlıkların arasında boğuldu kaldı, rüzgarın ve dalgaların gürültüsü içinde duyulamadı. Bir yandan da geminin çıkardığı ölüm sesleri katılıyordu genel gürültüye.

«Artık dayanamaz, başka kimseyi alamayız!» diye gürledi sert bir ses. «Bunu indirin, gitsin!»

İnsanın midesini ağzına getiren bir düşmeyle alçaldılar, karanlığın içine doğru indiler, sonunda sandal suyun yüzüne hızla çarptı, üstlerine sular sıçradı, Anna tekrar sandalın su dolu dibine serildi, üzerine de başkaları düştü. Bir kere daha tüm gücüyle mücadele edip doğruldu. Sandal savruluyor, inip çıkıyor, geminin bordasına çarpıyordu.

«Şu kürekleri çıkarın!» diye haykırdı aynı ses tam bir yetkiyle. «Uzaklaştırın sandalı buradan. Tamam! Evet, hafif sancak yapın! Asılın küreklere, asılın!»

Tam o anda o bembeyaz ışık sütunu uzandı, arkalarındaki gemiyi buldu. Pırıl pırıl bordanın üzerinde gidip geldi, tiyatrolardaki sahne ışığı gibi sağa sola kaydı, güverte parmaklığına sarılmış insanları gösterdi. Taşınan sedyeler, sandal iplerine darağacı gibi sarılmış insanlar ışığa çıktı... sonunda ışık bordaya boyanmış kocaman kızıl kaçın üzerinde hareketsizleşti.

Sandalda, Anna'nın arkasında durmakta olan adamlardan biri, «Evet, iyi bak, katil domuz!» diye haykırdı, bu çığlığa bir anda herkes bir ağızdan katıldı.

«Katil Hun...»

«Pis kasaplar.:.»

Anna'nın çevresinde herkes kin ve öfkeyle haykırıp duruyordu.

Işık yoluna devam etti, bordanın alt tarafına doğru alçaldı, denizin üzerinde yüzlerce kişinin yüzmekte olduğunu gösterdi. Başların sayısı çok kalabalıktı. Suratlar parlak ışığın altında solgun aynalar gibi parıldıyordu. Güverteden aşağıya hala yeni yeni insanlar atlamakta, suları sıçratmaktaydılar. Deniz bir anda onları sarıyor, dalgalar yeniden bordaya doğru savuruyordu.

Işık tekrar yukarıya, güverteye yükseldi, güvertenin inanılmaz bir açıyla eğilmiş olduğunu gösterdi. Burun denize batmakta, kıç taraf göklere doğru yükselmekteydi, Işık bir an için parmaklığa tutunmuş bir grup insan üzerinde duraladı, Anna avazı çıktığı kadar «Centaine!» diye haykırdı.

Kız kalabalığın ortasındaydı. Yüzü denize dönük, aşağıdaki mesafeyi ölçüyor gibiydi. Saçları rüzgarda çılgınca savrulup durmaktaydı.

«Centaine!» diye haykırdı Anna tekrar. O anda kız çevik bir hareketle parmaklığın üzerinden atladı. Eteklerini beline sıvamış, bir an kendini parmaklığın tepesinde bir akrobat gibi dengelemişti. Çıplak bacakları solgun, ince ve biçimli görünüyordu. Etekleri balon gibi havalanır, kendisi aşağıya doğru düşerken, çıt diye kırıtabilecek, güçsüz bir varlık gibiydi. Işığın alanından çıktı, karanlıklara daldı.

Anna bir kere daha «Centaine!» diye bağırdı. Yüreğini sanki buzlar kaplıyordu. Doğrulmaya çalıştı, biri onu tekrar çekip oturttu, o sırada beyaz ışık söndü, Anna sandala oturdu, boğulmakta olan insanların çığlıklarını dinlemeye başladı.

«Asılın küreklere, be adamlar! Çabuk uzaklaşmamız gerek, yoksa sular bizi de yutar!»

Sandalın her iki yanından kürekler uzanıyordu. Karmaşık, temposuz dalıp çıkıyorlar, sandalı yaralı gemiden yavaş yavaş uzaklaştırıyorlardı.

«İşte batıyor!» diye bağırdı biri. «Ah, Tanrım, şu hale baksanıza!» Koca geminin kıçı iyice havaya yükseldi, kürekçiler küreklerini bırakıp baktılar.

Gemi düşey duruma geçince birkaç saniye öylece kaldı.

Pervanesinin silueti yıldızlara karşı belli oluyordu. Lombozlarında hala ışıklar çıkmaktaydı.

Derken yavaş yavaş aşağıya doğru kaymaya başladı. Önce burun girdi, sonra lomboz ışıkları suların altından hala parlamaya devam ederek kaydı, hızını

arttırdı, köpüklerin arasından hava çıkararak, çatırdayarak sulara gömülüp gözden kayboldu.

Beyaz köpükler, hava, su fiskiyeleri yükseldi, yavaş yavaş onlar da bitti, ortalıkta yalnız yüzenlerin çığlıkları duyulur oldu.

«Geriye! Alabildiğimiz kadar insan almamız gerek!»

Gece boyunca gemi birinci subayının emri altında çalıştılar, uğraştılar. Adam sandalın dümeninde, ayakta duruyordu.

Yüzenleri donmuş halde sulardan çekiyor, sarmalayıp sandala yatırıyorlardı. Sonunda sandal tehlikeli biçimde alçaldı, her kıpırtıyla su alır hale geldi.

«Artık tamam!» diye bağırdı birinci subay. «Geri kalanlar, kurtarma iplerine sarılmak zorundasınız.»

Yüzenler aşırı yüklü sandalın çevresine boğulmak üzere olan fareler gibi toplanmışlardı. Ama birinci subaya yakın yerde olduğundan adamın mırıldandığını duyabiliyordu. «Zavallılar, sabaha kadar bile dayanamazlar... soğuk işlerini bitirmeye yeter... köpek balıkları gelmese bile!»

Çevrede diğer sandalların da seslerini duyuyorlardı. Kürek şıpırtıları rüzgarla taşınıp gelmekteydi.

«Akıntı kuzey-kuzeybatıya doğru dört knot.» dedi birinci subay tekrar. «Şafakta ufuk hattına dağılmış oluruz. Elden geleni yapıp birarada kalmaya çalışmak zorundayız.» Ayağa kalkıp seslendi. «Hey, ordakiler! Burası Onaltıncı Sandal!»

«Beşinci sandal!» diye cevap verdi zayıf bir ses.

«Yanınıza geliyoruz!»

Karanlığın içinde küreklere asıldılar, diğer sandaldakilerin seslerine doğru ilerlediler, sonunda iki sandal yanyana geldi.

Sabah oluncaya kadar başka iki sandala daha seslenip yanlarına almayı başardılar.

Gün ışığı suyun yüzeyini gri bir renge dönüştürdüğünde, yarım mil kadar ilerde bir sandal daha buldular. Aralarındaki deniz enkaz parçalarıyla doluydu. Hala suda yüzenler de vardı ama, okyanusun ve gökyüzünün arasında önemsiz küçük benekler gibi gözüküyorlardı.

Sandalların içindekiler kamyona yüklenmiş sığır gibi birbirlerine sokuluyorlardı. Sudakiler ise can yeleklerine asılı, bata çıka bir ölüm dansı

yapmaktaydılar. Yüzleri bembeyaz, cansızdı.

«Otur yerine, kadın!» Anna'nın yanında oturanlar onu her kalkmaya çalıştığında geri çekiyorlardı.

«Hepimizi suya devireceksin, Tanrı aşkına!» Ama Anna onların itirazlarına aldırış bile etmiyordu.

«Centaine!» diye seslendi. «Centaine oralarda mı?» Anlamaz bakışlarla ona baktıkları zaman kıza taktıkları o ismi hatırlamaya çalıştı, sonunda buldu.

«Güneş Işığı!» diye haykırdı. «Het iemand gesien? Güneş Işığını gören oldu mu?» Adamlar arasında bir ilgi ve bir kıpırtı dolaştı.

«Güneş Işığı! Yanınızda mı?» Soru bir sandaldan diğerine ulaştırıldı.

«Onu güvertede gördüm. Gemi batmadan hemen önceydi.»

«Can yeleği giymişti.»

«Burada yok.»

«Hayır burada da yok.»

«Ben atladığını gördüm, ama sonradan kaybettim.»

«Yek, sandalların hiçbirinde yok.»

Anna tekrar yerine çöktü. Yavrusunu kaybetmişti. Duyduğu umutsuzluk onu boğacaktı neredeyse. Sandalın kenarında can yeleklerine asılı durumda yüzen ölülere baktı, yeşil suların Centaine'i öldürüşü gözünün önünde canlandı. Karnındaki çocuk da ölmüş, buz gibi olmuş demekti. Anna yüksek sesle inledi.

«Hayır,» diye fısıldadı. «Tanrı bu kadar zalim olamaz. İnanmıyorum. Hiçbir zaman inanmayacağım.» Reddetmek ona bir kuvvet, bir dayanma gücü verdi. «Başka sandallar da vardı.

Centaine onların birindedir... sağdır!» Rüzgarlı ufuklara doğru baktı. «Sağ o. Onu bulacağım. Ömrümün sonuna kadar bile sürse, yine de bulacağım onu.»

Kızı aramak için gösterdikleri çaba, gece boyunca yakalarına sarılmış olan soğuk şok dalgasını yenmelerine yol açmıştı.

Liderler yeni baştan güç kazanıp seslerini duyurdular, sandallardaki yükün dağılımını ayarladılar, sayımları yaptılar, içme suyu şişelerini, yiyecek stokunu kontrol ettiler, yaralılara göz attılar, ölülerin iplerini kesip onları bıraktılar, kürekçilerin görevlerini hatırlattılar ve sonunda yüz mili aşkın uzaklıktaki doğu sahiline doğru yola koyuldular.

Kürekçiler ikide bir değişiyordu. Hırçın denizde zorlukla, azıcık bir mesafe

alabiliyorlar, sonra bir dalga onlara bu kazandıkları mesafeyi yeni baştan kaybettiriyordu.

«Tamam çocuklar!» diye sesleniyordu birinci subay dümen tarafından. «Devam edin...» Çaba göstermek, asıl düşmanları olan umutsuzluğu ve miskinliği yenmeye yarayacaktı. «Haydi, bir şarkı söyleyelim, olmaz mı? Biri bize ses versin. Tipperary'yi söyleyim mi? Haydi öyleyse.»

«Tipperary'ye yol çok uzun, çok uzun, çok uzun...» Dakikalar geçtikçe deniz de, rüzgar da kuduruyordu. Sandal dalgaların tepesinde yükseliyor, kürekler suya değmiyordu. Kürekçiler birer birer vazgeçmeye başladılar, suratlarını asıp yerlerine çöktüler, şarkı dudaklarda öldü, oturup beklediler. Bir süre sonra, bir şey bekleme duygusu da öldü. Yalnızca oturur oldular.

Öğleden epey sonra güneş bulutların arasından yüzünü gösterdi, suratlarını oraya doğru kaldırdılar ama yeni bir bulut hemen güneşi örttü, omuzlar yeni baştan sarktı.

O sırada Anna'nın kinin yanındaki kayıktan bir ses, «Bakın! Gemi değil mi o?» deyiverdi.

Bir süre sessizlik oldu. Böylesine olmayacak bir sözü anlayabilmeleri zaman aldı. Derken bir başka ses, deminkinden daha keskin, daha canlı olarak,

«Evet, gemi! Gemi o!» dedi.

«Nerede? Nerede gemi?»

Sesler artık heyecanlıydı.

«İşte... o kara bulutun tam altında.»

«Bir gemi!»

«Gemi!»

Adamlar ayağa kalkmaya çalışıyorlardı. Bazıları ceketlerini çıkarmış delice sallıyor, ciğerlerinin elverdiği kadar çağırıyorlardı.

Anna gözlerini kırpıştırıp onların baktığı, gösterdiği tarafa bakmaya çalıştı. Az sonra üçgen biçimli bir şey görebildi. Ufkun grisinden biraz daha koyu gri gibiydi.

Birinci subay dümen başında uğraşıyordu. Birden doğrulup gökyüzüne, şiddetli patlamayla birlikte duman izi püskürten bir şeyle ateş etti. İzlerin arasında kırmızı kıvılcımlar uçuştu. Dümen altı dolabındaki sinyal fişeklerinden birini ateşlemişti.

«Gördü bizi!»

«Bakın! Bakın! Rota değiştiriyor!»

«Savaş gemisi! Üç bacalı»

«Üç ayaklı yön kulesine baksanıza... I. sınıf kruvazörlerden biri...»

«Vay canına, bu Inflexible. Onu geçen yıl Scapa Plow'da görmüştüm...»

«Her kimse. Tanrı şansını daim etsin! Gördü bizi! Ah, Tanrıya şükür gördü bizi!»

Anna bir yandan gülerken bir yandan hıçkıra hıçkıra ağlamakta olduğunu farketti. Centaine'la arasındaki tek bağ olan koca çantaya sımsıkı sarılmıştı.

«Artık kolay, yavrum,» diye söz verdi ona. «Anna seni bulacak artık. Üzülmeye gerek yok. Anna geliyor seni almaya.»

Savaş gemisinin ölüm ilham eden gri silueti onlara doğru yaklaşıyor, yüksek burnuyla suları iki yana yara yara geliyordu.

***

Anna, HMS Inflexible'ın güvertesinde, sandallardan kurtarılan erkeklerin arasında durmuş, güney okyanusunun ortasından yükselmişe benzeyen o kocaman, yassı doruklu dağı seyrediyordu.

Bu uzaklıktan bakıldığında dağın boyutlarının birbirine oranı öyle kusursuz, tepesindeki düzlük öyle muntazam, yamaçları öyle simetrikti ki, ilahi bir Mikelanj'ın yapıp yonttuğu bir heykele benziyordu. Anna'nın çevresindeki adamlar heyecan içindeyd». Parmaklıklardan sarkıyor, elleriyle gösteriyor, anavatanlarının her parçası ortaya çıktıkça seviniyorlardı. Nice kere umut kestikleri yuvaya dönüştü bu onlar için. Duydukları sevinç ve coşku hemen hemen çocuksu düzeydeydi.

Anna bu duyguların hiçbirini onlarla paylaşmıyordu. Karayı görmek onun içinde korkunç bir sabırsızlık duygusu uyandırmıştı. Buna tahammül edemiyordu. Altındaki koca geminin hızı ona kaplumbağa gibi geliyordu. Burada, okyanusun üzerinde her geçen dakika ziyandı. Son birkaç gündür yaşamının amacı olmuş girişimi erteliyordu yalnızca.

Denizin içinden çıkıp duran karalar önünde açıldıkça o için için yakınmaya devam etti. Onun bakışları altında beyaz bir bulut dağın yamacına yaklaştı, doruğa doğru tırmanmaya koyuldu. Çevredeki adamlar hevesle bağırırken o yine ayaklarının karaya basmasını özledi. Karaya ayak basar basmaz adımlarını tekrar kuzeye çevirecek, aramalarına başlayacaktı.

Öfkeli rüzgar karadan denize doğru döndü, suları beyaz beyaz köpürttü. Inflexible az sonra Table limanıyla Roben adası arasındaki dar boğaza girdi, güney doğu rüzgarı deli gibi saldırdı, bu koca gemi bile teslim olmak, boyun eğmek zorunda kaldı rüzgara.

Yelkenli gemiler çağında nice gemi bu dağa bu kadar yaklaştıktan sonra rüzgarların itmesiyle uzaklaşmak zorunda kalmıştı. Günlerce bir daha kara görememişlerdi. Hatta belki de haftalarca. Ama Inflexible bir kere gücünü kanıtladıktan sonra beton mendireğin içine girdi, yalnızca akıntılarla savaşmak zorunda kaldı. Rıhtımı özlem dolu bir sevgili gibi öptü, güvertede ve rıhtımda kadınlar havalanan eteklerine sahip olmaya, erkekler şapkalarını uçmaktan alakoymaya savaştılar, rıhtımdaki bando «Rule Britannia» marşına başladı.

Merdivenler indirilir indirilmez bir grup liman yetkilisi ve deniz subayı, tropik giysileri, sırma şeritleriyle tırmanmaya koyuldular. Yanlarında birkaç da önemli sivil yetkili vardı.

Anna her şeye rağmen kentin yüksek beyaz binalarını ilgiyle seyretmekten

kendini alamadı. «Afrika!» diye mırıldandı.

«Neymiş yani onca patırdı? Acaba Centaine...»

Kızı düşündüğü anda zihninden tüm diğer düşünceler silindi. Gözü hala kıyıda olmakla birlikte, bir el hafifçe omzuna dokununcaya kadar dikkatini şimdiki zamana çeviremedi.

Geminin toplalarından biri onu saygıyla selamladı.

«Aşağı salonda bir konuğunuz var, madam.»

Anna'nın anlamadığını görünce eliyle ona peşinden gelmesini işaret etti.

Salonun kapısında tayfa yana çekilip yol verdi, onu içeriye soktu. Anna kapıda durup çevresine kuşkulu gözlerle baktı. Koca çantayı korumak istercesine kucağında tutuyordu. Konuklarla subaylar daha şimdiden geminin cintonik stokunu tüketme eylemine girişmişlerdi ama, sancak subayı Anna'yı gördü.

«Ah, işte geldi. Söylediğim kadın buydu.» deyip gruptaki sivillerden birini çekti, Anna'ya doğru getirdi.

Anna adamı dikkatle süzdü. İnce, ufak tefek biriydi. Çocuksu vücudu şaşırtıcıydı. Kumru grisi, yelekli bir takım giymişti.

Kumaşı pek pahalı, dikilişi pek şıktı.

«Mevrou Stok mu?» diye sorarken sesi saygılıydı. Anna karşısındakinin çocuk olmayıp kendisinden en az yirmi yaş daha büyük olduğunu ilk o zaman anladı.

«Anna Stok mu?» diye tekrarladı adam. Saçları ciddi alnında gerilemiş, iki yanda derin körfezler açmıştı ama kulaklarının önünde uzun favorileri vardı.

Anna içinden, «Sana ustura gerek,» diye düşündü ama, yüksek sesle, «Ja, ben Anna Stok'um,» diye karşılık verdi. Adam o zaman Afrikaan dilinde konuşmaya başladı, Anna da her söyleneni kolayca anlamakta olduğunu gördü.

«Memnun oldum... oangename kennis... adım Albay Courtney. Ama ben de sizin gibi acı kaybımızdan ötürü çok üzgünüm.»

Anna bir an için adamın neden söz ettiğini anlayamadı.

Onu daha bir dikkatle inceledi, saçlarından pahalı elbisesinin omuzlarına dökülen kepekleri farketti. Yeleğinin bir düğmesi gevşemiş, sallanıyordu. İpek kravatında bir yağ lekesi vardı. Çizmelerinden birinin burnu da tozluydu.

«Bekar.» diye karar verdi Anna. Adamın zeki gözlerine, duygulu ağzına

rağmen çocuksu, hassas bir yanı vardı. Anna içindeki analık duygularının harekete geçtiğini hissetti.

Adam bir adım daha yaklaştı, hareketindeki sakarlık Anna/ya daha önce duyduğu bir şeyi hatırlattı. General Courtney o gün Centaine'le ikisine, Garrick Courtney'in çocukluğunda bir av kazasında bacağını kaybettiğini söylemişti.

Garrick sesini alçaltıp bakışlarındaki duyguyla Anna'nın buzlarını eriterek, «Bu yeni kayıp, oğlumu savaşta kaybedişimin hemen üzerine gelince, dayanılamayacak bir şey oldu,» diyordu. «Yalnız oğlumu değil, gelinimle torunumu da daha tanıyamadan kaybettim.»

Anna sonunda onun neden söz ettiğini anlamıştı. Yüzü öfkeyle kızardı, Garry içgüdüsel olarak büzüldü.

«Bunu bir daha asla söylemeyin!» O geriledikçe Anna üstüne gidiyor, yüzünü yaklaştırıyordu. Burunları neredeyse birbirine değecekti.

«Madam,» diye kekeledi Garry. «Özür dilerim, anlayamıyorum... sizi üzecek bir şey mi söyledim?»

«Centaine ölmedi... bir daha asla onun hakkında ölmüş gibi konuşmayın! Anladınız mı?»

«Yani Michael'ın karısı sağ mı?»

«Evet, Centaine sağ. Elbette sağ.»

«Nerede peki?» Garry'nin açık mavi gözlerine yavaşça bir sevinç gelir gibi oldu.

«İşte, onu öğrenmek zorundayız,» dedi Anna en ciddi sesiyle. «Centaine'i tekrar bulmak zorundayız. Siz ve ben!»

Garry Courtney'in Mount Nelson Otelinde bir süiti vardı.

Zaten Cape Town'a gelen kibar bir beyin başka bir yerde kalması da düşünülemezdi. Otelin konuk defteri adeta bir onur ve paye listesiydi. Devlet adamları, kaşifler, elmas zenginleri, isim yapmış avcılar, cesur subaylar, soylular, prensler, amiraller hep burayı geçici evleri olarak seçerlerdi.

Courtney kardeşler, yani Garry ile Sean, hep aynı süiti tutarlardı. En üst katta, köşede, Hollanda Doğu Hindistan Şirketinin bahçelerine bakan. Table körfezini gören, uzaktaki dumanlı dağları da gözden kaçırmayan bir süitti.

Bu efsanevi görünüm Anna'nın dikkatini bir dakikalığına bile dağıtamadı. Oturma odasına çabucak şöyle bir baktı, elindeki koca çantayı orta masaya

koydu, açıp içinde bir süre arandı. Gümüş resim çerçevesini çıkarıp Garry'ye gösterdi.

Adam Anna'nın arkasında zaten sabırsızlıkla bekleyip duruyordu.

«Tanrım, bu Michael!» Çerçeveyi kadının elinden aldı, 21' inci birliğin resmine özlem dolu gözlerle baktı. Resim daha birkaç ay önce çekilmişti. «İnanması öyle zor ki...» Garry'nin sesi kesildi, yutkundu. «Kendime bundan bir kopya aldırtabilir miydim?»

Anna başını evet anlamında salladı, Garry dikkatini öbür çerçevedeki iki resme çevirdi. «Centaine bu mu?» İsmi İngilizceymiş gibi telaffuz ediyordu.

«O annesi.» Anna uzanıp öteki resme dokundu. «Centaine bu.» Bir yandan da telaffuzu düzeltiyordu.

«Ne kadar çok benziyorlar!» Garry ışık gelsin diye fotoğrafları hafif çevirdi «Evet, anne daha güzel, ama kız... Centaine... onda karakter gücü var.»

Anna yine başını salladı. «İşte şimdi neden ölmüş olamayacağını anlamışsınızdır. Pek kolay vazgeçmez.» Davranışı biraz sertleşti. «Ama biz boşuna vakit kaybediyoruz. Bize bir harita gerek.»

Otel görevlisi Garry'nin çağrısına beş dakika içinde cevap verdi, getirdiği haritayı masaya, aralarına yaydılar.

«Ben böyle şeylerden anlamam,» dedi Anna ona. «Geminin nerede torpillendiğini gösterin bana.»

Garry o mevkii Inflexıble'in seyir subayından öğrenmişti.

Parmağıyla gösterdi.

«Gördünüz mü?» Anna'nın sesinde zafer gölgesi vardı.

«Karaya uzaklığı birkaç santim var yok.» Kıyı çizgisini parmağıyla okşadı. «Yakın... öyle yakın ki...»

«Yüz mil uzaklıkta... belki daha bile fazla.»

«Hep böyle karamsar mısınızdır?» diye terslendi Anna.

«Bana dediklerine göre dalgalar hep kıyıya doğruymuş. Rüzgar da kıyıya doğru çok hızlı esiyordu o sıra. Hem zaten ben yavrumu iyi tanırım.»

«Akıntı hızı dört knot'muş.» Garry çabucak akıldan bir hesap yaptı. «Rüzgar da... evet, mümkün. Ama yine de günler sürer.»

Garry işin zevkine kendini kaptırmıştı bile. Bu kadının sarsılmaz güveninden pek hoşlanmıştı. Kendisi hayatı boyunca hep kuşkularının, kararsızlıklarının

esiri olmuştu. Bir tek kere bile bir şeyden tümüyle emin olduğunu hatırlamıyordu. Oysa bu kadın her şeyden mutlak biçimde emindi.

«Evet, akıntı ve rüzgar onu ittiğine göre, kıyıya nerede çıkar diyorsunuz?» diye sordu Anna. «Gösterin bana.»

Garry tahminini kalemle çizer gibi gösterdi. «Şuralarda olmalı herhalde!»

«Hah!» Anna kocaman, kalın parmağını haritanın o noktasına bastırıp gülümsedi. Gülümsediği zaman Kral Chaka'ya biraz daha az benziyordu. Garry'nin evinde kral Chaka'nın kocaman bir büstü vardı. Garry de onunla birlikte gülümsedi.

«Demek burası. Bu yeri biliyor musunuz?»

«Eh, bazı şeyler biliyorum. 1914'de oraya Botha ve Smuts'la birlikte The Times'ın özel muhabiri olarak gitmiştim. Kıyıya şurada çıktık. Walvis Koyunda. Yani balinalar koyunda.»

«İyi! Güzel!» diye onun sözünü kesti Anna. «Demek sorun yok. Oraya gider Centaine'i buluruz, tamam mı? Ne zaman yola çıkarız? Yarın mı?»

«Pek o kadar da kolay değil!» Garry şaşalamıştı. «Bakın arada dünyanın en yaman çöllerinden biri yatıyor.»

Anna'nın gülümsemesi yok oluverdi. «Hep sorun çıkarıyorsunuz,» dedi ona karanlık bir sesle. «İş göreceğiniz yerde hep konuşuyorsunuz. Centaine'e neler oluyor bu arada, ha? Hemen gitmemiz gerek!»

Garry ona dehşet dolu bakışlarla baktı. Bu kadın kendisini daha şimdiden tepeden tırnağa tanıyor gibiydi. Romantik bir hayalci olduğunu hemen anlamıştı. Yalnızca rüyalarındaki dünyada yaşamaktan hoşlandığını, kendisini bu kadar korkutan gerçek dünyaya çıkmaktansa, yazdığı romanlarda yarattığı karakterler arasında yuvarlanıp gitmeyi tercih ettiğini biliyordu.

«Artık konuşmaya vakit yok. Yapılacak işler var. En önce işlerin bir listesini yapacağız... sonra da o listedekileri uygur lamaya başlayacağız. Haydi, başlayalım. İlk iş nedir?»

Hiç kimse Garry ile ömründe böyle konuşmamıştı. En azından, çocukluğundan beri konuşmamıştı. Askeri rütbesi, aldığı Victoria Haçı madalyası, miras yoluyla sahip olduğu o büyük servet, yazdığı tarihi araştırmalar ve filozof olarak ünü, çevresindekilerin ona bir bilgin diye saygı göstermesine yol açmıştı. Bu muameleyi hak etmediğini kendisi biliyordu aslında. Bu yüzden insanların bu davranışı Garry'yi ürkütüyor, aklını

karıştırıyor, hayal dünyasına giderek daha çok kapanmasına yol açıyordu.

«Sen listeyi yaparken, bir yandan o yeleğini çıkar.»

«Madam?» Garry şok dolu bakışlarını ona çevirdi.

«Ben Madam falan değilim, Anna'yım. Ver bana o yeleği. Bir düğmesi kopuyor.»

Garry hemen söz dinledi.

Gömleğiyle kaldığında konuşmaya başladı. «Birinci iş. Windhoek'deki askeri valiye bir telgraf çekmek,» deyip kağıda yazdı. «Bize permi gerek. Orası kapalı askeri alandır. Valinin işbirliği gerek. Ayrıca yiyecek ve su bakımından da ihtiyaçlarımız olacak»

Garry bir kere dürtülüp harekete geçirildikten sonra çalışması hızlıydı. Anna onun karşısına oturdu. Düğmeyi kalın, güçlü parmakları arasında tutuyordu.

«Ne yiyeceği? Onlar için ikinci bir liste yapman gerek.»

«Tabii.» Garry önüne bir kağıt daha çekti.

Anna bu arada ipliği dişleriyle ısırıp kopardı, yeleği ona uzattı.

«Al, artık giyebilirsin,» dedi.

«Peki Mevrou.» Garry'nin sesi zayıf çıkıyordu ama, ömründe kendini bu kadar iyi hissettiğini de hatırlamıyordu.

Süitinin balkonuna sırtında robdöşambrıyla çıkıp hava almayı akıl ettiği zaman saat gece yansını geçmişti. Günün olaylarını aklından geçirirken içindeki coşkun mutluluk duygusu da hala devam etmekteydi.

Anna ile ikisi çok iş çıkarmışlardı. Windhoek askeri valisinden cevap gelmişti bile. Courtney adı yine açılamayacak kapıları açmaya yaramıştı. Vali onlara elinden gelen yardımı sağlayacağına söz veriyordu. Yolcu treninde rezervasyonları yapılmıştı. Yarın öğleden sonra yola çıkıyorlardı. Tren onları Orange nehrine götürecek, nehri aşıracak, Namaqualand ve Bushmanland bozkırlarından geçirecek, dört günde Windhoek'e vardıracaktı.

Yol hazırlıklarının bile büyük bir kısmı tamamdı. Garry genellikle kuşkulu bir araç olarak tanımladığı telefonu açıp birkaç yerle konuşmuş, siparişlerini vermişti. İhtiyaç duydukları şeyler tahta sandıklara yerleştirilecek, her birinin içinde bulunanlar üzerindeki etikete yazılacaktı. Ertesi gün istasyonda hazır bulunacaktı sandıklar. Mağaza sahibi, Garry'ye şahsen güvence vermişti.

Ayrıca adam yeşil kamyonetlerinden birini Mount Nellson'a yollamış, Garry ve Anna için gerekli safari kılıklarını da teslim etmişti.

Anna gelen kıyafetlerin çoğunu ya çok pahalı ya da çok süslü diye reddetmişti. «Tavuk muyum ben?» deyip duruyordu. Sonunda uzun, kalın etekleri, sağlam bağlı çizmeleri, flanel iç çamaşırını seçti. Garry'nin ısrarı üzerine de, yeşil boyun eşarplı mantar bir şapkayı kabul etti. Garry durmadan. «Afrika güneşi öldürür insanı,» deyip duruyordu çünkü.

Garry aynı zamanda Standard Bankasının Windhoek şubesine 3000 sterlin transfer ettirmişti. Herşey çarçabuk, kolaylıkla, kararlı biçimde hazırlanıvermişti.

Garry purosundan derin bir soluk daha çekti, sonra izmariti balkonun kenarından fırlattı, dönüp tekrar yatak odasına girdi. Robdöşambrını bir koltuğun üzerine attı, körpe marul yaprağı gibi gevrek beyaz çarşafların arasına süzüldü, başucu ışığını söndürdü. Karanlık olur olmaz tüm kuşkuları ve güvensizlikleri de bir anda geri donuverdi.

«Çılgınlık bu,» diye fısıldadı kendi kendine. Hayalinde o korkunç çöller belirdi. Kör edici ışıkta pırıl pırıl parlayan sonsuz kumlar! Binlerce millik kıyı şeridi, o kıyıdaki zalim, buz gibi akıntı... kimse sağ kalabilir miydi o sularda? En güçlü kuvvetli erkekler bile birkaç saatten sonra hipotermi nedeniyle tükenip gidiyorlardı.

Oysa onlar, narin yetiştirilmiş hamile bir kızı aramaya çıkıyorlardı. Kızı en son gören, batmak üzere olan geminin güvertesinden suya atlarken görmüştü. Ne kadardı onu bulma şansları? Tahmin yürütmekten bile çekiniyordu.

«Çılgınlık!» diye tekrarladı sefil bir sesle. Birden içinden, keşke Anna burada olsaydı da bana yine cesaret verseydi, diye bir düşünce doğdu. Koridorun sonundaki tek kişilik odada yatıyordu Anna. Çoktan uyumuş olmalıydı. Garry onu uyandırıp tekrar getirebilmek için bir özür arayıp durmaktaydı.

***

Centaine boğulmak üzere olduğunu biliyordu. Atladığında suyun o kadar derinine batmıştı ki, ciğerleri eziliyordu kara suların basıncından. Kafasının içi batmakta olan geminin gürültüleriyle, sesleriyle doluydu. O çatırtılar, o çığlıklar ayrı bir basınç yapıyordu kulak zarlarına.

Pek umut olmadığını biliyordu. Ama yine de tüm gücüyle mücadele etti, kararlı tekmeler savurdu, hayatın incecik ipliğine inatla sarıldı, ciğerlerindeki yanmaya karşı koydu. Çevresindeki titreşimler başını fena halde döndürüyordu. Aşağıya doğru mu, yoksa yukarıya doğru mu gitmekte olduğunu bilemedi, tüm yön duygusunu kaybediverdi. Ama hala mücadele ediyordu. Bebeğinin hayatını kurtarma çabası arasında öleceğini biliyor gibiydi.

Birden suyun göğüs kafesine yaptığı baskı kalktı, ciğerleri göğsünde genişledi, geminin bordasındaki deliklerinden yükselen sular ve baloncuklar onu kapıp bir kamp ateşinin kıvılcımı gibi yukarıya doğru sürükledi, kulaklarındaki basınç daha bir belirginleşti, can yeleği koltuk altlarını fena halde kesti.

Başı suyun yüzüne çıktığında bir dalga onu yukarıya doğru yükseltti. Centaine soluk almaya çalışırken ciğerlerine sular doldu, öksürdü, öksürdü, sonunda soluk borusunu temizledi, ilk alabildiği solukta denizin o tatlı havası sanki dayanamayacağı kadar keskinmiş gibi geldi, içini ateş gibi yaktı. Centaine astımlılar gibi kontrollü soluk almaya uğraştı.

Yavaş yavaş soluğunu kontrol etmeyi öğrendi ama dalgalar karanlıkta hiç beklemediği anda gelip çarpıyor, kafasının üzerinden aşıyordu. Soluklarını okyanusun ritmine göre dé ayarlamak zorundaydı. Bu arada kendi durumunu bir yokladı, sağlam olduğuna karar verdi. Kemikleri kırık falan değildi galiba. Çok yüksekten düşmüş olmasına, suyun çarpmasını kaldırım taşı gibi hissetmesine rağmen, hiç kemiği kırılmamıştı.

Bacaklarını olsun, duyularını olsun, kontrol edebiliyordu. Ama soğuğun giysilerinden, teninden içinden içine işleyip kanını dondurmaya başladığı da bir gerçekti.

«Sudan çıkmam şart,» diye düşündü. «Kurtarma sandallarından birine.»

İlk defa olarak sesleri can kulağıyla dinledi. Önce tek duyabildiği rüzgar oldu. Sonra uzaktan, çok uzaktan, belli belirsiz insan sesleri duydu. İniltiler, bağırtılar. İmdat istemek üzere ağzını açtığında bir dalga geldi, yine boğulur gibi oldu.

Kendini toparlaması birkaç dakika sürdü. Ciğerleri temizlenir temizlenmez

düzenli hareketlerle seslerin geldiği tarafa doğru yüzmeye başladı. İmdat istemek için enerji harcamanın zamanı değildi. Ağır can yeleği onu rahatsız ediyor, şeritleri vücudunu kesiyordu. O yine de yüzmeyi sürdürdü.

«Sudan çıkmam şart,» diyordu kendi kendine tekrar tekrar. «Soğuk öldürür... sandallardan birine ulaşmam şart.»

Bir kulaç daha atayım derken eli katı bir şeye çarptı, parmak eklemleri acıdı ama aynı anda o sert şeye sarılıverdi. Geniş bir şeydi. Kocamandı. Centaine'in başının yukarısında bir düzeyde yüzüyordu. Ama tutunacak sağlam bir yerini bulamıyordu. İçini bir panik duygusu kapladı. Altına doğru fazla girmişti. Kuvvetini kullanıp kendini çekemeyecek kadar fazla.

Eliyle yoklayarak yüzen enkaz parçasının tutunacak bir köşesini bulmaya uğraştı.

«Fazla büyük değil...» Karanlıkta boyunun dört metreden fazla olmadığını anlıyordu. Tahtadandı. Üzerine dümdüz boya çekilmişti. Bir kenarı kopuk, kıymıklıydı. Elini oraya çarpıp çizdirdi. Bir an acıyı duydu ama sonra soğuk onu hemen uyuşturdu.

Tahta parçasının bir yanı havada yüzüyordu. Öbür ucu suya batmış durumdaydı. Kendini karın üstü tahtaya doğru kaydırdı.

Tahtanın dengesinin ne kadar zayıf olduğunu hemen anladı. Doha yalnızca bedenini dayamışken, bacakları suyun içinde sallanır durumdayken, tahta parçası tehlikeli biçimde onun üzerine devrilmeye kalktı, boğuk bir sesin bağırdığı duyuldu.

«Dikkat et, sersem... devireceksin bizi.»

Birilerini daha bulmuştu. «Görmemiştim,..»

«Tamam, oğlum, dikkat et yeter.» Saldaki adam Centaine' in sesini tanıyamamış, onu tayfa çocuklardan biri sanmıştı.

«Dur... ver elini bana.»

Centaine atıldı, uzatılan parmakları yakaladı.

«Yavaş ol.» Adam onu kaygan yağlı boyanın üzerinden yukarı doğru çekerken ayaklarıyla suları tekmeledi, serbest kalan eliyle kuvvet aldı, sonunda bu dengesiz güverteye yüzükoyun serildi kaldı. Birden kendini o kadar güçsüz hissetti ki başını kaldıracak dermanı kalmadı.

Öldürücü sulardan kurtulmuştu artık.

«İyi misin, oğlum?» Kurtarıcısı yanıbaşında yatıyordu. Başı onunkine yakındı.

«İyiyim.» Adamın elini sırtında hissetti.

«Can yeleğin varmış. Aferin sana. Şeritleriyle kendini bu sala bağla... dur, sana göstereyim.»

Centaine'i önünde yükselen bir çıkıntıya bağladı.

«Fiyonk düğüm yaptım. Alabora olursak şu ucunu çekersin, açılır. Tamam mı?»

«Evet, teşekkür ederim.» Adam başını kollarına yasladı, gecenin soğuğunda titreyerek yanyana yattılar.

Bir daha konuşmadıkları halde, hatta karanlıkta birbirini pek az görebildikleri halde, salı nasıl dengede tutabileceklerini çabucak öğrendiler. Rüzgar şiddetini giderek artırıyordu.

Yüksek tarafı rüzgara çevirip bir dereceye kadar korunmayı başardılar. Ancak arasıra gelen iri bir dalga ıslatıyordu artık onları.

Bir süre sonra Centaine bitkin bir uykuya daldı. Hemen hemen koma sayılacak kadar derin bir uykuydu bu. Uyandığında gün ışımıştı. Gök de, deniz de gri bir renk almıştı. Sal arkadaşı çömelmiş, büyük bir dikkatle ona bakıyordu.

Centaine gözlerini açar açmaz adam, «Bayan Güneş Işığı!» dedi. «Gece salıma gelenin siz olduğunuzu hiç anlamamıştım.»

Centaine çabucak doğrulup oturdu, sal tehlikeli biçimde sallandı.

«Yavaş olun, yavrum, işin sırrı sarsmamakta.» Onu sakinleştirmek için elini uzatıp dokundu. Kolunda bir deniz kızı dövmesi vardı.

«Benim adım Ernie, bayan. Ernie Simpson. Sizi hemen tanıdım. Gemide herkes tanır Bayan Güneş Işığını.» Sıska, yaşlı, kır saçları tuzdan kafasına yapışmış biriydi Yüzü bayat erik gibi buruş buruştu. Dişleri sarı, sesi çatlak olmakla birlikte, gülümsemesi iyi bir insanın gülümsemesiydi.

«Ötekilere ne oldu, Ernie?» Centaine telaşla çevresine bakındı, durumun korkunçluğu bir kere daha zihninde belirdi.

«Davy Jones'u boyladılar... çoğu.»

«Davy Jones'da kim?»

«Yani tahtalı köyü. Allah belasını versin bunu yapan Hun'un.»

Gecenin karanlığı durumun korkunçluğunu Centaine'in gözlerinden saklamıştı. Şimdi gördüğü gerçek, hayalindekinden çok daha korkunçtu. Dalgaların arasına indikleri zaman kendilerini gri vadilerdeymiş gibi hissediyorlar, doruklara yükseldiklerinde yalnızlıklarını daha iyi anlıyorlardı. Centaine minik güverteye büzüldü. Suyla gökyüzünden başka hiçbir şey yoktu. Ne bir kurtarma sandalı, ne bir yüzen insan... bir deniz kuşu bile yoktu.

«Yapayalnızız.» diye mırıldandı. «Tous seuls.»

«Keyfinizi bozmayın. Hala sağız. Önemli olan o.»

Centaine uyurken Ernie epey çalışmıştı. Bir kere çevrelerinde yüzen bir takım çer çöpü toplamayı başarmıştı. Salın arkasında kocaman bir tente bezi, bir ucu bağlı, yüzüp geliyordu. Kolları felçli dev bir aftapota benziyordu.

«Bu tentemiz.» Ernie onun ilgisini görünce anlatmaya başlamıştı. «Şunlar gemimizin dümeni, birkaç da başka şey var.

Özür dilerim ama, neyin ne zaman işe yarayacağı belli olmaz, Bayan.»

Topladığı her şeyi biraraya getirip denk yapmış, bağlamıştı. Bir yandan açıklama yaparken bir yandan da çalışıyor, kısa kısa ip parçalarını düğümleyip uzun, sağlam bir ip yapmaya uğraşıyordu.

«Susadım,» diye fısıldadı Centaine. Tuz dudaklarını, ağzını kurutmuştu. Yanıyordu dudakları.

«Başka şey düşünmeye çalışın. Şu işlere yardım edin. Düğüm atmasını bilir misiniz?»

Centaine başını iki yana salladı Ernie konuşurken 'H' harflerini kullanmıyordu. Bu hal Fransızlara pek doğal geldiğinden. Centaine onu sevimli bulmaya başlamıştı.

«Kolaydır. Haydi gel, sana göstereyim.»

Ernie'nin çakısı belinde takılıydı. Çıkardı, araya sokup ipin bir düğümünü açtı.

«Şu tarafı bunun üzerine getireceksin. Deliğine giren yılan gibi sokacaksın! Tamam mı?»

Centaine çabucak öğrendi. Çalışmak aklını ihtiyaçlarından uzaklaştırmaya yaradı.

«Nerede olduğumuzu biliyor musun, Ernie?»

«Ben seyir işlerini bilmem, Bayan Güneş Işığı. Ama Afrika kıyısının

batısındayız. Ne kadar uzakta olduğumuzdan hiç haberim yok. Tek bildiğim... şuralarda bir yerde Afrika var.»

«Dün öğlende kıyıya uzaklığımız 110 mildi.»

«Herhalde haklısınızdır,» diye başını salladı Ernie «Benim tek bildiğim, akıntının bize yardım ettiği. Rüzgar da öyle ..» Yüzünü göklere çevirdi. «Şu rüzgarı bir kullanabilseydik!»

«Bir planın var mı, Ernie?»

«Planım hep vardır, Bayan... her zaman iyi bir plan olmaz, o kadarını kabul etmem gerek.» Sırıttı. «Önce şu ipi bir bitirelim hele.»

Tek bir uzun ip edindiklerinde Ernie onu ölçtü. Altı buçuk metre vardı. Sonra ucunu ona uzattı.

«Şunu beline bağla, yavrum. Önemli olan o. Düşmek istemeyiz, öyle değil mi?»

Bir ucunu sala doladı, Centaine de onun talimatına uydu, birlikte hızla çalıştılar, dümeni, iki yanın çıkmalarını yerine takıp iple sağlamca bağladılar.

«Denge için,» dedi Ernie. «Hawaii'deki karalardan öğrendiğim bir hile.»

Sal şaşılacak kadar denge kazanmıştı. Ernie tekrar tırmandı, sala çıktı. «Şimdi artık bir tür yelken yapmayı düşünme zamanı geldi,» dedi.

Uzun, sağlam bir tahta parçası koparmayı ancak epey uğraştıktan sonra başardılar, arkasından da örtü tentesinden birazını yırtıp yelkeni direğe bağladılar.

«Amerika kupasını kazanacak değiliz ama, hareket ediyoruz bari. Arkamızdaki ize baksanıza. Bayan!»

Bozuntu teknelerinin gerisinde pis bir yağ izi bıraka bıraka gidiyorlardı. Ernie yelkeni elinden geldiği kadar düzeltti.

«En azından iki knot,» diye tahmin yürüttü. «İyi iş başardik, Bayan Güneş Işığı. İyi yoldaşsınız, ona kuşku yok. Bunları tek başıma yapamazdım.» Dümen başına oturmuş, tekneyi yönetiyordu. «Şimdi artık oturup biraz dinlen, yavrum. İkimiz sırt sırta verip nöbet de tutmak zorundayız.»

Gün boyu rüzgar onları kovaladı durdu. İki kere devrildiler. Ernie durumu toparlamak için suya inmek zorunda kaldı.

Islanan yelkeni sudan çıkardılar, yerine dikip doğrulttular. Centaine bu çabalardan öyle yoruldu ki titremeye başladı.

Gece bastırırken rüzgar hafifledi, Lodostan uslu uslu esmeye koyuldu, bulutlar biraz aralandı, yıldızları görebildiler.

«Ben tükendim. Dümeni biraz siz almak zorundasınız. Bayan Güneş Işığı!» Ernie ona dümeni nasıl kullanacağını gösterdi. «Şuradaki kırmızı yıldızın adı Antares. Hani iki yanında iki de beyaz yıldız olanı. Kıyı iznine çıkıp iki koluna iki sevgili takmış denizci gibi. Ay, affedersiniz, Bayan Güneş Işığı... neyse, siz hep Antares'e doğru giderseniz işimiz yolunda demektir.»

Yaşlı denizci dost bir köpek gibi Centaine'in ayakları dibine kıvrıldı, Centaine de dümenin kolunu koltuğunun altına kıstırdı. Dalgalar rüzgarla birlikte azalmış, salın hızı sanki daha bir artmıştı. Centaine geriye baktığında bıraktıkları izin yelpaze gibi açılıp gittiğini görebiliyordu. Kırmızı dev Antares'e baktı, yanında iki sevgilisiyle gökyüzünün siyah kadifesi üzerinde tırmanışını seyretti. Yapayalnız olduğu, hala çok korktuğu için Anna'yı düşündü.

«Sevgili Anna'm benim, neredesin? Hala hayatta mısın?

Sandallardan birine ulaşabildin mi yoksa sen de bir enkaz parçasının üzerinde denizin vereceği hükmü mü bekliyorsun?»

İri yapılı dadısına duyduğu özlem öyle büyüktü ki, kendini yeni baştan çocuk gibi hissetmeye başlamak üzereydi. Gözlerini yakan yaşları farketti. Antares'in kırmızı ışığı bulandı, daha bir genişledi. Centaine, Anna'nın kucağına süzülüp yüzünü o sabun kokan kocaman göğüslere gömmek istiyordu.

Gündüzki kararlılığının yerinde yeller esmekteydi. Ernie'nin yanına uzanıvermek, artık aldırış etmemek ne kadar da kolay olurdu, diye düşündü.

Yüksek sesle hıçkırdı.

Hıçkırığının sesi kendisini de şaşırttı. Bu zayıflığına çok kızdı. Gözündeki yaşları sildi, parmaklarından kirpiklerine yine tuz zerrecikleri bulaştı. Öfkesi yavaş yavaş daha da arttı. Centaine o öfkenin yönünü kendisinden uzaklaştırıp ona bu oyunları oynayan kadere doğru çevirdi.

«Neden?» diye sordu kocaman kırmızı yıldıza? «Ne yaptım da beni seçtin? Cezalandırıyor musun beni? Michael, babam. Bulut, Anna... sevdiğim ne varsa. Neden yapıyorsun bunu bana?» Düşüncesini yarıda kesti. İnkara ne kadar yaklaştığına kendi de şaştı. Eğildi, ovucunu karnına dayadı, soğuktan titredi. Vücudunun içinde bir hareket, bir can hissetmeye çalışıyordu. Bulamadı. Öfkesi yeni baştan, bütün hışmıyla geri döndü.

«Yemin ediyorum Bana ne kadar insafsız darbe indirirsen, ben de sağ kalmaya o kadar uğraşacağım. Sen, ister Tanrı ol ister Şeytan! Bunları başıma sen sardırdın. İşte ben de sana yemin ediyorum. Dayanacağım. Oğlum da benden ötürü dayanacak.»

Saçmalıyordu, daha doğrusu sayıklıyordu. Bunun farkına vardı ama aldırış etmedi. Dizlerinin üzerinde doğrulmuş, kırmızı yıldıza yumruğunu sallıyor, öfkeyle meydan okuyordu.

«Haydi gel!» diye seslendi. «Elinden geleni yap da bitsin artık!»

Belki bir gök gürültüsü, bir yıldırım bekliyordu ama öyle bir şey olmadı... yalnızca rüzgarın yelkende çıkardığı ses duyuluyordu. Centaine tekrar oturdu, dümenin koluna daha sıkı sarıldı, salı doğuya doğru götürdü.

Günün ilk ışığıyla birlikte bir kuş gelip Centaine'in başı üzerinde döndü. Küçük bir deniz kuşuydu. Rengi koyu gri, gagası uzun, kara gözlerinin üzerinde tebeşirle yapılmış gibi beyaz beyaz izler vardı. Kanatları çok biçimli ve zarif, çığlığı yapayalnız ve yumuşaktı.

«Uyan, Ernie,» diye bağırdı Centaine. Konuşma çabasıyla' şiş ve çatlak dudakları gerildi, bir kan damlası çenesinden aşağıya süzüldü. Ağzının içi tavşan kürkü gibi tüy kaplıydı.

Susuzluk yakıcı, kavurucu bir duyguydu.

Ernie çabalayıp doğruldu, gözlerini kırpıştırarak çevresine bakındı. Sanki gece boyunca çekmiş, küçülmüş gibiydi. Dudakları kabuk kabuk, bembeyaz, dişleri tuz kristalleriyle kaplıydı.

«Bak, Ernie, bir kuş!» diye mırıldandı Centaine kanayan dudakları arasından.

«Bir kuş!» diye yankıladı Ernie de. «Karaya yakınız.»

Kuş dönüp uzaklaştı. Suyun üzerinde alçaktan uçuyordu.

Az sonra görünmez oldu.

Gün ortasında bir ara Centaine parmağıyla ileriyi gösterdi. Ağzı, dudakları öyle kurumuştu ki artık konuşamıyordu.

İlerde, salın önünde yüzen koyu renk, dolaşık gibi bir nesne vardı. Derinlerden gelme bir canavar gibi kollarını açıp açıp kapıyordu.

«Yosun!» diye fısıldadı Ernie. Yaklaştıkları zaman dümen kolunu uzattı, ağır yosunu sala doğru çekti.

Sapı insan kolu kadar kalın ve beş metre boyundaydı.

Ucunda yapraklan vardı. Besbelli fırtına kayalardan koparmıştı onu.

Ernie susuzlukla inleyerek kalın sapın bir kısmını çakısıyla kesti. Lastik gibi kabuğun altında etli kısım vardı. Onun ortasında da hava dolu bir boru uzanıyordu sap boyunca. Ernie çakısıyla etli kısmı yonttu, yontuklardan birazını Centaine'in ağzına soktu. İçinden suyu damlıyordu. Tadı keskin ve kötüydü. İyotlu, acıydı. Ama Centaine sıvının boğazından aşağıya akışını hissedince sevinçle fısıldadı. Yosunun öz suyunu emip emip posasını tükürdüler, sonra bir süre dinlendiler, güç ve kuvvetin tekrar vücutlarına yayılışını hissettiler.

Ernie yine dümene geçti, salı rüzgara göre yönlendirdi. Fırtına bulutları dağılmıştı. Güneş onları ısıtıyor, giysilerini kurutuyordu. Önce yüzlerini güneşin okşayan ışıklarına doğru çevirdiler ama az sonra ışıklar rahatsız etmeye başladı. Ondan kaçıp yelkenin gölgesine sığınmaya çalıştılar.

Güneş doruğa yükselince vücutlarındaki tüm nemi buharlaştırma mücadelesine girdi. Biraz daha yosun suyu emdiler ama bu sefer o çirkin kimyasal madde tadı Centaine'in midesini bulandırdı. Kusarsa daha çok sıvı ziyan edeceğini biliyordu. Yosun suyunu pek az alabilecekler demekti.

Sırtını direğe verip ufka doğru baktı. Çevrelerini o ürkütücü sular tümüyle kuşatmıştı. Yalnız doğuda, ufkun tam üzerinde alçak, gri bulutlar görünüyordu. Centaine o bulutların rüzgara rağmen hiç biçim değiştirmediğini ancak bir saat sonra farketti. Tek farkı, boylarının ufukta biraz daha yükselmiş olmasıydı. Minik çıkıntılar, doruklar, vadiler hep sabitti. Normal bulutlar gibi yerinden kıpırdamıyordu hiçbiri.

«Ernie,» diye fısıldadı. «Ernie, şu bulutlara bak.»

Yaşlı adam gözlerini kırpıştırdı, hafif doğrulup çömeldi. Boğazından hafif, inler gibi bir ses çıkmaya başladı. Centaine bunun bir sevinç sesi olduğunu anladı.

O da doğruldu ve ilk defa olarak Afrika kıtasına doğru, baktı.

Afrika denizden yükselip karşılarında belirdi, sonra sanki utanmış gibi gecenin getirdiği kadife giysilere sarındı, onların bakışlarından saklanmaya çalıştı.

Sal karanlık saatlerde de yavaş yavaş yaklaşmayı sürdürdü. İkisi de uyumadılar. Derken doğu gökleri ağarmaya başladı, şafağın ışığıyla yıldızların

rengi soldu, karşılarında Namibian çölünün mor kumulları belirdi.

«Ne kadar güzel!» diye soludu Centaine.

«Burası katı, amansız bir toprak. Bayan!» Ernie onu uyarmaya çalışıyordu.

«Ama nasıl da güzel!»

Kumullar eflatun ve mor renklerdeydi. İlk ışıklar tepelerine dokununca kızıl altın ve tunç rengine dönüştüler.

Ernie, «Güzellik var, güzellik var,» dedi. «Bir şey ancak işe yaradığı kadar güzeldir. Ben yeşil çayırları tercih ederim.

Bayan Güneş Işığı.»

San boyunlu kuşlar, kalabalık filolar halinde belirdi. Yüksekten uçtukları için kanatları güneş ışığında ışıl ısıldı. Kumsaldaki dalgalar sanki nefes alıyor, uyuyan bir kıtayı düşündürüyordu. Onca zamandan beri hep arkalarından esen rüzgar da artık yön değiştirmişti. Yelkeni geriye itiyordu. Direk devrildi, tenteye dolaşıp sulara gömüldü.

Çaresiz bakışlarla birbirlerine baktılar. Karo o kadar yakınlarındaydı ki, neredeyse uzanıp tutabileceklermiş gibi görünüyordu. Oysa yine de yelkeni yeni baştan dikme çabasını tekrarlamak zorundaydılar. İkisinde de bu işe yetecek enerji kalmamıştı artık.

Sonunda Ernie doğruldu, ipi beline dolayıp ucunu Centaine'e verdi, suya indi. Centaine diz üstünde ipleri çözmeye çalışıyordu. Düğümler nemden sıkışmıştı. Açmak için çakıyı kullanmak zorunda kaldı.

İpleri sarıp kangal yaptı, Ernie aşağıdan, «Hazır mısın, canım?» diye seslenince başını kaldırıp baktı.

«Hazırım!» diye seslendi, ayağa kalktı, dengesini ayarladı, yaşlı adamın uzatacağı ağırlıkları almaya hazırlandı. Tam o anda Ernie'nin başı yakınından bir şey geçti, Centine dondu, ellerini kaldırıp gözüne siper yaptı. Bu gördüğü garip şeklin ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Yeşil suların üstünde, pek yüksekti. Işık üzerinde madene düşmüş gibi parlamaktaydı. Yoo, maden değil .. koyu renk ipek kadifeye düşmüş gibi. Çocukların oynadığı yelkenli kayıkların biçimindeydi. Centaine içinde bir sızıyla Pazar günleri kasaba havuzunda kayık yüzdüren çocukları hatırladı.

«Ne oldu, canım?» Ernie onun hazırlandığını görmüş, sonra yüzündeki şaşkın ifadeyi farketmişti.

«Bilmiyorum,» diye parmağıyla gösterdi Centaine. «Garip bir şey. Bize

doğru geliyor... hızlı... hem de çok hızlı geliyor.»

Ernie başını çevirdi.

«Nerede? Göremiyorum...» O anda bir hareket salı havaya kaldırdı.

«Tanrı bize yardım etsin!» diye haykırdı Ernie. Kollarını savurdu, telaşla salın kenarını yakalamaya çabaladı.

«Nedir o?»

«Yardım et, çıkayım!» Ernie yutkundu, kendi tükürüğüyle boğulur gibi oldu. «Koskoca bir köpek balığı!»

Bu söz Centaine'i sanki felce uğrattı. Taş gibi bir dehşetle balığa doğru bakarken sal yine havalandı, güneşin ışığı tam hayvanın üzerine düştü.

Güzel mavi bir renkteydi. Derisi yer yer gölgeliydi. Çok büyüktü. Onların ufacık salından defalarca da büyüktü. Çift dilli kuyruğu suda çabalayan adama doğru hızla giderken yana yatıyordu.

Centaine bir çığlık attı, yerinde büzüldü.

Balığın gözleri siyahla altın rengi karışımıydı. Göz bebekleri kürek biçimindeydi. Burun deliklerinin koskocaman açılıp suları püskürttüğünü gördü.

«Yardım et bana!» diye bağırdı Ernie. Salın kenarına ulaşmış, kendini yukarı çekmeye çalışıyordu. Ağzından köpükler fışkırtırken sal delice sallandı, ona doğru yattı.

Centaine kendini dizüstü yere attı, onu bileğinden yakaladı. Sonra arkaya büküldü, korkunun verdiği tüm güçle onu çekti , Ernie salın yarısına kadar kaydı. Ama ayakları hala suda sallanıyordu.

Köpek balığı sanki suyun dışına çıkmıştı. Sırtı deniz sularından mavi mavi parlıyor, üzerinden damlalar süzülüyordu.

Kuyruğu cellat baltası gibi havadaydı. Centaine bir yerlerde köpek balığının ısırmak için sırtüstü döndüğünü okumuştu. Bu yüzden, gözünün önünde yer alan olaya hiç de hazır değildi.

İri köpek balığı sanki şahlandı, sırıtır gibi duran ağzı koskocaman açıldı. Porselen beyazı dizi dizi dişler kirpi dikeni gibi belirdi ve çene öne doğru uzandı, sonra Ernie'nin suları tekmeleyip duran bacakları üzerine kapandı. Centaine dişlerin kenarlarının kemiğe sürtünme sesini duydu, balık geriye kaydı, Ernie de onunla birlikte geriye savruldu.

Centaine bileği bırakmadı. Yalnız çekiş kuvveti onu da diz üstü çöktürdü, ıslak tabanda kaymasına yol açtı. Sal ikisinin ağırlık toplamı yüzünden iyice yana yattı.

Centaine, Ernie'nin bacaklarının hizasında balığın başını bir an görebildi. Gözü, ölçülmez bir vahşilikle Centaine'e bakıyordu. Derken iç membran göz kırpar gibi göz bebeği üzerine kapandı, hayvan yavaşça yuvarlandı, salın ağırlığı yüzünden inip çıktı, Ernie'nin hala ağzında tuttuğu bacaklarına korkunç bir baskı yaptı.

Centaine yeşil dalların kırılmasını hatırlatan bir sesle kemiklerin parçalandığını duydu. Birden çekiş kuvveti öyle azaldı ki salın eğikliği aniden düzelip, bu sefer sarkaç gibi öteki tarafa yattı.

Centaine, Ernie'nin kolunu hala tutar durumda geriye devrildi, bu hareketiyle onu da tekrar salın üzerine çekmiş oldu.

Ernie hala tekmeler savuruyordu ama bacaklarının ikisi de iğrenç biçimde kısalmıştı. Dizlerin altında ancak on onbeş santim bir uzunluk kalmıştı. Yırtık paçalarından, birer sopa gibi görünüyorlardı. Kesik yerleri temiz değildi. Yer yer yırtılmış et şeritleri sarkıyordu. Ernie tekmeler savurdukça deriler kanat gibi kıpırdıyordu. Güneş altında kanlar pırıl pırıl bir çeşmeden farksızdı.

Ernie olduğu yerde döndü, sallanıp duran sala oturdu, bacaklarına baktı. «Ah, büyük Tanrım, bana yardım et!» diye inledi. «Öldüm ben artık.»

Açık damarlardan kan fışkırıp duruyordu. Beyaz salda kıvrılarak akıyor, denize dökülüyor, döküldüğü yeri kirli bir kahverengiye boyuyordu.

«Bacaklarım!» Ernie yaralarına sarıldı, kanlar parmaklarının arasından fışkırmaya devam etti. «Bacaklarım gitti. Aldı bacaklarımı o şeytan.»

Salın altında büyük bir hareket oldu, koyu renk üçgen yüzgeç yükselip suyu bıçak gibi yardı.

«Kan kokusunu alıyor,» diye bağırdı Ernie. «Vazgeçmeyecek itoğlu. İkimiz de hapı yuttuk.»

Balık döndü, yan devrildi, kar gibi karnını, sırıtan dişlerini gördüler, sonra geri geldi. Heybetli kuyruğunu sağa sola savurarak duru denizin içinde kayarak geldi, kafasını sudaki kan bulutları arasına soktu, koca çenesi açıldı, o tadı alarak yutkundu. Koku ve tad onu öfkelendirdi, tekrar döndü. Sular alttaki bu hareketlerden dönüyor, inip çıkıyordu. Bu sefer hayvan dosdoğru salın altına daldı.

Bir çatırtı duyuldu, hayvanın sırtı salın dibine çarptı. Centaine bu sarsıntıyla yere devrildi, elleriyle salın kenarlarına sarıldı.

«Bizi alabora etmeye çalışıyor,» diye haykırdı Ernie. Centaine ömründe bu kadar çok kan görmemişti. Bu incecik, yaşlı vücutta bu kadar kan olacağı da aklına gelmezdi. Ama kanlar hala olanca hızıyla kesik bacaklardan fışkırmaya devam ediyordu.

Balık döndü, geri geldi. Lastik gibi vücudu salın dibini bir kere daha yaladı, sal iyice havalandı, sonra suya oturdu, mantar gibi sallandı.

«Vazgeçmeyecek,» diye hıçkırdı Ernie zayıf bir sesle. «İşte, yine geliyor.»

Hayvanın kocaman mavi kafası sudan çıktı, çene açıldı. salın kenarına kapandı. Uzun beyaz dişler tahtayı kavradı, ısırdı, kıymıklar uçurdu, balık a kenarı bırakmadı.

Sanki dosdoğru Centaine'e bakıyordu. Centaine yüzüstü yatmış, iki eliyle salın üst kenarına sarılmıştı. Balık gözlerini bir kere daha kırptı, solgun, yarı saydam membran o kara göz bebeklerinin üzerini örttü. Centaine ömründe bu kadar; iğrenç bir şey görmemiş olduğunu düşündü. Sonra balık kafasını sallamaya başladı. Salın kenarı hala dişlerinin arasındaydı. Ernie de, Centaine de kendilerini salın üzerinde bir yandan bir yana yuvarlanır buldular.

«Tanrım, yine de yiyecek bizi!» Ernie kendini sırıtan kafadan uzaklaştırmaya çalıştı, bizi almadan durmayacak!»

Centaine ayağa fırladı, kendini akrobat gibi dengeledi, dümenin koca sopasını kapıp kafasının üzerinde havaya kaldırdı, olanca gücüyle balığın burnuna indirdi. Çarpmanın hızından kolları omuzlarına kadar uyuşur gibi oldu, sonra Centaine bir daha, bir daha vurdu. Sopa lastik gibi vücuda değiyor, sonra zımpara gibi mavi deride iz bile bırakmadan tekrar kalkıyordu. Balık bu vuruşları hiç hissetmiyor gibiydi.

Salın kenarını ısırmaya, salı vahşice sallamaya devam etti.

Centaine dengesini kaybetti, devrildi, yarı beline kadar saldan dışarı sarktı ama kendini hemen toparladı, tekrar diz üstü doğruldu, o kocaman, duygusuz kafaya habire vurmayı sürdürdü. Her vuruşun çabasından hıçkırıyordu. Sopanın bir ucu köpek balığının dişleri arasında kopup gitti, mavi kafa tekrar suyun altına doğru kaydı, Centaine'e bir anlık dinlenme olanağı tanıdı.

«Geri geliyor!» diye bağırdı Ernie zayıf bir sesle. «Hep gelecek... hiç vazgeçmeyecek!»

O bu sözleri söylerken Centaine de ne yapması gerektiğini anlamıştı. Kendine bunu düşünme iznini vermek istemiyordu. Bebeğin hatırı için yapacaktı bunu. Önemli olan oydu. Michael'ın oğluydu.

Ernie salın kenarında oturuyordu. Korkunç, kopuk bacaklarını önüne doğru uzatmıştı. Centaine'e yarı arkası dönüktü.

Eğilmiş, yeşil sulara doğru bakıyordu.

«İşte geliyor!» diye bağırdı. Seyrek kır saçları deniz suyuna karışmış kanlardan yapış yapıştı. Kafa derisi bu seyrek örtünün arasından parlıyordu. Altlarında sular bir kere daha kaynadı, balık tekrar saldırıya geçti, Centaine onun koyu renk gövdesinin derinliklerden yükselip sala doğru yaklaştığını gördü.

Hemen tekrar ayağa kalktı. Yüzündeki ifade donmuştu.

Gözlerinde dehşet dolu bakışlar vardı. Tahta sopayı sımsıkı kavradı. Balık salın dibine çarptı, Centaine olduğu yerde döndü, tam düşecekken dengesini korudu.

«Kendi de ben öldüm sayılır demişti,» deyip yüreğini çelikleştirmeye çalıştı.

Sopayı kaldırdı, gözlerini Ernie'nin başı arkasındaki pembe deriye dikti, balta indirir gibi olanca gücüyle indirdi.

Bu vuruşun etkisiyle Ernie'nin kafatasının çöktüğünü gördü. «Beni affet, Ernie,» diye hıçkırdı ihtiyar devrilip salın kenarına yuvarlanırken. «Zaten ölmüştün. Bebeğimi kurtarmanın başka yolu da yoktu.»

Kafanın arkası parçalanmıştı ama Ernie yine de başını çevirip ona; baktı. Gözlerinde anlaşılamayan bir duygu alev alev tutuşuyordu. Konuşmaya uğraştı. Ağzını açtı, o anda gözlerindeki ateş birden öldü, bacakları uzandı, hareketsiz kaldı.

Centaine onun yanına diz çökerken ağlıyordu.

«Tanrı beni bağışlasın,» diye fısıldadı. «Ama bebeğim yaşamak zorunda.»

Köpek balığı dönüp geri geldi. Sırt yüzgeci saldan daha yüksekti. Centaine, Ernie'nin vücudunu yavaşça, hemen hemen şefkatli bir hareketle salın kenarından suya yuvarladı.

Balık olduğu yerde döndü. Vücudu dişlerinin arasına aldı, testere gibi doğramaya uğraştı, bu arada sal oradan yavaşça uzaklaştı.

Balıkla kurbanı ağır ağır suyun derinliklerine doğru indiler, yeşilin içinde görünmez oldular. Centaine sopayı hala elinde tutmakta olduğunu farketti.

Onu kürek gibi kullanmaya başladı. Salı kumsala daha hızlı götürmeye çalışıyordu. Her darbede yine hıçkırmaktaydı.

Gözleri bulanık görüyordu. Gözyaşlarının arasından okyanusun kenarında, yosun yataklarındaki kıpırtıyı sezebildi. Yosunlar dansediyor, sallanıyordu. Onların gerisinde dalgaların sarı kumlara sürtünerek çıkardığı sesler vardı. Centaine kendinden geçmiş gibi kürek çekiyordu. Bir akıntı salı kaptı, onun çabalarına yardımcı olup kumsala doğru sürükledi. Artık denizin dibini görebiliyordu. Dipteki kumlar ondüle olmuş gibiydi. Üstlerinde hareketsiz yeşil sular vardı.

«Şükür, Tanrım, çok şükür, çok şükür sana!» diye hıçkırdı. Bu sözleri tekrarlıyor, kürek çekme hareketini bu tempoya uyduruyordu. Tam o sırada salın altında yine o koca gövdeyi hissetti.

Tekrar salın yanlarına yapıştı, morali apansız fena halde bozuldu. «Yine döndü.»

Koca gövdenin salın altından geçişine baktı. Pırıl pırıl: kumlu dip üzerinde kara bir gölge gibiydi.

«Hiç vazgeçmiyor.» Kazandığı süre ancak geçici olmuştu.

Sunulan kurbanı birkaç dakikada bitirmişti balık. Şimdi de sala bulaşan kanın kokusunu izlemiş, gelmişti. Omuz boyu suya kadar girmişti Centaine'in peşi sıra.

Geniş bir kavis çizerek, deniz tarafından gelip sala tekrar saldırdı. Bu seferki çarpma öyle şiddetli oldu ki sal kırılmaya başladı. Çakılı tahtalar zaten fırtınanın etkisiyle gevşemiş durumdaydı. Centaine'in altında yarılıverdiler. Bacakları açılan aralıktan aşağıya sarktı, iğrenç hayvanın vücuduna değdi. Baldırında hayvanın o zımpara gibi derisinin temasını hissetti, vücudunun alt tarafim ondan uzaklaştırmaya çalışırken avazı çıktığı kadar bağırdı.

Balık tekrar bir kavis çizip onun üstüne geldi ama kumsalın taban eğimi onu deniz tarafından gelmeye zorlamıştı. Onun dalgasıyla sal da kumsala doğru bir kere daha savruldu. Bir iki saniyelik bir süre boyunca koca hayvan kumların üzerinde kıpırdayamadan kaldı, sonra suları sıçratarak bir dönüş yaptı,, kendini sığ yerden kurtarıp daha derin suya doğru uzaklaştı.

Yüzgeciyle mavi sırtı hala görünüyordu.

O anda bir dalga sala çarptı, balığın başlattığı parçalama işini bitirdi, sal bir tahta ve tente yığını halinde dağıldı, ipler uçlarından dalgalanıp yüzdü. Centaine kendini dalganın içinde bulmuştu. Çabalayarak, öksürerek ayağa kalktı.

Göğüs boyu sudaydı. Gözlerinden tuzlu sular akarak baktığında balığın dosdoğru üzerine gelmekte olduğunu gördü.

Bir çığlık atıp gerilemeye, kumsalın daha sığ yerine varmaya çalıştı, bir yandan da hala elinde tutmakta olduğu sopayı havaya kaldırdı.

«Defol!» diye bağırdı. «Defol buradan! Bırak yakamı!»

Balık ona burnuyla toslayıp havaya firlattı. Centaine o koca mavi sırtın üzerine düştü. Hayvan altında vahşi bir at gibi şahlandı. Vücudu buz gibi, kaba ve tarif edilemeyecek kadar iğrençti Centaine o sırtın üzerinden havaya firladı, sonra da kuyruğun şiddetli bir tokadını yedi. Yine de bu tokadın ancak sıyırıp geçtiğini biliyordu. Kuyruk ona tam vursa, göğüs kafesini parça parça ederdi.

Balığın kendi hareketleri kumları kaldırmış, suyu bulandırmış olduğundan avını net biçimde göremiyordu. Ağzını sağa sola gezdirerek arıyordu onu. Dişler kasırgada çarpan bir demir kapı gibi sesler çıkarıp duruyordu. Centaine kıpırdayan, savrulan kuyruğun, koca mavi gövdenin tehlikesiyle karşı karşıyaydı.

Yavaş yavaş kumsalın sığ yerine doğru ilerledi! Her devrilişinde tekrar doğruldu, soluk soluğa, gözleri görmeksizin, elindeki sopayı savurarak yoluna devam etti. Koca dişler bir ara eteğinin büzgüleri üzerine kapanıp yırttı, bacakları kurtuldu.

Birkaç adım daha gerileyince su bu sefer beli hizasına düştü.

Aynı anda dalgalar da çekiliverdi, kumsaldan uzaklaştı, köpek balığı kendini doğal ortam dışında ve çaresiz durumda buldu. Kumun üzerinde kımıldıyor, kıvranıyordu. Centaine ondan uzaklaştı, geri geri, diz boyu suya vardı. Dönüp koşamayacak kadar yorgundu. Sonunda bir mucize sonucu, su çizgisinin dışındaki kalın, kuru kum tabakasının üzerinde durmakta olduğunu farkedebildi.

Sopayı bir kenara attı, kumsaldan Herdeki yüksek kum tepelerine doğru sendeleyerek ilerledi. Ne var ki o kadar uzağa gidecek dermanı yoktu. Kuru kumlara serildi, yüzükoyun kalakaldı. Kumlar yüzünü ve vücudunu şeker tanecikleri gibi kaplamıştı. Güneşin altında yatıp korku, üzüntü, pişmanlık ve rahatlama duygularının karışımıyla, vücudu sarsılarak ağladı.

Kumda ne kadar yattığını bilmiyordu ama, bir süre sonra kızgın güneş ışınlarının çıplak bacaklarını batarcasına yakmakta olduğunu hissetti, yavaşça doğrulup oturdu, korku dolu gözlerle suya baktı. Koca hayvanı orada, kumlar üzerinde çaresiz durumda görmeyi bekliyordu. Oysa yoktu. Besbelli bir dalga

.onu kaldırmış, derin sulara kaçmasına olanak vermişti. Görünürlerde izi bile kalmamıştı. Centaine soluğunu salıverdi, güvensiz bir hareketle ayağa kalktı.

Vücudu bitkin ve zayıftı. Başını eğip kendine baktığında, hayvanın koca gövdesi yanında ne kadar çaresiz olduğunu düşündü. Çarptığı yerler daha şimdiden çürümeye başlamış, mavi bir renk almıştı. Eteği yırtılmış gitmişti. Pabuçlarını zaten gemiden suya atlarken kendisi fırlatmıştı. Üzerinde ıslak hastabakıcı gömleği ve diz üstüne kadar inen külotundan başka bir şey yoktu. Korkunç bir utanç duydu, çabucak çevresine bakındı.

Ömründe insanlardan bu kadar uzak bir yerde bulmamıştı kendini.

«Burada beni gözetleyecek kimse yok.» İçgüdüsel bir hareketle, elleriyle edep yerini örtmüştü ama, gereği olmadığını anladığı anda elleri tekrar iki yanına sarktı, belinden sarkan bir şeye değdi. Ernie'nin çakısıydı bu. İpin ucunda sallanıyordu.

Eline alıp okyanusu doğru baktı. Tüm suçluluğu ve pişmanlığı bir anda geri döndü.

«Sana hayatımı borçluyum,» diye fısıldadı. «Oğlumun hayatını da. Ah, Ernie, hala yanımızda olmanı ne kadar çok isterdim!»

Yalnızlığı öyle kuvvetle hissetti ki tekrar kumların üzerine çöktü, yüzünü ellerine gömdü. Güneş onu bir kere daha ayılttı. Teninin yine yanmaya, batmaya başladığını hissetmişti.

Susuzluğu da onu tekrar rahatsız etmeye başladı.

«Kendimi güneşten korumam gerek.» Sürüklenerek doğruldu, ayağa kalktı, çevresine daha bir dikkatle baktı.

Sapsarı kumlarla kaplı bir plajdaydı. Geride dam gibi kumullar vardı. Plaj bomboştu. Körfez gibi oyuk, iki yanında burunlar olduğundan görüş alanını daraltıyordu. Burunlar arasını yirmi otuz kilometre olarak tahmin etti. Çok fakir, boş topraktı.

Ne bir kaya, ne bir yaprak, ne bir bitki, ne bir kuş, ne bir hayvan, ne de güneşten korunabilecek bir siper.

Gözlerini denizden çıktığı kıyıya çevirdi, salın kalıntılarının orada yüzmekte olduğunu gördü.

Tente bezinin birazını kesip beline doladı, kendine bir etek yaptı, ipi kuşak gibi kullanıp bağladı. Sonra bezden biraz daha kesti, başını ve omuzlarını güneşten korumak için şal gibi hazırladı.

«Offf, öyle susadım ki!» Kıyıda durmuş, ilerde oynaşan yosunlara doğru aç gözlerle bakıyordu. Susuzluğu, yosun suyuna karşı duyduğu tiksintiden baskındı ama, köpek balığının korkusu her iki duyguyu da yeniyordu. Denize arkasını döndü.

Gerçi vücudu ağrılar, sızılar içindeydi, bacakları, kolları koyu mor çürüklerle kaplıydı ama, yine de tek şansının yürümeye başlamak olduğunu biliyordu. Gidilecek bir tek yön vardı. Cape Town buraya göre güneydeydi. Ama ondan daha yakında, o garip isimli Alman kasabaları vardı. Ya da kentleri. Adlarını büyük bir çabayla hatırlayabildi. Swakopmund. Lüderitzbucht. En yakındakine besbelli beş yüz kilometre yol vardı.

Beş yüz kilometre... bu uzaklık birden cesaretini kırdı, bacakları su gibi oldu, kumların üzerine çöktü.

«Ne kadar uzak olduğunu hiç düşünmeyeceğim,» dedi kendi kendine sonunda. «Yalnızca birer adım birer adım düşüneceğim.»

Büyük bir çabayla ayağa kalktı, eklemlerinin sızısını duydu. Deniz kıyısında topallayarak ilerledi. Islak kumlardan gidiyordu. Islak olunca kumlar daha sert bir taban oluşturuyordu. Yavaş yavaş kasları ısınınca vücudundaki tutulmuşluk da azaldı, adımlarını biraz daha büyütebildi.

«Birer adım birer adım!» dedi kendi kendine Yalnızlık en büyük düşmandı İzin verse, sırf bu yeterdi onu yere vurmaya. Çenesini havaya kaldırdı, karşıya doğru baktı.

Plajın ucu bucağı görünmüyordu. İnsana korku veren bir tekdüzelik, bir değişmezlik içindeydi. Saatlerce yürümenin hiçbir etkisi olmuyor gibiydi. Kendini dolap beygiri gibi olduğu yerde dönüyor sandı. Önünde hep aynı boyda kumlar uzanmaktaydı. Hiç değişmeyen deniz hep sağında, kumullar duvarı hep solundaydı. Onun üzerinde de süt rengi bir gökyüzü.

«Hiçbir şeyden hiçbir şeye doğru yürüyorum,» diye fısıldadı, bir insan görmenin özlemiyle kavrulduğunu hissetti.

Çıplak ayaklarının tabanları acımaya başladığında oturup onları inceledi.

Deniz suyu taban derilerini yumuşatmış, sarı kumlar da hemen hemen cılk et kalacak biçimde derisini yüzmüştü. Ayaklarına tente bezinden parçalar sarıp bağladı, yoluna devam etti. Güneş ve hareket, üzerindeki bluzu terden sırılsıklam etmişti. Susuzluk da hiç yakasını bırakmıyordu. Güneş batı göklerinin yarısına kadar alçaldığında, ilerde kayalık bir yükselti belirdi. Centaine sırf o tekdüze görünümün bozulmasının hevesiyle adımlarını hızlandırdı ama kısa zamanda tekrar yavaşladı. Bir günlük yürüyüş takatim tüketmişti.

«Üç gündür bir şey yemedim, dünden beri de bir şey içmedim...»

Kayalık yükselti hiç yaklaşmıyordu. Sonunda dinlenmek üzere oturmak zorunda kaldı, oturduğu anda da susuzluk onu kudurttu.

«Yakında su içmezsem yoluma devam edemeyeceğim,» diye fısıldadı, karşıki kayalara baktı, birden inanamıyormuş gibi doğruldu. Gözlerini kırpıştırdı. Yoksa hayal mi görüyordu?

«İnsanlar!» diye fısıldadı, ayağa kalktı. «İnsanlar!» Sendeleyerek tekrar yürüdü.

Kayaların üzerine oturmuşlardı. Gökyüzüne karşı siluetlerinin hareketi görünüyordu. Centaine yüksek sesle güldü, onlara elini salladı.

«Ne kadar kalabalıklar... deliriyor muyum yoksa?» Bağırmak istedi, sesi gıcırtı gibi çıktı.

Sonunda uğradığı hayal kırıklığı öyle yıkıcı oldu ki, kendini tokat yemiş gibi hissetti.

«Fok balıkları!» diye fısıldadı. Sesleri denizden taşınıp ona kadar gelmeye başlamıştı.

Bir süre, kendinde yoluna devam edecek gücü bulamadı.

Sonra zorlanarak bir ayağını ötekinin önüne attı, kayalara doğru yürüdü.

Birkaç yüz fok vardı kayalarda. Bir çoğu da denizde yüzmekteydiler. Rüzgar kokularını Centaine'e doğru getirdi. Yaklaştığında hayvanlar denize doğru çekildiler. Kayalardan soytarıca hareketlerle atlayıp atlayıp suya dalıyorlardı. Aralarında düzinelerce de yavru vardı.

«Ah, bir tanesini yakalayabilsem şunların!» dedi. Çakıyı sağ eliyle kavrayıp bıçağını açtı. «Çabucak bir şey yemek zorundayım...» Ama onun yaklaşmasından ürken hayvanlar peşpeşe suya atlayıp gidiyorlardı.

Koşmaya koyuldu, Bu hareketi hayvanların kayalardan kalabalık gruplar

halinde atlamalarına yol açtı. En yakındakine daha yüz metre yolu vardı. Vazgeçti, soluk soluğa durdu, tüm koloninin denize atlayıp kurtulmasını seyretti.

Birden hayvanların arasında hırçın bir telaş hissetti. Koro halinde korku çığlıkları atıyorlardı. Kayalar arasından koyu renk, çevik, kurt gibi iki gölge fırladı, fokların en kalabalık yerine daldı. Centaine durumu hemen kavradı. Kendi yaklaşması hayvanların dikkatini dağıtmış, öteki iki predatöre şans tanımıştı. Bunların kahverengi sırtlan olduğunu anlayamadı. Daha önce gördüğü resimlerden yalnızca büyük, benekli sırtlarını tanıyordu. Afrika kitaplarının hemen hepsinde vardı büyük sırtlanların resmi.

Bu hayvanlarsa Hollandalı göçmenlerin 'plaj köpekleri' dedikleriydi. Boyları mastif kadar, kulakları sivri, yeleleri sarkık, küllü sarı tüyleri uzundu. Foklara saldırırken heyecandan kabarık duruyordu o tüyler. Yavruların en küçük, en savunmasız olanlarını seçtiler, enselerinden yakalayıp ağızlarında sallandırarak uzaklaştılar, anaların o yavruları korumak için gösterdikleri çabalara aldırış bile etmediler.

Centaine tekrar koşmaya başladı, o yaklaşırken dişi foklar artık herşeyden vazgeçip kendilerini kayalardan aşağıya attılar. Centaine suların oraya sürüklemiş olduğu bir tahta parçasını kaptı, kayaların dibi sıra, en yakınındaki sırtlanın yolunu kesmek üzere koştu.

Sırtlan sürüklemekte olduğu gürültücü bebek fokla uğraşıyor, zorluk çekiyordu. Centaine onun önüne geçmeyi başardı.

Hayvan durdu, başını ürkütücü biçimde öne eğdi, Centaine'in yaklaşmasına baktı. Yavru fok'un vücudundan kanlar boşalıyordu. Sırtlanın demin kaptığı yer derin yaralanmıştı. İnsan yavrusu gibi de ağlıyordu.

Sırtlan korkunç biçimde hırladı. Centaine olduğu yerde durdu, sopayı savurup ona haykırdı.

«Bırak onu! Defol, pis hayvan! Bırak onu!»

Bu saldırgan tavrı sırtlanda çekingenlik yaratmıştı. Bunu farkedebiliyordu. Hayvan tekrar hırladı ama bir iki adım geriledi, kıvranan avının başına onu korumak istercesine çöktü.

Centaine onu bakışlarıyla dondurmaya çalıştı. O korkunç sarı gözlere baktı, baktı, sopayı salladı, bağırdı. Sırtlan birden yaralı yavru foku ağzından düşürüp dosdoğru Centaine'e atıldı, son dişlerini göstererek homurdandı. Centaine bu anın en kritik an olduğunu içgüdüsel olarak anladı. Kaçarsa sırtlan

onu kovalayacak, saldıracaktı.

İleri fırladı, hayvanın saldırısını karşıladı. Bir yandan haykırışlarına daha bir kuvvet verdi, sopayı olanca gücüyle savurdu. Besbelli sırtlan bu tepkiyi beklemiyordu. Cesareti kırılıverdi.

Geri dönüp avına doğru koştu, dişlerini yine o ipek boyuna gömdü, tekrar sürüklemeye başladı.

Centaine'in ayakları dibinde, kayalar arasında bir yarık vardı. İçi suların getirdiği yuvarlak taşlarla dolmuştu. Bir tanesini kaptı. Taşın boyu portakal kadar vardı. Hemen sırtlana fırlattı.

Başına nişan almıştı ama, daha yakına düştü, hayvanın ayağına çarptı, ayağı kayalar üzerinde ezdi. Sırtlan bağırdı, yavru foku düşürdü, üç ayak üzerinde uzaklaştı.

Centaine bir yandan koşarken bir yandan çakısını açtı. Köy kızıydı ne de olsa. Nice kere hayvanların kesilip yüzülmesinde Anna'ya yardım etmişliği vardı. Hızlı, acı vermeden işi bitirecek bir darbeyle yavrunun boğazını kesti, kanların akmasına izin verdi. Sırtlan hırlayarak, inleyerek geri dönüyordu. Fena halde topallıyordu. Kararsızdı. Bu saldırıdan aklı karışmıştı.

Centaine yarıktan birkaç taşı iki ovucuyla topladı, ona savurdu Bir tanesi sırtlanın çalı yeleli başına çarptı, hayvan bir çığlık attı, elli adım kadar uzağa kaçtı, orada dönüp omzunun üzerinden geriye nefretle baktı.

Centaine hızla çalışıyordu. Anna'nın koyun keserken yaptığı gibi hayvanın karnını yardı. Bıçağını dikkatli tutuyor, mideyi, barsakları delmemeye çalışıyordu. Sonra bıçağı testere gibi kullanıp göğüs kafesini birleştiren kıkırdağı yardı.

Kanlı elleriyle çevrede dolaşan sırtlana bir taş daha attı, yavrunun midesini dikkatle çıkardı. Su ihtiyacı, engel olamadığı bir çılgınlık yaratıyordu içinde. Susuz kalmanın, kendi karnındaki embriyonun varlığını da tehdit ettiğini hissetmekteydi.

Ama bu yapacağı işi düşününce midesinin bulanmasını da engelleyemedi.

Anna ona anlatmıştı. «Benim çocukluğumda, ne zaman süt kuzusu ölse çobanlar hep yapardı bunu,» demişti.

Centaine hayvanın mide torbasını kendi kanlı avuçlarına aldı. Mide astarı sarımsı ve yarı saydamdı. Sanki midenin içini görebiliyormuş gibi bir hayale kapıldı. Besbelli yavru, sırtlanın saldırısına kadar hep annesinin yanında

kalmış, oburcasına süt emmişti. Midenin içi sütle tıka basa doluydu.

Centaine tiksintiyle yutkundu, sonra kendi kendine, «Eğer içmezsen sabaha ölmüş olursun,» dedi. «Hem sen, hem de Michael'in oğlu.»

Mide kasını ufacık deldi, yoğun sütler hemen sızmaya başladı. Centaine gözlerini yumdu, ağzını o deliğe dayadı. Sıcak sütü emmek, yutmak için kendini zorluyordu. Boş midesi altüst oldu, istemeyerek öğürdü, boğulmasına ramak kaldı ama sonunda bu tepkisini kontrol altına almayı başardı.

Sütün biraz balıksı bir tadı vardı. Yine de pek iğrenç sayılmazdı. İlk yudumu yutmayı başardıktan sonra tadını Anna'nın yaptığı keçi peynirine benzetti.

Bir süre sonra biraz dinlendi, ağzındaki kan ve sıvıları elinin tersiyle sildi. Yuttuğu sıvının, vücudundan kaybettiklerini yerini almaya başladığını hisseder gibi oldu. Bitkin vücuduna anında yeni bir kuvvet doldu.

Sırtlana bir taş daha attı, sonra sütün geri kalanını da emdi. Mideyi kesip açtı, son kalan damlaları yalayarak yuttu, boş membranı sırtlana doğru fırlattı.

«Bak, seninle paylaşıyorum,» dedi hırlayan hayvana.

Yavruyu kesti, başını, bacaklarını ayırdı, onları da sırtlana attı. Kocaman, köpek gibi etobur, kaderine razı olmuş gibiydi.

Centaine'den yirmi adım ileriye oturdu, kulakları dimdik, yüzünde umut dolu, hemen hemen komik bir ifadeyle kendisine atılacak lokmaları beklemeye başladı.

Centaine kırmızı etlerden kesebildiği kadar ince şeritler kesti. Bu işi, kemikten eti ayırabildiği sürece sürdürdü. Sonra şeritleri, şal olarak kullandığı beze sardı, kalkıp geri çekildi.

Sırtlan hemen saldırdı, kayalara bulaşmış kanları yalamaya, iskeleti kemirmeye koştu.

Kayaların tepesinde, rüzgar ve dalgalar kum taşlarını yontmuş, muhafazalı bir kovuk oluşturmuştu. Buranın Centaine'den önce başkalarının da hizmet ettiği belliydi. Çoktan sönmüş bir ateşin külleri, mağaranın tabanındaki kumlara karışmış, dağılmıştı. Kumları karıştırdığında üçgen biçiminde küçük, bıçağa benzer keskin bir taş buldu. Anna'yla ikisi Mort Homme'daki şatonun arkasındaki tepelerde de bulmuşlardı buna benzer şeyleri. İçinde bir özlem duygusu kabardı, sonra kendine acıdığını farketti. Bulduğu taş bıçağı bluzunun cebine koydu, eski günleri hatırlamaktansa bugünün katı gerçeğini düşünmek üzere kendini zorladı.

«Ateş,» dedi kendi kendine. Oradaki ölü kara kömür değneklerini inceledi. Sonra çok değerli fok etlerini mağaranın ağzındaki bir kayanın üzerine koydu. Rüzgarda kururlarsa daha iyi olurdu. Aşağıya inip bir kucak dolusu tahta topladı.

Hepsini eski ateşin yerine getirip üstüste dizdi, ateş yakmakla ilgili bilgilerini hatırlamaya çalıştı.

«İki değnek... birbirine sürtmek gerek,» diye mırıldandı.

Ateş öyle doğal bir insani ihtiyaçtı ki, şu anda onun sıcaklığından ve rahatlığından yoksun olmak dayanılmaz bir mahrumiyet gibi gözüküyordu.

Denizin sürükleyip getirdiği tahtalar tuzu ve nemi emmişti.

İçlerinden iki tanesini seçti. Aslında hangi değneklerin daha iyi olacağını da bildiği yoktu. Bu işi deneyerek öğrenmek zorundaydı. Parmakları acıyıncaya kadar uğraştıysa da ne bir tek kıvılcım, ne de bir katre duman çıkarabildi.

Canı sıkkın, mağaranın dip duvarına dayanıp uzandı, güneşin kararan denize batıp kayboluşunu seyretti. Akşam rüzgarı onu ürpertti. Şalına sımsıkı sarındı, ince üçgen taşın göğsüne değdiğini duydu.

Meme başlarının son zamanlarda nasıl hassaslaştığını, memelerinin nasıl irileşip sertleştiğini farketti. Her nasılsa, hamileliğin kendisine ek bir güç verdiğine inanıyordu. Güneye doğru baktığında Michael'in özel yıldızını ufkun alt kesiminde gördü.

«Achernar,» diye fısıldadı. «Michael...» Onun adını anarken parmakları ince taşa tekrar değdi. Sanki o taş Michael'in ona armağanıydı. Elleri titreyerek taşı çakısının madenine hızla sürttü, mağaranın karanlığında beyaz kıvılcımlar uçuştu.

Centaine et şeritlerini kömür ateşi üzerinde ızgara etti. Tadı hem danaya, hem tavşana benziyordu. Her lokmanın tadını çıkara çıkara yedi, sonra da fok yağıyla güneş yanıklarına masaj yaptı.

Geri kalan pişmiş etleri ileriki günler için bir kenara koydu, şalını omuzlarına sardı, sopayı yanına alıp mağaranın yan duvarına yaslandı.

«Dua etmem gerek...» Duaya başladığında Anna'yı yanıbaşındaymış gibi hissetti. Eskiden yaptığı gibi Centaine'i seyrediyordu sanki yine. Çocukluğundaki gibi.

«Şükür sana. Büyük Tanrım! Beni denizden kurtardığın için, bana yiyecek ve içecek verdiğin için sana çok şükür, ama...»

Duası dudaklarında yarım kaldı. İçinden şükretmekten çok sitem etmek geliyordu.

«Münkirlik!» Anna'nın sesi kulağında çınlamaktaydı. Duasına acele son verdi.

«Bir de Tanrım, bundan sonraki günlerde bana sunacağın sınavlar için güç ver. Bir de, eğer rızan varsa, bana bu sınavları hangi amaçla, hangi plana göre sunduğunu anlayacak ilhamı da ver.» Ancak bu kadar siteme cesaret edebilirdi.

Duasına uygun bir son söz ararken uyuyakaldı.

Uyandığında ateş zayıflamıştı. Kendisini neyin uyandırdığını anlayamadı. Derken durumunu hatırladı. Mağaranın ağzında büyük bir hayvanın kıpırdandığını hissetti. Yemek yiyordu hayvan... sesleri öyleydi.

Hemen ateşe birkaç tahta parçası attı, parlayan ışıkta sırtlanın silueti belirdi. Geceden onca dikkatle sarıp sarmaladığı et paketi de bıraktığı kayanın üzerinde yoktu.

Öfke ve umutsuzlukla titreyerek alev alev bir tahtayı kaptı, hayvana savurdu.

«Seni iğrenç hırsız hayvan! diye bağırdı, sırtlan bir çığlık attı. koşarak karanlıklara daldı gitti.

Sabahın erken saatlerinde fok kolonisi Centaine'in mağarasının aşağısındaki kayalara serilmiş yatıyordu. Centaine yeni günün getireceği açlık ve susuzluğun ilk etkilerini içinde hissetmeye başlamıştı bile.

Yanına iki taş alıp silahlandı. Her biri yumruk boyundaydı.

Koltuğunun altına da bir sopa kıstırdı. Elinden geldiği kadar sessiz ve sinsi, kayalardan aşağıya inmeye başladı. Niyeti en yakındaki hayvanlara sokulmaktı. Ama o daha mesafenin yarısını alamadan foklar çığlıklar atarak kaçtılar. Centaine oralardayken bir daha sudan çıkmadılar.

Umutsuz ve aç, yine mağarasına döndü. Ateşin yanındaki kayanın üzerinde donmuş beyaz fok yağları vardı. Ateşten sönmüş bir kömür alıp ezdi, tozunu yağlarla karıştırdı, burnunu, yanaklarını siyaha boyadı. Sonra mağarada çevresine bakındı. Bir çakısı, bir çakmak taşı, bir sopası, bir branda şalı vardı. Dünyadaki tüm serveti bunlardan oluşuyordu. Yine de bu mağarayı bırakıp gitmek gelmiyordu içinden. Birkaç saat boyunca burası evi olmuştu onun. Kumsala inip güneye doğru o tekdüze, bitmez yola koyulmak için kendini epey zorlaması gerekti.

İkinci gece ne mağara buldu, ne tahta, ne de kayalık bir yükseltti. Yiyecek de

yoktu içecek de. Şalına sarınıp kumulların dibine yattı. Gece boyunca rüzgar hep kum zerreciklerini üfürdü durdu, sabah uyandığında üzerini şeker inceliğinde kumlarla örtülmüş buldu. Kirpiklerine kumlar birikmişti. Saçları kum ve tuz içindeydi. Öyle üşümüş, her yanı öyle tutulmuştu ki! Zaten çürükler içindeydi. İhtiyar kocakarılar gibi sendeleye tökezleye yoluna koyuldu, sopasını baston olarak kullandı. Az sonra kasları ısınınca tutukluk açıldı. Güneş yükselirken takatinin tükenmeye başladığını hissetti, susuzluk içinde sessiz bir çığlık gibi yükseldi. Dudakları şişti, çatladı, dili kurudu, üzerine bir türlü yutamadığı kalın bir tükürük tabakası yayıldı.

Denizin kenarına çömelip yüzünü yıkadı, şalını ve bluzunu ıslattı, bir yudum deniz suyu içme isteğini güçlükle frenledi.

Rahatlaması kısa sürdü. Deniz suyu teninde kuruyunca tuz kristalleri dünkü yanıkları daha beter acıtmaya başladı, dudakları parşömen gibi oldu, her hareketle yarıldı, susuzluğu bir tutku haline geldi.

Öğleden üç dört saat sonra, ıslak kumların ta ilerisinde kıpırdayan siyah şeyler gördü, gözlerini umutlu kısıp baktı. Ama bu karartılar dört iri martıydı. Göğüsleri beyaz, sırtları siyah, sığ sularda açık duran sarı gagalarıyla avlanıyorlardı.

Centaine yaklaşırken kanatlarını açıp havalandılar, taşıyamayacakları kadar büyük avlarını kumun üzerinde bıraktılar. Kocaman, ölü bir balıktı. Gagalardan fena halde yaralanmıştı. Centaine yeniden kuvvet bulup birkaç adımı koşarak aldı, dizlerinin üzerine çöktü, balığı iki eliyle tutup kaldırdı, sonra boğulur gibi olup olup tekrar elinden attı, ellerini şalına sildi. Kokmuştu balık. Parmaklan çürümekte olan etlere dalıp çıkmıştı.

Tüm cesaretini kullanıp tekrar balığa doğru süründü, yüzünü kokudan kaçırarak beyaz etinden bir parçasını kopardı Bu etten ufacık bir lokma kesip yavaşça ağzına soktu. Midesi ağzına gelir gibi oldu ama o yine de dikkatle çiğnedi, leş kokan sularını emdi, eti tükürdü, sonra bir lokma daha kesti.

Etin kokusu kadar, bu duruma düşme duygusu da midesini bulandırıyordu. Sıvıları emmeyi sürdürdü, sonunda bir fincan kadar emmiş olması gerektiğine karar verdi, bir süre dinlendi.

Sıvı yavaş yavaş ona kuvvet verdi. Kendini güçlü hissediyordu. Yoluna devam edebilecek kadar güç kazanmıştı. Denize doğru yürüdü, ellerindeki pis kokuyu yıkamak istedi. Ağzında hala o tad vardı.

Güneş batmadan hemen önce bir güçsüzlük hisetti, kumların üzerine oturdu.

Birden alnını buz gibi terler kapladı, midesine kılıç sokulmuş gibi bir sancı saplandı, iki büklüm oldu. Getirdiğinde kokmuş balığın kokusu burun deliklerinden çıktı.

Derken leş kokan bir kusmuk boğazına doğru yükseldi. O hayati birkaç damla sıvının kumların üzerine saçıldığını görmek cesaretini büsbütün kırdı. Bir yandan da ilk ishal belirtilerini şiddetli biçimde hissetti.

«Zehirlendim.» Kumlara uzanıp kıvranmaya başladı. Spazmlar peşpeşe geliyordu. Toksit sıvılar vücudundan zorla çıkmaya başlamıştı. Kriz geçtiğinde ortalık kararmıştı. Kirli külotunu çıkarıp bir kenara attı, acı içinde denize doğru emekledi, yüzünü yıkadı, kokmuş balığın tadını arındırmaya çalıştı, kusmukları temizledi, daha sonra çekeceği susuzluğun bedelini, temiz ağzıyla ödemeye hazırlandı.

Sonra yine emekleyerek suların en çok yükseldiğinde vardığı noktaya kadar geldi, karanlıkta soğuktan titreyerek oraya uzandı, ölmeye hazırlandı.

***

Başlangıçta Garry Courtney Namib çölüne ve o korkunç İskelet Plajına yapılacak kurtarma seferinin heyecanına kendini öyle kaptırmıştı ki, başarı şansının ne kadar olduğunu ölçüp biçmeye vakit bulamamıştı.

Garry için 'eylem adamı' rolüne çıkmak çok büyük değişiklikti. Tüm romantikler gibi o da nice kere kendini böyle bir rolde hayal etmişti. İşte şimdi de firsat karşısındaydı. O firsata tüm hevesiyle sarılmıştı.

Savaş Bakanlığının telgrafı geldikten, oğlu Michael Courtney'in çarpışma sırasında öldüğünü bildirdikten sonra aylar boyunca Garry'nin yaşamı karanlık bir boşluktan ibaretti. Ne bir amacı, ne de bir yönü vardı. Sonra ikiz kardeşinden o mucize sayılan ikinci telgraf gelmişti: «Michael'ın dul karısı senin torununu beklerken savaş yüzünden evsiz kaldı stop onu Cape Town'a yolluyorum stop lütfen karşıla ve derhal koruman altına al stop telgrafa cevap ver mektup postada Sean.»

O zaman hayatında yeni bir güneş doğmuştu. O güneş de zalim biçimde sönüp Bengueia akıntısının yeşil sularına gömülünce, Garry artık gerçeğin kendisini bir kere daha umutsuzluk karanlığına sürüklemesine izin vermemek gerektiğini içgüdüleriyle sezmiş bulunuyordu. İnanmak zorundaydı. Tüm ihtimal he^saplarını bir kenara bırakmak, Michael'ın karısıyla doğmamış çocuğunun sağ kaldığına, denizden çöle ayak bastığına, kendisinin onları bulup kurtarması gerektiğine inanmak zorundaydı.

Bunu yapmanın tek yolu, mantıklı düşüncenin yerine telaşlı bir hareket getirmekti. Anlamsız da olsa, yararsız da olsa. Bu da başarısızlığa uğradığı zaman... Anna Stok'un o sınırsız, koya gibi sağlam inancından kendine güç çekmesi gerekiyordu.

İkisi Windhaek'e, eski Alman GüneyBatı Afrikası'nın başkentine geldiler. Burası iki yıl önce müttefikler tarafından alınmıştı. Tren istasyonunda onları vekaleten askeri vali olarak görev yapan Albay John Wickenham karşıladı:

«Nasılsınız, efendim?»

Wichenham'in selamı saygılıydı. Son günlerde ona dizi dizi telgraflar gelmiş, hatta bu arada General Jannie Smuts'la Başbakan Louis Botha'dan bile telgraf gelmişti. Hepsi de ondan elinden geldiği kadar yardımcı olmasını, işbirliği göstermesini istiyorlardı.

Ama adamın konuğa saygısının tek nedeni bu değildi. Albay Garrick Courtney en büyük cesaret madalyasını almış bir askerdi. Anglo-Boer savaşı konusundaki kitabı okumalara değerdi. Ayrıca Courtney kardeşlerin siyasal ve

ekonomik nüfuzu da efsaneleşmiş durumdaydı. «Size kaybınızdan ötürü başsağlığı dilemek isterim, Albay Courtney,» dedi Wickenham el sıkışırlarken.

«Çok teşekkür ederim.» Garry ne zaman biri kendisine rütbesiyle hitab etse, kendini bir sahtekar gibi hissederdi. Albaylığın kendisine savaş sırasında geçici bir unvan olarak verildi ğini, o olayın üzerinden de yirmi yıl zaman geçtiğini açıklamak gelirdi içinden. Tedirginliğini saklamak için Anna'ya döndü. Anna güneş şapkası ve calico eteğiyle yanıbaşında duruyordu.

«Size Mevrou Stok'u tanıştırmak isterim.» Garry sözleri kadının da anlayabilmesi için Afrikaans diline dönmüştü. Wickenham da çabucak ona uydu.

«Aasgename kennis... memnun oldum, Mevrou.»

«Mevrou Stok da Protea Castle yolcularındandı. Inflexible tarafından kurtarılanlardan biri.»

Wickenham'in ağzından anlayışlı bir homurtu çıktı. «Pek tatsız bir serüven.» Tekrar Garry'ye döndü. «Size her türlü yardımı sağlamaya çalışacağımı belirtmekten mutluluk duyuyorum, Albayım.»

Onun yerine Anna cevap verdi. «Bize otomobil lazım olacak.

Çok sayıda otomobil. Bol bol da adam. Bunlar hemen lazım.

Çok çabuk!»

Komuta arabası olarak onlara yeni bir 'T' model Ford vermişlerdi. Fabrika rengi olan siyahın üzerine soluk kum rengi bir boya çekilmişti. Çıt kırıldım görünüşüne rağmen çöl şartlarında enfes bir arabaydı. Hafif çelik gövdesi, ağır hırıltılı motoru onu yumuşak kumların üzerinde kuş gibi uçuruyordu. Daha ağır bir araba olsa, kolay batardı kumlara. Tek zayıf yanı, fazla ısınmaya eğilimli olması, açık gövdesi içinde oturan yolcuları ve şoförü kavuran buharlar püskürtmesiydi Anna hemen Garry'nin işi uzatma eğilimini engelledi, teknisyenlerin ve askeri uzmanların tüm itirazlarını kolayca bertaraf etti, böylelikle konvoy otuzaltı saat içinde yola çıkmaya hazır duruma geldi. Alman torpidoları Protea Castle'a çarpalı aradan tam ondört gün geçmiş bulunuyordu.

Gecenin saat dördünde, uyuyan kentten yola çıktılar. Kamyonlar tepeleme malzemeyle, yakıtla, erzakla doluydu. Yolcular yaylalardaki gece havasına göre sımsıkı giyinmişlerdi. Demiryoluna paralel şoseye vurdular, güneydeki Swakopmund kentine doğru yola koyuldular. Yolun bu ilk aşaması ikiyüz milden fazlaydı.

Çelikli kamyon lastikleri yollara öyle derin izler oymuştu ki, taşıtların lastikleri o çukurlara girdikçe çıkması zor oluyordu.

Bereket versin yer yer toprak kaya gibi sertleşmişti. İlk bakışta yoldan çok, kurumuş dere yatağına benzeyen bir güzergahta ilerlemekteydiler. Bu kötü bölgeleri aşıp tırmandılar, ikide bir delinen lastikleri onarmak üzere durdular, sonra bin dörtyüz metrelik yükseltiden aşağıya inip tekrar bir düzlüğe vardılar.

Sonunda yamyassı kıyı ovalarına ulaşmayı başardılar. Ovalar gözlerinin önünden saatte yirmi beş millik bir hızla kayıp geçiyordu. Gerilerinde toz duman bıraka bıraka ilerlediler.

Swakopmund kenti, Bavyera'nın güney Afrika çölüne taşınmışı gibi şaşırtıcı bir görünüme sahipti. *kam* orman mimarisi ilk bakışta göze çarpıyordu. Yemyeşil denize doğru uzanan bir de iskelesi vardı.

Günlerden Pazar, vakit öğlendi. Konvoy kentin ana yoluna girmişti. Valiliğin bahçesinde Alman bir bando marşlar çalıyordu. Bando üyeleri yeşil Lederhosen ve alp şapkaları giymişlerdi.

Garry'nin konvoyu karşı kaldırımdaki otelin önüne çekip dururken bando tempoyu şaşırdı, sonra da sustu. Bu ürkekliklerini anlamak kolaydı. Binaların duvarlarında son İngiliz işgalinden kalma kurşun delikleri hala görünüyordu çünkü.

Çölü aşarkenki o tozdan, o kavurucu sıcaktan sonra buranın mahalli birası cennetten gelme kevser gibiydi.

«Tekrar doldur, barmen,» diye seslendi Garry. Kafileyi sağ salim dağlardan aşırmış olmanın ona kazandırdığı bu erkeksi niteliğe kendi de biraz şaşıyordu. Adamları upuzun ahşap bara sıralanmışlardı. Kadehlerini kaldırıp ona gülümsediklerinde suratlarını kaplayan tozlar yüz kırışıklarına girip biralarını içine döküldü.

«Mijnheer!» Anna yolun kirini pasını üzerinden atmış olarak salonun kapısında belirdi. Kalın, kaslı kollarını kalçalarına dayamış, duruyordu. Yüzü güneşten ve rüzgardan iyice yanmıştı.

Öfkenin de etkisiyle, alev alev bir renk almıştı.

«Minjheer, vakit kaybediyorsun!»

Garry adamlarını çabucak toplarladı. «Haydi, çocuklar, yapılacak işlerimiz var. Yola koyulalım.»

Zaten bu kafilenin esas komutanının kim olduğu yolunda hiç kimsenin

kuşkusu kalmamıştı. Biralarını aceleyle yuttular, güneşin altına çıktılar. Ellerinin tersiyle bıyıklarındaki bira köpüklerini siliyor, Anna'nın önünden geçerken suçlu bakışlarını yere eğiyorlardı.

Adamlar depolara benzin doldururken, su ikmali yapar, yolda gevşeyen yükleri tekrar istiflerken Garry polis merkezine gidip bazı şeyler öğrenmeye çalıştı.

Merkezdeki çavuş da Garry'nin geleceğini önceden duymuştu. «Çok üzgünüm, albayım, sizi daha dört gün sonra bekliyorduk. Eğer bu kadar erken geleceğinizi bilseydim...» Yardımcı olmaya pek hevesliydi. «Yukarı bölgeleri pek iyi tanıyan yok,» diyerek pencereden kuzeye doğru baktı, istemeyerek titredi. «Ama yine de size rehber olarak verebileceğim bir adamım var.» Duvardaki çividen bir anahtar aldı, Garry'yi bodrumdaki hücrelere indirdi.

«Hey, swart donder... kara fırtına!» diye seslenerek hücrelerden birinin kapısını açtı. Birisi gözlerini kırpıştırarak hücreden pek asık bir suratla çıktı, öfkeli bakışlarla baktı. Kocaman bir adamdı.

Gaddar bir ifade vardı yüzünde. Bondeiswart Hottento'larındandı. Tek gözlüydü. O gözü de pek kötü bakıyordu. Diğer gözünü bir bantla kapatmıştı. Tekeler gibi kokuyordu.

«Oraları iyi tanır... daha doğrusu tanıması gerekir,» diye sırıttı çavuş. «O bölgelerde gergedan boynuzu ve fildişi avcılığı yapmış. Bu yüzden beş yıl yatacak. Öyle değil mi, Kali Piet?»

Kali Piet deri ceketinin önünü açtı, göğsündeki kılları düşünceli düşünceli karıştırdı.

«Eğer yanınızda iyi çalışır, sizi memnun ederse, iki üç yılla yakasını sıyırabilir,» diye açıkladı çavuş. Bu arada Kali Piet de göğüs kıllarında bir şey buldu, onu parmakları arasında çıt diye ezdi.

Garry kuşkulu bir sesle, «Ya ondan memnun kalmazsam?» diye sordu. Kali sözcüğü Swahili dilinde 'kötü' anlamına geliyordu. Bu isim yeterdi güveni sarsmaya.

Çavuş işi hafife alarak, «Memnun kalmazsanız onu geri getirme zahmetine hiç katlanmayın,» dedi. «Oralarda bir yere gömün, kimseler bulamaz.» Kali Piet'in tavrı bu söz üzerine gözle görülür biçimde değişti.

Afrikaans dilinde, «Ah, iyi yürekli efendim,» diye yalvarmaya başladı. «Ben oraların her ağacını, her kayasını, her kum tanesini tanırım. Sizin

köpeğiniz olurum.»

Anna, Garry'yi bekliyordu. Model T'nin arka kanepesine yerleşmişti çoktan.

«Nerede kaldın bu kadar zaman?» diye sordu. «Benim yavrum o ıssız diyarlarda onaltı gündür tek başına!»

«Onbaşı!» Garry yanında getirdiği Kali Piet'i emrindeki en yüksek rütbeli askere devretti. «Eğer kaçmaya kalkışırsa' vur onu!» Bunları söylerken acımasız bir sadist gibi görünmeye çalışıyor, pek de başaramıyordu.

Sonunda beyaz badanalı, kırmızı kiremitli binaları geride bıraktılar, Garry'nin şoförü keyifle geğirdi, birayı bir kere daha ağzında tattı.

«Tadını çıkar,» diye uyardı onu Garry. «Gelecek durağımıza yol epey uzun.»

Toprak yol kumsal plajın kenarına paralel gidiyordu. Sol tarafta sarı kumlara vuran yeşil sular görünüyordu. Karşılarında hiç değişmeyen, sisli bir manzara uzanmaktaydı.

Bu yolu gübre yapmak üzere yosun toplayanlar kullanıyorlardı. Kuzeye doğru ilerledikçe yol belirginlikten uzaklaşmaya başladı, sonunda da büsbütün kayboldu.

«İlerde ne var?» diye sordu Garry, Kali Piet'e. Adamı arka arabadan indirip öne vermişlerdi.

«Hiçbir şey,» dedi koca adam. Garry bu kadar basit bir kelimeden bu kadar kötü bir anlam sezdiğini ömründe hatırlamıyordu.

Pek de hissetmediği bir güvenle, «Bundan böyle yolumuzu kendimiz bulacağız,» dedi. Kırk mili ancak dört günde alabildiler.

Eskiden kalma su yatakları vardı. Belki yüz yıldır su görmemişlerdi. Yanları dik, dipleri kaya doluydu. Sonra kalleş düzlükler vardı. Araba birden toprağa batıveriyor, akslarına kadar gömülüyor, zorlukla çıkarılıyordu. Engebeli yerlerde bir kamyon yan devrildi, ötekinin de aksı kırıldığı için bırakmak zorunda kaldılar. Yükün bir kısmını gereksiz bulup orada bıraktılar. Çadırlara, kamp yataklarına, masalara, kaplamalı çinko banyo küvetine, yerlilerin reislerine rüşvet diye dağıtılacak bunca paket çaya, tereyağına ve diğer malzemeye gerçekten pek de ihtiyaç yoktu.

Hafifleyen konvoy kuzeye doğru bin mücadeleyle tekrar ilerlemeye başladı.

Öğle vakti yaklaştıkça radyatörler su kaynatıyor, supaplardan buhar püskürte püskürte gidiyorlar, yarım saatte bir durup motor soğutmak zorunda kalıyorlardı. Yer yer de kapkara taşlarla dolu, sert araziye geliyorlardı. Bu

taşlar bıçak sırtı gibi keskindi. Lastikleri yarıyordu. Bir günde onbeş kere durup lastik onandıklarını Garry sayarak saptadı. Ortalık kararıp durduklarında adamlar gece yarısına kadar lastik onarıyor, lastik yapıştırıcısının kokusu çevrede kol geziyordu.

Beşinci gün Brandberger denilen Yanık Dağ'ın doruğunu görebilecek bir yerde kamp kurdular. Sabah uyandıklarında Kali Piet'in gitmiş olduğunu gördüler.

Yanına bir tüfek ve elli mermi almıştı. Ayrıca battaniye, beş şişe su da almıştı. Garry'nin gece yatarken battaniyesine sarıp başının altına koyduğu altın saatle yirmi altın lira da görünürlerde yoktu.

Garry öfke içinde, onu gördüğü yerde vuracağına dair tehditler savurarak konvoyu yola sürdü. Ama Kali Piet kayıplara karışacağı yeri iyi seçmişti. Daha bir mil gitmeden, kırık tepelerle, dik vadilerle dolu bir alana geldiler. Buralarda hiçbir taşıt izleyemezdi kaçan yayayı.

«Bırak gitsin!» diye emretti Anna. «O yanımızda olmadığı zaman daha güvendeyiz. Hem yavrum tam yirmi gündür...»

Sesi kesildi. «İlerlememiz gerek Mijnheer. Bize hiçbir şey engel olmamalı. Hiçbir şey!»

Her geçen gün, yolculuk biraz daha zorlaşıyordu. Daha yavaş ilerliyorlardı. Daha sık sık umutsuzluklara düşüyorlardı.

Derken karşılarında denizden yükselen bir kaya engeli daha belirip dinozor sırtı gibi içerlere uzanarak yollarını kesince Garry birden kendini büyük bir fiziksel yorgunluk içinde hissetti.

«Çılgınlık bu,» diye mırıldandı kendi kendine. Ellerini gözlerine siper etmiş, önündeki aşılmaz engeli inceliyordu. «Adamların canına yetti.» Onlar da hırpalanmış, berbat durumdaki kamyonların yanında öbek öbek gruplanmış, aynı kayaya bakmaktaydılar. Hepsinin morali bozuktu. «Hemen hemen bir ay oldu... kimse buralarda bu kadar uzun süre sağ kalamaz. Kıyıya çıkmayı başarmış olsa bile... sağ kalamaz.» Garry'nin kesik bacağının kökü ağrımaya başlamıştı. Sırtındaki her kas çürük gibi sızlıyordu. Omurgasının her omuru, sarsıntılı yoldan ötürü tutuktu. «Geri dönmek zorundayız!»

Arabadan indi. İhtiyarlar gibi tutuk adımlarla Anna'nın durmakta olduğu yere geldi.

«Mevrou,» diye söze başladı, Anna hemen ona döndü, kocaman, kırmızı

elini onun koluna dayadı.

«Mijnheer...» Sesi alçaktı. Gülümsediğinde Garry'nin itirazları dudaklarında dondu. Bu kadının, bir tek yüzündeki o kırmızılık ve o korkunç çatık alın çizgileri olmasa, çok güzel bir kadın olacağını kim bilir kaçıncı defa olarak tekrar düşündü. Çenesinin çizgisi son derecede kararlı, dişleri beyaz ve düzgündü. Gözlerinde de daha önce hiç farkına varmadığı çok yumuşak bir ifade vardı.

«Mijnheer, şurada durmuş düşünüyordum da... bizi buralara kadar getirmeyi pek az erkek başarabilirdi. Sen olmasan çoktan başarısızlığa düşmüştük.» Onun kolunu sıktı. «Tabii senin zeki bir insan olduğunu, nice kitaplar yazdığını zaten biliyordum. Ama artık kararlı ve güçlü bir insan olduğunu da öğrendim. Yoluna hiçbir şeyin çıkmasına izin vermeyen bir erkeksin.» Kolunu tekrar sıktı. Eli sıcacık ve kuvvetliydi. Garry bu temastan hoşlandığını hissetti Omuzlarını dikleştirdi. Sırtı pek de o kadar acımıyordu galiba Anna tekrar gülümsedi.

«Ben bir grup adcım alıp kayaları yöya olarak aşacağım... deniz kıyısını adım adım taramamız gerek. Bu arada sen de konvoyu içerden, kayanın çevresinden dolaştır, bir başka yol bul.»

Kayaların geçit verdiği ilk yeri bulabilmek için dört mil içeri girmek zorunda kaldılar.

Garry, Anna'nın peşindeki adamlarla birlikte sert adımlarla kumsalda ilerleyişini uzaktan gördüğünde, içinden beklenmedik bir rahatlama duygusu kabardı, şu birkaç saatte onu ne kadar çok özlemiş olduğunu anladı.

O akşam ikisi ateşin başında yanyana oturdular, etle, kuru bisküvilerle karınlarını doyurup sütlü kahve içtiler. Garry ona utangaç bir sesle,

«Benim karımın da adı Anna'ydı,» dedi. «Uzun zaman önce öldü.»

«Evet, biliyorum.» Anna bir yandan lokmasını çiğnemeyi sürdürüyordu.

«Nereden biliyorsun?» Garry şaşalamıştı.

«Michael, Centaine'e söylemiş.» Michael'ın adının böyle değişik telaffuz edilmesine Garry hala pek alışamamıştı.

«Michael hakkında bu kadar çok şey bildiğini hep unutuyorum.» Etten bir kaşık aldı, karanlıklara doğru baktı. Adamlar yine her zamanki gibi biraz uzağa oturmuş, onları yalnız bırakmışlardı. Sesleri uzaktan mırıltı gibi duyuluyordu.

«Ama ben Centaine hakkında pek bir şey bilmiyorum. Onu bana biraz daha anlat, ne olur, Mevrou.»

İşte bu konu ikisini de asla bıktırmayan bir konuydu. «İyi bir kızdır,» diye başladı Anna. Hep böyle başlardı anlatmaya.

«Ama cesur ve inatçıdır. Anlatmış mıydım, bir keresinde...»

Garry ona çek yakın oturuyordu. Dikkatle dinlerken başını da ona doğru eğmişti. Hep böyle yapardı. Ama bu gece pek de dikkatli dinlemiyordu.

Kamp ateşinin ışığı Anna'nın çirkin hatlı yüzünde oynaşıyor, Garry onu giderek artan bir rahatlık ve içtenlikle seyrediyordu. Kadınlar genellikle Garry'nin kendini yetersiz hissedip korkmasına yol açarlardı. Ne kadar kibar, ne kadar güzel olurlarsa, bu" korkusu da o kadar artardı. İktidarsız olduğunu çoktan kabullenmişti. Bunu balayında öğrenmişti zaten. Gelininin attığı o alay dolu kahkaha otuz yıldan sonra hala kulaklarında çınlıyordu. Bir daha hiçbir kadına kendisine gülme fırsatı tanımamıştı... oğlu da zaten kendi oğlu değildi... bu işi ikiz kardeşi halletmişti onun adına. Garry elli yaşını aşmış olmasına rağmen hala bakirdi. Pek seyrek olarak, örneğin bu akşam gibi bir zamanda, bu konuyu düşünmek içine hafif bir suçluluk duygusu getiriyordu.

Caba göstererek bu düşünceyi bir kenara itti, deminki mutlu, sakin halini yeniden bulmaya çalıştı. Ama bu sefer de yanındaki kadının vücudunun kokusunu duyuyordu. Swakopmund'dan yola çıktıklarından beri yıkanmaya ayıracak suları yoktu. Koku oldukça kuvvetliydi. Toprak kokusunu andırır tatlı bir kokuydu. Araya kadınlara özgü başka kokular da karışıyordu. Garry bu kokunun tadını çıkarmak için daha da sokuldu. Tanıdığı tek tük başka kadınlar ya kolonya ya da; gül suyu kokarlardı. Yapay, sahte kokulardı bunlar. Ama bu kadının kokusu bir hayvan kokusu gibiydi. Kuvvetli, sıcak, sağlıklı bir hayvan gibi.

Onu hayranlık dolu bir ifadeyle seyretti. Anna kalın, peşten sesiyle konuşmayı sürdürüyordu. Elini kaldırıp bir tutam kır saçı alnından geriye çekti. Koltuk altında gür siyah tüyler vardı. Gündüzün sıcağından hala nemliydiler. Garry onlara bakarken duyduğu uyarının adeta kasığına bir sancı verdiğini hissetti. Yumruk yemiş gibi oldu. Organı ağaç dalı gibi, acı veren duygularla büyüdü, ömründe tadmadığı, aklından bile geçirmediği özlemleri, yalnızlığı, arzuyu ruhunun derinliklerinden ta yüzeye yükseltti.

Hiç kıpırdayamadan, hiç konuşamadan baktı ona. Anna'nın sorularından biri cevapsız kalınca bakışları ateşten ayrıldı, Garry'nin yüzüne döndü, o yüzdeki ifadeyi gördü. Yumuşacık, hemen hemen şefkatli bir hareketle uzanıp onun yanağına dokundu.

«Sanıyorum benim yatma vaktim geldi, Mijnheer. Sana iyi uykular, güzel rüyalar dilerim.»

Ayağa kalktı, uyku tulumunu serdiği yere, branda perdenin arkasına geçti.

Garry kendi battaniyesine uzandı. Elleri iki yanındaydı.

Brandanın öte yanından gelen kumaş seslerini dinledi, bütün vücudu taze yara gibi acıdı. Derken brandanın gerisinden upuzun, güçlü bir mırıltı duyuldu. Bir süre bunun ne olduğunu anlayamadı. Neden sonra anladı. Anna horluyordu. Ömründe duyduğu en güven verici sesti bu Garry'nin. Horlayan bir kadından korkmaya hiç gerek yoktu. Gece inmiş çöllere doğru sevincini haykırmak geldi içinden.

«Aşığım ben!» diye düşündü. «Otuz yıldan beri ilk defa aşığım ben!»

Ama şafak sökerken, gece derlediği geçici cesaretin yerinde yeller esiyordu. Bir tek aşkı sağlam kalmıştı. Anna'nın gözleri şiş, uykusuzluktan kırmızıydı. Kır saçlarında rüzgarın getirdiği kumlar pudra gibiydi. Garry yine de onu tapan bakışlarla seyrediyordu. Sonunda Anna sert bir emir verdi. «Çabuk ye... ilk ışıklarla yola çıkmamız gerek. İçimde bir duygu, bugün iyi bir gün olacak diyor. Haydi, ye, Mijnheer!»

«Ne kadın!» dedi Garry kendi kendine. «Keşke ben de çevreme bu bağlılığı, bu sadakati ilham edebilen biri olsaydım!»

Başlangıçta Anna'nın önsezisi doğru çıkar gibi göründü.

Yollarına başka kaya engeli çıkmadı. Apaçık, dalgalı bir ova ta kumsala kadar iniyordu. Ovanın üzeri çakıllık ve diz boyu otluktu. Otoyoldaymış gibi hızla yol alabiliyorlardı. Kıvrılmaları yalnızca önlerine çıkan iri taşlardan, yükselti veya çukurlardan kaçmak içindi. Kumsalın hizasından biraz yüksekte ilerlemeyi seçmişlerdi. Bu durumda, sahile vurmuş olabilecek enkaz parçalarını kolay göreceklerdi. Yumuşak kumlarda kalmış olabilecek ayak izleri de hemen göze çarpacaktı.

Garry, Ford'un arka kanepesinde, Anna'nın yanında oturmaktaydı. Araba çukurlarda sarsıldıkça birbirinin üstüne yıkılıyorlardı. Garry ikide bir özür diliyordu ama, sağlam bacağı Anna'nınkine dayandığında onu geri çekmek için herhangi bir hareket yapmadı.

Öğleden sonra, sisler sıcağın altında titreşirken bir ara mucizevi biçimde açılır gibi oldu, ovada yükselen kumulları gözler önüne serdiler. Küçük konvoy kumullara varınca durdu, herkes indi, dehşet ve inanmazlık dolu

bakışlarla baktı.

«Dağlar,» dedi Garry hafif sesle. «Kumdan bir dağ silsilesi. Kimse bize bunu söylememişti.»

«Bir geçit elmalı!»

Garry başını kuşkuyla iki yana salladı. «Beşyüz fit yüksekliğinde var bunlar herhalde!»

Anna sert bir sesle, «Gel,» dedi. «Tepeye çıkmamız gerek.»

Garry, «Ulu Tanrım!» diye patladı. «Kumlar yumuşacık... çek da yüksek... tehlikeli olabilir.»

«Haydi, gidelim! Ötekiler burada beklesin.»

Anna öne düştü, birlikte tırmanmaya koyuldular. Ta aşağılarda kamyonlar birer oyuncak gibi, insanlar karınca gibi görünüyordu. Ayaklarının altında turuncu kumlar gıcırdıyor, her adımda bileklerine kadar gömülüyorlardı. Kum yükseltilerinin kenarına fazla yakın basarlarsa bir heyelan başlıyor, kumlar tıslayarak aşağıya doğru kaymaya koyuluyordu.

«Bu tehlikeli!» diye mırıldandı Garry. «Kenardan kaysan parçan kalmaz! Gömülürsün!»

Anna kaim calico etekliğini topladı, külotunun beline soktu, sonra tırmanmaya devam etti. Garry onun arkasından baktı. Ağzı kurumuş, kalbi çarpıyordu. O çıplak bacakları görmek heyecanını ve çarpıntısını daha da artırdı. Ağaç gövdesi gibi kalın kalındı bacakları. Dizlerinin arkasında teni krem renginde, kadife gibiydi. Küçük kız çocuklarınki gibi de gamzeliydi.

Ömründe bu kadar tahrik edici şey görmemişti.

İnanılacak gibi değildi ama Garry vücudunun tekrar tepki gösterdiğini hissetti. Sanki dev bir el kasığına sarılmıştı. Yorgunluğu birden yokoldu. Kaya, tökezleye o da yola koyuldu.

Anna'nın kıvrılan kalçalarını hedef alıp ilerledi.

Kumulun doruğuna hiç farkına varamadan çıkmış buldu kendini. Anna elini uzatıp onu durdurdu.

«Tanrım!» diye fısıldadı Garry. «Burası bir kum dünyası.

Bir kum evreni hatta!»

Anna'nın bile inancı sarsılır gibiydi.

«Hiç kimse... hiçbir şey aşamaz bu kumu.»

Anna hala onun kolunu tutuyordu, Birden onu sarstı.

«Kızım orada. Bana seslendiğini duyar gibi oluyorum. Onu yüzüstü bırakamayız. Ona ulaşmamız şart. Daha fazla dayanamaz.»

«Yaya gitmeye kalkmak kesin ölüm demek olur. İnsan orada bir gün bile dayanamaz.»

«Bir geçit bulup aşmamız gerek.» Anna kocaman bir Sen Bernar köpeği gibi silkindi, kuşkularını ve geçici zaafını üzerinden attı. «Gel.» Onu geri döndürüp tepeden inmeye koyuldu. «Bir geçit bulalım.»

Ford'un önderliğindeki konvoy içeriye kıvrıldı, gün kararana kadar kumulların dibinden ilerledi, sonunda güneş alçaldı, kumulların doruklarını kızıla boyayarak çekildi gitti. Oraya kamp kurduklarında tepeler kapkara ve uzak görünüyordu. Aşılmaz, düşman engellerdi. Ay gökte gümüş ışıklar saçarak yükseldi.

«Arada geçit falan yok!» Garry ateşe bakıyordu. Anna'yla gözgöze gelmek istemiyordu. «Bunlar böyle kıyamete kadar gidiyor.»

«Sabah olunca geri döner, sahile vurmaya çalışırız,» dedi Anna. Sonra yatağına gitmek üzere kalktı, onu özlemleri ve sızılarıyla başbaşa bıraktı.

Ertesi gün gittikleri yolu geri döndüler, kendi lastik izleri üzerinden ilerlediler. Kumulların okyanusla buluştuğu noktaya vardıklarında yine akşam oluyordu.

«Yol yok,» dedi Garry umutsuz bir sesle. Başlangıç noktasında dalgalar kumulların eteklerine vuruyordu. Anna bile sefil bir çöküntüye uğramıştı. Gözünü kamp ateşinin alevlerinden ayıramıyordu.

«Burada beklesek, belki Centaine de bize doğru ilerliyordu!',» dedi boğuk bir sesle. «Tek umudunun güneye gitmek olduğunu o da bilir herhalde. Biz ona gidemezsek, onun bize gelmesini beklememiz gerekir.»

«Suyumuz bitiyor. Biz asla...» Garry sustu.

«Ne kadar dayanabiliriz?»

«Üç gün. Ancak.»

«Dört gün,» diye yalvardı Anna. Sesinde öyle bir umutsuzluk, öyle bir çaresizlik vardı ki, Garry düşünmeden harekete geçti, iki kolunu ona doğru uzattı. Anna yaklaştığında Garry'nin içini çok tatlı bir korku kapladı. Birbirlerine sarıldılar. Anna bezgindi, o ise korkunç bir şehvet deryasında boğulmaktaydı. Garry bir iki saniye boyunca adamların kendilerini

göreceklerine kaygılandı... ama sonra aldırış etmedi.

«Gel.» Anna onu ayağa kaldırdı, branda perdenin arkasına götürdü. Garry ellerinin titremesi yüzünden gömleğinin düğmelerini açamıyordu. Anna sevgiyle güldü.

«Dur.» Onu soydu. «Budala çocuğum benim,» dedi.

Çöl rüzgarı Garry'nin sırtını, kalçalarını soğutuyordu ama içinde uzun süre baskı altında tutulmuş bir ihtirasın ateşi alev alev yanmaktaydı. Kıllı göbeğinden de, incecik bacaklarından da utanmıyordu artık. Coşkun bir telaşla Anna'nın üzerine tırmandı. Kendini bir an önce onun içine gömmeye can atıyordu. O kocaman beyazlık içinde kaybolmak, kendisine çok zalim davranan dünyadan kaçıp oraya sığınmak istiyordu.

Derken yine aynı şey oldu. Kuvvetinin kasıklarından çekildiğini hissetti. Tıpkı otuz yıl önceki o korkunç gecede olduğu gibi ufaldığını, büzüldüğünü hissetti. Anna'nın beyaz şilte gibi göbeği üzerinde yatarken yetersizliğinin utancından ölmek istedi. Onun gülmesini, kendisini küçümsemesini bekledi. Bu sefer böyle bir davranışın kendisini tümüyle yıkacağını çok iyi biliyordu. Kurtulmasına da olanak yoktu. Anna'nın güçlü kolları bedenini sarmış, kalçalarını da o güçlü bacaklar kucaklamıştı.

«Mevrou.» diye patladı. «Üzgünüm, ben işe yaramıyorum... hiç bir zaman yaramadım.»

Anna güldü. Çıkardığı ses sevgi dolu, anlayışlı bir sesti.

«Bir şey yok, yavrum,» diye fısıldadı onun kulağına boğuk bir sesle. «Dur sana biraz yardım edeyim.» Garry onun elinin aşağıya doğru kaydığını hissetti. Birbirine dayalı göbeklerinin arasına süzülüyordu eli.

«Nerede benim yavru köpeğim?» dedi Anna. Garry onun parmaklarının kendisini kavradığını duyunca paniğe kapıldı.

Kendini kurtarmak için mücadele etti ama Anna onu kolaylıkla tutuyordu. Garry o parmaklardan kurtulamadı. Zımpara gibi sertti parmakların derisi. Ağır işler görmekten ötürü öyleydi.

Ama beri yandan, kurnaz ve ısrarlı parmaklardı. Çekiyor, ovuyorlardı onu. Sesi de kedi mırıltısı gibi ve mutluydu.

«İşte koca dev! Bak ne kocaman bir dev.»

Garry artık mücadele edemiyordu. Vücudundaki her sinir, her kas acı verecek kadar gerilmişti. Anna'nın parmakları onu yoğurup duruyordu. Sesi

daha boğuklaştı, hemen hemen uykulu bir tona büründü. Hiç telaş yoktu bu seste. Garry'yi sakinleştiriyordu. Vücudundaki gerilimin azaldığını hissetti.

«Hah!» dedi Anna birden. «Neler oluyor bakalım yavru köpeğimize?»

Temasına bir sertlik karşı koymaya başlamıştı. Anna tekrar güldü, Garry kendisini kavrayan bacakların yavaşça açıldığını hissetti. «Yavaş, çok yavaş,» diye uyardı Anna. Garry tekrar mücadeleye girişmişti çünkü. «İşte böyle! Evet, böyle!»

Ona yol gösteriyordu. Onu kontrol etmeye çalışıyordu. Garry telaştan ölmek üzereydi.

Birden Garry'nin burun deliklerine Anna'nın vücut kokusu doldu. Zengin, güçlü bir kokuydu. Kadının uyarı durumuyla artmıştı. Garry kendi içinde kuvvetin yine kabarıp taştığını duydu. Bir kahramandı kendisi. Bir kartaldı. Tanrıların elindeki çekiçti! Boğa kadar güçlü, kılıç kadar uzun, granit kadar katıydı.

«Evet,» diye soludu Anna. «Evet, böyle!» Garry ileri süzüldü, kayarak onun derinliklerine daldı, Ömründe tanımadığı bir sıcak dünyaya vardı. Anna onun altında giderek hızlanan bir tempoyla yükselip alçalıyor, Garry kendini okyanus dalgalarının ortasında bir gemi gibi hissediyordu. Anna bir yandan da mutlu sesler çıkarmaktaydı. O peşten fısıltısıyla onu daha cesaretlendiriyordu. Birden gökyüzü Garry'nin tepesinde patladı, Garry yerle gök arasında ezildi kaldı.

Çok yavaş, çok uzak bir yerden döner gibi kendine geldi.

Anna ona sarılmış okşuyor, yine onunla çocukmuş gibi konuşuyordu.

«Tamam; işte, yavru bebeğim. Bir şey yok. Tamam artık.»

Garry de biliyordu öyle olduğunu. Artık mesele yoktu. Ömründe kendini bu kadar güvende hissetmemişti. Bu kadar derin, sarmalayan bir huzur duymamıştı. Yüzünü onun memeleri arasına gömdü, kendini o anaç etler arasında boğdu, ebediyen orada kalma isteğini duydu.

Anna onun seyrek ipeksi saçlarını okşadı, kulaklarının arkasına doğru sıvazladı. Tepesindeki kel nokta ateşin ışığında pembe pembe parlıyor, Anna'ya onu avutma isteği veriyordu.

Kayıp kıza karşı duyduğu tüm hapsolmuş sevgi ve ilgi kendine yeni bir mecra buldu. Bu kadın sevmek ve korumak üzere doğmuş bir kadındı. Başkalarına olan bağlılığı ve görevi için ya şayan bir insandı. Onu kucağında

sallamaya başladı. Beşik gibi sallıyor, tatlı sözler fısıldıyordu.

Şafak söktüğünde Garry yeni bir mucizeyle karşı karşıya geldi. Kamptan çıkıp plajın başladığı noktaya yürüdüğünde yollarının açılmış olduğunu gördü. Ayın etkisiyle okyanus çekilmişti. Kumulların altında geniş, ıslak bir kum düzlüğü kalmıştı.

Garry tekrar kamp yerine koştu, en yüksek rütbeli askeri uyandırdı.

«Adamlarını uyandır. Onbaşı!» diye bağırdı. «Ford'a benzin konsun, erzak ve su yüklensin. Dört kişiye üç gün yetecek kadar. Onbeş dakikada harekete hazır olmasını istiyorum, anlaşıldı mı? Haydi öyleyse be adam! Harekete geç! Karşımda durup öyle alık alık bakma bana!»

Geri döndü, Anna'yı brandanın arkasından çıkarken karşıladı.

«Mevrou, sular çekildi! Geçebileceğiz!»

«Bir yolunu bulacağından emindim, Mijnheer!»

«Ford'la gideceğiz. Sen, ben, iki adam. Sular dönüşe geçinceye kadar hızla ilerleyeceğiz, sonra Ford'u su izinin yukarısına alacağız. On dakikaya kadar hazır olabilir misin? Suyun bu durumunu kaçırmayalım.»

O dönerken onbaşı gözlerini devirdi, ötekilere duyurabilecek bir sesle homurdandı. «Ne oldu bizim serçeye böyle? Birdenbire erkek hindi kesildi!»

İki saat boyunca hızla yol aldılar, kırk mili Ford'un son hızıyla aştılar. Kumlar sert ve sağlamdı. Kum yumuşayınca ağırlığı azaltmak için Anna diğer iki yolcuyla birlikte indi, taşıtı itmek için güç verdi, dayandı, sert kumu bulunca tekrar bindiler, heyecan içinde hızlarını artırıp kuzeye doğru yollarına devam ettiler.

Sonunda sular tekrar onlara doğru gelmeye başladı, Garry kumullar arasında bir gedik buldu, Ford'u oraya soktular, ittiler, suyun asla ulaşamayacağı bir yere getirdiler.

Denizin sürükleyip getirdiği tahta parçalarını toplayıp ateş yaktılar, kahve pişirdiler, piknik yemeği yediler. Üç erkek arabanın gölgesine uzandı, Anna onlardan ayrıldı, suların en çok yükseldiği zamanki yeri gösteren iz boyunca yürümeye başladı. İkide bir duruyor, denizin parlaklığına karşı elini gözlerine siper edip kuzeye doğru bakıyordu.

Garry dirseği üzerinde doğrulmuş, ona sevgi ve minnetle bakmaktaydı. Duygularının coşkunluğu solumasını bile güçleştiriyordu.

«Hayatımın sonbaharında bu kadın bana hiç tanımadığım gençliğimi verdi.

Yanımdan geçip gitmiş olan sevgiyi getirdi,» diye düşündü. Anna bir kumulun çevresini dönüp gözden kaybolduğunda bu ayrılığa dayanmayı güç buldu.

Yerinden firladı, onun peşinden koştu. Tam köşeye vardığı anda onu çeyrek mil kadar ilerde gördü. Yere eğiliyor, bir şeye bakıyordu. Doğruldu, Garry'yi gördü, iki elini başının üzerinde salladı, ona seslendi. Dalgaların gürültüsü sesi boğdu ama kadının heyecanı ve telaşı öyle belirgindi ki Garry koşmaya başladı.

«Mijnheer!» Anna da onu karşılamak üzere koşuyordu.

«Buldum...» Sözlerine devam edemedi. Onu kolundan yakalayıp çekmeye başladı.

«Bak!» Bulduğu nesnenin başına varınca kendini dizüstü yere attı. Hemen hemen tümüyle kumlara gömülmüştü. Yükselen sular şimdiden çevresinde dönüyordu.

«Bir gemiden parça!» Garry de onun yanına çöktü, birlikte çıplak elleriyle kumu eşelemeye giriştiler, beyaza boyalı tahta parçasını çıkarmaya uğraştılar.

«Çelik astarlı!» diye homurdandı Garry. «Donanma gemisinden sanki.»

Bir sonraki dalga kumsalın içlerine kadar ilerledi, onları bellerine kadar ıslattı ama geri çekilirken eşeledikleri kumları yıkayıp götürdü, parçalanmış bordaya boyayla yazılmış ismi ortaya çıkardı.

«Protea C.» Gerisi kayıptı. Tahtanın ucu dalgaların kopardığı yerde lif lifti.

«Protea Castle,» diye fısıldadı Anna. Islak eteğiyle kumları tahtanın üzerinden sildi.

«Kanıt!» Yüzünü Garry'ye çevirmişti. Yanaklarından aşa ğı yaşlar boşalıyordu. «Kanıt, Mijnheer! Yavrumun kıyıya sağ salim ulaştığının kanıtı bu!»

Damat olarak onu çok memnun etmeye hevesli Garry bile, Michael'ın yerine bir torun sahibi olmayı o kadar özleyen Garry bile, ağzı bir karış açık baktı ona.

«Onun sağ olduğunun kanıtı artık sen de inanıyorsun, değil mi, Mijnheer?»

«Mevrou,» diye kekeledi Garry; Utancından kekeliyordu.

«Böyle olma şansı büyük, kabul.»

«O sağ. Eminim. Nasıl kuşku duyabilirsin? Meğer ki sence...» Kırmızı suratında kaşları korkunç bir biçimde çatıldı, Garry tedirgin, teslim oldu.

«İnanıyorum, evet. Tabi inanıyorum! Sağ olduğuna biç kuşku yok. Hem de hiç!»

Anna'nın gözleri kumları tarayıp sulara döndü, hoşnutsuzluğunu denize çevirdi.

«Burada ne kadar beklememiz gerek, Mijnheer?»

«Şey, Mevrou, sular altı saat yükselir, sonra altı saat çekilir,» diye anlattı özür diler gibi bir sesle. «Altı saat dolmadan yolumuza devam edemeyiz.»

«Kaybettiğimiz her dakika çok şeyi değiştirebilir.» Anna'nın sesi öfkeliydi.

«Şey, çok üzgünüm, Mevrou.» Garry doğanın ritmi konusundaki tüm sorumluluğu, kendi üzerine yüklenmişti. Anna'nın ifadesi yumuşadı. Çevresine baktı, kimsenin kendilerini görmediğinden emin olmaya çalıştı, sonra elini onun dirseğinin içine doğru kaydırdı.

«Eh, en azından hala sağ olduğunu biliyoruz. Yol açılır açılmaz tekrar ilerleriz. Bu arada, Mijnheer, önümüzde tam üç saatimiz var.» Düşünceli gözlerle ona baktı, Garry'nin dizleri baştan titremeye başladı, ayakta duramaz oldu.

İkisi de konuşmadılar. Anna onu kumullara götürdü, iki yüksek tepenin arasındaki dar boşluğa soktu.

Sular tekrar çekilmeye başlayınca Ford'u kumlara doğru sürdüler. Arka lastikler sığ sularda ve ıslak kumlardaki balık kılçıklarını havalara savurup duruyordu. Kuzeye doğru ilerlediler.

Beş mil içinde iki kere kumlarda parçalar buldular. Bir can yeleği, bir kırık kürek. Epey hırpalanmış durumdaydılar. Üstlerinde numara veya harf işareti yoktu ama, yine de Anna'nın inancına güç kazandırdılar. Eşarbını çenesinin altında düğümleyip Ford'un arka kanepesine yerleşti, şapkasını eliyle tepesine bastırdı, Garry de iki dakikada bir ona sevgi dolu bakışlar yöneltmeye koyuldu. Bir buldog'a kur yapan teriye'yi andırıyordu.

Sular çekikken Ford saatte otuz mil hız yapabiliyordu. O sırada bataklığa saplandılar. Pek uyarılmış sayılmazlardı. Kumsal yine eski görünümünde gibiydi. Yalnızca çevre çizgisi biraz değişmişti. Yüzeyi pelte gibi yumuşaktı .Kumların altında deniz suyu kabarıp duruyordu. Ama onlar hiçbir şeye dikkat etmediklerinden oraya hızla daldılar.

Ön lastikler o çorbanın içine düşüverdi, olduğu yerde kaldı. Sanki bir dağın yamacına çarpmışlardı. Şoförün vücudu direksiyona doğru fırladı,

direksiyonun kenar parçaları koptu, ama ana şaftı adamın göğsüne girdi, onu mızrağa saplanmış bir balık gibi deldi, iki kürek kemiğinin arasından çıktı.

Anna arka kanepeden havaya uçmuş, yumuşak yere iniş yapmıştı. Garry'nin alnı ön panele çaptı, derisi yüzüldü, kaşının üzerinde sallanmaya başladı. Yüzünden aşağı kanlar boşalıyordu. Onbaşı karmakarışık yığılan malzemenin arasına sıkışmıştı.

Kolu kuru bir değnek gibi çatırtıyla kırıldı.

İlk kendine gelen Anna oldu. Kalkıp diz boyu balçıkta yürüdü, kolunu Garry'nin omuzlarına sardı onu ön koltuktan indirip kumların sert olduğu yere yürüttü. «Gözlerim görmüyor!»

Garry diz üstü çöktü. «Birazcık kan, o kadar.» Anna onun yüzünü kendi ıslak eteğiyle sildi, calico'dan acele bir parça yırttı, sarkan deriyi alına yapıştırıp çabucak bağladı, sonra onu bıraktı, tekrar Ford'a yürüdü.

Araba yavaş yavaş batıyor, burnu giderek daha aşağıya iniyordu. Motor kapağını şimdiden sarı çamurlar örtmüştü. Kapıların üzerinden arabanın içine de doluyordu. Anna şoförün omzunu yakaladı, onu oradan kurtarmaya savaştı. Ama adam şafta fena saplanmıştı. Anna çekerken kemiklerin çeliğe sürtünme sesini duydu. Kafası cansız, sağa sola savruluyordu. Onu bırakıp onbaşıya döndü.

Onbaşı spazm irkilmeleri içindeydi. Kendine geliyordu. Anna onu çekip çıkardı, sert kumlara sürükledi. Bu çabadan suratı daha da kızarıyor, ağzından homurtular çıkıyordu Adam acıyla bir çığlık kopardı, sol kolu sarktı, Anna onu yere oturttu.

«Mijnheer!» Anna bu sefer Garry'yi sarsıyordu. «İçme suyunu batmadan kurtarmamız gerek!»

Garry sendeleyerek ayağa kalktı. Yüzü kan içindeydi. Gömleği de yırtılmış, lekelenmişti. Ama kan biraz durmuş gibiydi.

Anna'yı izleyip Ford'a yürüdü, ikisi birlikte su bidonlarını sert kuma getirdiler.

«Şoför için yapabileceğimiz bir şey yok,» diye homurdandı Anna. Ford'un ölü adamla birlikte gömülüp gidişini seyrettiler.

Birkaç dakika sonra arabanın izi bile kalmamıştı. Anna dikkatini onbaşıya çevirdi.

«Kemik kırılmış.» Adamın kolu çok fena sarkıyordu. Yüzü solgun, acı

içindeydi. «Bana yardım et!» Garry adamı tuttu, Anna kolu yakaladı, oradan bulduğu bir tahta parçasıyla sarıp bağladı, boynuna astı. Bu işler için yine eteğinden parça yırtmıştı. Garry birden, «Herhalde kırk mil kadar yol gelmiş olmalıyız,» diye fısıldadı ama sözlerini bitiremedi. Anna ona ateş saçan gözlerle baktı.

«Geri dönmekten mi söz ediyorsun?»

«Mevrou...» Garry kendini affettirmek ister gibi bir hareket yaptı. «Geri dönmeye mecburuz. İki galon su, yaralı bir adam., kendi canımızı kurtarırsak çok şanslı sayılırız.»

Anna birkaç saniye daha baktı ona. sonra yavaş yavaş omuzlan sarktı.

«Onu bulmamıza o kadar az kalmıştı ki... Centaine'e öyle yakınız ki! Hissedebiliyorum öyle olduğunu... belki bir sonraki burnun arkasındadır. Nasıl feda ederiz onu?» sesi fısıltı gibi çıkıyordu. Garry onu ilk defa yenik durumda gördü. Duyduğu sevgiden ve acımadan kalbi yarılacak gibi oldu.

«Onu asla feda edecek değiliz!» dedi. «Aramaktan asla vazgeçmeyeceğiz. Onu bulana kadar devam edeceğiz.»

«Söz ver bana, Mijnheer.» Anna ona acıklı bir hevesle baktı. «Asla vazgeçmeyeceğine söz ver. Centaine'le bebeğinin sağ olduğundan asla kuşku duymayacağına söz ver. Bana buracıkta, Tanrının huzurunda yemin et, torununu aramaktan vaz geçmeyeceğine. Elimi tut ve yemin et!»

Kumların üzerinde, sular dizlerine doğru yükselirken, elele yemin ettiler.

«Artık dönebiliriz!» Anna ayağa kalktı. «Ama buraya yine geleceğiz. Onu buluncaya kadar da devam edeceğiz.»

«Evet» diye kabullendi Garry. «Buraya döneceğiz.»

***

Centaine'in tattığı ölüm aslında pek küçük bir ölüm olmalıydı. Kendine geldiğinde kapalı göz kapaklarının ardından sabah ışıklarını hemen farketti. Bir yeni günün acılarını düşünmek gözlerini sımsıkı yummasına, yeniden karanlık bilinçsizlik dünyasına saklanmak istemesine yol açtı.

O sırada kuru dalların rüzgarla titreştiğini işitti. Ya da belki bir böceğin çıkardığı sesti. Bu ses onu tedirgin etti. Büyük bir çabayla başını yana doğru çevirdi ve gözlerini açtı.

Yattığı yerin üç metre ilerisinde ufacık, insan biçiminde bir yaratık çömelmiş oturuyordu. Centaine hayal gördüğünden emin oldu. Gözlerini hızla kırpıştırdı, göz kapaklarını birbirine yapıştıran çapaklar göz bebekleri üzerine yayılıp görüşünü bulandırdı ama bu sefer birincinin arkasına çömelmiş ikinci ufak tefek yarattığı da gördü. Gözlerini ovaladı, doğrulup oturmaya savaştı, onun hareket etmesi garip yaratıklardan yumuşak, çatırtılı sesler çıkmasına yol açtı. Centaine bu insanların birbirleriyle konuşmakta olduğunu, gerçekten var olduğunu, kendi hastalığının hayali olmadığını ancak birkaç saniye sonra anlayabildi.

Centaine'e yakın olanı kadındı. Göğsünden ta göbeğine kadar sarkan iki gevşek, uzun memesi vardı. İçi boşalmış tütün torbalarına benziyordu o memeler. Yaşlı bir kadındı. Yoo, onun eskiliğini yaşlı sözüyle tarif etmeye imkan yoktu. Güneşte kurumuş bir üzüm kadar buruşuktu. Vücudunda kat kat sarkmayan hiçbir deri parçası yoktu. Bu buruşuklar hep aynı doğrultuda uzanmıyor, yıldız gibi desenler oluşturarak birbirini kesiyordu. Sallanan memeleri de buruşuktu, şişko küçük göbeği de. dizlerinden, dirseklerinden sarkan deriler de. Centaine rüyadaymış gibi etkilendi. Buna uzaktan yakından benzeyen hiçbir insan görmemişti. Savaştan önce her yıl Mort Homme'a gelen sirkte bile böylesi yoktu. Tek dirseği üzerinde bin zorlukla doğrulup kadına baktı.

Ufacık kadının rengi de pek inanılmaz bir renkti. Güneş altında amber gibi parlıyordu. Centaine'in babasının onca özenle baktığı lületaşı piponun rengindeydi. Yalnız daha parlaktı.

Ağaçtaki olgun kayısının renginde. Tüm yorgunluğuna rağmen Centaine'in dudaklarında bir gülümseme oynaştı.

Centaine'i onunkine eşit bir dikkatle incelemekte olan kadın da hemen ona gerisin geri gülümsedi. Yüzündeki örümcek ağı şebekesi göz kenarlarında daha sıkıştı, gözleri Çinli gözü gibi çizgi haline geldi. Ama o kara göz

bebeklerinde öyle mutlu bir kıvılcım tutuştu ki Centaine'in içinden uzanıp onu kucaklamak geldi. Tıpkı Anna'yı kucakladığı gibi. Yaşlı kadının dişleri aşınmış, hemen etlerinin dibine inmişti. Kalan mineler de tütünden kahverengi olmuştu. Ama aralarında boşluklar yoktu.

Düzgün, güçlü bir görünümü vardı.

«Kimsiniz siz?» diye fısıldadı Centaine morarmış, şişmiş dudakları arasından. Kadın yine şakır şukur sesler çıkardı, tıslayarak bir cevap verdi.

O buruş buruş derinin altında düzgün biçimli bir kafatası vardı. Yüzü yürek şeklindeydi. Kafasında soluk gri, yün gibi saçlar, ufacık bukleler halinde kıvrılmış, her biri bezelye büyüklüğünde duruyor, aralardan kafa derisi görünüyordu. Küçük, sivri kulakları vardı ama, kulak memeleri yoktu. Parlak gözler, sivri kulaklarla birleşince, o yüze uyanık, soru soran bir ifade veriyordu.

«Suyunuz var mı?» diye fısıldadı Centaine. «Su. Lütfen.»

Yaşlı kadın başını çevirdi, arkasındakine aynı çatır çutur dilde bir şeyler söyledi. Arkadaki hemen hemen onun ikiziydi.

Aynı inanılmaz kırışıklar, aynı kayısı rengi ten, aynı tek tek bukleli saçlar, parlak gözler, sivri, memesiz kulaklar... ama o erkekti. Buna hiç kuşku yoktu. Otururken deri kasık bağı yana kaçmış, tümüyle nisbetsiz, kocaman bir penis aşağıya sallanmıştı. Sünnetsiz ucu kumlara değiyordu.

«Su,» diye tekrarladı, bu sefer eliyle de su içme hareketi yaptı. İki ufaklık arasında ateşli konuşmalar tekrar gidip geldi.

«Owa, bu çocuk susuzluktan ölüyor,» dedi kadın otuz yıllık kocasına.

Bushman hemen, «Zaten ölü o,» diye karşılık verdi. «Çok geç artık. Hani.»

«Su herkesin malıdır. Ölünün de, dirinin de. Çölün ilk yasası budur. Bunu bal gibi bilirsin, koca dede.» Hani çok ikna edici konuşmak istediği için adama en çok saygıyı ifade eden «koca dede» sözüyle hitab etmekteydi.

«Su herkesin malıdır,» diye kabullendi o da. Başını salladı, gözlerini kırpıştırdı. «Ama bu San değil. İnsan değil bir kere. Ötekilere ait.» Owa bu sözüyle, Bushman'ların kendileriyle öteki insanlar arasında güttükleri ayırımı ortaya serdi.

Bushman birinci insandı. Kabile belleği ta gerilere, çevrede başka hiç insan olmadığı zamanlara kadar varırdı. Kuzeyin ötelerindeki göllerden güneydeki ejderha dağlarına kadar, koca bir kıtada yalnızca kendisinin yaşadığı günleri

hatırladı. Aborijin' di onlar. İnsan onlardı. San'dılar onlar.

Ötekilerse farklı yaratıklardı. İlk grupları kuzeyden göçerek gelmişlerdi. İri yarı, siyah adamlardı. Önlerindeki sürüleri güderlerdi. Çok daha sonra, tenleri balık karnı renginde, güneş görünce kızaran, solgun, kör gibi gözlü insanlar güneye denizden gelmiş, kuzeye doğru yürümüşlerdi. Koyun ve sığır otlatırlardı eski av alanlarında. Bushman'lara akraba sayılan av hayvanlarını öldürürlerdi.

Bushman'ın yaşama ortamı kalmayınca, çevresindeki evcil hayvan sürülerine çevirmişti gözlerini. Mülkiyet bilinci yoktu. Sahiplik geleneği diye bir şey bilmezdi. Başkalarının sürülerini tıpkı av avlarkenki gibi alıvermiş, bu yüzden çok zararlar vermişti. Siyahı beyazı bir olmuş, Bushman'lara amansız bir savaş açmışlardı. Ucu zehirli, kesin ölüm getiren oklar, Bushman'lara duydukları öfkeyi giderek daha da arttırmıştı.

Çift kenarlı keskin bıçakları, mızraklarıyla eli tüfekli atlılar gelip Bushman'ları vahşi hayvanlar gibi avladılar. Onları vurdular, bıçakladılar, mağaralara kapatıp diri diri yaktılar, zehirlediler, işkence ettiler, bir tek en küçük çocukları katmadılar katliama. Onları zincirlere vurdular. Acıdan veya yeisten ölmeyenleri 'evcilleştirebilirlerdi.' Onları uysal, sadık, oldukça, sevimli köleler haline getirdiler.

Bushman'ların bu soykırımdan kurtulanları çeteler halinde kötü, susuz topraklara çekildiler. O toprakların ve üzerindeki canlıların nasıl sağ kalabileceğinin sırrını bir tek onlar bilirdi.

«O ötekilerden biri,» diye tekrarladı Owa. «Zaten de ölmüş bile. Suyumuz kendi yolculuğumuza ancak yeter.»

Hani gözlerini Centaine'in yüzünden ayırmamıştı. İçin için kendini azarladı. «Kocakarı, su işini tartışmana hiç gerek yoktu. Soru sormadan kıza su verseydin, şimdi bu erkek budalalığına dayanmak zorunda kalmazdın.» Dönüp kocasına gülümsedi.

«Bilge koca dede, çocuğun gözlerine baksana,» dedi. «O gözlerde hayat var, hatta cesaret de var. Böylesi kendi kararıyla son soluğunu vermeden ölmez.» Kararlı bir hareketle omzundaki ham deriden çıkını indirdi, kocasından çıkan itiraz tıslamalarına aldırış etmedi. «Çölde su herkesin malıdır. San'ın da, ötekilerin de. Bir fark yoktur. Senin dediğin boş.»

Çıkından bir devekuşu yumurtası çıkardı. Yuvarlaklığı kusursuz, rengi cilalanmış fildişi gibiydi. Üzerine kuş ve hayvan siluetlerinin resmi belli ki

pek bir sevgiyle işlenmişti. Bir ucunda da tahta bir kapağı vardı. Hani yumurtayı ovucunda kıpırdatırken içindeki sıvı gluk gluk etti, Centaine kendisine meme verilmeyen köpek yavruları gibi kıvrandı.

«Çok inatçı karısın,» dedi. Owa tiksinti dolu bir sesle. Bushman geleneği ancak bu kadar sitem etmesine izin verirdi. Ona emir veremez, herhangi bir şeyi yapmasını yasaklayamazdı. Bir Bushman bir başka Bushman'a ancak öğüt verebilirdi. Hemcinsleri üzerinde hiçbir hakkı yoktu. Aralarında şef, reis, komutan falan olmazdı. Hepsi eşittiler. Kadını da, erkeği de, genci de, yaşlısı da.

Hani kapağı dikkatle çıkarıp Centaine'e yanaştı, kolunu kızın ensesi altına kaydırıp başını dengeledi. Centaine oburcasına bir yudum alıp yuttu, boğulur gibi oldu, sular çenesinden damladı. Bu sefer Hani da, Owa da bir ağızdan üzüntü sesleri çıkardılar. Ziyan olan her damla, paha biçilmez, hayat veren kandı. Hani yumurtayı çekti, Centaine hıçkırdı, uzanmaya çalıştı.

«Terbiyesizsin,» diye azarladı onu Hani. Yumurtayı kendi ağzına kaldırdı, avurtları şişinceye kadar ağzını suyla doldurdu, sonra elini Centaine'in çenesine koydu, başını eğdi, dudaklarını Centaine'inkilere yaklaştırdı. Birkaç damla suyu dikkatle Centaine'in ağzına verdi, onu yutmasını bekledi, sonra yenisini verdi. Son damlayı verdikten sonra oturdu, kızın ne zaman tekrar su içmeye hazır olacağını görmek üzere beklemeye koyuldu. O zaman ona bir ağız dolusu su daha verdi, sonra da bir üçüncü kere verdi.

«Bu dişi yavru su başına gelmiş fil gibi içiyor,» dedi Owa ekşi bir sesle. «Daha şimdiden Kuiseb'deki kuru ırmağı dolduracak kadar su içti.»

Hakkı vardı tabii. Bunu Hani de ister istemez kabullenmek zorunda kaldı. Kız bir yetişkine bütün bir gün yetecek suyu tüketmişti. Yumurtanın kapağını kapattı. Centaine iki kolunu uzatıp biraz daha versin diye yalvardı ama o dinlemedi, yumurtayı torbasına koydu.

«Ne olur, biraz daha,» diye sızlandı Centaine. Kadın duymamazlıktan geldi, adama döndü. Aralarında tartıştılar. Ellerini zarif, kuş gibi hareketlerle kıpırdatıyorlardı. Parmakları ikide bir havada dalgalanıyordu.

Kadın alnına beyaz boncuklu bir bant takmıştı. Aynı boncuktan bir düzine dizi boynunda, pazularında da vardı. Belinde kısa deri bir etek, tek omzunda benekli bir kürk göze çarpıyordu. Bütün giysileri aynı deridendi. Dikilmiş değildi. Olduğu gibiydi biçimi. Eteği beline antilop boynuzlarından bir kemer oturtuyordu. Elinde uzun bir sopa vardı. Bir ucuna delikli bir taş geçirilmişti.

Centaine yattığı yerden ona dikkatle baktı. Tartışılan şeyin kendi hayatı olduğunu seziyordu. Yaşlı kadın onun avukatıydı.

«Dediğin doğru, bilge dede. Biz yolculuktayız. Ayak uyduramayan, diğerlerini tehlikeye sokanlar geride bırakılmalıdır. Gelenek böyle der. Ama şuradan şuraya kadar beklersek...» Eliyle güneşin bir saatte alacağı mesafeyi gösterdi. «... belki bu çocuk kuvvet kazanır. O kadarcık beklemek de bizi hiçbir tehlikeye sokmaz.»

Owa hala boğuk, aksi sesler çıkarıyor, ellerini bilekten hızla bükerek işaretler yapıyordu. Bu anlamlı hareket Centaine'i pek korkuttu.

«Yolumuz zor bir yol. Çok da uzun. Bir daha suya varmamız günler sürer. Burada oyalanmak çılgınlık.»

Owa'nın başında bir taç vardı. Adamın tutumuna rağmen Centaine o taca ilgi duyduğunu hissetti. Birden anladı ne olduğunu. Deri bir bant üzerine ondört tane minik ok tutturulmuştu. Nehir kamışlarından yapılmıştı bu oklar. Uçlarına kartal tüyleri takılmış, yukarı dönük başları beyaz kemikten, ama boyalıydı. Centaine bu açıklamaları Levaillant'ın Afrika Yolculukları kitabından da hatırlıyordu.

«Zehir!» diye fısıldadı. «Zehirli oklar.» Ürperdi, sonra kitaptaki el yapması resmi hatırladı. «Bunlar Bushman. Gerçek, canlı Bushman bunlar!»

Doğrulmayı başardı. Minik insanların ikisi birden dönüp ona baktılar.

«Şimdiden kuvvetlendi,» dedi Hani. Ama Owa da ayağa kalkmaya başlamıştı.

«Biz yolculuktayız. En önemli yolculuk hem de. Günlerimiz ziyan oluyor.»

Birden Hani'nin yüz ifadesi değişti. Centaine'in vücuduna bakıyordu. Centaine doğrulup oturunca zaten yırtık olan bluzu takılmış, göğsünün biri ortaya çıkmıştı.

Yaşlı kadının bakışını gören Centaine çıplaklığını farketti, acele örtündü. Ama kadın bu sefer seke seke ona yaklaştı, üzerine eğildi. Sabırsız bir hareketle Centaine'in ellerini itti, kendi ince, zarif ellerinin şaşılacak kadar güçlü parmaklarıyla Centaine'in memelerine bastırdı, onları sıktı.

Centaine yüzünü buruşturdu, uzaklaşmaya çalıştı ama ihtiyar kadın tıpkı Anna kadar kararlı ve otoriterdi. Yırtık bluzu açtı, meme başlarından birini baş parmağıyla işaret parmağı arasına alıp, yavaşça, süt çıkarmak ister gibi sıktı. Memenin ucunda berrak bir damlacık belirdi, Hani kendi kendine 'hmmmm'

diye bir ses çıkardı, Centaine'i tekrar kumlara doğru itip yatırdı, branda eteğin altına elini soktu, minik parmaklarıyla göbeğini yokladı.

Sonunda Hani topukları üzerine çömeldi, kocasına bir zafer ifadesiyle sırıttı.

«Artık bırakamazsın onu,» diye kasıldı. «İnsanların en eski, en köklü geleneğidir. İster San olsun ister olmasın, içinde bir başka hayat taşıyan hiçbir kadını asla terkedemezsin.»

Bu sefer Owa bezgin bir teslim işareti yaptı, o da çömeldi.

Poz atıyor, biraz uzağa oturuyordu. Karısı elinde ucu ağırlıklı kazma sopasıyla deniz kenarına doğru yürürken ona baktı. Kadın ıslak kumları dikkatle inceledi, dalgalar gelip ayak bilekleri çevresinde dolaştı, sonra sopanın ucunu kuma sapladı, çekerek, sığ bir oluk açarak kumsala doğru ilerledi. Sopanın ucu kumların altında sert bir şeye değince Hani duruyor, parmaklarıyla eşeleyip bir şey çıkarıyor, sırt torbasına atıyor sonra aynı işlemi tekrarlıyordu.

Az sonra Centaine'in yatmakta olduğu yere döndü, torbasındaki kabuklu deniz hayvanlarını kumların üzerine boşalttı.

Çifte kabuklu kum midyeleriydi. Centaine hemen tanıdı. Kendi budalalığına da fena halde içerledi. Günlerdir bu capcanlı besinlerle dolu kumsalda açlık ve susuzluk içinde sürünmüş kalmıştı.

İhtiyar kadın kemik bıçağıyla midyeleri açarken, suyun sedeften sızmaması için elini dengeli tutuyordu. Onları Centaine'e uzatmaya başladı Centaine yarım kabuklardan suları emdi, sonra etini çıkardı, ağzına attı

«Bon!» dedi Hani'ye. Çiğnerken bütün yüzü büyük bir zevk ifadesi yansıtıyordu. «Très bon!»

Hani sırıttı, kafasını salladı. Bir yandan kemik bıçağıyla yeni bir midyeyi yarmaya uğraşıyordu. Bıçak bu işe uygun değildi. Kabuklar zor açılıyor, kenarları kırılıyor, parçaları içindeki etin üzerine dökülüyor, Centaine'in dişlerinde gıcır gıcır ediyordu. Üç midye daha yedikten sonra Centaine kendi çakısını buldu, bıçağını açtı.

Owa bu arada bu işleri onaylamadığını belirtircesine uzakta oturmayı sürdürmüş, denize bakıp durmuştu. Çakının çıt sesini duyar duymaz dikkatini Centaine'e çevirdi, gözlerinde büyük bir ilgi okundu.

San'lar taş devri insanlarıydı. Demirin işlenmesi onların uygarlığının bir

parçası değildi. Ama Owa'nın yine de daha önce bu tür aletleri görmüşlüğü vardı. Siyah devlerle yapılan savaşlarda, kendi arkadaşları savaş alanlarında bulmuşlardı bu tür şeyleri. Sonra yabancı gezginlerin kamplarından gizlice alınmış olanları görmüştü. Bir zamanlar bir San tanımıştı. Onda da şu kızın elindeki bıçağa benzer bir bıçak vardı.

Adamın adı Xja idi. Otuz beş yıl önce o adam Owa'nın en büyük ablasıyla evlenmişti. Xja gençliğinde kurumuş bir kuyuda bir beyaz adamın iskeletini bulmuştu. Yaşlı bir fil avcısına aitti ceset. Atının cesediyle yanyana yatıyordu. Yanında da fil tüfeği duruyordu.

Xja tüfeğe dokunmamıştı. Efsanelerden biliyordu. Bu garip sihirli sopanın içinde gök gürültüsü yaşamaktaydı. Ama yanda duran, çürümekte olan deri eğerin ceplerini bir iyi aramıştı. Orada bushman'ların daha önce ancak rüyasında gördüğü nice hazineler bulmuştu.

Bir deri kese içinde tütün vardı. Bir aya yetecek kadar. Xja ondan bir tutamını üst dudağının altına yerleştirmiş, keyifle öteki eşyaları araştırmıştı. Bulduğu kitabı, içi gri madenden minik toplarla dolu bir kutuyu kullanılmaz diye hemen bir kenara atmıştı. Sonra deri kayışlı, sarı madenden nefis bir şişe çıkarmıştı ortaya. İçi işe yaramaz bir gri tozla doluydu. Onu kumlara döktü ama şişenin kendisi öyle güzel ve parlaktı ki buna karşı koyabilecek bir kadın düşünemiyordu.

Xja büyük bir avcı değildi. Dans etmesini, şarkı söylemesini de iyi bilmezdi. Kahkahası akan sulara benzeyen bir genç kadına, Owa'nın ablasına uzun zamandan beri kur yapıyordu ama onun dikkatini çekebilme umudunu kaybetmiş gibiydi. Başındaki minik, tüy saplı oklardan birini ondan tarafa atmaya bile cesareti yoktu Ama parlak şişeyi ele geçirince, artık onun kendi kadını olacağından emindi.

Sonra bıçağı bulmuştu Xja. Bunun kendisine, kabile erkeklerinin saygısını kazandıracağını biliyordu. Bu saygıyı da tıpkı Owa'nın ablasını istediği kadar istemekteydi. Owa ablasını ve Xja'yi en son otuz yıl önce görmüştü. Sonra onlar doğudaki kuru topraklara gitmişlerdi. Kabilenin erkekleri bıçak yüzünden duydukları kıskançlıkla kovalamışlardı onları.

Owa midyeleri açıp duran yabancı kadının elindeki tanıdık bıçağa bakıyordu. Kadın midyelerin içindeki sarı etleri oburca yemekte, sularını içmekteydi.

O ana kadar kadının kocaman, çirkin vücudu, tüm San erkeklerinden uzun

boyu, dev el ve ayakları, uzun gür saçları, güneşten yara gibi kavrulmuş teni onu tiksindirmişti. Ama bıçağa baktığı anda tüm karmaşık duyguları, çok eski günlere ait duyguları geri döndü. Geceleri o bıçağı düşünmek yüzünden gözüne uyku girmeyeceğini çok iyi biliyordu Owa ayağa kalktı. «Yeter,» dedi Hani'ye. «Yola çıkma zamanı.»

«Biraz daha.»

«İster karnınca çocuk taşısın, ister taşımasın, kimse başkalarının hayatını tehlikeye atamaz. Yola devam etmemiz gerek.»

Hani onun haklı olduğunu biliyordu. Daha şimdiden tehlikeli sayılacak kadar çok vakit kaybetmişlerdi. O da kocasıyla birlikte kalktı, torbasını omzunda dengeledi.

Centaine'in gözlerindeki telaşı gördü. Kız onların ne yapmaya hazırlandığını anlamıştı. «Beni bekleyin! Attendez!» Centaine de çabalayıp ayağa kalktı. Tek başına bırakılmaktan çok korkmuştu

Owa küçük yayını sol eline aldı, kasık bağını yerleştirip penisini içine soktu, belini sıktı, sonra kadınlara bakmadan plajın kenarına doğru yola koyuldu.

Hani onun peşi sıra ilerledi. Centaine onların çıkık kalçalarını ilk defa olarak farketti. Hani'nin arkası öyle firlaktı ki, bir tayın sırtına biner gibi rahatlıkla oraya oturabilirdi. Bu düşünce gülmesine yol açtı. Hani dönüp ona baktı, cesaret verecek biçimde gülümsedi, sonra karşıya baktı. Kalçaları bir yükselip bir alçalıyor, memeleri göbeğine vurup duruyordu.

Centaine onların peşinden bir adım attı, sonra bozularak duraladı.

«Yanlış taraf!» diye bağırdı. «Siz yanlış tarafa gidiyorsunuz!»

İki minik pigme kuzeye doğru yönelmişlerdi. Cape Town'dan, Walvis Körfezinden, Lüderitzbucht'dan ve tüm uygarlıktan uzağa doğru.

«O tarafa gidemezsiniz Geri dönün, beni burada yalnız bırakamazsınız. Yapamazsı...» Büyük bir kaygı içindeydi. Çölün yalnızlığını pusuya yatmış kendisini bekler gibi görünüyordu. Tek başına kaldığı anda o düşman onu yiyip bitirecek, mahvedecekti. Ama bu iki minik insanı izlerse de kendi halkına, onların kendisini kurtarma ihtimaline arkasını dönmüş olacaktı.

Hani'nin peşinden bir iki kararsız adım attı. «Lütfen gitmeyin!»

İhtiyar kadın bu çağrının anlamını anladı. Ama kızı yürütmenin yalnızca bir tek yolu olduğunu da biliyordu. Arkasına bakmadı.

«Lütfen! Lütfen!»

Ritmik adımlar iki küçük insanı can sıkacak bir hızla uzaklaştırıyordu.

Centaine birkaç dakika daha kararsız kaldı. Dönüp güneye doğru baktı. Ne yapacağını bilemiyordu. Çaresizdi. Hani hemen hemen çeyrek mil kadar uzaklaşmıştı kumsalda. Yavaşlamaya da niyeti yok gibiydi.

«Beni bekleyin!» diye bağırdı Centaine. Yerden tahta sopasını kaptı. Koşmaya çalıştı, ama yüz adım kadar sonra kısa adımlı, sarsak, yine de kararlı bir yürüyüş temposuna döndü.

Öğle olduğunda ilerdeki iki kara benek pek küçülmüşlerdi.

Sonunda kumsalın ilerisindeki bir burnun arkasında kayboldular. Ama ayak izleri kumlar üzerinde belirgin biçimde görünüyordu. Minik çocuk ayağı gibi izlerdi. Centaine tüm dikkatini o izlere yöneltti, gerekli gücü nereden bulduğunu, o gün nasıl ayakta kaldığını anlamadan ilerledi.

Akşam üstü, kararlılığı tükenmek üzereyken gözlerini kumdaki izlerden ayırıp başını kaldırdı, ta uzakta, denize doğru süzülen mavimsi dumanı gördü. Duman bir grup sarı kum kayasının arasından yükseliyordu. Son gücünü kullanarak San'ların kampına vardı.

Bitkin durumda ateşin başına çöktü. Hani ona yaklaştı. Bir yandan yine çatır çutur konuşuyor, bir şeyler söylüyordu. Civcivini besleyen ana tavuk gibi onu yine ağızdan ağıza besledi.

Verdiği su yaşlı kadının tükürüğünden yoğunlaşıyor, ısınıyordu ama Centaine ömründe bu kadar lezzetli bir şey tattığını hatırlamıyordu. Tıpkı sabah olduğu gibi, bu sefer de su yeterli değildi. Kadın yumurtanın tıpasını kapadığında Centaine'in susuzluğu hiç tatmin olmamıştı.

Centaine bakışlarını yumurtalarla dolu torbadan ayırıp yaşlı adamı aradı.

Sonunda onu gördü Yalnız başı görünüyordu. Yeşil sularda, yosun yatakları arasında dolaşıp duruyordu. Çırılçıplak soyunmuş, bir tek boynundaki ve belindeki boncuklar kalmıştı.

Elinde Hani'nin ucu sivri sopasını taşıyordu. Centaine onu seyrederken Owa av tazısı gibi gerilip vaziyet aldı, sonra sopayı olanca hızıyla bir noktaya daldırdı, çevredeki sular patlar gibi oldu, Owa iri, çevik bir avla mücadeleye girişti. Hani ona cesaret verircesine ellerini çırptı, sonunda yaşlı adam debelenip duran bir yaratığı kumsala çekmeyi başardı.

Centaine tüm yorgunluğuna rağmen şaşkınlıkla dizleri üstünde doğruldu. Bu

avı tanımıştı. Istakoz onun en sevdiği yiyeceklerden biriydi. Ama yine de gözlerinin kendisini aldattığı kanısındaydı. Bu yaratık Owa'nın taşıyamayacağı kadar iri bir şeydi. Zırhlı kuyruk kumlarda sürükleniyor, şakır şukur sesler çıkarıyor, kalın, uzun bıyıkları Owa'nın başına kadar yükseliyordu. Owa o boynuzlara minik pençeleriyle sarıldı. Hani eline kendi kafası kadar bir taş alıp kıyıya, yardıma koştu, birlikte dev kabukluyu öldürmeyi başardılar.

Karanlık basmadan Owa iki ıstakoz daha öldürdü. Onlar da ilki kadar kocamandılar. Sonra Hani ile ikisi kuma sığ bir çukur açtılar, içini yosun yapraklarıyla döşediler.

Onlar tandırı hazırlarken Centaine de üç dev kabukluyu inceliyordu. Bunların ıstakoz gibi pençesi olmadığını hemen gördü. Demek Lyon'daki şatoda, amcasının sofrasında yediği Akdeniz langust'unun bir türü olmalıydı. Ama bunlar çok azmandı. Bıyıkları Centaine'in kolu kadar uzun, başparmağı kadar kalındı. Öyle yaşlıydılar ki deniz kabukları, yosunlar üstlerine yapışmış, ikinci bir tabaka oluşturmuştu Owa'yla Hani onları yosun döşeli çukura gömüp üstünü ince bir kum tabakasıyla örttüler, sonra yanan tahtalardan üzerine bir kümbet kurdular. Aralarında neşeyle çene çalarlarken ateşin ışığı kayısı rengi tenlerinde parlıyordu. İşleri bitince Owa yerinden firladı, zıplamalı bir dansa başladı. Ateşin çevresinde dönüp dururken çatlak sesiyle bir de şarkı söylüyordu.

Hani ona el çırparak eşlik etti, mırıldanarak şarkıya katıldı, oturduğu yerde sağa sola sallandı durdu. Centaine uyanmış yorgunluk çıkarır, yaşlı adamın enerjisine şaşarken Owa dansını sürdürüyordu. Acaba amacı neydi bu dansın? Şarkının sözleri ne diyordu?

Owa bir yandan, «Seni selamlıyorum, denizin kırmızı örümceği... bu dansı sana sunuyorum...» diye bağırırken bacaklarını öyle yükseğe kaldırıyordu ki çıplak kalçaları deri kasık bağının altında pelte gibi titreyip duruyordu.

«Sana dansımı ve saygımı sunuyorum... biz yaşayalım diye öldün sen...»

Hani tiz çığlıklarla şarkıyı süslemekteydi.

Kurnaz avcı Owa ne zaman bir canlıyı öldürse şükran duası sunardı. Hiçbir yaratığı, ne kadar küçük olursa olsun, bu onurdan mahrum edecek kadar küçümsemezdi. Küçük şeylerin değerini iyi bilirdi Bu kabuklu antenlilerin saygıya aslanlardan daha layık olduğuna inanır, mantis böcekleri için fil avlarından çok şükran sunardı. Bu yaratıklarda kendi taptığı doğanın özel birer parçasının var olduğuna inanırdı.

Kendisinin bu yaratıklardan daha değerli olduğu kanısında değildi. Onların üzerinde bir hakkı yoktu Yalnızca kendinin ve kabilesinin sağ kalması amacına dönük olarak yaşıyordu. Kendilerine hayat veren avlar için bu yüzden şükran sunardı. Dans sona erdiğinde ateşin çevresine adımlarıyla oldukça derin bir halka oymuş bulunuyordu.

Hani'yle ikisi külleri ve kumları eşeleyip, artık koyu bordo bir renge dönüşmüş olan hayvanı çıkardılar. Etlerden yosun kokuları yükseliyordu. Parmakları yandıkça bağırıyor, gülüşüyorlardı. Kuyruğun kırmızı kabuklarını soydular, o zengin beyaz eti ortaya çıkardılar.

Hani, Centaine'e eliyle işaret etti, o da gelip onların yanına çömeldi. Hayvanın bacaklarında parmak kalınlığında uzun etler vardı. Üst bedeninin içi sarı ciğerlerle doluydu. Bunlar pişerken yumuşayıp dağılmışlardı. San'lar onu eti batıracak bir sos olarak kullandılar

Centaine yemek yemekten bu kadar zevk aldığını hatırlamıyordu. Kuyruk etini lokma boyunda kesmek için çakısını kullandı. Hani ateşin ışığında ona, avurtları dolu dolu, gülümsedi.

«Nam,» dedi. Sonra tekrar, «Nam,» diye tekrarladı.

Centaine dikkatle dinledi, sonra aynı ses tonunu taklit etti.

«Nam!»

Hani sevinçle bağırdı. «Duydun mu, Owa, çocuk 'iyi diyor!»

Owa homurdandı, karşısındaki iri kadının elindeki çakıya baktı. Gözlerini alamıyordu o çakıdan. Ucu etin arasından tertemiz kayıyor, hiç pürüz bırakmıyordu. Ne kadar keskin olmalı, diye düşündü. Bıçağın keskinliğini düşünmek iştahını kaçırdı.

Centaine'in karnı rahatsızlık verecek kadar doymuştu. Ateşin yanına uzanıp yattı. Hani ona yaklaştı, kumda kalçasını yerleştirebileceği bir oyuk hazırladı. Centaine çok rahatladığını hissetti, tekrar uzandı. Ama Hani ona başka bir şey göstermeye çalışıyordu.

«Başını yere koymaman gerek. Nam çocuk,» diye anlattı.

«Yüksekte tutman gerek.» Kendisi bir dirseği üzerinde doğruldu, sonra başını kendi omzuna yasladı. Garip ve rahatsız gibi gözüküyordu. Centaine yine de gülümseyip teşekkür etti. Etti ama sonunda kendi bildiği gibi uzandı

«Bırak kendi haline,» diye homurdandı Owa. «Uyurken kulağına akrep kaçarsa anlar.»

Hani, «Bugün için yeterince şey öğrendi,» diye kabullendi.

«Nam dediğini duymadın mı? İlk söylediği kelime o oldu. Ben de ona o adı verdim. Nam çocuk.»

Owa tekrar homurdandı, tuvalet ihtiyacı için karanlıklara doğru yollandı. Karısının bu yabancıya ve karnında taşıdığı çocuğa gösterdiği ilgiyi anlamıyor değildi ama, önlerinde korku dolu bir yolculuk vardı. Bu kadın onlar için tehlike oluşturabilirdi. Ama beri yandan... o çakı da vardı! Çakıyı düşünmek Owa'yı yeni baştan öfkelendirdi.

***

Centaine bağırarak uyandı. Korkunç bir rüya görmüştü. Karmaşık bir şeydi ama çok asap bozucuydu... Michael'ı görmüştü yine. Uçağın yanan gövdesi içinde değil, Bulut'un sırtında görmüştü onu. Michael'ın vücudu hala yanıklardan siyah, saçları meşale gibi alev alevdi. Altında Bulut şarapnellerden yaralıydı. Kar gibi sağrısında kıpkırmızı kanlar vardı. Koşarken barsakları yarık karnından sarkıyordu.

«İşte benim yıldızım, Centaine!» diye parmağıyla gösteriyordu Michael. «Neden onu izlemiyorsun?»

Sonra Michael arkasına bakmadan dört nala kumullara, güneye doğru uzaklaşıyordu. Centaine onun arkasından, «Dur, Michael, beni bekle!» diye haykırıyordu.

Yumuşak eller onu sarsarak uyandırdığında hala bağırmaktaydı.

«Sakin ol, Nam çocuk,» diye fısıldadı Hani. «Kafan uyku şeytanlarıyla dolu... ama bak, gittiler artık!»

Centaine hala hıçkırıyor, titriyordu. Yaşlı kadın onun yanına uzandı, kürk şalını ikisinin üstüne örttü, onun saçlarını okşadı. Bir süre sonra Centaine sakinleşti. Yaşlı kadının vücudundan duman, hayvansal yağ ve ot kokuları geliyordu. Ama kötü kokular değildi bunlar. Sıcaklığı Centaine'i rahatlatıyordu. Bir süre sonra tekrar uyudu. Bu sefer kabus da görmedi.

Hani uyumadı. Yaşlıların uyku ihtiyacı gençler kadar fazla değildi. Ama kendini huzur içinde hissediyordu. Bir başka insanla vücut teması, uzun aylar boyunca özlediği bir şeydi. Bunun ne kadar önemli olduğunu çocukluğundan biliyordu. San' lar küçükken annelerinin vücuduna kayışla bağlanarak taşınır sonra da ömrü boyunca klanının diğer üyeleriyle yakın fiziksel temas içinde yaşardı. Klanın bir sözü vardı «Sürüden ayrılan zebrayı aslan kolay parçalar,» derlerdi. Klan pek sıkı örülmüş bir birimdi.

Bunları düşününce yaşlı kadın tekrar hüzünlendi. Kendi halkından ayrılmak göğsünde taş gibi bir ağırlık hissetmesine yol açtı. Owa'yla Hani'nin klanı ondokuz kişilikti. Üç oğulları, onların karıları, onbir de torunları vardı. Torunların en küçüğü henüz memeden kesilmemişti. En büyüğü ise, Hani'nin çok sevdiği bir kızdı. Klana hastalık geldiğinde ilk adetini daha yeni görmüştü.

Gerek o klanın, gerekse San'ların hatırladığı hastalıkların hepsinden beter bir şeydi bu. Hani hala anlayamıyor, kabul edemiyordu. Önce boğaz ağrısı olarak başlıyor, sonra ağır ateş yapıyordu. İnsanın derisi, dokununca el yakacak kadar kızıyor, susuzluğu Kalahari'yi solda sıfır bırakıyordu. San'lar

oraya «Koca Kuru» derlerdi En küçükler bu dönemde ölmüşlerdi. İlk belirtilerden bir iki gün sonra yaşlılar hastalıktan öyle bitkin duruma geldiler ki çocukları gömemediler, zavallı küçük vücutlar sıcaktan koktu.

Sonra ateş düşünce kurtulduklarını sandılar. Bebekleri gömdüler. Ama onların ruhu için dansedemeyecek, öteki dünyaya onları yolcu etmek için şarkı söyleyemeyecek kadar dermansızdılar.

Zaten de kurtulmuş değillerdi. Hastalık biçim değiştirmişti. Bir ateş daha geldi, aynı zamanda ciğerleri suyla doldu, boğulurcasına öksürerek öldüler.

Hepsi öldüler. Bir tek Hani ile Owa dışında. Onlar bile ölüme öyle yakındılar ki, birkaç gün boyunca başlarına gelen felaketin büyüklüğünü anlayamadılar. İki ihtiyar yeterince iyileştikten sonra klanları için dansettiler, Hani bir daha kucağına alamayacağı, masal anlatamayacağı bebekler için ağladı.

Sonra oturup bu felaketin nedenini ve anlamını düşündüler. Gece kamp ateşinin başında hep bunu tartıştılar, derinden derine acı çektiler. Sonunda bir gece Owa konuştu: «Yolculuk yapacak kadar güçlendiğimiz zaman... ne kadar korkunç bir yolculuk olduğunu sen de bilirsin ama... biz yine kalkıp Tüm Hayat Yeri'ne gitmeliyiz, Hani. Bu olan bitenin anlamını ancak orada anlayabilir, bizi böyle cezalandıran öfkeli ruhları nasıl yumuşatabileceğimiz! ancak orada öğrenebiliriz.»

Hani kollarında tuttuğu genç, yavru vermeye hazır hayatın sıcaklığını o anda bir kere daha hissetti, üzüntüsü biraz geçer gibi oldu, vücuduna yeni baştan analık duygusu doldu. O kötü hastalık bu duyguyu bile köreltmişti.

«Belki de hac yoluna koyulduk diye kızgın ruhlar şimdiden insafa geldi,» diye düşündü. «Belki bu yaşlı kadın ölmeden önce bir kere daha yeni bir bebeğin doğum çığlığını duyacak!»

Şafak sökerken Hani kemerinden sarkan boynuzlardan birini çekip kapağını açtı, içindeki kokulu melhemden Centaine'in yanaklarına, burnuna, dudaklarına sürdü, sonra kollarındaki ve bacaklarındaki çürükleri ilaçladı. Çalışırken bir yandan da durmadan bir şeyler söylüyordu. Sonra Centaine'e dikkatle ölçülmüş bir miktar su verdi. Centaine suyu ağzında tutup ender bir şarapmış gibi tadını çıkarmaya uğraşırken iki San aya ğa kalktılar, yüzlerini kuzeye çevirip o ritmik adımlarıyla kumsal üzerinde bir kere daha yola koyuldular.

Centaine de telaşla ayağa fırladı, yalvarıp soluk ziyan etmeksizin sopasını kaptı, branda örtüsünü başına örttü, onların peşinden yola koyuldu.

Suyun ve yiyeceğin kendisine nasıl güç verdiğini ilk milde anladı. Önündeki iki beneği gözden kaybetmemeyi başarıyordu. Hani yürürken bir yandan sopasıyla kumları tarıyor, midye bulunca adımını aksatmadan Owa'ya uzatıyor, sonra bir tane de kendine buluyor, bir yandan ilerlerken suyunu içip etini yiyordu Centaine de sopasının bir ucunu sivriltti, onu taklit etti.

Başlangıçta pek bir şey bulmayı başaramadı. Sonunda anladı.

Midyeler kum altındaki ceplerdeydi. Hani onların yerini her nasılsa anlıyordu. Rastgele taramanın yararı yoktu. Bundan sonra ancak Hani'nin işaret ettiği yerleri kazmaya başladı. Kabukların suyunu minnetle içti, etini yiyip yolunu sürdürdü.

Tüm çabalarına rağmen Centaine'in adımları kısa zamanda ağırlaştı, öndeki iki San bir kere daha gözden kayboldular. Öğle olduğunda Centaine sürüklenir gibi yürüyor, dinlenmesi gerektiğini çok iyi biliyordu. Bu gerçeği kabullendiği sırada başını kaldırdı, ta ilerde fok kolonisinin bulunduğu kayalığı tanıdı.

Hani sanki onun gücünün ne kadar dayanacağını hesaplamıştı. Owa'yla ikisi kayaların ağzında onu bekliyorlardı. Centaine mağaraya doğru tırmanırken Hani gülerek konuşuyordu. Centaine bir kere daha yeni yakılmış ateşin başına çöktü Hani ona ölçülü sudan verdi. Verirken iki yaşlı arasında yine ateşli bir tartışma başladı, Centaine bunu ilgiyle seyretti.

Hani'nin ne zaman kendisine doğru elini uzatsa 'nam' dediğini farketti. Bu insanların işaretleri öyle ifadeliydi ki, Centaine yaşlı kadının kendisi hatırına tartıştığını, biraz dinlenmek için burada kalmak istediğini, Owa'nınsa yola devam etmek istediğini anladı. Hani ne zaman kocasına doğru parmağını uzatsa,

«Owa,» diyordu. Birden Centaine tartışmayı yarıda kesti, o da elini yaşlı adama uzatıp «Owa» dedi.

İkisi birlikte şaşkınlıktan aptallaşmış bakışlarla ona baktılar, sonra sevinç çığlıkları atarak onun bu başarısını alkışladılar.

Hani elini kocasının kaburgalarına dayayıp, «Owa,» dedi. kahkahayla güldü.

Adam da kendi göğsüne tokatlar atarak, «Owa!» diye bağırdı, sevinçle zıpladı.

Tartışma bir an için unutulmuştu. Centaine'in de istediği buydu. İlk heyecan geçer geçmez parmağını yaşlı kadına doğru uzattı. ,o da soruyu hemen anladı.

«Hani,» dedi açık seçik biçimde.

Centaine bu adı ancak üçüncü denemede doğru söyleyebildi

«Centaine,» diyerek kendi göğsüne dokundu ama bu söz onlardan itiraz çığlıkları yükselmesine yol açtı.

«Nam çocuk!» Hani onun omzuna yavaşça vurdu, Centaine de yeni adına razı oldu. «Nam çocuk!» diyerek kabullendi.

«Evet, bilge dede,» diye kocasına döndü Hani. «Nam çocuk belki çirkin olabilir ama çok çabuk öğrenen biri. Hem de bebek taşıyor. Burada dinleneceğiz, yola yarın çıkacağız. Bu konu kapanmıştır.» Owa homurdanarak mağaradan çıktı.

Akşama doğru döndüğünde yeni yetme bir foku omzuna vurmuştu. Centaine kendini pek dinlenmiş hissettiğinden şükran duasına katıldı. Hani ile birlikte el çırptı, onun çığlıklarını taklit etti, Owa da çevrelerinde fir dönerek dansetti. Bu arada fokun eti korlar üzerinde ızgara oluyordu.

Hani'nin yaralarına sürdüğü ilaçlar çabuk etkisini göstermekteydi. Yüzündeki yanık yaraları kuruyor, açık teni giderek kararıyor, güneşe alışıyordu. Centaine yine de sık sık gür saçlarını önüne getirip yüzünü güneşten korumaya devam etmekteydi.

Her geçen gün biraz daha güçlendi, vücudu ağır işe ve proteince zengin deniz besinlerine iyi tepki gösterdi. Kısa zamanda uzun bacaklarıyla sağlam adımlar atıp Hani'nin yürüyüş temposuna ayak uydurabilmeye başladı. Artık geride kalmıyordu. Uzun dinlenmeler uğruna tartışmalar çıkmıyordu. Ak şama kadar yaşlı çifte ayak uydurabilmek Centaine için bir gurur meselesi haline gelmişti.

«Göstereceğim sana, koca şeytan seni,» diye mırıldanırken Owa'nın o sinsi düşmanlığını hissediyor, ama buna kendi zayıflığının, yük olmasının yol açtığına inanıyordu.

Bir gün tam yola çıkacaklarken Centaine yaşlı kadının itirazlarına rağmen su dolu devekuşu yumurtalarından bir tanesini alıp kendi branda çantasına koydu. Hani onun niyetini anladığı anda hemen kabullendi, kocasının kaburgalarını acımasızca dürttü.

«Nam çocuk kendi payını kendi taşıyor. Tıpkı San kadınları gibi,» dedi. Sonra Centaine'e döndü, bu sefer eğitime ciddi biçimde başladı. Sopasıyla şunu bunu işaret ediyor, adını söylüyor. Centaine doğru telaffuz edinceye kadar direniyordu.

Kızın dersi iyice anladığından emin olmak istiyordu.

Başlangıçta Centaine yalnızca yaşlı kadını kırmamak için uğraşmaktaydı. Ama kısa zamanda öğrendikleri ona heves vermeye başladı. Artık günlük yürüyüş o kadar zor gelmiyordu.

Gün daha hızlı geçiyordu. Vücudu güçlendi, anlayışı daha bir zenginleşti.

Onun bomboş arazi sandığı yer aslında çok garip, buraya harikulade uyum sağlamış bir tür hayatla dopdoluydu. Yosun yatakları ve su altı kayaları, kabuklu deniz hayvanlarıyla, kabuklu balıklarla, deniz kurtlarıyla kaynıyordu. Sular çekildiğinde zaman zaman kumda balıklar da kalıyor, ya da kaya kovuklarından çıkıp kurtulamıyorlardı. Kaya kovukları derindi.

İçinde dolgun vücutlu, gümüş sırtlı, eti hafif yeşile çalan balıklar yüzüyordu. Ateşte ızgara edilince çok lezzetliydiler.

Bir keresinde eşek penguenlerinin yuvasına rastladılar.

Penguenler, ana karaya bir kıstakla bağlı kayalık bir adada yuvalanmışlardı. Sular çekildiğinde yürüyüp geçtiler. Centaine yol boyu hep köpek balığı gelir diye ürktü durdu. Adada binlerce siyahlı beyazlı penguen kuru kayalar üzerine saçılmıştı.

Tıslıyor, kişniyor, Bushman'ların kocaman yeşil yumurtaları almasına engel olmaya çalışıyorlardı. Onlar aldırmadan yumurtaları çantalarına doldurdular. Kuma gömüp üzerinde ateş yakılarak piştiğinde yumurtalar çok lezzetli oldu. Akları saydam ve pelte gibi, sarıları parlak sarıydı. Ama çok doyurucu olduklarından ancak birer tane yenebiliyorlardı. Bu stok uzun günler dayandı.

Kumsalın kenarı boyunca bitip tükenmeksizin uzanan kumullar bile kum oyan kertenkelelerin ve onları yiyen yılanların yuvasıydı. Sopalarıyla kertenkeleleri de, yılanları da öldürüp kabuklu derileri içinde pişirdiler. Centaine bu konudaki ilk tiksintisinden kurtulunca, tatlarının piliç tadına benzediğini farketti.

Kuzeye doğru giderken kumullar kesintiye uğramaya başladı. Artık aşılmaz bir engel değillerdi. Aralarında vadiler vardı. Dipleri sağlam topraktı. Ama o toprak da kumsal kadar, tepeler kadar boştu. Hani, Centaine'i oraya götürüp tıpkı taşa benzeyen bazı bitkileri gösterdi. Göze görünmeyen minik yaprakların altını eşelediler, dipte futbol topu kadar kökü buldular.

Centaine seyrederken Hani taş bıçağıyla kabukları soydu, bir tutam kabuğu havada tutup parmağıyla inekten süt sağar gibi sıvazladı, kabuklardan süt gibi

bir sıvı süzüldü, kadının açık duran ağzına düştü. O tutamı sonuna kadar sağdıktan sonra posasıyla yüzünü, kollarını sildi, bir yandan zevkle sırıttı durdu.

Centaine de hemen onun yaptığını yaptı. Sızan su kinin gibi acıydı. Ama tadın ilk şokundan sonra, susuzluğu sudan daha iyi kestiğini farketti. Vücuduna sürdüğünde rüzgardan, güneşten ve tuzdan gelen kuruluk yokoldu, teni sanki temizlendi, düzgünleşti. Bu etki deniz kazasından bu yana ilk defa kendini kendisi olarak hissetmesine yol açtı.

O gece kamp ateşi başında oturmuş kebaplarının pişmesini beklerken Centaine sopasından bir kıymık kopardı, dişlerinin aralarını temizledi, sonra parmağını deniz suyu topladığı minik kabukta kalan tuzlara batırıp dişlerini ovalamaya koyuldu. Hani onu bilgiç bakışlarla izledi. Yemekleri bitince gelip Centaine'in arkasına çömeldi, elindeki dalla onun saçındaki dolaşıkları açmaya uğraştı, taradı, sonra yeni baştan ördü.

***

Centaine karanlıkta uyandığı zaman, kendisi uyurken bir değişiklik olduğunu hissetti. Ateşi yatarken beslemişlerdi ama ışığı garip bir biçimde dağılıyordu. Hani ile Owa'nın heyecanlı sesleri uzaktan geliyormuş gibi kısıktı. Hava soğumuş, nem doluydu. Centaine çevrelerini yoğun bir sisin sarmış olduğunu ancak bir süre sonra anladı. Onlar uyurken denizden doğru gelmişti sis.

Hani heyecan ve sabırsızlıktan zıp zıp zıplıyordu.

«Gel, Nam. çocuk, çabuk ol.» Centaine'in bu dildeki kelime hazinesinde daha şimdiden yüz kadar kelime birikmişti.

Bunlar San dilinin en önemli kelimeleriydi. Hemen toparlanıp ayağa kalktı.

«Taşı. Getir.» Hani içinde devekuşu yumurtaları bulunan çantayı gösteriyordu. Sonra kendi çantasını sırtladı, sise doğru yürüdü. Centaine onu gözden kaçırmamak için hemen peşinden koştu. Ortalık o inci rengi sisten hiç gözükmez olmuştu.

Kumullar arasındaki vadide Hani dizüstü oturdu.

«Bak, Nam çocuk.» Centaine'i bileğinden yakaladı, yanına çekti, yerde yayılarak büyümüş bir çöl bitkisini gösterdi. Taşa benzeyen yapraklar bukalemun gibi çevrenin kum rengini almıştı.

«Su, Hani!» diye bağırdı Centaine heyecanla.

«Su, Nam çocuk.» Hani de sevinçle güldü.

Sis düzgün yapraklar üzerinde yoğunlaşmış, damlalar halinde süzülüyor, yaprak oluklarından uçlara inip toprağa damlıyordu. Bu bitki suyu tutabilmek için kusursuz bir şekilde biçimlendirilmişti. Centaine o inanılmaz kökün her sisle nasıl beslendiğini kolay anlıyordu.

«Çabuk!» diye emir verdi Hani. «Güneş neredeyse doğar.»

Devekuşu yumurtalarından birinin tıpasını açtı. onu kuma dik oturttu. Elindeki hayvan kürkü topağıyla yaprak üzerindeki pırıltılı çiğleri alıp alıp yumurta şişeye dikkatle sıkmaya başladı. Nasıl yapıldığını gösterdikten sonra kürk topağını Centaine'e uzattı.

«Çalış!» diye emretti.

Centaine de yaşlı kadın kadar hızlı çalıştı, bir yandan onun mutlu mutlu konuşmasını dinledi. Bir bitkiden ikincisine geçerlerken arada ancak tek tük kelimeleri anlıyordu.

«Bu gerçekten bir şans. Ruhlar bize denizden su yollamakla iyilik ettiler.

Artık Tüm Hayat Yeri'ne gitmek daha kolay olacak. Ne güzel bir kutsama bu! Çocuğun doğunca ömrü boyunca ruhlar tarafından kutsanmış olacak. Avcıların en büyüğü, şarkıcıların en tatlı seslisi, dansçıların en çeviği, klanının en şanslısı o olacak.»

Centaine anlayamadı ama yaşlı kadına güldü. Yüreği kuş gibi hafiflemiş, kendini pek mutlu hissediyordu. Gülüşündeki sevinç kendini de şaşırttı. Ne kadar uzun zaman olmuştu gülmeyeli! Yaşlı kadına Fransızca cevap verdi.

«Sizin bu sert topraklarınızdan iyice nefret etmeye başlamıştım, Hani Hakkında onca güzel şey duyduktan, görmeyi onca hevesle bekledikten sonra. Michael'in bütün o anlattıklarından sonra, ne kadar farklı, ne kadar zalim, ne kadar kötü gelmişti bana.»

Onun ses tonunu duyunca Hani elindeki kürk topak havada, öylece durup soru soran gözlerini ona çevirdi.

«Afrika'ya ayak bastığımdan beri ilk defa şimdi güldüm.»

Centaine tekrar güldü. Hani de güldü, dikkatini tekrar şişesine çevirdi. «Bugün Afrika bana ilk defa iyi yüzünü gösterdi.»

Centaine ıslak kürkü kendi dudaklarına kaldırdı, soğuk nemi emdi. «Bu özel bir gün, Hani. Bebeğim ve benim için çok özel bir gün bu.»

Bütün yumurta şişeler ağzına kadar dolup dikkatle kapatıldıktan sonra keyiflerine baktılar, çiğ iyice doyana kadar emdiler, içtiler. Centaine ilk defa ondan sonra çevresine baktı, sisin çöl canlıları için ne demek olduğunu anladı.

Parlak kırmızı karıncalar derinlerdeki yuvalarından çıkmış, bu fırsattan yararlanmaya çalışıyorlardı. İşçi karıncalar bitkiden bitkiye koşuyor, su damlalarını içiyor, karınlarını şişiriyor, renkleri yarı saydam oluyor, sonra tekrar deliklerine giriyorlardı. Her yuvanın ağzında diğer karıncalar da toplaşmıştı. Düğün alayıydılar sanki. Kağıt gibi kanatları üzerinde sisli havayı yükseltiyor, kanatlarını çırpıyorlardı. Bunların pek çoğu çıktıkları yeni yolculukta, çölde öleceklerdi. İçlerinden çok azı yeni koloniler kurmayı başaracaktı.

Kum kertenkeleleri kumullardan inmiş, göçen karıncaları yemeğe hazırlanmaktaydılar. Arada küçük fareler de vardı.

Renkleri kırmızımsıydı. Vadi tabanında minyatür kangurular gibi sıçrayıp duruyorlardı.

«Bak, Hani, bu nedir?» Centaine garip bir böcek keşfetmişti. Boyu kara

çekirge kadar vardı. Başı üzerinde duruyordu.

Nem damlaları parlak zırhının aralıklarında yoğunlaşıyor, sonra kavisli sırtının içine doğru akıyordu.

«İyi yemek,» dedi Hani ona. Hemen böceği yakalayıp ağzına attı, ısırdı, çiğnedi, keyifle yuttu.

Centaine ona güldü. «Seni komik ihtiyar,» dedi, sonra Çevresine bakındı, çölün o gizli küçük yaşamını inceledi. «Ne harikulade bir diyar bu kıta! Sonunda Michael'in bana anlatmaya çalıştığı şeyleri anlayabiliyorum.»

Centaine'in artık pek de şaşmadığı bir Afrika çabukluğuyla çevrelerindeki hava bir anda tekrar değişti. Sis perdeleri uzaklaştı, birkaç dakika içinde güneş parladı, taş bitkilerin üzerindeki damlalar kuruyuverdi. Karıncalar deliklerine girip kayboldular, yuvalarının ağzını arkalarından kapadılar, kum kertenkeleleri kaygan kumullara geri döndü, yedikleri karıncaların zar kanatlarını rüzgarda uçuşmaya terkettiler.

Kertenkeleler siste üşümüş olduklarından önce kumulların güneşli yamacında kendilerini ısıtmaya çalıştılarsa da, birkaç dakika içinde sıcaklık dayanılmaz bir hal aldı, onlar da hemen gölge yamaca kaçtılar. Daha sonra, öğle güneşi tüm gölgeleri yok edince yüzeyin altına girecek, aşağıdaki serin kumlara doğru ilerleyeceklerdi.

Hani ile Centaine çantalarını sırtladılar. Yumurtaların ağırlığı omuzlarını büküyordu. Kumsala doğru yürüdüler. Owa çoktan kampa dönmüş, bir düzine kadar tombul kertenkeleyi şişe geçirmişti. Bir torba dolusu çöl faresi da ateşin yanındaki yassı taşın üzerinde yatıyordu.

«Ah, kocam, ne becerikli aile reisisin sen.» Hani torbasını yere bırakıp yaşlı adamı daha etkin biçimde övmeye uğraştı.

«San'lar arasında senden yaman avcı hiç çıkmadığından eminim!»

Owa kadının bu aşırı iltifatlarına karşı hiç utanmadan kasıldı. Hani gözlerini bir an ondan kaçırdı, Centaine baktı, aralarında kadınların gizli dilinde bir bakışma gidip geldi.

«Küçük çocuk bunlar,» diyordu gülümsemesi açık seçik biçimde. «Yedisinden yetmişine kadar hep çocuk kalırlar.»

Centaine tekrar güldü, ellerini çırptı, alkışlama ve yağ çekme oyununda Hani'ye katıldı.

«Owa iyi! Owa akıllı!» Yaşlı adam başını salladı, ciddi ve önemli

görünmeye uğraştı.

Dolunaya dört beş gece kalmıştı. Yemeklerini yedikten sonra ortalık hala aydınlıktı. Kumulların gölgesi mor mor görünüyordu. Sabahki sisten ötürü hala uyuyamayacak kadar heyecanlıydılar.

Centaine artık San dilinin kilit açılır gibi çatırtılı seslerini, boğulur gibi hırıltılı nüanslarını öğrenmişti. Ama ses tonu varyasyonlarını anlamak için hala çok çaba gösteriyordu. Bu ton farkları batılı kulağına hemen hemen hiçbir şey ifade etmiyordu. Centaine onların varlığını ancak şu son birkaç günde duyabilmişti. Hani aynı kelimeyi birkaç türlü tekrarlayıp da Centaine aradaki farkı duyamayınca çok umutsuzlaşıyordu. Derken birdenbire, sanki kulaklarından balmumu tıkaçlar çekilmiş gibi, telaffuz farklarını duymaya başlamıştı Centaine. Beş değişik ton vardı. İnce, orta, kalın, yükselen, alçalan. Bunlar kelimenin yalnız anlamını değil, cümlenin geri kalan kelimeleriyle ilişkisini de değiştiriyordu.

Zor ve çaba isteyen bir işti. Hani'ye yakın oturuyor, dudaklarına bakıyordu. Birden şaşkınlık dolu bir çığlık atıp iki eliyle karnına sarıldı.

«Kıpırdadı!» Centaine'in sesi dehşet doluydu «Kıpırdadı... bebek kıpırdadı!»

Hani hemen anladı uzanıp Centaine'in kısa branda bluzunu kaldırdı karnını tuttu Vücudun derinlerinden bir kıpırtı daha geldi.

«Ai! Ai!» diye bağırdı Hani de «Dokun, bak! Erkek zebra gibi çifte atıyor!» Çinli gibi kısık gözlerinden iki damla sevinç gözyaşı kabardı, yanaklarının buruşuklarından aşağıya akarken ateşin ışığında parıldadı. «Çok güçlü... cesur ve güçlü! Dokun, koca dede!»

Owa böyle bir daveti reddedemezdi. Centaine ateşin başına diz çöküp eteklerini havaya kaldırdı, yaşlı adamın dokunmasından hiç de utanç duymadı.

«Bu çok önemli bir şey!» diye duyuruda bulundu Owa. «Bunu kutlamak için dansetmem gerek!» Ayağa kalktı, Centaine'in doğmamış bebeği için ay ışığında dansetti.

Ay uyuyan denize gömüldüğü sırada kara tarafındaki gökyüzünün rengi solmaya başlamıştı bile. Centaine uyandıktan sonra birkaç saniye öylece yattı. İki ihtiyarın ateşin külleri yanında hala ölü gibi yatması onu şaşırttı ama kamp yerinden hızla uzaklaştı. Yürüyüşün güneş doğmadan başlayacağını biliyordu.

Yeterince uzaklaşınca çömelip doğal ihtiyacını karşıladı, sonra yırtık

giysilerini çıkarıp denize koştu. Soğuk suda ürpererek serinledi, kumlarla vücudunu temizledi. Islak vücuduna tekrar giysilerini çekti, kampa koştu. İhtiyarlar hala derilerine sarılmış, hareketsiz yatmaktaydılar. Centaine bir an için korktu ama o sırada Hani boğuk boğuk öksürdü ve kıpırdadı.

«Neyse, sağlar bari!» Centaine gülümsedi, birkaç parça eşyasını topladı, Hani dürtmeden hazırlandığı için gurur duydu. İhtiyar kadın tekrar kımıldadı, uykulu uykulu mırıldandı.

Centaine ancak birkaç kelimeyi anlayabildi. «Bekle, dinlen, uyu.» Hani sustu, örtüyü tekrar başına çekti.

Centaine pek şaşırmıştı. Ateşe birkaç tahta parçası attı, alevleri üfledi, oturup beklemeye başladı.

Sabah yıldızı Venüs kumulların gerisindeydi. Solgundu. Güneş yaklaşıyordu çünkü. İki San hala uyuyorlardı. Centaine bu hareketsizlikten tedirgin olmaya başladı. Güçlü ve sağlıklıydı artık. Günlük yürüyüşü hevesle bekler hale gelmişti.

Güneş kumulların tepesinden belirince Hani doğrulup oturdu, esnedi, gerindi, kaşındı.

«Gitmek?» diye sordu Centaine. Sesini peşten başlatıp tizleştiriyor, kelimeyi soru haline getiriyordu.

«Yo, yo.» Hani olumsuz bir işaret yaptı. «Bekle... gece... cry... oraya gitmek.» Parmağıyla kumulları gösterdi.

«Karaya gitmek?» diye sordu Centaine. İçinde bir heves kabardı. Deniz kıyısından ayrılıyorlardı nihayet!

«Karaya gitmek,» diye onayladı Hani.

«Şimdi gitmek?» Centaine iyice sabırsızdı.

Son birkaç günden beri günde iki kere durup kamp kurar olmuşlardı. Centaine en yakın kumula tırmanıp içerlere bakmıştı. Akşam göklerinde, ta uzaklarda mavi dağlar görüyormuş gibi gelmişti ona. O dağları aşmak, bu tekdüze kıyıdan kurtulup esrarengiz interland'ı keşfetmek istiyordu.

«Şimdi gitmek?» diye tekrarladı hevesle. Owa ateşe doğru yaklaşırken güldü.

«Maymun bakıyorum leoparla karşılaşmaya pek hevesli!» dedi. «Ama karşılaşınca seyret çığlığı sen!»

Hani ayıplar gibi dilini şaklattı, Centaine'e döndü. «Bugün dinlenmek. Gece yolculuğun en zoru başlamak. Bu gece. Nam çocuk, bunu anlıyor musun? Bu gece, ay bizi aydınlatırken. Bu gece, güneş uyurken. Şarkı söyleyen kumların diyarında hiç kimse güneş altında yürüyemez. Bu gece. Şimdi dinlen.»

«Bu gece,» diye tekrarladı Centaine. «Şimdi dinlen.» Kamptan ayrıldı, ilk sıra kumulların tepesine tekrar tırmandı.

Yüz otuz metre aşağıdaki kumsalda, ateş başında oturan iki kişi önemsiz iki benekten farksızdı. Dönüp iç tarafa baktı, basmakta olduğu kum tepesinin, kocaman bir kum dağının eteği olduğunu gördü.

Kumulların rengi solgun açık sarıdan altın rengine, turuncuya kadar gidiyor, sonra morumsu kahverengi, derken koyu kan rengi oluyordu. Centaine bakarken onların gerisinde de kaya doruklu gölge dağlar bulunduğunu hayal etti. Ama ufuk onun bakışları altında sütlü bir maviye dönüştü, bulanıklaşmaya, erimeye boşadı. Sanki çölden bir sıcaklık, gözle görülür biçimde yükseliyordu. O sıcağın soluğuyla kavruluyormuş gibi hissetti kendini. Az sonra karşısındaki manzara sıcak seraplarının titreşimli perdelerini örtünüverdi.

Centaine dönüp aşağıya indi, tekrar kampa yöneldi. Owa da, Hani de, hiçbir zaman tam anlamıyla boş kalan insanlar değildi. İhtiyar adam oturmuş, beyaz kemiklerden ok başları yontuyor, karısı ise bir kolye daha yapıyordu. Boncuk olarak, kırılmış devekuşu kemiklerini kullanmakta, onları iki taş arasında yontarak istediği biçimi vermekte, sonra içine bir delik açmaktaydı. Boncuklar hazır olunca onları barsak derisinden yapılmış bir sicime geçiriyordu.

Onu çalışırken seyretmek Centaine'e Anna'yı hatırlattı. Hemen ayağa kalkıp kamptan tekrar çıktı. Hani gözlerini boncuklardan kaldırıp onun arkasından baktı.

«Nam çocuk çok mutsuz,» dedi.

«Yumurta şişelerde su var, midesinde de yemek var!»

Owa ok başını yontarken pek kızgın homurdanıyordu. «Mutsuz olmak için hiç sebebi yok.»

«Kendi klanını özlüyor,» diye fısıldadı Hani. Yaşlı adam cevap vermedi. İkisi de anlıyorlardı durumu. Issız bir diyarda, sığ kazılmış mezarlar içinde bıraktıklarını düşünürken ikisi de sessizdiler.

Centaine kendi kendine yüksek sesle, «Artık yeterince güçlüyüm,» dedi. «Sağ kalmanın yollarını da öğrendim. Onları izlemek zorunda değilim. Tekrar

güneye dönebilirim. Tek başıma.» Kararsızlık içinde durakladı Böyle bir şeyin nasıl olacağını hayalinde canlandırmaya çalıştı. Sonunda kararını vermesine o bir tek kelime yol açtı. «Tek başıma,» diye tekrarladı.

«Anna sağ olsaydı, ya da oralarda gidebileceğim bir yer olsaydı... yapardım bunu.» Plajın kumlarına oturdu, dizlerini kucakladı. «Geriye dönüş yolu yok. Ben yoluma devam etmek zorundayım. Her günümü bir hayvan gibi, bir vahşi gibi geçirmek, bu vahşilerle yaşamak zorundayım.» Vücudunu ancak örten paçavralara baktı. «Devam etmeye mecburum. Üstelik nereye gittiğimi bile bilmiyorum.» Umutsuzluk neredeyse onu esir alacaktı. Canlı bir düşmanla mücadele ediyormuş gibi savaşması gerekliydi onunla. «Teslim olmayacağım,» diye mırıldandı. «Asla teslim olmayacağın. Bu seferki sona erince, asla çaresiz duruma düşmeyeceğim. Ne susayacağım, ne açlıktan ölmelere düşeceğim, üzerime ne paçavra, ne de tenimi acıtan deriler giyeceğim.» Başını eğip ellerine baktı. Tırnakları çatlamış, altlarına siyah kirler dolmuştu. Görmemek için yumruklarını sıktı. «Bir daha asla. Oğlum da, ben de, bir daha asla düşkün duruma gelmeyeceğiz. Yemin ediyorum.»

Akşama doğru kumulların eteğindeki ilkel kampa döndü.

Hani başını kaldırıp ona buruş buruş bir maymun gibi sırıttı, Centaine'in içinden apansız ona yönelik bir sevgi kabardı.

«Sevgili Hani,» diye fısıldadı. «Bir tek sen kaldın elimde.»

Yaşlı kadın ayağa kalktı, ona doğru yaklaştı. Devekuşu kemiğinden kolyeyi iki eliyle taşıyordu.

Parmak uçlarında yükseldi, kolyeyi Centaine'in boynuna dikkatle geçirdi, göğsünde düzeltip ayarladı, kendi yaptığından memnun, mırıldanıp durdu.

«Çok güzel, Hani.» Centaine'in sesi boğuk çıkıyordu. «Teşekkür ederim. Çok teşekkür ederim sana.» Birden gözyaşlarına gömüldü. «Bir de sana vahşi diyordum. Bağışla beni.

«Anna'yla sen dünyanın en tatlı insanlarısınız» Çömeldi, yüzleri aynı hizaya geldi. Centaine yaşlı kadını çaresizlikten gelen bir kuvvetle kucakladı, kendi yanağını onun kırışık suratına yasladı.

«Neden ağlıyor?» diye sordu Owa ateşin başından.

«Mutlu da ondan.»

«Bu da ağlamak için pek saçma bir sebep. Galiba bu kadın deli.»

Başını iki yana sallayarak ayağa kalktı, gece yolculuğunun son hazırlıklarına

başladı.

***

Ufacık ihtiyarlar her zamanki haleriyle ölçülemeyecek kadar ciddiydiler. Giysilerini, sırt torbalarını yerleştirdiler, sonra Hani, Centaine'e yaklaştı, onun torbasının askısını kontrol etti, diz çöktü, branda potinleri Centaine'in bileklerine iyice bağladı.

«Neler oluyor?» Bu ciddi halleri Centaine'i tedirgin etmişti.

Hani soruyu anladı ama açıklama yapmaya kalkışmadı.

Bunun yerine, Centaine'e bir işaret yaptı, ikisi birlikte Owa'nın peşi sıra yola koyuldular.

Owa sesini yükseltti. «Aydedenin Ruhu, bize bu gece ışık ver, yolumuzu görelim.» Tüm ruhların hoşuna giden o çatlak sesle söylüyordu. Kumlar üzerinde birkaç adımlık küçük bir dans bile yaptı.

Dansını bir sıçramayla bitirdi, çocuksu ayaklarının üzerine düştü. Şimdilik bu kadar yeterdi. Ufak bir peşinat. Bakiyesi, ruhlar anlaşmanın kendilerine düşen tarafını yerine getirdikten sonra ödenecekti.

«Gel, koca nine,» dedi. «Dikkat et, Nam çocuk yanımızda olsun, gerilerde kalmasın. Kalırsa geri dönüp onu arayamayız, biliyorsun.» Sonra o hızlı adımlarıyla plajın dibindeki ilk kum tepeye tırmanıp aradaki vadiye yöneldi. Tam o sırada ay da kararmakta olan ufuktan yükseldi, yıldızlı gökteki yolculuğuna başladı.

Gece yolculuğu bir garipti. Çöl yepyeni ve esrarengiz bir boyut kazanmış gibiydi. Kumullar sanki daha yakın, daha yüksekti. Gümüş renkli ay ışığıyla çerçeveleniyor, mor mor görünüyorlardı. Aralardaki vadiler birer sessizlik boğazıydı. Hepsinin üzerinde yıldızlar ve saman yolu daha yakın, ay Centaine'in daha önce hiç görmediği kadar parlaktı. Elini uzatsa hepsini gökyüzünden olgun meyveler gibi toplayabileceğini sanıyordu.

Okyanusun anısı, onu göremeyecek kadar uzaklaştıkları zaman bile akıllarında kaldı. Ayaklarının kumlarda çıkardığı o yumuşak ses sanki dalgaların sarı kumsalı öpüşünün yankısıydı.

Hava okyanusun yeşil sularından gelen serinliği hala taşıyordu.

Ay gökyüzündeki yolunun bir çeyreğini almış, onlar hala boğazda ilerliyorlardı. Birden Centaine adımını bir sıcak dalgasına doğru attığını hissetti. Deniz serinliğini taşıyan havadan sonra sanki katı bir engele taslamış gibi oldu. Şaşırarak soludu. Hani adımının temposunu bozmadan, «Şimdi başlıyor,» diye mırıldandı. Sıcağın içinden çabucak geçtiler. Biraz ilerde hava

tersine pek soğuk oluverdi. Centaine ürperdi, branda bluzuna daha bir sıkı sarındı.

Vadi kıvrılıyor, gidiyordu. Onlar kumulun yamacına pek yakın ilerlemekteydiler. Bir köşeyi dönünce çöl soluğunu onlara doğru bir kere daha üfledi.

«Uzaklaşma, Nam çocuk.» Ama bu sıcakta öyle bir yapışkanlık, öyle bir ağırlık vardı ki, Centaine kendini bir lav akımına giriyor sandı. Geceyarısı, ortalık Mort Homme'daki kalorifer dairesinden daha sıcaktı. Havayı ciğerlerine çekti, sıcağın vücuduna girip içeriyi istila ettiğini hissetti. Dışarı verdiği her solukta, vücudundaki nemin o sıcak tarafından hırsız gibi çalındığını seziyordu.

Bir tek kere, kısacık durdular, yumurta şişelerin birinden su içtiler. Hani ile Owa, Centaine'in yumurtayı dudaklarına götürüşünü dikkatle seyrediyorlardı. Ama artık ikisinin de onu uyarmalarına gerek yoktu.

Gökyüzü ağarmaya başladığında Owa adımlarını biraz yavaşlattı, bir iki kere durup vadiyi dikkatli bakışlarla süzdü. Besbelli günü geçirmek üzere konaklayacak bir yer seçmeye çalışıyordu. Sonunda durdukları zaman dimdik bir kum tepesinin dibindeydiler.

Ateş yakacak malzeme yoktu. Hani yosuna sarılmış kuru balıklardan birini Centaine'e uzattı ama Centaine yiyemeyecek kadar yorgundu. Hem şimdi yemek, belki gün boyu onu susatır diye korkuyordu. Yumurta şişeden kendine düşen suyu içti, sonra yorgun bir tavırla ayağa kalktı, ötekilerden biraz uzağa yürüdü. Çömeldiği anda Hani tiz bir çığlık attı, hızla ona doğru ilerledi.

«Hayır,» diye tekrarladı. Centaine utanmış, aklı da karışmıştı. Yaşlı kadın torbasında biraz arandı, kurumuş ağaç kabuğundan çanağı ona uzattı.

«İşte, bu...» diyordu bir yandan. Centaine hala anlayamıyordu. İhtiyar kadın bezgin bir tavırla kabı tekrar kaptı, kendi bacakları arasında tutup içine işedi.

«Al, yap!» Kabı tekrar Centaine'e uzattı.

«Yapamam, Hani, herkesin önünde olmaz,» diye itiraz etti Centaine.

«Owa, buraya gel,» diye seslendi Hani. «Göster çocuğa.»

Yaşlı adam kalkıp geldi, Hani'nin gösterisini gürültüyle tekrarladı.

Centaine tüm utancına rağmen biraz imrenmekten kendini alamadı. «Ne kadar daha rahat!» diye düşünüyordu.

«Şimdi yap!» Hani kabı tekrar uzattı, Centaine bu sefer söz dinledi. İki

ihtiyar ona cesaret vermeye çalışırken başını çevirdi, ortak kaba kendi katkısını da sundu. Hani kabı bir zafer edasıyla alıp uzaklaştı.

«Çabuk ol. Nam çocuk!» diye işaret etti ona. «Güneş neredeyse doğacak.» Centaine'e kumlarda nasıl hendek kazılıp içine yatılacağım gösterdi.

Güneş kumulun vadiye bakmayan yamacına vurdu, ışığının sıcaklığı aynadan yansır gibi onları buldu. Onlar şerit gibi ince gölgede, siperleri içinde yatmayı sürdürdüler.

Güneş yükseldi, kumul gölgesi küçüldü. Sıcaklık arttı, vadiyi gümüş rengi seraplarla doldurdu, kum tepeleri dansetmeye, kumlar şarkı söylemeye başladılar. Alçak ama sürekli bir titreşimdi. Sanki çöl dev bir yaylı sazın ses kutusuydu. Ses yükseliyor, alçalıyor, sonra tekrar başlıyordu.

«Kumlar şarkı söylüyor,» dedi Hani ona alçak sesle. Centaine anladı. Kulağını yere dayayıp yattı, çölün o garip ve harikulade müziğini dinledi.

Sıcak daha da arttı, Centaine San'ları taklit ederek branda şalını başına örttü, sessizce yattı. Uyunamayacak kadar sıcaktı. Garip bir komaya girdi, sıcak dalgalarıyla yüksele alçala, deniz üzerindeymiş gibi bir yolculuğa başladı.

Ortalık daha bile ısındı. Güneş tepeye gelince gölge yokoldu, o amansız ışınlardan korunacak bir yer kalmadı. Centaine yaralı bir hayvan gibi soluyarak yattı. Her kısacık soluk boğazını yakıyor, vücudundaki gücü tüketiyordu.

«Bundan beter olamaz,» dedi kendi kendine. «Bu en sonu.

Yakında serinlemeye başlayacak.»

Yanılmıştı. Sıcak daha da arttı, çöl işkence altında bir hayvan gibi tıslayıp titreşti. Centaine göz bebeklerinin yanmasından korkarak gözünü bile açmadı.

Yaşlı kadının kıpırdadığını duydu, örtüsünün ucunu kaldırıp baktı. İdrar kabına dikkatle kum atıyordu. Sonra Centaine'in yattığı yere yaklaştı, ıslak kumları onun haşlanıp duran teni üzerine sıvadı.

Bu serin temas Centaine'in rahatlayarak soluk vermesine yol açtı. Daha o kumlar kuruyamadan Hani sığ hendeğe biraz kuru kum attı, Centaine'i gömdü, örtüyü başının üzerine örttü.

«Sağol, Hani,» diye fısıldadı Centaine. Yaşlı kadın kocasını örtmek üzere uzaklaştı.

Teninde ıslak kumlarla, üzerinde de koruyucu tabakayla, Centaine çölün o en

sıcak saatlerine dayanmayı başardı. Derken yine o Afrika beklenmezliğiyle, yanaklarına değen sıcağın değiştiğini hissetti. Güneş artık öyle bembeyaz değildi. Tereyağı tonuna dönüşmüştü.

Gece bastırırken yataklarından kalkıp silkindiler, kumlarını döktüler. Sularını hemen hemen dinsel bir saygıyla içtiler. Centaine yine yemek yiyemedi. Owa öne düştü, yola koyuldular.

Bu sefer gece yolculuğu Centaine için bir yenilik sayılmıyordu. Çevredeki esrarengiz gölgeler artık hayran olunacak varlıklar değil, yalnızca bu meşakatli yolculuğun işaret taşlarıydı.

Ayağının altındaki toprak karakter değiştirdi. Eskiden ayaklarını sürüklemesine yol açan yumuşak ve gevşek bir kumken, şimdi sımsıkı, mika gibi yamyassı oldu. Üzerinde 'çöl gülü' denilen çiçeksi kristaller bıçak gibi keskindi. Branda sandaletlerini kesip parçalıyordu. Durup onları yeniden bağlamak zorunda kaldı. Derken düzlükten ayrılıp alçak bir kumulu aştılar. Tepesine vardıklarında önlerinde ikinci bir vadi gördüler.

Owa ne adımını yavaşlattı ne de kararsızlık gösterdi. Centaine bu kum dağlarının rüzgarlar önünde yürüyüp yer değiştirebileceğini, durmadan biçim değiştirebileceğini, güvenilmez olduklarını hissediyordu ama minik adam tıpkı usta bir denizcinin akıntılarda seke seke ilerlemesi gibi onların arasından yoluna devam etti.

Çölün sessizliği Centaine'in kafasına erimiş balmumu gibi giriyordu. İşitme duyusunu köreltiyor, kulak zarlarını derin bir yoklukla dolduruyor, kız kendini sanki kulaklarına deniz kabukları tutuyormuş gibi hissediyordu.

«Bu kum hiç bitmeyecek mi?» diye sordu kendi kendine.

«Burası bir kumullar kıtası mı?»

Şafak sökerken durdular, güneşin saldırısına karşı savunmalarını hazırladılar. Günün en sıcak saatlerinde Centaine yine sığ, mezara benzer yatağında, sidikli kumla sıvanmış durumda yatıyordu. Bebeğinin içinde daha kuvvetle hareket ettiğini hissetti. Sanki o da sıcakla, susuzlukla mücadele ediyordu.

«Sabır, sevgilim,» diye fısıldadı ona. «Gücünü sakla. Bu diyarın öğreteceği dersleri öğrenmemiz gerek. Bir daha böyle ıstırap çekmemek için. Bir daha asla.»

O akşam kumlardan kalktığında bebeğin hatırı için biraz kuru balık yedi ama

tam korktuğu gibi susuzluğu daha arttı.

Yine de verdiği kuvvet gece yolculuğuna dayanmasını sağladı.

Yüksek sesle konuşmaya kuvvet harcamıyordu. Üçü de enerjilerini ve vücut nemlerini koruma çabasındaydılar. Gereksiz hiçbir kelime söylemiyor, hiçbir hareket yapmıyorlardı. Centaine gökyüzünün kendini yenileyişine baktı. Michael'ın yıldızını kendininkinden ilerde görebiliyordu hala.

«Lütfen bitsin artık,» diye yakardı onun yıldızına. «Çabuk bitsin. Daha ne kadar devam edebilirim, bilemiyorum.»

Ama bitmedi. Geceler daha uzuyordu sanki. Kumlar daha derinleşiyor, ayakları da çok gömülüyor, her geçen gün hava bir öncekine göre daha sertleşiyor, güneş tepelerine demircinin çekici gibi inip duruyordu.

Centaine artık günleri ve geceleri sayamadığını gördü.

Hepsi birleşmiş, bir tek "upuzun sıcak ve susuzluk cehennemi olarak uzuyordu.

«Beş gün mü, altı mı, yoksa yedi mi?» diye düşündü dalgın dalgın. Sonra boş yumurta şişelerini saydı. «Altı olmalı,» diye karar verdi. «Yalnızca iki dolu şişemiz kalmış.»

Centaine'le Hani torbalarına birer dolu şişeyi koydular, yükü eşit olarak paylaştılar, sonra kuru balıkların sonuncularını yediler, gece yolculuğuna başlamak üzere ayağa kalktılar, ama bu sefer hemen yola koyulmadılar.

Owa bir süre doğuya doğru baktı, başını bir şey dinliyormuş gibi yavaşça sağa sola çevirdi, Centaine ilk defa olarak onun başını tutuşunda hafif bir güvensizlik hissetti. Derken Owa alçak sesle şarkı söylemeye başladı. Centaine bu sesi artık Owa'nın hortlak sesi olarak tanıyordu

«Ey, Aslan Yıldızının ruhu!» diyerek Büyük Ayı'nın içindeki Sirius yıldızına baktı. «Burada bizi tek görebilen sensin. Öteki ruhların hepsi şarkı söyleyen kumlardan kaçıyor. Biz yalnızız. Bu yolculuk da gençliğimde hatırladığımdan daha zorlu çıktı. Yol gözükmüyor, büyük Aslan Yıldızı. Ama senin gözün parlaktır. Akbaba gibi her şeyi görür. Bize yol göster, yalvarırım sana Yolumuzu aç bize.»

Sonra Hani'nin torbasındaki yumurta şişesini aldı, kapağını çekti, kumlara biraz su akıttı. Sular kumda küçük toplar gibi kaldılar. Centaine'in boğazından inler gibi bir ses çıktı, kız dizüstü çöktü.

«Görüyorsun, Büyük Yıldız'ın ruhu, suyumuzu seninle paylaşıyoruz,» diye

bir ezgi tutturdu Owa. Sonra yumurtanın tıpasını kapattı. Ama Centaine gözünü yerdeki ıslak toplardan ayırmaksızın tekrar inledi.

«Sus, Nam çocuk,» diye fısıldadı Hani. «Özel bir şans elde etmek için bazen değerli bir şey vermek şarttır.»

Centaine'i bileğinden yakaladı, yavaşça çekip ayağa kaldırdı, sonra sonu gelmez kumullar arasında ilerlemeye başlayan Owa'yı izledi.

Sessizlik kulaklarını sağır eder, sırtındaki yük onu çökertmeye uğraşırken Centaine mücadele edip ilerledi. Tüm yön ve mesafe kavramları bir kere daha körelmişti. Önündeki iki gölgeden başka hiçbir şey görmüyordu.

Öyle apansız durdular ki Centaine, Hani'ye çarptı. Kadın onu tutmasa yere düşecekti Hani onu yavaşça yatırdı, yanyana uzandılar.

«Ne...» diye başlayacak oldu Centaine. Hani elini onun ağzına kapayıp susturdu.

Owa yanlarında yatıyordu. Centaine susunca elini uzatıp üzerinde yattıkları kumulun dibini gösterdi.

İkiyüz kadem kadar aşağıda, kumulun bittiği yerde dümdüz bir ova başlıyordu. Ayın gümüş ışığında pırıl pırıldı. Centaine'in görebildiği yere kadar uzanıyordu. Yamyassı, sonsuz bir ovaydı. Kumulları artık geride bırakmış olabileceklerini düşününce içine bir umut doldu. Bu ovada çoktan ölmüş ağaçların iskeletleri duruyordu. Ay ışığında cüzzamlı gibi griydiler.

Aldırmaz gökyüzüne kıvrık dallarını dilenir gibi uzatıyorlardı. Bu garip manzara Centaine'in içinde batıl bir ürperti uyandırdı. İri, biçimsiz bir gölge, o eskiden kalma ağaçlar arasından bir mitoloji canavarı gibi geçtiğinde titredi, Hani'ye daha da sokuldu.

San'ların ikisi de tasması tutulmuş av tazıları gibi heyecanla titriyorlardı. Hani, Centaine'in elini sarstı, sessizce parmağıyla işaret etti. Centaine'in bakışları odaklaştı, orada ilk gördüğünden başka canlıların da olduğunu farketti. Beş tanesini sayabiliyordu.

Owa yan yatmış durumda yine o av şarkısına başladı. Yayının gerginliğini denedi, başındaki banttan iki ok seçti, Hani'ye bir işaret yaptı, sonra kumuldan aşağıya doğru süzülmeye başladı. Gökyüzüne karşı görülmeyecek yere gelince ayağa kalktı, gölgelere doğru kaydı, inişli çıkışlı kumların arasında gözden kayboldu.

İki kadın tepenin hemen gerisinde yatmayı sürdürdüler.

Gölgeler kadar sessiz ve hareketsizdiler. Centaine bu eski kıtanın her canlıdan beklediği o hayvansal sabrı yavaş yavaş öğreniyordu. Gökyüzü günün ilk ışıklarının vaadiyle aydınlanmaya başladı. Artık ovadaki canlıları daha belirgin biçimde görebiliyordu.

İri antiloplardı bunlar. Dört tanesi sessiz yatıyor, içlerinde en iri olan bir tanesi biraz ilerde duruyordu. Centaine onu sürünün başı olan erkek olarak düşündü. Omuz yüksekliği Bulut kadar vardı. Boynuzları harikuladeydi. Uzun, dümdüz ve gaddar. Centaine vaktiyle, onikinci doğum gününde babası onu Cluny müzesine götürdüğü zaman gördüğü La Dame à la Licorne halısını hatırladı

Işık güçlendi, hayvan koyu dut renginde parıldadı. Yüzünde daha da koyu renkli çizgiler vardı. Karo biçiminde desenler oluşturuyordu bu çizgiler. Gururlu bir hayvandı.

Soylu başını Canteine'in yattığı tarafa doğru çevirdi, boru gibi kulaklarını uzattı, koyu renk, çalı gibi kuyruğunu tedirgin tedirgin salladı. Hani elini Centaine'in koluna dayadı, ikisi birlikte sindiler. Hayvan onlardan tarafa uzun uzun baktı. Mermer bir heykel gibi hareketsizdi. Ama kadınların ikisi de kıpırdamadı. Sonunda hayvan başını eğdi, ovanın yumuşak toprağını ön ayaklarıyla eşelemeye koyuldu.

«Ya, evet! Kaz da bitkilerin tatlı kökünü bul koca boğa!» diye düşündü Owa içinden. «Başını kaldırma, iyi beslen! Sana öyle bir dans sunacağım ki, tüm hemcinslerin imrenecek!»

Owa hayvandan yüzelli adım kadar ilerde yatıyordu. Okun menzilinden hala pek uzaktaydı. Kumul vadisinin gölgesinden bir saat kadar önce çıkmıştı. Bunca zamanda ancak beş yüz adım yaklaşabilmişti.

Ovanın yüzeyinde hafif bir oyuk vardı. Bir el derinliğinden fazla değildi. Ama Owa alacakaranlıkta o keskin avcı gözleriyle onu görmüş, hemen içine kaymıştı. Amber renkli bir yılana benziyordu. Tıpkı yılan gibi de karnı üzerinde, dalgalana dalgalana, sessizce ilerlemekteydi. Bir yandan bu avı karşısına çıkaran Aslan yıldızına dualar ediyordu.

Hayvan birden başını kaldırdı, kuşkuyla çevresine bakındı.

Kulaklarını iki yana faraş gibi açmıştı.

«Korkma, tatlı boğa!» dedi Owa içinden. «Sen bitkinin kökünü kokla. Bırak yüreğin sakinleşsin yine.»

Dakikalar uzadı, hayvan burun deliklerinden ufacık, balonlu bir soluk verdi, başını eğdi. Dişilerden kurulu haremi onu rahat pozlarda uzanmış seyrediyorlardı. Geviş getirirken çeneleri oynamaktaydı.

Owa öne doğru kaydı. Hendeğin yassılmış kenarından daha alçak bir düzeyde ilerliyor, hiç görünmüyordu. Kendini toprakta dizleri ve kalçalarıyla, ayak parmaklarıyla itmekteydi.

Hayvan topraktaki kökü nihayet çıkarmıştı. Gürültülü biçimde çiğneyip duruyordu. Ön ayağını üzerine bastırıyor, bir parçayı ısırıp koparıyordu. Owa aradaki mesafeyi dikkatli, sabırlı bir inatla kapamaktaydı.

«İyi beslen, tatlı boğa! Sen olmazsan üç insan ve bir de doğmamış çocuk yarın güneş altında ölecek. Sakın kaçma, iyi yürekli boğa. Biraz daha kal. Birazcık daha.»

Artık cesaret edebileceği kadar yaklaşmıştı ama hala epey uzakta sayılırdı. Hayvanın sağrısı sert, kürkü kalındı. Ok hafif ve inceydi. Ucu kemikten olduğundan, demir uçlu oklar kadar sivri de değildi.

«Aslan Yıldızının ruhu, bizden yüz çevirme,» diye yakardı Owa. Sol elini havaya kaldırdı ufacık, solgun bir avuç boğaya doğru döndü.

Hemen hemen bir dakika boyunca hiçbir şey olmadı, sonra hayvan yerden çıkmışa benzeyen vücutsuz eli gördü, başını kaldırıp ona baktı. Tehlikeli olamayacak kadar küçük gibiydi.

Bir dakikalık sessizlikten sonra Owa parmaklarını, kışkırtırcasına kıpırdattı, hayvan burun deliklerinden hava verdi, başını uzattı, kokuyu almaya çalıştı. Owa rüzgar altındaydı. O aldatıcı sabah güneşini de arkasına almıştı.

Elini yine hareketsiz tuttu, sonra ağır ağır indirdi, yanına uzattı. Hayvan ona doğru bir iki adım attı, birden döndü... bir iki adım daha attı. Meraklanmıştı. Kulaklarını öne doğru uzatıyor, Owa'nın soluk almadan yatmakta olduğu ufacık hendeğe bakıyordu. Derken merakını yenemedi, bir kere daha ilerledi ve Owa'nın menziline girmiş oldu.

Yılan sokması gibi ani bir hareketle Owa yan döndü, yayını yanağına dayayıp nişan aldı ve okunu fırlattı. Ok aradaki mesafeyi bir arı gibi aldı, hayvanın desenli yanağına tokat gibi bir sesle saplandı, dikenleri kulağın altına takıldı.

Hayvan bir batma duygusuyla şahlandı, olduğu yerde döndü.

Haremindeki dişiler kum yastıklarından bir anda fırlayıp dört nala kalktılar,

tüm sürü koşan erkeğin peşinden uzaklaşmaya başladı. Kuyruklarını sallıyor, peşlerinden bir toz bulutu kaldırıyorlardı.

Erkek hayvan başını sallıyor, yanağından sarkan oktan kurtulmaya çalışıyordu. Yolunu bilerek saptırıp başını yan tarafını ölü ağaçlardan birinin gövdesine sürttü.

«Derine bat!» Owa ayaktaydı. Zıplıyor, bağırıyordu. «Tutun, ey sevgili ok! Owa'nın zehirini onun kalbine taşı. Hızlı taşı, küçük ok!»

Kadınlar kumuldan koşarak inip onun yanına geldiler,

«Ah, ne kurnaz bir avcı,» diye kocasını alkışladı Hani. Centaine soluk soluğaydı. Ama sürünün karanlık ovada çoktan gözden kaybolduğunu görünce hayal kırıklığına uğradı. Şafağın alaca karanlığında hiç görünmüyorlardı.

«Gittiler mi?» diye sordu Hani'ye.

«Bekle,» dedi yaşlı kadın. «Takip etmek birazdan. Bak şimdi. Owa sihir yapmak.»

İhtiyar adam silahlarını bir kenara bırakmış, yalnızca oklarından iki tanesini hayvanın boynuzlarına benzeyecek biçimde başındaki banda takmıştı. Ellerini hayvanın kulakları gibi başının iki yanına dayadı, duruşunu, başını tutuş biçimini değiştirdi. Burun deliklerinden hava verdi, yeri ayağıyla eşeledi. Centaine'in bakışları altında antilop oldu çıktı. Taklit öyle kusursuzdu ki Centaine sevinçle ellerini çırptı.

Owa hayvanın havaya kaldırılan eli görmesinden başlayıp bir pantomim yapmaya koyuldu, o ele yavaşça yaklaştı, sonra okla vuruldu. Centaine bir déjà vu duygusuna kapıldı. Sahne o kadar iyi canlandırılıyordu ki!

Owa tıpkı antilop gibi dört nala koşmaya başladı ama çok geçmeden zayıf düşüp sendeledi. Soluk soluğaydı. Başı sarkıyordu. Centaine yaralı hayvana karşı bir acıma duygusu hissetti. Aklına Bulut geldi. Gözlerine yaşlar doldu. Hani ise el çırpıyor, cesaret verici sesler çıkarıyordu.

«Öl, koca boğa... öl ki biz yaşayalım!»

Owa geniş bir daire çizdi. Boynuzlu başı taşıyamayacağı kadar ağır gelmeye başlamıştı. Yere çöktü, zehir kana karışırkenki debelenmeleri canlandırdı.

Her şey son derece inandırıcıydı. Centaine artık karşısında minik San'ı değil, o hayvanı görüyordu. Owa'nın yaptığı bu büyünün etkisinden bir an için hiç kuşku duymadı.

«Ah!» diye bağırdı Hani. «Düştü. Koca boğanın işi bitti!»

Centaine de ona tümüyle inandı.

Yumurta şişeden su içtiler, sonra Owa ölü ağaçların birinden bir dal kırdı, ucunu sivriltti, cebinde taşıdığı bufalo kemiğinden yontulmuş mızrak başını geçirebilecek hale getirdi, bu ağır silahı eline aldı.

«Hayvanı izlemenin zamanı geldi,» diye duyuruda bulundu, ovanın ortasından yola koyuldu.

Centaine'in ilk sezgisi doğruydu. Kumul bölgesi artık bitmişti. Ama karşılarında uzanan ova da bir o kadar ürkütücüydü.

Ölü ormanın o garip görünümü pek gerçek dışı, pek öbür dünyasaldı. Acaba bu orman ne zaman öldü diye merak etti, bu ağaçların belki de bin yıldır burada böyle duruyor olabileceğini düşününce ürperdi. Kupkuru hava onları oldukları gibi korumuş olabilirdi. Tıpkı firavun mumyaları gibi.

Owa hayvan sürüsünün izini sürmekteydi. Çakıllı tabanda Centaine hiçbir iz göremezken, minik San güvenli adımlarla yolunu bulabilmekteydi. Bir tek kere durdu, hayvanın sürtündüğü bir ağacın dibinde yatmakta olan ok çubuğunu aldı.

«Bak. Fırçası yapışmış.»

Okun başı yoktu. Owa bunu bilerek böyle planlamıştı. Oklar iki kısımdan oluşuyordu. Zayıf eklem, tam zehirli kısmın gerisindeydi. Kolayca kopup düşsün diye.

Işık hızla arttı. Centaine'in önünde yürümekte olan Hani sopasıyla işaret etti. Centaine önce bir şey göremedi. Sonra kurumuş asmayı gördü. Birkaç kahverengi yaprağı toprağın üzerinde yatıyordu. Kıyıdan ayrıldıklarından beri ilk gördükleri canlı bitki izi buydu.

Artık nereye ve nasıl bakacağını bildiği için daha başka bitkileri de görmeye başladı. Kahverengi, kavrulmuş ve önemsizdiler ama, altlarında neyin yattığını tahmin edecek kadar tanımıştı çölü. İncecik, gümüş rengi çöl otlarını görünce keyfi biraz daha yerine gelir gibi oldu. Kumullar geride kalmıştı. Toprak tekrar canlanmak üzereydi.

Sabah rüzgarı güneş ufuktan yükseldikten sonra da esmeyi sürdürdü. Sıcak artık kumul bölgesindeki kadar bezdirici değildi. San'ların davranışı daha hafif, daha gamsızdı. Hani ikide bir, «Artık iyi, yakında yemek, içmek,» diye cesaret vermese bile, Centaine yolculuğun en kötü kısmını aşmış olduklarını zaten biliyordu. Gözlerini kısıp eliyle siper etmesi gerekiyordu.

Mika uçlarından, parlak çakıllardan, çok fena yansıyordu ışıklar. Gökyüzü

sabunlu gibi bir aydınlığa dönüşmüştü. Ufuk çizgisi eriyip yok oluyordu.

İlerde yatan bir cisim gördü Centaine. Onün ötesinde dört dişi antilop, düşen erkeklerine sadakat gösteriyor, uzaklaşmadan oralarda dolaşıyorlardı ama korku içindeydiler. Yaklaşan insanlar bir mile varınca dişiler nihayet erkeği terkettiler, titreşen sisin içine doğru dört nala uzaklaştılar.

Erkek tam Owa'nın taklidini yaptığı pozda yatıyordu. Soluyordu. Dermansızdı. Başını sağa, sola çeviriyor, koca boynuzlarını sallıyordu. Gözlerinde yaşlar parıldamaktaydı. Kirpikleri güzel bir kadının kirpikleri gibi uzun ve kıvrıktı. Owa yaklaşırken kendini korumaya çalıştı, aslanı bile delebilecek güçteki boynuzlarını havada çevirdi, sonra başı yine düştü.

Owa dikkatle onun çevresinden dolaştı. Hayvanın yanında öyle güçsüz ve ufacık görünüyordu ki! Bir fırsat arıyordu kendine. Mızrağı elinde hazırdı. Hayvan yarı felçli vücudunu bu sefer ona doğru çevirdi. Okun başı kulak altındaki yaradan hala sarkıyordu. Yüzünün güzelim desenleri zehirli yaradan akan pıthılaşmış kan izleriyle doluydu.

Centaine yine Bulut'u hatırladı. Bu ıstırabın çabuk son bulmasını istiyordu. Torbasını yere koydu, eteğinin belini açtı, onu matador pelerini gibi tuttu, yaralı hayvanın karşısından, Owa'nın ters tarafından ilerledi.

«Hazır ol, Owa, hazır ol!» Hayvan Centaine'in sesine döndü.

Centaine eteği hayvanın üzerine fırlattı, hayvan ona doğru atıldı, boynuzları havayı kılıç gibi yardı, hayvan Centaine'e doğru sürüklendi, dev ayaklarıyla toz kaldırdı, Centaine çevik bir hareketle yana sıçradı.

Hayvanın dikkati dağılınca Owa ileri atıldı, mızrağını yaralı avının boğazına sapladı, kıvırarak bastırdı, şah damarı aradı.

Parlak atar damar kanları güneş altına kırmızı bir fiskiye gibi fışkırdı, Owa geri sıçradı, onun ölüşünü seyretti.

«Teşekkürler, koca boğa! Bizi yaşattığın için teşekkürler!»

Yardımlaşarak hayvanı sırtüstü çevirdiler. Owa taş bıçağıyla kesmeye hazırlanırken Centaine çakısını açıp ona uzattı.

Owa kararsızlık gösterdi. Daha önce bu güzel silaha hiç dokunmamıştı. Dokunursa parmaklarına yapışacağından bir daha ondan ayrılmayacağından korkuyordu.

«Al, Owa.» diye zorladı onu Centaine. O hala kararsız kaldı. Çakıya çekingen bir saygıyla bakıyordu. Centaine birden içgüdüsel bir sezgiyle

Owa'nın kendisine düşmanlığının nedenini hissetti.

«Bıçağı istiyor. İçi gidiyor ona.»

Neredeyse gülecekti ama kendini tuttu. «Al, Owa!» İhtiyar adam yavaşça uzandı, çakıyı onun elinden aldı.

Parmakları arasında sevgiyle çevirdi, bıçağını okşadı, sonra baş parmağıyla denedi.

«Ai! Ai!» diye bağırdı. Çelik deriyi yarmış, baş parmağından kan çıkarmıştı. «Ne silah! Bak, Hani!» Kesilmiş parmağım gururla gösterdi. «Bak, ne kadar keskin!»

«Benim budala kocam! İnsan avı keser, avcıyı değil!»

Owa bu şakaya keyifle güldü, işine eğildi. Hayvanın husyelerine sol eliyle sarıldı, dışarı çekti, bir tek darbede kesti çıkardı.

«Ai! Ne kadar keskin!» Husyeyi kenara koydu. Bunlar kömür ateşinde ızgara edilince nefis olurdu. Dışındaki deri torbası da ok başlarını, ufak tefek değerli şeyleri taşımak için işe yarardı.

«Bacaklar arasından yaradan başlayıp deriyi azıcık, yukarı doğru yardı. Bıçağı yatık tutuyor, karın boşluğunu delmemeye çalışıyordu. İşaret parmağını deri altına sokarak yönlendiriyordu bıçağı. Kollar arasına geldi, boyun altına ilerledi, çenenin ucunda durdu. Hayvanın boynuna halka halinde çizikler yaptı, sonra dört bacağın birleşme yerlerinde halkaları ve bacakların içlerini yardı, en sonunda ilk uzun kesiğe tekrar vardı. Kadınlar derinin ucuna asılıp çekerken Owa yumruğunu deri altındaki beyazlığa daldırıyor, ayırıyordu. Postu yüzdüler, tek parça halinde çıkardılar. Ayrılırken yumuşak, yırtılma sesine benzer bir ses çıkardı. Kürklü tarafı toprağa gelecek biçimde yere yaydılar.

Sonra Owa karın boşluğunu açtı. Cerrah gibi dikkatli çalışıyordu. Bağırsak tomarını bin zorlukla çıkarıp postun üzerine koydu.

Hani hemen çevreden o solgun, ince çöl otlarını topladı. Bu iş için epey dolaşması gerekmekteydi. Otlar seyrek ve dağınıktı. Çabucak döndü, otları bir kabın ağzına döşedi. Bu arada Owa hayvanın ilk midesini yardı, içindeki kuşkulu sıvıdan iki avuç dolusu aldı. Sindirilmemiş otlardan sular damlıyordu. Daha Owa sıkmadan damlamaya başlamıştı.

Hani'nin otlarını süzgeç gibi kullanan Owa, kabı o sıvıyla doldurdu, sonra iki eliyle kaldırıp dudaklarına götürdü. Doya doya içti. Gözlerini keyifle yumuyordu. Kabı indirince geyirdi, sırıtarak Hani'ye uzattı. O da gürültüyle

içti, geyirdi, güldü, ağzını elinin tersiyle silip kabı Centaine'e geçirdi.

Centaine soluk, yeşilimsi kahverengi sıvıya baktı. «Alt tarafi sebze suyu,» diye avuttu kendini. «Daha çiğnememiş, mide sularıyla karışmamış...» Kabı ağzına kaldırdı.

Sandığından çok daha kolaydı. Sebze çorbasına benziyordu. Sonradan ağızda hafif bir acılık bırakıyordu. Boş kabı tekrar Owa'ya uzattı, o midedeki suyun geri kalanını da kaba aktardı. Centaine onu seyrederken gözünün önüne Mort Homme'daki sofra, üzerindeki gümüş çatal bıçaklar, kristaller ve Sevres porselenleri geldi. Anna'nın çiçekleri onca özenle yerleştirişini, şarabın ısısına nasıl önem verdiklerini, etin pembe pişmesine nasıl itina ettiklerini hatırladı, yüksek sesle güldü. Mort Homme'dan çok, çok uzaklardaydı şu anda.

İki San onun neye güldüğünü hiç anlayamadan onunla güldüler, o sıvıdan hep birlikte tekrar tekrar içtiler.

«Çocuğa bak,» dedi Hani kocasına. «Şarkı söyleyen kumların orada korkmuştum onun için. Ama bak, yağmur görmüş çöl çiçekleri gibi açıverdi yeni baştan. Kuvvetli kız. Ciğeri aslan ciğeri. Öldürme sırasında nasıl yardım etti, gördün mü? Hayvanın gözünü kendi tarafına çekti.» Hani başını salladı, güldü, geyirdi. «Sağlam bir oğul doğuracak... sen Hani'ye inan... yaman bir oğlan olacak.»

Owa midesi sularla dolu, memnun memnun sırıttı. Tam kabullenmek üzereyken parmakları arasındaki bıçağı yere düşürdü, gülümsemesi yokoldu.

«Budala kadın, tavuk gibi aptal aptal konuşuyorsun, et burada bozuluyor.» Bıçağı hemen kaptı. Kıskanmak onun yapısına öyle yabancı bir duyguydu ki, mutsuzluğunun nedenini anlayamıyordu Owa. Ama çakıyı kıza geri verme fikri, içini öfkeyle dolduruyordu. Kaşlarını çattı, bir yandan keserken ince et şeritlerini ağzına atıp çiğ çiğ çiğnemeye koyuldu.

Güneş çeyrek yolu almışken ölü ağaçlardan birinin dallarını yığıp ateşi yakmışlardı. Etler çabucak kararıp kuruyuverdi.

Yenemeyecek kadar sıcaktı. Hani ile Centaine ıslak postu ölü dalların üzerine yayıp çadır bozuntusu bir çardak kurdular, güneşten korunmaya uğraştılar. Vücutlarından demin içtikleri mide suları buharlaşmaya başladı.

Güneş batarken Owa ateşin kuru dallarını kaptı, onlardan bir kıvılcım çıkarmaya uğraştı. Centaine sabırsız bir hareketle dalları onun elinden çekti. O zamana kadar San'lara karşı bir çekingenlik duyuyor, kendi insiyafitini kullanamayacak kadar yetersiz hissediyordu. Ama kumulları açtıktan sonra,

hele de avda yardım ettikten sonra ona da bir ataklık gelmişti. Dalları yere koydu, çakıyla çakmak taşını eline aldı. San'lar ilgiyle bakıyorlardı.

Centaine kuru dallara doğru bir kıvılcım fiskiyesi püskürttü, hemen eğilip alevlere üfledi. San'lar şaşkınlık ve telaşla bağrıştılar, batıl bir dehşetle geri çekildiler. Ancak ateş iyice yanmaya başladığı zaman onlara bir güven geldi. Tekrar yanaştılar, çeliğe ve çakmak taşına hayran hayran baktılar. Centaine'in eğitmenliğiyle Owa nihayet kıvılcım çıkarmayı öğrendi.

Sevinci coşkun ve çocuksuydu.

Gece bastırıp onları güneşin sıcağından kurtarınca kendilerine bir ziyafet hazırladılar. Karaciğeri, bağırsakların çevresindeki yağa sardıkları böbrekleri ızgara ettiler. Kadınlar ateşin başında çalışırken Owa da antilopun ruhu için adadığı dansı yaptı, gençliğindeki kadar yükseklere zıpladı, şarkısını da sesi iyice kısılıncaya kadar sürdürdü. Sonra o da ateşin başına çömeldi, üçü birlikte yemeğe başladılar.

San'lar yağları çenelerinden göğüslerine damlata damlata yiyorlardı. Mideleri şişip dışarıya sarkıncaya kadar yediler. Centaine tıka basa doyup sofradan çekildikten sonra onlar hala yemeye devam ettiler.

Arada sırada Centaine onların da doyduğuna inanacak oluyordu. Çeneleri yavaşlıyor, gözleri uykulu baykuşlar gibi bakıyordu. Owa iki elini şiş midesine dayıyor, tek kalçası üzerine devriliyor, buruşuk suratını daha buruşturup homurdanıyor, sonunda barsağındaki gazı gürültüyle dışarı atmayı başarıyordu.

Ateşin karşı tarafından Hani ona aynı derecede kulak tırmalayıcı bir çığlıkla cevap veriyor, karşılıklı kahkahalar atıyorlar, sonra yine ağızlarına et lokmaları tıkıyorlardı.

Centaine uykuya dalarken, sık sık açlıkla yüzyüze gelen, ara sıra dağlar kadar yiyecek bulunca da onu bozulmadan koruyacak olanakları olmayan insanlar için bu tepkinin en doğal tepki olduğunu anladı. Sabah uyandığında onlar hala yiyorlardı.

Güneş doğunca iki San postun çadırı altında yattılar, gün boyu horladılar, güneş batarken ateşi tekrar canlandırıp yine yemeğe başladılar. O zamana kadar etlerden geriye kalanlar iyice kokmaya başlamıştı ama bu durum onların iştahını ancak daha artırıyordu.

Owa özel işi için ayağa kalkıp sendeleyerek ateşten uzaklaştığında Centaine onun kalçalarına baktı. Kumullardan indikleri sıra gevşek, sarkık olan kalçaları yine gerginleşmiş, yuvarlaklaşmış, cilalı gibi parlıyordu.

«Deve hörgücü gibi, diye kıkırdadı Centaine. Hanideonunta kıkırdadı, ona kızarmış, çıtır çıtır olmuş bir yağ parçası uzattı.

Gün boyu tekrar uyudular. Gargantua'ya layık bir ziyafeti hazmetmeye çalışan pitonlar gibi uyuyorlardı. Güneş batarken torbaları kurutulmuş antilop etinden şeritlerle dolu olarak yola koyuldular. Owa onları mehtaplı ovada doğuya doğru yürüttü.

Katlanmış postu kafasının üzerinde dengeleyerek taşıyordu.

Yavaş yavaş içinden geçmekte oldukları ova şekil değiştirdi. İnce çöl otlarının arasında ufacık dikenler belirmeye başladı. Centaine'in dizine bile geliniyorlardı. Bir keresinde Owa durdu, ta uzakta, önlerinden bacaklarını yükseğe kaldıra kaldıra geçmekte olan bir karaltıyı işaret etti. Koyu renk bir vücut, çevresinde beyaz tüyler. Ancak gölge kaybolduktan sonra anladı Centaine. Devekuşuydu o.

Şafak sökerken Owa postu yine çadır gibi kurdu, günü geçirmek üzere yerleştiler. Güneş batarken yumurta şişelerden suyun son damlalarını içtiler. San'lar yine sessiz ve ciddi bir havaya bürünmüşlerdi. Yola koyuldular. Suları olmayınca ölüm onlardan birkaç saat uzakta demekti.

Şafak sökerken, hemen kampı kuracakları yerde, Owa ayakta dikilip uzun süre gökyüzünü inceledi, normal rotalarından saparak bir yarım daire çizdi, başını kuş gibi havaya kaldırdı,, yavaş yavaş sağa, sola çevirdi, burun deliklerine havayı çekti durdu.

«Owa ne yapıyor?» diye sordu Centaine.

«Koklamak.» Hani ona göstermek için kendi burnuna hava çekti. «Suyu koklamak.»

Centaine inanamamıştı. «Su kokmaz, Hani.»

«Evet! Evet! Bekle, görürsün.»

Owa bir karara vardı. «Gelin!» diye işaret etti, iki kadın torbalarını kapıp hızla onun peşinden ilerlediler. Bir saat kadar sonra, eğer Owa yanılmışsa yakında öleceklerini Centaine de anlamıştı. Yumurta şişeler boştu. Isı ve güneş vücutlarındaki nemi emiyordu. Öğle sıcağı bastırmadan ölmüş olmaları işten değildi.

Owa birden koşmaya başladı. Avcının avlayacağı hayvanın boynuzlarını gördüğü zaman kopardığı koşuya benzer bir koşu kopardı. Kadınlar sırtlarında yükleriyle ona yetişmeye kalkışmadılar bile.

Bir saat sonra, onun minik gölgesini ancak çok uzaklarda görebiliyorlardı. Yanına vardıklarında, o sırıttı, kolunu 'hoşgeldiniz' der gibi bir yay çizdirerek çevirdi. «Owa sizi fil hortumlarının su çektiği kuyuya getirdi,» dedi. Bu takılan adların kökleri San'ların belleğinde çoktan kaybolmuş gitmişti, Owa onları yamaçtan nehir yatağına indirirken hiç utanmadan kırıtıp duruyordu.

Geniş bir su yatağıydı ama Centaine buranın tümüyle kurumuş olduğunu hemen gördü. İçi kumul yöresindekilere benzer gevşek kumlarla dolmuştu. Çevresine bakınırken büyük bir hayal kırıklığına uğradığını hissetti.

Kıvrılarak ilerleyen su yatağı yaklaşık yüz adım enindeydi. Ovanın çakılları arasından geçiyordu. Su olmamasına rağmen iki kıyısında, ovanın geri kalanına oranla çok daha sık, koyu renk bitki kalabalığı görülmekteydi. Çalılar bel hizasına varıyordu. Arasıra bir dal daha da yukarlara uzanıyordu. San'lar keyifle çene yarıştırmaktaydılar. Hani kocasının hemen peşinden, nehrin kumları içinde ciddi adımlarla ilerliyordu.

Centaine olduğu yere çöktü, parlak turuncu kumlardan bir avuç alıp parmakları arasından akıttı. Derken farkına vardı.

Kumların üzeri antilop dışkılarıyla doluydu. Ayrıca kum kümecikleri vardı. Sanki çocuklar kumdan şato yapmak için orayı eşelemişler gibi. Owa şu anda çukurlardan birini dikkatle inceliyordu. Centaine sürüklenerek ilerledi, onun ne bulduğuna bakmaya gitti. Herhalde geyikler eşelemişti bu nehir yatağını. Ama sonradan açtıkları çukura yeni baştan kum dolmuştu. Hemen hemen tümüyle de doldurmuştu. Owa bilgiç başını salladı, Hani'ye döndü.

«Burası iyi. Emme kuyumuz burası olsun. Çocuğu eri, barınak kurmasını öğret.»

Centaine öyle susamıştı ki, başı dönüyor, midesi bulanıyordu.Yinede torbasını sırtından indirdi. Hani'nin peşi sıra yamaca tırmandı, dikenli dallardan toplamaya başladılar.

Nehir yatağına çabucak iki ilkel kulübe kurdular. Dalları çember halinde kuma saplıyor, tepelerini eğerek birbirine tutturuyorlardı. Birinin üzerini çalılarla, diğerini hayvanın postuyla örttüler. Bundan ilkel barınak olamazdı. Duvarları yoktu. Tabanı nehir kumuydu. Ama Centaine kendini hemen gölgeye atıp serildi, Owa'yı seyretmeye devam etti.

Owa önce başındaki okların zehirli uçlarını çıkarmaya koyuldu. Bu işi çok dikkatli yapıyordu. Bir ufacık çizik, ölüm demekti. Her ok başını bir parça ham deriye sarıyor, kemerindeki keselerden birine koyuyordu.

Sonra ok çubuklarını birbirine takmaya koyuldu. Eklem yerlerini akasya reçinesiyle yapıştırıyordu. Sonunda kendi boyundan büyük bir saz oluştu.

«Yardım et bana, hayatımın çiçeği,» diye yağ çekti Hani'ye.

Elleriyle kumları kazmaya koyuldular. Kumların tekrar açılan deliğe dökülmesini engellemek İçin bacanın ağzını geniş tutuyor, dibe indikçe daraltıyorlardı. Yavaş yavaş Owa'nın başı ve omuzları çukurun içinde görünmez oldu. Az sonra dışarıya daha koyu renkli, nemli topraklar atmaya başladı. Hala derinleştiriyordu çukuru. Sonunda Hani onu ayak bileklerinden tutmak zorunda kaldı. Owa'nın tüm vücudu çukurun içindeydi artık.

Derinlerden boğuk sesler gelince Hani uzun sazı ona uzattı.

Owa çukurda başaaşağı durumda, sazın ucuna dal ve yapraklardan bir süzgeç yaptı, deliğin tıkanmasını önlemeğe çalıştı. İki kadın ayak bileklerinden yakalayıp onu çukurdan çekti1er. Çıktığında ustü başı turuncu kumlar içindeydi. Hani onun kulaklarının içini temizlemek saçlarındaki kumları dökmek zorunda kaldı.

Owa çukuru yavaş yavaş, dikkatle, birer avuç kum atarak tekrar doldurdu. Süzgeçli sazı hiç yerinden kıpırdatmadı. İşi bitince kumları okşaya vura yasılttı, sazın ucunu yüzeyden biraz yukardaki bir boya ayarladı.

Owa kuyusunun son işlemlerini bitirirken Hani yeşil bir dal seçti, dikenlerini ve kabuğunu soydu. Sonra Centaine'e yardım etti, yumurta şişelerin kapaklarını açtılar, hepsini kuyunun yanına düzgün bir sıra halinde yerleştirdiler.

Owa kumlara yüzüstü uzandı, dudaklarını sazın ucuna kapattı. Hani onun yanıbaşına çömelip dikkatini ona yöneltti. Yumurta şişeler yakınında, yeşil dal elindeydi.

«Ben hazırım, kalbimin avcısı,» dedi. Owa da emmeye başladı.

Centaine kulübenin gölgeliğinden seyrediyordu. Owa yavaş yavaş canlı bir körüğe benzemeye başlamıştı. Göğsü şişiyor, iniyor, her soluk çekişinde eski boyunun iki katına çıkıyordu.

Sonunda Centaine sazın içinden ağır bir yükün geçmekte olduğunu hissetti. Owa'nın gözleri sımsıkı yumuldu, buruşukların arasında kayboldu, suratı karardı, gösterdiği çabadan iyice kahverengi oldu. Vücudu hala pompalıyor, nabız gibi şişip iniyordu. İnce uzun sazdaki o ağırlığı yukarı çekebilmek için büyük savaş vermekteydi.

Birden, soluk temposunu bozmaksızın ağzından miyavlar gibi bir ses çıkardı. Hani öne doğru eğildi, yeşil dalın ucunu yavaşça onun ağzının köşesine soktu. Elmas gibi parlak bir su damlası Owa'nın dudakları arasında belirdi, dalın üzerinden kaydı, bir an ucunda oynaştı, sonra Hani'nin tutmakta olduğu yumurta şişeye düştü.

«İyi su, ruhumun şarkıcısı,» diye cesaret verdi Hani ona.

«İyi, tatlı bir su!» Yaşlı adamın ağzından akan sular sürekli bir sızıltıya dönüştü. Bir yandan emiyor, bir yandan soluk verirken salıyordu.

Gereken çaba korkunç bir şeydi. Owa suyu altı kadem yukarıya çekiyordu. Centaine'in dehşetle açılan bakışları altında yumurta şişelerden önce birinin, sonra ikincisini doldurdu, hiç ara vermeden üçüncüye geçti.

Hanı başına çömelmiş ona cesaret veriyor, dalı ve şişeleri ayarlıyor, ona mırıltıyla tatlı sözler söylüyordu. Centaine birden bu yaşlı çifte karşı bir imrenme hissettiğini farketti. Hayatın sevinçleri ve açılarıyla, aralıksız zorluklarıyla, nasıl sımsıkı bağlı bir hale geldiklerini, nasıl hemen hemen tek bir kişilik oluşturduklarını düşündü. Geçen zor yılların onlara nasıl bir mizah anlayışı, nasıl bir duyarlılık, basit bir bilgelik, kadercilik kattığını, ama her şeyden çok da sevgi verdiğini bilinçlendirdi, onlara derinden derine imrenme duydu.

«Keşke ben de,» diye düşündü. «Keşke ben de bir başka insana, bu ikisinin birbirine bağlandığı gibi bağlanabilseydim!»

Bir anda farkına vardı. Onları pek çok seviyordu.

Sonunda Owa sazdan ağzını çekip yan döndü, soluk soluğa, titreyerek yattı. Koşusunu bitirmiş bir maratoncuya benziyordu. Hani yumurta şişelerden birini Centaine'e getirdi.

«İç, Nam çocuk,» diyerek uzattı.

Centaine suyu hemen hemen isteksiz yudumlarla içti. Her damlanın ne büyük çabalarla elde edilmiş olduğunu bildiğinden hevesi kaçıyordu.

Az içti, Suçluluk duydu. Sonunda şişeyi geri uzattı.

«İyi su, Hani,» dedi. Oysa su acıydı. İçine yaşlı adamın tükürüğü karışmıştı. Ama San'lar çölde insanın susuzluğunu dindirebilecek her suya 'iyi su' diyorlardı. Bunu artık öğrenmişti.

Ayağa kalktı, Owa'nın yatmakta olduğu yere yürüdü.

«İyi Su Owa.» Onun yanına diz çöktü, zavallının yorgunluktan nasıl tükenmiş

olduğunu gördü. İhtiyarcık sırıttı, ona başını salladı. Hala yerinden kalkamayacak kadar yorgundu.

«iyi su, Nam çocuk,» diye onu destekledi.

Centaine belindeki ip kuşağı çözdü, ona geçirilmiş çakıyı iki eliyle tuttu. O çakı kendisine vereceği hizmeti çoktan vermiş, onun hayatını kurtarmıştı. Saklasa, ilerdeki zor günlerde de aynı hizmeti verebilirdi.

«Al Owa,» diyerek ona uzattı. «Bıçak Owa'ya!»

Adam bıçağa baktı, yüzünün koyu rengi soldu, gözlerine yerleşen yeni bir duygu tüm diğer ifadeleri sildi.

«Al, Owa,» diye ısrar etti Centaine.

«Çok fazla,» diye fısıldadı. Owa. Bıçağa dehşet dolu gözlerle bakıyordu. Paha biçilmez bir armağandı bu.

Centaine uzandı, onun bileğini tuttu, elini çevirip avucunu yukarıya döndürdü, çakıyı içine koyup parmakları üzerine kıvırdı. Owa güneş altında, elinde çakıyla doğrulup oturduğunda göğsü tıpkı sazdan su emiyormuş gibi şişip kabardı, bir gözünün kenarından bir yaş damlası çıktı, burnunun yanındaki kırışıktan aşağıya süzüldü.

«Ne diye ağlıyorsun, budala adam?» diye sordu Hani.

«Bu armağanın sevincinden ağlıyorum.» Owa gururunu korumaya çalışıyordu ama, sesi boğuk çıkıyordu.

Hani ona, «Ağlamak için amma da budalaca bir neden,» dedi, gülmesini elinin zarif bir hareketiyle saklamaya çalışırken gözleri yaramaz yaramaz parıldadı.

***

Kuru nehir yatağını doğuya doğru izlediler. Kumul yöresinden geçerkenki telaşları artık kalmamıştı. Kumun altında su olduğunu biliyorlardı.

Güneş doğduktan sonra da yürümeye devam ediyorlar, sıcak onları bir yere sığınmaya zorlayıncaya kadar yolculuğu sürdürüyorlar, güneşin etkisi geçince, karanlık basana kadar yine yol alıyorlardı. Adımları yavaş ve rahattı. Yol boyu yiyip içiyor, avlanıyorlardı.

Hani, Centaine için özel bir kazma değneği kesti, soydu, ucunu ateşte sertleştirdi, nasıl kullanılacağını ona öğretti. Birkaç gün içinde Centaine artık yerdeki çıkıntı ve tümseklerin nerelerinde yenilebilecek, yararlı bitki kökleri olduğunu tanıyabilmeğe başladı. Kısa zamanda anladığı bir şey de, Owa'nın yol bulmakta ve av avlamaktaki insanüstü yeteneklerine rağmen, grubun hayatta kalmasını kadınların o ufak tefek avlarının sağladığı oldu. Av bulunmadığı günler ve haftalar boyunca, hep kadınların bulup kampa getirdiği bitki kökleriyle beslendiler.

Centaine gerçi çabuk öğreniyordu, genç gözleri atmaca gibi keskindi ama, yaşlı kadının bu konudaki sezgi gücüne asla ulaşamayacağını da biliyordu. Hani yüzeyden hiç belli olmayan bitki ve böcekleri bile teşhis edebilmekteydi. Yeri kazmaya başladığında sertleşmiş toprakları zorlukla kaldırabildiği zamanlar pek çoktu.

«Nasıl yapıyorsun bunu?» diye sordu Centaine ona sonunda. San dilini kullanma ustalığı her geçen gün artıyor, onları dinledikçe daha ilerliyordu.

Hani, «Owa'nın su kokusunu uzaktan aldığı gibi,» dedi

«Kokluyorum, Nam çocuk. Koku! Burnunu kullan!»

«Benimle şaka ediyorsun, bilge büyükanne!» diye itiraz etti Centaine. Ama ondan sonra Hani'yi dikkatle izledi, gerçekten de beyaz karıncaların ta derinlerdeki yuvalarını kokluyormuş gibi davrandığını farketti. Onları toplayıp, tadı kötü, ama çok besleyici bir karınca çorbası yapabiliyordu.

«Tıpkı Kayzer Wilhelm gibi!» diye hayret etti Centaine.

Hani'ye «Cherce!» diye seslendi. Mort Homme'da Anna'yla ikisi böyle bağırırlardı erkek domuza.

«Cherce, Hani!» Yaşlı kadın güldü, anlayamadığı bu şaka karşısında kollarıyla kendi bedenini kucakladı, sonra beklenen mucizeyi bir anda sergiledi.

Centaine'le Hani akşama doğru Owa'nın pek gerisinde kalmışlardı. İhtiyar

adam, gençliğinde buralara geldiği zamandan hatırladığı bir devekuşu yuvasını bulmak üzere hızlanmıştı.

İki kadın tatlı tatlı çene çalıyorlardı.

«Yo, hayır, Nam çocuk. Aynı yerden iki kök çıkarmak olmaz. Deminki kazdığının ilerisine yürümelisin hep. Sana bunu

.daha önce de söylemiştim,» diye azarladı Hani.

«Neden?» Centaine doğruldu, gür buklelerini alnından geriye itti, suratında bir çamur izi bıraktı.

«Bir tanesini çocuklara bırakmalısın.»

«Seni budala ihtiyar, çocuk yok ki!»

«Olacak...» Hani, elini Centaine'in karnına doğru uzattı.

«Olacak. Onlara hiçbir şey bırakmazsak, açlıktan ölürken bizim için neler söylerler?»

«Ama dünya kadar bitki var!» dedi Centaine bezgin bir sesle.

«Owa devekuşu yuvasını bulunca da yumurtalardan birazını bırakacağız. İki kök bulduğun zaman birini onlara bırakacaksın. Oğlun büyüyüp güçlenecek, gülümseyecek, senin adını kendi çocuklarına öğretecek.»

Hani konferansı kesti, ilerdeki çıplak, taşlaşmış bir lekeye yürüdü. Toprağı incelerken burnu kıpır kıpır kıvrılıyordu.

«Cherche, Hani!» diye güldü Centaine ona. Hani de güldü, kazmaya başladı, sonra diz çöktü sığ çukurdan bir şey alıp kaldırdı.

«Bunu ilk defa görüyorsun, Nam çocuk. Kokla, bak. Tadı çok iyidir.»

Üzeri kambur dolu, kirle kaplı, patatese benzeyen kökü Centaine'e uzattı, Centaine yavaşça kokladı, kokuyu hatırlayınca gözleri fincan gibi açıldı. Hemen üzerindeki kirleri döküp ucundan ısırdı.

«Hani, sen bir harikasın! Bu yer mantarı! Gerçek bir yer mantarı! Biçimi, rengi aynı değil ama, kokusuyla tadı tıpkı benim ülkemin mantarları gibi!»

Owa da devekuşu yuvasını bulmuştu. Centaine koca yumurtalardan birini kendi kabuğu içinde çırptı, mantarı bulamaca doğradı, kamp ateşinde ısıtılmış kocaman, yassı bir taşın üzerinde nefis bir mantarlı omlet pişirdi.

Parmaklarındaki kir omletin rengini biraz grileştirmiş olsa bile, kum zerrecikleriyle kabuk kırıkları ikide bir dişlerinde gıcırdasa bile, iştahla yediler.

Yemekten sonra, çalı çırpıdan kulübelerine uzandıkları zaman Centaine vatan özlemine kendini ilk defa kaptırdı. Mantarın tadı yapmıştı bu işi. Yüzünü kolunun kıvrımına gömdü, hıçkırıklarını boğuklaştırmaya çalıştı.

«Ah, Anna... senin o çirkin, o tatlı suratını bir kere daha görebilmek için ne olsa verirdim!»

Kuru nehir yatağını izlerlerken haftalar aylara dönüştü, Centaine'in doğmamış çocuğu da iyice büyüdü.

Az ama sağlıklı besin alıyordu. Günlük uzun yürüyüşler, yük taşımalar, hareketlerle çocuk fazla ağırlaşmadı. Centaine onu hala oldukça yüksekte taşıyordu. Ama memeleri doldu. Bazen yalnız kaldığında uçlarından akan o berrak, garip sıvıyla vücudunu sıvazlıyor, memelerine gururla bakıyor, pembe uçların yukarı doğru kıvrılışına hayranlık duyuyordu.

«Keşke şimdi görseydin beni, Anna,» diye mırıldandı. «Oğlan çocuklara benziyorsun diyemezdin artık. Ama bacaklarımı da hiç beğenmezdin. Fazla uzun, ince, fazla adaleli derdin. Ah, Anna, nerelerdesin acaba?»

***

Bir sabah güneş doğduğunda onlar birkaç saatten beri yoldaydılar. Centaine küçük bir tepenin üzerinde durdu, yavaşça çevresine bakındı.

Gecenin serinliği hala geçmemişti. Hava çok berrak olduğundan, çevreyi ufka kadar görebiliyordu. Az sonra sıcak bastırınca hava bulanıklaşacak, saydamlığını kaybedecek, güneş de manzaranın canlı renklerini solduracaktı. Sıcağın sisi saracaktı çevresini. Şekiller deforme olacak, en basit kaya yığınları, titreyen canavarlara benzeyecekti.

Şimdi henüz gerçek renklerinde ve keskin kenarlı görünüyorlardı. Titreşmeyen ovalar solgun gümüş rengi otlarla örtülüydü. Ağaçlar da vardı. Gerçek, canlı ağaçlar! O eskiden kalma mumya ağaçlara benzemiyordu bunlar.

Heybetli akasyalardı. Birbirinden epey uzakta büyümüşlerdi. Koca gövdeleri, timsah derisi gibi bir kabukla kaplıydı.

Zarif, şemsiye gibi yapraklarıyla çelişki oluşturuyordu. En yakındakinde sosyal yaşamı seven kuşlar bir ortak yuva yapmışlardı. Saman yığını büyüklüğünde bir yuva. Her kuşak gelip eklendikçe, sonunda kalabalığın ağırlığı ağacı ikiye yoracaktı. Centaine böyle yarılmış akasyaların dibinde yatan başka yuvalar da görmüştü. Hala dallara tutunan yuvada yüzlerce kırık yumurta olurdu.

Ağaçların gerisinde dik tepeler yükseliyordu. Afrika kopye'leriyle bunlar. Rüzgar onları aşındırmış, güneşin sıcağı çatlatmış, geometrik, keskin kenarlı biçimlere sokmuştu. Ejderha dişlerine benziyorlardı. Sabah güneşinin yumuşak ışıkları, kayalık yamaçlarındaki mineralleri çeşitli renklerde parıldatıyordu.

Centaine durup kazma değneğine dayandı. Bu manzaranın sessiz dehşeti etkilemişti onu. Toz rengi ovalarda antiloplar otluyordu. Duman gibi solgundular. Ufacık görünüyorlardı. Boynuzlan lir biçimindeydi. Sırtlarının tarçın rengi, karınlarının beyazından yatay bir kızıl bantla ayrılıyordu.

Centaine seyrederken en yakındaki antilop insan varlığını sezerek ürktü, sıçramaya başladı. Bütün sürü birden kafalarını eğdiler, dörtnala kaçmaya koyuldular.

«Şunlara bak, Hani!» diye bağırdı Centaine. «Ne kadar güzeller!»

Tehlike işareti çok bulaşıcıydı. Ovanın her yanında yüzlerce hayvan kaçışa katıldılar, yelelerini uçura uçura koştular.

Owa yükünü sırtından indirdi, başını eğdi, onların kusursuz bir taklidini yaptı. Dizleri dümdüz, sıçrıyordu. İki kadın gülmekten kırılarak yere çökmek

zorunda kaldılar, birbirlerini kucakladılar. Bu neşeleri, dağlar sise gömüldükten çok sonra da devam etti, öğle güneşinin getirdiği sefalet duygusunu hafifletti.

Gün ortasındaki uzun molalarında Owa kadınlardan uzaklaşma adetini edinmişti. Centaine onun minik gölgesinin biraz ötedeki ağaç dibinde, bağdaş kurmuş oturuşunu görmeye pek alışmıştı. Çakısının bıçağını kucağına serdiği antilop postuna sürüyor, postu kazıyıp duruyordu hep. Yürürken postu dikkatle katlayarak taşıyordu. Bir keresinde Centaine postu incelemeye kalktığında Owa o kadar telaşlandı ki, kız ona,

«Bir zarar verecek değilim, dede,» diye güvence vermek zorunda kaldı.

Ama merakı daha da arttı. Yaşlı adam pek sanatkardı.

Eserlerini göstermeye bayılırdı. Sarı ağaç kabuğunu büküp oklarını koyacak bir sadak yaptığında Centaine'in bakmasına itiraz etmemişti. Sonra sadağın üzerine kuş ve hayvan resimleri de yapmıştı Owa. Onları kamp ateşinden aldığı kömür parçalarıyla yakmış, dağlamıştı.

Beyaz kemikleri sabırla yassı bir taşa sürte sürte ok başlarını nasıl hazırladığını göstermişti Centaine'e. Uçların sivriliği şaşırtmıştı Centaine'i. Hatta o uçlar için gerekli zehiri hazırlarken bile yanındaydı Centaine. Bir insanı birkaç saatte öldürmeye yeterdi o zehir. Zehirli böceklerin yuvasına ulaşacak çukuru kazarken Centaine yardım etmişti ona.

Ama post üzerinde çalışırken hep uzağa gidiyordu. Tek başına çalışıyor, yanına kimsenin sokulmasını istemiyordu.

Uzun zamandan beri izledikleri nehir yatağı sonunda yılan gibi dar kıvrımlar oluşturdu ve kupkuru bir ovada birdenbire son buldu. Ova öyle genişti ki karşı tarafındaki ağaçlar ufukta birer gölge gibi görünüyordu. Toprağın üzeri suyu uçmuş tuzlarla kaplıydı. Güneşin ışınları bu tuz kristallerinden yansıyor, bakmayı zorlaştırıyordu. Gökyüzü de bu yüzden pek açık renk görünmekteydi. Bushman'ların buraya taktığı isim, «Büyük Beyaz Yer» di.

Ovanın dik yamacına eskilerinden daha sağlamca kulübeler kurdular, buraya sürekli bir kamp havası verdiler. İki San burada basit bir rutin edindiler. Centaine'in merakı ve sabırsızlığı büsbütün depreşti. Sonunda sordu.

«Burada neden durduk, Hani?» Her sakin gün onu daha sabırsızlaştırıyor, tedirginleştiriyordu.

«Burada bekleyecek, sonra geçeceğiz,» demekle yetindi ihtiyar kadın.

«Nereye geçeceğiz? Nereye gidiyoruz?» diye direndi Centaine. Hani muğlak davrandı. Eliyle doğu taraflarında geniş bir alanı gösterdi, bir tek kelime söyledi. Centaine bunu ancak,

«Hiçbir Şeyin Ölmemesi Gereken Yer,» olarak tercüme edebildi.

Centaine'in bebeği, irileşen karnında daha da kuvvetle büyüdü. Bazen Centaine'in soluk alması zorlaşıyor, kuru toprak üzerinde de hiç rahat edemiyordu. Yumuşak çöl otlarından kendine bir yatak kurdu. Bu iki ihtiyarı pek eğlendirdi. Onlara yetiyordu kuru toprak. Yastık olarak da kendi omuzlarını kullanıyorlardı.

Centaine kendi yuvasında yatıp Michael'dan bu yana geçen günleri ve ayları saymaya çalışmaktaydı ama zaman bulanıklaşıyor, teleskop görüntüsü gibi uzaklaşıyor, doğumu ne zaman yapacağını bir türlü hesaplayamıyordu. Tek emin olabildiği, artık fazla gecikmeyeceğiydi. Hani yumuşak, bilgiç parmaklarıyla karnını muayene edip bu kanısını güçlendirdi.

«Bebek yukarda. Serbest kalmak için mücadele ediyor. Oğlan olacak, Nam çocuk,» diye vaatte bulundu, Centaine'i çöle götürdü, doğumda gerekecek özel otları topladılar.

Diğer taş devri insanlarından farklı olarak San'lar üreme sürecini çok yakından biliyor, cinsel ilişkiye tek başına, rastgele bir hareket olarak değil, doğum yolundaki ilk adım olarak bakıyorlardı.

«Büyümekte olan çocuğunun babası nerede. Nam çocuk?» diye sordu Hani. Centaine'in gözlerinde beliren yaşları görünce kendi sorusuna kendi cevap verdi. «Dünyanın kuzey uçlarında öldü, öyle değil mi?»

«Benim kuzeyden geldiğimi nereden bildin?» diye sordu Centaine. Michael'ın acılı anısından uzaklaşabildiğine memnun olmuştu,

«Sen irisin... çöldeki San'ların hepsinden irisin,» diye anlattı Hani. «Demek ki yaşamın kolay olduğu zengin bir topraktan geliyorsun. Bol yağmuru olan, bol yiyeceği olan bir yerden.»

Yaşlı kadın için su demek, hayat demekti. «Yağmur rüzgarları kuzeyden geliyor. Demek ki sen de kuzeyden geliyorsun.»

Centaine bu mantıktan hoşlanarak gülümsedi. «Çok uzaklardan geldiğimi nereden bildin peki?»

«Tenin solgun. San'ların rengi gibi koyulmuş değil. Burada, dünyanın orta yerinde, güneş tam tepede durur. Ne güneye gider, ne de kuzeye. Doğuya ve

batıya doğru alçalır. Demek ki sen güneşin yakmadığı, tenini kavurmadığı uzak bir yerden geliyorsun.»

«Benim gibi başka insanlar da tanıyor musun, Hani? Solgun tenli iri insanlar tanıyor musun?» Centaine bunu hevesle sormuştu. Yaşlı kadının bakışındaki değişikliği görünce onun koluna sarıldı. «Söyle bana, bilge nine, gördün mü hiç benim insanlarımı? Ne tarafta, ne kadar uzakta? Onlara ulaşabilir miyim? Lütfen söyle bana!»

Hani'nin gözleri anlamazlık bakışlarıyla bulandı, burnundan kurumuş bir sümük çıkardı, büyük bir dikkatle inceledi.

«Söyle bana, Hani,» diye onun kolunu yavaşça sarstı Centaine.

«İnsanların böyle şeylerden söz ettiğini duydum,» dedi Hani istemeyerek. «Ama ben o insanları hiç görmedim. Nerede olduklarını bilmiyorum.» Centaine onun yalan söylediğini anlamıştı. Hani birden kekeleyerek devam etti. «Onlar aslan kadar vahşidir. Akrep kadar zehirlidir. San'lar onlardan saklanır...» Yerinden telaşla fırladı, torbasını, değneğini kaptı, kamptan uzaklaştı, güneş batıncaya kadar da dönmedi.

O gece Centaine ot yatağına kıvrılıp uyuduktan sonra Hani, Owa'ya fısıldadı. «Nam çocuk kendi insanlarını özlüyor.»

Owa da, «Güneye doğru özlemli bakışlarla baktığını gördüm,» diye kabullendi.

Hani isteksiz bir sesle, «Dev insanların toprağına kaç günlük yol var?» diye sordu. «Onun kendi klanı ne kadar uzakta?»

«Bir aydededen az,» diye homurdandı Owa. İkisi de uzun süre sessiz kaldılar, kamp ateşinin alevlerine baktılar.

Sonunda Hani, «Ölmeden önce bir kere daha bebek ağlaması duymak istiyorum,» dedi, Owa başını salladı. Ufacık, yürek biçimli yüzleri birlikte doğuya döndü, karanlıklara, Tüm Hayat Yeri'ne doğru baktılar.

Hani bir keresinde Centaine'i diz çökmüş dua ederken bulduğunda, «Kiminle konuşuyorsun, Nam çocuk?» diye sordu.

Centaine ne diyeceğini bilemedi. San dili gerçi zengin bir dildi, girift bir dildi ama, ancak çöl dünyasının maddesel varlıklarını anlatmak için zengindi. Soyut fikirleri o dilde ifade etmek o kadar zordu ki!

Uzun günler boyunca, dinlenirken, çölde böcek ve kök avlarken devam eden konuşmaların sonunda Centaine nihayet ona Tanrı fikrini anlatmayı başardı,

Hani başını kuşkuyla salladı, bu fikri düşünürken kaşlarını çattı, kendi kendine mırıldandı.

«Sen ruhlarla konuşuyorsun, öyle mi?» diye sordu. «Ama ruhların çoğu yıldızlarda yaşarlar. Bu kadar alçak sesle konuşursan, seni nasıl işitebilirler? Dansetmek, şarkı söylemek, sesli ıslıklar çalıp onların dikkatini çekmek gerekir.» Sesini alçalttı.

«O zaman bile seni dinleyecekleri kesin değildir. Benim tecrübelerime göre yıldız ruhları kaprisli ve unutkan oluyor.» Hani sinsi bakışlarla çevresine bakındı. «Benim kendi deneylerime göre.

Nam Çocuk, Mantislerle Eland'lar çok daha güvenlidir.»

«Mantislerle Eland'lar mı?» Centaine gülmek isteğini göstermemeye çalıştı.

«Mantis her şeyi gören kocaman gözlere sahip bir böcektir. Kolları küçük bir insan gibidir. Eland ise iri bir hayvandır.

Antiloplardan çok doha büyüktür. Karnı öyle dolu, öyle yağlıdır ki yerlere değer. Boynuzları ise gökleri süpürür.» San'ların yağa olan tutkusu, hemen hemen bala olan kadar fazlaydı.

«Eğer şansımız tutarsa, gittiğimiz yerde Mantis'leri de, Eland'ları da buluruz. Sen bu arada yıldızlarla konuş, Nam Çocuk. Onlar güzeldir. Ama yine de güvenini Mantis'lerle Eland'lara sakla,»

Böylece Hani ona yavaş yavaş San'ların dinini anlattı. O gece pırıltılı gökyüzünün altında otururlarken ona Orion takım yıldızlarını gösterdi.

«Bu gördüğün, semavi zebralar sürüşüdür, Nam çocuk... işte şu da beceriksiz avcı.» Parmağını Aldebaran yıldızına uzatmıştı. «Onu oraya yedi karısı yollamış.» Bu sefer parmağını Pleiades'e çevirdi. «Et bulsun diye yollamışlar. Bak, okunu nasıl atmış, ok ta uzağa gitmiş, Aslan yıldızının ayakları dibine düşmüş.» Sabit yıldızların en parlağı olan Sirius gerçekten pek aslan gibiydi. «Şimdi avcı, ne okunu oradan almaya cesaret edebiliyor, ne de yedi karısının yanına dönmeye. Orada ebediyen oturup korkudan titriyor. Tıpkı insan gibi. Nam çocuk.» Hani kahkahayla güldü, başparmağıyla kocasının kemik kemik kaburgalarını dürttü.

San'lar yıldızları çok sevdikleri için Centaine onlara daha bir yakınlık duyuyordu. Kendini öyle sıcak duygularla dolu hissetti ki, onlara ta güneylerde kalmış olan Michael'ın yıldızını gösterdi.

Owa hemen, «Ama Nam çocuk,» diye itiraz etti. «Bir yıldız nasıl bir insana

ait olabilir? O herkesin malıdır ve hiç kimseye ait değildir. Deve dikeninin gölgesi gibi. Çöl vahasındaki su gibi. Hem herkesin, hem hiç kimsenin. Eland da kimsenin malı değildir ama, gerek duyunca yağından alırız. Bitkiler de kimsenin değildir. Birazını çocuklara bırakmak şartıyla onları da alırız. Yıldızın yalnız sana ait olduğunu nasıl söylersin?» Bu düşünüş, onun halkının sefaletine sebep olan düşünüştü. Onlara büyük işkenceler edilmesine yol açan mülkiyet inkarı görüşünün ifadesiydi. Bu yüzden soykırımlara uğramışlar, köle olmuşlar, çölün ta ötelerine, kimselerin sağ kalamayacağı yerlere sürülmüşlerdi.

Tekdüze bekleme günleri böylece tartışmalarla, avlanmalarla geçti, derken bir akşam San'ların ikisi birden kuzeye bakıp heyecanlandılar.

Neye heyecanlandıklarını Centaine ancak birkaç dakika sonra anlayabildi. Bir bulut vardı orada. Kuzey ufkundan, dev bir elin parmağı gibi yükselmişti. Onlar seyrederken daha da büyüdü, tepesi düzlendi, uzaklardan gök gürültüsü tıpkı aslan kükremesi gibi duyuldu. Az sonra bulut koskocaman ortaya çıktı, batan güneş onu türlü türlü renklere boyadı.

O gece Owa yorgunluktan yıkılıncaya kadar dansetti, ıslıklar çaldı, şarkılar söyledi ama sabah olduğunda fırtına bulutları dağılmıştı.

Ne var ki gökyüzünün rengi değişmişti artık. Yer yer ince çizgiler halinde sirüs bulutları göze çarpıyordu. Hava da değişmişti. Elektrik yüklüydü. Centaine'in tenini ürpertiyordu. Sıcak daha bir ağırlaşmıştı. Dayanması kuru günlerden de zordu.

Fırtına bulutları kuzeyden yukarı bir kere daha tırmandı, kollarını gökyüzünün her tarafına attılar.

Her gün daha büyüyorlardı. Sayıları daha çoğalıyordu. Bir devler ordusu halinde kuzeyde saf saf toplanıp güneye doğru İlerlediler, nemli hava toprağı kapladı, üzerindeki her şeyin soluğunu kesti.

«Ne olur yağmur yağsın!» diye fısıldıyordu Centaine her gün.

Yanaklarından aşağıya yılan gibi ince ter izleri iniyor, karnındaki çocuk demirden bir kaya gibi ağırlık veriyordu.

Gece olunca Owa yine dansediyor, şarkı söylüyordu.

«Bulutun Ruhu, bak dünya seni nasıl bekliyor, erkeğini bekleyen dişi inek gibi nasıl sarsılıp titriyor! İn yukarlardan artık, ey Bulutun Ruhu... üretken sıvılarını eşin dünyaya saç. Bırak tohumun yeni hayatlar yaratsın!» Hani onun

şarkısına katıldığında Centaine de hevesle bağırmaya başladı.

Bir sabah güneşi görmediler. Bulutlar ufuktan ufuğa tüm göğü kaplamıştı. Sabah bile alçaktılar. Vakit geçtikçe daha da alçaldılar, bir yıldırım, bulutların kar gibi karnından koptu, yere çarptı, toprağı ayaklarının altında titretti. Bir tek yağmur damlası Centaine'in alnına çarptı. Taş gibi ağırdı. Centaine onun şokuyla sendeleyip geriledi, şaşkınlıkla bağırdı.

Derken bulutlar yarıldı, yağmur damlaları çekirge boyunda, kocaman kocaman düşmeye başladı. Yere her değen damla yuvarlanıyor, bir çamur tümseği gibi kalıyordu. Ya da çalıların dalarını sanki üzerine görünmez kuşlar konmuş gibi sallıyordu.

Centaine'in tenini yakıyordu bu yağmur. İğneler gibi batıyordu. Bir damla gözüne girdi, onu bir saniye boyunca kör etti. Gözlerini kırpıştırıp damlayı dağıttı, Owa'yla Hani'ye bakıp bir kahkaha patlattı. İkisi de üstlerindekileri çıkarmış, yağmur altında çırılçıplak dansetmeye koyulmuşlardı. Koca damlalar vücutlarının kırışıklarını dövdükçe sevinçle bağırıyorlardı.

Centaine de branda eteğini çıkardı, şalını yana fırlattı, anadan doğma, iki kolunu yana açıp yüzünü gökyüzüne doğru kaldırdı. Yağmur onu baştan aşağı yıkadı, uzun, siyah saçlarını yüzüne, omuzlarına yapıştırdı. Centaine saçlarını iki eliyle yanlara itip ağzını açtı.

Çağlayan altında duruyor gibiydi. Yağmurun mavi perdesi ardında görünmez oldu, yüzeyi sarı bir çamura dönüştü.

Çok soğuktu yağmur. Centaine'in kolları tavuk derisi gibi oldu, meme başları koyuldu, sertleşti. Ama o yine de sevinçle gülüyor, San'larla birlikte dansediyordu. Gök tekrar gürledi.

Sanki bulutların gerisinde koca kayalar yuvarlanıyordu.

Yerler gümüş rengi bir su örtüsünün altında görünmez oldu. Sular ayak bileklerine kadar yükseldi, çamurlar parmak aralarına doldu. Yağmur yeni bir hayat, bir canlılık vermişti onlara. Owa birden durup başını eğerek dinlemeye başlayıncaya kadar dansettiler.

Centaine gök gürültüsünden başka bir şey duyamıyordu.

Bir de yağmurun sesi vardı. Ama Owa haykırarak onları uyardı. Tepenin yamacına sindiler, sarı çamurların içine yattılar.

Centaine o anda Owa'yı telaşlandıran sesi duydu. Sanki ağaç dallarında oynaşan bir rüzgardı.

«Nehir!» Owa yağmurların arasından parmağıyla ilerisini gösterdi. «Nehir tekrar canlanıyor.»

Canlıymış gibi geliyordu. Canavar gibi, köpüren sarı sulardan oluşmuş bir yılandı. Kumlu nehir yatağı boyunca tıslayarak geliyor, yatağı bir kıyıdan bir kıyıya dolduruyordu. Boğulmuş hayvanların cesetlerini, kopmuş ağaç dallarını da birlikte sürüklemekteydi. Su basmış ovaya dalıverdi, dalgaları yayıldı, onların ayaklarına kadar yükseldi, sıçrayıp onları yakalamaya, aşağıya çekmeye uğraşıyormuş gibi davrandı.

Birkaç parça mallarını alıp daha yukarılara tırmandılar. Birbirlerine dayanıp destek buluyorlardı. Yağmur bulutları yüzünden ortalık her zamankinden erken karardı, çabucak gece bastırdı, ortalık çok soğuk oldu. Ateş yakma şansı yoktu. Isınmak için birbirine sokulup titreştiler.

Yağmur hiç ara vermeden bütün gece yağdı.

Mat şafak ışığında karşılarındaki boğulmuş manzaraya baktılar. Kocaman bir gölün ortasında birkaç ada var gibiydi.

Onlardan aşağıya sular süzülüyordu. Akasya ağaçları balina sırtlarına benzetmişti.

«Hiç dinmeyecek mi?» diye fısıldadı Centaine. Dişleri birbirine vuruyordu. Soğuk sanki rahmine bile işlemişti. İçerdeki bebek karşı koyarcasına öfkeli tekmeler atıyordu.

«Lütfen dursun artık.» San'lar yağmura da tıpkı tüm zorluklara dayandıkları gibi dayanıyorlardı. Yağmur dineceği yerde temposunu daha da hızlandırdı, boğulmuş ovayı tül gibi bir perde arkasına sakladı.

Ve sonra kesildi. Hiç uyarısız, birdenbire kesildi. Önce bir azalma, seyrelme olmadı. Bir saniye önce çavlanlar gibi boşalırken, bir saniye sonra yokoldu. Çürük renkli alçak bulutlar yarıldı, olgun bir meyvenin kabuğu gibi kendiliğinden soyuldu, aktı gitti, tertemiz, yeni yıkanmış, mavi bir gökyüzü ortaya çıktı, güneş gözleri kamaştırarak üzerlerine boşaldı, Centaine bu garip kıtanın apansız çelişkilerine bir kere daha şaştı.

Susamış topraklar üstlerine düşen suları öğlen olmadan içip bitirdiler. Sel suları hiç iz bırakmadan yokoldu. Yalnızca nehir yatağı hala bir yamaçtan bir yamaca kadar doluydu. Kükürt gibi, sarı sarı parlayan bir suyu vardı. Ama çevre topraklarının rengi temizlenmiş, canlanmıştı. Centaine bu aslan rengi boz topraklardan beklenmeyecek yeşiller görmekte olduğunu farketti. Hala nemli olan toprakta turunculuklar, kırmızılıklar, yeşillikler göze çarpıyordu, çöl

kuşlarının şarkısı pek neşeliydi.

Tek tük mallarını güneşe serdiler. Kururken dumanları çıkıyordu. Owa kendini tutamadı, coşkuyla dansetti.

«Bulutların ruhu yolumuzu açtı. Doğuya doğru olan su kuyularını doldurdu. Hazırlan, Hani, benim küçük çöl çiçeğim: Yerin şafak sökmeden yola çıkıyoruz.»

Bir günlük yürüyüşün sonunda yeni bir ülkeye gelmiş gibi oldular. Burası o kadar değişikti ki, Centaine aynı kıtada olduklarına inanamıyordu. Burada eskiden kumul olan tepeler sıkışmış, tek bir dalga oluşturmuştu. Üstleri de sık bir bitki örtüsüyle kaplıydı.

Mopani'ler, yüksek kainat'lar arasında kağıt kabuklu bitkiler vardı. Tepelerin dorukları aşınmış, yassılmıştı. Arada sırada dev bir gümüş baobab, ya da başka ağaç, ormanın geri kalanı arasından belki yirmi metre yukarıya yükseliyordu.

Vadilerde, altın otluklar arasında zürafa gibi akasyalar boy göstermekteydi. Tepeleri yassı ve yayık olduğundan, buraya park gibi bir hava vermekteydiler. Sanki bilerek yetiştirilmişlerdi. En çukur yerlerde son yağmurun suları yer yer birikmişti. Toprak yeni bir hayatla soluk alıp veriyor gibiydi. Centaine birkaç çiçek kopardı, saplarını kıvırıp kendine ve Hani'ye kolyeler yaptı. Yaşlı kadın kolyeyi takınca gelin gibi kasıldı.

«Keşke bir aynam olsaydı da sana ne güzel göründüğünü gösterebilseydim,» diye kucakladı onu Centaine.

Afrika zenginliği göklerden bile boşalmaktaydı. Quelea sürüleri başlarının üzerinden arılar gibi uçup duruyordu.

«Ne güzel!» dedi Centaine. Batı ovalarında çektikleri güçlüklerden sonra, burada ilerlemek her gün biraz daha kolay gelmekteydi. Kamp kurdukları zaman, sınırsız suya sahip olmanın lüksü vardı. Her taraf varisi meyvelerle, kuru yemişlerle, Owa'nın oklarının sağladığı av etleriyle doluydu.

Bir gece Owa dev bir baobab ağacının tepesine tırmandı, oradaki kovanı dumana boğdu. Aşağıya indiğinde elindeki kap tıka basa balla doluydu. Akasya kokuları yükseliyordu baldan.

Her gün karşılarına yeni tür vahşi hayvanlar çıkıyordu. Samur antilopları kapkaraydı. Cape bufalolarının başı hep eğik, boynuzları evcil ineklerinki gibiydi.

Owa, «Bunlar büyük nehirden ve bataklıklardan geliyor,» diye açıkladı. «Suyu izliyorlar. Kuruduğu zaman yine kuzeye dönecekler.»

Gece olunca Centaine kara çakalın çığlığından, sırtlan sürülerinin manyak hıçkırıklarından daha ürkütücü, yepyeni bir ses duydu. Bir ses fırtınasıydı bu. Karanlığı bir anda doldurdu, inanılmaz biçimde yükseldi, sonra birkaç homurtuyla son buldu.

Centaine küçük kulübesinde fırladı, Hani'ye koştu.

«Neydi o, bilge nine? İnsanın içini su eden bir sesti!» Centaine tir tir titriyordu. İhtiyar kadın ona sarıldı.

«Aslanın kükremesi insanların en cesurunu bile titretir,» diyerek avuttu. «Ama korkma, Nam çocuk. Owa bizi koruyacak büyüyü yaptı. Aslan bu gece kendine başka avlar bulacak.»

Yine de sabaha kadar ateşin dibinden ayrılamadılar, durmadan yeni dallar atıp alevleri beslediler. Görünüşe göre Hani de kocasının büyülerine karşı Centaine kadar güvensizdi.

Aslan kampın çevresinden dolaştı. Centaine çalılar arasında onun gölgesini ancak görebildi. Şafakta onlar tekrar doğuya doğru yola koyulunca kükreme korosu da uzaklaştı.

Owa onlara yerdeki koca pençe izlerini gösterirken neşeliydi.

Büyük Beyaz Yer'deki nehir başından ayrılışlarının dokuzuncu sabahında, kendilerini bir mopani ormanı kenarındaki su başına yaklaşır buldular. Birden karşılarında top patlaması gibi bir ses yükseldi, hepsi dondular.

«Neydi o, Hani?» Yaşlı kadın elini sallayıp onu susturdu.

Dalların, çalıların ezilme sesleri duyuldu, arkasından borazan sesi gibi bir ses yükseldi.

Owa hemen rüzgarı hesapladı. Centaine onun aynı şeyi her ava başlarken yaptığını farketmişti. Onları orman içinde dolambaçlı bir yoldan yürüttü, yüksek bir mopaninin altında durdurdu, silahlarını ve sırt torbasını indirdi.

«Gel!» diye işaret etti Centaine'e. Maymun gibi hızlı hareketlerle bir ağaca tırmanmaya başladı. Centaine, karnının kendisine engel olmasına izin vermeden onu izledi. Üst dallar arasındaki bir çataldan vadinin otları arasındaki su başına baktılar.

«Fil!» Centaine kocaman gri hayvanı hemen tanımıştı. Sürü halindeydiler. Karşı yamaçtan suyun başına doğru iniyorlardı. Başlarını salladıkça koca

kulakları savruluyor, hortumları suyun yönüne doğru uzanıyordu.

Aralarında yaşlı kraliçeler vardı. Kulak uçları yırtılmış, parçalanmıştı. Omurgalarının halkaları tek tek belli oluyordu. Genç erkeklerin upuzun dişleri sarımsıydı. Yavruların hiç dişi yoktu.

Gürültücü süt bebeleri analarına yetişmek için koşturuyor, sürünün başında erkek fil krallar gibi kasılıyordu.

Omuz yüksekliği üç metre vardı. Yara izleri her yanını kaplamıştı. Dizlerinden aşağıya, karın derisi boş boş sarkıyordu.

Kulakları koca bir geminin yelkenleri gibi açıktı. Dişleri ötekilerin iki katı kadar uzun ve kalındı.

Yaşlıydı ama, sanki zaman kavramının üzerinde gibi görünüyordu. Kocamandı. Haraptı. Centaine'in gözünde, bu kıtanın temelini oluşturan o esrarlı güce sahip bir hali vardı.

***

Lothar De La Rey, fil sürüsünün izini Cunene nehrinden üç günlük yolda kesti. Yanındaki Ovambo adamlarıyla birlikte sürüyü dikkatle incelediler, kuşatıp sardılar, her yandan baktılar.

Yeniden toplandıklarında Lothar başını kendi yardımcısına doğru salladı.

«Konuş, Hendrick.»

Ovambo'nun boyu Lothar kadar vardı. Omuzları ise ondan çok daha genişti. Teni erimiş çikolata gibi esmer ve düzgündü.

«İyi bir sürü,» diye görüşünü belirtti. «Kırk kadar dişi, ço ğu yavrulu. Sekiz genç erkek.» Başındaki türban duruşuna bir gurur katıyordu. Çiçekli gerdanlığı, satın alınmış boncuklardan örülmüş, adaleli göğsünde sallanmaktaydı. Ama ayağında dar pantolon, omuz kayışında fişekler vardı.

«Sürü başı erkek öyle ihtiyar ki, tabanları dümdüz olmuş.

Lokmasını bile çiğneyemiyor. Derisi sallanıyor. Tam izlenecek erkek!» dedi Hendrick. Mauser'ini sağ eline aldı, umutla salladı.

«İzi rüzgar süpürdü,» diye uyardı Lothar alçak sesle. «Böcekler de büsbütün tertemiz etti. Üç günlük iz.»

Hendrick kollarını iki yana açtı. «Yemleniyorlar. Dağınık durumdalar. Yavaş ilerliyorlar. Yavrular hızlarını kesiyor.»

Lothar bu sefer, «Atları geri yollamamız şart,» dedi. «Ceçe sineği alanına sokmayı göze alamayız. Yaya olarak yetişebilir miyiz sürüye?»

Bir yandan fularını açtı, yüzünün terini sildi. O fildişlerine çok ihtiyacı vardı. Adamlar yağmur yağdığını haber verir vermez hemen Cunene nehrinin kuzeyine doğru yola çıkmıştı. Yeni bitkilerin ve yüzey sularının, sürüleri Portekiz bölgesinden bu yana çekeceğini biliyordu.

«Yaya olarak iki günde yetişiriz,» diye umut verdi Hendriok. Ama yapı olarak fazla iyimser bir adamdı. Lothar onu alaya aldı.

«Her gece kamp kurduğumuzda da herhalde on güzel Herero kız buluruz. Ellerinde bira testileriyle bizi bekliyor olurlar.»

Hendrick başını arkaya atıp o boğuk sesiyle güldü. «Üç gün olsun öyleyse,» diye kabullendi. «Herero kız da bir tane olsun.

Ama çok güzel ve uysal bir kız olsun.»

Lothar ihtimalleri bir süre daha düşündü. Yaşlı erkek iyiydi. Genç erkeklerin de hatırı sayılır dişleri vardı. Dişiler bile onar kilo kazandırırlardı

onlara. Fildişinin fiyatı libre başına 22 siling 6 peniydi.

Yanında en iyi adamlarından oniki kişi vardı. İki tanesini atlarla geri yollamak zorunda kalsalar bile, tüfekçilerin sayısı yine de bu işe yeterdi. Sürüye yetişebilirlerse, dişleri iyi olanların hepsini öldürme ihtimalleri büyüktü.

Lothar De La Rey meteliksizdi. Aile servetini, vatan haini ilan edildiği için kaybetmişti. Albay Franke teslim olduktan sonra hala savaşmayı sürdürdüğü için kanun kaçağıydı. Başına ödül konmuştu. Belki de servetini yeniden kazanmak için son fırsatı buydu. İngilizleri iyi tanırdı Savaş biter bitmez, dikkatlerini yeni aldıkları bölgelerin yönetimine çevireceklerini biliyordu. Yakında buralara bölge komiserleri, subaylar gelirdi. En ıssız yerlere bile sızarlardı. Kanunun her harfini uygulamaya çalışır, yasa dışı fildişi avcılığını özellikle kontrol altına almaya uğraşırlardı. Bu özgürlük günleri sayılıydı artık. Beki de bu av onun son avı olacaktı.

«Atları geri yollayın,» diye emretti. «İzi bulun!»

Lothar hafif avcı kılığı giymişti. Adamları uzun savaş yıllarının katılaştırdığı adamlardı. İzi buldular, sırayla başa geçip sürmeye koyuldular.

Öğleden sonra, geç saatlerde, çeçe sineği bölgesine girdiler. Hain küçük sinekler ormandan fırlayıp onların çevresini sardı, sırtlarına konup hortumlarını onların tenine uzattılar.

Adamlar yeşil yapraklı dallar koparıp, koşarken birbirinin sırtındaki sinekleri kovalıyorlardı. Ortalık kararırken sürüyle aralarındaki iki günlük yol kalmıştı.

Karanlık onları durdurdu. Kuru toprağa yatıp av köpekleri gibi uyudular. Ay mopani ağaçlarının tepesinden yükselince Lothar onları tekmeleyerek ayağa kaldırdı. Solgun ışıkların yatık gelmesi onların yararınaydı. İzleri yandan, gölgeli olarak, daha kolay aydınlatıyordu. Ağaç gövdelerinden filler kabuk koparıp yemişlerdi. Soyuklar ayna gibi parlıyor, onlara yolu gösteriyordu. Güneş doğunca adımlarını daha sıklaştırdılar.

Güneşin doğmasından bir saat kadar sonra birden çeçe sineği alanından çıktılar. Bu gaddar minik sineklerin alanı dar bir şerit gibiydi. Sınırı kesin biçimde belliydi. Adamların sırtlarındaki, boyunlarındaki ısırıklar, geçirdikleri zorlukları hatırlatan izler olarak kaldı.

Öğlene iki saat kala, mopani ormanlarının bir vadisinde tatlı su dolu bir çukura vardılar. Sürüyle araları birkaç saate inmişti.

«Çabuk için,» diye emir verdi Lothar. Kirli suya çamurlu ayaklarıyla dizlerine kadar girdi. Filler burada yıkanırken suyu bulandırmış, sütlü kahve rengine çevirmişlerdi. Şapkasına su doldurup vücuduna boşalttı. Gür, sarı kızıl bukleleri yüzüne sarktı, Lothar keyifle homurdandı. Su acıydı. Fillerin sidiği daha da beter etmişti. İri hayvanlar suyun soğuğunu gördüler mi hemen işemeye başlarlardı. Ama avcılar yine de hem içer, hem şişelerini doldururlardı bu suyla.

«Çabuk olun!» dedi Lothar adamlarına. Sesini kontrol ediyordu. Çalılarda ses pek kolay taşınırdı çünkü.

«Boas!» Hendrick telaşla işaret ediyordu. Lothar ona doğru yürüdü.

«Ne var?»

Koca Ovambo hiç konuşmaksızın suyun kenarında, topraktaki izleri gösterdi. İzler katı sarı toprakta pek belirgindi. Öyle de tazeydi ki, fil sürüsünün izlerini ezmişti. Çukurlarına hala sular sızıyordu.

«İnsan!» diye bağırdı Lothar. «İnsan gelmiş buraya sürüden sonra!»

Hendrick hemen düzeltti. «İnsan değil, San. O ufacık, sarı sığır avcıları.» Ovambolar sığır yetiştiricisiydi. Sürüleri onların hazinesiydi. Derin bir sevgi duyarlardı hayvanlarına. «Bu çöl köpekleri en iyi ineklerimizin memelerini keser hep!» Geleneksel San nefreti hepsinin içine işlemişti. «Bizden birkaç dakika ilerdeler. Bir saate varmaz, yetişiriz!»

«Ama silah sesini sürü duyar.» Adamlarının Bushman'lara karşı duyduğu nefreti Lothar da paylaşıyordu. Tehlikeli mikroplardı bu ufacık adamlar. Sığır hırsızı katillerdi. Kendi büyük amcası elli yıl önceki bir Bushman avında ölmüştü. Minik, kemik başlı bir ok, meşin zırhındaki deliği buluvermişti.

Aile tarihinde adamın ölümü her ayrıntısıyla canlı tutulurdu.

Siyah adamlara karşı büyük bir duygusallık gösteren İngilizler bile, yirminci yüzyılda San'ların yeri olmadığını teslim etmişlerdi. Cecil Rhodes'un ünlü Güney Afrika Polis birliklerine verdiği emir, rastladıkları San'ları ve vahşi köpekleri görür görmez öldürmelerini gerektiriyordu. Her iki cins eşitti onların da gözünde.

Lothar kararsızdı. San grubunu öldürüp vatandaşlık görevini yapmakla, kendi servetine katkısı olacak fil avını sürdürmek arasında, güvensiz, düşünüp duruyordu.

«Fildişi,» diye karar verdi sonunda. «Yo, fildişi o sarı maymunları

öldürmekten çok daha önemli.»

«Baas... şuraya bakın!» Hendrick suyun kenarında ilerlerken birden durdu. Sesinin tonu Lothar'ın çabucak o yana seyirtmesine yol açtı. Oraya varınca çabucak çömeldi, yeni izleri dikkatle inceledi.

«San değil!» diye fısıldadı Hendrick. «Fazla büyük!»

«Ama kadın,» diye karşılık verdi Lothar. Daracık ayak, kü çük, biçimli parmaklar kuşkuya yer bırakmıyordu. «Genç bir kadın.» Parmak izleri topuklardan daha derindi. Sıçrayan, genç bir adımı simgeliyordu.

«Mümkün değil!» Hendrick onun yanına çömeldi, parmağını değmeksizin ayak ayasıyla topuğun arasındaki kavisli yerden geçirdi. Lothar toprağa oturdu, sallanan buklelerini sağa sola savurdu.

Başlangıçtan beri yalınayak gezen Afrika siyahları başka türlü, yassı bir ayak izi bırakırlardı.

«Ayakkabı giyen biri,» dedi Hendrick alçak sesle.

«Beyaz bir kadın mı? Olamaz, imkansız!» diye tekrarladı Lothar. «Burada, vahşi San'larla gezen bir beyaz kadın! Tanrı aşkına... yüzlerce mil uzaktayız uygarlıktan!»

«Doğru ama,» dedi Hendrick. «Beyaz bir kadın. San'ların tutsağı.» Lothar kaşlarını çattı.

Irkının kadınlara karşı şövalyece tutumu Lothar'ın eğitiminin de ayrılmaz bir parçasıydı. Protestan dininin ana dayanaklarından biriydi bu iş. Asker ve avcı olduğu için, sanatı gereği bilmesi gerektiği için, Lothar yerdeki bu izi kitap gibi okuyabiliyor, o kadını gözüyle görürcesine kafasında canlandırabiliyordu. Bir kız... ince kemikli, uzun bacaklı, zarif biçimli, ama güçlü ve gururlu. Ayakları üzerinde salınmasına yol açan zarif adımlı biri. Cesur da olması gerekirdi. Kararlıydı da. Bu katı diyarlarda zayıflara yer yoktu. Bu kız ise besbelli sapasağlamdı. Kafasındaki hayal canlanırken Lothar ruhunun derinliklerindeki boşluğu daha bir kuvvetle hissetti.

«Bu kadının peşinden gitmeliyiz,» dedi alçak sesle. «Onu San'lardan kurtarmalıyız.»

Hendrick gözlerini gökyüzüne doğru devirdi, enfiye kutusuna uzandı, ovucuna birazcık kırmızı toz döktü.

«Rüzgar ters,» diyerek elini ize doğru salladı. «Onlar rüzgara arkaları dönük gidiyor. Asla gafil avlayamayız.»

«Senin istemediğin şeyi yapmamamız için yüz sebebi bir anda bulursun.» Lothar ıslak saçlarını parmaklarıyla arkaya itti, ensesinde tekrar toplayıp bağladı. «Bizim izleyeceklerimiz hayvan değil. Rüzgarın önemi yok.»

«San'lar da hayvan.» Hendrick burun deliklerinden birini baş parmağıyla tıkayıp ötekine kırmızı tozdan çekti. «Bu rüzgarla seni iki milden koklarlar, sen onları görmeden de sesini duyarlar.» Ellerinin tozunu silkti, üst dudağına yapışan tozları eliyle sildi.

«Güzel bir masal!» diye aksilendi Lothar. «Ovambo diyarının en büyük yalancısı olan sen bile böylesini nadiren bulursun!» Sonra çabucak ekledi. «Çene çaldığımız yeter, beyaz kızın peşinden gidiyoruz. İzi bulun.»

***

Centaine ulu mopani ağacının tepesinden su başındaki fil sürüsünü zevkle seyrediyordu. Hayvanların büyüklüğünden ve çirkinliğinden ötürü duyduğu ilk korkuyu yendikten sonra, sürünün tüm üyelerini birbirine bağlayan o sevgiyi hissetmeden, edemedi.

Baştaki fil pek sarsaktı. Artritli kemikleri belli ki çok ağrıyordu. Hepsi ona saygı gösteriyor, havuzun bir kenarını ona bırakıyorlardı. O suyu gürültüyle içti, hortumuyla alıp boğazına püskürttü, sonra zevkle inleyerek çömeldi, çamurlara doğru alçaldı, hortumuyla suyu alıp alıp sırtına boşaltmaya koyuldu. Gri renkli kafasına da boşaltıyordu. Sular yanaklarından akarken gözlerini keyifle yumdu.

Havuzun karşı tarafında iki genç erkek fil, hortumlarından birbirlerine itfaiyeciler gibi çamurlu su püskürtmekteydiler. Başlarını kaldırıyor, hortumlarının ucunu kendi ağızlarına da yöneltiyor, midelerine su dolduruyorlardı. İyice doyunca mutlu mutlu durdular, hortumlarını sevgiyle birbirine doladılar, bacaklarının çevresinde oynaşan yavrulara sanki gülümsediler.

En küçük yavrulardan biri tıpkı domuza benziyordu. Boyu da, şişmanlığı da tıpkı domuz gibiydi. Ölü bir ağacın devrik kütüğü altına girmeye uğraştı, komik bir paniğe kapıldı, ağzından bir korku çığlığı kurtuldu. Sürüdeki her fil hemen tepki gösterdi.

Rahat hallerinden eser kalmadı. İntikama hazır, havuza koştular, devrik kütüğü ittiler, yavruyu saplandığı çamurlardan kurtardılar.

Owa fısıltıyla, «Yavruyu timsah kaptı sandılar,» dedi.

Centaine, «Zavallı timsah!» diye fısıldadı.

Ana fil yavruyu kütüğün altından kaptı. Önce arka ayaklarından çekti, hortumunu dolayıp onu kendi memesine yaklaştırdı. Öfkeli sürü çabucak yatıştı ama, timsah parçalama zevkinden mahrum kaldıkları için de hayal kırıklığına uğramış halleri vardı.

Yaşlı fil sonunda çamurlu derisi pırıl pırıl, doğruldu, dişiler hemen yavrularım topladılar, hortumlarını sallayarak sudan uzaklaştırdılar. Hepsi sürü başının çevresine doluştu. Onlar ormanda kaybolduktan sonra bile Centaine dalların kırılmasını, ayak seslerini duyabiliyordu. Güneye gitmekteydi hayvanlar.

Owa'yla ikisi sırıtarak ağaçtan indiler.

Centaine, «Yavrular öyle yaramazdı ki,» diye anlattı Hani' ye. «İnsan yavruları gibiydi.»

«Biz onlara koca insanlar deriz,» diye ona katıldı Hani.

«San'lar kadar akıllı ve sevgi doludurlar.»

Su başına indiler. Centaine oradaki dağ gibi fil dışkılarına pek şaştı.

«Anna olsa, bunları bayılarak alır, sebze bahçesine gübre yapardı...» Kendini tuttu. «Geçmişi düşünmemem gerek,» dedi.

Yüzünü yıkamak üzere eğildi. Bu sıcakta, çamurlu su bile serinlik veriyordu. Ama Owa birden dondu, başını yana eğdi, kuzeye döndü. Fil sürüsünün geldiği yöndü orası.

«Ne oldu, bilge dede?» Hani onun ruhsal durumlarına karşı pek duyarlıydı.

Owa bir an hiç cevap vermedi ama gözleri kaygılıydı. Dudakları titriyordu.

«Bir şey var... rüzgar bir şey getiriyor... bir ses, bir koku... emin değilim,» diye fısıldadı. Sonra birden karar verdi.

«Tehlike var... çok yakında. Gitmeliyiz.»

Hani hemen ayağa fırladı, yumurta şişelerin bulunduğu torbayı kaptı. Kocasının sezgileri konusunda asla tartışmazdı. Birlikte sürdükleri ömür boyunca kaç kere canlarını kurtarmıştı *bu* sezgiler onların.

«Nam çocuk,» diye seslendi alçak sesle, ama telaşla. «Çabuk ol.»

«Hani...» Centaine yalvararak ona dönmüştü. «Hava çok sıcak. Keşke bu suyun içinde...» Çamurlara diz boyuna kadar girmişti bile.

«Tehlike var. Büyük tehlike.» İki San ürkmüş kuşlar gibi birlikte ormana, sığınmaya koştular. Centaine birkaç saniye içinde yalnız kalacağını biliyordu. Yalnızlık onun hala en büyük korkusunu oluşturmaktaydı. Havuzdan fırladı, önü sıra suları tekmeleyerek koştu, sırt torbasını ve değneğini kaptı, koşarken bir yandan giyindi.

Owa mopani ormanında kavisti bir yoldan ilerledi, rüzgarı ensesine aldı. Son'lar da tıpkı bufalolar ve filler gibi, korktuklarında hep rüzgar altına doğru kaçarlardı. Kovalayanın kokusu onlara gelsin diye.

Centaine'in yetişebilmesi için Owa biraz duraladı.

«Ne var, Owa?» diye soludu Centaine.

«Tehlike. Ölüm tehlikesi.» İki ihtiyarın korkusu hem belirgin, hem de bulaşıcıydı. Centaine bu gibi durumlarda soru sormamak gerektiğini

öğrenmişti.

«Ne yapmam gerek?»

«İzleri sil. Sana öğrettiğim gibi,» diye emretti Owa. Centaine iz örtme konusunda Owa'nın sabırla verdiği dersleri hatırladı.

Geride karmakarışık izler bırakıp kovalayanı şaşırtmak, izlemesini olanaksız kılmak gerekiyordu. San'ların sağ kalması biraz da bu yolla sağlanmaktaydı.

«Önce Hani, sonra sen.» Owa komutayı iyice eline almıştı. «Onu izle. Ne yaparsa sen de aynısını yap. Ben en gerinden gelip sizin kusurlarınızı örteceğim.»

İhtiyar kadın çok çevik ve hızlıydı. Ormanda ilerlerken av hayvanlarının açtığı patika ve izlerden uzak kalıyor, açık alanlara hiç girmiyordu. Ayak izleri oralarda pek kolay görünürdü.

O en sık çalıları seçmekteydi. Ot kümelerine basıyor, devrik dallara basıyor, adım boyunu sık sık değiştiriyor, yanlamasına daha sert toprağa sıçrıyor, uzun ve zor yaşamı boyunca öğrendiği her hileyi deniyordu.

Centaine onu izledi. Onun kadar çevik değildi. Arada sırada bir takım ayak izleri bırakıyor, otların biçimini bozuyordu.

Owa onun hemen gerisindeydi. Elinde bir çalı süpürgeyle Centaine'in bıraktığı izleri süpürüyor, eğik otların sapını doğrultuyordu.

Hani'ye ufacık kuş sesleriyle yön vermekteydi. Oda hemen anlıyor, sağa, ya da sola dönüyor, ya hızlanıyor, ya birkaç saniye olduğu yerde donup kalıyor, Owa'nın rüzgarı dinlemesine imkan tanıyordu.

Önlerinde bir açık meydan daha vardı. Eni yarım mil kadardı. Üzerinde birkaç zürafa gibi akasya göze çarpıyordu. Karşı tarafta alçak tepeler vardı. Üzerleri kağıt kabuklu ağaçlarla doluydu. Owa oraya doğru gidiyordu.

Tepelerin kaya gibi sert kalkerli topraktan oluştuğunu biliyordu. Öyle bir toprakta kimse izlerini süremezdi. Oraya varınca, kurtuldular demekti. Ama arada meydan vardı. Meydandayken yakalanırlarsa kolay avlanırlardı. Hele de kovalayanlarda uzaktan öldüren dumanlı silahtan varsa.

Birkaç değerli saniyeyi ziyan edip havayı kokladı. Bu hafif rüzgarda düşmanın ne kadar uzakta olduğunu hesaplamak kolay değildi. Karbolik sabun ve enfiye kokusu, yıkanmamış yün giysi ve çorap kokusu, hayvansal yağ kokusu... Ovambo'lar vücutlarına o yağdan sürmeyi severlerdi... Owa yine de

meydandan geçmek zorunda olduklarına karar verdi.

Nam çocuğun bıraktığı izleri en usta iz silme teknikleri bile kolay kolay örtemezdi. Örtmeye çalışsa, kovalama gecikirdi ama, Ovambo'lar da bu işte kendisi kadar ustaydılar. Bu avdan ancak o sert kalker alanında kurtulabilirlerdi. Bir ıslık öttürdü, kırmızı göğüslü kuşu taklit etti, Hani söz dinleyip meydana adımını attı, sarı otlara bastı.

«Koş küçük kuş,» diye seslendi Owa yavaşça. «Bizi açıkta yakalarlarsa öldük demektir.» ez:

«Kokumuzu aldılar!» diye Lothar'a döndü Hendrick. «İzlerini nasıl örtüyorlar, baksana!»

Ormanın kenarında, sanki avları kuş olmuş, göklere uçmuş gibi oldu. Tüm izler yokolmuştu. Hendrick eliyle öteki Ovambo avcılara bir işaret yaptı, hepsi çevreye yayıldılar. Geniş bir ağ halinde ilerlediler. Sağ kanattaki biri hafif bir ıslık çaldı, yeni bir yönü işaret etti.

İzleyiciler yayılıp yollarına devam ettiler. Soldaki biri ıslık çaldı, yine işaret edip yönü gösterdi. Hızlandılar, koşmaya başladılar.

Biraz ilerde Lothar dokunulmamış gibi gözüken topraktaki renk farkını sezdi. İnsan ayağından büyük olmayan, daha açık renk kum. Eğilip inceledi. Ayak izi ustaca süpürülerek silinmişti. Lothar hafif bir ıslık çaldı, eliyle yön verdi.

Koşarlarken Hendrick bir yandan, «Şimdi inandın mı San'ların filler gibi koku alabildiğine?» diye sordu.

«Ben yalnız gözümle gördüğüm şeye inanırım,» diye sırıttı Lothar. «Bushman'ın birini yere yatmış, toprağı kokluyor görmeden inanmam.»

Hendrick kıkır kıkır güldü ama gözleri soğuk ve cansızdı.

«Okları vardır.» dedi.

Lothar, «Yakınımıza sokulmalarına izin verme,» diye karşılık verdi. «Görür görmez hemen ateş et. Ama beyaz kadına dikkat et. Ona zarar vereni öldürürüm. Emri ötekilere de ilet.»

Lothar'ın emri çabucak kulaktan kulağa iletildi. «Son'ları vurun ama beyaz kadına çok dikkat edin.

İzi iki kere kaybettiler. Son bildikleri noktaya dönüp çevreyi bir daha araştırmak zorunda kaldılar. Her kontrolde San'lar vakit kazanıyordu. Lothar sinirliydi.

«Uzaklaşıyorlar,» diye seslendi Hendrick'e.

«Ben şu yöne doğru koşuyorum. Sen izi sür. Belki yine yön değiştirirler.»

«Dikkatli .ol!» diye seslendi Hendrick onun arkasından. «Pusu kurmuş olabilirler. Oklara dikkat et!»

Lothar bu uyarıya aldırış etmedi, ormanın içinden son hızla koştu. Artık izlere bakmıyor, dosdoğru ilerlediğini umuyor, Bushman'ları şaşırtıp ortaya çıkmalarına yol açmak istiyordu.

Ya da zora kalıp esiri bırakırlardı belki. Giysilerini çekiştiren kıvrık dikenlere hiç aldırmadı. Alçak mopani dallarının altından eğilerek geçti, düşmüş dalların üzerinden sıçradı, olanca hızıyla koşusunu sürdürdü.

Birden ormandan bir meydana fırladığını gördü, durdu. Göğsü soluk soluğa kalkıp iniyordu. Terler alnından gözlerinin içine boşalmakta, gömleğinin sırtı sırılsıklam kesilmekteydi.

Meydanın karşı tarafında hareket görüyormuş gibi geldi ona. Ufacık, kara benekler, sallanan sarı otların üzerinde belli olmaktaydı. En yakın ağaca döndü, tırmandı, daha iyi görmek amacıyla yükseldi.

Soluk almak için zorlanarak av çantasındaki küçük pirinç dürbünü çıkardı. Elleri titrediği için dürbünü ayarlaması pek zor oldu ama sonunda onu meydanın karşı tarafına çevirmeyi başardı.

Merceklerin camında üç insan belirdi. Tek sıra halinde gidiyorlardı. Kendisinden uzaklaşıyorlardı. Otların üzerinde yalnızca başları ve omuzları belli oluyordu. Koşarlarken başlar bir yükselip bir alçalıyordu. Bir tanesi öbür ikisinden daha uzun, boyluydu.

Onlara birkaç saniye baktı, bir dizi ağacın hizasına geldiklerini gördü. İçlerinden ikisi hemen gözden kayboldular ama en uzun boylusu durdu, devrik bir kütüğe bastı, dönüp arkaya, Lothar'a doğru baktı.

Bir kızdı bu. Uzun, siyah saçları ortadan ayrılmış, iki örgü yapılmıştı. Örgüler omuzlarına sarkıyordu. Lothar merceklerde onun yüz ifadesini de gördü. Korkuyordu ama, meydan okuyan bir hali vardı. Çenesinin, alnının çizgileri soyluydu. Dudakları dolgun ve belirgin, kara gözleri gururlu, parlak, teni yanık bal rengiydi. Önce onu melez sandı. O sırada kız bir omzundaki torbayı öbür omzuna alırken üzerine sardığı örtü bir an için açıldı.

Lothar beyaz, düzgün teni gördü. Güneş dokunmamıştı oraya. Genç göğüsler dolgundu. Uçları pembe, biçimi zarifti. Bir an soluğu durur gibi oldu, sonra

kendi kulaklarında uğuldadı, ciğerlerini doldurdu.

Kız ona yan döndü. Lothar ömründe bundan daha güzel bir kadın görmediğini ilk olarak o profili gördüğü zaman anladı. İçinden bir duygu kendisini o kıza doğru çekiyordu. Kız bir daha ona döndü, bir sıçrayışta merceğin alanından çıktı, yokoldu. O kaybolduktan sonra arkasındaki ağacın dalları birkaç saniye boyunca titremeyi sürdürdü.

Lothar kendini doğuştan kör gibi hissetti. Sanki bir an bir mucize görmüş, sonra tekrar karanlıklara gömülmüştü. Kızın yok olduğunda duyduğu mahrumiyet öyle güçlüydü ki birkaç saniye hiç kıpırdayamadı, sonra ağaçtan atladı, dizlerini kırıp düşüşünü yavaşlattı, tekrar doğruldu.

Sert bir ıslık çaldı, Hendrick'in cevabını duydu, ama adamlarının gelmesini beklemedi. Meydanı koşarak geçmeye koyuldu. Ayakları kurşun gibi ağırlaşmıştı. Kızın durduğu yere vardı, bastığı dalı buldu. Zıplayıp indiği yerde çıplak ayaklarının izi vardı. Ama birkaç adım sonra kalkerli, sert araziye varmıştı. Burası mermer kadar sertti. Kırıklı tümsekli bir tabandı. Lothar bundan sonra hiç iz göremeyeceğini biliyordu. Aramak için vakit ziyan etmedi, çalılara doğru tırmanarak ilerledi. Oradaki tepeciklerden, yine bir şeyler görmeyi umuyordu.

Orman onu yutuverdi. Tek baobab ağacının en yüksek dallarına tırmandığı halde, görebildiği ancak ağaçların tepeleri oldu. Ufka kadar, kesintisiz uzanıyordu ağaçlar.

Ağaçtan inip bezgin adımlarla geriye döndü. Meydanın kenarında Ovambo'ları onu bekliyordu.

Hendrick, «İzi sert toprakta kaybettik,» diye karşıladı onu.

Lothar, «İlerleyin, onları bulmamız gerek,» dedi.

«Ben denedim. İz yok »

«Vaz geçemeyiz. Deneyeceğiz... Kaçmalarına izin veremem.»

«Gördün mü onları,» dedi Hendrick alçak sesle, «Kızı gördün, değil mi?«

«Onu çölde bırakamayız.» Lothar bakışlarını kaçırdı. Hendrick'in kendi ruhundaki boşluğu görmesini istemiyordu. «Onu bulmamız şart.»

«Yine deneriz,» dedi Hendrick. Yüzündeki sinsi gülümseme pek garipti. «Güzel bir kız herhalde. Öyle mi?»

«Evet,» diye fısıldadı Lothar hafifçe. Hala ona bakmıyordu.

«Güzel.» Silkindi. Bir rüyadan uyanıyormuş gibiydi. Cene çizgisi katılaştı.

«Adamlarını tepeye götür,» diye emretti.

Av tazıları gibi ilerlediler, dikkatle bakarak tırmandılar, ama ne San'ların, ne de kızın hiçbir izine rastlamadılar.

Ağaçlardan birinin dalına bir tutam insan saçı takılmıştı.

Lothar'ın omuz hizasına geliyordu. Kızın başından kopmuş bir tutamdı. Uzun bir saçtı. Lothar onu alıp dikkatle parmağına doladı, sonra adamları bakmazken boynundaki madalyonun kapa ğını açtı. İçinde annesinin minyatür bir resmi vardı. Saçı oraya koydu, kapağı tekrar kapadı.

Karanlık basıncaya kadar sürdürdüler avı. Sabah olunca Lothar adamlarını tekrar kaldırdı, iki takıma ayırdı. Hendrick birini aldı, kayaların doğu tarafına yöneldi, Lothar da kalkerin Kalahari çölüne açıldığı batı kanadı aldı, avın kayalardan ayrıldığı yeri saptamaya çalıştı.

Dört gün geçtiğinde izi hala bulunamamıştı. Ovambo'ların ikisi kaçmıştı. Gece karanlığında, tüfeklerini alıp kayıplara karışmışlardı.

«Ötekileri de kaybedeceğiz,» diye uyarıda bulundu Hendrick alçak sesle. «Çılgınlık bu diyorlar. Anlayamıyorlar. Fil sürüsünü çoktan kaçırdık. Bu işte artık kar kalmadı. İz de bitti. San'larla kadın kaçtı artık. Bulamazsın.»

Haklıydı Hendrick. Bu iş bir tutku haline gelmişti. Kızın yüzünü bir an görmek deliye çevirmişti Lothar'ı. İçini çekti, avın son bulduğu tepelere arkasını döndü.

«Pekala.» Sesini yükseltti, adamlarının duymasını sağladı.

«İzi bırakın. Bitti artık. Geri dönüyoruz.» Bu sözün etkisi büyük oldu. Adamların adımları hızlandı, yüz ifadelerine yeni baştan hayat geldi.

Grup aşağıya inmeye başladığında Lothar kendi başına tepede kaldı, doğuya giden ormana doğru baktı. Oralara girmeye pek az beyaz cesaret edebilmişti. Boynundaki madalyona idokundu.

«Nereye gittin? Kalahari'nin içlerine mi? Neden beni beklemedin? Neden kaçtın?» Cevap gelmedi. Madalyonu tekrar gömleğinin içine sarkıttı. «Bir daha izini bulursam beni bu kadar kolay silkeleyemeyeceksin, güzelim. Bir daha sefere seni dünyanın sonuna kadar izleyeceğim.» diye fısıldadı, sonra arkasını döndü, yamaçtan inmeye başladı.

***

Owa tekrar yön değiştirip kayalarda güneye döndü, doruğun hemen altında, enine ilerleyip kadınları koşabildikleri kadar hızlı koşturdu. Dinlenmelerine izin veremezdi. Centaine çok yorulmaya başlamıştı ama. İkide bir başını çeviriyor, Owa'ya duralım diye yalvarıyordu.

Öğleden sonra torbalarını indirmelerine izin verdi, kalkerle kumun birleşim noktasına gidip kontrol etti. İkide bir durup havayı kokluyordu. Bir ara yana döndü, bir zebra cesedi buldu.

Aslanlar öldürmüştü onu. Haftalar önce. Deri yırtılmış, kemikler saçılmış, kurumuştu.

Owa hızla arandı, zebra'nın ayaklarını sağlam buldu. Sırtlanlar henüz yememişti ayakları. Keskin çakısıyla tırnağı etten ayırdı, sonra kadınları almaya gitti. Onları yumuşak toprağın kenarına getirdi, Centaine'in önünde diz çöktü.

«Önce Nam çocuğu götüreceğim, sonra seni almaya gedeceğim,» dedi Hani'ye. Bir yandan tırnaklı ayakları Centaine'in ayaklarına sanseveria yapraklarıyla bağlıyordu.

«Acele etmemiz gerek, bilge dede... hemen arkamızda olabilirler.» Hani rüzgarı kaygıyla kokladı. Ormanın her sesine kafasını eğip dinledi.

«Kim bunlar?» Centaine soluklanmaya vakit bulunca mantığı da geri dönmüştü. «Kim kovalıyor bizi? Ben ne bir şey duydum, ne de bir şey gördüm. Benim gibi insanlar mı, Owa? Benim halkım mı?»

Hani hemen atıldı, Owa'yı konuşturmadı. «Bunlar siyah adamlar. Kuzeyden gelen kocaman, siyah adamlar. Senin halkın değil.» Gerçi çayırın kenarındaki beyaz adamı ikisi de görmüşlerdi ama, Nam çocuğu kendi yanlarında tutmak konusunda birkaç kelimeyle hemen anlaşmaya varmayı da başarmışlardı.

«Emin misin, Hani?» Centaine zebra tırnakları üzerinde titriyordu. İlk defa topuklu pabuç giymiş genç kızlar gibiydi. «Benim gibi solgun tenli değiller mi?» Belki de kendisini kurtaracak insanlardan kaçmakta oldukları gelmişti aklına.

«Hayır! Hayır!» Hani telaşla ellerini salladı. Bebeğin doğmasına o kadar az kalmıştı ki... hayatta tek istedi o ana tanık olabilmekti. «Senin gibi solgun tenli değiller.» San mitolojisindeki en korkunç varlığı hatırladı birden. «Bunlar insan eti yiyen dev siyahlar.»

«Yamyamlar mı?» Centaine şok içindeydi.

«Evet! Evet! Bizi bu yüzden izliyorlar. Karnındaki çocuğu kesip çıkaracaklar ve...»

«Gidelim, Owa...» diye soludu Centaine. «Çabuk! Çabuk!»

Owa öteki çift tırnağı da kendi ayakları altına bağladı, Centaine'e yol gösterip kayalardan çıkardı. Onun tam arkasında yürüyor, mesafeyi bozmuyor, sanki bir zebra ormandan çıkıp uzaklaşmış gibi etki yaratmaya çalışıyordu.

Bir mil kadar sonra Centaine'i dikenli bir çalının arkasına sakladı, ayaklarındaki takma tırnakları çıkardı, kendi ayaklarındakileri ters çevirdi, Hani'yi almak üzere döndü. İki San az sonra ilk izlere basa basa geri geldiler, takma ayakları çıkardılar, üçü birden doğuya doğru kaçış yoluna koyuldular.

Owa onları bütün gece yürüttü. Şafak vakti, kadınlar! tükenmiş durumda uyurken o tekrar bıraktıkları ize döndü, belki peşimize düşerler diye başında nöbet bekledi. Belki zebra ayakları kandıramamış olabilirdi peşlerindeki avcıları. Ama peşlerinde kimse bulunduğuna dair bir işaret alamadı. Daha üç gün üç gece zorlamalı yürüyüşü sürdürdüler, yemek pişirmek için ateş yakmadılar, izlerini saklamak için her doğal olanağı kullandılar.

Üçüncü gece Owa yeterince güven kazanmıştı. Kadınlara,

«Ateş yakabiliriz,» dedi. Ateşin ışığında yine dansetti, ruhlara sırayla şarkılar söyledi, Mantis'le Eland'a da dua etti. Çünkü, sonradan Centaine'e açıkladığı gibi, kurtuluşlarına kimin yardım etmiş olduğu pek de belli değildi. Zaten ilk uyarıcı kokuyu rüzgarla onlara doğru kimin taşıdığı da belli değildi. Sonra... zebra ayaklarını kimin karşılarına çıkardığını bilmeye hiç olanak yoktu. «Bu durumda hepsine teşekkür etmek gerek,» diye anlatıyordu ciddi ciddi. Ay batana kadar dansını sürdürdü, ertesi sabah da güneş doğuncaya kadar uyudu. Yola koyulduklarında, her zamanki yavaş tempoda gidiyorlardı. Hatta ilk gün tavşan yuvaları buldularında durdular bile.

«Bu son avlanma şansımız. Ruhlar çok kesin buyruk vermiştir. Tüm hayat yerine giderken son beş gün boyunca hiçbir San, hiçbir canlıyı öldüremez,» diye açıkladı Centaine'e. Bu arada çalı filizlerini topluyordu. Uzun, kamçı gibi olanlarını seçiyordu hep. Onları soydu, birbirine düğümledi, hemen hemen on metrelik esnek bir ip yaptı. Son ucunda, sapa dik olarak büyümüş bir ufak dalı olduğu yerde bıraktı. Kaba bir balık oltasına benziyordu elindeki. Kancanın ucunu yontup sivriltti, ateşte sertleştirdi. Sonra uzun süre tavşan yuvalarını inceledi, içlerinden birini amacına uygun bulup seçti.

Kadınlar yanıbaşına diz çökmüşlerdi. Owa ipinin kancalı ucunu kovuğa

soktu, baca süpürgesi gibi yavaş yavaş içeriye doğru itti. Yeraltındaki kıvrımlara dikkat ediyor, geçebilmesini kıvıra kıvıra sağlıyordu. Sonunda ipin tümü içeriye sarktı.

Birden ip elinde kuvvetle, titredi, Owa hemen asıldı, balığın vuruşunu hissetmiş balıkçı gibi davrandı.

«Şimdi ipi tekmeliyor, arka ayaklarıyla vurmaya çalışıyor,» diye homurdandı. İpi biraz daha sarkıttı, hayvanı kışkırtıp tekrar tekme attırmaya uğraştı.

Bu sefer ip elinde iyice gerildi, oynamaya başladı.

«Kancaya taktım onu!» Tüm ağırlığıyla ipe yüklendi, keskin ucu hayvanın etine daha fazla daldırmaya savaştı. «Kaz, Hani. Kaz, Nam çocuk!»

İki kadın değnekleriyle yumuşak toprağa girişti̇ler, hızla kazdılar. Aşağıya yaklaştıkça hayvanın sesi daha yakından geliyordu. Sonunda Owa tüylü hayvanı yeryüzüne almayı başardı.

İri bir kedi boyundaydı. Kanguru bacakları üzerinde zıplıyor, kendini kancadan kurtarmaya çalışıyordu. Hani değneğini kafasına indirip onu hareketsizleşti.

Ortalık karardığında iki tavşan daha öldürmüşlerdi. Sonra onlara teşekkür ettiler, lezzetli etlerini yediler. Uzun süre yiyip yiyecekleri bu olacaktı.

Sabah olunca, yolculuğun son kısmına başladılar... keskin sıcak bir rüzgar yüzlerine doğru esiverdi.

***

Gerçi Owa'ya avlanmak kesinlikle yasaktı ama Kalahari'de yerin altı da üstü de hayatla kaynıyordu. Çiçekler vardı, salata gibi yenilebilecek yeşil yapraklar vardı, kökler, meyveler, proteince zengin kuru yemişler vardı, su çukurları vardı, hepsi de doluydu... Birbirinden uzaklıkları da pek fazla değildi. Bir tek rüzgar engel oluyordu onlara. Hep yüzlerine doğru esiyordu.

Sıcaktı. Kumları uçurup çarptırıyordu. Şallarını yüzlerine örtüp zorlanarak ilerlemeleri gerekiyordu.

Besili zebra sürüleri, çirkin, mavi yaban sığırları dolaşıyordu çevrede. Dere yataklarındaki talk pudrası gibi kumlar rüzgarla göklere yükseliyor, havayı sislendiriyordu. Güneş sisli bir turuncu küreydi.

Uçan tozlar su çukurlarına savruluyor, suların üzerine incecik bir tabaka halinde oturuyor, burunlarında çamurlaşıyor, dişlerinde gıcırdıyordu. Gözlerinin köşelerinde küçük ıslak boncuklar gibi kalıyordu. Tenlerini kurutuyordu iyice. Hani ile Centaine ekşi erik ağacının meyvelerini pişirip yağını çıkararak ciltlerine ve tabanlarına sürmek zorunda kaldılar.

Ama her günkü yürüyüş ihtiyarları biraz daha güçlendiriyordu. Daha canlı, daha heyecanlı oluyorlardı. Rüzgar daha az rahatsız ediyordu onları artık. Adımlarına yeni bir sıçrama gelmişti. Yürürken bir yandan hevesle çene çalıyorlardı. Centaine sendeliyor, geride kalıyordu. Hemen hemen ilk başlangıçtaki haline geri dönmüştü.

Beşinci gece, Centaine onların kurduğu kampa epey sonra vardı. Yine bir dere yatağındaydılar. Hemen kumların üzerine yattı. Ot toplayıp yatak yapamayacak kadar yorgundu bu sefer.

Hani elinde yemekle gelince Centaine elini sallayıp reddetti. «İstemiyorum. Hiçbir şey istemiyorum. Nefret ediyorum bu topraktan... sıcaktan da, tozdan da nefret ediyorum.»

«Yakında,» diye avuttu onu Hani. «Yakında Tüm Hayat Yeri' ne varacağız, bebeğin de doğacak.»

Centaine dönüp ondan uzaklaştı. «Bırak beni... yalnız bırak beni.»

İhtiyarların çığlıklarıyla uyandı, doğrulup oturdu. Kendini çok şişko, çok kirli, üstelik de dinlenmemiş hissediyordu. Oysa epey uzun süre uyuyakalmıştı. Güneş çoktan doğmuş, ağaçların üst dalları hizasına bile yükselmişti. Birden farkına vardı. Gece rüzgar kesilmişti. Havadaki tozların da çoğu oturmuştu artık.

Şafağın rengi başka türlüydü bu sabah.

«Nam Çocuk, görüyor musun!» diye seslendi Hani. Sonra ağustos böceği gibi sakırdadı. Centaine yavaşça kendini toparlayıp, dün gece tozların görünmez hale getirdiği manzaraya baktı.

Düzlüğün orta yerinde birdenbire balina sırtı gibi bir dağ yükseliyordu. Yamaçları dimdik, biçimi simetrikti. İlk ışıkların kırmızılı altınlı renkleriyle pırıl pırıl, tıpkı kafası kopmuş bir canavara benziyordu. Bazı kısımları çıplak ve keldi. Kızıl kayaları, düzgün raf gibi çıkıntıları parlıyordu. Ama sık ormanlı kısımları da vardı. Ovadakilerden çok daha boylu, çok daha iri ağaçlar. Garip kırmızımsı ışıklar Afrika'nın tozlarıyla, sessizliğiyle silikleşip koskoca dağı heybetli bir sükûnet peleriniyle kuşatmaktaydı.

Centaine oraya bakarken tüm dertlerini, tüm mutsuzluklarını unuttuğunu hissetti.

«Tüm Hayat Yeri!» Hani söylüyordu bunu. Heyecanı geçmiş, sesi fısıltı düzeyine inmişti. «İşte bunca zorlu yolu, son bir kere bu manzarayı görebilmek için aştık da geldik!»

Owa da sessizleşmişti. Başını sallayıp bu söze katıldığın? belirtti. «Halkımızın ruhlarıyla barışı işte burada kuracağız.»

Centaine vaktiyle Arras'daki katedrale ilk girdiğinde tattı ğı o derin dinsel huşu duygusunu yeni baştan hissetti. Kutsal bir yerin eşiğinde durmakta olduğunu biliyordu. Yavaşça dizleri üzerine çöktü, avuçlarını karnındaki şişliğin üzerine dayadı.

Dağ aslında sabahın o kızıl ışıklarının gösterdiğinden çok daha uzaktaydı. Oraya doğru yürürlerken, yaklaşacağına uzaklaşıyordu sanki. Işık değişince dağın da ruhsal durumu değişti. Mesafeli ve kibirli oldu. Üzerindeki kayalar güneş ışığında timsah sırtındaki kabuklar gibi parıldamaya başladı.

Owa tek sıranın başında ilerlerken şarkı söylüyordu: Bakın, San ruhları

Gizli yerinize geldik

Ellerimiz temiz, ellerimiz kansız

Bakın, Eland'la Mantis'in ruhları

Sizi ziyarete geldik.

Kalplerimiz şen, şarkılarımız sizi eğlendirecek türden...

Dağ tekrar değişti, yükselen ısıyla birlikte titremeye başladı. Artık kaskatı

taş değildi. Sular gibi dalgalanıyor, duman gibi kıpırdıyordu.

Bir ara yerden koptu, gümüş bir serap üzerinde, havaya uçuyormuş gibi göründü.

Ey göklerde uçan

Kuş gibi dağ

Seni kutsamaya geldik

Ey göklerin ve yerin

Her hayvanından büyük, Fil Dağ

Seni selamlıyoruz diye şarkısını sürdürdü Owa. Güneş tepeyi aştı, hava serinledi, Tüm Hayat Dağı tekrar yere oturdu, tepelerine dikildi.

Yamaç eteklerine vardılar. Oynak taşlar ve topraklar vardı eteklerde. Durup doruğa doğru baktılar. Kayalar yosunlu, kükürt sarısı ve asit yeşiliydi. Minik Hyrax tavşanları kayalara kendi salgılarını »ulaştırmışlardı. Gözyaşı gibi görünüyordu o izler kayaların üzerinde.

Yüz metre kadar yukardaki bir kaya çıkıntısında ufacık bir antilop duruyordu. Ürktü, ıslık bozuntusu bir çığlık koparıp yukarıya doğru kaçtı, o kayadan, görünmeyen bir başka kayaya atladı, tepede büsbütün kayboldu.

Yamaç eteklerini tırmandılar, kayaların başladığı yere geldiler. Kayalar dümdüz ve serindi. Üstlerinde katedral tavanı gibiydi.

«Kızmayın, ey ruhlar, gizli yerinize geldik diye!» Hani fısıldıyordu. Eskimiş yanaklarından yaşlar süzülmekteydi. «Biz yüreğimizde barışla, boyun eğerek geldik. Suçumuz neymiş, onu öğrenmeye geldik. Kendimizi nasıl affettireceğimizi sormaya geldik.»

Owa uzandı, karısının elini tuttu, ikisi dümdüz kayanın karşısında minik çıplak çocuklar gibi durdular.

«Size dansetmeye, şarkı söylemeye geldik,» diye fısıldadı Owa. «Barış yapmaya geldik. Klanımızın çok uzaklarda hastalıktan ölen çocuklarına destek olmanızı istemeye geldik.»

Bu içten saniyelerde öyle bir duygusallık vardı ki, Centaine onları seyretmekte olduğu için utanç duydu. Yaşlı çiftten uzaklaştı, kayanın önündeki dar patika boyunca ilerledi. Birden durdu, başının yukarısındaki yüksek duvara şaşkınlıkla baktı.

«Hayvanlar!» diye fısıldadı.

Batıl inançlardan gelen bir ürkeklikle kollarının derisi tekrar tavuk derisi gibi fiske fiske kabardı. Kaya duvarlar resimlerle, fresklerle, garip hayvanlarla doluydu. Ama bunlar tanıdıkları hayvanlara da dokunaklı bir biçimde benziyordu. Orada hortumlu filleri, boynuzlu gergedanları, sasabi'leri, falanx'ları tanıdı.

«İnsanlar da,» diye fısıldadı. Av peşinde koşan çöp adamlar da vardı duvarda. Peri gibi insanlardı. San'lar kendilerini böyle görüyorlardı. Ellerinde yayları, başlarında oklardan taçlarıyla, penisleri gururlu biçimde dik, vücutlarına uymayacak kadar büyük, kadınların memeleri ve kalçaları, dişisel güzelliği vurgularcasına koskocamandı.

Resimler dik kayada o kadar yukarlara uzanıyordu ki, bunları yapanların buraya iskeleler kurmuş olmaları şarttı. Mikelanj gibi. Perspektifler naif'di. Bir insan, bir gergedandan büyük olabiliyordu. Ama bu durum heyecanı daha arttırmaktaydı.

Centaine kendinden geçtiğini hissetti. Olduğu yere çöktü, ilerden dökülen çağlayanı hayran hayran seyretti. Hayvanların üzerinden boşalıyordu sular. San mitolojisinin canlı sahneleriydi bunlar.

Hani onu orada buldu, yanına çömeldi.

«Kim boyadı bunları?» diye sordu Centaine.

«San ruhları. Çok eskiden.»

«İnsanlar boyamadı mı?»

«Yo, yo! İnsanlarda bu sanat yoktur. Bunlar ruhların yaptığı resimler.»

Demek resim sanatı kaybolmuştu. Centaine üzüldü. Bu kadının da ressam olacağını, kendisinin onu çalışırken seyredebileceğini ummuştu.

«Çok çok eskiden,» dedi Hani. «Babamın, büyükbabamın gününden evvel.»

Centaine hayal kırıklığını yutmaya çalıştı, karşısındaki görünümün zevkini çıkarmaya koyuldu.

Akşam olmasına az kalmıştı ama, yine de epey sürdü. Onlar bu süre içinde dağın etekleri hizasında çevreyi dolaştılar.

Başlarını kaldırıp duvarlardaki eski sanatı izleyerek yürüyorlardı. Kayalar yer yer kopmuştu. Bazı yerlerde de fırtınalar ve rüzgarlar freskleri bozmuştu. Ama korunan yerlerde, kaya çıkıntılarının altlarında renkler öyle canlıydı ki, sanki bugün yapılmıştı bu resimler.

Gün ışığının son dakikalarında, kendilerinden önce başkalarının da gelip kamp kurduğu muhafazalı bir yere vardılar. Yerler kül doluydu. Tavan isten kararmıştı. Yan tarafa yakılabilecek dallar yığılmıştı. Kullanılmaya hazırdı.

«Ruhlar hala düşman mı, yarın öğreneceğiz. Ya düşmandırlar, ya da geçmemize izin vereceklerdir,» diye uyardı Hani, Centaine'i. «Çok erken yola çıkacağız. Güneş doğmadan gizli yek. re varmamız şart. Ortalık serinken. Sıcak basınca oranın koruyucuları tedirginleşir, tehlikeli olur.»

«Nasıl bir yer orası?» diye sordu Centaine. Ama yaşlı kadın bir kere daha lafı dolaştırmaya başladı. Bilerek dalgınmış gibi davranıyordu. San dilinde hem 'saklı yer', hem 'güvenli mağara,' hem de 'vajina' anlamına gelen bir kelimeyi tekrarladı, başka da bir şey söylemedi.

Hani'nin uyardığı gibi, güneş doğmadan çok önce yola koyuldular. İhtiyarlar sessiz ve kaygılıydı. Centaine ise kuşkulu, korkular içindeydi.

Gökyüzü yeni ağarmaya başlarken patika, kayanın keskin bir köşesinden içeriye doğru kıvrıldı, dapdar bir vadiye girdi.

Yerlerdeki otların zenginliğinden, Centaine yüzeyin altında su olması gerektiğini hemen anladı. Patika pek belirgin değildi Aylar hatta yıllar boyunca buradan hiç gelip geçen olmadığı belliydi. Dolaşık dalların altından eğilerek geçmek, düşmüş dalların üzerinden aşmak zorunda kaldılar. Tepelerdeki kayalarda Centaine çirkin akbabaların yuvalarını gördü. Dazlak pembe kafalı kuşlar yuvaların kenarına konmuş, duruyorlardı.

«Tüm Hayat Yeri!» Hani onun yuvalardaki kuşlara ilgi gösterdiğini sezmişti. «Burada doğan her yaratık özeldir, ruhlarca kutsanmıştır. Kuşlar bile bilir bunu.»

Vadi daha da daralırken sivri kayalar üzerlerine kapanır gibi oldu, sonunda patika bitti, karşılarına çıkan bir kayayla son buldu, gökyüzü onların gözünden saklandı.

Owa kaya duvarın karşısında durdu, şarkıya başladı. «En gizli yerinize girmek istiyoruz, ey tüm yaratıkların ruhları! Yolumuzu açın bize!» Kollarını yakarırcasına iki yana açtı. «Ey bu geçidin koruyucuları, bırakın geçelim!»

Kollarını indirdi, adımını atıp kara kayanın içine girdi, görünmez oldu. Centaine telaşla soluğunu tuttu, bir adım attı ama Hani kolunu tutup onu durdurdu.

«Burası çok tehlikeli, Nam çocuk. Koruyucular bizi reddederse ölürüz.

Koşma. Kollarını sallama. Yavaşça yürü. Ama amaçlı yürü. Geçerken hep ruhların yardımını dile.» Hani onun kolunu bıraktı, kocasının peşi sıra kayanın içine adımını attı.

Centaine kararsızdı. Bir an, arkasını dönecek gibi oldu.

Ama sonunda merak duygusuyla yalnızlık korkusu tekrar yakasına sarıldı, Hani'nin peşinden ilerlemesini sağladı. Kayanın arasındaki yarığı daha yeni görmüştü. Yukardan aşağı, dar bir yarık. Omuzlarını yan çevirirse ancak geçebilecekti.

Derin bir soluk aldı, aradan içeriye kaydı.

Hemen durdu, gözlerinin karanlığa alışmasını bekledi, uzun bir tünelde bulunduğunu anladı. Doğal bir yarıktı burası. Duvarları aletlerle oyulmuş değildi. Yukarlarda yanlara giren başka delikler, ağızlar da vardı. İlerde yaşlıların ayak seslerini duydu, sonra kısık bir mırıltı geldi.

«İzle bizi, Nam çocuk. Uzaklaşma.» Hani'ydi bu. Centaine yavaşça yürüdü. Gölgelere bakıyor, o derin, titreşimli mırıltının nedenini anlamaya çalışıyordu.

Başının yukarısındaki karanlıkta garip biçimler gördü. Duvarlarda tabak gibi çıkıntılar, raflar vardı. Ölü bir ağacın gövdesinde yetişen mantarlara benziyorlardı. Öyle de aşağılara kadar iniyorlardı ki. Centaine altlarından eğilerek geçmek zorunda kalıyordu. Derken birden ürpererek nerede bulunduğunu anladı.

Bu mağara dev bir arı kovanıydı. O çıkıntılar peteklerdi.

Çok da büyüktüler. Her birinde yüzlerce galon bal olmalıydı.

İşte, üstlerinde gezinen arıları da görebiliyordu artık. Zayıf ışıkta mat mat parlıyorlardı. Michael'ın Afrika arılarıyla ilgili hikayelerini hatırladı.

«Sizin arılardan daha iri, daha karadırlar,» diye böbürlenmişti Michael. «Öyle de tehlikelidirler ki! Bufalo'yu bile sokarak öldürdüklerini gördüm.»

Soluk almaya zorlukla cesaret ederek, teninde her an o yakıcı batmayı bekleyerek, koşmamak için kendini tutmaya çalışarak ilerdeki ufacık insanları izledi. Arı grupları başının birkaç santim yukarısındaydı. O koro halindeki mırıltı birden yükseldi, sağır edici hale geldi.

«Buradan, Nam çocuk. Korkma. Kanatlı insanlar senin korkunun kokusunu alırlar,» diye seslendi Hani yavaşça. O sırada bir arı Centaine'in yanağına kondu.

Onu kovalamak için elini içgüdüsel bir hareketle kaldırırken kendini kontrol

etti. Arı yüzünde yürüyüp üst dudağına geldi, sonra kolunun üst kısmına bir ikincisi kondu.

Centaine ona korkuyla baktı. Kocamandı. Kömür gibi siyahtı. Karın kısmında enine altın rengi halkalar vardı. Zar kanatları makas gibi açılıp kapanıyor, petek gözleri zayıf ışıkta parıldıyordu.

«Lütfen, küçük arı, lütfen...» diye fısıldadı Centaine. Hayvan sırtını kavislendirdi, karnının alt ucundan iğnesi göründü.

Koyu kırmızı bir sivrilik.

«Lütfen bebeğimle ikimizin geçmesine izin ver!»

Arı biraz daha kavislendi, iğnenin ucu kolun iç tarafındaki ince tene dokundu. Centaine kendini kastı. O iğne battığı zaman baygın, tatlı bir koku yayılacağını, diğer arıların bu kokuyu alınca hemen kudurup üzerine üşüşeceğini biliyordu. Canlı arılardan oluşmuş bir halının altında hayal etti kendini. Yerlerde kıvranıp korkunç bir ölümle ölürken hayal etti.

«Lütfen,» diye fısıldadı. «Bırak bebeğim kutsal yerde doğsun. Ömrümüzce size taparız.»

Arı nabız gibi atan iğnesini çekti, kolun üzerinde garip bir dans yaptı. Dönüyor, eğiliyor, reveranslar yapıyordu. Sonra kanatlarını bir çırpıp uçtu gitti.

Centaine yavaşça yürümeye devam etti. İlerde altın renginde yansıyan bir ışık gördü. Yüzündeki arı dudaklarına doğru yürüdü. Artık konuşamaz olmuştu. İçinden, sessiz dualar ediyordu.

«Ölüm gölgelerinin oynaştığı vadide yürüyorum ama, lütfen, küçük arı, bebeğimin hatırı için geçmeme izin ver.»

Keskin bir vızıltıyla arı gözlerinin önünden geçti, uzaklaştı, teni hala onun ayaklarının duygusuyla, ürperdi. Centaine kollarını iki yanına yapıştırmış durumda, ölçülü adımlarla ilerledi. Sonu gelmiyordu. Nihayet tünelin ucuna vardı, eğilerek ışıklı yere girdi, bacakları birden içinden yükselen korkunun etkisiyle büküldü. Owa onu tutmasa düşecekti.

«Kurtuldun artık. Koruyucular kutsal yere girmemize izin verdi.»

Bu sözler onu güçlendirdi. Hala titriyordu, soluması düzensizdi ama, çevresine bakınmayı başardı.

Dağın içindeki gizli bir vadiye girmişlerdi. Burası son derece düzgün bir yuvarlak tiyatroyu andırıyordu. Duvarları dimdik, yüzlerce metre

yüksekliğinde, koyu renkli. Şeytanca parıldıyordu. Sanki içerde yanan bir ateşin alevleri oynaşıyordu duvarlarda. Yukarısı ise gökyüzüne açıktı.

Boşluk en geniş yerinde belki bir mil çapında vardı. Günün bu saatinde henüz ışıklar tabana kadar varmıyordu. İçeriyi dolduran zarif ağaçlar serindi, üstlerini çiğ kaplamıştı. Centaine'e zeytin ağaçlarını hatırlatıyorlardı. Yaprakları solgundu. Dallarında kızılımsı sarı meyveler vardı.

Taban yokuş aşağı gidiyordu. Centaine, Hani'yi izleyerek ağaçların arasından geçti. Yerler dökülmüş meyvelerle doluydu.

Hani bir tanesini aldı, Centaine'e uzattı.

«Mongongo... çok iyi.»

Centaine alıp ısırdı, dişleri kocaman çekirdeğe çarpınca ağzından bir ses kurtuldu. Çekirdeğin çevresinde çok ince bir et tabakası vardı. Tadı buruk, hurma gibiydi ama onun kadar tatlı değildi.

Başlarının yukarısındaki dallardan tombul yeşil güvercinler gürültüyle uçuşmaya başladılar. Centaine burada pek çok kuşların, küçük hayvanların bulunduğunu anladı. Mongongo meyvelerini yemeye geliyor olmalıydılar.

«Tüm Hayat Yeri,» diye fısıldadı. Bu garip güzellikten etkilenmişti. Dik taş duvarlarla dipteki ağaçlığın çelişkisi inanılır gibi değildi.

Owa boşluğun orta yerine giden patikada hızla ilerliyordu.

Centaine onu izlerken, karşıki ağaçların arasında siyah bir volkanik kaya gördü. Simetrik koni biçimindeydi. Mihrap gibi tam orta yerindeydi boşluğun.

Onun da üzeri ağaçlarla kaplıydı. Uzun fil otları, mongongo ağaçları, kara volkanik taşların arasından fışkırıyordu. Kara suratlı kadife maymunlarından bir grup, ağaçlardan onlara laf atıyor, başlarını tehdit edercesine eğiyor, telaşlı ifadelerle suratlarını buruşturuyorlardı. Yavaş yavaş küçük tepeye yaklaştılar.

Centaine'le Hani, Owa'ya yetiştikleri zaman, Owa küçük tepenin yan tarafındaki bir yarığın karşısında durmaktaydı. Bir maden ocağının ağzına benziyordu burası. Centaine bakınca, yarıktan sonra dik bir yokuş başladığını gördü. Daha iyi inceleyebilmek için Owa'yı yana itti ama ihtiyar hemen onun kolunu yakaladı.

«Acele etme. Nam çocuk. Gerektiği gibi hazırlanmamız şart.» Onu yavaşça geriye çekti.

Biraz ilerde, kayalar arasında eskiden kalma bir San kamp yeri vardı. Dallardan barakalar kurulmuştu. Owa tahtaları dökülen bu kulübecikleri yıktı.

Kullanılmamış kulübeler yılan ve mikrop yuvası olurdu. İki kadın hemen taze otlarla yenilerini kurdular.

«Karnım aç.» Centaine dün geceden beri bir şey yememiş olduklarını hatırladı.

«Gel.» Hani onu meyve bahçesine soktu, torbalarını düşmüş mongongo meyveleriyle doldurdular, kampa döndüler. Hani ona meyvenin etinin çekirdekten nasıl ayrılacağını, sonra çekirdeğin iki taş arasında nasıl kırılacağını öğretti. İçinden kuru badem gibi bir şey çıktı. Bunlardan birkaç tane yediler, açlıklarını bastırmaya çalıştılar. Tadı cevizi andırıyordu.

«Bunları türlü türlü yiyeceğiz,» diye vaatte bulundu Hani.

«Her türlüsü değişik tatta olacak. Kızarmışı var, yapraklarla ezilmişi var, haşlanmışı var... öldürmenin yasak olduğu bu yerde tek besinimiz bu olacak.»

Yemeği hazırlarlarken Owa yeni bulduğu köklerle kamp yerine döndü, bir kenara çekildi, onları yalnız başına hazırlamaya koyuldu. Kabuklarını soyuyor, sevgili bıçağıyla her birini lokma lokma doğruyordu.

Karanlık basmadan yediler. Centaine bu çekirdek yemeğini çok doyurucu buldu. Karnı doyar doymaz, günün heyecanları tekrar canlandı. Kendini yorgun argın, yatacağı yere sürükledi.

Uyandığında capcanlıydı. İçinde açıklayamadığı bir heyecan vardı. San'lar kamp ateşi başında işe koyulmuşlardı bile.

O da katıldı, çember halinde oturdular. Owa sinirli bir beklenti içinde gibiydi. Her kelimeye bastıra bastıra konuştu. «Şimdi en gizli yere girme hazırlıklarımızı yapmalıyız. Sen arındırılmayı *kabul* ediyor musun, bilge nine?» Belli ki resmi bir soruydu bu.

«Kabul ediyorum, koca dede.» Hani iki elini birleştirip başını eğdi.

«Sen arındırılmayı kabul ediyor musun, Nam Çocuk?»

«Ediyorum, koca dede.» Centaine de aynı hareketi taklit etti. Owa başını salladı, kuşağındaki keseden bir boynuz çıkardı. Ucu delinmişti. İçine dün topladığı kök ve otların par çalarını doldurdu.

Ateşten kor halinde bir kömürü parmaklarıyla aldı, yanmaktan korunmak için sürekli kıpırdatarak boynuzun içine attı, eğilip üfledi. Otlar yanarken boynuzdan mavi dumanlar yükseldi.

Yanma düzenli hale gelince Owa ayağa kalktı, çömelmiş iki kadının arkasında durdu. Ağzını borunun delik ucuna dayadı, kuvvetle emdi, dumanı

onların üzerine doğru üfledi. Acı, tatsız bir kokuydu. Centaine'in boğazında bir yanma etkisi bıraktı.

Centaine itiraz eder gibi bir ses çıkardı, kalkmaya çalıştı ama Hani onu çekip tekrar oturttu. Owa duman çekip üflemeyi sürdürdü. Bir süre sonra Centaine kokudan o kadar tedirgin olmadığını gördü. Rahatladı, Hani'ye yaslandı. Yaşlı kadın kolunu onun omuzlarına sardı. Centaine yavaş yavaş kendini çok iyi hissetmeye başladığını gördü. Vücudu kuş gibi hafifti. Bu mavi dumanların arasında uçabilirdi isterse.

«Ah, Hani, kendimi çok iyi hissediyorum,» diye fısıldadı.

Çevresindeki hava duru, pırıl pırıldı. Görüşü keskinleşmiş, çevre sanki büyümüş, kayaların her çatlağı her oyuğu kristal gibi parlıyordu. Güneş ışığını garip bir biçimde yansıtmaktaydılar.

Owa'nın karşısında diz çöktüğünü gördü. Ona rüyadaymış gibi gülümsedi. Owa bir şey uzatıyordu. İki eliyle tutmuş, Centaine'e doğru uzatmaktaydı.

«Çocuk için,» dedi. Sesi çok uzaklardan geliyor, Centaine' in kulaklarında yankılar yapıyordu. «Doğum halısı. Bunu ona babası yapmalıydı ama o burada bulunamadı. Al, Nam çocuk. Al ve bunun üzerinde cesur bir oğul doğur.»

Owa eğildi, armağanı onun kucağına bıraktı. Bunun onca zaman üzerinde dikkatle çalıştığı antilop derisi olduğunu Centaine ancak o zaman anladı. Katlarını dikkatle açtı. Deri kazınmış, esnekleştirilmiş, yumuşatılmış, kumaş gibi olmuştu. Kürkünü okşadığında eline saten gibi geldi.

«Teşekkür ederim, koca dede.» Kendi sesi de uzaklardan geliyordu. Kulaklarında garip bir titreşim yaratmaktaydı.

«Çocuk için,» diye tekrarladı Owa. Sonra boynuzdan yine duman çekti.

«Evet, çocuk için.» Centaine başını sallarken başı sanki vücudundan ayrıymış gibi geldi. Owa mavi dumanları yavaşça onun yüzüne üfledi, Centaine kaçınmaya çalışmadı. Öne doğru eğilip onun gözlerinin içine baktı. Owa'nın göz bebekleri ufalmış, parlak birer noktacık olmuştu. İrisleri o kara bebekleri çevreleyen amber birer yelpazeydi. Centaine'i hipnotize ediyordu.

«Çocuğun hatırı için, bırak ruhuna huzur girsin.» Owa dumanların arasından konuşuyordu. Centaine onun dediklerinin olduğunu hissetti.

«Huzur,» diye mırıldandı. Benliğinin orta yerinde harikulade bir sükûnet vardı. Anıtsal bir sükûnet.

Zaman, mekan ve beyaz gün ışığı birbirine karışıp bir tek varlık oldular.

Centaine evrenin orta yerinde oturuyordu. Mutlulukla gülümsedi. Owa'nın şarkı söylediğini duydu, o tempoya uyarak yavaşça öne arkaya sallandı, kalbinin vuruşlarını, kanını damarlara pompalayışını duydu. Bebeği ta içinde hissetti. Dua eder gibi kıvrılmıştı. Derken inanılmaz bir şey oldu.

Onun minik yüreğinin tuzağa kısılmış bir kuş gibi attığını da duydu. Tüm benliğini harikulade bir duygu sardı.

«Arınmaya geldik,» diye şarkı söylüyordu Owa. «Tüm günahlarımız yıkansın diye geldik. Pişmanlık belirtmeye geldik.»

Centaine, Hani'nin elinin kendi avucuna süzüldüğünü duydu, başını yavaşça çevirdi, o sevgili yaşlı surata gülümsedi.

«Vakit geldi, Nam çocuk.»

Centaine postu omuzlarına çekti. Ayağa kalkmak hiç çaba gerektirmiyordu. Uçuyordu zaten. Hani'nin minik eli de elindeydi.

Tepenin yanındaki yarığa geldiler. Karanlıktı, yokuştu ama.

Centaine gülümseyerek girdi, ayaklarının altındaki kaba, volkanik kayaları hiç hissetmedi. Koridor bir süre inmeye devam etti, sonra düzlendi, doğal bir mağaraya açıldı. Owa'nın peşi sıra indiler.

Arkalarındaki yokuştan ve kubbe tepedeki birkaç küçük delikten ışık sızıyordu. Hava sıcak, nemli yapış yapıştı. Mağaranın içini bir uçtan bir uca dolduran yuvarlak havuzdan buhar bulutları yükselmekteydi. Kuvvetli bir kükürt kokusu vardı. Sular bulutlu bir yeşildi.

Owa kasık bağını kayalık yere bıraktı, adımını atıp havuza girdi. Su dizlerine ancak geliyordu ama ilerledikçe yükseldi, sonunda bir tek başı görünür oldu. Hani de çıplak olarak onu izledi. Centaine postu bir kenara bıraktı, eteğini açıp indirdi.

Su sıcaktı. Hemen hemen yakacak kadar sıcaktı hem de.

Termal bir kaynak vardı burada. Centaine sıcaktan pek rahatsız olmadı. Derine doğru yürüdü, diz çöktü, sular çenesine yükseldi. Havuzun dibi iri çakıl ve kum doluydu. Sular çevresinde dolaşıyordu. Akıntılar vardı. Tenini yoğuruyor, dipten yukarı çıkan köpük baloncukları yüzeye varınca top top duruyordu.

Owa'nın yavaşça şarkı söylediğini duydu ama buhar bulutları çevresine üşüşüp görüşünü engelledi.

«Nedamet getirmek istiyoruz,» diye şarkıya devam etti Owa. «Ruhları

gücendirdiğimiz için bağışlanmak istiyoruz...»

Centaine buhar bulutları arasında bir gölge gördü. Karanlık, maddesiz bir hayalet.

«Kimsin sen?» diye sordu, biçim katılaştı, gözler tanınacak hale geldi... diğer yerler bulanıktı... ama gözler, köpek balığına kurban ettiği ihtiyar denizcinin gözleriydi.

«Lütfen...» diye fısıldadı, «bağışla beni. Bebeğim içindi.

Lütfen günahımı bağışla.» Bir an için o hüzünlü, ihtiyar gözlerde bir anlayış ifadesi okur gibi oldu, sonra hayalet buharların arasında kayboldu, yerine yenileri geldi. Bir yığın unutulmuş anı, rüya yaratıkları... Centaine onlarla konuştu.

«Ah, Baba, keşke kuvvetim yetseydi, keşke Annemin yerini doldurabilseydim...»

Buharlar arasında San'ların sesini duydu. Onlar da kendi hortlaklarına, hayaletlerine, anılarına sesleniyorlardı. Owa yine oğullarıyla avlanıyor, Hani bebeklerini, torunlarını görüyor, onlara sevgi sözcükleri mırıldanıyordu.

«Ah, Michael!» Gözleri ne harikulade maviydi! «Seni sonsuzluğa kadar seveceğim. Evet, ah, evet, oğluna senin adını koyacağım. Söz veriyorum, sevgilim, o da senin adını taşıyacak.»

Havuzda ne kadar kaldığını bilemedi. Yavaş yavaş hayaletler ve anılar soldu, sonra Hani'nin ellerinin kendisini kıyıya doğru götürmekte olduğunu hissetti. Sıcak sular tüm gücünü emip tüketmiş gibiydi. Vücudu parlak tuğla rengindeydi. Çölde tenine oturmuş tozlar tüm gözeneklerinden boşalmıştı. Dizleri dermansız, lastik gibiydi.

Hani postu onun ıslak vücuduna sardı, kayalık yokuştan yukarıya çıkmasına yardım etti. Gece bastırmıştı bile. Mehtap gölgelerini ayaklarının dibine düşürecek kadar parlaktı. Hani onu kurdukları kulübeye götürdü, posta sıkıca sarıp sarmaladı.

«Ruhlar bağışladı,» diye fısıldadı. «Bu yolculuğu yaptığımıza memnun oldular. Bebeklerimi beni selamlamaya, bana bu haberi vermeye yolladılar. Rahat uyuyabilirsin, Nam çocuk. Artık günahın yok. Bu yer bizi iyi karşıladı.»

Centaine zihni karmakarışık durumda uyandı. Kendisine ne olduğunu anlayamıyordu. Nerede olduğundan bile pek emin değildi. İlk birkaç saniye, kendini Mort Homme'daki odasında sandı. Anna'yı başucunda görür gibi oldu.

Sonra altındaki sert otları, taşları hissetti, sarındığı derinin kokusunu aldı, peşinden de sancı bir daha geldi. Sanki bir pençe vücudunun alt tarafını yakalamış, zalimce sıkıyordu. Eziyordu onu. İstemeyerek bir çığlık attı, iki büklüm oldu, elleri karnına sarıldı.

O sancıyla gerçek de bilincine geri döndü. Zihni durulaştı, keskinleşti, dünkü hayallerden eser kalmadı. Ne olup bittiğini anlamıştı. Sıcak suların ve ilaçlı dumanların bu işi çabuklaştırdığını sezgileriyle biliyordu.

«Hani!» diye seslendi, yaşlı kadın alacakaranlıkta ortaya çıktı. «Başlıyor!»

Hani onun ayağa kalkmasına yardım etti, postu topladı.

«Gel,» diye fısıldadı. «Yalnız kalabileceğimiz bir yere gidelim.»

Hani yeri daha önceden seçmiş olmalıydı. Centaine'i dosdoğru yakındaki bir kovuğa götürdü. Mağaranın ağzını mongongo ağaçları kapıyordu. Fostu ağaçların gerisine serip Centaine'i üzerine yatırdı. Kendisi başucuna diz çöktü, branda eteği çıkardı, hızlı, güçlü parmaklarıyla acele bir muayene yaptı, sonra topukları üzerine oturdu.

«Yakın, Nam çocuk... çok kalmadı artık,» diye mutlu mutlu gülümsedi Centaine tam cevap verecekken yeni bir sancı gelip sesini kıstı.

«Bak, bebek sabırsız,» diye başını salladı Hani.

Kasılma geçti, Centaine soluk soluğa yattı. Ama daha derin nefes almaya fırsat bulamadan bir yeni kasılma hissetti.

«Ah, Hani, elimi tut... lütfen! Lütfen!»

«Vücudunun derinliklerinde bir şey patladı, sıcak sular boşaldı, bacaklarından süzüldü.

«Yakın... artık çok yakın,» diye güvence verdi Hani. Centaine'den bir çığlık daha kurtuldu.

«Geliyor, Hani!»

«Kalk ayağa,» dedi Hani ona. «Şimdi sen yardım etmelisin ona. Ayağa kalk. Sırtüstü yatarsan bebeğe yardım edemezsin!» Centaine'i çömelir duruma getirdi. Ayakları ve dizleri açıktı. İçini boşaltırkenki doğal pozdu bu.

«Ağacı tut, kendini dengele,» dedi Hani telaşla. «Tamam!»

Centaine'in ellerini yakındaki ağacın kabuğuna kendi götürmüştü. Centaine inledi, alnını ağaca yasladı.

«Haydi!» Hani onun arkasına diz çöktü, Centaine'in vücuduna incecik

kollarını sardı.

«Ah, Hani...» Centaine'in çığlığı çok yükselmişti.

«Evet! Onu dışarı itmene yardım edeceğim.» Kollarını sıkarken Centaine doğal olarak ıkındı. «İt, Nam çocuk... hızlı! Hızlı! İt!» Hani karın kaslarının demir gibi sertleştiğini hissediyordu.

Karnında katı bir engel, bir barikat vardı. Centaine ağaca sarılıp zorlandı, inledi... derken engelin biraz kıpırdadığını hissetti, sonra bir daha sertleşti.

«Hani!» diye bağırdı, ince kollar onu tekrar sıktı, yaşlı kadın da onunla birlikte inledi, ikisi beraber zorlandılar. Hani'nin çıplak vücudu Centaine'in kavislenmiş sırtına dayanıyordu. Yaşlı kadının gücü elektrik akımı gibi ona da geçmekteydi.

«Bir daha, Nam çocuk,» diye mırıldandı Hani onun kulağına. «Yaklaştı, çok yaklaştı. Şimdi! Nam çocuk, it, hızlı it!»

Centaine tüm kuvveti ve iradesiyle ıkındı. Çeneleri kenetlenmişti. Dişlerinin çatlayacağını sandı. Gözleri yuvalarından uğrar gibi oldu. Sonra içinde bir şeyin yırtıldığını hissetti, yakıcı bir acı duydu, ama acının arasında bir kasılma daha başladı.

Kıpırdadı, sonra bir geçiş oldu. Çok kocaman bir şey, imkansız bir biçimde Centaine'den dışarıya doğru kaydı, aynı anda Hani'nin eli onun kalçalarının altına uzandı, çıkanı karşılamak, korumak üzere vaziyet aldı.

Sancılar mucizevi bir biçimde yokoldu, Centaine'i titremeler içinde, ateşle yanarak, terleri boşalarak, yalnız bıraktı.

Hani'nin kolları açıldı. Centaine devrilmemek için ağacın gövdesine sarıldı, içine uzun soluklar çekti.

O sırada sıcak, ıslak, kaygan bir şeyin ayakları arasında kıpırdandığını duydu, ağacı iterek geriledi, aşağıya baktı. Vücudundan dışarıya parlak et boruları sarkıyordu hala. Onların dolaşıkları arasında da bebek, postun üzerinde, içine kan karışmış bir sıvı içinde yatmaktaydı.

Küçüktü. Centaine şaşırdı bu kadar küçük olmasına. Kolları, bacakları geriliyor, spazmodik yakalama, tekmeleme hareketleri yapıyordu. Yüzü öteye dönüktü ama ufacık, biçimli kafası ıslak siyah buklelerle kaplıydı. Başına yapışmıştı bukleler.

Hani'nin elleri oraya uzandı, bebeği aldı. Centaine onu göremeyince içinde korkunç bir kayıp duygusu hissettiyse de itiraz edemeyecek kadar bitkindi.

Hani çocuğu alınca göbek borusunun gerilip kıvrıldığını duydu, sonra birden öfkeli bir bağırtı koptu! Bu ses Centaine'i ta yüreğinden yaraladı.

Derken koroya Hani'nin kahkahası da katıldı. Centaine ömründe böyle sevinç sesi duymamıştı.

«Dinle şunun sesini, Nam çocuk! Aslan yavrusu gibi kükrüyor!»

Centaine sarsak bir hareketle olduğu yerde döndü. İçinden sarkan ip gibi borular hareketini engelliyordu. Onu hala bebeğe bağlamaktaydı o borular. Bebek Hani'nin ellerinde kıpır kıpırdı. Sırılsıklam, ama meydan okuyan bir bebekti. Suratı öfkesinden kıpkırmızı, arı sokmuş gibi gözleri sımsıkı yumuluydu.

Bir tek o dişsiz, pembe ağzı açıktı. Avaz avaz bağırıyordu.

«Oğlan mı Hani?» diye soludu Centaine telaşla.

«Evet, tabii,» diye güldü Hani. «Elbette oğlan.» İşaret parmağının ucuyla minik penisi gıdıkladı. Penis öfkeyi onaylanmasına dikildi. Hani'nin dokunması sidiğin fiskiye gibi fışkırmasına yol açtı.

«Bak! Bak!» diye güldü Hani. «Bu dünyanın üstüne işiyor. Tanık olun, ey bu yerin ruhları! Bugün burada gerçek bir aslan doğdu.»

Kırmızı suratlı bebeği Centaine'e uzattı.

«Gözlerini, burnunu temizle,» diye emir verdi. Centaine zaten anne kediler gibiydi. Talimata ihtiyacı yoktu. Göz kapaklarından, burun deliklerinden, ağızdan tüm pıhtıları yaladı.

Hani bebeği tekrar aldı, ustalıkla tutarak göbek borusunu mongongo iplikleriyle bağladı, sonra kemik bıçağıyla çabucak kesti. Borunun ucunu hemen ilaç niteliğindeki yapraklara sürttü, kıvırıp bebeğin göbeğine bir deri bantla bağladı.

Centaine postun üzerinde kendi kanı ve vücut sıvıları arasında oturmuş, onun yaptıklarına pırıl pırıl gözlerle bakıyordu.

«Şimdiii!» Hani memnun memnun başını salladı. «Artık memeye hazır.» Onu Centaine'in kucağına koydu.

Centaine'le bebeğin tanıştırılmaya pek ihtiyaçları yoktu. Hani, Centaine'in meme başını sıktı, beliren süt damlasını bebeğin dudaklarına değdirdi, bebek kene gibi sarıldı, gürültülü bir tempoyla emmeye koyuldu. Centaine birkaç saniye boyunca, bu emişe paralel olarak rahminde kasılıp gevşemelerin yer almasına şaşırdı ama, inanılmaz eserini seyrederken bu duygu çabucak

kayboldu.

Bebeğin yumruğunu yavaşça açtı, minik parmakların kusursuzluğunu hayran hayran baktı, inci gibi tırnakları inceledi.

Her biri pirinç tanesi kadardı. Bebek parmağını sımsıkı kavrayınca şaşırdı. Sanki yüreği de birlikte sıkılıyordu. Onun ıslak saçlarını okşadı. Saçlar kurumaya başlamış, bukleler dikleşiyordu. Tepesindeki ince membranın altında nabız atışlarını görmek bir kere daha şaşırttı genç anneyi.

Bebek emmeyi kesti, onun kollarında hareketsiz yattı. Centaine onu memesinden uzaklaştırıp yüzüne bakabildi. Gülümsüyordu bebek. Şiş gözleri dışında yüzü çok biçimliydi. Gördüğü başka yeni doğmuşlar gibi ezik, lastiksi değildi. Alnı geniş, burnu iriydi. Michael'ı düşündü... yoo, bununki Michael'ın burnundan daha küstah bir burundu... birden aklına General Sean Courtney geldi.

«Tamam işte!» diye yüksek sesle güldü. «Gerçek bir Courtney burnu!»

Bebek kasıldı, ağzından ve poposundan gazlar çıkardı, dudaklarının köşesinden biraz süt sızdı, hemen tekrar memeyi aranmaya başladı. Başını bir sağa, bir sola çeviriyordu. Centaine onu öbür koluna aldı, meme başını ağzına uzattı.

Hani karşısına çömelmiş, dizleri arasında uğraşıp durmaktaydı. Plasenta çıkarken Centaine biraz yüzünü buruşturdu.

Hani onu fil kulağı yapraklarına sardı, ağaç lifleriyle bağladı, eline alıp ağaçlar arasında uzaklaştı.

Döndüğünde çocuk Centaine'in kucağında uyumuştu. Bacakları açık, göbeği balon gibi şişti.

«İznin varsa Owa'yı getireceğim,» dedi Hani. «Doğum seslerini duymuş olmalı.»

«Evet, tabii, hemen getir onu.» Centaine ihtiyar adamı unutmuştu. Şimdi eserini ona göstereceği için büyük bir sevinç duyuyordu.

Owa çekingen adımlarla yaklaştı, kadınların doğum sırrına karşı doğal erkek utancını gösterdi.

«Yaklaş, koca dede,» diye cesaret verdi Centaine ona. Owa yaklaştı, uyuyan çocuğa ciddi bakışlarla baktı.

«Nasıl buldun?» diye sordu Centaine. «Avcı olabilecek mi? Owa gibi cesur ve becerikli olabilecek mi?»

Owa ancak olağanüstü zamanlarda yaptığı biçimde dilini damağında şaklattı. Sanki söyleyecek kelime bulamıyordu. Yüzü bir buruşuklar ağıydı. Japon köpeklerini hatırlatıyordu. Birden bebek güçlü bir tekme savurdu, uykusunda bağırdı, ihtiyar adam kontrolsuz gülmelere kapıldı.

«Bir daha görebileceğimi sanmazdım,» diye mırıldandı, uzanıp pembe ayağı ovucuna aldı.

Çocuk bir tekme daha savurunca Owa dayanamadı, ayağa fırlayıp dansetmeye koyuldu. Sıçrıyor, ayağını yere vuruyor, annenin çevresinde dönüyordu. Hani, üç tur boyunca dayandı, sonra oda fırladı, kocasıyla birlikte dansetti. Ellerini onun kalçalarına dayayıp peşinden gidiyor, dışarı uzattığı kalçasını sallıyor, Owa'nın şarkısına katılıyordu.

Attığı oklar yıldızlara ulaşacak

İnsanlar onun adını andıkça

Ta uzaklardan duyulacak...

Hani de aranameye katıldı:

...Ve nereye giderse

Tatlı suyu bulacak

Tatlı suyu bulacak.

Owa bir çığlık atıp bacaklarını savurdu, omuzlarını titretti.

Keskin gözü avı hemen görecek

Başkaları görmezken

Kayalarda bile kolayca iz sürecek

...Ve tatlı suyu bulacak...

Nerede kamp kursa,

Tatlı suyu bulacak...

Geceleri kamp ateşi başında

Onun yürüdüğünü gören

En güzel kızlar gülümseyecek...

Hani tekrar katıldı:

Ve nereye giderse,

Tatlı suyu bulacak

Tatlı suyu bulacak.

Çocuğu kutsuyorlardı. San'ların inandığı tüm hazineleri diliyorlardı ona. Centaine onlara duyduğu sevgiden yüreğinin yarılacağım hissetti.

Sonunda ihtiyarlar artık şarkı söyleyip dansedemez hale gelince Centaine'in karşısına diz çöktüler.

«Bebeğin ninesiyle dedesi olarak ona bir isim vermek istiyoruz,» dedi Hani utanarak. «İzin var mı?»

«Söyle, koca nine, söyle, koca dede.»

Hani kocasına baktı, o cesaret verircesine başını salladı.

«Çocuğa Şasa adını vermek istiyoruz.»

Centaine bu büyük onuru anlayınca gözlerine yaşlar doldu. Onu San evrenindeki en değerli, en hayat verici varlığın adıyla onurlandırıyorlardı.

«Şasa mı? Tatlı su mu?»

Gözlerini kırpıştırarak yaşları yok etmeye çalıştı, onlara gülümsedi.

Alçak sesle, «Bu çocuğa Michael Şasa de Thiry Courtney adını veriyorum,» dedi. İki ihtiyar sırayla uzanıp bebeğin gözlerine, ağzına dokundular, onu kutsadılar.

Kükürtlü, mineralli yeraltı sularında olağanüstü nitelikler vardı. Centaine her gün öğle ve akşam saatlerinde o sıcak suya giriyordu. Doğum izleri mucizevi bir biçimde yok olmaktaydı. Tabii aslında sağlık durumu da mükemmeldi. Vücudunda bir dirhem fazla yağ veya et yoktu. Şasa'nın inceliği ve doğumun öyle kolay olması da bunun sonucuydu. Hem zaten San'lar doğum olayına doğal bir olay olarak bakıyorlardı. Hani, Centaine'i nazlamıyor, kendisine hasta veya sakat muamelesi yapmasına izin vermiyordu.

Genç, esnek ve iyi çalıştırılmış kaslar çabucak eski güçlerini kazandılar. Karnı hiçbir zaman fazla gerilmemiş olduğu için çatlağı falan yoktu. Çabucak ufaldı, eski haline döndü.

Yalnızca memeleri şişti. İçleri süt doluydu. Şasa o sütleri doya doya emiyor, yağmur sonrasındaki çöl bitkileri gibi hızla büyüyordu.

Sonra bir de havuzun suyu vardı.

«Gariptir,» dedi Hani ona. «Süt veren anneler bu sudan içince, çocuklarının kemikleri kaya gibi sağlam, dişleri pırıl pırıl olur. Bu da burayı koruyan ruhların bir himmeti.»

Öğle vakti güneş tepedeki delikten içeriye dolarken Centaine suya girmeye bayılıyordu. Tam ışığın vurduğu yere yüzüyor, hep ışık halkasını izliyor, onun içinde kalıyordu.

Yeşil sulara çenesine kadar gömülüp Şasa'nın çıkardığı uyku seslerini dinliyordu. Onu antilop postuna sarıp havuzun kenarına bırakıyor, başını çevirdiği anda görebileceği bir yere koyuyordu.

Havuzun dibi çakıl doluydu. Onlardan bir avuç alıp kaldırdı, ışığa tuttu. Bundan büyük zevk aldı. Taşlar garip ve güzeldi. Damarlı agat'tı bunlar. Kırlangıç yumurtası boyunda, suyun cilalamasıyla düzleşmişlerdi. İçlerinde kırmızı ve mavi çizgiler parlıyordu. Ya da sarı, pembe, bordo gölgeler oluşuyordu. Siyah oniks'den kaplan gözüne kadar her renkte olanı vardı.

«Hani'ye bir kolye yapayım. Şasa'dan ona bir teşekkür!»

Taşların en güzellerini, biçimi en değişik olanlarını toplamaya başladı.

«Kolyeye bir orta taşı bulmam gerek,» diye karar verdi, bir avuç daha çakıl alıp sıcak, yeşil sularda yıkadı, sonra güneş ışığında inceledi ve tam aradığını buldu.

Renksiz bir taştı. Su gibi duruydu. Ama gün ışığını yakaladığı anda içinde tutsak bir gökkuşağı beliriyordu. Centaine o gün suda tembel bir saat geçirdi, taşı elinde evirip çevirdi, ışığın aldığı şekillere baktı, gözlerini taşın derinliklerine dikti, ışığın orada patlayıp dağılmasını seyretti. Fazla büyük değildi taş.

Ama simetrikti. Çok yüzeyli bir kristaldi. Kolyenin orta taşı olarak üstüne yoktu.

Hani'nin kolyesini büyük bir dikkatle planladı, Şasa meme emerken o saatlerce onunla uğraştı, çakılları sıraladı, bozup yeni baştan sıraladı, sonunda en çok hoşuna giden biçimi buldu.

Ama yine de tam tatmin olmamıştı. Renksiz orta taşı o kadar parlaktı ki, öteki taşların hepsini mat ve silik gösteriyordu.

Buna aldırmadan taşları ipe geçirmek üzere delmeye girişti ama bu noktada karşısına büyük sorunlar çıktı. Taşlardan bir ikisi yumuşaktı. Israrlı çabalar sonucu onları delmeyi başardı. Diğerleri ise gevrekti. Kolayca parçalanıyorlardı. Beri yandan bazıları çok fazla sertti. Özellikle o parlak kristal, en zorlu çabalara bile karşı koydu, düzinelerce kemik aleti kırıp hala beresiz kalakaldı.

Centaine, Owa'dan yardım istedi. Owa onun ne yapmaya çalıştığını anlayınca çocuksu bir hevese kapıldı. Denemelere giriştiler, defalarca başarısızlığa uğradılar, sonunda sert taşları delmeksizin yandakilere yapıştırma yolunu buldular. Tutkal olarak akasya reçinesi kullanıyorlardı. Centaine kolyeyi biraraya getirmeye başladı, bu işi yaparken Owa'yı sıkıntıdan ve sabırsızlıktan patlattı Ellli boy ipliği ıskartaya çıkarmıştı.

«Bu fazla kalın,» diyordu. Ya da, «Bu yeterince sağlam değil,» diye sızlanıyordu. Owa kendi silah ve alet yapımında da kusursuzluğa önem veren biri olduğundan, sorunları çok ciddiye almaktaydı.

Sonunda Centaine kendi branda eteğinden bir şerit yırttı, onun ipliklerini sanseverya lifleriyle birlikte büküp kolyenin ipliğini yaptı. Bu seferki ikisini de tatmin edecek kadar ince ve sağlam olmuştu.

Kolye sonunda bittiği zaman Owa'nın duyduğu mutluluk çocuk doğurmaktan geri kalmıyordu. Bu işi sanki baştan sona o düşünmüş, o planlamıştı. Ama ortaya çıkan esere Centaine bile hayranlık duydu.

«Sandığımdan daha güzel duruyor,» dedi Owa'ya. Fransızca konuşuyor, kolyeyi kaldırıp ışığa tutarak taşlara tek tek bakıyordu. «Pek Mösyö Cartier'nin işi kadar iyi sayılmaz!» Babasının annesine düğün armağanı olarak verdiği, kendisinin de doğum günlerinde taktığı kolyeyi hatırlamıştı. «Ama bu yaban diyarında bir yaban kızının eseri olarak hiç de fena değil!»

Sunma işini küçük bir tören haline getirdiler. Hani amber bir heykel gibi bağdaş kurup sırıttı, Centaine ona bu kadar iyi bir büyükanne olduğu için teşekkür etti, San'ların en iyi ebesi olduğu için şükranlarını sundu, ama armağanı ihtiyar kadının boynuna taktığında, kolye o ufacık, buruşuk vücuda biraz ağır geldi.

Hani kolyeyi sevgiyle okşarken, «Hah, koca dede... sen o çakınla o kadar gurur duyuyorsun ama, bunun yanında o solda sıfır kalır!» dedi. «Bu gerçek bir armağan. Şuraya bak bir!

Ayla yıldızlan boynumda taşıyorum!»

Kolyeyi boynundan çıkarmayı reddetti. Göğüs kemiğinden aşağılara sarkıyor, elindeki değneğe dolanıp duruyordu. Mongongo meyvelerini toplamak için çömeldiğinde, ateş yakmaya eğildiğinde, bacaklarının arasından yerlere sallanmaktaydı. Gece uyurken bile onu omzunun üzerine atıp uyuyordu. Centaine kendi yatağından ona ne zaman baksa, kolyenin parıltısıyla karşılaşıyordu. O minik vücudu yere doğru çekiyormuş gibi bir hali vardı

taşların.

Centaine kolyeyle uğraşmayı bitirdikten sonra, doğum yorgunluğundan da artık kurtulmuş olduğundan, günler ona fazla uzun ve tekdüze gelmeye başladı. Çevredeki kayalar tutsak ediyordu sanki onları. Bir zindandı burası.

Günlük hayatlarında fazla bir şey gerekmiyordu. Şasa annesinin kalçasında, ya da sırtında bağlı olarak uyuyor, onun düşmüş meyveleri toplamasına, yakacak dal derlemesine engel olmuyordu. Derken ay halleri de başladı, düzene girdi. Centaine depoladığı enerjiyi harcama yolları bulmak istedi.

Apansız depresyonlara gömülüyor, Hani'nin masum çene çalışları bile sinirine dokunuyor, bebeğini alıp tek başına uzaklaşıyordu. Bebek uyurken onu kucağına yatırıyor, onunla Fransızca, ya da İngilizce konuşuyordu. Ona babasını anlattı. Sonra şatoyu, Bulut'u, Anna'yı, General Courtney'i anlattı. Yönsüz melankolisinin getirdiği tüm anıları aktardı ona. Bazen geceleri, uyuyamadığı zamanlar, yattığı yerde kendi kafasının içindeki müziği dinliyordu. Aida'nın ezgileri, Mort Homme köylülerinin savaş şarkıları tekrar tekrar geçmekteydi kafasından.

Aylar böylece geçti, çölde iklimler, mevsimler birbirini izledi. Mongongo ağaçları çiçek açtı, yeniden meyve verdi. Derken bir gün Şasa dizleri ve elleri üzerinde doğruldu, çevresini ilk defa keşfetmek istedi. Ama Centaine'in ruhsal durumu mevsimlerden daha değişkendi. Şasa'dan ötürü duyduğu sevinç, yanındaki ihtiyarlara duyduğu sevgi, kendini bu vadide ömür boyu tutuklu hissetmenin getirdiği kara bunalımlarla sık sık yer değiştiriyordu.

Yaşlı San'ların hayatlarına nasıl düzen verdiklerini görünce, «Onlar buraya ölmeye gelmiş!» dedi kendi kendine. «Ama ben ölmek istemiyorum... yaşamak istiyorum, yaşamak istiyorum!»

Hani onu keskin gözlerle izliyordu. Vaktin geldiğini anladığı zaman Owa'ya, «Yarın Nam çocukla ikimiz vadiden çıkıyoruz,» dedi.

«Neden, koca nine?» Owa şaşırmış gibiydi. Burada son derece mutluydu. Henüz gitmeyi hiç düşünmemişti.

«Bize ilaç gerek. Değişik yiyecek gerek.»

«Bunlar koruyucuların tünelinden geçmeye değmez.»

«Şafak karanlığında, arılar uykuluyken geçer, akşam çok geç döneriz... hem koruyucular bizi kabul etti zaten.»

Owa yine itiraz etmeye çalıştı ama Hani onun sözünü kesti. «Bu şart, koca

dede. Erkeklerin anlayamayacağı bazı şeyler de vardır.»

Tıpkı Hani'nin tahmin ettiği gibi, Centaine bu gezi konusunda büyük heyecan duydu. Kararlaştırdıkları saatten çok önce Hani'yi sarsarak uyandırdı. Arılar tünelinden sessizce süzüldüler. Şasa'yı sırtına sımsıkı bağlamıştı. Torbasını omzunda taşıyordu. Dar vadiden geçip çölün sınırsız boşluğuna çıktığında, kendini sınıftan kurtulmuş bir öğrenci gibi hissetti.

Bu keyfi öğlene kadar sürdü. Hani ormandan geçerken boyuna neşeyle çene yarıştırıyordu. Bir yandan gerekli gördükleri kökleri buluyor, kazıyor, torbalarına atıyorlardı.

Öğle sıcağı bastırınca bir akasya gölgesi buldular. Centaine bebeği emzirirken Hani gölgeye kıvrılıp kediler gibi uyudu. Şasa'nın karnı doyunca Centaine ağacın gövdesine yaslandı, o da uyuklamaya başladı.

Nal sesleri, at homurtularıyla uyandı. Gözlerini açtı, hiç kıpırdamadı. Arkalarından esen rüzgar, ovaya inen zebra sürüsünün seslerini getirmekteydi. Bele kadar yükselen otlar arasında uyuyanları görememiş, sokulmuşlardı zebralar.

En azından yüz hayvan vardı sürüde. Yavruların bacakları vücutlarına göre fazla uzundu. Henüz üstlerinde kesin desenler oluşmamıştı. Analarına yakın geziyor, dünyaya, korkulu gözleriyle bakmıyorlardı. Büyükler birbirini kovalarken adımları daha bir güvenliydi. Centaine onlara baktıkça Bulut'un taylık dönemini hatırladı. Soluk almaya korkarak onları keyifle seyretti. Daha da yaklaştılar. Uzansa, önünden geçen yavrulardan birine dokunabilecekti.

Kendini anlaşılmaz bir biçimde duygulanmış hissetti. Karşısında genç bir erkek zebra, dişisiyle flört ediyor, burnunu onun kuyruk altına sürüyor, dişi namusuna dokunulmuş gibi çığlık atarak şahlanıp ön ayaklarıyla ona vurmaya çalışıyordu.

Sonunda kısrak boyun eğdi, erkek onu koklarken hareketsiz durdu. Centaine kendi vücudunun bir beklentiyle kasıldığını hissetti. Hayvanlar karşısında birleştiğinde iki dizini birbirine hızla bastırdı.

O gece sıcak su havuzunun yakınındaki yatağında, rüyasında Michael'ı gördü. Kuzey tarlasındaki ambardaydılar. Uyandığında büyük bir yalnızlık hissetti. Şasa'yı emzirirken bile bu duygusu dinmedi.

Sıkıntısı devam ediyor, vadinin duvarları onu boğuyordu.

Soluk alamıyormuş gibi hissediyordu kendini. Yine de Hani'yi ikinci bir

geziye razı edebilmesi için aradan dört koca gün geçmesi gerekti.

Dışarıya çıktıklarında Centaine yine zebra sürüsünü aradıysa da, bu sefer orman garip biçimde bomboştu. Karşılaştıkları yaban hayvanları sinirliydi. Onları ta uzaktan görünce bile irkiliyor, hemen kaçıyorlardı.

«Bir şey var,» diye mırıldandı Hani öğlende dinlenirlerken.

«Ne olduğunu bilmiyorum ama, hayvanlar do seziyor. Ben tedirgin oluyorum. İçeriye dönelim, Owa'yla konuşayım. O böyle şeyleri benden daha iyi anlar.»

«Ah, Hani, daha gitmeyelim,» diye yalvardı Centaine. «Biraz daha kalalım. Kendimi öyle özgür hissediyorum ki!»

Hani, «Burada olup bitenden hoşlanmıyorum,» diye direndi.

«Arılar!» Centaine'e apansız ilham gelivermişti. «Karanlık olmadan tünelden geçemeyiz...» Hani homurdandı, kaşlarını çattı ama sonunda razı oldu.

«Sen yine de büyük sözü dinle,» deyip duruyordu. «Burada bir terslik var. Kötü bir şey var...» Havayı kokladı. Öğle molasında ikisi de uyuyamadılar.

Şasa meme emer emmez Hani onu aldı.

«Nasıl da büyüyor!» diye fısıldadı. İri kara gözlerinde bir hüzün vardı. «Keşke onu büyümüş görebilseydim. Mopani ağacı gibi koskocaman, kuvvetli!»

«Göreceksin, koca nine,» diye gülümsedi Centaine. «Onu büyümüş görecek kadar yaşayacaksın.»

Hani onun gözlerine bakmadı. «Siz gideceksiniz. İkiniz de. Çok kalmadı. Bunu seziyorum. Kendi insanlarınıza gideceksiniz Gidince de, bu ihtiyar kadının hayatında başka hiçbir şey kalamayacak.»

«Hayır, koca nine.» Centaine uzanıp onun elini tuttu. «Belki bir gün gitmek zorunda kalabiliriz. Ama yine sana döneceğiz. Bu konuda sana söz veriyorum.»

Hani yavaşça elini ondan kurtardı, yüzüne bakmadan ayağa kalktı. «Sıcak geçti,» dedi.

Dağa doğru ilerlediler. Ormandan ayrı ayrı, mesafeli geçiyor, birbirlerini ancak görebiliyorlardı. Yalnızca çalılar sıklaştığı zaman yaklaşıyorlardı birbirlerine. Centaine her zamanki gibi yine uyuyan bebeğiyle konuşmaktaydı. Fransızca konuşuyor, onun kulağını o dilin sesine alıştırmaya çalışıyor, bir yandan da kendi egzersiz yapmış oluyordu.

Yamaç eteklerine vardıklarında Centaine yerde taze zebra izleri gördü. Derin oyulmuş izlerdi. Hemen önündeki yumuşak topraktaydı. Hani'nin eğitimiyle keskin bir gözlem yeteneği edinmişti artık. Owa da ona izleri kolayca okuyup yorumlamasını öğretmişti. Bu izlerde onu şaşırtan bir şey vardı. Yanyana gidiyorlardı. Sanki bu izi bırakan hayvanlar yanyana, yular yulara tutturulmuştu. Şasa'yı öbür kalçasına aldı, izleri, daha yakından incelemek üzere döndü.

Çocuğu korkutan bir şaşkınlıkla irkildi, çocuk bir çığlık attı. Centaine duyduğu şoktan felç olmuştu. İzlere bakıyor, ne görmekte olduğunu henüz bilinçlendiremiyordu. Derken anladı ve sendeledi. Yaban hayvanlarının telaş nedeni böylece belli oluyor, Hani'nin tehlike önsezileri de aydınlanıyordu. Titremeye başladı. Aynı anda içi sevinçle doldu. Zihni karmakarışık, heyecan içindeydi.

«Şasa,» diye fısıldadı. «Bunlar zebra izi değil.» Bu izlerin uçlarında hilal biçiminde çelik yeri vardı. «Atlılar, Şasa. Nallı atlara binen uygar adamlar!» İnanılmaz bir şeydi bu! Burada, çölün ortasında!

İçgüdüsel bir hareketle eli şalına uçtu. Şalın önü açılmış, bir göğsü dışarı fırlamıştı. Hemen örtündü, çevresine korku dolu gözlerle bakındı. San'ların yanında çıplaklığı doğal kabul etmeye başlamıştı o da. Oysa şimdi eteğinin oyluklarında iyice kısaldığını farketti, utandı.

İzler sanki onu işaret eden suçlayıcı parmaklarmış gibi uzaklaştı onlardan.

«İnsan... uygar bir insan,» diye tekrarladı. Birden Michael'ın hayali gözlerinin önünde belirdi. Tekrar ilerledi, izin başına çömeldi, dikkatle baktı. Elini uzatıp dokunmaya cesareti yoktu. Belki seraptı, dokununca kaybolurdu...

Çok yeni izlerdi.

«Bir saatlik, Şasa. Buradan bir saat önce geçmişler. Daha eski olamaz.»

Atlılar atlarını tutmuş, yürüyerek geçmişlerdi. Hızları saatte beş milden fazla değildi.

«Şu arıda beş millik yolda uygar bir insan var, Şasa.»

Ayağa fırladı, elli adım kadar koştu, tekrar durup çömeldi. Eskiden olsa dünyada göremezdi bunu. Owa'nın dersleri sayesinde böyle ustalaşmıştı. Gözleri o yabancı madeni ışığı hemen farketti. Baş parmak tırnağından büyük değildi. Bir kuru ot kümesinin üzerine düşmüştü.

Eğilip aldı, avucuna koydu. Bir pirinç düğmeydi. Askeri amblemli bir

düğme. Deliğinde kopmuş ipliği hala sallanıyordu.

Centaine ona paha biçilmez bir mücevhere bakar gibi baktı. Üzerinde tek boynuzlu bir atla bir antilop vardı. Alttaki şeritte bir slogan yazılıydı.

«Ex Unitcte Vires,» diye yüksek sesle okudu. Aynı düğmeleri General Sean Courtney'in üniformasında da görmüştü ama onunkiler pırıl pırıl cilalıydı. «Birliğin Kuvvetinden.» Güney Afrika Birliği askeri üniforması.

«Bir asker, Şasa! General Courtney'in adamlarından biri!»

O sırada uzaktan bir ıslık duyuldu. Hani çağırıyordu. Centaine firladı, kararsız duraladı. İçinden olanca hızıyla askerlerin peşinden koşmak geliyordu. Onlara yalvarmak, kendisini tekrar uygarlığa götürmelerini istemek geliyordu. Hani tekrar ıslık çalınca dönüp baktı.

San'ların tüm yabancılardan ne kadar korktuklarını biliyordu. İki ihtiyar ona sık sık çeşitli eziyet ve işkence hikayeleri anlatmışlardı. «Hani bu izleri görmemeli.»

Elini gözlerine siper yaptı, izlerin gittiği tarafa özlemle baktı. Mopani ağaçlarının arasında hiçbir kıpırtı yoktu. «Bizim onları izlememize engel olmaya çalışacak, Şasa. O da, Owa da bizi durdurmak için ellerinden geleni yapacaklar. Nasıl bırakabiliriz ihtiyarlarımızı? Ama bizimle de gelemezler. Büyük tehlikelerle karşılaşırlar o zaman...» Bir türlü karar veremiyordu. «Bu fırsatı kaçırmak da olmaz. Belki de tek...»

Hani bir ıslık daha çaldı. Bu sefer daha yakından geldi.

Centaine onun ufak tefek cüssesini ağaçlar arasında gördü.

Yaklaşıyordu. Avucu bir suçluluk duygusuyla pirinç düğmenin üzerine kapandı, onu gizlice torbasına attı.

«Hani izleri görmemeli,» diye tekrarladı, çabucak yukardaki kayalara baktı, döndüğünde bu yeri bulmak üzere ezberledi, sonra dönüp yaşlı kadını karşılamak üzere koştu, onu döndürdü, gizli vadiye yürüttü.

O gece her zamanki kamp işlerini yaparlarken Centaine heyecanını zor sakladı. Hani'nin sorularına dalgın cevaplar verdi durdu. Yemeklerini yediler. Afrika'nın acele bastıran karanlığı gelir gelmez Centaine hemen uyumak istiyormuş gibi yatağına çekildi, postu çekip bebeği de, kendisini de örttü. Hareketsiz yatıyor, soluğunu ayarlamaya çalışıyordu ama, karar vermeye çalışırken yine de kaygılıydı.

Atlıların kim olduğunu anlama olanağı yoktu. San'ların hayatını tehlikeye

sürüklememeye de kararlıydı. Buna karşılık, kendisi o izleri sürmek zorundaydı. O izler onun tek kurtuluş umuduydu. Kendi dünyasına ancak böyle dönebilirdi. Kendisini de, çocuğunu da, sonunda katı vahşiler haline getirecek olan bu yaşamdan ancak böyle kurtulabilirdi.

«Kendimize bir şans tanımak zorundayız. Hani ile Owa gittiğimizi anlamadan atlılara yetişmemiz gerek. O zaman bizi izleyemezler, tehlikeyle de karşılaşmazlar. Ay doğar doğmaz gideriz, bebeğim.»

Hiç kıpırdamadan yatıyor, uyuyormuş gibi yapıyordu. Sonunda ay yukardaki aralıkta belirdi. Centaine sessizce kalktı, Şasa uykusunda mırıldandı ama Centaine onu da, torbayı da alıp patikaya doğru süzüldü.

Ortadaki tepenin kenarında durup arkasına baktı. Ateş sönmüş gibiydi. İhtiyarların kulübesi üzerinde ay ışıkları oynaşıyordu. Owa gölgeler arasındaydı. Ufacık bir gölgeydi. Hani ay ışığının altında yatıyordu.

Amber teni bu yumuşak ışıkta pırıl pırıldı. Omzuna yasladığı yüzü Centaine'e dönüktü. İfadesi umutsuz gibiydi. Korkunç bir hüzün yansıtıyordu. Uyandığında o duyguları tadacağını zaten biliyordu Centaine. Boynunda ağır gerdanlığı ışıldamaktaydı.

«Allahaısmarladık, koca nine,» diye fısıldadı Centaine, »Bize sunduğun insanlıktan, iyilikten ötürü sana teşekkür ederiz. Seni her zaman seveceğim. Bizi affet, küçük Hani... ama gitmemiz gerek.»

Tepenin köşesini dönüp kamptan ayrılırken kendini iyice çelikleştirmesi gerekti. Son hızla arılar tüneline yöneldi. Gözlerindeki yaşlar ay ışığını bulandırıyor, dudaklarının köşelerinden akarken deniz suyu gibi tuzlu tuzlu geliyordu.

Karanlıkta sezgileriyle ilerledi. Geçit bal kokuyordu. Durup arkada ayak sesi var mı diye dinledi, ama duyabildiği tek ses dışardan gelen çakal sesleri oldu. Tekrar yürümeye başladı.

Ovaya vardığında Şasa kalçasında sızlandı, kıpırdadı. Centaine hiç durmaksızın askıyı ayarladı, çocuğun memeye ulaşabilmesini sağladı. Ormanın içinde hızlı adımlarla ilerlerken bir yandan konuşuyordu.

«Korkma, bebeğim. Karanlıkta ilk defa yalnızız ama, sen korkma yine de. Atlılar biraz ilerde kamp kurmuş olacaklar.

Gün doğmadan yetişiriz onlara. Hani'yle Owa uyanmadan. Gölgelere bakma, hayaller kurma, Şasa...» Durmadan, alçak sesle konuşup duruyor, bu yolla

kendi cesaretini de arttırmaya çalışıyordu. Gecenin içi esrarengiz bir dehşetle doluydu. İki ihtiyara ne kadar bağlanmış olduğunu o zamana kadar hiç farketmemişti.

«Şimdiye kadar izi bulmuş olmamız gerekirdi, Şasa.» Centaine kararsız duraladı, çevresine bakındı. Ay ışığında her şey farklı görünüyordu. «Onu kaybettik herhalde.»

Geri döndü. Heyecanla koşuyordu. «Bu kayaların başındaydı, eminim.» Birden rahatladı. «İşte, burada. Demin geçerken ay ışığı ters geldiğinden göremedim.» Nal izleri bu sefer çok belirgindi. Owa ne kadar da çok şey öğretmişti ona! İzler öyle apaçıktı ki, koşarak ilerleyebiliyordu.

Atlılar izlerini saklamak için bir çaba göstermemişlerdi.

Rüzgar da yoktu ki izleri silsin. Adamlar rahat rahat yürüyerek ilerlemişlerdi. İyi tanıdıkları av yollarıydı buraları besbelli. Bir ara Centaine bir tanesinin attan indiği, biraz ileriye yürüdüğü yeri bile farketti.

Adamın çizme giydiğini anlayınca sevinci sonsuz oldu. Süvari çizmesiydi bunlar. Orta boy topukları vardı. Ayın bulanık ışığında bile Centaine adım uzunluklarını ölçebiliyordu. Uzun boylu bir adamdı. Dar, büyük ayakları vardı. Güvenli adımlar atıyordu. Bu durum tüm umutlarını onaylar gibiydi.

«Bizi bekleyin,» diye fısıldadı. «Lütfen, bayım, Şasa'yla benim yetişmemizi bekleyin.»

Hızla mesafe kazanıyordu. «Kamp ateşini aramalıyız. Şasa. Herhalde çok uzağa sapmadan...» Birden sustu. «O ne! Neydi o, Şasa? Gördün mü sen?»

Ormana doğru baktı.

«Bir şey gördüğümden eminim.» Çevresine bakındı. «Ama gitti anık.» Şasa'yı öbür kalçasına aldı.

«Ne kadar da ağırlaşıyorsun! Ama ziyanı yok. yakında yetişiriz onlara.» Tekrar yürümeye başladı. Ağaçlar seyreldi, Centaine kendini geniş bir çayırın kenarında buldu. Ay ışığı kısa otlar üzerinde parlıyordu.

Açık araziyi hevesle taradı, her gölgeye ayrı ayrı dikkat etti, bir ateş, bir atlar topluluğu görmeye savaştı. Ya da yere uzanmış yatan adamlar! Ama gördüğü gölgeler hep ağaç gövdesi, karınca tümseği gibi şeylerdi. İlerde bir hayvan sürüsü otluyordu.

«Üzülme, Şasa.» Hayal kırıklığı yüzünden fazla yüksek sesle konuşmuştu. «Eminim ki kamplarını ağaçların arasında kurmuşlardır.»

Uzaktaki hayvanlar birden bir koşu koparıp ağaçların arasına daldılar. Peşlerinde bir toz bulutu kaldı yalnızca.

«Neydi onları korkutan, Şasa? Rüzgar bizden yana. Bizim kokumuzu almış olamazlar.» Sürünün ayak sesleri uzaklaştı.

«Onları bir şey kovaladı!»

Çevresine dikkatle bakındı. «Hayal görüyorum herhalde. Olmayan şeyleri var sanıyorum. Gölgelerden korkmak doğru olmaz.» Centaine sert adımlarla tekrar yola koyuldu ama, biraz gidince korkuyla durakladı.

«Duydun mu, Şasa? Bizi bir şey izliyor. Adımlarını duydum.

Şimdi kesildi. Bize bakıyor, hissediyorum.»

Ay o anda bir buluta girdi, ortalık karardı.

«Ay şimdi yine çıkacak.» Centaine bebeği öyle sıkı kucakladı ki, yavrucak itiraz edercesine sızlandı. «Üzgünüm bebe ğim.» Kolunu gevşetti, yürümeye koyuldu.

«Keşke gelmeseydik... yo, bu doğru değil. Gelmek zorundaydık. Cesur olmalıyız, Şasa. İzi ay ışığı olmadan süremeyiz.»

Dinlenmek üzere oturdu, gökyüzüne baktı. Az sonra ay ince bir bulutun ardından ortaya çıktı, platin ışığını bir kere daha saçtı.

«Şasa!» Centaine'in sesi tiz bir çığlık halinde yükseldi.

Bir şey vardı ilerde. İri, solgun renkli, at kadar kocaman bir şey. Ama hareketi kötü, sinsi, ata benzemeyen bir hareketti. Centaine bağırınca oda alçaldı, otların arasına sindi.

Centaine ayağa fırlayıp ağaçlara doğru koştu, daha varamadan ay tekrar buluta girdi. Centaine karanlıkta yüzükoyun kapaklandı. Şasa göğsünde avaz avaz bağırdı.

«Lütfen sus, bebeğim.» Centaine onu kucakladı ama çocuk onun korkusunu hissedip daha fazla bağırdı. «Yapma, Şasa. Peşimize düşüreceksin.»

Deli gibi titriyordu. İri, solgun yaratık orada, karanlıklardaydı. Çok kötü bir yaratıktı. Biliyordu Centaine onun ne olduğunu. Daha önce de görmüştü.

Yere yamyassı uzandı, Şasa'yı kendi vücuduyla örtmeye çalıştı. Bir ses geldi. Kasırga sesi gibi bir ses... hem geceyi, hem Centaine'in kafasının içini doldurdu... ta ruhuna doldu. O sesi de daha önce duymuştu. Ama bu kadar yakından değil!

«Ah, Ulu Tanrım!» diye fısıldadı. Bu ses basbayağı aslan kükremesiydi. Afrika ormanlarının en korkulu sesiydi.

Ay tekrar buluttan çıktı, Centaine aslanı gördü. Elli adım ilerde, tam karşısında duruyordu. Koskocamandı. Yelesi kabarmıştı. Yassı kafasının çevresinde tavus kuyruğu gibi dikiliyordu.

Kuyruğu bir sağa, bir sola savrulmaktaydı. Boynunu uzatıp omuzlarını büktü, çenesini açtı, dişleri ay ışığında hançerler gibi parıldadı, hayvan tekrar kükredi.

Afrika'nın tüm vahşiliği ve zalimliği o seste depolanmıştı. Avcıların bu konuda yazdıklarını çok okumuştu ama, yine de gerçekle karşılaşmaya hiç hazır değildi. Ses sanki onun göğsünü eziyor, ciğerlerini kavrıyordu. Barsakları, böbrekleri faaliyete geçiyordu. Kendini kontrol edebilmek için çaba göstermesi gerekti. Şasa kucağında bağırınca Centaine o korku felcinden sıyrıldı.

Aslan yaşlı ve erkekti. Dişleri, pençeleri aşınmıştı. Postu yara içindeydi. Omuzları kelleşmişti bile. Daha genç bir erkek aslanla yaptığı savaşta bir gözünü kaybetmişti. Bir pençe darbesi oyup fırlatmıştı o gözü yerinden.

Hastaydı, açtı. Sıskalıktan kaburgaları gözüküyordu. Dört gün önce açlıktan bir kirpiye saldırmıştı. Zehirli dikenlerden bir düzine kadarı boynuna, yanaklarına batmıştı. Şimdi o yara yerleri iltihaplanıyordu. Yaşlıydı, zayıftı, güvensizdi. İnsan kokusundan ürküyordu. Atavistik anıları olsun, kendi uzun tecrübeleri olsun, bu yaratıktan uzak durmasını öğütlüyordu ona.

Kükremeleri sinirinden, güvensizliğindendi. Eskiden olsa, açken bile sessizce, hızla yaklaşmayı başarırdı. Çenesi gerçi şimdi bile bir kafatasını, bir oyluk kemiğini ısıracak güce sahipti.

Bir pençede şimdi bile insan denen yaratığın omurgasını dağıtabilirdi. Ama geri duruyordu. Avının çevresinde dolaşıyor, vakit geçiriyordu. Ay olmasa belki daha atak davranırdı. Ya da daha önce insan eti yemiş olsa, bu kadar çekinmezdi. Ah, boynundaki dikenlerden canı bu kadar yanmasaydı! Centaine ayağa fırladı. İçgüdüseldi bir hareketti. Mort Homme'da kedilerle fareleri çok seyretmişliği vardı. Normal tepki, kaçmak, kovalayan için de saldırmaktı. Kaçtığı anda hayvanın daha çabuk üzerine geleceğini bilmiyor değildi.

Bağırdı, değneğinin sivri ucunu kaldırıp ayarladı, dosdoğru aslanın üzerine koştu. Hayvan döndü, otların arasında elli adım kadar kaçtı, durdu, başını çevirip ona baktı, kuyruğunu salladı umutsuzlukla homurdandı.

Centaine de karşıdan ona bakıyordu. Bir koltuğunda Şasa, bir elinde mızrağı, adım adım geriledi. Omzunun üzerinden geriye baktı. En yakın mopani ağacı, ormanın dışındaydı. Dimdik, sağlam bir ağaçtı. Dalların başladığı çatal, yerden epey yukardaydı. Ama ağaç çok uzaktı.

«Koşmamız gerek, Şasa!» diye fısıldadı. Sesi titriyordu. «Yavaş ol, yavaş ol şimdi.» Terler iki gözünün arasından burnuna süzülüyor, kendisi buz gibi bir korkuyla titriyordu.

Aslan ormana doğru bir daire çizerek ilerledi. Başını çok aşağıda tutuyordu. Kulakları kıpır kıpırdı. Tek gözü bıçak gibi parlıyordu.

«Ağaca varmalıyız, Şasa.» Yavrucak kalçasında debelendi, tekmeler attı. Hayvan durdu. Centaine onun çevreyi kokladığını kulaklarıyla duyuyordu.

«Ah, Tanrım, ne kadar da kocaman!» Ayağı takıldı. Neredeyse düşünüyordu. Aslan ileri atıldı, ağzından korkunç sesler çıkarmaya başladı. Sanki bir lokomotifti. Centaine haykırdı, mızrağını salladı.

Aslan durdu ama bu sefer geri çekilmedi. Koca kafasını eğdi, kuyruğunu salladı, Centaine gerilemeye başlayınca o da ilerledi, toprağa doğru alçalıp pusulandı.

«Ağaca, Şasa! Ağaca varmamız şart!»

Aslan tekrar daireler çizmeye başladı, Centaine başını kaldırıp aya baktı. Kuzeyden yaklaşan bir kara bulut daha vardı.

«Lütfen ayı örtme!» diye yalvardı boğuk bir sesle. Hayatlarının o ölgün ışığa ne kadar bağlı olduğunu anlıyordu. Koca kedi karanlıkta hemen cesaretlenecekti. Şimdi bile çizdiği daireler giderek daralmakta, yaklaşmaktaydı. Hala tedbirli davranıyordu ama, belki de Centaine'in ne kadar umutsuz durumda olduğunu artık anlamaya başlıyordu. Ölüm saldırısına birkaç saniye kalmıştı.

Sırtına bir şey çarptı. Centaine bağırdı, düşecek gibi oldu, sonra anladı. Gerileye gerileye mopani ağacına varmıştı. Düşmemek için koca gövdeye sarıldı. Bacakları artık onu taşımıyordu.

Titreye titreye omuz torbasını kaydırdı, devekuşu yumurtasından şişeleri çıkarıp yere koydu. Sonra Şasa'yı torbaya soktu. Bir tek başı dışarda kalmıştı çocuğun. Torbayı sırtına vurdu. Şasa öfkeyle bağırmaktan kıpkırmızı kesilmişti.

«Kes sesini, lütfen, kes sesini...» Mızrak diye kullandığı değneği tekrar kaptı, ip kuşağına kılıç gibi soktu. Başının yukarısındaki ilk dalı yakalamak

üzere sıçradı, yakaladı, ayakları sallanırken kavrayışını sağlamlaştırmaya çalıştı. Yapabileceğine asla inanmazdı ama, umutsuzluk bilmediği gizli güçlerini harekete geçiriyordu. Kendini yükleriyle birlikte yukarıya çekti, dalın üzerinde emekledi.

Yerden yalnızca bir buçuk metre yukardaydı. Aslan korkunç biçimde homurdanarak ileriye doğru atıldı. Centaine dalın üzerinde ayağa kalktı, daha yukarda bir tutamak aradı. Ağacın kabukları sertti. Yerden sekiz metre yukarıya vardığında avuçları, tabanları kan içinde kalmıştı.

Aslan o kanın kokusunu aldı, açlığı depreşti, deliye döndü. Ağacın çevresinde kükreyerek dolanıyor, Centaine'in bıraktığı devekuşu yumurtalarını kokluyor, sonra tekrar kükrüyordu.

«Güvendeyiz, Şasa,» diye hıçkırdı Centaine. Yüksek bir dalın başladığı yere çömelmiş, çocuğu kucağında tutuyor, dalların arasından yaşlı aslanın geniş sırtına bakıyordu. Biraz daha net görebildiğini farketti. Doğu ufku ilk ışıklarla ağarmaya yüz tutmuştu. Hayvanın kızıla çalan postunu, daha koyu renk yelesini iyice görebiliyordu.

«Owa bunlara kızıl şeytanlar derdi,» diye hatırladı, Şasa'yı kucakladı, çığlıklarını önlemeye çalıştı. «Ne zaman ağarır ortalık?» Doğuya doğru baktı, bakır rengi ışıkları gördü.

«Yakında gündüz olacak, Şasa,» dedi oğluna. «O zaman hayvan da gidecek.»

Aşağıda aslan arka ayakları üzerine kalktı, ağacın gövdesine dayanıp dosdoğru ona baktı.

«Tek göz... bir tek gözü var.» Kara, yaralı göz yuvası, öteki gözü daha da kudurgan gösteriyordu. Centaine titredi.

Aslan ağacın gövdesini iki ön pençesiyle tırmaladı, bir kere daha korkunç biçimde kükredi. Ağaçtan kabuklar koptu, içinden özsuyu sızmaya başladı.

«Git buradan!» diye bağırdı Centaine. Aslan ağırlığını arka ayakları üzerinde toplayıp sıçradı, dört pençesiyle tutundu.

«Yo! Git buradan!»

Michael da söylemişti, Levaillant'ın kitabında da okumuştu... aslanlar ağaca tırmanmazlardı. Ama bu koca kedi çıkmıştı işte. İlk çatalın üzerinde bir kere daha ayağa kalktı, kendini dengeledi, yukarıya baktı.

«Şasa!» Aslanın sonunda onu yakalayacağını anlamıştı.

Ağaca tırmanması yalnızca o anı geciktirmeye yaramıştı, o kadar. «Seni

kurtarmamız gerek, Şasa!»

Doğruldu, çatalın üzerinde durdu, yan dala tutundu.

«İşte!» Başının yukarısında kırık bir dal vardı. Dibi genişti. Raf gibiydi. Tüm gücünü kullanarak çocuğun bulunduğu torbayı kaldırıp oraya koydu, kayışını da dala doladı.

«Allahaısmarladık, sevgilim,» diye soludu. «Belki Hani bulur seni.»

Şasa debeleniyor, tekmeler atıyordu. Torba kıpırdadı, büküldü. Centaine tekrar alt çatala oturdu, sopasını eline alıp hazırlandı.

«Rahat dur, bebeğim, rahat dur.» Başını kaldırıp ona bakmadı. Gözleri aşağıdaki aslandaydı. «Sessiz olursan belki seni görmez. Karnı doyunca gider.»

Aslan ön pençelerini uzattı, dalın üzerinde dengelendi, tekrar kükredi. Kokusu da geliyordu artık. İltihaplı yaraların, kirli soluğun kokusu. Hayvan bir kere daha yukarıya sıçradı.

Pençeleri ağacın kabuğunu yırtarken gövdeye sarılıyordu.

Birkaç kere zıpladı. Başını arkaya atmış, tek sarı gözünü Centaine'e dikmişti. O korkunç ses patlamalarıyla, kocaman pembe ağzını açarak, dosdoğru ona geliyordu.

Centaine haykırdı, mızrağını olanca gücüyle savurdu. Sivri ucun hayvanın boğazının arka tarafındaki pembe iç deriye saplandığını hissetti, fışkıran kırmızı kanları gördü, sonra aslan çenesini kapadı, yelesini sallayarak sopayı Centaine'in elinden sıyırıp aldı, aşağıya attı.

Çenesinden kanlar damlayarak, her kükreyişinde ağzından pembe balonlar çıkararak koca pençelerinden bir tekini uzattı.

Centaine iki ayağını yukarıya çekti ama yeterince hızlı davranamamıştı. Sarı pençenin insan parmağı kadar uzun bir tırnağı, bileğinin biraz yukarısında etine saplandı, hızla aşağıya çekildiğini hissetti.

Çataldan düşerken iki kolunu kaldırdı, yan dala sarıldı, olanca gücüyle tutundu. Aslan bacağını çektiğinde uzun süre tutunması güçtü. Dizindeki eklem kıkırdağının çatırdadığını duydu, omurgasına bir ağrı girdi, beyninin içine yayıldı.

Aslanın pençesinin kendi eti içinde kıpırdadığını hissediyordu. Kolları gevşemeye başlamıştı. Santim santim kayıyordu ağaçtan.

«Bebeğime sen bak!» diye bağırdı. «Lütfen, Tanrım, koru bebeğimi!»

***

Yine sonuçsuz bir av olacaktı. Garry emindi bundan. Ama tabii bunu uluorta söylemezdi. İçin için suçluluk duyuyordu. Yan gözle sevdiği kadına baktı.

Anna İngilizce öğrenmiş, tanıştıkları onsekiz aydan bu yana da epey kilo vermişti. Kendi elinde olsa, kilo vermesini istemezdi Garry. Boyuna onu yemek yemeğe zorluyordu zaten.

Kaiserhof otelinin karşısında nefis bir Alman pastanesi vardı; Windhoek's geldiklerinde Garry bu otelde sürekli bir süit tutmuştu. Dükkanın önünden ne zaman geçse hemen girip nefis çikolatalar, pastalar alıyordu. Kara orman vişneli pastası en sevdiklerinden biriydi. Alıp Anna'ya götürüyordu. Yemeği paylaştırırken en yağlı, en sulu yerlerini ona veriyor, itiraz etmesine fırsat bırakmadan tabağını dolduruyordu. Ama Anna bütün bunlara rağmen yine de kilo veriyordu.

Otelde yeterince kalmıyoruz, diye düşünüyordu Garry kara kara. Çok sokağa çıkıyor, çok koşturuyorlardı. Ne zaman ona bir iki kilo aldırabilse, hemen tekrar veriyordu. Üstü açık Rafla o olmadık yollara dalıp çıkıyor, yabanıl diyarlarda dolaşıyorlardı. Eski 'T' model Ford'un yerine şimdi bu Fiat gelmişti. Fiat'ın da giremeyeceği yolsuz, patikasız yerlerde, at ve katır sırtında dolaşmaktaydılar. Ne dik vadiler, ne kayalık çöller geçmişlerdi şimdiye kadar. Her gelen dedikoduya kulak kabartıyor, hepsinin izini sürüyor, sonunda elleri boş dönüyorlardı.

«Kaçık ihtiyarlar,» diye isim takılmıştı bu bölgede ikisine.

Garry bu adı zor yoldan kazanmış olduğu için gurur duyuyordu. Bu çabaların neye malolduğunu parayla saydığı zaman ise aklı duracak gibi oluyordu. Sonunda, «Dünyada Anna'dan başka neyim var zaten?» diye karar verdi. Ondan sonra da kendini bu çılgınlığa büsbütün kapıp koyverdi.

Tabii arasıra geceyarısı uyanıp durumu aklıbaşında düşündüğü de oluyordu. Ortada torunu falan olmadığını, tanımadığı gelininin de onsekiz ay önce boğulduğunu biliyor, Michael'la olan son bağının da ,o olayla koptuğunu kabul ediyordu. Böyle zamanlarda o korkunç hüzün bir kere daha sarılıyordu yakasına. Eliyle yoklayıp Anna'yı buluyor, ona sokuluyordu. Anna uykudayken bile onun kendisine ne kadar ihtiyaç duyduğunu anlıyor, ona doğru dönüp kollarıyla onu sarıyordu.

Sabahleyin uyandığında dinlenmiş, zindeleşmiş haline dönüyor, mantığı kafasından siliyor, kendilerini bekleyen serüvenlere bir kere daha atılıyordu.

Garry beş bin poster bastırmış, Cape Town'dan her taraftaki polis

karakollarına, mahkemelere, postanelere, tren istasyonlarına dağıtmıştı. Anna'yla ikisi nereye gitseler Fiat'ın arka kanepesine bir tomar da poster koyup taşıyorlardı. Her buldukları beyaz duvara o posterlerden yapıştırmaktaydılar. Ormanlarda bile, yol kavşaklarındaki ağaçlara çiviliyorlardı. Karşılarına; çıkan siyah, beyaz ve kahverengi çocuklara gösterip şeker dağıtıyorlar, onlardan posteri kamplarına ya da mahallelerine götürüp büyüklerine göstermelerini istiyorlardı.

5000 İngiliz Lirası Ödül

28 Ağustos 1917 tarihinde Almanlar tarafından barbarca torpillenen PROTEA CASTLE hastane gemisinden kurtulan Centaine de Thiry Courtney'i kurtaracak bilgi getirene.

Bayan Courtney, Swakopmund yakınlarında karaya çıkmış olabilir, yakınlardaki kabilelerin yanında veya tek başına çölde bulunabilir.

Yerinin bulunmasına yardımcı olacak bilgilerin, Windhoek'deki Kaiserhof Otelinde, aşağıda imzası bulunana iletilmesi.

Albay G. C. Courtney

Beşbin İngiliz Lirası bir servet demekti. Normal çalışan insanlar için yirmi yıllık maaş toplamıydı. İnsan bununla kendine bir çiftlik alabilir, içine sığır ve koyun doldurabilirdi. Ömrünün sonuna kadar güvende yaşamasına yeterdi bu para. Düzinelerce insan heveslenmişti ödülü almaya. Hatta muğlak vaatler, hayal ürünü hikayelerle Garry'den daha az bir para koparmaya heveslenenler de vardı.

Kaiserhof'daki süitte heveslileri Anna karşılayıp onlarla görüşüyordu. Ömürlerinde demir yolunun beş metre ilerisine adımını atmamış insanlar, çöllere düzenlenecek seferlere rehberlik etmeye kalkıyor, bir kısmı kayıp kızın tam nerede olacağını bildiğini söylüyor, bazıları da Centaine'i gözüyle gördüğünü, alıp getirmek için yalnızca bin İngiliz lirasına ihtiyacı olduğunu ileri sürüyordu. Onunla sürekli ilişki halinde olan falcılar, kahinler çıkıyordu. Hatta daha yüksek sınıftan bir beyefendi, kayıp kızın yerine kendi kızını ucuza satmayı bile teklif etmişti.

Garry her geleni neşeyle karşılıyordu. Anlattıkları hikayeleri dinliyor, kuramlarını ve öğütlerini inceliyor, ya da masa başında ruh çağıranlarla vakit öldürüyordu. Bir sürü genç bayanlar da gelmekteydi. Renkleri sarışından sütlü kahveye kadar değişiyordu. Hepsi de kendilerinin Centaine de Thiry olduğunu ileri sürüyor, ya da Garry için ellerinden geleni yapmaya hazır olduklarını

anlatıyorlardı. Bir kısmı reddedilince bağırıp çağırıyor, o zaman onları süitten zorla Anna çıkarıyordu.

Garry kendi kendine, «Kilo vermesi boşuna değil,» diye düşündü, uzanıp arabada yanında oturmakta olan Anna'nın bacağını okşadı. Eski bir duanın şakaya çevrilmiş biçimi geldi aklına:

Elimizdeki için Tanrıya şükür olsun,

Ama biraz fazlasından da zarar gelmez.

Ona sevgiyle sırıttı, «Yakında varırız,» dedi. Anna başını salladı. «Bu sefer onu bulacağımız içime doğuyor,» diye cevap verdi. «Bir güven var içimde!»

«Evet,» diye kabullendi Garry hemen. «Bu sefer farklı olacak.»

Böyle söylemekte de haklıydı. Diğer seferlerin hiçbiri böyle esrarengiz bir havada başlamamıştı.

Posterlerden biri postayla geri gelmişti onlara. Katlanmış, balmumuyla yapıştırılmıştı. Dört gün önce Usakos'dan postalandığı görülüyordu. Orası kıyıyla Windhoek arasında bir tren istasyonuydu. Paketin pulu yoktu. Ödemeli yollanmış, parasını Garry vermek zorunda kalmıştı. Üzerindeki isim ve adres, ne yaptığını bilen, eğitimli bir el tarafından yazılmıştı. Harflerin biçimi kesinlikle Almanlara özgü el yazısıydı. Garry balmumunu koparıp kağıdı açmış, posterin dibine yazılan randevu davetini okumuştu. Bir de harita çizilmişti ona yol göstermek için.

Garry hemen Usakos'daki postaneye telgraf çekti. Böyle ıssız yerde bir postanenin az işi olacağından, gürevlinin her gelen paketi kimin getirdiğini hatırlayacağından emindi. Gerçekten de hatırlıyordu adam. Paket geceyarısı, kimse yokken postanenin kapı eşiğine bırakılmıştı. Getireni de kimse görmemişti.

Bütün bunlar Garry'yi de, Anna'yı da heyecanlandırıyordu.

Davetiyeyi yazanın da amacı buydu herhalde. Randevu yeri, Windhoek'in yüzelli mil dışında, Kamaş Hochtland bölgesinde bir yerdi.

Bozuk yolları aşmaları üç koca gün sürmüştü. Kaç kere kaybolmuş, kaç kere lastik değiştirmişlerdi! Geceleri Fiat'ın yanında, toprak üzerine yatıp uyumuşlardı. Ama işte artık randevu yerine yaklaşmış bulunuyorlardı.

Güneş bulutsuz gökyüzünden kavururcasına ışık boşaltıyor, arkalarından esen rüzgar kızıl tozları üstlerine üfürüyor, onlar taşlı yolda sarsıla sarsıla ilerliyorlardı. Anna sıcaktan ve tozdan hiç etkilenmiyormuş gibiydi. Çölün

zorluklarına aldırdığı yoktu. Garry ona hayran bakışlarla bakıp dururken neredeyse bir sonraki virajı kaçıracaktı. Lastikleri kaydı. Fiat bir anda önlerinde açılan boşluktan düşecek gibi oldu. Garry direksiyonu toparladı, tekrar yolun ortasına geldiler, sonra da el frenini çekti.

Derin bir boğazın kenarındaydılar. Burada yayla sanki baltayla kesilip ayrılmıştı. Yüzlerce kadem aşağıda yılan gibi bir akarsu vardı. Öğle güneşinde ışığı yansıtıyor, kayaları turuncuya boyuyordu.

«İşte burası,» dedi Garry. «Hoşlanmadım. Oraya indik mi, her katilin insafına kalmışız demektir.»

«Mijnheer, buluşmaya zaten geç kaldık...»

«Oradan sağ kurtulabilir miyiz, bilemiyorum. Kimse de gelip bizi bulamaz böyle bir yerde. Belki sonradan kuru kemiklerimizi bulurlar.»

«Haydi, Mijnheer... sonra konuşuruz.»

Garry içine bir soluk çekti. İradesi güçlü bir kadınla birlikte olmanın bazı sakıncaları da yok değildi. El frenini bıraktı, Fiat boğazın kenarı boyunca ilerledi. Ok yaydan çıkmıştı artık. Geriye dönüş yoktu.

İniş yolu bir kabustu. Yamaç çok dik, yol çok yokuştu. Virajlar firkete gibi incecik dönüyor, manevraya gelmiyordu.

Garry kaç kere Fiat'ı geri alıp öyle dönmek zorunda kalmıştı.

«Dostumuz neden burayı seçti, şimdi anlıyorum. Burada hepten onun ovucunun içindeyiz.»

Kırk dakika sonra boğazın dibine vardılar. Yanlardaki duvarlar öyle dikti ki güneşi bile kapatıyordu. Gölgedeydiler. Ama ortalık yine de cehennem gibi sıcaktı. Rüzgar ulaşmıyordu buraya. Hava insanın boğazını yakıyordu.

Nehrin her iki yanında ince bir şerit halinde düzlükler vardı. Üzerleri kaba dikenlerle kaplıydı. Garry Fiat'ı yoldan saptırdı, parketti, indiler. Her yanları tutulmuştu. Üstlerindeki kırmızı tozları silkelemeye koyuldular. Nehrin suyu saydam değildi. Zehir gibi sarıydı. Sanki bir kimya fabrikasının artığı karışıyordu bu suya.

«Eeee?» Garry her iki yamaca ve yanlardaki kayalara baktı. «Burada tek başımızayız galiba. Dostumuz görünürlerde yok.»

«Bekleriz.» Anna geleceğini bildiği öneriye karşı şimdiden tedbir alıyordu.

«Elbette, Mevrou.» Garry şapkasını kaldırdı, yüzünü boynundaki fularla

sildi. «Bir çay içer miydik?»

Anna çaydanlığı aldı, suya yürüdü. Önce suyu kuşkuyla tattı, sonra çaydanlığı doldurdu. Geri döndüğünde Garry iki taşın arasında ateşi yakmıştı bile. Çaydanlık kaynarken Garry arabanın arkasından bir de battaniye getirdi, bir yerlerden bir şişe schnapps buldu. Bardaklara bolca koydu, birer kaşık şeker kattı, sonra üzerine sıcak çay doldurdu. Schnapps'ın Anna'yı tıpkı çikolata gibi, pek çok etkilediğini farketmişti. Yanına bir şişe almadan çıkmıyordu. Belki de bu yolculuk büsbütün boşa gitmemiştir, diye düşündü, Anna'nın bardağına biraz daha schnapps koydu, bardağı alıp ona götürdü. Anna battaniyenin orta yerinde oturuyordu.

Daha bardağı uzatırken Garry birden şaşkın bir çığlık attı, bardak elinden düştü, sıcak çaylar çizmelerine döküldü. Anna'nın arkasındaki çalılara bakıyordu. Yavaşça iki elini başının üzerine doğru kaldırdı. Anna da dönüp arkasına baktı, ayağa fırladı ateşten bir yanan tahta kaptı, önünüde tuttu. Garry hemen onun yanına doğru kaydı, korunmaya uğraştı.

«Yaklaşmayın!» diye bağırdı Anna. «Sizi uyarıyorum, ilk gelen kafayı dağıtırım...»

Çevreleri sarılmıştı. Sık dikenlerin arasından, görünmeden yaklaşmıştı çete.

Garry, «Tanrım, biliyordum tuzak olduğunu!» diye mırıldandı. Bu adamlar ömründe gördüğü en tehlikeli suratlı haydutlardı kesinlikle.

«Paramız yok, çalınacak değerli malımız yok...» Kaç kişiydiler? Üç mü? Yoo, şu ağacın arkasında da biri vardı... dört cani suratlı serseri. Bir tanesinin reis olduğu pek belliydi. Morumsu siyah bir devdi. Göğsünde fişekliği asılıydı. Kolunda Mauser'ini tutuyordu. Gür, yün gibi bir sakal, o Afrikalı suratını insan yiyen aslanın yelesi gibi çerçevelemekteydi.

Ötekilerde silahlıydı. Khosian Hottento'larıyla Ovambo'lardan oluşmuş karışık bir çeteydi karşılarındakiler. Üstlerinde askeri üniformalardan bazı parçalarla biraz da sivil giysiler vardı. Hepsi eski, hepsi solmuş, yamalı, yırtık. Bazıları yalınayak, bazıları çizmeliydi. Çok yürümekten harap durumdaydı çizmeler. Yalnızca silahları bakımlıydı. Pırıl pırıl yağlamışlardı. Adamlar onları sevgiyle taşıyorlardı. Bir babanın ilk doğan çocuğunu taşıyışı gibi.

Garry, Fiat'ın torpido gözünde sakladığı askerden kalma tabancasını düşündü, sonra bu atak fikri bir kenara bıraktı.

«Bize bir zarar vermeyin,» diye yalvardı, Anna'nın arkasına sokuldu. Ama

Anna birden saldırıya geçince Garry kendini orta yerde yapayalnız buldu.

Yanan tahtayı Viking baltası gibi savurarak dosdoğru dev reisin üzerine gidiyordu Anna.

«Geri bas, koca domuz!» diye uludu Flamanca. «Defol buradan, Cehennem piçi!»

Çete afallayarak dağıldı, kafalarına doğru savrulan tahtadan kaçınmaya çalıştı.

«Ne cesaretle... hastalıklı orospu çocukları...»

Garry hala titremeler içinde onun arkasından bakıyordu.

Bir yandan korku, bir yandan da sevgilisinin bu yeni başarısına hayranlık duymaktaydı. Güzel küfretmeyi bilen adamların hikayelerini onun da duymuşluğu vardı. Zulu ayaklanması sırasında bir binbaşının sözleri dillere destandı. Ama Anna'nın yanında o adam, kilisedeki papaz gibi kalırdı. Garry böyle bir gösterinin tam anlamıyla blet kesilmeye layık olduğunu düşündü.

Dilin kuvvetini ancak o yanan tahta parçası destekleyebilirdi zaten.

Hottento'lardan birinin iki omzu arasına yaman bir darbe indirdi, adam çalı dikenlerinin arasına daldı, ceketinden dumanlar çıkmaya başladı. Diğer ikisi Anna'nın öfkesiyle karşılaşmaktan çekinerek suya atladılar, görünmez oldular. Geriye bir tek o koca Ovambo kalmıştı. O da boyuna göre oldukça çevikti.

Sopanın darbelerinden kaçınıp kendini bir ağacın ardına attı.

Anna ne yandan saldırsa, o öbür yana geçiyordu. Sonunda Anna durdu. Soluk soluğaydı. Suratı kıpkırmızı kesilmişti. «Çık oradan, korkak maymun! Seni rahatça gebertebileceğim bir yere çık!»

Ovambo çıkmadı. Onun ulaşamayacağı yere çekildi. «Yo! Hayır! Biz sizinle dövüşmeye gelmedik, sizi almaya geldik...» diye cevap verdi Afrikaans dilinde. Anna sopayı yavaşça indirdi.

«Mektubu sen mi yazdın?» Ovambo başını iki yana salladı. «Sizi mektubu yazana götürmek için geldim.»

Adamlarından ikisine orada kalıp Fiat'ı korumalarını söyledi, sonra önlerine düşüp konukları boğaz boyunca ilerletti.

Nehir bazı yerde yayılıp rahatça akıyordu ama, sıkıştığı, hızlı aktığı yerler de vardı. Yol yokuş olmuş, daralmıştı. Tek sıra halinde ilerleyebiliyorlardı.

Ara ara başka nöbetçiler de dikilmişti. Garry onların yalnızca başlarının

tepesini, bir de tüfeklerinin parıltısını görebiliyordu. Randevu yerinin ne kadar kurnazca seçilmiş olduğunu anladı. Kimse farkettirmeden onları izleyemezdi. Ordu gelse onları kurtaramazdı. Tümüyle bu sert, kaba adamların insafına sığınmış durumdaydılar. Garry titredi.

«Buradan kurtulursak şanslı sayılırız,» diye mırıldandı. «Bacağım acıyor. Biraz dinlensek olmaz mı?» Kimse dönüp bakmadı bile. Çaresiz, adımlarını çabuklaştırıp Anna'ya yetişmeye çalıştı.

Birdenbire... ama Garry cesaretini ve umudunu kaybettikten çok sonra, Ovambo bir köşeyi döndü, kendilerini bir kaya çıkıntısının altındaki geçici kampın karşısında buldular. Garry o yorgunluğuna ve mutsuzluğuna rağmen, kampın arkasında dik bir yokuş bulunduğunu görebildi. Sürpriz saldırıya karşı kaçış yolu.

«Herşeyi düşünmüşler.» Anna'nın koluna dokunup yokuşu gösterdi ama kadının dikkati mağaranın karanlığından çıkmakta olan adama dönüktü.

Gençti oldukça. Garry'nin yarı yaşındaydı. Yine de tanışmalarının ilk birkaç saniyesinde Garry kendini onun karşısında budala durumuna düşmüş gibi hissetti. Tek kelime söylemesi gerekmiyordu adamın. Güneş ışığında durdu, Garry'ye kedi gibi keskin gözleriyle baktı. Duruşu zarifti. Garry kendinde olmayan nice nitelikleri düşündü ona bakarken.

Saçları altın sarışıydı. Çıplak omuzlarına dökülüyordu. İpek gibiydi o saçlar. Yanık teniyle çelişki oluşturuyordu. Bir zamanlar belki yakışıklıydı. Ama bu yüzdeki bütün yumuşaklık, hayatın fırınında yanıp gitmişti. Dövülmüş demir gibiydi adamın suratı.

Uzun boyluydu ama, iri değildi. İncecikti. Katı, sıkı adaleleri vardı. Süvari pantolonu ve çizme giymişti yalnızca. Göğsünün tüyleri bakır teller gibi parlıyordu. Boynunda altın zincire asılı bir madalyon vardı. İngilizler böyle bir şeyi asla takmazdı.

Garry kendini ondan üstün hissetmeye çalıştı ama, o bakışların karşısında... biraz zordu.

«Albay Courtney!» dedi adam. Garry bir daha afalladı. Gerçi aksan vardı ama, bu ses eğitilmiş, yoğurulmuş bir adamın sesiydi. Birden ağzı biçim değiştirdi, sertliğini kaybederek gülümsedi.

«Lütfen korkmayın. Siz Albay Courtney'siniz, değil mi?»

«Evet.» Konuşmak Garry'ye zor geliyordu. «Ben Albay Courtney'im.

Mektubu siz mi yazdınız?»

Posteri göğüs cebinden çıkardı, açmaya çalıştı. Elleri titriyordu. Poster parmakları arasında yırtıldı. Adam başını sallarken yüzündeki gülümseme Garry ile sinsice alay eder gibiydi.

«Evet, sizi ben çağırttım.»

Anna hemen, «Kızın nerede olduğunu biliyor musunuz?» diye sordu, bir adım atıp hevesle yaklaştı.

«Belki.» Adam omuzlarını kaldırdı.

Anna bu sefer, «Onu gördünüz mü?» diye direndi.

«Sırayla konuşalım.»

«Para mı istiyorsunuz?» Garry'nin sesi gereksiz derecede yüksek çıkmıştı. «Yanıma tek kuruş bile almadım. Bu kesin.

Niyetiniz bizi soymaksa, üzerimde değerli hiçbir şey yok.»

«Ah, Albayım,» diye gülümsedi adam ona. Bu ifade onu öyle çekici hale getirmiş, birdenbire ona öyle çocuksu bir hava vermişti ki, Anna'nın düşmanca tavrı hemen erimeye başladı.

Adam çevreyi koklama taklidi yaptı. «Burnum bana bu sözünüzün doğru olmadığını söylüyor. Sizin üzerinizde çok değerli bir şey var... Havana!» Tekrar kokladı. «Hiç kuşku yok, Havana! Bakın, Albayım, sizi uyarıyorum, bir Havana purosu için cinayet bile işleyebilirim.»

Garry bunun şaka olduğunu anlayamadan, içgüdüsel olarak bir adım geri çekildi. Sonra yüzünde zayıf bir gülümseme belirdi, arka cebindeki puro tabakasına uzandı.

Altın adam ince uzun puroyu inceledi. «Romeo & Julieta!» diye mırıldandı saygıyla. Burnuna götürüp sevgiyle kokladı.

«Cennetten bir soluk.» Ucunu ısırdı, kibriti çizmesinin köselesinde çaktı. Alevi puronun içine doğru soluğuyla çekti, gözlerini derin bir huşu içindeymiş gibi kapadı. Açtığı zaman Anna'ya hafifçe eğilerek selam verdi.

«Özür dilerim. Madam. Ama iyi bir puro içmeyeli çok uzun zaman oldu. Hemen hemen iki yıl.»

«Pekala!» Garry biraz cesaret kazanmıştı. «Benim adımı biliyorsunuz, benim puromu içiyorsunuz... en azından kendinizi tanıtın bari.»

«Özür dilerim.» Adam doğruldu, tipik Alman selamıyla iki topuğunu

birbirine vurdu. «Lothar De La Rey hizmetinizde.»

«Ah, ulu Tanrım!» Garry'nin yeni edindiği cesareti bir anda onu terketti. «Sizin hakkınızda herşeyi biliyoruz. Başınıza ödül kondu... yakaladıkları anda asacaklar sizi. Aranan bir suçlu ve kanun kaçağısınız, bayım.»

«Sevgili Albayım, ben kendimi bir asker ve bir vatansever olarak görmeyi tercih ediyorum.»

«Askerler teslimden sonra savaşı sürdürüp milli servete zarar vermezler. Albay Franke teslim olalı hemen hemen dört yıl geçti...»

«Ben Albay Franke'nin teslim olma hakkına sahip olduğuna inanmıyorum,» dedi Lothar nefret dolu bir sesle. «Ben Kayzer' in ve Alman İmparatorluğunun bir askeriydim.»

«Almanya bile üç ay önce teslim oldu.»

«Evet.» diye kabullendi Lothar. «Ben de o zamandan bu yana herhangi bir savaş eyleminde bulunmadım.»

«Ama hala kaçaksınız! Hala silahlısınız ve...»

«Gidip teslim olmamamın geçerli bir nedeni var ki onu siz de çok iyi biliyorsunuz ve kendi ağzınızla söylediniz. Teslim olursam halk beni asacak.»

Sanki Garry'nin bakışları ona çıplak olduğunu yeni hatırlatmış gibi, ceketine doğru uzandı. Ceket yeni yıkanmış olarak mağaranın ağzındaki dikenlerden birine asılmıştı. Giydiğinde pirinç düğmeleri parıldadı, Garry gözlerini kısıp baktı.

«Allah kahretsin, bu kadar küstahlığa dayanılmaz! Bu İngiliz askeri üniforması... bizim üniformamızı giyiyorsunuz, bu bile derhal vurulmanıza yeter sebep!»

«Çıplak gezmemi mi tercih ederdiniz, Albayım? Herhalde durumumuzun pek yoksul olduğunu siz bile takdir edersiniz. İngiliz ceketi giymek hoşuma gitmiyor elbette. Ama ne yazık ki başka çare yok.»

«Oğlumun şehit olurken giydiği üniformaya hakaret ediyorsunuz!»

«Oğlunuzun ölümüne seviniyor değilim. Bu paçavralar da sevindirmiyor beni.»

«Amma da küstah adamsınız...» Garry şişindi, söze başlayacak oldu ama Anna hemen araya girdi.

«Mijnheer De La Rey, benim küçük kızımı gördünüz mü?»

Garry sindi, Lothar, Anna'ya döndü. Yüz çizgilerine merhamet dolu bir ifade yerleşmişti.

«Bir kız gördüm, evet. Boş çöllerde genç bir kız gördüm.

Ama sizin aradığınız kız o mu, orasını bilemem.»

«Bizi o kıza götürebilir misiniz?» diye sordu Garry. Lothar ona baktı, yüz ifadesi tekrar katılaştı.

«Onu tekrar bulmaya ancak bazı şartlarla kalkışırım.»

«Para,» dedi Garry yamyassı bir sesle.

«Zenginler neden hep paralarını düşünür?» Lothar purodan bir soluk çekti, kokulu dumanı dilinde kaydırdı. «Evet, Albayım, biraz paraya ihtiyacım olacak,» diye başını salladı. «Ama beşbin İngiliz lirası değil. Çölde onu ilk gördüğüm yere bir sefer düzenlemenin maliyeti bin İngiliz lirasına patlar. Bize iyi atlar gerekli. Hayvanlarımızın canı çıkmış durumda. Su taşımak için araba gerekli. Adamlarıma da para vermek zorundayım. Bin İngiliz o masrafları karşılar.»

«Başka?» diye sordu Garry. «Bir başka fiyat daha olmalı.»

«Evet,» diye başını salladı Lothar. «Evet, var. Ben artık darağacı gölgesinde yaşamaktan usandım.»

«Suçlarının affını mı istiyorsun!» Garry inanmaz bakışlarla bakıyordu. «Buna gücümün yeteceğini nereden çıkarıyorsun?»

«Siz çok forslu bir insansınız, Albayım, Smuts'un da, Botha'nın da yakın dostusunuz. Kardeşiniz bir general, üstelik Botha hükümetinde de bakan...»

«Adaletin yolunu saptıramam.»

«Ben şerefimle savaştım, Albayım. Sonuna kadar savaştım.

Tıpkı dostunuz Smuts'la Botha'nın da bir zamanlar kendi savaşlarını verirken yaptıkları gibi. Ben suçlu da değilim, katil de değilim. Babamı, annemi, karımı ve oğlumu kaybettim... yenilginin bedelini ağır ödedim. Şimdi artık normal bir adam gibi yaşayabilmek istiyorum... ve siz de bu kızı istiyorsunuz.»

«Bunu kabul edemem. Siz bir düşmansınız.» diye kekeledi Garry.

Anna yumuşacık bir sesle, «Siz kızı bulun,» deyiverdi birden. «Özgürlüğünüz sizindir. Albay Courtney bunu sağlar. Size ben söz veriyorum.»

Lothar önce ona, sonra tekrar Garry'ye baktı, bir kere daha gülümsedi.

Burada kimin patron olduğunu ilk defa olarak anlamış gibi davrandı.

«Evet, Albayım, kabul mu?»

«O kızın kim olduğunu nereden bilebilirim? Gelinim olduğundan nasıl emin olabilirim?»

Garry pek tedirgindi. «Bir test uygulamamızı kabul eder misiniz?»

Lothar omuzlarını kaldırdı. «Nasıl isterseniz.»

Garry bu sefer Anna'ya döndü.

«Göster ona,» dedi. «Seçsin bakalım.»

Garry ile Anna bu testi aralarında geliştirmiş, sahtekarları, numaracıları, ödül meraklılarını bununla eliyorlardı. Anna omzunda taşıdığı koca çantayı indirdi, içinden şişkin bir zarf çıkarda bir deste kartpostal boyunda fotoğraf vardı. Hepsini Lothar'a uzattı.

Lothar en üstteki resmi inceledi. Genç bir kızın fotoğrafçıda çekilmiş resmiydi. Kadife elbise, tüylü şapka giymişti. Siyah bukleleri omuzlarına sarkıyordu. Lothar başını iki yana salladı, o resmi en alta koydu. Hızla diğer resimlere de baktı. Hepsi genç kız resimleriydi. Sonunda tomarıyla Anna'ya uzattı.

«Hayır,» dedi. «Sizi hiç uğruna bunca yola getirdiğim için özür dilerim. Benim gördüğüm kız bunların arasında yok.» Omzunun üzerinde iri yarı Ovambo'ya baktı. «Tamam, Hendrick, arabalarına götür onları.»

«Durun, Mijnheer.» Anna resimleri çantaya atıp daha küçük bir deste çıkardı. «Dahası var.»

«Dikkatlisiniz.» Lothar durumu anlayarak tekrar gülümsedi.

«Çok kişi bizi kandırmaya kalktı... beşbin İngiliz iyi para,» dedi Garry ona. Ama Lothar resimlerden başını bile kaldırmadı.

İki fotoğrafı alta aldı, üçüncüsünde durdu.

«Buydu.»

Centaine de Thiry, beyaz mezuniyet elbisesiyle, ona utangaç bakışlarla gülümsüyordu.

«Şimdi daha büyümüş Saçları da...» Lothar eliyle gür, çalı demetini anlatır bir hareket yaptı. «Ama o gözler. Evet, ta kendisi.»

Garry de, Anna da tek kelime söyleyemediler. Bir buçuk yıldır hep bu dakika için uğraşmışlardı. Şimdi gerçekleşince... bu sefer de inanamıyorlardı.

«Oturmam gerek,» dedi Anna. Sesi çok zayıf çıkıyordu.

Garry ona yardım etti, mağara ağzındaki bir kütüğe oturttu.

Onlar bu işlerle meşgulken Lothar gömleğinin içinden altın madalyonunu çekti, kapağını açtı. Siyah bukleyi çıkarıp Anna'ya uzattı. Anna hemen hemen korkarak aldı, sonra korumak ister gibi bir hareketle dudaklarına götürdü. Gözlerini yumdu, göz uçlarından ilk yaş damlası kırmızı yanaklarına doğru akmaya başladı.

Garry kendini tutamadı. «Yalnızca bir saç parçası o,» dedi.

«Herkesin saçı olabilir. Nereden bilebilirsin?»

«Seni budala,» diye boğuk boğuk fısıldadı Anna. «Binbir gece fırçalamışımdır ben o saçları! Görünce tanımaz mıyım sanıyorsun? Dünyanın neresinde olursa olsun...»

«Ne kadar zamana ihtiyacınız var?» diye sordu Garry tekrar. Lothar sıkıntıyla kaşlarını çattı.

«Kaç kere söylemem gerek. Bilemem diyorum.»

Mağaranın kapısındaki ateşin başında, üçü birlikte oturuyorlardı. Saatlerdir konuşmaktaydılar. Tepede yıldızlar belli olmaya başlamıştı bile.

«Kızı nerede gördüğümü anlattım. Hangi şartlar altında gördüğümü de anlattım. Anlamadınız mı? Hepsini yeni boştan tekrar mı etmeliyim?»

Anna onu sakinleştirmek için elini havaya kaldırdı. «Çok kaygılıyız. Budalaca sorular soruyoruz. Bağışlayın bizi.»

«Pekala.» Lothar ateşten bir dal alıp purosunun izmaritini tekrar yaktı. «Kız vahşi San'ların tutsağıydı. Onlar hayvan kadar kurnaz ve zalimdir. Kendilerini izlediğimi biliyorlardı. İzi kolaylıkla şaşırttılar. Yine yapabilirler. Tabii izi tekrar bulursam, Taramam gereken alan koskocaman. Belçika toprakları kadar, bir ülke sayılır. Kızı göreli bir yılı geçti. Hastalanıp ölmüş olabilir, vahşi hayvanlar parçalamış olabilir, ya da o sarı maymunlar hakkından gelmiş olabilir.»

«Lütfen öyle söylemeyin, Mijnheer,» diye yalvardı Anna.

Lothar iki elini birden havaya kaldırdı.

«Bilmiyorum,» dedi. «Belki aylar sürer, belki bir yıl! Ne kadar zamanda bulabileceğimi ben nereden bileyim?»

«Biz de sizinle gelmeliyiz,» diye mırıldandı Garry. «Aramaya katılmamıza

izin vermelisiniz. En azından, onu ilk nerede gördüğünüzü açıkça göstermelisiniz.»

«Albayım, bana güvenmiyordunuz. Pekala. Şimdi de ben size güvenmiyorum, Kız elinize geçer geçmez, artık bana ihtiyacınız kalmayacak.» Lothar puro izmaritini ağzından çekti, hüzünlü bakışlarla puroyu süzdü. Bir soluk daha çekemezdi artık ondan. Ateşe doğru fırlattı.

«Hayır, Albayım. Kızıl bulduğum zaman resmi değiş tokuş yapacağız. Bana af, size de kız.»

«Kabul ediyoruz, Mijnheer.» Anna, Garry'nin koluna dokundu. «Bin İngiliz lirasını size ilk fırsatta vereceğiz. Centaine'i sağ salim bulduğunuz zaman bize onun beyaz atının adını bildirin. Bunu size ancak kendisi söyleyebilir. Böylelikle bizi kandırmadığınızı anlarız. Af belgeniz imzalı ve hazır olur.»

Lothar ateşin üzerinden elini uzattı.

«Albayım, kabul mu?»

Garry bir an kararsızlık geçirdi ama Anna onu öyle hızlı dürttü ki, homurdandı, uzanan eli tutmak zorunda kaldı.

«Kabul.»

«Son bir rica, Mijnheer De La Rey. Centaine için bir paket hazırlayacağım. Ona iyi giysiler, kadınca bazı ihtiyaçlar gerekecek. Parayla birlikte size yollarız. Bulunca kendisine verir misiniz?»

«Eğer bulursam,» dedi Lothar.»

Anna hemen, «Bulduğunuz zaman,» diye düzeltti.

***

Lothar'ın hazırlıklarını tamamlayıp avının izini ilk bulduğu Cunene nehri aşağısındaki su başına varması hemen hemen beş hafta sürdü.

Çukurda hala su vardı... bu sığ çukurların çöl koşullarına rağmen nasıl suyu tutabildiği, koruyabildiği bir bilmeceydi.

Lothar her zamanki gibi yine merak etti. Acaba kuzeydeki nehirlerin suyunu bu tarafa sızdıran bir yer mi vardı altlarda?

Ne olursa olsun, burada hala su bulunması onlara daha doğuya doğru ilerleme olanağını tanıyor demekti. Çoktan yokolan izin gittiği tarafa.

Adamları çukurdan su fıçılarını doldururken Lothar suyun çevresinde dolaştı. İnanılmaz bir şeydi ama, kızın ayak izi kilin üzerinde hala görünür durumdaydı.

Yanına çömeldi, parmağıyla o zarif, küçük ayağın hatlarını izledi. Toprak güneşte iyice pişmiş, katılaşmıştı. Çevresindeki çamurlar bufalo, gergedan ve fillerin adımlarıyla altüst olduğu halde bu bir tek iz kalmıştı.

«Bu bir işaret, bir uğur,» dedi kendi kendine. Alaylı alaylı güldü. «Ben asla uğura falan inanmam... neden şimdi inanmaya başlayayım?» Ama yine de bugün pek iyimserdi. Gece olunca adamlarını biraraya topladı.

Kamp hizmetkarları ve arabacılar dışında, aramayı yapacak dört de atlı almıştı yanına. Dördü de isyan günlerinden beri hep yanında olan adamlardı. Birlikte çarpışmış, birlikte kan dökmüşlerdi. Yağmaladıkları şarap şişesini birlikte açıp içmiş, dondurucu çöl gecelerinde aynı battaniyenin altına büzülüp ısınmaya çalışmış, son kalan tütün tozlarını birlikte tüketmişlerdi.

Biraz seviyor sayılırdı. Ama hiç mi hiç güvenmiyordu.

Bir tanesi Swart Hendrick'ti. Yani Kara Hendrick. Uzun boylu, morumsu siyah bir Ovambo'ydu. Sonra Klein Çocuk, ya lı da Küçük Çocuk vardı. O da Hendrick'in bir Herero kadından gayrimeşru çocuğuydu. Vark Jan, ya da Domuz Jan vardı. Kırış kırış, sarı bir Khoisan'dı. Noma ile Bergddma kanlarının karışımın; taşıyordu. Hatta gerçek San kanı bile vardı damarlarında. Büyükannesi, Bushman bir esirdi. Çocukken büyük komando baskınları sırasında yakalanmıştı. Geçen yüzyılda tabii.

Boer'ler San'ların üzerine yürüdüğü zaman. Sonuncusu da Vuil Lippe'ydi. Bondelswart Hottento'lardandı Dudakları taze kesilmiş ciğer gibiydi. Kullandığı kelimeler ona 'Kirli Dudak' adının takılmasına yol açmıştı.

«Av ekibim,» diye gülümsedi Lothar. Yüzünde yarı şefkat, yarı tiksinti

ifadesi vardı. Konun kaçağı sözü bu adamlara uygulanınca gerçekten bir anlam kazanıyordu. Kabilenin de, geleneğin de kurallarının ötesinde insanlardı bunlar. Ateşin ışığında onların yüzlerini inceledi. «Yarı evcileşmiş kurtlar gibi,» diye düşündü. «Bir zaafımı yakaladıkları anda hemen dönüp beni parçalarlar.»

«Pekala, sırtlan yavruları, beni dinleyin. Biz San'ları arayacağız. Ufacık sarı katilleri.» Adamların gözleri pırıl pırıl parladı.

«Onların esir aldıkları beyaz kızı bulacağız. Kızın izini bulan adama yüz altın lira var. Avı şöyle yapacağız...» Lothar ayaklarının arasındaki kumu düzledi, bir dalla planını oraya çizdi.

«Arabalar su çukurlarının hattını izleyecek. Şurada, şurada ve şurada var. Biz de yelpaze gibi açılacağız .Şöyle. Aramızda kalan elli millik alanı bu yolla tarayabiliriz.»

Böylece plana uyarak doğuya doğru ilerlediler. İlk on gün içinde küçük bir grup vahşi San'ın izlerini buldular. Lothar atlılarını çağırdı, çocuk ayağına benzeyen izlerin peşine düştüler.

Çok dikkatle ilerliyorlardı. Toprağı iyice gözden geçiriyorlardı. Öteleri taramak için de Lothar'ın dürbünü işe yarıyordu.

Tuzak kurulabilecek yerleri açıktan dolaşıyorlardı. Zehirli okları düşünmek Lothar'ın her seferinde tepeden tırnağa ürpertmesine yol açıyordu. Mermi ve süngü onun alıştığı şeylerdi ama, o ufacık pigme'lerin pişirip hazırladığı pis zehirler erkekliğe aykırı gibi geliyordu ona. İzi sürdükleri her kilometre boyunca onlara karşı duyduğu nefret ve tiksinti daha da arttı.

Lothar izleri incelerken San'ların sekiz kişi olduğunu anladı. İki yetişkin erkek ve iki kadın. Herhalde karıları olmalıydı. Dört de küçük çocuk vardı. İkisi henüz emzikli, ikisi de kendi başlarına yürüyecek yaştaydı.

«Çocuklar onları yavaşlatır,» diye sevindi. Vark Jan. «Hızı sürdüremezler.»

«İçlerinden bir tanesini canlı istiyorum,» diye uyardı Lothar hepsine. «Kızı sormak istiyorum.»

Vark Jan'ın büyükannesi ona tutsağı sorguya çekmeye yetecek kadar San dili öğretmişti. Hemen sırıttı «Bir tane yakalayın, ben konuştururum. Ondan emin olabilirsiniz.»

Sanlar avlanarak, yerden kökler ve hayvanlar bularak ilerliyorlardı. Lothar'ın çetesi onlara hızla yaklaştı. Aralarında bir saatlik yol ancak kalmıştı

ki San'lar o hayvansal sezgileriyle arkadakileri farkettiler.

Lothar onların durumu kavradığı noktayı buldu. İzler o noktada siliniyor gibiydi.

«İz örtmeye başladılar,» diye homurdandı. «Attan inip arayın!»

Vark Jan yere çömelip baktı. «Çocukları kucaklarına aldılar,» dedi. «Bebekler kendi izlerini örtemeyecek kadar küçük.

Onları kadınlar taşıyor. Ama bu yük onları çabuk yoracaktır.»

Gerçi izler yokolmuş, önlerindeki alanda Lothar'ın gözüne gözükecek hiçbir işaret kalmamıştı ama, San'lar bile Vark Jan'la Hendrick'in izleyebileceği bazı işaretler bırakmak zorunda kalıyorlardı. Artık daha yavaş yol alıyorlardı. Yere yakın olmak için atlardan inmişlerdi. Yine de izlemeyi sürdürdüler.

Dört saat kadar sonra Swart Hendrick başını sallayıp sırıttı.

«Kadınlar çabuk yoruluyor. Hem izleri daha belirgin oluyor, hem daha yavaş yürüyorlar. Artık arayı kapatmaya başladık.»

Ta ileride San kadınları, çocuklarının yükü altında arkaların bakıyor, hafif sesle ağlaşıyorlardı. Ovanın ucunda kendilerini izleyen atlılar belirmişti. Serabın titreşimiyle dev kadar irileşiyorlardı. Ama onları görmek bile kadınların hızını arttıramadı.

San avcıların en yaşlısı, «Demek benim yemlik yapmam gerekiyor,» dedi. Kendini yaralı gibi gösterip avcıları yuvadan uzaklaştırmaktan söz ediyordu. «Eğer beni izlemelerini sağlayabilirsem belki atlarını susuzluktan öldürebilirim. O zaman siz ileriki su çukuruna varırsınız. Su içip yumurta şişeleri do!durduktan sonra...» Karısına mühürlü bir boynuz kutu uzattı.

Bundan sonrasını söylemek zorunda değildi. Su çukurunu zehirlemek, hiçbirinin hoşlandığı bir konu sayılmazdı. «Atları öldürebilirseniz kurtuldunuz demektir,» dedi avcı onlara. «Ben size zaman kazandırmaya çalışacağım.»

Yaşlı San çabucak çocukları dolaştı, her birinin gözlerine, dudaklarına dokundu, onları kutsadı, veda etti. Çocuklar ona ciddi gözlerle baktılar. Kendisine iki çocuk doğurmuş olan karısına doğru yürüdüğünde kadının ağzından hafif bir çığlık kurtuldu. Adam onu bakışlarıyla azarladı. Bunun anlamı açıktı.

«Çocukların önünde korkunu belli etme.»

Elbiselerini çıkardı, deri torbasını indirdi, daha genç olan erkeğe, bin avda arkadaşlık etmiş olduğu yakın dostuna,

«Oğullarıma babalık et,» dedi, torbasını ona verdi, geriye çekildi. «Şimdi gidin.»

Klanının uzaklaşmasına baktı, sonra yayını tekrar gerdi, ok başlarını sakladığı kesenin ağzını açtı. Ailesi ovanın ötelerinde gözden kaybolunca onlara arkasını döndü, peşlerindekileri karşılamak üzere yürüdü.

Lothar hızlı gidememekten yakınıyordu. Avın bir saat ilerde olduğunu biliyordu ama izi yine kaybetmişlerdi. O bulunana kadar duraklamak zorundaydılar. Apaçık ovadaydılar. Ufukta düzlük gökyüzüyle bir doğru çizgi halinde birleşiyordu. Alçak çalılar ve dikenler vardı. Serap onları dansettiriyor, titretiyordu merceklerde Bir milden uzaktaki insanı görmeye olanak yoktu.

Atların canı çıkmıştı. Çok geçmeden su içmeleri şarttı. Bir saat kadar sonra izlemeye ara verip su arabasının başına dönmeleri gerekecekti. Dürbününü bir kere daha kaldırırken o anda kopan bir vahşi çığlık çevresine bakınmasına yol açtı.

Swart Hendrick parmağını sol tarafa uzatmıştı. En sonda bulunan Vuil Lippe, birden azan atını kontrol etmeye çalışıyordu. At şahlanıyor, arka ayakları üzerinde yürüyor, binicisini uçuşan tozların içinde döndürüyordu.

Lothar atların San kokusuna karşı tıpkı aslan kokusuna gösterdikleri tepkiyi gösterdiklerini duymuştu ama, bu konuda biraz kuşkuluydu. Vuil Lippe çaresiz durumdaydı. İki eliyle dizginlere sarılmıştı. Tüfeği eğere asılıydı. Sonunda çalıların tepesinden yandaki tuzlu topraklara yuvarlanırken Lothar onu izliyordu.

Derken sanki bir mucize oldu, toprağın içinden bir başka insan şekli yükseliverdi Ufacık, cine benzer çıplak adam, sürüklenen biniciden yirmi adım kadar ilerde duruyordu. Çok garipti ama, bir tavşanı bile saklayamayacak kadar küçük olan o çalının ardına gizlenmişti şu ana kadar.

Lothar çaresiz bir korku içinde bakarken minik adam yayını gerdi, okunu fırlattı. Lothar uçan oku gördü. Güneş ışığında bir güve gibiydi. Sonra çıplak pigme döndü, atlılardan uzak tarafa doğru koştu.

Lothar'ın adamları bir ağızdan bağırıyor, bir an önce atlarına binmeye çalışıyorlardı. Atlar huysuzdu. Oldukları yerde dönüp durmaktaydılar. İlk binen Lothar oldu. Özengilere dokunmadı. Elini eğerin üzerine bastırıp sıçradı, hayvanın başını çevirdi, dört nala ilerledi.

Koşan pigme neredeyse serabın örttüğü çalılar arasında kaybolmak

üzereydi. Koşuş hızı inanılacak gibi değildi. Ok attığı adam atını serbest bırakmış, ayağa kalkmıştı. İki bacağını açmış, öylece duruyor, hafif hafif sağa sola sallanıyordu.

«iyi misin?» diye bağırdı Lothar onun yanından geçerken.

O onda oku gördü.

Ok Vuil Lippe'nin göğsünden aşağıya doğru sallanıyordu ama, ucu yanağına gömülmüştü. Lothar'a şaşkın bir ifadeyle baktı. Lothar atından atladı, onu omuzlarından yakaladı.

«Benim işim bitti,» dedi Lippe alçak sesle. Elleri iki yanında sallanıyordu. Lothar oku tutup çekti, çıkarmaya çalıştı.

Lippe'nin yanağının eti dışarı doğru çekilince adam bir çığlık atıp sendeledi. Lothar dişlerini sıkıp bir kere daha asıldı. Bu sefer okun ucu sapından ayrıldı, uç adamın etine gömülü kaldı, adam çırpınmaya başladı.

Lothar onun yağlı saçlarına sarıldı, kafasını çevirdi, yarayı inceledi. «Kıpırdama, Allah belanı versin!» Yaradan uzun bir kemik dışarıya firlamıştı. Üzeri siyah, lastik gibi bir maddeyle kaplı görünüyordu.

«Euphorbia latex!» Lothar, San silahlarını daha önce de görmüştü. Babasının da bir zamanlar kabile eşyalarından kurulu bir koleksiyonu vardı. Zehiri bu yüzden tanımıştı. Nadir bulunan çöl euphorbia'sının köklerinden damıtılmış latex'di bu zehir. Daha bakarken zehirin deri altına yayıldığını, yaranın çevresine derin bir morluk verdiğini görebiliyor, kan damarlarının onu emişini izleyebiliyordu.

«Ne kadar sürer?» Lippe'nin ıstırap dolu gözleri Lothar'a bakıyordu. Avutulmayı bekliyordu.

Latex yeni damıtılmış gibiydi. Akışkanlığı henüz koyulmamıştı. Ama beri yandan Vuil Lippe de iri yarı, sağlam, kuvvetli, sağlıklı bir adamdı. Vücudu bu toksinle mücadele edecekti.

Epey sürerdi. Sonsuz gibi gelecek birkaç saat.

«Kesip akıtamaz mısın?» diye yalvardı Lippe.

«Derine işlemiş. Kan kaybından ölürsün.»

«Yak o halde!»

«Acısı yeter seni öldürmeye!»

Lothar onu doğrultup oturttuğu sırada Hendrick de ötekilerle birlikte

yaklaşıyordu.

«İki kişi kalıp ona baksın,» diye emir verdi Lothar. «Hendrick, seninle ikimiz sarı domuzun peşine düşelim.»

Yorgun atlarını mahmuzladılar, yirmi dakika sonra Bushman'ı ilerde gördüler. Sıcağın serabı içinde sanki eriyor, dansediyordu. Lothar'ın içinden korkunç, kara bir öfke yükseldi.

İnsanın ta ruhunun derinliklerinde korkusunu duyduğu birine karşı hissedebileceği bir öfke ve nefret.

«Sağa doğru!» Lothar elini sallayıp Hendrick'e işaret etti.

«Dönerse yolunu kes.» Kendisi ileriye atıldı, kaçan adama doğru hızla ilerledi.

İçinden, «Yol açtığın ölümü ölümle ödeteceğim,» diye mırıldandı, eğerin ön tarafındaki battaniye dengini gevşetti.

Kendine şilte diye kullandığı bu koyun postu onu kemik uçlu oklara karşı koruyacaktı. Bedenine sardı, ucunu ağzına, burnuna kapattı. Geniş kenarlı şapkasını başına iyice çekti, yalnızca gözleri için dar bir aralık bıraktı.

Koşan Bushman ikiyüz metre ilerdeydi. Çıplaktı. Yalnızca elinde yayı, başındaki şeritte de okları vardı. Vücudu terden pırıl pırıl parlıyordu. Amber rengiydi. Güneş altında hemen hemen yarı saydam gözüküyordu. Ceylan gibi koşuyordu adam.

Minik ayakları sanki yere hiç değmiyordu.

Mauser'in çatırtısı duyuldu bir kurşun kaçan adamın önündeki kumları kaldırdı, adam sıçradı, hızını inanılmaz biçimde arttırdı, dörtnala kalkmış iki atlıyla arasını daha da açmaya başladı. Lothar, Hendrick'e doğru baktı. Hendrick dizginleri gev şek tutuyor, iki elini kullanarak Mauser'i doldurmaya çalışıyordu.

«Ateş etme!», diye bağırdı Lothar öfkeyle. «Onu canlı istiyorum!» Hendrick, Mauser'i indirdi.

Bushman o çılgın koşuyu daha bir mil kadar sürdürdü.

Ancak ondan sonra arayı kapatmaya başladılar.

Lothar onun bacaklarının dolanmaya başladığını gördü.

Yorgunluktan ayakları, bileklerinin ucunda sallanıyordu Ama Lothar'ın atı da hemen hemen aynı derecede bitikti. Hantal koşuyor, ağzından, burnundan

köpükler saçıyordu.

Elli metre sonra bitkin Bushman durup onlara doğru döndü. Göğsü körük gibi inip inip kalkıyordu. Kürek biçimindeki sakalından terler damlamaktaydı. Gözleri vahşi ve öfkeli, meydan okuyan bakışlarla kafasından bir ok çekip yayına sürdü.

«Haydi, küçük canavar!» diye haykırdı Lothar. Amacı adamın ata nişan alacağı yerde kendisine nişan almasını sağlamaktı. Bu planı sonuç verdi.

Bushman oku firlattı, ok bir ışık gibi uçtu, Lothar'ın boynu hizasına battı ama postun kalınlığı onu durdurdu, kayıp düştü, çizmeye çarpıp kuru toprağa kaydı.

Bushman olanca çabasıyla bir ok daha atmaya uğraşırken Lothar eğerin üzerinde polo oyuncuları gibi eğildi, Mauser'i savurdu. Tüfeğin namlusu adamın kafatasına yan taraftan çarptı, adam yıkıldı.

Lothar dizginlerini çekti, eğerden atladı ama Hendrick oraya ondan önce varmıştı. Yerde yatan Bushman'ın kafasına tüfeğinin dipçiğini indirip duruyordu. Lothar onun omzuna sarıldı, itekledi, Hendrick sendeledi. Neredeyse düşüyordu.

«Sağ istiyorum dedim sana!» diye hırladı Lothar. Yerde kıvranan adamın başına diz çöktü.

Şakaktan aşağı ince bir kan kulak memesine doğru sızıyordu. Lothar parmağını şah damara bastığında kaygılıydı. Rahatlayarak homurdandı. Küçük yayı yerden aldı, elinde bükerek kırdı, parçalarını firlattı, sonra av bıçağıyla Bushman'ın alnındaki bantı kesti, bir çırpıda okların tümünü zehirli başlardan ayırdı .Bunu yaparken çok dikkatli davranıyordu. Ok başlarını mümkün olduğu kadar uzağa firlattı.

Bushman'ı yüzüstü çevirirken Hendrick'e eğerindeki deri kayışları getirmesi için seslendi. Esirinin ellerini ve ayaklarını sımsıkı bağladı. O ufacık ellerin, ayakların kaslarındaki sağlamlığı görmek onu şaşırttı. Kayışları bileklerden ve dirseklerden düğümledi, sonra ayak bilekleri ve dizler hizasına da düğümler attı, sıkıştırdı, o amber tene iyice oturmalarını sağladı.

Bushman'ı tek eliyle, taş bebek gibi kaldırdı, eğerin üzerine yatırdı. Bu hareket adamın ayılmasına yol açtı. Başını kaldırıp gözlerini açtı. Gözleri taze bal rengindeydi. Akları bile dumanlı bir sarıydı. Tuzağa kısılmış bir leoparın gözlerine bakmak gibi bir duygu veriyordu insana. Öyle kötü bakışlı gözlerdi ki, Lothar elinde olmadan geriledi.

«Hayvan bunlar,» dedi. Hendrick de başını salladı.

«Hayvandan beter. Çünkü insan olmadıkları halde insan kurnazlığına sahipler.»

Lothar dizginleri eline aldı, yorgun atını geriye, Vuil Lippe'yi bıraktıkları yere kadar yürüttü.

Ötekiler arkadaşlarını yün bir battaniyeye sarıp bir koyun Dostu üzerine yatırmışlardı. Besbelli Lothar'ın gelip ona bir şeyler yapmasını bekliyorlardı. Ama Lothar bulaşmak istemedi. Vuil Lippe'nin yardımla falan kurtarılamayacağını biliyordu.

Vakit geçirmek için Bushman'ı eğerden indirdi, kumlu toprağa attı. Adamın minik vücudu savunmak istercesine kıvrıldı, Lothar atını tuttu, ağır adımlarla postun çevresindeki gruba doğru yürüdü.

Zehirin hızlı hareket ettiğini hemen gördü. Lippe'nin suratının bir yanı iğrenç biçimde şişmiş, üzerini mor çizgiler dantel gibi kaplamıştı. Bir gözü o şişmeden kapanmış, kapağı olgun bir üzüme dönmüştü. Kapkara parlıyordu. Öteki göz kocaman açılmıştı ama, bebeği toplu iğne başı gibi ufalmıştı. Lothar üzerine eğildiğinde, onu tanıdığını belli eden bir hareket yapmadı. Belki göremiyordu artık. Zorlukla soluk alıyor, her soluk için mücadele veriyordu. Zehir akciğerlerini de felç etmişti.

Lothar onun alnına dokundu. Cildi soğuk, yapış yapış, sürüngen derisine dönmüştü. Hendrick'le diğerlerinin kendisine bakmakta olduklarını biliyordu Lothar. Nice kere onun kurşun yaralarına pansuman yaptığını, kırık kemikleri yerleştirdiğini, ağrıyan bir dişi çektiğini, tüm küçük cerrahi işlemleri yaptığını seyretmişlerdi. Ölmekte olan bu adama da bir şeyler yapmasını bekliyorlardı. Onların beklentileri ve kendi çaresizliği Lothar'ı büsbütün öfkelendirdi.

Birden Lippe boğulur gibi bir çığlık attı, saralı gibi sarsılmaya başladı. Tek gözü yukarı doğru kaydı, akı sapsarı ve kanlı biçimde göründü, battaniyenin altında vücudu kavislendi.

«Kriz!» dedi Lothar. «Mambo ısırığı gibi. Artık uzun sürmez.»

Ölmekte olan adam dişlerini gıcırdattı, şiş dili dişlerinin arasından uzandı. Dilini çiğniyor, parçalıyordu. Lothar onun çenesini açmaya boş yere uğraştı. Hottanto'nun yarı felçli ciğerlerinden fışkıran kanlar ağzından boşaldı, boğazına kaçtı, adam kenetli dişleri arasından inilti sesleri çıkardı.

Bir kere daha gerildi, battaniyeden bir patlama sesi geldi, vücudu kendi

kendini boşalttı. Bu sıcakta koku çok mide bulandırıcı oldu. Uzun süren, pis bir ölümdü bu. Sonunda bitince, bu katılaşmış adamlar bile sarsılmışlardı.

Sığ bir mezar kazdılar, Vuil Lippe'nin cesedini içine yuvarladılar. Hala battaniyeye sarılıydı. Üzerini acele örtüp kendi nefret ve korkularından kurtulmaya çalıştılar.

İçlerinden bir tanesi çalı çırpı toplayıp küçük bir oteş yaktı, biraz kahve ısıttı. Lothar eğerinden yarım şişe Cape brandy'si çıkardı. Fiden ele geçirirlerken Bushman'ın yattığı tarafa hiç bakmamaya çalıştılar.

Kahvelerini sessizce içtiler. Çember olup oturmuşlardı.

Sonra Vark Jan kahve telvesini yere savurup ayağa kalktı.

San dilini o biliyordu.

San'ın yattığı yana ilerledi, onu bağlarından tutup çekti, ateşin başına sürükledi, eğilip yanan bir tahtayı eline aldı.

San'ı hala tek elinde taşıyordu. Dalın devli ucunu adamın penisine değdirdi. San bir çığlık attı, deli gibi çırpındı, organında hemen kabarcıklar oluştu, su topladı.

Ateşin başındakiler güldüler. Gülüşlerinde de nefret ve korku vardı. Zehirli ölüme karşı duydukları korku, ölen arkadaşları için üzüntü, intikam özlemi, acı verme ve küçük düşürme konusundaki o sadistçe istekler birbirine karışıyordu o gülüşte.

Lothar o gülüşün sesinden sarsıldığını hissetti. İnsanoğlunun ne güvensiz temellere dayanarak yaşamaya çalıştığını düşündü. Kendi içinde de aynı hayvansal ihtiraslar vardı. Onları zorla bastırdı, ayağa kalktı. Olacakları önleyemezdi. Aç aslanın elinden avını almak mümkün değildi. Böyle bir şeye kalkışırsa, bu sefer ona karşı dönerlerdi.

Gözlerini Bushman'ın yüzünden kaçırdı. O vahşi, ıstıraplı gözlere bakamıyordu. Adam öleceğinin farkındaydı. Bu açıktı.

Ama ne biçim öleceğini kendi bile bilemiyordu. Lothar kendi adamlarının yüzlerine baktı, gördüğü içini bulandırdı. Adamların yüz çizgileri, kusurlu camdan görünüyormuş gibi çarpılmıştı. Her çizgi kalınlaşmış, her çizgiye şehvete benzer bir ihtiras oturmuştu.

Bushman'ı hepsi kadın, gibi kullandıktan sonra, belki de ölümü tercih edecekti adam.

«Pekala!» Lothar sesinden bir şey belli etmemeye çalışıyordu ama, yine de

tiksintiden boğuklaşıyordu sesi. «Ben arabaların oraya dönüyorum. San sizindir. Ama o beyaz kızı görmüş ya da duymuşsa, bunu bilmek istiyorum. Bir tek o soruya cevap vermesi şart. Hepsi o kadar.»

Lothar gidip atma bindi, arkasına bakmadan arabaların olduğu tarafa sürdü. Bir ara arkasından öyle bir acı ve dehşet çığlığı duydu ki tüyleri diken diken oldu. Sonra ses hemen kesildi, çöl rüzgarları arasında kayboldu.

Çok sonra, adamları arabalara döndüklerinde, Lothar kendi arabasının yanına uzanmış, lamba ışığında Goethe'nin eski püskü, lime lime bir kitabını okuyordu. Nice kere ruhunun tükenmek üzere olduğunu hissettiğinde bu kitap kurtarmıştı onu.

Adamlarının attan inerkenki gülüşmelerinde bir memnuniyet vardı. Yemeğe, içkiye, sefahata doymuş insanların seslerini çıkarıyorlardı. Swart Hendrick şarap içmiş gibi sendeleyerek onun yattığı yere yaklaştı. Pantolonunun ön tarafında püskürtme halinde kurumuş kan lekeleri vardı.

«San beyaz kadını görmemiş. Ama çöldeki başka San'larla ateş başında karşılaştıklarında, kulaktan kulağa fısıldanan garip bir hikaye duymuş. Güneşin hiç parlamadığı garip bir diyardan gelen bir kadınla bir çocuğun, iki ihtiyar San'la birlikte yaşadığı söyleniyormuş.»

Lothar dirseği üzerinde doğruldu. Kızın yanında gördüğü iki Bushman'ı hatırlamıştı.

«Nerede? Yerini söyledi mi?» diye sordu hevesle.

«Kalahari'nin içlerinde bir yer varmış. Orası tüm San'lar için kutsalmış. Bize yönünü gösterdi...»

«Neresi, Hendrick, lanet olası, neresi?»

«Uzun yol. Onların ayağıyla onbeş gün.»

«Neymiş bu yer? Görünce nasıl tanıyacağız?»

Hendrick üzgün üzgün, «Orasını söylemedi,» dedi. «Hayatta kalma isteği bizim sandığımız kadar güçlü değilmiş. Söyleyemeden öldü.»

«Yarın o yöne döneriz,» diye emir verdi Lothar.

«Bugün kaybettiğimiz öteki San'lar da var. Atlar dinlenince onları yarın güneş batmadan yakalayabiliriz. Yanlarında kadınlar var...»

«Olmaz!» diye hırladı Lothar. «Biz o kutsal yere gidiyoruz.»

***

Ovanın orta yerinde o koca dağ birdenbire belirince Lothar önce bunu çöl serabının bir hilesi sandı.

Çöl insanlarının efsaneleri arasında böyle bir yerin varlığına dair hiçbir hikaye duyduğunu hatırlamıyordu. Buralara yolculuk eden tek beyazlar Livingstone'la Oswell'di. Ngami gölünü keşfe giderken geçmişlerdi buradan. Anderson'la Galton da av gezilerinde bu taraflara gelmiş olmalıydılar. Hiçbiri yazılarında böyle bir dağdan söz etmiyordu.

Bu yüzden Lothar gördüğünün bir ışık oyunu olduğundan kuşku duymaktaydı. Batmakta olan güneş, genel görünüme daha da efsanevi bir hava veriyordu.

Ertesi sabahın ilk ışıklarında baktığında, dağı hala yerinde gördü. Sedef rengi sabah göklerine karşı, kara ve belirgin bir siluetti. Atını oraya doğru sürerken dağ karşısında giderek yükseldi, sonra bir ara yerden kopup ayrıldı, kendi başına havalarda uçtu.

Sonunda Lothar koca kayaların dibine vardığında, San'ın ölürken söz ettiği kutsal yerin burası olduğuna dair hiçbir kuşkusu kalmamıştı. Yamaç eteğine tırmanıp kayalardaki harikulade resimleri görünce bu güveni bir kat daha güçlendi.

«Dedikleri yer burası... ama çok kocaman!» diye düşündü. «Kız buradaysa, belki de onu asla bulamayız. Bir yığın mağara, vadi, saklı yer var. Aramamız asla bitmez.»

Adamlarını böldü, yaya olarak en yakın yamaçları taramaya yolladı. Arabaları Hendrick'e emanet edip bir ağaçlığa yerleştirdi. Aslında en az Hendrick'e güvenirdi. Kendisi yanına bir tek yedek at alıp dağın çevresini bir kolaçan etmeye çıktı.

İki gün gezinip notlar aldı, kabataslak bir harita çizdi, cep pusulasından yararlandı, sonunda dağın yaklaşık otuz mil boyunda, dört beş mil eninde bir tabana oturmuş olduğunu hesapladı. Kumtaşı ve diğer tortul kayalardan oluşmuştu.

Doğu yamacına baktı, oraları gezdi... arabaları bıraktığı yerden çok uzaklaşıyordu. Dağın kayaları nerelerde dikkatini çekerse atları bırakıyor, inip yaklaşıyor, oraları inceliyordu.

Bir ara küçük bir tatlı su kaynağı keşfetti. Kayanın dibinden fışkırıyordu sular. Sonra doğal bir kaya çukuruna sızıyordu. Mataralarını doldurdu, soyundu, üstündekileri yıkadı, en son olarak da girip kendi yıkandı. Soğuk su

onu çok zevklendirdi. Yoluna daha zinde devam etme olanağını buldu.

Gezerken başka yerlerde de San resimleri buldu. Hep kayalara işlenmişti resimler. Ressamın gözünün keskinliğine, gözlem yeteneğine, el maharetine hayranlık duydu. Eland ve bufalo biçimleri öyle gerçekti ki, kendi avcı gözleri bile bunlara kusur bulamıyordu. Ama bunlar hepsi çok eskiden kalmış şeylerdi. Buraya son zamanda insanlar geldiğine dair hiçbir işaret bulamıyordu.

Kayaların alt tarafındaki orman ve ova, av hayvanlarıyla doluydu. Her gün bir ceylan veya antilop vuruyor, karnını tok tutmakta hiç zorluk çekmiyordu. Üçüncü gece bir impala öldürdü, işkembesini, böbreklerini ve karaciğerini yeşil dallara geçirerek şiş kebabı yaptı.

Ama taze etin kokusu, istemediği canlıların dikkatini kampa çekmiş oldu. Gece boyunca tüfeği elinde nöbet beklemek zorunda kaldı. Aç bir aslan homurdanarak kol geziyordu çevrede. Ateşin ışık halkasının tam kenarında hem de. Hayvanın izlerini sabah olur olmaz inceledi, yaşlı bir erkek olduğunu, bir ayağının fena halde topalladığını anladı.

«Tehlikeli bir canavar,» diye mırıldandı, çabucak buralardan uzaklaşacağını umdu. Ama umudu boşa çıktı. O akşam atların huysuzlandığını hissetti. Aslan besbelli gün boyu onu uzaktan izlemişti. Karanlık basınca cesareti artmış, kampa tekrar yaklaşmıştı.

«Bir uykusuz gece daha!» Çaresiz razı oldu, ateşe odunları attı, nöbet tutmaya hazırlanıp kalın ceketini giyerken yine canı sıkıldı. Ceketin pirinç düğmelerinden biri kayıptı. Çölün gece soğuğu, içine işleyecekti şimdi.

Uzun, tatsız bir gece oldu. Ama geceyarısını biraz geçtiğinde aslan bu sonuçsuz devriye gezisinden sıkılmış olacak ki, biraz uzaklaştı. Hayvanın son homurtuları yarım mil kadar ilerden duyuldu, sonra sessizlik oldu.

Lothar atların koşumlarını bir kere daha kontrol etti, ateşe yaklaştı, battaniyelere sarındı. Soyunmamıştı. Çizmelerini bile çıkarmamıştı. Birkaç dakika içinde derin, rüyasız bir uykuya daldı.

Birdenbire uyanıp ayılıverdi, kendini elinde tüfeğiyle doğrulup oturmuş buldu. Aslanın öfkeli kükremeleri hala kulaklarında çınlıyordu.

***

Ateş sönmüş, beyaz bir kül yığını haline gelmişti oma. ağarmakta olan gökyüzüne karşı ağaçların tepeleri koyu renk belli oluyordu. Lothar battaniyeleri üstünden savurup ayağa kalktı. Atlar hala ürkekti. Kulaklarını öne yatırıyor, çayırın ilerisindeki mopani ağaçlarına doğru bakıyorlardı. Aslan bir daha kükredi, Lothar uzaklığı bir mil olarak hesapladı. Atların baktığı tarafta olmalıydı. Aslan sesi geceleri öyle kolaylıkla duyulurdu ki, tecrübeli bir kulak yerini noktası noktasına saptayabilirdi. Ama o kükreme kulaklarda tıpkı vantrilog hileleri gibi çınlamalar oluşturduğundan, tecrübesizleri de fena halde yanıltırdı.

Korkunç ses keşmekeşi, ormanı bir kere daha doldurdu.

Lothar aslanların böyle davrandığını daha önce hiç görmemişti. Bu kadar bastırılmış öfke ve çaresizlik, o hayvana hiç yakışmıyordu. Birden beyni bir şok duygusuyla sarsıldı. İki kükremenin arasında, yanılması imkansız bir ses daha duymuştu Korku dolu bir insan çığlığı!

Lothar hiç düşünmeden harekete geçti. En sevdiği av atının yularını aldı, sırtına eğersiz sıçradı, ayaklarının topuklarını hayvanın karnına vurdu, onu dörtnala kaldırdı, dizleriyle yön verdi, başını ağaçlara doğru çevirdi. Alçak dalların altından geçerken öne doğru eğiliyordu. Sonunda açık araziye çıktı, doğruldu, telaşla çevresine bakındı.

Uyandığından beri geçen birkaç dakikada ışık daha da güçlenmişti. Doğu ufukları turuncuya dönüşüyordu. Ormana varmadan, orta yerde tek başına duran bir mopani ağacı vardı. Çevresinde ovanın alçak otları bitmişti. Yüksek dallarında kocaman, kara bir gölge görünüyordu. Belirsiz, ama güçlü bir hareket mopani'nin dallarını şiddetle sarstı.

Lothar atını oraya doğru çevirdiği sırada aslanın gök gürlemesini andıran kükreyişi yine tiz bir çığlıkla noktalandı. Mopani'nin tepesinde neler olduğunu Lothar o zaman anlayabildi ve inanmakta zorluk çekti.

«Ulu Tanrım!» diye fısıldadı şaşkınlıkla. Ömründe ağaca tırmanan aslan görmemişti. Ama boz renkli koca kedi ta tepede, dalları sallıyor, ağaca pençeleriyle tutunuyor, şahlanıyor, zor uzanabileceği yerdeki insanı alaşağı etmeye uğraşıyordu.

«Yah! Yah!» diye cesaret verdi Lothar atına. Onu dirsekleri ve topuklarıyla dürttü, daha hızlandırmaya uğraştı. Mopaninin yanına vardığı sırada kendini atın sırtından yere fırlattı, çarpmanın etkisini bacaklarından sırtına doğru kaydırıp yuvarlandı, yan döndü, tüfeği göğüs hizasında ayarlayıp yakardaki

hayvana adamakıllı nişan almaya çalıştı.

Aslanla kurbanı gökyüzüne karşı birbirine karışmış tek bir siluet oluşturuyorlardı. Aşağıdan ateş ettiğinde belki biri yerine diğerini vurabilirdi. Arada mopaninin kalın dalları da kurşunu saptırabilirdi.

Lothar yana doğru süzüldü, dallar arasında bir açıklık buldu, tüfeği omzuna kaldırdı, kendini arkaya verdi, dosdoğru yukarıya nişan aldı. Tetiği çekmekte hala kararsızdı. O sırada aslan yukardaki insanı aşağı çekmeyi başardı... çığlıklar öyle acıklı, öyle ıstıraplıydı ki, Lothar artık daha fazla bekleyemedi.

Aslanın omurgasına, kuyruk sokumuna nişan aldı. Kurbanın yukarda kıvranan vücudundan mümkün olduğu kadar uzağa. Zavallı, yukarda son çabasıyla dallara asılmış, tutunmaya çalışıyordu. Lothar tetiği çekti, ağır Mauser kurşunu hayvanın omurgasının dibine saplandı, yukarıya yürüdü, kemiksi kıkırdakları çatır çatır kırdı, bacak sinirlerini köklerinden parçaladı, sonra sırtın ortasından çıktı.

Aslanın arka ayakları titredi, uzun, sarı pençeler isteği dışında büzüldü, mopani kabuklarındaki kavramayı gevşetti.

Felçli bacaklar da daha çok tutunamadı. Boz kedi kayarak, dönerek, kükreyerek ağaçtan düştü, düşerken alt dallara çarptı, kırık omurgasının acısıyla kocaman pembe ağzını da açtı.

Kurbanını da birlikte sürüklemişti. On pençeleri hala yumuşak insan etine gömülüydü. Kendi kıvranıp sarsılırken, o ince vücudu da sağa sola savuruyordu. Birbirine dolaşmış durumda yere çarptılar, Lothar'ın tabanları sarsıldı. Onlar dallardan düşerken geriye sıçramıştı ama şimdi hemen öne doğru atıldı.

Aslanın arka ayakları kurbağa gibi geriye uzanmıştı. İnsan vücudunun üzerinde yatıyor, yarısını örtüyordu. Arka ayakları tutmadığı için ön ayakları üzerinde yükseldi, kendini Lothar'a doğru sürükledi, çenesini kocaman açarak kükredi. Soluğunun kokusu bir felaketti. Sıcak, leş kokan soluk Lothar'ın yüzünde, kollarında gezindi.

Lothar, Mauser'in namlusunu nişan almaksızın hemen o korkunç ağzın içine soktu. Kurşun boğazın gerisindeki yumuşak damağa girdi, kafanın arkasından çıktı, çevreye fiskiye gibi kan ve beyin parçaları saçtı. Bir saniye daha ön ayakları üzerinde duran hayvan sonunda soluğunu salıp ciğerlerini boşalttı, yanlamasına devrildi kaldı.

Lothar, Mauser'i elinden attı, kıvranan sarı leşin yanına diz çöktü, altında

kalan vücuda ulaşmaya çalıştı ama ancak alt tarafı dışardaydı. Bir çift kahverengi, ince bacak, dapdar, oğlan çocuklara özgü kalçalar, yırtık bir branda paçavra.

Lothar ayağa fırladı, aslanın kuyruğunu yakaladı, tüm ağırlığıyla asıldı. Kürklü leş yavaşça sırtüstü döndü, altındaki vücudu serbest bıraktı. Bir kadın! Hemen anladı Lothar. Eğilip onu yerden kaldırdı. Başı gür siyah saçlarla kaplıydı. Cansız gibi sarkıyordu. Elini ensesine kaydırdı, yeni doğmuş bebek tutar gibi başı kaldırıp yüze baktı.

Resimdeki yüzdü. Uzun zaman önce dürbünüyle gördüğü yüzdü. Onu etkileyen, rüyalarına giren yüz. Ama bu yüzde hayat yoktu.

Uzun siyah kirpikler kapalıydı. Birbirine dolaşıyordu. Düzgün, güneş yanığı hatlarda ifade de yoktu. Güçlü, geniş ağız gevşekti. Yumuşak dudaklar aralık, beyaz dişler görünüyor, dudakların bir köşesinden ince bir tükürük sızıyordu.

«Olamaz!» diye başını salladı Lothar hırsla. «Ölemezsin... olamaz! Mümkün değil! Hele bunca çabadan sonra. İzin vermem...» Sesi kesildi. Gür saçların arasından bir yılan kıvrılarak alına doğru iniyordu. Taze kandan oluşan koyu kırmızı bir yılan.

Lothar boynundaki pamuklu fuları çıkardı, kanı sildi ama, o sildikçe yenileri akıyor, yüze yayılıyordu. Tepedeki bukleleri araladı, yaranın yerini buldu. Mopani dallarına çarpmaktan olmuştu. Derindi. Yaranın dibinde kemik de görünüyordu. Kesik yerdeki deriyi çekip birleştirdi, tuttu, üzerine fularını bastırdı, başındaki bantla sımsıkı bağladı.

Yaralı başı kendi omzuna dayayıp vücudu oturma pozuna doğrulttu. Sarındığı posttan bir memesi dışarıya çıkmıştı. Lothar büyük bir şoka kapıldığını hissetti. Meme öyle beyaz, öyle yumuşak öyle hassastı ki! Onu bir suçluluk duygusuyla hemen örttü, sonra dikkatini yaralı bacağa çevirdi.

Yaralar korkunçtu. Paralel yarıklar yukardan aşağıya doğru iniyordu. Sol ayağın topuğuna kadar varmaktaydılar .Kızı yavaşça tekrar yatırdı, yanına diz çöktü, bacağı kaldırdı. Atar damardan kan fışkıracak diye ödü kopuyordu. Olmadı. Yalnızca koyu renk toplar damar kanı sızıyordu. İçini çekti.

«Çok şükür, Tanrım!» Sırtındaki kalın askeri ceketi çıkardı, yaralı bacağı onun üzerine koydu, topraktan uzaklaştırmaya çalıştı. Sonra gömleğini başından çekti. İki gün önce yıkamıştı onu en son. Kaynağın suyunda. Ter kokuyordu.

«Başka çare yok,» diyerek onu ince şeritler halinde yırttı, bacağı sarıp

bağladı.

Esas tehlikenin bu olduğunu biliyordu. Aslan gibi et yiyen bir hayvanın dişlerinde ve tırnaklarında kalabilecek mikroplar hemen hemen Bushman'ların zehirli okları kadar öldürücü olabilirdi. Aslanın tabanları özellikle girintili çıkıntılı, nasırlı olurdu. Aralara kokmuş kan, bozulmuş et zerrecikleri otururdu. Kangrenin baş nedenleriydi bunlar.

«Seni kampa götürmemiz gerek, Centaine.» Adını ilk defa kullanıyordu. Buna zevklendi. Ama tenine dokunup o ölümcül soğukluğu duyunca bir kere daha korku sardı benliğini.

Nabzı çabucak kontrol etti, ne kadar zayıf olduğunu görüp şoka kapıldı. Düzensiz atıyor, hemen hemen seğiriyordu. Kızın omuzlarını kaldırdı, kendi ceketiyle sardı, sonra çevreye bakınıp atını aradı. Hayvan çayırın öbür ucunda, başını eğmiş otluyordu. Yarı beline kadar çıplak, soğuktan titreyerek oraya kadar koştu, hayvanı alıp mopani'nin dibine getirdi.

Kızın baygın vücudunu kaldırmak üzere eğildiğinde yeni bir şok etkisiyle dondu.

Başının yukarısından sinirlerini parçalayan, en gizli, en derin duygularını harekete getiren bir ses geliyordu. Bir bebeğin çığlığıydı bu. Rahatsız bir bebek! Hemen doğrulup ağaca baktı. En üst dallarda bir torba sallanıyordu. Kıpırdıyor, kıvrılıyor, sağa sola savruluyordu.

«Bir kadın ve bir çocuk,» diye Bushman'ın sözlerini hatırladı.

Kızın başını aslanın vücuduna yasladı, sıçrayıp mopani'nin en alt dalını yakaladı. Kendini yukarı çekip bir üst dala tutundu.

Asılı torbaya doğru hızla tırmanıyordu. Yanına vardığında torbanın deriden olduğunu gördü. Kayışları dolandığı daldan çıkardı, aşağıya indirdi, torbanın ağzından içeriye baktı.

Ufacık bir surat, haysiyetine dokunulmuş gibi öfkeyle bakıyordu ona. Kaşları çatıktı. Lothar'ı görür görmez bir korku çığlığı daha attı.

Lothar'ın bilinci kendi oğlunun anısını öyle çabuk buldu ki, yüzünü acıyla buruşturup dalın üzerinde sallanmasına yol açtı.

Tekmeler savuran, haykıran çocuğu bağrına bastı, yüzünde çarpık bir gülüş belirdi.

«Ufacık bir adamdan amma kocaman bir ses,» diye mırıldandı boğuk boğuk. Bebeğin kız olabileceği bir an bile aklına gelmemişti. Bu kadar küstah bir öfke

ancak erkeklere özgüydü.

Kızı kampa götürmektense, kampı mopani'nin dibine taşımak çok daha kolay oldu. Çocuğu yanına almak zorunda kalmıştı ama yine de taşınma işini yirmi dakikada bitirdi. Anneyi yalnız ve savunmasız bıraktığı için her an kaygı içindeydi. Boş atı onun başına götürdükten sonra biraz rahatladı. Centaine hala baygındı. Kucağındaki çocuk altını kirletmişti. Karnı da belli ki çok açtı.

Minik oğlanın pembe poposunu bir tutam kuru otla sildi.

Kendi oğlunu da böyle temizlediğini hatırlamıştı. Sonra onu ceketin üzerine yatırdı. Oradan baygın anasının memesine daha kolay ulaşabilirdi.

Küçük bir kap içinde biraz suyu ateşe, kaynamaya koydu, ucu kancalı bir iğneyle biraz pamuk ipliğini branda çantadan çıkarıp dezenfekte olmak üzere suyun içine attı. Kendi ellerini biraz sıcak suyla, karbolik sabunla yıkadı, yıkadığı kabı boşalttı, tekrar sıcak su doldurdu, kızın baldırlarındaki derin çizikleri yıkayıp temizlemeye koyuldu. Su can yakacak kadar sıcaktı. Yine karbolik sabun kullanarak her yaranın ta dibine kadar ulaşmaya çalışıyor, parmağını iterek zorluyor, içine sıcak su döküyor, sonra tekrar tekrar çalkalıyordu.

Centaine hafif hafif inlemekte, zayıf hareketler yapmaktaydı ama Lothar onun omuzlarını bastırdı, tehlikeli kesikleri iyice temizlemeyi sürdürdü. İşini bitirdiğinde hala pek tatmin olmuş değildi ama, bu kaba işlemi sürdürürse ince dokuları onarılamayacak biçimde zedeleyeceğini anladığından kalkıp eğerine yürüdü, dört yıldan beri yanında taşıdığı viski şişesini alıp geldi.

Lutheran mezhebinden bir Alman misyoner doktor vermişti bu viskiyi ona. Smuts ve Botha işgali sırasında Lothar'ın aldığı yaraları o tedavi etmişti. «Bir gün bu şişe senin hayatını kurtarabilir,» demişti verirken. Şişenin üzerindeki el yazılı etikete baktı. «Acriflavin» diye yazılıydı. Şişedeki sarımsı kahverengi sıvının yarısı buharlaşıp uçmuştu bile.

Sıvıyı açık yaralara döktü, işaret parmağıyla ovalayarak içerlere nüfuz etmesini sağladı. Her derin yarığı ta dibine kadar dezenfekte ediyordu. Şişedeki son damlalarla Centaine'in kafasındaki yarayı yıkadı.

Kaynayan suyun içinden iğneyle ipliği çıkardı, kızın bacağını kendi kucağına aldı, içine derin bir soluk çekti. «Tanrıya şükür ki baygın!» dedi, yarık etlerin iki dudağını tutup birleştirdi. Dikişi kaba, ama etkindi. Cerrah dikişinden çok yelkenci dikişine benziyordu. Kendi gömleğinden kestiği sargıları kullanarak bacağı sarıp bağladı. Ama bütün bu çabalarına rağmen iltihaplanmanın hemen

hemen kesin olduğunu biliyordu. Dikkatini kafadaki yaraya çevirdi. O yaraya üç dikiş atmak yetti. Bunu da bitirdiği zaman son birkaç saatin gerilimi onu yıktı. Kendini tedirgin ve bitkin hissediyordu.

Sedye üzerinde çalışmaya başlamak için kendini zorlaması gerekti. Aslanın postunu yüzdü, ıslak deriyi kürklü tarafı üste gelecek şekilde iki kesik mopani dalı arasına gerdi. Atlar aslanın kokusundan huysuzlanıyor, tepişiyorlardı ama Lothar onları sakinleştirdi. Mopani dallarının birer ucunu yük atının eğerinin iki yanına tutturdu, Centaine'in vücudunu şefkatle kaldırdı, kalın cekete sarıp sedyeye yatırdı, yine mopani lifleriyle sımsıkı bağladı.

Artık uyumaya başlayan bebeği torbasının içinde kucağına aldı, sedyeyi arkada sürükleyerek arabalara doğru ağır bir yürüyüşe geçti. Bir günlük yol, diye hesaplıyordu. Vakit öğleni geçmişti. Ama sedyedeki kızı incitmeksizin hızı nasıl arttırabilirdi?

Güneş batmadan biraz önce Şasa uyandı, aç kurtlar gibi bağırdı. Lothar atları durdurdu, onu alıp annesine götürdü. Birkaç dakika sonra Şasa umutsuz çığlıklar atıyor, ceketin altında tekmeler savuruyor, Lothar'ı güç bir karar vermeye zorluyordu.

«Bebeğin hatırına... hem kendisi bilmeyecek ki,» diye düşündü.

Ceketin katını kaldırdı. Kıza dokunmakta hala çekingenlik gösteriyordu.

«Beni bağışla, ne olur,» diye özür diledi baygın kızdan.

Çıplak memeyi eline aldı. Sıcaklığı, kadife gibi dokusu kasıklarına bir şok saplanmasına yol açtı ama Lothar aldırmamaya çalıştı. Memeye bastırdı, eliyle yoğurdu... bir yandan Şasa çığlıklar içinde Lothar'ın elini dövüyordu. Lothar geri çekilip ceketi tekrar örttü.

«Şimdi ne yapacağız, küçük adam? Anne sütünü kaybetmiş.» Şasa'yı kucağına aldı. «Bana umut bağlama, dostum. Benimki kuru musluk, korkarım. Buraya kamp kuracağız, ben biraz alışverişe çıkacağım. Başka, çare yok.»

Birkaç diken dalı kesti, cepçevre sıraladı, sırtlanların veya başka et yiyenlerin sokulmasını önlemeye çalıştı, iç kısma kocaman bir ateş yaktı.

«Sen benimle gelmek zorundasın,» dedi kavgacı çocuğa.

Çantayı omzuna astı, binek atına binip yola koyuldu.

Dağın bir sonraki vadisinde bir zebra sürüsü buldu. Atını siper olarak kullanıp tüfek menziline yaklaştı, yanında tayı olan bir kısrak seçti. Başından vurup hemen devirdi. Ölü zebranın yanına vardığında, tayı ancak birkaç metre

koşmuştu. Dönüp tekrar geldi.

«Üzgünüm, ahbap, dedi Lottar ona. Yavrunun zaten yaşama şansı kalmamıştı. Kafasına sıktığı kurşunla onu kurtarmış sayılırdı Lottar.

Ölü kısrağın yanına çömeldi, bacağın birini kaldırıp dolgun memeleri açtı. Onlardan yarım matara süt sağmayı başardı. Koyu, sarı kaymaklı bir süttü. Onu eşit miktarda sıcak suyla sulandırdı, gömleğinden bir parça kumaş koparıp içinde ıslattı.

Şasa bağırdı, tekmeler attı, başını yana çevirdi ama Lothar direndi. «Listede yalnız bir tek yemek var,» dedi.

Şasa çok geçmeden işin hilesini kavradı. Sütler çenesinden akıyordu ama, birazı da boğazından içeriye gidiyordu. Lothar paçavrayı süte doğru uzaklaştırdıkça o hep bağırır oldu.

O gece Lothar, Şasa'yı göğsünde yatırarak uyudu, şafaktan önce, çocuk kahvaltısını isteyince uyandı. Dün geceden kalma zebra sütü vardı. Çocuğu yedirdikten, ateşte ısıttığı suyla yıkadıktan sonra başını kaldırıp güneşin doğmuş olduğunu gördü. Lothar bebeği yere bırakır bırakmaz Şasa dört nala atlara doğru emeklemeye başladı. Bir yandan sevinç çığlıkları atıyordu.

Oğlunun ölümünden beri hissetmediği bir yumru oluştu Lottar'ın göğsünde. Onu tutup atın sırtına bindirdi. Şasa hala tekmeler atıyor, gülmekten gargara gibi sesler çıkarıyordu. At başını geriye çevirdi, kulaklarını dikip onun bacaklarını gıdıklamaya çalıştı.

Lothar, «Daha yürümesini öğrenmeden seni süvari yapacağız,» diye güldü.

Ama Centaine'in sedyesi yanına dönüp onu ayıltmaya çalıştığında çok fena kaygılandı. Kız hala baygındı. Bacağına dokunuldukça yalnızca inliyor, başını sağa sola çeviriyordu. Bacak şişmişti. Çürükler içindeydi. Dikiş yerlerinde kurumuş kanlar göze çarpıyordu.

«Tanrım, ne terslik!» diye fısıldadı Lothar. Ama oylukta kangren belirtisi aradığında bulamadı.

Bu arada bir başka tatsız keşifte bulundu. Centaine'in de tıpkı oğlu gibi temizlenmeye ihtiyacı vardı.

Onu çabucak soydu. Zaten tek giydikleri branda etekle kaldı. Lothar ona baktığında heyecanlanmamaya, ilgisini klinik düzeyde tutmaya savaştı.

Başaramadı. O güne kadar kadın güzelliğini annesine benzer tombul sarışın Rubens tipleriyle sınırlamıştı kafasında. Ondan sonra da, karısı Amelia'nın

güzelliğiyle tabii. Şu anda kafasındaki standardları altüst olmuş buluyordu. Bu kadın bir av tazısı kadar zayıftı. Karnı içine çökük, teninin altında kasları tek tek belliydi. Cildinin güneş görmeyen yerleri bile, süt beyazı değil, krem rengiydi. Vücut tüyleri solgun ve ince olacağı yerde gür, siyah ve kıvırcıktı. Kolları, bacakları ince uzundu.

Dirseklerinde, dizlerinde gamzeleri yoktu. Dokununca sertti.

İnsanın parmak uçları başka kadınlarda olduğu gibi etler arasına gömülmüyordu. Bacaklarının ve kollarının güneş gören yerleri bu açık renkti tik ağacı rengindeydi.

Bunları görmemeye çalıştı. Onu yüzüstü çevirdi. Kalçaların yusyuvarlak, sert bir çift devekuşu yumurtasına benzer görünümü, midesinde garip bir duygu uyandırdı. Temizlik işini bitirirken elleri kontrol edemeyeceği biçimde titriyordu.

Bu işten hiç tiksinmedi. Tıpkı çocuğu temizler gibi doğal bir şeydi bu da. Sonradan onu tekrar cekete sardı, yüzünü dikkatle incelemek üzere yanına çömeldi.

Yüz hatları da kendi eski güzellik kavramından ayrılıyordu. O gür, bukleli, siyah saçlar hemen hemen Afrikalı saçlarıydı.

Siyah kaşlar çok belirgin, çene çok keskin ve inatçı, tüm hatlar asla öteki kadınlarla karşılaştırılamayacak türdendi. Sakin yattığı halde, Lothar o yüzden yine de büyük ıstırap çizgileri görebiliyordu. Belki de kendi çektikleri kadar büyük acılar çekmişti.

O düzgün, kahverengi yanağa dokunduğunda, kaderin kendini ona doğru çektiğini hissetti. Aylar önceki o dürbün temasından beri. Başını çabucak salladı, bu gülünç duygusallığından kurtulmaya çalıştı.

«Ne ben senin hakkında bir şey biliyorum, ne de sen benim hakkımda.» Başını kaldırdı, çocuğun atın ayakları altına emeklemiş olduğunu görerek suçlandı. Şasa sevinç çığlıklarıyla hayvanın burnuna uzanmaya çalışıyor, o başını eğdikçe elini uzatıyor, at da onu kokluyordu.

Lothar yük atını çekerek, çocuğu taşıyarak, arabaların yanına o gün öğleden sonra varabildi.

Swart Hendrick'le kamp hizmetkarları koşup onu karşıladıklarında merak içindeydiler. Lothar emirlerini verdi.

«Kadına ayrı bir kulübe istiyorum. Benimkinin yanında. Çatıyı kapayın,

serin kalsın. Yanlara brandalar asın, kaldırabilelim, içeriye rüzgar girsin... gece bastırmadan da hazır istiyorum.»

Centaine'i kendi kulübesine taşıdı, bir kere daha yıkadı, sonra Anna Stok'un yolladığı uzun geceliklerden birini giydirdi.

Kız hala kendinde değildi ama, arada bir kere gözlerini açmıştı. Bakışları odaksız, bulanık, rüyada gibiydi. Fransızca bir şeyler mırıldanmış, Lothar anlayamamıştı.

«Güvendesiniz,» demişti ona. «Dostlar yanındasınız.»

Gözbebekleri ışığa tepki gösteriyordu. Bu cesaret verici bir durumdu. Ama kapaklar hemen tekrar titreyip kapandı, kız bir kere daha kendinden geçti, ya da uykuya daldı. Lothar onu uyandırmamak için dikkatli davrandı.

Artık ilaç çantasına kavuşmuş olduğuna göre Lothar yaralara tekrar pansıman yapabilecek durumdaydı. Üstlerine bol bol, annesinin sevdiği her şeye iyi gelen yağlı melhemden sürdü.

Sonra yeni, temiz sargılarla sardı.

Bu arada çocuk yine acıkmıştı ve bunu yüksek sesle duyurmaktan da çekinmiyordu. Lothar'ın sürüsünde bir süt keçisi vardı. Şasa'yı kucağına yatırdı, ona sulandırılmış keçi sütü verdi.

Sonra Centaine'e biraz sıcak çorba içirmeye çalıştı ama o kıvrandı, boğulacak gibi oldu. Lothar bunun üzerine onu hizmetkarların tamamlamış olduğu yeni kulübeye taşıdı, koyun postu ve yeni battaniyelerle hazırlanmış kamp yatağına yatırdı. Çocuğu onun yanına koydu. Gece boyunca birkaç kere kalkıp onlara bakmaya gitti.

Şafaktan hemen önce nihayet derin bir uykuya dalabilmişti ki, birisi omzunu sarsarak onu uyandırdı.

«Ne oldu?» Eli otomatik olarak yanıbaşındaki tüfeğe uzanmıştı.

«Çabuk gel!» Swart Hendrick'in fısıltısı boğuktu. «Sığırlar tedirgindi. Belki aslan geldi diye düşünmüştüm.»

«Ne oluyor, be adam,» diye bağırdı Lothar aksi aksi. «Çıkar baklayı ağzından.»

«Aslan değilmiş... çok daha beher! Dışarda vahşi San'lar var. Bütün gece kampın çevresinde dolanıp durdular. Galiba sığırların peşindeler.»

Lothar bacaklarını yataktan sallandırdı, çizmelerini aradı.

«Vark Jan'la Klein çocuk döndüler mi?» Kalabalık olurlarsa iş daha kolaylaşırdı.

«Dönmediler,» diye başını salladı Hendrick.

«Pekala, yalnız başımıza avlarız. Atları eğerle. Sarı şeytanlara arayı fazla açma şansı tanımayalım.»

Ayağa kalkarken Mauser'i kontrol etti, sonra koyun postunu yatağından çekip aldı, kulübenin kapısından eğilerek çıktı. Swart Hendrick'in atları hazırladığı yere yürüdü.

Owa yabancıların kampına ikiyüz adımdan fazla yaklaşmayı göze alamamıştı. O mesafeden bile burnuna gelen karmakarışık kokular şaşırtıyordu onu. Hele sesler! Tahtaya inen balta sesi, kova şangırtısı, keçi melemesi hep irkilmesine yol açıyordu. Parafinin, sabunun kokusu, kahvenin, yün kumaşların o garip, baygın kokusu canını sıkıyordu. Değişik bir vurgulamayla konuşan insan sesleri çok sertti. Ona yılan tıslamasını hatırlatıyordu.

Kalbi acı verecek kadar atarak toprağın üzerine uzandı, Hani'ye fısıldadı.

«Nam çocuk sonunda kendi insanlarının arasında. Biz onu artık kaybettik, bilge nine. Onu böyle izlemek bir kafa hastalığı.

Çılgınlık bu. Bu adamların burada olduğumuzu anladıkları an bizi öldüreceklerini ikimiz de biliyoruz.»

«Nam çocuk yaralı,» dedi Hani. «Mopaninin altındaki; izleri sen kendin okudun. Aslanın yüzülmüş leşini kendi gözlerinle gördüm. Toprakta kızın kanını da gördün.»

«Kendi insanlarının arasında,» diye inatla direndi Owa.

«Ona bakarlar. Artık bize ihtiyacı yok. Geceyarısı kalkıp gitti, bize veda bile etmedi.»

«Koca dede, biliyorum, dediklerin doğru. Ama yarasının ne kadar ağır olduğunu bilmezsem bir daha nasıl gülümseyebilirim? Şasa'yı sağ salim onun memesinde görmeden bir daha nasıl rahat uyku uyuyabilirim?»

«Gitmiş birini bir kerecik görebilmek için ikimizin de hayatını tehlikeye atıyorsun. Onlar bizim için öldüler artık. Bırak gitsinler.»

«Ben kendi hayatımı tehlikeye atıyorum. Rahmimin değilse bile, kalbimin çocuğu olan Nam çocuğun sağ olduğunu, sağ kalacağını bilmedikçe o hayatın benim için ne değeri var? Şasa' ya bir kerecik daha dokunabilmek için tehlikeye atıyorum kendimi. Sana benimle gel demiyorum.»

Hani ayağa kalktı, kocası itiraz edemeden gölgelerin arasına doğru uzaklaştı. Ateşin göründüğü tarafa doğru gidiyordu.

Owa dizleri üzerinde doğruldu ama cesaretini bir kere daha kaybetti. Yatıp kafasını kollarıyla örttü.

«Ah, budala koca karı,» diye yakındı. «Bilmiyor musun ki sen olmayınca benim yüreğim çöl olur? Seni öldürdükleri zaman, senin bir ölümüne karşı ben yüz öleceğim.»

Hani kampa doğru emekledi. Rüzgara karşı gidiyor, kavis çiziyordu. Gözü ateşin dumanının ne tarafa savrulduğundaydı.

Sığırlar ya da atlar bir kere onun kokusunu alırlarsa, patırtı çıkarır, tüm kampı uyandırırlardı. Birkaç adımda bir yere yatıyor, tüm dikkatiyle dinliyor, arabaların çevresindeki gölgelere, o kaba kulübelere bakıyor, uzun boylu, kara adamları seyrediyordu.

Çok garip giysiler giymişlerdi adamlar. Parıltılı madeni silahlar asmışlardı üstlerine.

Hepsi uyuyordu. Ateşin başındaki gölgelerini, görebiliyor vücutlarının kokusunu alabiliyordu Hani. Burun deliklerindeki uyarılar onu korkuyla titretti. Kendini kalkıp ilerlemeye zorladı.

Arabalardan birini kendisiyi© uyuyan adamların arasına almaya çaba gösteriyordu. Sonunda yüksek arka tekerleklerden birinin ardına çömeldi.

Nam çocuğun o kulübelerden birinde olduğundan emindi. Ama yanlış kulübeyi seçmek ona felaket getirirdi. En yakındakinde karar kıldı, kapısına doğru emekledi. Alacakaranlıkta iyi gören gözleri vardı. Kedi gözüne taş çıkarırdı hemen hemen. Yine de içerdeki yatakta ancak bir gölge görebildi. İnsandı, o kesin. Ama kim olduğundan emin olamazdı.

Gölge kıpırdadı, sonra öksürdü, homurdandı.

«Bir erkek!» Yüreği öylesine çarptı ki, adamın bu sesten uyanacağından korktu, ikinci kulübeye doğru emekledi.

Burada da bir başkası uyuyordu. Hani ürkerek ona yaklaştı. Kol uzaklığındaydı. Burun delikleri açılıp kapandı. Şasa'nın süt kokusunu tanımıştı. Nam çocuğun ona kavun kadar tatlı gelen vücut kokusu da vardı.

Yatağın yanına diz çöktü. Şasa onun varlığını hissetti, kıpırdandı. Hani onun alnına dokundu, sonra parmağının ucunu ağzına götürdü. Ona iyi ders vermişti. Bushman'ların çocukları böyle zor durumlarda sessiz kalmayı hep bilirlerdi.

Klanın selameti sessizliğe bağlıydı. Şasa bu tanıdık temas sonucu sakinleşti. O da yaşlı kadının kokusunu almıştı.

Hani bu sefer Nam çocuğun suratını aradı. Yanakların sıcaklığı ona Nam çocuğun hafif ateşi olduğunu anlattı. Öne eğilip soluğunu kokladı. Hastalıktan ekşiydi ama enfeksiyon kokusu yoktu. Hani yaraları görmek, bakımını yapmak için dayanılmaz bir özlem duyuyor. Oysa bunun olmayacağını da çok iyi biliyordu.

Dudaklarını kızın kulağına dayadı, fısıldadı. «Kalbim, kü çük kuşum, klanın tüm ruhlarını seni korumaya çağırıyorum. Koca dedenle ikimiz senin için dans edeceğiz. Ruhlar seni güçlendirecek, iyileştirecek.»

Yaşlı kadının sesi, baygın kızın ta bilinç altına işledi, zihninde şekiller oluştu.

«Koca nine,» diye mırıldandı. «Koca nine!»

«Yanındayım,» diye karşılık verdi Hani. «Her zaman, her zaman yanında olacağım...» Bütün söyleyebildiği bu kadar oldu.

Boğazından hıçkırıklar yükselmesini göze alamazdı. Anneye ve çocuğa son bir kere dokundu, parmakları onların dudaklarında ve kapalı gözlerinde gezdi, sonra kalktı, kulübenin kapısına ilerledi. Gözyaşları onu kör ediyordu. Üzüntüsü duyularını uyuşturuyordu. Atların durduğu yere pek yakın geçti.

Atlardan biri homurdandı, çifte attı, bu yabancı kokuya karşı başını arkaya atıp kişnedi. Hani karanlıklarda gözden kaybolurken ateşin yanında uyumakta olan adamlardan bir tanesi doğruldu, battaniyesini üzerinden atıp huysuzlanan atların yanına seyirtti. Oraya varmadan durdu, tozlar üzerindeki ufacık ayak izi üzerine eğildi.

***

Hani'nin kendini bu kadar yorgun hissetmesi garipti. Owa'yla ikisi o sıra gizli dağın dibindeki vadiye dönmekteydiler.

Nam çocukla Şasa'nın izini sürerlerken Hani kendini durmadan koşabilecek gibi hissediyordu. Sanki yeni baştan gençleşmişti. Vücuduna sınırsız enerji ve kuvvet dolmuştu. Güvenliğini merak ettiği o iki kişiyi kendi ihtiyar kocası kadar çok seviyordu. Ama şimdi artık onlara ebediyen arkasını dönmüştü.

Bu yüzden yaşının yükünü tüm ağırlığıyla hissediyordu. Adımları yere güm güm basıyor, yorgunluk bacaklarını ve omurgasını ağrıtıyordu.

Önde Owa yavaş yavaş ilerlemekteydi. Her adımın ona ne kadar zor geldiğini hissedebiliyordu Hani. Güneş ufuktan bir mızrak boyu yükseldiğinde, onların dünyasında sağ kalmayı mümkün kılan amaç ve kuvvet gücünden ikisi de tümüyle yoksundular. Başlarına yine bir felaket gelmişti ama, bu sefer onu yenip üstüne çıkma isteği yoktu içlerinde.

Owa duraladı, yere oturdu. Hani bunca yıldan beri onu hiç bu kadar yorgun görmemişti. Gelip yanına çömeldi, başını tutup yavaşça kendisine çevirdi. «Koca nine, yorgunum,» diye fısıldadı Owa. «Uzun uzun uyumak istiyorum. Güneş gözlerimi acıtıyor.» Elini kaldırıp gözüne siper yaptı.

«Uzun ve zor bir yol oldu, koca dede. Ama artık klanımızın ruhlarıyla barış içindeyiz. Nam çocuk da kendi insanları arasında güvende. Artık bir süre dinlenebiliriz.» Birden üzüntünün boğazına yükseldiğini hissetti, boğulur gibi oldu ama gözlen yaşarmadı. Kurumuş, ihtiyar vücudundaki tüm nem kurumuştu sanki. Gözyaşı yoktu. Ama ağlama isteği göğsüne saplanmış bir ok gibiydi. Topukları üzerinde ileri geri sallandı, acısını dindirmek için ağzından inler gibi sesler çıkardı, bu yüzden de atların gelmekte olduğunu duyamadı.

Elini gözünden indirip başını yana eğen, sabah kavasındaki titreşimi dinlemeye çalışan Owa oldu. Hani onun, gözlerindeki korkuyu gelince, o da dinlemeye başladı... ve duydu.

«Buldular bizi,» dedi Owa. Hani bir an, koşma ve saklanma isteğini bile bulamadı.

«Yaklaştılar.bile.» Owa'nın da gözlerinde aynı kaderci bakışlar vardı. Bu durum yaşlı kadına bir dürtü oldu.

Kocasını çekerek ayağa kaldırdı. «Açık arazide bizi maymun ceylanı avladığı gibi kolayca avlarlar.» Dönüp dağa baktı.

Yamaç eteğinin dibindeydiler.

Hani, «Eğer şuraya çıkabilirsek atlar bizi izleyemez,» dedi.

Owa, «Çok yüksek, çok dik,» diye itiraz etti.

«Bir yolu var.» Hani kemikli parmağıyla kayalara zikzak yaparak tırmanan belirsiz patikayı gösterdi.

«Bak, dede, gördün mü? Dağın ruhları bize yolumuzu gösteriyorlar.»

«Onlar geyik!» İki antilop atlardan ürkmüş, o zor patikayı tırmanmaya çalışıyorlardı. «Dağın ruhu değil onlar,» diye tekrarladı Owa.

«Bence antilop kılığına girmiş ruh onlar.» Hani onu yamaçtan yukarı doğru çekti. «Bence bize düşmandan kurtulmanın yolunu gösteriyorlar. Çabuk ol, budala ihtiyar. Tartışacak zaman da yok, başka kaçış yolu da yok.»

Owa'nın elini kendi avucuna aldı, birlikte taştan taşa sıçrayıp kayarak tırmandılar. İki yaşlı ve sarsak maymuna benziyorlardı.

Ama iri kayaların dibine varamadan Owa yorulmuş, Hani' nin eline fena asılmaya başlamıştı. Hani onu zorladıkça acıyla soluyor, büsbütün dermansız kalıyordu.

«Göğsüm,» diye bağırıp sendeledi. «Göğsümde bir hayvan etimi yiyor. Dişlerini hissediyorum...» İki kayanın arasına güm diye serildi.

«Duramayız,» diye yalvardı Hani. Onun başında duruyordu.

«Devam etmemiz gerek. Onu çekip kaldırmaya savaştı.

«Ağrı çok,» diye sızlandı Owa. «Dişlerin kalbimi kemirdiğini duyuyorum.»

Hani olanca gücüyle onu çekip kaldırdı, oturttu. O anda yamacın dibinden bir çığlık duydular.

«Bizi gördüler,» dedi Hani. Ormandan yeni çıkan iki atlıya bakıyordu. «Peşimizden geliyorlar.»

Adamların atlarından atlayıp onları bağladıklarını, sonra yamaca ilerlediklerini görüyordu. Biri siyah adamdı. Ötekinin başı, üzerine ışık vurmuş durgun su gibi parlıyordu. Yamaca tırmanırken yine bağırdılar. Hırçın, zafer dolu bir sesti bu. Av tazılarının kokuyu ilk aldıklarında çıkardıkları sese benziyordu.

Bu ses Owa'yı harekete getirdi, Hani'nin yardımıyla sendeleyerek ayağa kalktı, ellerini göğsüne bastırdı. Dudakları beyazlaşmış, gözleriyse ölümcül yara almış ceylanlar gibi bakıyordu. Bu gözler de Hani'yi aşağıdaki adamların bağırması kadar korkuttu.

«Devam etmemiz şart.» Kocasını yarı taşıyıp yarı sürükleyerek kayaların dibine getirdi.

«Yapamayacağım.» Sesi pek zayıftı. Hani kulağını onun dudaklarına yaklaştırmak zorunda kaldı. «Oraya çıkamayacağım.»

«Yapacaksın,» dedi Hani inatla. «Seni ben götüreceğim.

Ayaklarını benim bastığım yerlere bas.» Kayaya çıktı, demin antilopların sivri tırnaklarıyla iz bıraktıkları yerlere basa basa patikada yola koyuldu. Arkasında yaşlı adam sendeleyerek ilerledi.

Otuz metre kadar yukarda bir kaya çıkıntısı buldular. Burası onları aşağıdaki adamların gözlerinden saklıyordu. Pürüzlü kaya yüzlerine parmaklarıyla tutunarak yukarıya doğru yollarına devam ettiler. Aşağıdaki dik uçurum Owa'ya dengesini kazandırmışa benziyordu. Daha kararlı adımlarla çıkmaya başlamıştı. Bir kere kararsızlık geçirdi, duvardan dışarıya doğru sendeleyecek oldu ama Hani hemen geriye uzanıp onun kolunu yakaladı, baş dönmesi geçinceye kadar tuttu.

«Beni izle,» dedi ona, «Aşağıya bakma, koca dede. Benim ayaklarıma bak ve beni izle.»

Tırmandılar. Giderek yükseldiler. Ova altlarında açıldı. Avcılar hala kaya çıkıntısının altındaydılar.

«Az kaldı,» dedi Hani. «Bak, doruk şurası. Birkaç adım daha attık mı güvendeyiz. Gel, elini ver bana.» Uzandı, bir boşlu ğun üzerinden atlayıp geçmek gereken yerde ona yardım etmeye çalıştı.

Ayaklarının arasından aşağıya baktı ve onları yine gördü.

Mesafe onları cüceleştirmişti. Tepeden bakınca da daha kısa boylu görünüyorlardı. Hala kayaların dibindeydiler. Hani'nin tam altında durmuş, başlarını kaldırmış, ona bakıyorlardı. Beyaz adamın suratı bulut gibi parıl parıldı. Öyle solgun ve öyle kötüydü ki! Kollarını kaldırdı, elinde tuttuğu sopanın ucunu Hani'ye doğru ayarladı. Hani daha önce ömründe tüfek görmemişti. Ona bakarken saklanmak için herhangi bir çaba göstermedi. Ok menzilinin dışındaydı nasılsa. En güçlü yay için bile, çok uzaktaydı. Bu yüzden hiç korkmuyordu. Düşmanını daha iyi görebilmek için kayanın kenarından sarkıp baktı. Beyaz adamın uzanan kolunun sarsıldığını gördü, değneğinin ucundan minik beyaz bir duman uçtu.

Tüfek sesini de daha önce hiç duymamıştı. Bu seferde duyamadı. Kurşun

sesten çok daha önce geldi. Yumuşak burunlu bir Mauser mermisiydi. Karnının altından girdi, yukarı doğru ilerledi, vücudunun içinden geçti, barsaklarını, midesini yırttı, bir ciğere girip omurganın birkaç santim yanından dışarı çıktı.

Çarpmanın etkisi onu arkaya, kayaya doğru firlattı, sonra cansız vücudu öne sekti, kayadan aşağıya uçtu.

Owa bir çığlık attı, tam o düşerken uzandı. Ona parmak uçlarıyla dokunabildi, sonra Hani düştü. Owa kayanın kenarında sendeledi.

«Hayatım!» diye seslendi onun ardından. «Benim küçük kalbim!» Ağrı ve üzüntü artık dayanamayacağı kadar ağırlaşmıştı.

«Ben de seninle geliyorum,» diye seslendi alçak sesle. «Koca nine, yolculuğun sonuna kadar seninle geleceğim.» Kendini boşluğa doğru bırakıverdi, düşerken rüzgar ona fena çarptı ama o bir daha ses çıkarmadı. Hem de hiçbir zaman.»

Lothar De La Rey Bushman'lardan birincisinin cesedini bulabilmek için yirmi metre tırmanmak zorunda kaldı.

Ölünün ihtiyar bir adam olduğunu gördü. Buruş buruş, iskelet kadar da sıskaydı. Düştüğünde etleri parçalanmış, kafatası ortaya çıkmıştı. Kan çok azdı. Sanki güneşle rüzgar, o minik vücudu kurutmuş, daha hayattayken tüketmişti.

İncecik, çocuksu belinde deri bir kasık bağı sarılıydı. Bir de çakı asılıydı ama! Denizci bıçağıydı. İngiliz bahriyelilerinin taşıdığı türden. Kalahari'nin ortasındaki bir ölü Bushman üzerinde böyle bir çakı bulmayı Lothar asla beklemezdi. İpi açtı, çakıyı kendi cebine attı. Cesette başka değerli bir şey yoktu. Herhalde gömme zahmetine katlanacak da değildi. İhtiyarı kayanın arasına sıkışmış durumda bıraktı, tekrar aşağıya. Swart Hendrick'in beklemekte olduğu yere döndü.

«Ne buldun?» diye sordu Hendrick.

«Bir ihtiyar adam. Ama belinde bu vardı.» Lothar ona çakıyı gösterdi. Swart Hendrick pek ilgi göstermeksizin başını salladı.

«Ja. Bunlar feci hırsızdır. Tıpkı maymun gibi. Kampın çevresinde bu yüzden dolaşıyorlardı.»

«Öteki ne tarafa düştü?»

«Şuradaki çukura. O dikenli çalıların arasına. Oraya inmek tehlikeli olabilir. Ben olsam bırakırdım.»

«Sen burada bekle öyleyse.» Lothar derin çukurun kenarına gidip aşağıya baktı. Dip kısım sık dikenlerle kaplıydı. İnmek gerçekten tehlikeli olabilirdi. Ama Lothar, Swart Hendrick'in dediğinin tersini yapmak için sapık bir heves duyuyordu.

Dibe varması yirmi dakika sürdü, vurduğu Bushman'ı bulması da bir o kadar vaktini aldı. Yanında iyi bir tazı olmaksızın, sık yapraklar arasında ölü bir sülün aramaktan farkı yoktu.

Sonunda ona iri, mavimsi sinekler rehberlik etti, çalıların arasından uzanmış eli görebildi. Avuç yukarı dönüktü. Pembeydi avucun içi. Cesedi bileğinden çekip çıkardı, kadın olduğunu anladı. İnanılmayacak kadar kırışık bir derisi vardı. Sarkık memeleri bir çift boşalmış tütün torbasına benziyordu.

Kurşun deliğini tam nişanladığı yerde görünce memnuniyetle homurdandı. O mesafeden ve o açıdan, epey zor bir atıştı. Derken dikkati kurşun deliğinden, kadının boynundaki o inanılmaz süse döndü.

Lothar koskoca güney Afrika'da böyle bir şey görmemişti. Yalnızca babasının koleksiyonunda, doğu Afrika'dan gelme bir Masai gerdanlığı vardı. Biraz buna benziyor denilebilirdi. Ne var ki Masai mücevherleri, boncuktan yapılırda. Bu kadınınki için ise renkli çakıllar toplanmış, olağanüstü bir estetik zevkle sıralanmıştı. Ortasına bir iri taş, yapıştırarak tutturulmuştu.

Lothar bu gerdanlığın, sırf benzersizliğinden ötürü epey değerli olabileceğini düşündü, kadını yüzüstü çevirdi, ensesindeki bağ yerini bulmaya çalıştı. Sırttaki çıkış yarasından akan kanlar sicimi lekelemiş, sonra akıp taşların bazılarına da bulaşmıştı. Lothar onları dikkatle sildi.

Taşların çoğu orijinal kristalin halindeydi. Bir kısmı ise su aşındırmasına uğramış, cilalanmışlardı. Yaşlı kadın bunları herhalde nehir yataklarının içinden toplamış olmalıydı. Işığı yansıtmaları için elinde çevirdi, yansımaların güzelliğine gülümsedi. Gerdanlığı fularına sardı, göğüs cebine yerleştirdi.

Ölü kadına bir kere bakmak, başka ilginç bir yanı olamayacağına inanmasına yetmişti. Onu yüzüstü yatar bıraktı, dik yokuşu tırmanmak üzere döndü.

***

Cenatine üzerine dokuma bir örtü örtülmüş olduğunu hissetti. Bu o kadar alışmadığı bir duyguydu ki, neredeyse onu bilincin eşiğine döndürecekti. Yumuşak bir yerde yattığını hissediyordu. Oysa bunun mümkün olamayacağını biliyordu. Yeşil brandadan içeriye sızan ışık için de durum aynıydı. Bunları düşünemeyecek kadar yorgundu aslında. Göz kapaklarını açmaya çalıştığında hemen tekrar kapandılar. Çok zayıftı. İçi rafadan yumurta gibi bomboştu. Yalnız dış kabuğu kalmıştı. Bu düşünceye gülümsemek istedi ama o bile çok zordu. Tekrar karanlıklara yuvarlandı.

Bir daha kendine geldiğinde birisi hafif sesle bir şarkı söylüyordu. Gözleri kapalı, yattı, sözleri anlamaya çalıştı. Bir aşk sarkışıydı. Savaştan önce tanıdığı bir kız için söylüyordu bunu şarkıyı yazan.

Erkek sesiydi. Ömründe duyduğu en heyecan verici seslerden biriydi. Şarkının bitmesini istemiyordu. Ama şarkı birden kesildi, adam güldü.

«Demek hoşuna gitti, ha?» dedi Afrikaans dilinde. Çocuk ona, «Da! Da!» diye karşılık verdi. Bunu o kadar net biçimde söylüyordu ki Centaine'in gözleri bir anda açıldı. Bu Şasa'nın sesiydi. O gece mopani ağacında aslanla olup bitenler bir anda bilincine döndü, tekrar bağırmak istedi.

«Bebeğim, benim tatlı bebeğimi kurtarın!» Başını bir yandan bir yana çevirdi, kulübede yalnız başına olduğunu gördü.

Bir kamp yatağında yatıyordu. Üzerinde uzun, pamuklu bir gecelik vardı.

«Şasa!» diye seslendi, doğrulup oturmaya çalıştı. Ancak birazcık kıpırdayabildi. Sesi de boğuk bir fısıltı halinde çıktı.

«Şasa!» Bu sefer tüm gücünü toplamıştı. «Şasa!» Sesi gıcırdadı.

Şaşkın bir ünlem duyuldu, bir taburenin devrildiği işitildi.

Kulübe karardı, birisi kapıdaki ışığın önünde durdu. Centaine başını o tarafa çevirdi.

Bir adam vardı orada. Şasa'yı kalçasının üzerinde tutuyordu.

Uzun boylu, geniş omuzluydu. Ama ışık arkasında olduğu için yüzü görünmüyordu.

«Demek uyuyan prenses uyandı...» Tok, heyecan verici bir sesi vardı. «Sonunda... nihayet...» dedi.

Çocuğu hala yanında, tutarak yatağın kenarına yaklaştı eğildi.

«Kaygılanmıştık,» dedi yumuşak bir sesle. Centaine kendini dünyanın en

güzel altın erkeğinin yüzüne bakar buldu. Saçları da altındı, o leopar gözlerini çevreleyen yüzü de altındı.

Kalçasında Şasa zıpladı, Centaine'e doğru uzandı.

«Anne!»

«Bebeğim!» Bir elini kaldırdı, yabancı adam Şasa'yı kalçasından indirip yatağın üzerine koydu.

Sonra Centaine'in omuzlarını doğrulttu, arkasına destek koyup onu oturur poza getirdi. Elleri kahverengi ve güçlüydü. Ama parmaklan buna rağmen piyanist parmakları kadar zarifti.

«Kimsiniz siz?» Centaine'in sesi boğuk bir fısıltıydı. Gözlerinin altında mor halkalar vardı.

«Adım Lothar De La Rey,» diye cevap verdi adam. Şasa bu arada annesinin göğsünü coşkun bir sevgiyle yumruklamaktaydı.

«Yavaş ol!» Lothar onu durdurmak için bileğini yakaladı. «Annen henüz o kadar sevgiye dayanacak kadar güçlü değil.» Yüzündeki ifade çocuğa bakarken yumuşuyordu.

«Bana ne oldu?» diye sordu Centaine. «Neredeyim?»

«Yaralı bir aslanın saldırısına uğradınız. Ben hayvanı vurunca ağaçtan düştünüz.»

Centaine başını salladı. «Evet, onu hatırlıyorum... ama daha sonra?»

«Beyin sarsıntısı geçirdiniz, aslandan aldığınız yaralar da iltihaplandı.»

«Ne kadar sürdü?» diye soludu genç kadın.

«Altı gün. Ama en kötü dönemi atladı artık. Bacağınız hala çok fena şiş ve iltihaplı, Mevrou Courtney.»

Centaine afalladı. «O adı kullandınız! Nereden öğrendiniz o adı?»

«Adınızın Memrou Centaine Courtney olduğunu ve Protea Castle hastane gemisinden sağ kurtulduğunuzu biliyorum.»

«Nereden? Nereden bilebilirsiniz bunları?»

«Beni kayınpederiniz sizi aramak üzere gönderdi.»

«Kayın pederim mi?»

«Albay Courtney ve o kadın... Anna Stok.»

«Anna mı? Anna sağ mı?» Centaine uzanıp onun bileğini yakaladı.

«O konuda hiç kuşku yok!» diye güldü Lothar. «Hem de çok sağlıklı.»

«Bu harika bir haber! Onu boğuldu sanıyordum...» Centaine sustu. Adamın bileğini hala tutmakta olduğunu farketmişti. Elini indirdi, tekrar arkasına yaslandı.

«Anlatın bana,» diye fısıldadı. «Her şeyi anlatın. Nasıl Anna? Beni buralarda aramanız gerektiğini nereden bildiniz?

Anna şimdi nerede? Onu ne zaman görürüm?»

Lothar tekrar güldü. Dişleri çok beyazdı. «Ne kadar çok soru!» Bir tabureyi yatağın yanına çekti. «Neresinden başlayayım?»

«Anna'dan başlayın... bana onu anlatın.»

O konuştu. Centaine dikkatle dinledi. Bir yandan onun yüzünü seyrediyor, bir sorusuna cevap alır almaz hemen ikincisini soruyordu. Kendi vücudunun zayıflığıyla mücadele ediyor. o tatlı sesin harikulade titreşimim dinliyor, gerçek dünyanın iyi haberlerine seviniyordu. O kadar uzun süre ayrı kalmıştı ki o dünyadan! Kendi cinsinden, beyaz yüzlü, uygar biriyle konuşmayalı öyle uzun zaman olmuştu ki!

Gün hemen hemen batıyordu. Kulübenin içine gölgeler dolarken Şasa istek dolu bir feryat kopardı, Lothar sözünü yarıda kesti.

«Açıktı,» dedi.

«Ben onu emzireyim. Bizi biraz yalnız bırakın, Mijnheer.»

«Hayır,» diye başını iki yana salladı Lothar. «Sizin sütünüz kaçtı.»

Centaine, bu sözler suratına tokat gibi çarpmışçasına, ba şını birden ona çevirdi. Kafasında düşünceler birbirini kovalarken onun yüzüne baktı. O ana kadar dinlemeye kendini o kadar kaptırmıştı ki, kampta başka kadın bulunmadığını hiç düşünmemişti bile. Kendisi altı gün boyunca çaresizlik içinde kalmıştı. Ve birisi ona bakmıştı. Onu yıkamış, üstünü değiştirmiş, beslemiş, yaralarını tedavi etmişti. Bu kadar açıkça söylenen bu sözler aklını başına getirdi Centaine'in. Bakarken yüzünün kızardığını hissetti. Yanakları alev alev yanıyordu. O uzun, kahverengi parmaklar herhalde daha önce yalnızca bir tek erkeğin dokunduğu yerlerine de dokunmuş olmalıydı. Gözleri yanıyordu. Bu karşısındaki sarı gözler neler görmüştü acaba?

Utanç içindeydi. Ama beri yandan, inanılmaz bir heyecan duyuyordu. Soluması güçleşmişti. Gözlerini indirdi, başını çevirdi, kızaran yanaklarını onun gözlerinden saklamaya çalıştı.

Lothar onun durumunun hiç farkında değilmiş gibi davrandı. «Gel bakalım, asker! Annene yeni marifetimizi gösterelim.» Şasa'yı kucağına aldı, kaşıkla mamasını yedirmeye koyuldu. Şasa kucağında zıplıyor, «Ham! Ham!» diye sesler çıkarıyor, kaşığın her yaklaşmasında ağzını açıyordu.

«Sizden hoşlanıyor,» dedi Centaine.

«Biz arkadaşız.» Şasa'nın alnını, çenesini, kulaklarını ıslak bir bezle sildi.

«Çocuklara iyi davranıyorsunuz.» Centaine bunu fısıldadığı anda, adamın gözlerindeki ani bir acı karaltısını farketti.

«Bir zamanlar bir oğlum vardı,» dedi, Şasa'yı annesinin yanına koydu, sonra kaşığı ve boşalan kaseyi alıp kulübenin kapısına yöneldi.

Centaine onun arkasından, «Oğlunuz nerede?» diye yavaşça seslendi. Adam kapıda durdu, yavaşça ona doğru döndü. Alçak sesle, «Oğlum öldü,»

Centaine aşka hazırdı. Hatta aşırı hazırdı. Yalnızlığı öyle yoğun bir açlık oluşturuyordu ki, onu hiçbir şey doyuramayacakmış gibi görünüyordu. Derme çatma kulübede, aralarında Şasa'yla, en sıcak saatlerde bıkmadan sürdürdükleri konuşmalar bile.

Genellikle Centaine'in en çok sevdiği şeylerden konuşmaktaydılar. Müzikten ve kitaplardan Lothar gerçi Goethe'yi Victor Hugo'ya, Wagner'i Verdi'ye tercih ediyordu ama, bu farklar da eğlenceli ve doyurucu tartışmalara yol açıyordu. Bu tartışmalar sırasında Centaine onun bilgilerinin kendininkilerinin fersah fersah aştığını anladı. İşin garip olan yanı, bunda üzüntü duymadı. Yalızca onun söylediklerini daha bir dikkatle dinlemeye başladı. Harika bir sesi vardı Lothar'ın. San dilindeki çatırtılı kelimelere onca süre dayandıktan sonra, bu müzikli konuşmayı ömrünün sonuna kadar dinlese bıkmazdı.

«Baha şarkı söyle.» diye emretti konudan usandıkları sılada. «Şasa da, ben de emrediyoruz.»

«Başüstüne, elbette!» diye gülümsedi Lothar. Alaycı bir tavırla önlerinde eğildi, sonra hiç çekingenlik belirtisi göstermeksizin şarkısını söyledi.

«Civcivi kap, tavuk peşinden gelir.» Anna bu atasözünü sık sık söylerdi. Şasa'yı kampta Lothar'ın omzunda gezer gördükçe bu sözün ne kadar doğru olduğunu Centaine de anlıyordu. Çünkü gözleri her an ikisini birden izlemekteydi.

Başlangıçta Şasa ne zaman Lothar'ı «Da! Da!» çığlıklarıyla karşılasa içi burkuluyor, adeta kıskanıyordu. Bu isim yalnızca Michael için kullanılacak bir

isimdi. Ama yüreğinde bir acıyla, Michael'ın Mort Homme'daki bir mezarlıkta yatmakta olduğunu hatırladı. Zaman geçtikçe, Şasa'nın ilk yardımsız yürüme deneyleri sırasında yere kapaklanıp bağırarak Lothar'dan yardım istemesine gülümsemek daha kolay gelmeye başladı.

Zaten içindeki sevgi ve şefkatin gelişmesine, duyduğu ihtiyacın artmasına, Lothar'ın çocuğa bu kadar tatlı davranması yol açıyordu. Çünkü o yakışıklı dış görünümü altında, aslında çok sert ve haşin bir insan olduğu belliydi. Adamlarının ona gösterdiği saygı dehşet vericiydi. Oysa onlar da sert adamlardı.

Onu bir tek kere buz gibi, öldürücü bir öfkeye kapılmış gördü, öfkenin yöneltildiği adamlar kadar, Centaine de korktu. Buruşuk tenli sarı bir Khoisan olan Vark Jan, büyük bir küstahlık ya da cahillikle Lothar'ın av atına yanlış bir eğerle binmişti. Eğer hayvanın sırtını hemen hemen kemiğe kadar yara etmişti. Lothar adamım kafasına bir yumruk patlattığı gibi yere devirmiş, kırbacını jilet gibi kullanarak adamın ceketini, gömleğini sırtından kese kese soymuştu. Kırbaç bir buçuk metre boyunda hipopotam derisindendi. Adamı kendi kanından bir gölün ortasında baygın bırakıp uzaklaştı.

Bu vahşet Centaine'i hem şaşırtmış hem de korkutmuştu.

Çünkü yattığı yerden olayı tüm ayrıntılarıyla seyredebilmişti.

Ama daha sonra, kulübede yalnız kaldığında, duyduğu tiksinti hafifledi, onun yerine midesine, bir titreme duygusuyla korkunç bir ateş sarıldı.

«Çok tehlikeli biri,» diye düşündü. «Tehlikeli ve zalim.»

Bir kere daha ürperdi, uyuyamadı. Yattığı yerden, bitişik kulübedeki soluk seslerini dinliyor, baygınken onun kendisini nasıl soyduğunu, elledığini düşünüyor, bir daha ürperiyor, karanlıkta yanakları kızarıyordu.

Lothar ertesi gün büyük bir çelişki gösterdi, çok şefkatli ve yumuşak davrandı. Centaine'in yaralı bacağını kendi kucağına aldı, iltihaplı yaralardan pamuk ipliklerini çekip temizledi. Derisinde koyu renk delik izleri kalmıştı. Lothar yaralara eğilip onları kokladı.

«Artık temiz. Bu kırmızılık, vücut kendini dikişlerden kurtarmak isterken oldu. Dikişler çıktığına göre onlar da artık geçer.»

Hakkı vardı. İki gün içinde Lothar'ın yaptığı koltuk değneğine dayanarak kulübeden ilk defa çıkabildi.

«Dizlerim bükülüyor,» diye yakındı. «Şasa kadar zayıfım.»

«Yakında yine güçlenirsin.» Lothar ona yardım etmek için kolunu omzuna attı. Centaine bu temastan ürperdi, inşallah farkına varıp da elini çekmez diye umdu.

Atların önünde durdular. Centaine hayvanları okşadı, ipek gibi burunlarını sevip hasret kaldığı at kokusunu içine çekti.

«Ata binmek isterdim,» dedi.

«Anna Stok bana senin çok usta bir binici olduğunu söyledi. Bir atın varmış. Beyaz bir at.»

«Bulut!» Hatırlayınca gözlerine yaşlar yükseldi. Onları saklamak için yüzünü Lothar'ın binek atının boynuna gömdü.

«Benim Bulut'um ne güzeldi, ne güçlüydü, ne hızlıydı!»

«Bulut,» diyerek onun koluna girdi Lothar. «Sevimli birisim.» Sonra devam etti. «Evet, yakında ata da binersin. Önümüzde uzun bir yolculuk var. Kayınpederinin ve Anna Stok'un bizi beklediği yere kadar.»

Centaine bu masal gibi sürenin bir sonu olacağını ilk defa düşünüyordu. Attan uzaklaştı, hayvanın sırtı üzerinden Lothar'a baktı. Bitmesini istemiyordu bu sürenin. Lothar'dan ayrılmak istemiyordu. Oysa yakında ayrılacaktı.

«Yorgunum,» dedi. «Henüz ata binmeye hazır olduğumu sanmıyorum.»

O akşam kulübede kucağında kitabıyla oturmuş okuyor numarası yaparken göz kapaklarının altından gizli gizli Lothar'a bakıyordu O birden gözlerini kaldırdı gözünde bilmiş bir pırıltıyla gülümsedi, Centaine kızarıp bakışlarını kaçırdı.

«Albay Courtney'e mektup yazıyorum,» dedi Lothar. Katlanıp açılan masanın başında, elinde kalemiyle oturmuş, gülümsüyordu. «Yarın Windhoek'e bir atlı yollayacağım. Ama gidip dönmesi iki haftayı geçer. Albay Courtney'e ne zaman, nasıl buluşabileceğimizi söyleyeceğim. Gelecek ayın 19'unda bir randevu öneriyorum.»

Centaine neredeyse, «O kadar çabuk mu?» diyecekti ama kendini tuttu, yavaşça başını salladı.

«Eminim ki ailene kavuşmak için acele ediyorsundur. Ama o tarihten önce randevu yerine varabileceğimizi sanmıyorum.»

«Anlıyorum.»

«Yazmak isteyeceğin herhangi bir mektubu aynı ulakla yollayabilirim.»

«Ah, bu harika bir şey olur... Anna, benim sevgili Anna'm herhalde ana tavuk gibi merak içindedir.»

Lothar masanın başından kalktı. «Lütfen buraya otur, istediğin kalemi al, istediğin kadar kağıt kullan. Sen meşgulken Bay Şasa'yla İkimiz kendilerinin akşam yemeği işine bakalım.»

Garip ama, bir kere ilk selamı yazdıktan, «Sevgili Anna,» diye başladıktan sonra, Centaine bunu hangi kelimelerin izlemesi gerektiğini bilemedi. Kelimeler o kadar yetersizdi ki...

«O korkunç geceden sağ kurtulduğun için Tanrı'ya şükürler ediyorum. O günden bu yana seni her gün düşündüm...»

Kelimeleri geride tutan baraj yıkıldı, hepsi peşpeşe kağıdın üzerine akmaya başladılar.

«Bu mektubu taşımak için ayrı bir yük hayvanı gerek.»

Lothar omzunun başında durmuştu. Centaine o ana kadar on iki sayfa doldurmuş olduğunu görünce kendi de şaşaladı.

«Ona anlatacak o kadar çok şeyim var ki! Ama gerisini sonra da yazsam olur.» Kağıtları katladı, gümüş kutudan balmumu alıp mühürledi, Lothar da ona mumu tutup yardım etti.

«Çok garip,» diye fısıldadı Centaine. «Kalem tutmasını neredeyse unutacakmışım. Öyle uzun zaman geçti ki!»

«Başından geçenleri bana hiç anlatmadın. O batan gemiden nasıl kurtulduğunu, bu kadar uzun süre nasıl sağ kaldı ğını, kıyıdan nasıl olup da böyle yüzlerce mil uzaklaştığını...»

«Bunları konuşmak istemiyorum,» diye onun sözünü kesti Centaine. Bir an için gözünün önünde o ufacık, yürek biçimli, buruşuk, amber rengi yüzler belirmişti. Onları bu kadar zalim biçimde terkettiği için büyük bir suçluluk duyuyordu.

«Hatta bunu düşünmek bile istemiyorum. Lütfen bu konuyu bir daha açmayın, olmaz mı?» Sesi son derecede ciddiydi.

«Elbette, Bayan Courtney.» Lothar iki mühürlü mektubu aldı. «Şimdi bana izin verirseniz bunları götürüp Vark Jan'a teslim edeyim. Yarın şafaktan önce yola çıkacak.» Demin terslenmiş olmaktan ötürü suratı asılmıştı.

Centaine onun ateşin yanından geçtiğini, Vark Jan'a emirlerini verdiğini mırıltı halinde duydu.

Lothar kulübeye döndüğünde Centaine kitabıyla meşgulmüş gibi göründü, onun bir şey söyleyeceğini umdu ama o tekrar masanın başına oturdu, günlüğünü yazdığı defteri açtı.

Her gece yaptığı bir işti bu. Deri kaplı deftere mutlaka anılarını yazardı. Centaine kalemin kağıt üzerinde çıkardığı gıcırtıları dinledi, onun dikkatini kendinden başka tarafa yöneltmesine bozuldu.

«Vaktimiz öyle az kaldı ki,» diye düşündü. «O da kalkmış ziyan ediyor.» Kitabı gürültüyle kapadı, başını kaldırıp bakmadı.

«Ne yazıyorsun?» diye sordu.

«Ne yazdığımı biliyorsunuz. Daha önce konuşmuştuk, Bayan Courtney.»

«Herşeyi günlüğüne yazar mısın?»

«Hemen hemen her şeyi.»

«Beni de yazıyor musun?»

Lothar kalemini bırakıp ona baktı. Centaine o sarı gözlerin dosdoğru bakışı altında sarsıldı... ama özür dileyemedi.

Sonunda, «Üstüne vazife olmayan şeylere burnunu sokuyordun,» dedi.

«Evet,» diye kabullendi Lothar. Centaine içindeki tedirginlikten kurtulmak için, «Günlüğüne benimle ilgili ne yazdın?» diye sordu.

«Bu sefer de burnunu sokan siz oluyorsunuz, madam.»

Lothar defteri kapadı, masanın çekmecesine koydu, ayağa kalktı. «İzin verirseniz benim kampı dolaşmam gerek.»

Böylelikle Centaine, ona babasına ettiği muameleyi edemeyeceğini öğrenmiş oldu. Hatta Michael Courtney'e ettiği muameleyi bile edemeyecekti. Lothar gururlu adamdı. Gururunu çiğnetmek istemiyordu, ömrü boyunca hep kendi kendinin efendisi olabilmek için mücadele vermişti. Centaine'e ve Şasa'ya karşı gösterdiği şövalyece tutumu sömürmek konusunda onlara bile izin vermeyecekti. Centaine ona asla hakimiyet taslayamayacağını öğrendi.

Ertesi sabah Lothar'ın resmi ve mesafeli davranışı onu tedirgin etti ama, gün ilerlerken duyguları öfkeye dönüştü. «İncir çekirdeği doldurmayacak bir şeye şımarık çocuklar gibi surat ediyor,» dedi kendi kendine. «Eh, bakalım kim daha uzun süre surat edebilecekmiş!»

İkinci gün öfkesi, yerini yalnızlık duygusuna bıraktı. Lothar'ın gülümsemesini özlüyor, uzun sohbetlerine hasret duyuyor, gülen, şarkı söyleyen

sesini arıyordu.

Şasa'nın kampta gezinişini seyretti. Lothar'ın bir eline asılmış, yalnız ikisinin anlayabildiği bir sohbeti sürdürerek gidiyordu. Centaine kendi çocuğunu kıskandığını hissedince şaşaladı.

Soğuk bir sesle, «Şasaya yemeğini yedireyim,.» dedi. «Artık görevlerimi yeni baştan üstlenmemin zamanı geldi. Siz bundan böyle zahmet etmeyin.»

«Hay hay, Bayan Courtney.»

İçinden bağırmak geliyordu Centaine'in. «Lütfen! Özür dilerim!» demek istiyordu canı. Ama gururu aralarında dağ gibi bir engeldi.

Öğleden sonra boyunca onun atının kampa dönmesini bekledi durdu. Bir kere uzaktan bir tüfek sesi duydu. Lothar döndüğünde ortalık kararmıştı. Centaine de, Şasa da yataklarındaydılar. Karanlıkta yatıp Lothar'ın getirdiği avların boşaltılışını, sonra kesilişini dinledi. Lothar geç saatlere kadar adamlarıyla ateşin başında oturdu. Centaine uyumaya çalışırken onların gülüşmeleri habire onu uyandırdı.

Sonunda sesi bitişikteki kulübeden geldi. Centaine onun kapıdaki bir kova suyla yıkanışını, sonra elbiselerini çıkarışını dinledi, en sonunda da yatağının gıcırtısını duydu.

Onu Şasa'nın çığlıkları uyandırdı. Çocuğun bir ağrısı olduğunu hemen anladı. Uykulu uykulu ayaklarını yataktan sallandırdı, el yordamıyla oğlunu aradı. Lothar'ın kulübesinde bir kibrit çakıldı, lamba yandı.

«Şşş! Sus küçüğüm.» Centaine, Şasa'yı bağrına bastı, vücudunun sıcaklığı onu telaşlandırdı.

«Girebilir miyim?» Lothar kapıdaydı.

«Evet.»

Eğilerek girdi, lambayı yere koydu.

«Şasa hasta.»

Lothar çocuğu ondan aldı. Üzerinde yalnızca pantolonu vardı. Göğsü de, ayakları da çıplaktı. Saçları uyurken dolaşmıştı.

Şasa'nın ateşli yanağına dokundu, sonra parmağını ağzına soktu. Şasa bir sonraki bağırmasında boğulur gibi oldu, parmağı kuvvetle ısırdı.

«Yine diş çıkarıyor,» diye gülümsedi Lothar. «Bu sabah farketmiştim.» Bebeği tekrar annesine uzatırken Şasa bir itiraz çığlığı kopardı.

«Yine gelirim, asker!» Centaine onun arabada ilaç çantasını aradığını duydu.

Döndüğünde elinde küçük bir şişe vardı. Mantarı çekildi ği zaman Centaine keskin kokudan yüzünü buruşturdu.

«Şimdi hakkından geliriz o kötü dişin, öyle değil mi!» Lothar diş etlerine o sıvıyla masaj yaptı, Şasa bu arada onun parmağını emdi. «Aferin cesur askere.»

Şasa'yı tekrar yatağına yatırdı, birkaç dakika içinde de çocuk uykuya daldı.

Lothar lambayı aldı. «İyi geceler, Bayan Courtney,» diyerek kapıya doğruldu.

«Lothar!» Adını böyle duymak Lothar'ı şaşırttı ama, Centaine'i de şaşırttı.

«Lütfen,» diye fısıldadı Centaine. «Çok uzun süre yalnız kaldım. Lütfen artık bana zalim davranma.»

İki kolunu ona uzattı, Lothar ilerledi, yatağın kenarına, onun yanına oturdu.

«Ah, Lothar...» Sesi boğuktu. Kollarını onun boynuna sardı. «Sev beni,» diye yalvardı. «Lütfen sev beni.» Ağzı ateş gibi sıcaktı. Kolları öyle güçlüydü ki, Centaine ciğerlerinin boşalıp soluksuz kaldığını hissetti.

«Evet, sana zalim davrandım,» dedi Lothar alçak sesle.

Sesi titriyordu. «Ama yalnızca sana sarılmak istediğim içindi.

Sana duyduğum sevgi beni yakıyor, acı veriyordu...»

«Ah, Lothar, bana sarıl ve sev... hiç bir zaman da bırakma.»

Onu izleyen günler, Centaine'in aylar ve yıllar boyunca çektiği zorluklara ve yalnızlıklara değdi. Sanki kader Centaine'den bunca zaman esirgediği tüm zevkleri birden vermeye karar vermişti.

Her sabah yatağında uyandığında, daha gözlerini açmadan yanında onu arıyor, bulamayacağından korkuyordu. Ama her seferinde yanındaydı Lothar. Bazen uyku taklidi yapıyor, Centaine onun gözlerini parmaklarıyla açmak zorunda kalıyordu. Açtığında Lothar bu sefer gözlerini yukarı deviriyor, yalnızca aklarını gösteriyor, Centaine kıkır kıkır gülüp dilini onun kulağına sokuyordu. Dayanamadığı tek işkencenin bu olduğunu öğrenmişti. Lothar'ın çıplak kolları bir anda tavuk derisine dönüyor, yerinden aslan gibi fırlayıp onu yakalıyor, kahkahalarını iniltilere, solumalara çeviriyordu. Sabah serinliğinde ikisi birlikte, Şasa'yı da alıp atla geziyorlardı. Çocuğu Lothar kendi eğerinin önüne oturtuyordu. İlk birkaç gün atlarını ağır yürütüp kampın yakınlarında

kaldılar. Ama Centaine kuvvet kazanmaya başlayınca daha ilerilere gitmeye cesaret ettiler. Dönüşte son mili hep dörtnala geliyorlardı. Birbirleriyle yarışıyorlar, Şasa da, Lothar'ın kolları arasında, güven içinde, heyecan çığlıkları atıyordu. Kampa girdiklerinde yüzleri kıpkırmızı, karınları da çok aç oluyordu.

Çölün uzun öğle sıcaklarını kulübenin içinde birbirinden uzak oturarak, yalnızca Şasa'yı alıp verirken, ya da bir kitabı birbirlerine uzatırken temas ederek geçirmekteydiler ama, birbirlerini gözleriyle okşuyorlardı hep. Sonunda bu bir işkence haline geliyordu.

Sıcak geçip güneş yumuşayınca Lothar tekrar atları getirtiyor, dağın dibindeki yamacın eteğine gidiyorlardı. Atları oradaki vadilere tırmanıyorlardı. Eski Bushman'lardan kalma freskler sık yaprakların gerisinde kalmaktaydı. Lothar bir sıcak su kaynağı daha keşfetmişti. Bir kayanın içinden fışkırıyor, yuvarlak bir kayalık havuza dökülüyordu.

İlk ziyaretlerinde, üstündekileri çıkarmaya zor yanaşan Lothar oldu. Centaine uzun eteğinden, jüponlarından kurtulduğuna memnundu. Rahatsız ediyordu bu giysiler onu. Çıplaklığın özgürlüğünden zevk alıyordu. Çöl onu alıştırmıştı çıplaklığa. Sularda yıkanıyor. Lothar'a şakalar yapıyor, sonunda o da pantolonunu çıkarıp çabucak suya atlıyordu.

«Hiç utanmıyorsun,» diye takılıyordu Centaine'e.

Şasa'nın varlığı onları bir dereceye kadar frenliyordu. Yeşil suların altında, korka korka dokunuyorlardı birbirlerine. Lothar sonunda dayanamıyor, çenesindeki o tanıdık kararlılıkla onu yakalıyordu. Centaine onun pençesinden genç kız çığlıklarıyla sıyrılıp havuzdan fırlıyor, eteklerini giyiyordu.

«Kampa en geç dönene yemek yok!»

Centaine, Şasa'yı yatağına yatırıp lambayı üfledikten sonra, sessizce Lothar'ın kulübesine süzülüyordu. Lothar onu bekliyor oluyordu. Gün boyu o şakacı dokunmalarından, büsbütün gerilim içindeydi. Büyük bir coşkuyla sarılıyorlardı. Sanki bir ölüm çatışmasındaki iki hasımmış gibi saldırıyorlardı birbirlerine.

Çok sonra, karanlıkta birbirinin kollarında yatarken Şasa'yı rahatsız etmemek için alçak sesle konuşuyorlardı. Gelecek için planlarını yapıyor, vaatlerini birbirlerine sunuyorlardı. Cennetin eşiğinde, hissediyorlardı kendilerini.

***

Vark Jan gideli yalnızca birkaç gün olmuş gibi geliyordu onlara. Ama adam sıcak bir günün öğle sonrasında atıyla beliriverdi.

Elinde bir paket içinde mektuplar vardı. Hepsi bir torbaya konmuş, ağzı dikilmişti. Mektuplardan biri Lothar'aydı. Tek sayfalıktı. Bir bakışta okuyup bitirdi.

«Ümit Burnu Baş Savcının imzasını taşıyan af mektubunuzu almış bulunduğumu size bildirmekten şeref duyuyorum. Aynı mektupta Güney Afrika Birliği Adalet Bakanının da imzası bulunuyor.

Sizi başarılarınızdan ötürü kutlar, kararlaştırdığımız yerde buluşmamızı beklerim. Belgeyi size orada takdim etmek bana mutluluk verecektir.

Saygılarımla,

Garrick Courtney (Albay)»

Öteki mektupların ikisi de Centaine'eydi. Biri yine Garry Courtney'den geliyor, ona ve Şasa'ya, aileye hoş geldiniz diyor, onlara sonsuz sevgi ve imtiyazlar sağlanacağına söz veriyordu.

«Beni dünyanın en mutsuz ve sefil yaratığıyken, babaların ve büyükbabaların en mutlusu yaptınız.

İkinizi de kucaklarım.

Çabucak kavuşmak üzere,

Sevgi ve sorumluluk dolu kayınpederiniz.

Garrick Courtney»

Üçüncü mektup öteki ikisinin toplamından çok daha kalındı. Anna Stok'un o çirkin, cahil yazısıyla yazılmıştı. Centaine yüzü heyecandan kızararak, kah kahkahalarla gülüp kah gözlerinde yaşlar oynaşarak mektubu Lothar'a yüksek sesle okudu, sonuna gelince de dikkatle katladı.

«Onları çok görmek istiyorum. Ama dış dünyanın mutluluğumuza burnunu sokmasından da korkuyorum. Hem gitmek istiyorum, hem de sonsuzluğa kadar burada seninle kalmak istiyorum. Ne saçma, değil mi?»

«Evet,» diye güldü o da. «Gerçekten çok saçma. Güneş batarken yola çıkıyoruz.»

***

Çölün gündüz sıcağından kaçınmak için gece yolculuk yaptılar.

Şasa arabadaki yatakta uyuyor, tekerlerin sarsıntısı ona salıncak gibi etki yapıyordu. Centaine'le Lothar, yan yana atları üzerindeydiler. Lothar'ın saçları ay ışığında pırıl pırıldı. Yüz çizgilerindeki katılıklar ve acılar, gecenin gölgeleriyle yumuşuyordu. Centaine gözlerini ondan ayırmakta zorluk çekiyordu.

Her sabah, şafaktan önce mola vermekteydiler. Su çukurlarına uzak bir yerdelerse, sığırlara ve atlara kovalarla su getirip veriyor, sonra arabaların gölgesine yerleşiyor, sıcak günün geçmesini bekliyorlardı.

Öğleden sonra, akşama doğru hizmetkarlar kampı toplar, yol hazırlıkları yaparlarken Lothar atına binip ava çıkıyordu.

Başlangıçta Centaine de onunla gitmeyi seçiyordu. Ondan bir saatliğine bile ayrılmayı içi götürmüyordu. Sonra bir akşam, ışıklar solarken Lothar kötü bir atış yaptı, kurşun avın karnını yırtıp geçti.

Zavallı geyik olanca hızıyla atların önünden koşarken bağırsakları karnından sarkıyordu. Sonunda düştüğü zaman bile, başını kaldırıp Lothar'a baktı, onun avcı bıçağını çıkarışını seyretti.

Bu yüzden, bu gece Centaine kampta yalnızdı. Birden kuzey rüzgarı buz gibi esmeye başladı. Centaine arabaya tırmandı, Şasa için sıcak bir ceket aradı.

Arabanın içi eşya doluydu. Herşey paketleniyor, gece.yolculuğuna hazırlanıyordu. Anna'nın yolladığı giysilerin bulunduğu torba arka tarafta kalmıştı. Centaine yazı masasının üzerine basıp oraya ulaşmaya çalıştı.

Tutunabileceği en yakın şey çekmecenin kulpuydu. Çekerken çekmece iki santim kadar açıldı.

«Kilitlemeyi unutmuş,» diye düşündü. «Onu uyarmam gerek.» Çantaya uzandı, Şasa'nın ceketini çıkardı, tam arabadan ineceği sırada gözü tekrar aralık duran çekmeceye ilişti.

Merak, içini kemiren bir kurt gibiydi. Lothar'ın günlüğü vardı o çekmecede.

«Benim için neler yazmış olabilir?» Çekmeceyi biraz daha çekti, kalın, deri ciltli deftere baktı. «Gerçekten bilmek istiyor muyum?» Çekmeceyi tekrar itmeye koyuldu, sonra birden kendini kabaran merakına teslim etti. «Yalnız benimle ilgili olan yerleri okurum,» diye söz verdi kendi kendine.

Arabanın arka perdesinden dışarıya suçlu suçlu baktı.

Swart Hendrick hayvanlara su veriyordu.

«Reis dönmedi mi daha?» diye seslendi ona.

«Hayır, bayan. Kurşun sesi de duymadık. Bu gece geç kalacaktır.»

«Geldiğini görürseniz bana seslenin,» diye emir verdi adama. Sonra çekmeceye doğru ilerledi.

Oracığa çömeldi, ağır defteri kucağına aldı, baştan sona Afrikaans dilinde yazıldığını, araya pek az Almanca karıştığını görünce sevindi. Sayfaları tarayıp Lothar'ın kendisini kurtardığı güne geldi. O gün yazdıkları dört sayfa sürüyordu. Koca defterdeki en uzun anı buydu.

Lothar aslanın saldırısını ve kendi kurtarışını ayrıntılı biçimde anlatmış, onu baygınken arabalara nasıl getirdiğini tarif etmiş, sonra da Şasa'ya değinmişti.

«Sapasağlam, şirin bir delikanlı. Mantred'i son gördüğüm *zamanki* yaşlarda. Kendimi çok etkilenmiş buluyorum.»

Centaine hala gülümseyerek sayfayı gözleriyle taradı, bir yerinde duraladı:

«Bu kadın olduğundan hiç kuşkum yok. Gerçi biraz değişmiş, o eski resmine pek benzemiyor. Benim hatırladığım halinden de farklı. Saçları Nama kızları gibi gür ve kıvırcık, suratı zayıf, maymun gibi kahverengi...» Centaine'in soluğu boğazına tıkandı, gücendiğini hissetti,

«...ama gözlerini bir an için açtığında yüreğim yarılacak sandım. Öyle iri, öyle yumuşak bakışlı gözleri var ki!»

Genç kadın sakinleşmişti. Biraz daha ileri sayfalara baktı.

Defteri hızla tarıyor, bir yandan da hırsızlar gibi Lothar'ın nal seslerini bekliyordu. Gözüne bir kelime çarptı: «Boesmanne!»

Dikkati hemen oraya çekildi. Bushman! Yüreği duracak gibi oldu. Büyük bir tutkuyla okumaya başladı.

«Bushman'lar gece kampa sokuluyor. Hendrick atların ve sığırların yakınında ayak izlerini buldu. Şafakla birlikte izlemeye çıktık. Zor bir avdı...»

Centaine burada 'jog' kelimesini görünce yerinden hopladı.

«Av mı?» Şaşırmıştı. Bu kelime yalnızca hayvanların öldürülmesi için kullanılırdı. Okumaya devam etti.

«İki Bushman'a yetiştik ama, kayalara maymunlar gibi tırmandılar. Neredeyse elimizden kurtuluyorlardı. Onları izleyemezdik. Kaçıracaktık. Sonunda merakları baskın çıktı... yine maymun yanları ağır bastı. Bir tanesi bir

kayanın tepesinde durup aşağıya, bize baktı. Nişan almak zordu. Dimdik yukarı doğru, üstelik uzaktaydı...»

Centaine'in yüzündeki tüm kan çekildi. Okuduklarına inanamıyordu. Her kelime kafasının içinde titriyor, başını boş, kocaman, yankılar oluşturan bir mağara gibi hissediyordu.

«Ama ben başardım ve Bushman'ı düşürdüm. Sonra çok garip bir olay oldu. İkinci kere ateş etmeme gerek kalmadı. Öteki Bushman kayanın tepesinden kendi kendine düştü. Benim durduğum yerden bakıldığında, sanki kendini oradan bilerek atmış gibi göründü. Ama öyle olduğunu pek sanmıyorum. Hayvanlar intihar edemez. Belki de korku ve panikten adımını şaşırmıştır. İkisi de çok zor yerlere düştüler. Ama ben yine de onlara bir bakmakta kararlıydım. Tırmanış zor ve tehlikeliydi ama değdi.

İlki çok ihtiyar bir erkekti. Sonradan düşendi o. Hiçbir özelliği yoktu ama, belinde asılı ipin ucunda Joseph Rodgers yapımı, Sheffield malı bir çakı taşıyordu.»

Centaine başını sağ sola sallamaya başladı.

«Yoo!» diye fısıldadı. «Yoo, olamaz!»

«Sanıyorum bunu bir başka gezginden çalmış olmalı.

Bizim kampa da herhalde buna benzer bir amaçla girmişti koca serseri.»

Centaine'in gözünün önünde minik Owa'nın güneş altında çömelmiş durumda, elindeki çakıya gözünde sevinç gözyaşlarıyla bakışı belirdi.

«Ah, Tanrım, sen bana acı! Olamaz!» diye titredi. Ama gözleri daha sonraki satırları okumayı sürdürüyordu.

«İkinci ceset ise daha zengin bir ganimet sundu. Bu seferki kadındı. Belki adamdan bile daha yaşlıydı. Ama boynunda en alışılmadık bir süsü vardı...»

Defter Centaine'in kucağından kaydı, yüzünü ellerine gömdü.

«Hani!» diye bağırdı San dilinde. «Benim bilge ninem, yaşlı, saygın ninem... sen bize gelmiştin... o da seni vurdu, öldürdü!»

Sağa sola sallanıp duruyor, ağzından iniltiler çıkıyordu.

San'lar'ın üzüntü ifadesiydi bu hareketler.

Birden kendini masaya doğru attı, çekmeceyi raylarından dışarı çekti, içindeki mektup kağıtlarını, kalemleri, mühürlük balmumlarını yerlere saçtı.

«Kolye!» diye hıçkırdı. «Kolye. Emin olmam gerek!»

Alt çekmecelerden birinin kulpuna sarılıp asıldı. Kilitliydi.

Arabanın krikosu geçti eline. Çelik uçla kilidi parçaladı, çekmeceyi açtı. İçinde gümüş çerçeveli bir resim vardı. Tombul, sarışın bir kadınla kucağında bir çocuk. Bir tomar da kırmızı kurdeleyle bağlanmış mektup duruyordu.

Hepsini yere döktü, üçüncü çekmeceyi kırdı. Orada bir Luger pistol, bir kutu fişek vardı. Onları kapıp yerdeki mektupların üzerine fırlattı, sonuncu çekmecede de bir puro kutusu buldu.

Kapağını açtı. Desenli fulara sarılmış bir şey vardı içinde.

Titreyen eleriyle tutup kaldırdı. Kumaşın arasından Hani'nin gerdanlığı sarktı. Centaine ona zehirli bir mamba'ya bakar gibi baktı. İki elini arkasında kavuşturmuş, alçak sesle, «Hani... ah, benim sevgili ninem...» diye söylenip duruyordu.

Ellerini ağzına götürdü, dudaklarının titremesini engellemek için bastırdı. Sonra yavaşça gerdanlığa uzandı, alıp kol uzaklığında havaya kaldırdı.

«Seni öldürdü,» diye fısıldadı... Birden taşların üzerindeki kara kan lekelerini gördü, boğulur gibi oldu. «Seni bir hayvan vurur gibi vurdu.»

Kolyeyi göğsüne bastırdı, tekrar mırıldanarak sallanmaya başladı. Gözyaşlarını durdurmak için gözlerini sımsıkı yummuştu. Nal seslerini duyduğunda hala aynı pozda oturuyordu.

Hizmetkarlar Lothar'ı karşılamaktaydılar.

Ayağa kalktı, başı döndü, sendeledi. Duyduğu elem onu felç ediyordu. Derken Lothar'ın sesini duydu. «Gel, Hendrick, atımı al! Bayan nerede?» Bu sesi duyunca Centaine'in duyguları birden biçim değiştirdi. Elleri hala titriyordu ama, çenesi kalktı, gözleri yaşlarla değil, korkunç bir öfkeyle yanmaya başladı.

Luger pistolu kapıp kılıfından çekti, emniyetini açtı, fişeğin namluya kayışına baktı. Sonra onu eteğinin cebine soktu, arabanın arka perdesine döndü.

O aşağıya atlarken Lothar da yüzünde onu görmenin sevinciyle yaklaşıyordu.

«Centaine...» Onun yüzündeki ifadeyi görünce durdu. «Centaine, bir şey mi oldu?»

Genç kadın kolyeyi ona doğru uzattı, taşlar titreyen parmakları arasında parıldadı. Konuşamıyordu.

Lothar'ın yüzü karardı, gözleri sertleşti, öfke yansıttı.

«Masamı mı açtın?»

«Onu sen öldürdün!»

«Kimi?» Gerçekten şaşırmıştı. Sonra birden, «Ha, Bushman kadını...» diyecek oldu.

«Hani'yi!»

«Anlayamıyorum.»

«Benim sevgili ninemi.»

Lothar bu sefer gerçekten telaşlanmıştı. «Bir terslik var! Lütfen bırak da...»

Ona doğru bir adım attı, Centaine gerileyip bağırdı. «Uzak dur... dokunma bana! Bir daha asla, asla dokunma bana!» Cebindeki tabancaya uzandı.

«Centaine, sakin ol.» Luger'i onun elinde görünce sustu, olduğu yerde durdu.

«Deli misin?» Ona şaşkın bakışlarla bakıyordu. «Dur, ver onu bana.» Tekrar bir adım attı.

«Seni katil, seni soğukkanlı canavar... onu sen öldürdün.»

Pistolu iki eliyle kaldırdı. Kolye silaha dolanıyor, namlu havada çılgın daireler çiziyordu. «Benim küçük Hani'mi öldürdün.

Senden nefret ediyorum!»

«Centaine!» Silahı ondan olmak için elini uzattı.

Tabancadan bir duman çıktı, Luger yukarıya doğru tepti, Centaine'in elini de başının üzerine fırlattı. Patlama sesi büyük bir gürültüyle yankılandı, kulak zarlarını uyuşturdu.

Lothar'ın vücudu geriye sıçrayıp topukları üzerinde döndü. Uzun altın bukleleri o yıkılırken havada olgun başaklar gibi dalgalandı. Önce dizüstü çöktü, sonra uzandı, kaldı.

Centaine Luger'i elinden düşürdü, arabaya sırtını dayadı.

O sırada Hendrick fırlayıp geldi, tabancayı kaptı.

«Senden nefret ediyorum!» diye haykırıyordu Centaine, Lothar'a. «Geber, Allah belanı versin! Hemen geber, doğru cehenneme git!»

Centaine atın dizginlerini serbest bırakmıştı. Kendi hızını, kendi patikasını seçme hakkını ata veriyordu. Şasa'yı kalçasını oturtmuş, bir bezle beline bağlamıştı. Çocuğun başı annesinin koluna dayalıydı. Sessizce uyuyordu.

Rüzgar beş günden beri çölü aralıksız kasıp kavurmaktaydı. Uçan kumlar yüzeyi tıslayarak tarıyor, kumsala vuran dalgalar gibi sesler çıkarıyordu. Ot kümeleri yuvarlak yuvarlaktı ovada. Küçük geyik sürüleri rüzgara arkalarını dönüyor, kuyruklarını bacakları arasına kıstırıyorlardı.

Centaine başına bir eşarbı türban gibi dolamış, omuzlarına bir battaniye atmış, Şasa'yla kendini rüzgardan koruyordu.

Eğerin üstüne eğildi, soğuk rüzgar battaniyenin uçlarını kaldırmaya çalıştı, atın yelesini uçurdu. Centaine gözlerini kıstı, karşısında Tanrı'nın Parmağı'nı gördü.

Hala çok uzaktaydı. Tozlu havanın içinden bulanık görünüyordu. Ama yüksekliği onu miller öteden bile belirgin kılmaktaydı. Lothar De La Rey burayı bu yüzden seçmişti. Benzersiz bir işaretti. Şaşırmaya olanak yoktu. Başka hiçbir doğal harikayla karıştırılamazdı.

Centaine atın başını biraz çekip onu hızlandırdı. Şasa uykusunda itiraz edercesine sızlandı ama Centaine eğerde doğruldu, ruhunu ezercesine üstüne yüklenen üzüntülerden ve öfkeden kurtulmaya çalıştı.

Yavaş yavaş Tanrı'nın Parmağı silueti tozlu sarı gökyüzüne karşı bir netlik kazandı. İnce bir kaya sütunuydu. Göklere doğru yükselirken ucu kobra başı gibi kalınlaşıveriyordu. Ovanın altmış metre yukarısında son buluyordu. Centaine ona bakarken, bu kayaya 'Mukurob' adını veren Hottento'lar gibi içini batıl bir korkunun kapladığını hissetti.

Birden koca kayanın dibinde bir ışık, metale çarpıp yansıdı, gözünü aldı, Centaine elini kaldırıp gözüne siper etti, dikkatle baktı.

«Şasa,» diye fısıldadı. «Oradalar! Bizi bekliyorlar.»

Yorgun atı hızlandırdı, üzengiler üzerinde ayağa kalktı.

Taş sütunun gölgesinde parketmiş duran bir motorlu araç vardı. Yanına küçük yeşil bir çadır kurulmuştu. Çadırın önünde bir kamp ateşi yanıyor, mavi dumanları rüzgarın önüne katılıp ovaya yayılıyordu.

Centaine türbanı başından çekti, havada bayrak gibi salladı.

«Hey!» diye bağırdı. «Hey! İşte geldim!»

Belirsiz iki kişi ateşin yanında ayağa kalktılar, ona doğru baktılar.

Centaine dörtnala ilerlerken hala eşarbı sallıyordu. Derken bir tanesi ona doğru koşmaya başladı. Bir kadındı. İri bir kadındı. Etekleri yerlere kadar uzundu. Eliyle tutup dizlerine kadar kaldırıyor, yumuşak kumlarda bin zorlukla

koşuyordu. Suratı bu çabadan kıpkırmızı kesilmişti.

«Anna!» diye haykırdı Centaine. «Ah, Anna!»

O şişman surattan yaşlar süzülüyordu. Anna eteklerini bıraktı, kollarını iki yana açıp durdu.

«Bebeğim! Yavrum!» diye bağırdı. Centaine hemen Şasa'yı göğsüne bastırıp kendini eğerden attı, onu kucaklamaya koştu.

İkisi de ağlıyorlardı. Sımsıkı sarılmış, bir ağızdan konuşmaya çalışıyorlardı, saçmalıyorlar, hıçkırıklar arasında gülüyorlardı. Sonunda aralarında ezilen Şasa avazı çıktığı kadar bağırdı.

Anna onu kepip kucakladı.

«Bir oğlan... oğlan olmuş.»

«Michael.» Centaine mutlu mutlu hıçkırıyordu. «Ona Michael Şasa adını verdim.» Şasa yine bağırdı, iki eliyle karşısındaki harikulade suratı yakaladı. Tıpkı yenilebilecek bir meyveye benziyordu Anna.

«Michael!» Yaşlı kadın ağlayarak öptü onu. Öpüşme konusunda bilmediği yoktu Şasa'nın. Ağzını kocaman açtı, onun çenesini sıcak tükürüklere boğdu.

Anna çocuğu kucağında taşıyarak, Centaine'i kolundan tutmuş durumda kamp ateşine doğru yürümeye başladı.

Uzun boylu, yuvarlak omuzlu biri onlara doğru geliyordu.

Dökülmekte olan kır saçları alnından arkaya doğru taranmıştı.

Yumuşak ifadeli, hafif miyop gözleri, Michael'ınkilerden biraz daha çamurlu bir Courtney mavişiydi. Burnu hiç de General Sean Courtney'inkinden aşağı kalmıyordu ama, bu adam bu burundan utanıyor gibiydi.

«Ben Michael'ın babasıyım,» dedi utangaç bir sesle. Ger çekten de insan sanki Michael'ın solmuş, kirlenmiş bir resmine bakar gibi oluyordu. Centaine içini bir suçluluk duygusunun kapladığını hissetti. Michael'ın anısına verdiği sözleri tutamamıştı. Sanki karşısında Michael vardı şu anda. Bir an için yunan uçağın pilot yerindeki kıvranan vücut geldi gözünün önüne. Yeis ve suçluluk içinde Garry'ye koştu, kollarını onun boynuna doladı.

«Baba!» dedi. Bu kelime Garry'nin tüm çekingenliğini yıktı, boğazından boğulur gibi bir ses çıktı, Centaine'e sarıldı.

«Umudumu kesmiştim...» Garry devam edemedi. Onun gözyaşlarını görmek Anna'yı da yeni baştan ağlattı. Bütün bunlar Şasa'ya pek ağır geldi. Müthiş bir

itiraz çığlığı kopardı, o da ağlamaya koyuldu. Dördü birlikte Tanrı'nın Parmağı dibinde durmuş, hüngür hüngür ağlıyorlardı.

***

Arabalar birbirine karışan bir toz bulutu içinde yaklaşıyordu. Engebeli arazide fena halde sarsılarak gelmekteydiler. Onların yaklaşmasını beklerken Anna mırıldandı. «Bu adama ebediyen minnet borçlu olacağız...» Fiat'ın arka kanepesinde, Şasa'yı kucağına almış oturuyordu. Centaine de yanındaydı.

«Karşılığı alacak.» Garry bir çizmesini Fiat'ın yan basamağına basmış, ayaktaydı. Elinde rulo yaptığı belgeyi tutuyordu. Kırmızı bir kurdeleyle de bağlamıştı. Ruloyu takma bacağına pat pat vuruyordu.

Anna, «Ne ödeşen karşılamaz,» deyip Şasa'yı kucakladı.

Garry, «O bir kanun kaçağı, bir haydut,» diye kaşlarını çattı. «İnsana çok ters geliyor...»

Centaine alçak sesle, «Lütfen ona ne borcumuz varsa verin, Baba,» dedi. «Verin ve yollayın onu. Bir daha asla görmek istemiyorum.»

Sığır sürüsünü güden küçük Nama çocuk bir ıslık çaldı, hayvanları durdurdu, Lothar De La Rey arabadan acıyla yüzünü buruşturarak indi.

Yere basınca bir an durdu, arabaya tutunup kendini dengeledi. Öbür kolunu bir askıyla boynuna asmıştı. Yüzü o güneş yanığının altında iyice sarıydı. Gözlerinin altı mor mordu. Ağzının kenarlarındaki ıstırap çizgileri daha bir derinleşmiş gibiydi.

Traşsız çenesindeki sarı tüyler bu hafif ışıkta bile parlıyordu.

«Yaralanmış!» diye mırıldandı Anna, «Ne olmuş ona?» Yanı başında Centaine sessizce başını öte tarafa çevirdi.

Lottar kendini topladı, Garry'ye doğru yürüdü. Fiat'la arabanın orta yerinde karşılaştılar, kısaca el sıkıştılar. Lothar sağlam sol elini uzatmıştı.

Alçak sesle konuştular. Sözleri Centaine'in oturduğu yerden duyulmuyordu. Garry ona elindeki rulo yapılmış kağıdı uzattı, Lothar kurdeleyi dişleriyle açtı, kağıdı bacağına yaydı, sağlam eliyle tutarak üzerine eğildi, okudu.

Az sonra doğruldu, kağıdın tekrar rulo halinde kıvrılmasına izin verdi. Garry'ye başını sallayıp bir şey söyledi. Yüzü ifadesizdi. Garry yerinde tedirgin kıpırdandı, anlamı belli olmayan bir hareket yaptı, tam elini tekrar uzatacakken vazgeçti. Zaten Lothar ona bakmıyordu.

Centaine'e dikmişti gözlerini. Birden Garry'nin yanından ilerledi, Centaine'e doğru yürüdü. Centaine bir anda Şasa'yı Anna'nın kucağından kaptı, arka kanepenin en uzak köşesine çekildi, çocuğu korumak istiyormuş gibi kucakladı. Lothar durdu, sağlam elini kaldırıp bir yakarı jestiyle ona doğru uzattı, ama

onun ifadesi değişmeyince eli tekrar yanına sarktı.

Garry şaşkın gözlerle bir birine, bir öbürüne bakıyordu.

«Gidebilir miyiz, Baba?» diye sordu Centaine duru bir sesle.

«Elbette yavrum,» Garry, Fiat'ın önüne ilerledi, krank kolunu çevirdi. Motor ateşlenirken koşup sürücü yerine atladı, kontak levyesini ayarladı.

«Adama söyleyecek herhangi bir şeyin yok mu?» diye sordu. Centaine başını iki yana sallayınca direksiyona sarıldı, Fiat harekete geçti.

Centaine bir tek kere baktı arkasına. Taşlı yolda bir mil kadar ilerledikten sonra baktı. Lothar De La Rey hala koca taş anıtın dibinde duruyordu. Çölün ortasında, yapayalnız, minik bir varlıktı. Onların ardından bakıyordu.

***

Zululand'ın yeşil tepeleri Kalahari'ntn kuruluğundan, Namib'in o canavar kumullarından öylesine farklıydı ki Centaine aynı kıtada bulunduğuna inanmakta zorluk çekiyordu. Ama sonradan, artık Arika'nın öbür tarafında bulunduklarını hatırlıyordu. Tanrı'nın Parmağından en az bin mil uzaktaydılar.

Garry Courtney, Fiat'ı Baboonstroom nehrinin yanındaki dik tepenin doruğunda durdurdu, motoru kapattı, iki kadının inmesine yardım etti. Şasa'yı Centaine'den aldı, onları tepenin kenarına götürdü.

«İşte,» diye gösterdi. «Sean'la benim, sonra da Michael'ın doğduğu Theuniskrcıal orası.»

Bir bayırın eteğindeydi. Çevresinde yaprakları hışırdayan bir bahçe vardı. Centaine bu kadar uzaktan bile, o bahçenin bakımlı olmadığını, tropik bir orman gibi dal budak salmış bitkilerle dolu olduğunu görebiliyordu. Ulu palmiyeler, çiçek açmış spathcdea ağaçları, mor renkli bugenvilla'larla birbirine dolaşıyor, balıklı süs havuzları yosundan yeşil yeşil parlıyordu.

«Tabii ev yangından sonra tekrar yapıldı.» Garry durakladı, çamurlu mavi gözlerinin gerisinden bir gölge geçer gibi oldu. O yangında Michael'ın annesi ölmüştü çünkü. Sonra acele devam etti. «Yıllar boyunca ben de birtakım eklemeler yaptım.»

Centaine gülümsedi. Bu ev ona, çeşitli modalara ait giysileri acele sırtına geçirmiş bir yaşlı kadını hatırlatıyordu. Yunan tarzı sütunlar, Georgian tarzı kırmızı tuğla balkon, beyaza boyalı Hollanda stili pencere pervazları vardı. Kıvrık bacalar, yükselen taş sütunlarla yanyanaydı. Evin gerisinde, ufka kadar uzanan yeşil şeker kamışı tarlaları rüzgarda yaz denizleri gibi dalgalanıyorlardı.

«Şurası da Lion Kop.» Garry parmağını batıya çevirmişti Orada yükselti kendiliğinden bir eğim yapmaktaydı. Laydburg kasabasının çevresine bir anfiteatr gibi sarılmaktaydı. «Orası Sean'ın arazisi. Benim sınırımdan itibaren hepsi. İşte! Gözün görebildiği yere kadar. İkimiz tüm bu tepelere sahibiz. Lion Kop da orada kurulu. Ağaçların arasından damını ancak görebiliyorsunuz.»

«Çok güzel,» diye soludu Centaine. «Ah, bakın uzakta dağlar var! Tepeleri de karlı!»

«Drakensberg Dağları. Yüz mil ötede.»

«Ya şu?» Centaine elini kasabanın damlarından, şeker fabrikasının, kereste tesislerinin üzerinden, zarif beyaz bir eve doğru uzatmıştı. O da bir tepenin

eteğindeydi. «O da mı Courtney?»

«Evet.» Garry'nin yüz ifadesi değişti. «Dirk Courtney, Sean'ın oğlu.»

«General Courtney'in bir oğlu olduğunu bilmiyordum.»

«Bazen kendisi de keşke olmasaydı der,» diye mırıldandı Garry. Sonra Centaine soru soramadan lafı değiştirdi. «Haydi, gelin... öğle yemeği vakti geliyor. Şansımız da var. Postacı telgrafımı getirmiş olmalı. Hizmetkarlar bizi bekliyordun»

«Kaç bahçıvanınız var, Mijnheer?» diye sordu Anna araba tekrar ilerlerken. Bahçedeki bitkileri beğenmez bakışlarla inceliyordu.

«Dört galiba... ya da beş.»

«Ama, Mijnheer, paranızın karşılığını hiç almıyorsunuz,» dedi Anna ona ciddi bir sesle. Centaine gülümsedi. Bundan böyle o bahçıvanların ücretlerini alın teriyle hak edeceklerinden emindi. Sonra dikkati dağıldı.

«Ah, bakın!» İçgüdüsel bir hareketle ayağa kalktı, ön kanepenin arkasına sarıldı, öteki eliyle şapkasını tuttu. Araba yolunun yanı sıra uzanan beyaz çitin öbür tarafında bir grup tay motor gürültüsünden ürkmüş, kaçıyorlardı.

«Senin görevlerinden biri, atların egzersiz yapmasını ayarlamak olacak yavrum.» Garry sürücü yerinde yan dönüp ona gülümsedi. «Sonra Michael için de bir tay seçmemiz gerekecek.»

Anna hemen, «O daha iki yaşında bile yok,» diye söze karıştı.

«Kimse bu iş için fazla küçük değildir, Mevrou.» Garry gülümsemesini ona yöneltti, sonra yüzü anlam değiştirdi. «Fazla yaşlı da değildir!»

Anna'nın kaşları hala çatıktı ama, başını başka tarafa çevirinceye kadar gözlerindeki yumuşak ifadeyi değiştiremedi.

«Ah, güzel! Hizmetkarlar gerçekten bizi bekliyorlarmış!» diye bağırdı Garry. Frene bastı, Fiat'ı çifte kapılar önünde durdurdu. Hizmetkarlar kıdem ve yaş sırasına göre, tanıştırılmak üzere ilerlediler. En başta Zulu aşçı vardı. Kafasında yüksek külahı, önünde beyaz önlüğüyle. Sıranın en sonunda da seyisler, bahçıvanlar, ahır yardımcıları duruyordu. Hepsi el çırpıyor, beyaz dişleriyle saygılı sırıtıyorlardı. Şasa, Centaine'in kollarında sıçradı, heyecanla bağırdı.

«Ah, Bayete,» dedi aşçı. Şasa'yı kral selamlar gibi selamladı. «Hoş geldin, küçük reis! İnşallah baban gibi güçlü kuvvetli bir delikanlı olursun!»

Theuniskraal'a girdiler. Garry gururla önlerine düştü, onları pek de iyi toplanmamış koca odalardan geçirip dolaştırdı.

Anna her kaşısına çıkan eşyaya parmağını sürüyor, tozlara kaşlarını çatıyordu ama, o şahane yemek salonundan av silahlarına, kütüphanenin raflarını dolduran cilt cilt kitaplara kadar her şey çok pahalıydı bu evde. Hepsini de toz bürümüştü. Yerlerdeki ciltlerin sayısı raflardakilerden çoktu. Bu haliyle Theuniskraal malikanesi pek gayriresmi, pek dostane bir havadaydı.

Centaine buraya hemen ısındı.

«Eve yeniden gençlerin girmesi çok hoş olacak,» dedi Garry.

«Güzel kızlar, bir de çocuk. Buranın biraz canlanmaya ihtiyacı var.»

Anna. «Biraz temizlense de zararı olmaz,» diye homurdandı.

Ama Garry o sırada orta merdivene saldırmıştı. Heyecandan, yeni yetmeler gibi davranıyordu.

«Haydi, gelin, size odalarınızı göstereyim.»

Garry'nin Anna için seçtiği oda, kendi süitinin tam yanındaydı. Centaine gerçi bunun önemini pek kavrayamadı ama, Anna gözlerini indirdi, iki oda arasındaki kapıya evcil bir buldog gibi baktı.

«Bu da senin odan olacak, yavrum.» Garry, Centaine'i üst galeri boyunca yürüttü, koskocaman, güneşli bir odaya soktu.

Camlı kapıları, bahçelere bakan geniş bir taraçaya açılıyordu.

«Çok güzel!» Centaine ellerini sevinçle çırptı, taraçaya koştu.

Garry, Centaine'in odasının tam karşısındaki kapıyı açarken ruhsal durumu tümüyle değişmişti. Centaine içeriye adımını atar atmaz bunun nedenini anladı.

Michael'ın varlığı her tarafa sinmişti. Duvardaki çerçeveli fotoğraflardan Michael ona gülümsüyordu. Futbol takımında, kollarını göğsüne kavuşturmuş, ondört yaşındaki Michael. Elinde kriket sopası, beyaz flanel kılığı içinde, yine Michael. Bir elinde şotgan, bir elinde bir sülünle yine Michael. Bu şok Centaine'in yüzünden tüm kanın çekilmesine yol açtı.

«Michael'i babasının odasına yerleştirmek uygun olur diye düşündüm,» diye mırıldandı Garry özür diler gibi bir sesle. «Tabi eğer sen istemezsen, burada onbeş oda daha var, birini seçeriz, yavrum.»

Centaine başını ağır ağır çevirdi, askılıklarda dizi dizi duran silahlara, balık oltalarına, kriket sopalarına baktı, sonra kitapları, yazı masasını, duvar

çivilerine asılı deri giysileri, tvit ceketleri gözden geçirdi.

«Evet,» diye başını salladı. «Burası Şasa'nın odası olmalı.

Olduğu gibi de korumalıyız.»

«Ah, çok iyi!» diye başını salladı Garry mutlu mutlu. «Kabul ettiğine öyle sevindim ki!» Koridora çıktı, hizmetkarlara Zulu dilinde emirler yağdırmaya koyuldu.

Centaine odanın içinde yavaşça dolaşıp Michael'ın yatmış olduğu yatağa dokundu, bir tvit ceketin ucunu tutup yanağına bastırdı, onun o temiz kokusunu alıyormuş gibi hissetti, yazı masasının başında durdu, tahtasına oyulmuş MC harflerinde parmağını gezdirdi, raftan bir kitap aldı, kapağını açtı, ilk sayfasında, «Bu kitap.Michael Courtney'den çalınmıştır,» diye bir yazı gördü. Kitabı kapayıp tekrar kapıya döndü.

Koridordan hafif sesler geliyordu. Garry hızla odaya daldı, çocuğun yatağını taşıyan iki Zulu hizmetkara yol gösterdi.

Kenarları parmaklıklı, ağır maun bir yataktı. Yetişkin bir aslanı bile içinde tutabilecek kadar da sağlamdı.

«Bu Michael'ındı... sanırım oğluna verilmeli, ne dersin, canım?» Centaine cevap veremeden, aşağıdaki holde telefon çalmaya başladı.

«Yatağın yerini sen göster, canım,» diye seslenen Garry odadan tekrar firladı. Hemen hemen yarım saat dönmedi. Centaine telefonun aralıklı olarak habire çaldığını duydu. Garry tekrar koşarak geldiğinde telaş içindeydi.

«Lanet olası telefon susmak bilmiyor. Herkes seninle tanışmaya hevesli, canım. Çok ünlü bir bayan oldun. Bir gazeteci daha röportaj istiyor...»

«İnşallah onlara olmaz demişsinizdir, Baba.» Görünüşe göre son iki aydan bu yana ülkede ne kadar gazeteci varsa hepsi röportaj istemişti. Afrika bozkırlarından kurtarılan kayıp kızın hikayesi şu an için Johannesburg'dan Sydney'e, Londra'ya, New York'a kadar her gazete editörünün ilgisini çekiyordu.

«Onu kovaladım,» diye güvence verdi Garry. «Ama seni tekrar görmeye çok heves eden biri daha var.»

«O kim?»

«Kardeşim, General Courtney... karısıyla birlikte Durban'daki evlerinden kalkıp, Lion Kop'a gelmişler. Yarın öğle yemeğine onlara gidip günü birlikte geçirmemizi istiyorlar. Senin adına kabul ettim. Umarım iyi etmişimdir, ne

dersin?»

«Ah, evet... hem de nasıl!»

Anna, Lion Kop'daki yemeğe onlarla gelmeyi istemedi.

«Burada yapılacak öyle çok şey var ki,» dedi. Theuniskraal'in hizmetkarları ona şimdiden «Checha» yani «Çabuk» diye isim takmışlardı. Anna'nın Zulu dilinde ilk öğrendiği kelime buydu. Çalışanların ona karşı duyduğu o bezgin saygı giderek artmakta, büyümekteydi.

Garry ile Centaine yanlarına Şasa'yı alıp arabayla bitişik tepeye gittiler. Lion Kop'un güzel terası önüne parkettiler. Çok iyi tanıdıkları o sakallı, topallayan adam merdivenlerde belirdi, Centaine'in iki .elini avuçlarına aldı.

«Ölümden dirilmişsin gibi,» dedi Sean Courtney yumuşak bir sesle. «Duygularımı sözlerle ifade edemiyorum.» Sonra Şasa'ya döndü, onu Garry'nin kucağından aldı. «Demek bu Michael'ın oğlu!» Şasa sevinçle karışık karga gibi bir ses çıkardı, generalin sakalından iki tutam yakaladı, kökünden sökmeye uğraştı.

Ruth Courtney, yani Sean'ın karısı, o sıralar kırkla elli yaş arasında harikulade bir kadındı. Güzelliğinin doruğuna vardığı yaştaydı. Centaine'i öptü, kulağına, «Michael bizim için çok özel biriydi, sen de kalplerimizde onun yerini alacaksın,» dedi.

Onun arkasında bir başka genç kadın bekliyordu. Centaine Generalin Fransa'daki masasında gördüğü çerçeveli resimden onu hemen tanıdı. Storm Courtney resminden bile güzeldi. Hem de çok daha güzeldi. Teni gül yaprağı gibiydi. Annesinin pırıl pırıl Yahudi gözlerini almıştı. Ama o biçimli dudaklarında çok şımartılmış bir çocuğun ifadesi vardı. Centaine'i Fransızca selamladı.

«Comment vastu, chérie?» Aksanı korkunçtu. Birbirinin gözlerine baktılar. Hoşlanmadıkları açıktı. Bu duygu karşılıklıydı. İkisi de farkındaydılar.

Storm'un yanında uzun boylu, ince, ciddi yüzlü bir adam duruyordu. Gözleri yumuşak bakışlıydı. Mark Anders, Generalin özel sekreteri olarak görev yapıyordu. Centaine kızı nasıl ilk bakışta sevmediyse, onu da ilk bakışta sevdi.

General Sean Courtney, Centaine'i bir koluna, karısını öbür koluna taktı, öne düşüp Lion Kop'a girdi.

İki evin arasındaki uzaklık yalnızca birkaç mildi ama, birbirinden dünyalar kadar farklıydılar. Lion Kop'un sarı parkeleri pırıl pırıl cilalıydı. Duvarlardaki

tablolar parlak, neşeli renklerdeydi... Centaine orada Paul Gaugin'in bir Tahiti tablosunu tanıdı. Her tarafta koca kaseler içinde kesme çiçekler göze çarpıyordu.

«Bayanlar, Garry ile bana birkaç dakika izin verirseniz, sizi oyalamak üzere Mark'ı yerime vekil bırakmak istiyorum.»

Sean kardeşini alıp çalışma odasına götürdü, sekreteri de bayanlara birer içki hazırladı.

Centaine, «Ah, evimden bir geleneğe rastlamak ne kadar güzel,» diye bağırıp içgüdüsel bir hareketle onun koluna dokundu. Bir kanepeye kıvrılıp oturmuş olan Storm Courtney, Centaine'e acı bir bakışla baktı. Centaine içinden sevindi.

«Alors, chérie! Demek durum böyle!» Tekrar Mark Anders'e döndü, abartmalı, genizden bir Fransız aksanıyla konuşup onun gözlerine baktı.

«Kasaba kilisesinin kuzeyinde kalan şatoyu hatırlıyor musunuz acaba?» diye sordu. Bu sorusuna, yasak zevklerin vaadini taşıyan bir ton vermişti ama Ruth Courtney havadaki barut kokusunu hemen aldı, araya girdi, «Gel, Centaine, yanıma otur,» diye emretti. «İnanılmaz serüvenlerini baştan sona dinlemek istiyorum.»

Centaine bunun üzerine, kurtarılışından bu yana belki ellinci kere, geminin torpillenmesinden başlayıp çöldeki gezisinin sonuna kadar olan hikayenin düzeltilmiş şeklini anlattı.

«Harikulade!» diye atıldı Mark Anders bir ara. «Ben Bushman'ların Drakensberg Dağlarındaki resimlerine her zaman hayranlık duymuşumdur ama, hala sağ Bushman'lar olduğunu bilmiyordum. Altmış yıl önce bu dağlarda avlanmış gitmişlerdi.

Tehlikeli, hilekar cüceler onlar... soyları tükendi sanıyordum.»

İpek kaplı kanapede Storm Courtney gösterişli biçimde ürperdi. «O küçük canavarların sana dokunmasına nasıl dayandın, anlayamıyorum, chérie. Ben olsam mahvolurdum!»

«Elbette, chérie, ayrıca canlı kertenkele ve çekirge yemek de hoşuma gitmezdi,» dedi Centaine tatlı bir sesle. Storm'un rengi soluverdi.

Sean Courtney o sıra salona dönüp onların sözünü kesti.

«Bakın şu işe... seni daha şimdiden aileden biri olmuş görmek ne kadar güzel, Centaine. Storm'la ikinizin çok iyi arkadaş olacağınızdan eminim, değil

mi?»

Storm, «Hiç kuşkusuz. Baba,» diye mırıldandı. Centaine güldü.

«Storm'unuz çok tatlı. Onu şimdiden seviyorum.» Centaine bu tatlı sıfatını bilerek seçmişti. Storm'un kusursuz yanaklarından öfke alevleri çıkar gibi oldu.

«Güzel! Güzel! Yemek hazır mı, sevgilim?» Ruth kalkıp Sean'ın koluna girdi, öne düşüp onları jacaranda çardağı altına kurulmuş sofraya götürdüler. Çiçekli dallar arasında havanın rengi bile mor ve yeşil olmuştu. Su altındaki bir mağaradaydılar adeta.

Beklenti içinde çevrede dolaşıp duran Zulu hizmetkarlar, Sean'dan işaret gelince Şasa'yı alıp prensler gibi kucaklarında taşıyarak mutfakların tarafına yollandılar. Onların gülen siyah yüzlerinden duyduğu sevinç, onların ona duyduğu sevgiye denkti.

«Bırakırsan onu şımartırlar,» diye uyardı Centaine'i Ruth.

«Zulu'ların sığırlarından çok sevdiği bir tek şey vardır, oda oğlan çocuklarıdır. Şimdi... generalin yanına oturmak ister misin, canım?»

Yemek boyunca Sean her an Centaine'i masanın yıldızı durumunda korudu, Storm da masanın ucunda mesafeli ve sıkkın görünmeye çalıştı.

«Evet, tatlım, hepsini baştan sona dinlemek istiyorum.»

Storm gözlerini devirdi. «Öff, baba, daha yeni bitirdik.»

«Diline dikkat, kızım,» diye uyardı onu Sean. Sonra Centaine'e döndü. «Seni son gördüğüm günden başla, hiçbir şeyi de atlama, anlıyor musun? Bir tek şeyi bile!»

Garry yemek boyunca içine kapanık ve sessizdi. Son haftalardaki neşesine hiç uymuyordu hali. Kahveler içildikten sonra hemen ayağa kalktı. Sean masadakilere, «Eh, bizi bağışlayın, çocuklar,» diyordu. «Garry'yle ikimiz Centaine'i biraz sohbet etmeye götürüyoruz.»

Generalin çalışma odası maun lambri kaplıydı. Duvar raflarındaki kitaplar kızıl kahverengi deriyle ciltlenmiş, sandalye ve koltuklar ise açık kahve, düğmeli olarak kaplanmıştı.

Yerde şark halıları, köşedeki masada Anton Van Wouw'un zarif, küçük tunç bir heykeli vardı. Garip ama, heykel elinde yayıyla çöl ovalarını seyreden bir Bushman'ı temsil ediyordu.

Seah purosunu sallayıp ona masasının karşısındaki yüksek arkalı koltuğu

gösterdi. Garry yan taraftaki bir başka koltuğa oturdu.

«Garry ile konuştum,» diye söze başladı Sean. «Ona Michael'ın ölümünü, o sıradadaki olayları anlattım. Nasıl düğünden önce öldüğünü söyledim.»

Masasına oturdu, parmağındaki alyansı düşünceli bir tavırla çevirdi.

«Burada hepimiz biliyoruz ki, bir tek yasal durum hariç, Michael senin koçandı, Michael'in de doğal babasıydı. Ama teknik olarak Michael...» Bir kararsızlık geçirdi. «Michael gayri meşru.

Kanunun gözünde o bir piç.»

Bu kelime Centaine'i şoka sürükledi. Sessizlik uzarken, yükselen puro dumanları arasında Sean'a baktı.

«Bunu kabul edemeyiz,» diye sessizliği bozdu Garry. «O benim torunum. Buna razı olamayız.»

«Hayır,» diye ona katıldı Sean da. «Razı olamayız.»

Garry'nin sesi hemen hemen bir fısıltı düzeyine alçaldı.

«Senin izninle, yavrum... çocuğu ben evlat edinmek istiyorum.»

Centaine ağır ağır ona döndü, o acele devam etti. «Bu yalnızca bir formalite olacak. Dünyadaki yerini kanıtlayabilmesi için bir hukuki işlem. Gizlice, aramızda yapılacak, sizin ilişkinizi asla etkileyemeyecek. Sen yine onun annesi ve velisi olacaksın. Ben de onun vasisi olma onuruna erişeceğim, babasının ona yapamadığı herşeyi ben sağlayacağım.» Centaine acıyla yüzünü buruşturdu, Garry birden patladı. «Bağışla beni, yavrum, ama bunu konuşmamız şart. Sean'ın dediği gibi, seni Michael'ın dul eşi olarak kabul ediyoruz. Ailenin adını kullanmanı istiyoruz.

Hepimiz sana sanki o tören yapılmış gibi davranacağız.» Sustu, boğuk boğuk öksürdü. «Bu odadaki üçümüzden başka kimse bilmeyecek. Bir de Anna. İzin verir misin... çocuğun hatırı için!»

Centaine ayağa kalktı, Garry'nin Koltuğuna yürüdü, önünde diz çöküp başını onun kucağına dayadı.

«Teşekkür ederim,» diye fısıldadı. «Tanıdığım en iyi insansınız. Bugün gerçekten babamın yerini aldınız.»

***

Bundan sonraki aylar Centaine için en mutlu aylar oldu.

Güvenli, güneşli, verimli, Şasa'nın kahkahalarıyla dolu geçti.

Garry Courtney'in iyilik dolu varlığı hep geri plandaydı. Anna' nın daha iri varlığı ise, tabii ön plandaydı.

Centaine her sabah kahvaltıdan önce ata biniyor, akşam serinliğinde bir kere daha çıkıp atla dolaşıyordu. Garry sık sık onunla birlikte çıkıyor, ona Michael'ın çocukluğuna ait hikayeler anlatıyor, ormanlara tırmanırlarken, atları sulamak için durduklarında, hep aile tarihinden söz ediyordu.

Günün geri kalanı perde ve duvar kağıdı seçmekle, evi yeniden dekora eden sanatçılara nezaret etmekle geçiyordu.

Theuniskraal'ın yönetiminde hep Anna'ya danışılıyordu. Centaine bol bol da Şasa'yla oynuyor, Zulu hizmetkarların onu büsbütün şımartmasını önlemeye çalışıyordu. Garry'den koca Fiat'ı kullanma konusunda dersler alıyor, her günkü postadan gelen imzalı davetiyelere ne cevap vereceğini düşünüyor, Mort Homme'da yaptığı gibi Theuniskraal'in yönetim sorumluluğunu da çoğu zaman üstleniyordu.

Öğleden sonraları Şasa ile ikisi Garry'le kütüphanede çay içiyorlardı. Garry günün uzun kısmını hep kütüphanede çalışarak geçiryiordu zaten. Altın çerçeveli gözlüğü burnunun üzerinde, gün boyu yazdıklarını okuyordu Centaine'e.

«İnsanın böyle bir yeteneği olması harika bir şey!» diye bağıran Centaine, yazıların üzerine eğildi.

«Yazı yazanlara hayranlık mı duyarsın?» diye sordu Garry.

«Siz başka bir ırksınız!»

«Saçma, yavrum, biz de sıradan insanlarız. Yalnızca söyleyeceklerimizi başkalarının okumak isteyeceğine inanacak kadar kibirliyiz.»

«Keşke ben de yazabilseydim.»

«Yazabilirsin. Yazın bir harika!»

«Ben gerçekten yazmaktan söz ediyorum.»

«Yazabilirsin diyorum. Hemen bir kağıt al ve başla. Eğer istediğin buysa tabii.»

«Ama...» Centaine ona şaşkın şaşkın baktı. «Ben ne yazabilirim?» ,

«Çölde başına gelenleri yaz. Herhalde başlangıç için rahatlıkla yeter.»

Centaine'in kendini bu fikre alıştırması üç gün sürdü. Kendini çelikleştirdi, göstereceği çabaya hazırladı. Sonra hizmetçileri çağırdı, masalardan birini limonluğa taşıttırdı, kalemi eline alıp kağıtların başına oturdu. Yüreği korku doluydu. Ondan sonra her gün, önüne ilk kağıdı çekerken hep aynı korkuyu tattı. Ama bu da çabucak geçti, kelimeler kağıtlardaki beyazlığı doldurmaya başladı.

Yaratıcı çabalardan gelen yalnızlık duygusunu dağıtabilmek için sevdiği birkaç şeyi de limonluğa taşıttı. Güzel bir halı, bir Delft vazo, içinde Anna'nın her gün kestiği taze çiçekler, masanın üzerinde de Owa'nın çakısı. Onu kalem yontmak için kullanıyordu.

Kolunun sağ tarafına, içi kadife kaplı bir mücevher kutusu koymuştu. O kutuda Hani'nin gerdanlığı vardı. Parlak taşları parmakları arasında tesbih taneleri gibi kaydırıyor, taşların serinliği sinirlerini sakinleştiriyor, kararlılığını arttırıyordu.

Öğle yemeğinden kalkınca, çay saatına kadar hep yazı yazıyordu. Şasa'ya yandaki sepette yatıyor, ya ayakları dibinde oynuyordu.

Centaine'in bu kağıtlara yazdıklarını asla hiç kimseye gösteremeyeceğini anlaması birkaç gün sürdü. Hiçbir şeyi saklayamıyordu. Her şeyi olduğu olduğu gibi yazıyor, çekingenlik göstermiyordu. Michael'la sevişmelerinin ayrıntıları olsun, Okyanus kenarında ölmek üzereyken ağzındaki o bozuk balık tadı olsun, hepsi açık seçikti. Şoka kapılmadan bunları kimsenin okuyamayacağını biliyordu.

«Yalnız kendim için,» diye karar verdi. Her gün, çalışma saatlerinin sonunda yazdıklarını okuyor, kağıtları Hani'nin gerdanlığının durduğu mücevher kutusunun üzerine kaldırıyor, bir başarı duygusu hissediyordu kendinde.

Ama bu memnuniyetini bozan birtakım şeyler de yok değildi.

Bazen geceleri ayılmaksızın doğruluyor, yanında olması gereken o altın vücuda uzanıyordu. O sert, düzgün kasların temasını, o uzun ipek saçların çöl otlarına benzer kokusunu istiyordu içgüdüsel olarak. Sonra birden uyanıyordu, karanlıkta kendinden nefret ederek yatıyor, Michael'ın, Owa'nın ve Hani' hin anılarına böylesine ihanet etmekten utanıyordu.

Bir sabah Garry Courtney onu çağırdı, girip oturduğunda ona bir paket uzattı.

«Bu yanında bir mektupla bana geldi. Paris'te bir avukattan.»

«Ne diyor, Baba?»

«Benim Fransızcam berbattır korkarım. Ama işin özü, babanın Mort Homme'daki arazisi borçlarına karşılık olarak satılmış.»

«Ah, zavallı babam!»

«Seni öldü sanıyorlarmış yavrum. Satışı Fransız mahkemesi emretmiş.»

«Anlıyorum.»

«Avukat senin kurtulduğunu bir Paris gazetesinde okumuş, durumu bana bildirmek için bu mektubu yazmış. Ne yazık ki Kont de Thiry'nin borçları bir hayli fazlaymış. Bildiğin gibi şatoyla içindeki eşyalar yangında yanmış. Avukat bir hesap dökümü veriyor. Tüm borçlar ödendikten ve yasal giderler çıktıktan sonra... ki bu arada buna avukatın epey payalıya patlayan ücreti de dahil... geride sana pek az bir şey kalıyor.»

Centaine'in sağlıklı mülkiyet duygusu alevlenmişti. «Ne kadar. Baba?» diye sordu.

«Korkarım 2000 İngiliz lirasından biraz daha az. Ona imzalı muvafakat yollayınca banka havalesi çıkaracak. Bereket versin ben noterim. Bu işi aramızda yapabiliriz.»

Havale gelince Centaine paranın çoğunu yüzde üç buçuk faizle Ladyburg Bankasına yatırdı, yalnızca küçük bir kısmını yeni kapıldığı sürat zevkine ayırdı. Yüzyirmi İngiliz lirasına kendine 'T' model bir Ford aldı. Siyah, pırıl pırıl bir arabaydı. Saatte otuz mil hızla ilk defa Theuniskraal'in bahçe yoluna saptığında, tüm ev halkı arabayı seyre, övmeye koştu. Garry Courtney bile kütüphaneden koşup geldi. Altın çerçeveli gözlüğünü alnına itmişti. İlk defa olarak sitem etti Centaine'e.

«Böyle şeyler yapmadan bana danışmalısın, yavrum... tasarruflarını savurmanı istemem. Ben senin koruyucunum, ayrıca da...» Bir tuhaf hali vardı. «Gelecek doğum günün için sana bir araba almayı düşünüyordum. Kalktın, planlarımı mahvettin.»

«Ah, baba, beni affet. Bana şimdiden o kadar çok şey verdin ki... çok seviyorum seni.»

Doğruydu. Bu nazik, yumuşak insanı çok sevmeye başlamıştı. Birçok bakımdan, babasını sevdiği kadar seviyordu. Bazı yönlerden, daha da fazla seviyordu. Saygısı, yeteneklerine hayranlığı giderek artıyordu. İnsanlığı büyüktü. Kader elinden bacağını almıştı. Sonra karısını, oğlunu da almış,

ömrünün bu zamanına kadar sevgi dolu bir aileden yoksun bırakmıştı onu.

Centaine'e evin hanımı gibi davranıyordu. O akşam da planladıkları partinin konuk listesini onunla tartışarak hazırladı.

«Bu Robinson denen adam konusunda seni uyarmam gerek. Onu kuşkuyla davet ettim, bunu bil!»

Ama Centaine'in aklı başka konulardaydı. Konuk listesine pek dikkat etmiyordu. Birden kendine geldi.

«Özür dilerim, Baba,» dedi. «Ne dediğinizi duymadım. Korkarım dalmışım.»

«Hay Allah,» diye gülümsedi Garry. «Ailenin tek hayalcisi benim sanırdım. Şeref konuğumuz konusunda seni uyarıyordum.»

Garry ayda iki kere konuklar çağırmaktan hoşlanıyordu.

Daha sık yapmazdı bu işi. Her seferinde on kişi davet ederdi.

Fazlası çıkmazdı.

«Herkesin konuştuğunu duymak isterim,» diye açıkladı.

«Masanın ucunda olup bitenleri kaçırmaktan hoşlanmam.»

Şaraptan iyi anlıyordu. Evinde en kaliteli şaraplardan iyi bir mahzen kurmuştu. Zulu aşçısını Durban'daki klüpten çalıp getirmiş olduğundan, evindeki davetler pek rağbetteydi. Oysa konuklar genellikle tren yolculuğu yaparak gelmek, geceyi de Theuniskraal'da geçirmek zorunda kalıyorladı.

«Bu Joseph Robinson denilen adamın belki baronluğu var ama, böyle şeyler genellikle suçu işledikten sonra yakalanmayacak kadar kurnaz olmanın işaretidir. Serveti Cecil John'ınkinden bile fazla. Robinson Deep ile Robinson Altın Madeni ona ait. Robinson Bankası da öyle. Ama ömrümde gördüğüm en hasis adam. Bin doları bir tabloya harcar, sonra açlıktan ölenden bir kuruşu esirger. Aynı zamanda zorba, açgözlü, kalpsiz bir adam. Başbakan ilk defa ona unvan vermeye kaiktığında öyle itirazlar olmuştu ki, vazgeçmek zorunda kalmıştı bu fikirden.»

«O kadar kötü adamsa neden davet ediyoruz, Baba?»

Garry gösterişli biçimde içini çekti. «Sanatım için ödemem gereken bir bedel, yavrum. Ondan yeni kitabım için gerekli birkaç bilgi kırıntısı almak istiyorum. Bunları bana ancak o söyleyebilir.»

«Onu etkilememi istiyor musunuz?»

«Yo, hayır, hayır! O kadar ileri gitmek zorunda değiliz ama, güzel bir elbise giysen fena olmaz.»

Centaine sarı bir tafta seçti. Bedeni incilerle işliydi. Omuzları çıplaktı. Çöl yanığı hala tam geçmemişti Centaine'in. Saçlarını yine her zamanki gibi Anna yapacak, giyinmesine de yardım edecekti.

Hayatının yeni lükslerinden biri olan özel banyosundan bornozuna sarılıp çıktı. Başına da bir havlu sarmıştı. Tuvalet masasına yürürken yerde ıslak ayak izleri bıraktı.

Anna yatağın kenarına oturmuş, elbisenin arka kopçalarını sağlamlıyordu. İpliği ısırarak kopardı, tükürdü, mırıldandı. «Beli üç santim bollattım. Bu yemek partileri fazlaya kaçıyor, küçük hanım.» Elbiseyi yatağa serdi, gelip Centaine'in arkasında durdu.

«Keşke sofraya bizimle otursaydın,» diye homurdandı Centaine. «Sen burada hizmetkar değilsin.» Garry ile Anna arasında gelişen ilişkiyi görmemek için Centaine'in kör olması gerekirdi. Ama şimdiye kadar bu konuyu açmaya fırsat bulamamıştı. Anna'nın sevincini paylaşmayı çok istemesine rağmen hem de.

Anna gümüş fırçayı kaptı, Centaine'in saçlarına saldırdı.

«Değerli zamanımı ziyan edip masada tavuk gıdaklamaları arasında vakit mi öldüreyim?» Centaine keyifle güldü. «İstemem, eksik olsun. Ben o sözlerden tek kelime anlamıyorum.

Hem senin koca Anna'n mutfakta o kara şeytanları kontrol ederken çok daha mutlu oluyor.»

«Garry babam, katılmanı öyle istiyor ki! Bana sık sık söz etti. Bence sana bağlanmaya başlıyor.»

Anna dudaklarını büzdü, burnunu çekti. «Bu kadar saçmalık yeter, küçük hanım.» dedi kesin bir sesle. Fırçayı elinden bıraktı, sarı fileyi Centaine'in saçlarına geçirdi. «Fena değil,» Geri çekilip eserine eleştirici gözlerle baktı. «Şimdi gelelim elbiseye.» *

«Gidip yatağın üzerinden aldı, Centaine ayağa kalktı, bornozu omuzlarından attı, aynanın karşısında çırılçıplak durdu.

«Bacağındaki yara geçiyor ama hala fazla yanıksın,» diye sızlandı Anna. Sonra birden sustu, kaşlarını düşünceli biçimde çattı, bağırdı.

«Centaine!» Sesi keskin çıktı. «Son ay halin ne zamandı senin?» diye sordu.

Centaine eğildi, yerden bornozunu aldı, kendini örtmeye çalıştı.

«Hastaydım, Anna. Kafamı vurmuştum. Sonra iltihap...»

«Son ay halin ne zamandı?» Anna'da acıma diye bir şey yoktu.

«Anlamıyorsun. Hastaydım. Hatırlamıyor musun, zatürree olduğum zaman da böyle aksama...»

«Çölden beri olmadın!» Anna kendi sorusunu kendi cevaplamıştı. O Almanla çölden geldiğinden beri! O melez AlmanAfrika meleziyle!» Elbiseyi yatağın üzerine attı, bornozu Centaine'in elinden kaptı.

«Hayır, Anna, hastaydım.» Titriyordu Centaine. O ana kadar Anna'nın ortaya attığı bu ihtimale karşı gözlerini tam anlamıyla yummuştu.

Anna kocaman, nasırlı elini Centaine'in göbeğine dayadı, Centaine 'bu temastan irkildi.

«Ona asla güvenmemiştim. O kedi gözleri, sarı saçları, pantolcnundaki koca çıkıntıyla...» Anna öfkeyle mırıldanıp duruyordu. «Ayrılırken onunla neden konuşmadığını, ona neden kurtarıcı değil de düşman gibi davrandığını şimdi anlıyorum.»

«Anna, daha önce de aksadı. Belki de...»

«Irzına geçti, zavallı yavrum! Sana saldırdı! Senin elinden bir şey gelmezdi. Öyle oldu mutlaka...»

Centaine, Anna'nın sunduğu kurtuluş yolunu görmüştü. O yola adımını atması pek kolaydı.

«Seni zorladı, yavrum, değil mi? Söyle Anna'na.»

«Hayır, Anne. Zorlamadı.»

«Ona izin mi verdin? Bıraktın mı?» Anna'nın umutsuzluğu korkunçtu.

«Öyle yalnızdım ki!» Centaine tabureye çöktü, ellerini yüzüne kapattı. «İki yıldan beri kimseyi görmemiştim. O da çok anlayışlı ve güzeldi. Ona hayatımı borçluydum. Anlamıyor musun, Anna? Ne olur, anlıyorum de!»

Anna kalın kollarıyla onu kucakladı, Centaine yüzünü oiri memelere gömdü. İkisi de sessizdiler. Sarsılmış, korku içindeydiler.

«Doğurmazsın,» dedi Anna sonunda. «Aldırmamız gerek.»

Bu sözlerin şoku Centaine'i yıktı. Tekrar titredi. O korkunç düşünceden uzaklaşmaya çalıştı.

«Theuniskraal'a bir piç daha getiremeyiz. Kabul etmezler.

Utancı çok fazla olur. Bir tanesini aldılar ama Mijnheer'le general ikincisini asla almazlar. Hepimizin hatırı için... Michael'ın ailesi, Şasa ve kendin için... başka seçeneğin yok. Bu bebekten kurtulmalısın.»

«Anna, bunu yapamam.»

«Bu bebeği karnına eken adamı seviyor musun?»

«Artık sevmiyorum. Nefret ediyorum,» diye fısıldadı Centaine. «Tanrım, hem de nasıl nefret ediyorum!»

«O halde seni de, Şasa'yı da, hepimizi de mahvetmeden kurtul o piçten.»

***

Yemek bir kabustu. Centaine upuzun bir masanın dibinde oturmuş, parlak parlak gülümsüyordu ama, gözleri utançla yanıyor, karnındaki piçi bir yılan gibi hissediyordu. Sokmak üzere kıvrılmış pusuya yatmış bir yılan.

Yanında oturan uzun boylu beyefendi özellikle gıcırtılı ve kulak tırmalayan bir sesle hiç susmadan konuşuyor, üstelik sözlerini de hemen hemen yalnızca Centaine'e yöneltiyordu. Kel kafası güneşten yanmıştı. Gözleri garip biçimde cansız, mermer heykellerinin gözü gibiydi. Centaine dikkatini onun sözleri üzerinde toplayamıyordu. Sonunda o sözler bilmediği bir başka dildeymişcesine tüm anlamını kaybetti. Zihni yeni karşılaştığı bu tehlikeyi nasıl yok edeceğine döndü. Kendisinin ve oğlunun tüm varlığını tehdit ediyordu bu yeni durum.

Anna'nın haklı olduğunu biliyordu. İkinci bir piçi Theuniskraal'a ne general, hatta ne de Garry kabul ederdi. Centaine'in yaptığına anlayış gösterip hoş görseler bile!.. Ki bunu düşünmek başlı başına çılgın bir hayaldi, çünkü Michael'ın anısına gölge düşürüp skandal yaratmasından hoşlanmayacaklardı!..

Ama o zaman bile aileyi ele güne rezil etmeye yanaşmazlardı zaten. Mümkün değildi. Anna'nın yolu tek kurtuluş yoluydu.

Yerinde apansız sıçrar gibi oldu. Neredeyse ağzından bir çığlık kopacaktı. Masanın altından bacağına dokunmuştu yanındaki adam.

«Özür dilerim, Baba.» Sandalyesini acele arkaya itti. Garry masanın karşısından ona kaygıyla baktı. «Ben bir saniye kalkmak zorundayım.» Mutfağa kaçıverdi.

Anna onun telaşını gördü, karşılamak üzere koştu, sonra alıp kilere soktu, kapıyı arkalarından kilitledi.

«Sarıl bana lütfen, Anna. Kafam karmakarışık. Çok korkuyorum... sonra o korkunç adam.. » Ürperdi.

Anna'nın kolları onu sakinleştirdikten bir süre sonra fısıldadı. «Haklısın, Anna. Bundan kurtulmamız gerek.»

«Yarın konuşuruz,» dedi Anna sakin bir sesle. «Şimdi şu gözlerini yıka, biraz soğuk su çarp, sonra da sahne yaratmadan sofraya dön.»

Centaine'in bu tepkisi amacına ulaşmıştı. Uzun boylu, kel kafalı zengin madenci, sofraya döndüğünde ondan tarafa bakmadı bile. Öbür yanındaki kadınla konuşuyordu. Çevresmdekiler de dünyanın en zengin adamlarından

birine gösterilmesi adet olan saygıyla hep onu dinlemekteydiler.

«Ne günlerdi o günler,» diyordu adam. «Koca ülke apaçık bekliyordu. Her taşın altında bir servet vardı. Barnato ticarete bir kutu puroyla başladı. Berbat purolardı hem de. Sonunda Rhodes onun hisselerini satın aldığında 3.000.000 İngiliz lirası ödedi. O zamana kadar yazılmış en büyük meblağlı çekti o. Ama o günden bu yana ben kendim daha büyük çekler de yazdım... o kadarını söyleyebilirim size.»

«Siz nasıl başladınız, Sir Joseph?»

«Cebimde beş sterlin param vardı, burnum da elmasın kokusunu lağım çukurundan bile alabilecek kadar keskindi.

Öyle başladım ben.»

«Bunu nasıl yapabiliyorsunuz. Sir Joseph? Gerçek bir elması nereden anlryorsunuz?»

«En kolay yolu onu bir bardak suya batırmaktır, yavrum.

Islak çıkarsa çakıldır. Kuru çıkarsa elmastır.»

Bu sözler Centaine üzerinde hiçbir etki bırakmadan geçti gitti. Kafası meşguldü. Garry de masanın karşısından işaret ediyor, bayanları sofradan kaldırmanın zamanı geldiğini anlatmaya çalışıyordu.

Ama Robinson'un bu kelimeleri yine de bilinç altında bir iz bırakmış olmalıydı. Çünkü ertesi gün limonlukta oturmuş güneşli çayırları seyreder, dalgın dalgın Hani'nin gerdanlığıyla oynarken, elleri sanki kendiliğinden yapıyormuş gibi uzandı, kristal sürahiden kaynak suyunun birazını yere boşalttı!

Sonra gerdanlığı tutup kaldırdı, yavaşça sürahiye daldırdı.

Birkaç saniye sonra çıkardı, dalgın gözlerle baktı. Renkli taşlar ıslak ıslak parlıyordu. Ama birden kalbi duracak gibi oldu.

En ortadaki o dev beyaz taş kupkuruydu.

Kolyeyi tekrar suya batırıp bir daha çıkardı. Eli titremeye başlamıştı. Taş kuğu göğsü gibi pırıl pırıl bir beyazdı. Ama üzerindeki en minik damlaları bile atmıştı. Çevresindeki ıslak taşlardan bile daha çok parlıyordu.

Centaine suçlu suçlu etrafına bakındı. Şasa sırtüstü yatmış, baş parmağını ağzına sokmuş, derin derin uyuyordu. Öğle sıcağında bahçe de bomboştu Kolyeyi üçüncü kere sürahiye soktu. Beyaz taş yine kuru çıkınca yavaşça

fısıldadı.

«Hani, sevgili kcca ninem benim, bizi bir kere daha im kurtaracaksın? Beni hala kolladığın gerçek olabilir mi?»

***

Centaine, Courtney'lerin Ladyburg'daki aile doktoruna başvuramazdı. Anna'yla ikisi, Natal eyaletinin başkentine, Durban limanına bir yolculuk planladılar. Yolculuğun amacı sözümona çok doğal ve kadınca bir mazeretti. Alışveriş etmek..

Theuniskraal'dan tek başlarına ayrılmak istiyorlardı ama Garry bunu kabul etmeye yanaşmıyordu.

«Beni yalnız bırakmak, ha? İkiniz de kendine yeni bir elbise al diye başımın etini yiyordunuz. İşte bu da terzime bir ziyaret yapmam için fırsat. Hem hazır elim değmişken tanıdığım bazı bayanlara şapka falan gibi ufak tefek hediyeler de alabilirim. ?

Böylece iş bir aile gezisine dönüştü. Şasa'yla iki Zulu dadı da katıldılar. Yüzelli millik yolu, Fiat ve Ford'un ikisini de kullanarak aldılar, tozlar arasında kıyıya doğru ilerlediler. Hint Okyanusu kıyısına varınca Majestic Oteline indiler. Garry oradan deniz manzaralı iki süit tuttu.

Ondan birkaç saatliğine kaçmak bile Anna'yla Centaine' in tüm kurnazlıklarını kullanmalarını gerektirdi. Anna el altından birkaç soru sormuş, Point Road'da bir doktorun adını almıştı. Doktora gittiklerinde uydurma isimler verdiler. Muayeneden sonra adam onların korkularını doğruladı.

Anna, «Yeğenim iki yıldan beri duldur,» diye çekingen bir açıklama yaptı. «Bir skandal yaratmayı göze alamaz.»

«Üzgünüm, madam. Size yardım edemem.» Doktor pek ciddiydi. Ama Centaine ona bir İngiliz altını verince, «Size makbuz vereyim,» diye mırıldandı. Bir kağıt parçası çekip üzerine bir isimle bir adres yazdı.

Sokağa çıktıklarında Anna, Centaine'in koluna sarıldı.

«Mijnheer bizi bir saat sonra bekliyor. Gidelim... hazırlıkları konuşalım.»

«Olmaz, Anna.» Centaine yolun orta yerinde duruverdi.

«Bunu düşünmem gerek. Bir süre yalnız kalmak istiyorum.»

«Düşünecek bir şey yok,» diye homurdandı Anna aksi aksi

«Beni yalnız bırak, Anna. Yemekten önce dönerim. Yarın gideriz.» Anna bu sesi, bu yüz ifadesini iyi tanıyordu. Ellerini havaya kaldırdı, bekleyen çekme arabasına bindi.

Zulu onu iki tekerlek üzerinde çekip uzaklaştırırken sesleniyordu. «İstediğin kadar düşün ama yarın yine de bu işi yapacağız.»

Centaine ona el salladı, gülümsedi. Araba Batı Caddesine sapınca o da döndü, limana doğru yürüdü.

O dükkanın önünden biraz önce de geçmişlerdi. Kapısında bir tabela vardı. M. Noidoo. Kuyomcu.

İçerisi ufacıktı ama, deri i toplu, temizdi Pek pahalı olmayan mücevherler vitrinlerde sıra sıra duruyordu. Centaine girdiği anda, tropik takım giymiş esmer, topluca bir Hindu arka taraftan belirdi.

«İyi günler, sayın bayan. Adım Bay Mconsamy Naidoo.

Hizmetinizdeyim.» Etli bir suratı, briyantinle taranmış pırıl pırıl siyah saçları vardı.

«Biraz bakmak istiyordum.» Centaine vitrinlerdeki gümüş bileziklere baktı.

«Bir sevdiğinize hediye mi? Eibette, madam. Bunlar yüzde yüz saf gümüştür. Elle işlenmiştir. En iyi ustaların elinden çıkmadır.»

Centaine cevap vermedi. Gireceği riskin ne kadar büyük olduğunun farkındaydı. Adamı bir ölçüp biçmek istiyordu. Adam da bu arada onu ölçüp biçiyordu. Centaine'in eldivenlerine, ayakkabılarına baktı. Bir kadının kalitesini en tartışmasız biçimde bunlar belli ederdi.

«Tabii bu bilezikler orta sınıf işi. Eğer madam gerçek değerli bir şey isterse...»

«Siz... elmas işi yapıyor musunuz?»

«Elmas mı, aziz madam? Size krallara layık bir elmas gösterebilirim... ya da kraliçelere layık.»

«Ben de sana gösterebilirim,» diye düşündü Centaine.

Sonra koca beyaz kristali çıkarıp camın üstüne, orta yere koydu.

Hindu kuyumcunun soluğu boğazına tıkanır gibi oldu. Kollarını penguenler gibi çırptı. «Aziz madam!» diyebildi. «Örtün onu, yalvarırım. Benim bakışlarımdan saklayın!»

Centaine kristali tekrar çantasına attı, kapıya doğru döndü oma kuyumcu ondan önce kapıya varmıştı.

«Bir saniye lütfen, sayın hanımefendi.»

Vitrinlerin pancurlarını indirdi, camlı kapının perdesini çekti, kapıyı kilitledi, sonra Centaine'e döndü.

«Bu işin ağır cezaları var,» derken sesi pek titrekti. «On yıl hapis var.

Benim de sağlığım zaten pek iyi sayılmaz. Cezaevleri çok çirkin, gardiyanlar çok katıdır, madam. Riskler hiç az değildir...»

«Sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim. Açın kapının kilidini.»

«Lütfen, aziz madam, benimle gelin.» Arkadaki perdeye doğru geriledi. Belden bükülüp selamlar veriyor, kollarını sallayıp davet işaretleri yapıyordu.

Adamın çalışma odası pek küçüktü. Üstü camlı masası da pek doluydu. Yüksek bir pencere vardı. Oda fena halde baharat kokuyordu.

«Onu tekrar görebilir miyim, madam?»

Centaine taşı çıkarıp masanın ortasına koydu, Hindu eline bir kuyumcu lupu aldı, onunla baktı, sonra taşı eline alıp kaldırdı, pencereden gelen ışığa tuttu.

«Bunu nereden bulduğunuzu sormama izin var mı, madam?»

«Hayır.»

Adam taşı büyütecin altında yavaşaça çevirdi, sonra minik terazinin bir kefesine koydu, tartarken mırıldandı. «YDET derler buna, madam. Yani, yasa dışı elmas ticareti. Polisin de hiç hoşgörüsü yoktur.»

Ağırlığı onu tatmin etmişe benziyordu. Bir çekmece açtı, oradan ucuz bir cam kesme aleti çıkardı. Biçimi kalem gibiydi.

Ucuna siyah bir sanayi elması takılmıştı.

«Ne yapacaksınız?» diye sordu Centaine kuşkuyla.

«Tek gerçek ve kesin test, madam,» diye açıkladı addm.

«Elmas dünya yüzündeki her maddeyi çizer, yalnız elması çizemez.» Sözlerini kanıtlamak için kesiciyi masanın tepesine sürttü. Çıkan gıcırtı Centaine'in tüylerini diken diken etti, dişleri uyuştu. Masanın camında derin, beyaz bir çizgi oluşmuştu.

Adam başını kaldırdı, bakışlarıyla ondan izin istedi. Centaine başını sallayınca taşı masanın üzerine sıkıca bastırdı, kalemin ucunu üzerinden kaydırdı.

«Uç taşın yüzeyinden sanki yağlanmış gibi kaydı, hiçbir iz bırakmadı.

Hindu'nun çenesinden koca bir ter damlası masaya sesli olarak düştü. O hiç aldırmadı, taşı bir daha çizmeye çalıştı.

Bu sefer daha da fazla bastırmıştı. Ne ses çıktı, ne de iz kaldı.

Adamın elleri titriyordu artık. Bu defa olanca gücüyle yüklendi. Kesicinin

tahta sapı ortasından ikiye ayrıldı ama beyaz kristale bir şey olmadı. İkisi birlikte bakıyorlardı. Sonunda Centaine alçak sesle, «Kaça?» diye sordu.

«Tehlikeleri sonsuz, aziz madam. Ben son derece dürüst bir insanımdır.»

«Kaça?»

«Bin İngiliz,» diye fısıldadı adam.

Centaine, «Beş,» dedi.

«Madam, tatlı, kibar madam, benim şöhretim, adım var. Eğer YDET ile suçlanırsam...»

«Beş,» diye tekrarladı Centaine.

Adamın sesi, «İki,» diye gıcırdadı. Centaine taşa uzandı.

«Üç,» dedi adam telaşla. Centaine duraladı.

Kesin bir sesle, «Dört,» dedi.

«Üç buçuk, aziz madam. Son ve kesin teklifim. Üçbin beş yüz İngiliz Lirası.»

«Tamam. Para nerede?»

«Bu kadar çok parayı üzerimde taşıyamam, aziz madam.»

«Yarın aynı saatte yine gelirim, elması da getiririm. Parayı hazır edin.»

***

«Anlayamıyorum,» diye ellerini ovuşturup duruyordu Garry Courtney. «Herhalde bizler de seninle gelebiliriz!»

«Olmaz, Baba. Bu tek başıma yapmam gereken bir iş.»

«O halde birimiz! Ya Anna, ya da ben! Bir kere deha tek başına gitmene izin veremem.»

«Anna kalıp Şasa'ya bakmalı.»

«O halde ben gelirim seninle. Yanına bir erkek gerek...»

«Hayır, Baba. Lütfen bana anlayış göster. Bu işi tek başıma yapmalıyım.»

«Centaine, seni ne kadar sevdiğimi biliyor musun? Elbette bir takım haklarım olmalı... nereye gittiğini bilmek, ne yapmak niyetinde olduğunu...»

«Çok üzgünüm, çünkü ben de seni çok sevmeme rağmen söyleyemem. Söylersem gidişimin amacı kaybolur. Bunu benim boynumun borcu olan bir hac seferi olarak düşün. Sana ancak bu kadarını söyleyebilirim.»

Garry masasından kalktı, kütüphanenin yüksek pencerelerine doğru yürüdü, elleri arkasında, durup güneşe baktı.

«Ne kadar sürecek?»

«Emin değilim,» dedi Centaine alçak sesle. «Ne kadar süreceğini bilemem... belki birkaç ay, belki çok daha fazla.»

Garry başını eğip içini çekti.

Masasına döndüğünde üzgündü ama, razı olmuştu.

«Sana yardım etmek için ne yapabilirim?» diye sordu.

«Hiçbir şey, Baba. Ben yokken Şasa'ya iyi bak, açıkça anlatamadığım için de beni bağışla.»

«Para?»

«Param var, biliyorsun. Bana kalan miras var.»

«Tavsiye mektupları? Bari bırak da onu vereyim.»

«Çok işe yarar, sağolun.»

Anna'yla konuşmak daha da zor oldu. Centaine'in ne planladığını seziyor, kuşkulanıyordu. Bu yüzden öfkeli ve inatçıydı.

«Gitmene izin veremem. Kendine de, hepimize de felaket getireceksin. Benim dediğim yolla kurtul ondan. Kesin olur, biter gider.»

«Olmaz, Anna. Kendi bebeğimi kendi elimle öldüremem.

Bunu bana sen de yaptıramazsın...»

«Gitmene izin vermiyorum.»

«Olmaz.» Centaine eğilip onu öptü. «Onu da yapamazsın.

Yalnızca beni kucakla... ben yokken de Şasa'ya göz kulak ol.»

«Hiç değilse Anna'na söyle nereye gideceğini»

«Artık soru sorma, sevgili Anna. Beni izlemeyeceğine, arkamdan gelmeyeceğine söz ver, yeter. Garry Babamın da böyle bir şey yapmasına engel ol. Eğer kalkışırsa neler öğrenece ğini biliyorsun.»

«Ah, seni kötü huylu, inatçı kız!» Anna onu sımsıkı kucakladı, bağrına bastı. «Eğer geri dönmezsen Anna'nın yüreğini parçalayacaksın.»

«Böyle şeyler söyleme, koca budala!»

***

Gölün kokusu çeliğe çarpan çakmak taşının kokusu gibiydi. Yanık, kuru bir koku. Centaine bunu lokomotiften gelen kömür kokusunun altında hissedebiliyordu. Tren, rayların ek yerlerinden ötürü sarsılarak yoluna devam etmekteydi.

Centaine kompartmanın köşesinde, yeşil kanapenin ta ucunda oturuyor, pencereden dışarıya bakıyordu. Yamyassı, sarı bir ova ufuklara kadar uzanmaktaydı. İlerdeki gökyüzünde mavi dağların belli belirsiz hayali oynaşıyordu. Antiloplar otluyordu ovada. Lokomotifin düdüğü avaz avaz ötünce dönüp toz kaldırarak ufka doğru kaçtılar. Centaine onların kavisli sırtına bakarken Owa'nın o kasıntılı yürüyüşünü hatırlamadan edemedi. Gülümsedi, çöle baktı.

Güneşin kuruttuğu koca alanlar ruhunu mıknatıs gibi çekiyordu. İçinde büyümekte olan beklenti duygusunun farkına vardı. Gezginlerin evlerine birkaç mil kala hissetmeye başladıkları c tatlı heyecanı duyuyordu.

Akşamın gölgeleri ovaları eflatuna boyarken toprak bir kesinlik, bir sertlik kazandı, sıcak serabının dalgalanmaları yokoldu, uzaktaki tepeler ortaya çıktı, bu çıplak manzaraya bir neşe geldi.

Güneş batarken Centaine ceketini omuzlarına aldı, vagonun arkasındaki sahanlığa çıktı. İki parlak yıldıza doğru baktı.

Michael'ın yıldızıyla kendininki... aralarında hayalet gibi bulutlardan başka hiçbir engel yoktu.

'Yabanıl araziden döndüğümden beri göğe bakmamıştım,' diye düşündü, birden anavatanı Fransa'nın yeşil çayırlarını, Zululand'ın ağaçlı tepelerini hatırladı. «Ben buraya aitim,» dedi kendi kendine. «Benim evim bu çöller artık.»

Garry Courtney'in avukatı onu Windhoek istasyonunda karşıladı. Centaine daha tren Cape Tawn'dan kalkmadan telgraf koca kulaklı, keskin gözlü, çöl tilkileri gibi bir adamdı. Centaine ona Garry'nin takdim mektubunu uzatınca elini havada salladı.

«Sevgili Bayan Courtney, buralarda herkes bilir sizin kim olduğunuzu. İnanılmaz serüvenlerinizin hikayesi hepimizin hayal gücünü esir aldı. Siz artık yaşayan bir efsanesiniz. Size yardımda bulunmak benim için bir onurdur.

Centaine'i Kaiserhof oteline götürdü, oraya rahatça yerleştiğinden emin olunca, banyo yapıp dinlenmesi için birkaç saat yalnız bıraktı.

«Kömür tozu herşeye siniyor. Cildin gözeneklerine bile,» diye anlayış gösterdi.

Adam geri döndüğünde, salona, çay tepsisinin başına yerleştiler." «Evet, Bayan Courtney, size ne gibi bir yardımda bulunabilirim?»

«Elimde bir liste var. Upuzun bir liste.» Çıkarıp adama uzattı. «Gördüğünüz gibi. ilk yapmanızı istediğim şey bana belli birini bulup getirmeniz.»

«O pek de zor olmaz.» Adam listeyi inceliyordu. «Bu adam çok tanınmış biri. Hemen hemen sizin kadar tanınmış.»

***

Yol çok bozuktu. Üzerindeki taşların kenarları da bıçak gibi keskindi. Sıra sıra işçiler, yarı bellerine kadar soyunuk, bedenleri terden pırıl pırıl, o taşları çekiçle kırıyor, yolu düzlemeye çalışıyorlardı. Arada sırada çekiçlerinin sapına dayanıp dinlenmekteydiler. Centaine, Abraham Abrahams'ın tozlu Ford'uyla sarsılarak onların yanından geçti. Onlara bağırarak bir soru sorduğunda gülümsediler, parmaklarıyla yukarıyı gösterdiler.

Yokuş daha da dikleşti, kıvrılarak dağlara tırmanmaya başladı. Centaine bir virajı iki manevrada alabildi. Sonunda artık daha ileri gidemeyeceğini anladı. Bir Hottento ustabaşı koşup onun yanına geldi. Elindeki kırmızı bayrağı başının üzerinde sallıyordu.

«PciSop. madam! Dikkatli olun! Yoldaki kayaları patlatacaklar.»

Centaine yarı yapılmış yolun kenarına parketti. Durduğu yerde bir levha vardı. Okudu.

De La Rey İnşaat Şirketi ,

Yol Yapımı ve İnşaat Mühendisliği

Arabadan indi, bacaklarını kıpırdattı... Pantolon, çizme ve erkek gömleği giymişti. Hottento ustabaşı onun bacaklarına bakıyordu. Sonunda Centaine sert bir sesle, «Tamam, git işine bak, usta,» dedi ona. «Yoksa patronun öğrenir.»

Başındaki eşarbı çıkardı, saçlarını salladı. Sonra arabanın yanında asılı su soğutucu kaptan eşarbı ıslattı, yüzündeki tozları sildi. Windhoek'den burası elli mildi. Şafaktan önce yola çıkmış, hep araba sürmüştü. Arka kanapedeki sepeti aldı, arabanın yan basamağına oturdu. Otelin aşçısı ona jambonlu, yumurtalı sandviçlerle bir şişe soğuk çay hazırlamıştı. Centaine birden kendini pek aç hissettiğini farketti.

Bir yandan yerken, bir yandan karşısındaki ovalara bakıyordu. Otların güneş altında nasıl gümüş gibi parladığını unutmuştu... birden aynı şekilde parlayan o uzun, sarı saçlar geldi aklına. Hiç istemediği halde karnında bir alev tutuştu, meme başları sıkıştı, dışarı uğradı.

Bir anlık zaafından utandığını hissetti. Kendi kendine sert bir sesle, «Ondan nefret ediyorum,» diye tekrarladı. «İçime ektiği bu şeyden de nefret ediyorum.»

Sanki bu sözü bekliyormuş gibi, o şey içinde kıpırdandı.

Derin, gizli bir hareketle kıpırdandı. Nefret duygusu kuru yerde yanan bir mumum alevi gibi titredi, zayıfladı.

«Güçlü olmalıyım,» dedi kendi kendine. «Tutarlı davranmalıyım. Şasa'nın

hatırı için.»

Yukardan, arkasında kalan tepenin tarafından uyarıcı bir ıslık duyuldu, sonra onu bir sessizlik izledi. Centaine ayağa kalktı, elini gözüne siper etti, bir beklentiyle gerginleşti.

Birden toprak, ayaklarının altında sarsıldı, patlama kulaklarında yankılandı. Bir toz bulutu, mavi çöl göklerine yükseldi, koca dağ bir devin baltasını yemiş gibi titredi. Yamaçtan aşağı grimsi mavi kabuklar yuvarlandı, sıvı bir heyelan gibi aşağıdaki vadiye döküldü. Derken toz bulutu yavaş yavaş dağıldı.

Centaine hala ayakta, yokuşun yukarısına bakıyordu. Bir süre sonra orada bir atlı belirdi. Ağır ağır yamaçtan inmeye başladı. Atı adımını kollayarak, dikkatle basıyordu. Atlı uzun boyluydu. Eğerin üzerinde zarif bir oturuşu vardı. Rüzgar altında bir fidan gibiydi.

«Keşke bu kadar güzel olmasaydı,» diye fısıldadı Centaine.

Adam devekuşu tüylü şapkasını başından çıkardı, tozunu bacaklarına vurarak silkti. Altın saçları alev gibi yanıyordu.

Centaine ayakları üzerinde hafifçe sallandı. Yamacın eteğinde, Centaine'den yüz adım kadar ilerde, ayağını atın boynu üzerinden attı, yere doğru kaydı, dizginleri Hottento ustabaşına fırlattı.

Ustabaşı ona hızlı hızlı bir şeyler söyledi, parmağıyla Centaine'in durduğu yeri işaret etti. Lothar başını salladı, ona doğru yürüdü. Yarı yolda birden durdu, ona bakakaldı. Gözlerinin safi safirler gibi parladığı bu kadar uzaktan bile belli oluyordu. Birden koşmaya başladı.

Centaine yerinden kıpırdamadı. Dimdik duruyor, ona bakıyordu. On adım kala Lothar onun yüzündeki ifadeyi gördü, tekrar durdu.

«Centaine! Seni bir daha görebileceğimi sanmıyordum, sevgilim.» Adım atacak oldu.

«Dokunma bana,» dedi Centaine soğuk bir sesle. İçinden kabaran paniği bastırmaya çalışıyordu. «Seni bir kere uyarmıştım... bir daha bana dokunmayacaksın.»

«O halde neden geldin buraya?» Sesi sertti. «Aylardan beri hayalinin beni böylesine yaralaması yetmiyor mu? Kendin de gelip bana eziyet etmek zorunda mısın?»

«Buraya seninle bir pazarlık yapmaya geldim.» Sesi buzlar gibiydi. Artık kendini kontrol altına almayı başarmıştı. «Sana bir alış veriş teklif etmeye

geldim.»

«Neymiş pazarlığın? Eğer söz konusu sensen, şartlarını bilmeden kabul ediyorum.»

«Hayır,» diye başını salladı Centaine. «Kendimi öldürürüm daha iyi.»

Lothar'ın çenesi öfkeyle kalktı ama gözlerinde bir "ıstırap vardı. «İnsafsızsın.»

«Belki senden öğrenmişimdir!»

«Şartlarını açıkla.»

«Beni çölde bulduğun yere geri götüreceksin. Ulaşımı, hizmetkarları, dağa varmam için gerekli her şeyi sen ayarlayacaksın. Orada bir yıl kalabilmemi sağlayacaksın.»

«Neden istiyorsun oraya gitmeyi?»

«Seni ilgilendirmez.»

«Yanılıyorsun. Beni ilgilendirir. Bana neden ihtiyaç duyuyorsun?»

«Orayı yıllarca arayıp bulamayabilirim.»

Lothar başını salladı. «Hakkın var tabii. Ama bu istediğin çok paraya patlar. Neyim varsa bu şirkete yatırdım. Cebimde bir şiling bile kalmadı»

«Ben senden yalnızca hizmet istiyorum. Arabaların, malzemenin ve hizmetkarlarının paralarını kendim vereceğim.»

«O halde mümkün... ama bu pazarlık bana ne verecek?»

Centaine ellerini karnına götürdü. «Karşılık olarak sana, içime ektiğin piçi vereceğim.»

Lothar bakakaldı. «Centaine...» Yüzüne ağır, derin bir sevinç yayıldı. «Bir çocuk! Çocuğumuzu taşıyorsun!» İçgüdüsel olarak ona doğru yaklaştı.

«Geri dur,» diye uyardı Centaine. «O bizim çocuğumuz değil. Yalnızca senin! Doğduktan sonra onunla hiçbir ilişkim olsun istemiyorum. Görmek bile istemiyorum. Doğar doğmaz sen alabilir, ne istiyorsan yapabilirsin. Ben istemem. Ondan nefret ediyorum... onu bana veren erkekten de nefret ediyorum»

***

Lothar'ın arabalarıyla gittiklerinde Tüm Hayat Yeri'nden Tanrı'nın Parmağı'na kadar olan yolculuk haftalar sürmüştü.

Oysa dağa geri dönmeleri sekiz gün aldı. Daha da çabuk giderlerdi ama bazı kayalıklarda, nehir yataklarında motorlu taşıtları geçirebilecek yol ayarlamaları gerekiyordu. Lothar iki kere kayaları dinamitle parçalamak zorunda kaldı.

Konvoyda bir Ford'la iki kamyon vardı. Centaine bunları Windhoek'de satın almıştı. Lothar altı kamp hizmetkarı seçmiş, kamyonlara iki siyah sürücü bulmuş, Centaine'a muhafiz olarak da kamp sorumluluğuna Swart Hendrick'i getirmişti.

Centaine hemen, «Ona güvenemem,» diye itiraz etti. «İnsan yiyen aslana benziyor.»

«Güvenebilirsin. Çünkü sana en ufak bir zarar gelirse, kendisini çok çok yavaş öldüreceğimi iyi bilir.» Bunu Swart Hendrick'in önünde söylüyordu. Adam neşeyle sırıttı.

«Doğru söylüyor, bayan. Başkalarına yapmışlığı vardır.»

Lothar ön kamyonda, Swart Hendrick'le ve inşaat ekibiyle yolculuk yapıyordu. Ormanlık arazide siyahları konvoyun en önüne koymuşlardı. Yolu acıyorlar, ilerlemeyi sağlıyorlardı.

Yol bir kere açılınca konvoy tekrar son hızla ilerliyordu. İkinci kamyon tıka basa erzak ve malzeme yüklü olarak birincisini izliyor, Centaine'de Ford'uyla en arkadan geliyordu.

Çadırını her gece kamptan epey ayrı yere kurduruyor, yemeklerini orada yiyor, yanında tüfeğiyle orada uyuyordu. Lothar bu durumu kabullenmiş gibiydi. Davranışı gururluydu. Ama çok sessizleşmişti. Centaine'le ancak yolculuk mutluka gerektiriyorsa konuşuyordu.

Bir sabah apansız duruverdiler. Centaine Ford'dan indi, sabırsız adımlarla konvoyun başına yürüdü. Öndeki kamyon bir tavşan yuvasına bindirmiş, şaftı kırılmıştı. Lothar'la şoför onarmaya çalışıyorlardı. Lothar gömleğini çıkarmıştı. Arkası dönük olduğundan, Centaine'in yaklaştığını göremedi.

Centaine krikoyu pompalarken onun sırt kaslarının nasıl kabardığını görünce birde olduğu yerde durdu, Luger kurşunun çıktığı yerdeki çirkin mor yara izine hayranlıkla baktı.

«Ciğerine ne kadar yakın geçmiş olmalı!»

İçinde derin bir pişmanlık duydu, olduğu yerde döndü. Dudaklarına yükselen öfkeli sözler seslendirilemedi. Yavaşça konvoyun gerisindeki yerine döndü.

***

Sekizinci gün dağ karşılarında titrek bir serap gibi belirince Centaine durdu. Ford'un kaputu üzerine çıktı, baktı. Yüz anıyı birden yaşıyordu. Yoğun duyguların etkisiyle sallanmakta olduğunu farketti. Yuvaya dönüş sevinci vardı içinde. Ama bir yandan da derin üzüntü ve kuşkuların yükü altında ezilmekteydi.

Lothar onu rüyasından uyandırdı. Konvoyun başından yaklaştığını hiç görmemişti Centaine.

«Seni tam nereye götürmemi istediğini bana söylemedin.»

«Aslan ağacına,» dedi Centaine. «Beni bulduğun yere.»

Hayvanın pençe izleri mopani gövdesinde hala görünüyordu. Kemikleri yerdeki otlar arasına saçılmıştı. Beyaz yıldızlar gibi parlıyorlardı güneş altında.

Lothar inşaat ekibiyle iki gün uğraşıp ona sürekli bir kamp kurdu. Tek başına duran ağacın çevresine mopani dallarından bir çit çekti, yaban hayvanları giremesin diye çevresini dikençalılarla besledi. Etrafı kapalı bir lağım çukuru kazdı, alttan bir tünelle ağacın altındaki yere bağladı, sonra Centaine'in çadırını, hazırladığı bahçenin ortasına, mopani'nin gölgesine kurdu, önüne açık ateş yapmak için bir taş ocak yaptı. Bahçenin girişinde ağır bir tahta kapıyla bir nöbetçi kulübesi vardı.

«Swart Hendrick burada yatıp kalkacak. Seslendiğin zaman duyacak,» dedi Centaine.

Orman ucunda, kampın ikiyüz adım ilerisinde, hizmetkarlarla işçilerin kampı için bir yer beğendi. İşler bitince tekrar Centaine'in yanına geldi.

«Gerekli olan herşeyi yaptım.»

Centaine başını salladı. «Evet, sen pazarlığın kendine yüklediklerini yerine getirdin,» diye kabullendi. «Üç ay sonra gel, ben de kendime düşeni yerine getireyim.»

Bir saat içinde Lothar ikinci kamyonla yola çıktı, yanına yalnızca siyah sürücüyü aldı, biraz su ve benzin yükledi, Windhoek'e kadar olan yolculuğu güven altına almaya uğraştı.

Kamyonun mopaniler arasında gözden kayboluşuna bakarken Centaine, Swart Hendrick'e, «Seni gece üçte uyandıracağım,» dedi. «İnşaat işçilerinden dördünün bizimle gelmesini istiyorum. Battaniyelerini ve yemek tencerelerini alsınlar, on gün yetecek kadar da erzak alsınlar.»

***

Ay yollarını aydınlatırken Centaine onları dar vadiden arılar geçidine doğru yürüttü. Nereye gitmekte olduklarını anlattı.

Swart Hendrick bu sözleri, Afrikaans bilmeyenlere tercüme etti.

«Sakin olur, koşmazsanız, bir tehlike yok.» Ama adamlar mağaradan gelen o arı vızıltılarının uğultusunu duyunca telaşla geri çekildiler, yüklerini sırtlarından yere attılar, isyan edercesine birbirlerine sokulup suratlarını astılar.

«Swart Hendrick, onlara seçme şansları olmadığını söyle.» diye emretti Centaine. «Ya beni izlerler, ya sen onları vurursun. Birer birer.»

Hendrick bu sözleri keyifle tercüme etti, Mauser'ini işini bilir bir tavırla omzundan indirip eline aldı. Hemen yüklerini aldılar, Centaine'in peşine düştüler. Mağara yolundan geçmek her zamanki gibi sinir bozucu, ama hızlı oldu. İçerdeki gizli vadiye indiklerinde, ay ışığı mongongo ağaçlarının üstüne dökülüyor, çevredeki kaya duvarları cilalı gibi gösteriyordu.

«Yapılacak çok iş var. Buraya yerleşeceğiz. İşler bitene kadar burada yaşayacağız. Arıların arasından yalnızca bir tek kere geçeceksiniz. Sonra da gideceğiz.»

Abraham Abraham, Centaine'e maden ruhsatı almanın her yönünü iyice anlatmıştı. Ona bir örnek levha hazırlamış, nasıl dikeceğini göstermişti. Çelik mezurayla, diagonaller arasında kare arazi parçalarını nasıl sahiplenebileceğini, bu parçaların nasıl hafifçe birbirinin üstüne gelmesi gerektiğini, arada serüvencilere iddia hakkı,tanımaması gerektiğini öğrenmişti.

İş yine de yorucu, tekdüze bir işti. Hava da çok sıcaktı.

Kendisine dört işçiyle Swart Hendrick yardım ettiği halde. Centaine her ölçüyü kendi almak, notları tutmak, Mongongo kerestesi için kendinden önce alınmış ruhsatların da hesabını yapmak zorunda kalıyordu.

Akşamları Centaine yorgun argın sıcak su havuzuna giriyor, terini ve vücudunun sızılarını dindiriyordu. İlerleyen hamileliği de ağırlığını arttırmaktaydı. Bu sefer karnı geçen seferkinden daha büyüktü. Dönemi daha zor geçiriyordu. Bebek sanki onun kendisine karşı duygularını anlamış gibi, öc almaya savaşıyordu. Centaine'in sırtı sancıyor, ona ıstırap veriyordu.

Dokuzuncu günün sonunda .artık biraz dinlenmeden devam edemeyeceğini anladı.

Vadinin tabanı zikzaklı ruhsat talep levhalarıyla dolmuştu. Adamlar da işi

öğrenmiş daha hızlı çalışmaya başlamışlardı.

«Bir tek gün daha,» diye söz verdi kendi kendine. «Sonra dinlenirim.»

Onuncu günün akşamında işler bitmişti. Vadi tabanının her karışını işaretlemişti artık.

«Toplanın,» dedi Swart Hendrick'e. «Bu gece çıkıyoruz.»

Adam arkasını dönerken, «Aferin, Hendrick,» diye ekledi. «Tam bir aslansın. Ödeme gününde bunu hatırlayacağımdan emin olabilirsin.»

Paylaşılan ağır iş onları arkadaş yapmıştı.

Hendrick sırıttı. «Sizin gibi kuvvetli, sizin gibi çalışabilen on karım olsa, bütün gün ağaç gölgesine serilip bira içebilirdim, bayan,» dedi.

Centaine Fransızca olarak, «Bu bana edilmiş iltifatların en güzeli,» diye cevap verdi, yorgunluktan ancak kısacık gülebildi. ***

Aslan ağacı kampına dönünce Centaine bir gün boyu dinlendi, ertesi sabah kamp masasının başına oturdu, ruhsat taleplerini yazmaya koyuldu. Bu da tekdüze, yorucu bir işti. 416 talepname doldurmak zorundaydı. Her rakamı defterinden alıyor, vadinin kendi çizdiği haritasına işliyordu. Abraham Abrahams bunun ne kadar önemli olduğunu anlatmıştı ona. Devlet maden müfettişi her talebi ayrı ayrı tetkik edecekti. Ufacık bir hata, tüm mülkü değersiz hale getirebilirdi,

Beşinci günün sonunda son formu da doldurup destenin üzerine koydu, sonra kahverengi bir kağıda sarıp paket yaptı, balmumuyla mühürledi.

«Sayın Bay Abrahams,» diye mektubuna başladı. «Lütfen Devlet Maden Bürosuna benim adıma gerekli başvuruyu yapıp, alacağınız tapuları Windhoek Standard Bankasındaki kasama koyun. O bankadaki hesabım için size avukatım olarak vekalet vermiş bulunuyorum.

Bundan sonra, serbest çalışan en güvenilir maden danışmanı bulmanızı istiyorum. Onunla bir inceleme ve değer tesbiti anlaşması yapın, kendisini buraya, size gelen bu arabayla yollayın.

Araba bana dönerken lütfen aşağıda listesini verdiğim erzak ve malzemeyi benim hesabımdan çekeceğiniz parayla satın alıp yükleyim Son bir ricam daha. Bulunduğum yeri belirtmeksizin Albay Garrick Courtney'e bir telgraf çekip oğlum Michael'i ve yardımcım Anna Stok'u sormanızı istiyorum. Her üçüne sevgi ve saygılarımı iletin, benim iyi ve sağlıklı olduğumu, onları tekrar görebileceğim günü hevesle beklediğimi bildirin.

Size de en içten teşekkürlerimi ve iyi dileklerimi sunarım.

Centaine de Thiry Courtney»

Paketi ve mektubu kamyonun şoförüne verdi, onu Windhoek'e doğru yola çıkardı. Yol artık düzeltilmiş olduğundan kamyon sekiz günde geri döndü, uzun boylu, yaşlıca bir adamı da birlikte getirdi.

«Kendimi takdim edebilir miyim, Bayan Courtney? Adım Rupert TwentymanJones.»

Madenciden çok cenazeciye benziyordu. Siyah alpaka ceket giymiş, incecik siyah kravat takmıştı. Saçları mat siyah, başına yapışık, favorileri kabarık, pamuk gibi beyazdı. Burnu İve kulaklarının tepesi tropik güneşten yara bere içindeydi. Fare yemişe benziyordu. Gözlerinin altı torbalı, ifadesi pek karanlık ve ciddiydi.

«Memnun oldum, Bay Jones.»

«Doktor TwentymanJones,» diye düzeltti adam gamlı gamlı. «Av tüfeği gibi çifte namlulu. Size Bay Abrahams'dan bir mektup getirdim.» Tahliye emri uzatıyormuş gibi uzattı.

«Teşekkür ederim, Doktor TwentymanJones. Ben bunu okurken bir fincan çay alır mıydınız?»

«Lütfen bu zatın o hüzünlü görünümüne aldanmayın,» diyordu Abraham Abrahams mektubunda. «Kendisi Spieregebied'deki elmas teraslarını keşfeden Doktor Merensky'nin asistanıydı.

Bugün De Beer Konsolide Madenleri'nin düzenli olarak danıştığı bir uzmandır. Hakkında daha fazla referans isterseniz, ücretinin 1.200 altın lira olacağını size hatırlatmam yeter sanıyorum.»

«Albay Courtney bana Mevrou Anna Stok'un ve oğlunuz Michael'ın sağlıklarının şaşılacak kadar iyi olduğunu, size sevgilerini yolladıklarını, çabucak dönmenizi beklediklerini bildirdi.»

İstediğiniz malzemeyi yolluyorum. Bunların bedelini ve Doktor TwentymanJones'un ücretini peşin ödedikten sonra hesabınızda 6 sterlin 11 şiling ve 6 peni kalmış olduğunu bildirmek isterim. Tapularınız ise bankanın kasa dairesinde, güven altında bulunmaktadır.»

Centaine mektubu dikkatle katladı. Kendisine kalan mirastan ve Hani'nin elmasının satışından geriye kalan para altı İngiliz lirasından biraz fazlaydı. Theuniskraal'a dönüş parası bile yoktu... meğer ki kamyonla otomobili satsın!

Ama TwentymanJones'un parası verilmişti. Kamptaki erzak da onlara üç aydan fazla bir süre yeterdi.

Başını kaldırdı, kamp sandalyesine oturmuş sıcak çayını yudumlayan adama baktı.

«Bin iki yüz altın lira... beyefendi, işinizde çok usta olmalısınız!»

«Hayır, madam,» diye başını hüzünlü hüzünlü iki yana salladı adam. «Ben mesleğimin tartışmasız en iyisiyim.»

TwentymanJones'u arılar tünelinden gece geçirdi. Gizli vadiye çıktıklarında adam bir kayanın üzerine oturup yüzündeki terleri mendiliyle sildi.

«Bu durum gerçekten berbart, madam. O iğrenç böcekler için kesinlikle bir şeyler yapılmalı. Onları yoketmemiz şart korkarım.»

«Hayır.» Centaine'in cevabı gecikmeden ve kesin olarak gelmişti. «Bu yere ve içinde yaşayan canlılara mümkün olduğu kadar az zarar verilmesini istiyorum. Taa ki...»

«Ne zamana kadar, madam?»

«Gerekli olduğunu anladığımız zamana kadar.»

«Arılardan hoşlanmam. Soktukları zaman etim fena şişer.

Ücretin geri kalanını size veririm, kendinize başka bir danışman bulursunuz.» Kalkmaya çalıştı.

«Durun!» diye engelledi Centaine. «Ben şu taraftaki tepeleri inceledim. Bu vadiye doruktan da girilebilir. Ama oraya bir vinç sistemi kurmak gerek.»

«Bu durum çalışmalarımı çok engeller.»

«Lütfen, Doktor TwentymanJones, eğer sizin yardımınız olmazsa...» Adam bir şey ifade etmeyen homurtular çıkararak lambasını havaya kaldırdı, karanlıklara daldı.

Şafakta ışık güçlenince ilk incelemesine başladı. Centaine gün boyu mongogo'ların gölgesinde otururken onun ince uzun siluetini ikide bir sağda solda görüyordu. Çenesini göğsüne eğmiş bir avuç toprağı inceliyor, sonra yine ağaçların, kayaların arasında görünmez oluyordu.

Centaine'in yanına döndüğünde akşam yaklaşmaktaydı.

«Evet?»

«Fikrimi soruyorsanız henüz çok erken, madam. Bir kanaat edinmem aylar sürer ve...»

«Avlar mı?» diye telaşla bağırdı Centaine.

«Elbette...» Birden karşısındaki genç kadının yüzünü gördü, sesini alçaltı. «Siz bana onca, parayı kafadan bir tahminde bulunayım diye vermediniz. Yeri açıp içinde ne olduğuna bakmam gerek. Bu kolay iş değil. Bulabildiğiniz her işçiye ihtiyacım var. Kendi getireceklerime de.»

«Bunu hiç düşünmemiştim.»

«Söylesenize bana, Bayan Courtney,» dedi adam nezaketle. «Siz burada ne bulmayı umuyorsunuz?»

Centaine içine derin bir soluk çekti, ellerini arkasına götürüp parmaklarını çaprazladı, Anna'nın öğrettiği gibi nazarı önleyecek uğuru uyguladı.

«Elmas,» dedi. Birden ağzından çıkan bu sözün uğursuzluk getireceğinden korktu.

«Elmas!» diye tekrarladı. TwentymanJones. Sanki kendisine babasının ölümünü haber vermişler gibi davranıyordu. «Göreceğiz.» İfadesi pek karanlıktı. «Göreceğiz bakalım!»

«Ne zaman başlıyoruz?»

«Biz mi dediniz. Bayan Courtney? Siz dışarda kalmak zorundasınız. Çalışırken yanımda kimsenin bulunmasına asla izin vermem.»

«Ama seyretmeme bile izin yok mu?» diye itiraz etti Centaine.

«Bu benim asla değiştirmediğim bir kuraldır. Bayan Courtney. Korkarım kendinizi tutmanız gerek.»

***

Böylece Centaine'in kendi vadisine girmesi yasaklanmış oldu. Aslan ağacı kampında günler çok yavaş geçiyordu. Oradaki bahçesinden TwentymanJones'la adamlarının, sırtlarında malzemeyle dağın tepesine tırmanışlarını görüyor, seyrediyordu.

Bir aya yakın bir süre bekledikten sonra kendisi de tırmandı. Zor bir tırmanıştı. Karnındaki yükü her adımda hissetti. Tepeye vardığında heyecan verici bir manzarayla karşılaştı. Ovalar sanki dünyanın ucuna kadar uzanıyordu. Gizli vadiye baktığı zaman kendini dünyanın çekirdeğine bakıyormuş gibi hissetti.

Vinç sistemi buradan bakıldığında örümcek ağı gibi görünüyordu. Sepete oturup aşağıya indirilme fikri içini korkuyla doldurdu. Aşağıda yeri oyup duran adamlar tıpkı karınca kadardı.

Yine de TwentymanJones'un leylek gibi duruşu onu ötekilerden ayırdediyordu.

Kovayla ona bir not sarkıttı. «Bayım, bir şey buldunuz mu?»

Cevap bir saat sonra geldi. «Sabır, madam! Sabır en makbul niteliklerden biridir.»

Bir daha tepeye çıkmadı. İçindeki bebek habis bir ur gibi büyüyordu. Şasa'yı sevinçle doğurmuştu. Bu gebelik ise acı, rahatsızlık ve mutsuzluk getiriyordu. Yanında getirdiği kitaplar bile avutamıyordu onu. Dikkatini okuduğu sayfaya toplayamıyordu. Gözleri durmadan dağa çıkan dik yola dönüyor, oradan inecek leylek adamı bekliyordu.

Sıcak her geçen gün biraz daha arttı, sonunda Kasım sonlarına, intihar hevesi uyandıran cehennem günlerine vardılar.

Centaine hiç uyuyamıyordu. Gece boyunca yatağında ter içinde yatıyor, şafak sökerken yorgun argın kalkıyordu. Cok yalnızdı. Fazla yemek yiyordu. Sıkıntısını gideren tek şey buydu.

Böbrek yahnisini pek sevmeye başlamıştı. Swart Hendrick her gün ava çıkıyor, ona taze böbrek getiriyordu.

Karnı şişti, bebek çok kocaman oldu. Oturduğu zaman dizleri bitişmiyordu. Bebek bir an rahat durmuyor, habire tekmeler atıyordu. Centaine ona, «Rahat dur, küçük canavar,» diye sesleniyordu. «Tanrım... ne kadar istiyorum bundan kurtulmayı!»

Derken bir gün öğleden sonra, tam tüm umutları kesilmek üzereyken,

TwentymanJones dağdan indi. Swart Hendrick onu patikanın tepesinde gördü, çabucak Centaine'e haber vermek üzere geldi. Bu sayede Centaine yatağından kalkıp yüzünü yıkamaya, terli giysilerini değiştirmeye firsat bulmuş oldu.

Adam bahçeye girdiğinde Centaine masasının başına oturmuştu. Ayağa kalkmadı.

«Madam, işte raporunuz.» Kalın bir zarfi masaya bıraktı.

Centaine alıp açtı. Raporda sayfalar dolusu rakamlar vardı. Buradaki kelimeler onun ömründe görmediği kelimelerdi. Sayfaları yavaşça çevirdi. TwentymanJones da ona hüzünlü gözlerle bakmayı sürdürdü. Bir ara başını iki yana salladı, konuşacak oldu, sonra cebinden mendilini çekip burnunu görültüyle sildi, sustu.

Sonunda Centaine başını kağıtlardan kaldırıp ona baktı.

«Özür dilerim,» diye fısıldadı. «Ben bunları hiç anlayamıyorum. Bana anlatın.»

«Kısaca anlatayım, madam. Kırkaltı çukur açıp yirmi metre derinliğe indim ve birer buçuk metrede bir örnek aldım.»

«Evet,» diye başını salladı Centaine. «Ama... ne buldunuz?»

«Tüm araziyi örten ortalama on metre derinliğinde sarı toprak buldum.»

Centaine bir baş dönmesi, bir mide bulantısı hissetti. Sarı toprak sözü belirginlikten öyle uzaktı ki! TwentymanJones tekrar susup burnunu sildi. Herhalde o ölümcül yargısını açıklamayı içi götürmüyordu.

«Lütfen devam edin,» diye fısıldadı Centaine.

«O tabakanın altında...» Sesi zayıfladı, dikkat kesilmiş bekleyen kadına çok açıyormuş gibi göründü. «... bu sefer mavi toprağa rastladık.»

Centaine'in eli ağzına doğru uçtu, bayılacağını sandı.

«Mavi toprak.» Bu kulağa sarı topraktan bile beter geliyordu. Karnındaki çocuk doğrulup anasıyla boğuşmaya kalktı, umutsuzluk Centaine'in üzerine zehirli lavlar gibi çöktü.

Boşa gitti, diye düşündü. Adam konuşmaya devam ettiğinde artık dinlemiyordu bile.

«Klasik yatak formasyonunda tabii. Dekompoze olmuş breş bileşimi yukarda, daha sert ve geçirimsiz olan mavi formasyon da altta.»

«Demek elmas yok,» dedi Centaine hafif sesle. Adam ona baktı.

«Elmas mı? Aşağı yukarı yüz yükten yirmi altı, karat alabiliyorum.»

«Hala anlayamıyorum.» Başını budala gibi salladı. «O ne demek, bayım?»

«Yüz yük demek, yaklaşık seksen ton toprak demektir.»

«Peki yirmi altı karat ne demek?»

«Madam, Jagersfontein'de yüz yüke onbir karat elmas çıkıyor. Wasselton bile ancak onaltı karat veriyor. Dünyanın en zengin elmas madenleri de o ikisi. Bu yer onların iki katı kadar zengin.»

«Demek elmas var yani!» Centaine adama baktı. Adam alpaka ceketinin yan cebinden birkaç küçük zarf çıkardı. Onları birbirine bir sicimle bağlamıştı. Raporun üzerine koydu.

«Lütfen örnekleri birbirine karıştırmayın, Bayan Courtney.

Her çukurdan çıkardığımız örnek ayrı zarfta ve işaretli.»

Centaine uyuşmuş şiş parmaklarıyla sicimi açtı, en üstteki zarfı eline aldı, içindekileri avucuna boşalttı. Bazıları şeker kristali gibi ufacıktı ama bir kısmı olgunlaşmış bezelye tanesi kadar vardı.

«Elmas mı?» diye tekrar sordu. Güvence istiyordu.

«Evet, madam. Ve çok yüksek kalitede.»

Centaine avucundaki taşlara aptal bakışlarla baktı. Tozlu, küçük, sıradan şeylere benziyorlardı.

«Cesaretimi bağışlayın, madam, ama size bir soru sorabilir miyim? İstemezseniz cevap vermeyebilirsiniz.»

O başını salladı.

«Bir kuruluşa mı ortaksınız? Bu girişimde ortaklarınız mı var?»

Centaine bu sefer başını iki yana salladı.

«Yani bu arazinin sahibi misiniz? Bu yatağı kendiniz keşfedip talepleri tek başınıza mı verdiniz?»

Centaine'in başı yukarı aşağı inip kalktı.

Adam büyük bir hüzünle, «O halde şu anda siz herhalde dünyanın en zengin kadınısınız, Bayan Courtney,» dedi.

***

TwentymanJones, Aslan ağacı kampında üç gün daha kaldı.

Raporun her tarafını Centaine'e satır satır açıkladı, anlamadığı hiç bir nokta bırakmadı. Elmas örnek zarflarının her birini açtı, kuyumcu maşasıyla tipik taşları seçti, onun avucuna koydu, biçimlerinin özelliklerini anlattı.

«Bunların bazıları öyle küçük ki... değeri var mıdır?»

«O sanayi elmasları sizin ekmeğiniz ve tereyağınızdır, madam. Maliyetinizi onlar karşılayacak. İri boydaki mücevher elmaslar, yani şunun gibiler, üzerindeki reçel demektir. Hem de çilek reçeli: madam. En iyi kaliteden!» Adamın espri yapmaya en çok yaklaştığı nokta bu oldu. Ama yüzü o anda bile gamlıydı.

Raporun son kısmını oluşturan yirmi bir sayfalık bölüm, arazinin işlenmesiyle ilgili tavsiyeleri veriyordu.

«Çok şanslısınız, madam. Bu yatakları sistematik biçimde değerlendirebilirsiniz. Bütün diğer elmas yatakları, Kimberley' den Wesselton'a kadar hepsi, binlerce madencinin ortak malı.

Her biri kendi adına çalışmaya başladı oralarda. Tabi sonuç bir keşmekeş oldu.» Başını salladı, favorilerini çekiştirdi. «Her otuz adımda yüzlerce tapu sahibi var. Hepsi değişik, hız tempolarında çalışıyorlar. Ortaklıkta teller, sınır ipleri, vinçler, kovalar... kıyamet, madam! Maliyet artıyor, çökmeler yüzünden adamlar ölüyor, binlerce fazla işçi geliyor... bir çılgınlık!» Centaine'in gözlerine baktı. «Siz ise, madam...» Elini kendi raporuna bastırdı. «Burada örnek bir çalışma sistemi kurabilirsiniz. Raporda bunu nasıl yapacağınız yazılı. Araziyi inceleyip size rehber olacak işaret numarlarını çaktım. Her etapta ne kadar toprak kazılacağım belirttim. İlk bacanızı ben monte ettim, rapora hafriyatın her adımını nasıl planlayacağınızı yazdım.»

Centaine onun sözünü kesmek zorunda kaldı. «Doktor TwentymanJones, durmadan siz, siz deyip duruyorsunuz. Herhalde bu zor işleri tek başıma yapmamı beklemiyorsunuz, de ğil mi?»

«Ulu Tanrım, elbette ki hayır! Bir mühendisiniz olacak. İyi, güvenilir, tecrübeli biri. Zamanla birkaç mühendis ve yüzlerce, sonra belki binlerce işçi çalıştırmak zorunda kalacağınızı sanıyorum.» Durakladı. «Bu yere bir isim verecek misiniz? Courtney Madeni falan?»

Centaine yine başını salladı. «Hani Madeni,» dedi ona.

«Duyulmadık bir şey. Ne demek?»

«Beni buraya getiren, rehberlik eden San kadının adı.»

«Çok uygun o halde. Evet, dediğim gibi başlangıçta çok iyi bir mühendis gerekli. İlk hazırlıkları o yapmalı.»

«Birini düşünebiliyor musunuz?»

«Çok zor,» dedi adam. «İyilerin çoğu fulltime olarak DeBeers'da çalışıyor. Geri kalanlardan ilk akla gelen de son zamanlarda bir patlama sonucu sakatlandı.» Biran düşündü. Ama, durun... bir Afrikalıydı ilgili iyi referanslar alıyorum. Kendim onunla hiç çalışmadım... hay Allah, neydi adı admın? Hah, tamam. De La Rey!»

«Hayır!» diye bağırdı Centaine hırsla.

«Özür dilerim, madam. Onu tanıyor musunuz?»

«Evet. Onu istemem.»

«Nasıl isterseniz... bir başkasını bulurum.»

Centaine o gece yatağında sağdan sola döndü durdu, rahat etmeye, çocuğun boğucu ağırlığını yerleştirip uyumaya çalıştı.

TwentymanJones'un önerisi aklına gelince yavaşça doğrulup oturdu.

«Neden olmasın?» dedi karanlıkta yüksek sesle. «Zaten buraya dönmek zorunda. Şu anda buraya bir yabancı gelse, benim görmesini istediğimden fazla şey görür.» İki elini karnının altına bastırdı. «Yalnız başlangıç dönemi işlerini yapsın, yeter. Hemen Abraham Abrahams'a yazıp Lothar'ı yollamasını istemeliyim!»

Lambayı yaktı ,kamp masasına doğru yürüdü.

Sabah olduğunda TwentymanJones yola çıkmaya hazırdı.

Tüm alet ve teçhizatını kamyonun arkasına yüklemiş, siyah işçilerini de yükün tepesine bindirmişti.

Centaine raporu ona geri verdi.

«Bu raporu Windhoek'deki avukatıma lütfen verir miydiniz, efendim. Şu mektubu da beraber?»

«Elbette, madam.»

«Raporu sizinle birlikte incelemek isteyecektir. Sonra benim talimatım üzerine bankadan kredi alacaktır. Banka müdürü herhalde sizinle de konuşmak ister, bu araziyle ilgili görüşlerinizi sorar.»

«Bunu zaten bekliyordum,» diye başını salladı adam. «Keşfinizin büyük değerini ona bildireceğimden emin olabilirsiniz.»

«Teşekkür ederim. Bu mektupta Bay Abrahams'a talimat verdim, krediden size ilk ücretiniz kadar bir meblağ daha ödeyecek.»

«Buna gerek yoktu, madam. Çok cömertsiniz.»

«Bakın, Doktor TwentymanJones, ilerde zamanı gelince sizi Hani Madeninin devamlı danışmanı olarak isteyeceğim. Hakkımda iyi düşünmeniz çok önemli.»

«Bunun için para gerekmez, Bayan Courtney. Sizi olağan üstü cesur, zeki ve güzel bir bayan olarak tanıyorum. Tekrar sizinle çalışmak benim için bir şeref olacaktır.»

«O halde sizden son bir ricada bulunacağım.»

«Emredin, madam.»

«Lütfen burada benim şahsi durumumla ilgili olarak gördüklerinizden söz etmeyin.»

Adamın gözleri bir an için onun elbisesinin ön tarafına doğru alçaldı.

«Ketum davranmak mesleğimin ön şartlarındandır, madam.

Hem ben bir dostu incitecek şeyleri asla yapmam.»

«İyi bir dostu, Doktor TwentymanJones,» diye vurguladı Centaine. Sonra sağ elini uzattı.

«Çok iyi bir dostu, Bayan Courtney.» El sıkıştılar. Centaine adamın gülümser gibi olduğunu görünce inanamadı. Ama adam derhal kendini kontrol etti, bekleyen kamyona doğru döndü.

***

Şoförün Windhoek'e gidip dönmesi yine sekiz gün sürdü.

Centaine bu arada, acaba çok mu geç kaldım diye kaygılara kapıldı. Çocuk karnında iyice büyümüştü. Çıkmak istiyor, sabırsızlık gösteriyordu. Sonunda uzaktan gelen motor seslerini duyunca büyük ölçüde rahatladı.

Kulübenin kapı arasından bakıyordu. Öndeki kamyonda Lothar De La Rey vardı. Centaine aldırmazlıktan geldi ama, nabzı hızlanmıştı yine. Lothar uzun boyu, zarif hareketleriyle kamyondan indi.

Yanındaki yolcu Centaine'i daha da fazla şaşırttı. Üniformalı bir Benedictine rahibesi getirmişti.

«Ben ondan hemşire istedim, rahibe istemedim,» diye mırıldandı öfkeyle. Kamyonun arkasında iki genç Nama kız vardı.

Altın kahverengisi tenleri, neşeli yüzleriyle pek şirindiler. Her birinin kalçasında bir bebek bağlıydı. Memeleri sütten ağırlaşmıştı. Birbirlerine kardeş olacak kadar benziyorlardı.

«Süt nineler,» diye düşündü. Çocuğuna bu başka ırktan gelme kahverengi yabancıların süt vereceğini düşünmek Centaine'in içine bir pişmanlık acısının saplanmasına yol açtı.

Lothar onun çadırına geldi. Dimdik yürüyor, mesafeli davranıyordu. Rahibeyi takdim etmeden önce, getirdiği mektupları uzattı.

«Bu Rahibe Ameliana. St Anne hastanesinden geliyor,» dedi. «Annemin ailesindendir. Bir kuzindir. Ebe eğitimi almıştır ama yalnız Almanca bilir. Ona tümüyle güvenebiliriz.»

Çöküк yüzlü, bembeyaz bir kadın olan Rahibe Ameliana, kurumuş gül yaprakları gibi kokuyordu. Centaine'e bakarken gözlerinde donuk, beğenmez bir ifade belirdi, Lothar'a bir şey söyledi.

Lothar, «Seni muayene temek istiyor,» diye tercüme etti.

«Daha sonra şirketime vereceğin işi konuşmak üzere dönerim.»

«Bu kadın beni sevmiyor.» Centaine de kadına aynı düşmanca bakışlarla baktı. Lothar açıklama yapmadan önce bir kararsızlık geçirdi.

«Pazarlığımızı onaylamıyor. Tüm hayatını doğumlara ve bebek bakımına adamış. Kendi çocuğunu nasıl verebildiğini anlayamıyor... zaten açıkça gördüğün gibi, ben kendim de anlayamıyorum.»

«Ona söyle, ben de onu sevmedim. Görevini yapsın, beni değerlendirmeye

kalkmasın.»

«Centaine,» diye itiraz etti Lothar.

«Söyle ona!» İkisi yine Almanca konuştular, sonra Lothar, Centaine'e döndü.

«Birbirimizi anlıyoruz diyor. Bu iyi. O yalnız bebek için geldi. Seni yargılamaya gelince, o işi yaratanımıza bırakıyor.»

«O halde söyle, muayeneye başlasın.»

Rahibe Ameliana muayeneyi bitirip çıktıktan sonra Centaine mektupları okudu. Biri Garry Courtney'dendi. Theuniskraal haberleriyle doluydu. Sonuna Şasa'nın mürekkepli parmak izini bastırmıştı. Kendi imzasının altına. Yanına da, «Michael Courtney'in imzası,» diye not düşmüştü.

Anna'nın bol sayfalı mektubu yine iri harfli, eğitimsiz el yazılarıyla doluydu. Okuması zordu. Centaine bu mektuptan büyük zevk aldı.

Sonra Abrahm Abrahams'ın mektubunu açtı. Bu sonuncusuydu.

«Sayın Bayan Courtney,

«Sizin mektubunuzdan ve Doktor TwentymanJones'un açıklamalarından büyük şaşkınlığa kapıldım. Başarınızı tanımlayacak kelime, duyduğum hayranlığı tarif edecek söz bulamıyorum. Vaktinizi kutlamalarla işgal etmeyip konuya gireyim.

Doktor TwentymanJones'la ikimiz, Standard Bankası yetkilileriyle gerekli temasları yaptık. Örnekleri ve raporları incelediler. Banka size yıllık yüzde beş buçuk faizle 100.000 İngiliz liralık kredi açmayı kabul etti. Gerektiğinde bu paradan çekebileceksiniz. Ayrıca bunun başlangıç rakamı olduğu, gelecekte adınıza daha başka meblağların da tahsis edilebileceği belirtildi. Borcun karşılığı, Hani Madeninin tapularıdır.

Doktor TwentymanJones bu arada Bay Lothar De La Rey'le de buluştu, arazinin geliştirilmesiyle ilgili ilk etap çalışmaları için bazı şartları ona açıkladı.

Bay De La Rey işine karşılık 5.000 İngiliz liralık bir anlaşma teklif etti. Verdiğiniz yetkiyle bu anlaşmayı kabul ettim, kendisine peşin ödeme olarak 1.000 sterlin verdim, makbuzunu aldım...»

Centaine mektubun geri kalanını da okudu. Abrahams'ın bazı yorumlarına gülümsedi:

«Size istediğiniz erzak ve malzemeyi yolluyorum. Fakat iki düzine sivrisinek

teli talebiniz ilgimi çekti. Belki bir gün bunları neye kullandığınızı bana açıklar, merakımı giderirsiniz.»

Mektubu sonra tekrar okumak üzere bir kenara bıraktı, Lothar'ı çağırttı.

Lothar hemen geldi. «Rahibe Ameliana durumun iyi olduğunu söylüyor. Hamilelik normal biçimde, sorunsuz olarak ilerliyormuş ve yakında sona erecekmiş.»

Centaine başını salladı, ona karşısındaki kamp sandalyesini gösterdi.

Lothar otururken, «Seni henüz keşfinden ötürü kutlamadım,» dedi. «Doktor TwentymanJones tedbirli davranarak arazine 3.000.000 sterlin değer biçiyor. Akıllara sığmaz bir şey. Centaine.»

Genç kadın hafifçe başını eğdi, sonra ciddi bir sesle konuştu. «Benim yanımda çalıştığınıza göre ve aramızdaki kişisel ilişkilerin durumundan ötürü, sanırım bundan böyle bana Bayan Courtney diye hitab etmeniz yerinde olur. İlk adımı kullanmanız, artık var olmayan bir samimiyet havası yaratıyor.»

Lothar'ın yüzündeki gülümseme titredi, yokoldu. Hiç sesi çıkmadı.

«Gelelim üstlendiğiniz işe. Onu konuşalım.»

«Hemen mi başlamamı istiyorsunuz? Doğumu beklemeden mi?»

«Hemen, bayım,» dedi Centaine kesin bir sesle. «Vadiye giren tüneli geçme işini ben kendim organize edeceğim. O ilk adım. Yarın gece başlayacağız.»

***

Ortalık kararırken hazırdılar. Mağaranın ağzına, arılar tüneline çıkan patika genişletilmişti. Lothar'ın işçileri mopani kerestelerini taşıyıp oraya, yakın yere yığdılar.

Dev kovanın arıları sanki tehlikeyi anlamışlardı. Güneş batarken son ışıklarda minik, parlak kanatların uçtuğu görüldü, işçilerin başı üzerinde dolaşırlarken sıcak havada vızıltılar uğuldamaya başladı. Koruyucu sivrisinek telleri olmasa, bazılarını arıların tekrar tekrar sokacağı ortadaydı.

Karanlık bastırdığında tedirgin arılar tekrar mağaranın karanlığında görünmez oldular. Centaine bir saat kadar bekledi, kovan halkının sessizleşip gece Istirahatine başladığından emin olmaya çalıştı, sonra Lothar'a alçak sesle, «Duman kaplarınızı tutuşturabilirsiniz,» dedi.

Lothar'ın en güvenilir adamlarından dört tanesi kapların üzerine eğildiler. İkişer buçuk kiloluk tenekelerdi bu kaplar.

Yanlarına delikler açılmış, içleri kömürle, Centaine'in seçtiği otlarla doldurulmuştu. Bu otların sırrı ona Owa'dan mirastı.

Kaplar yakılırken ihtiyar Bushman'ı düşündü. Lothar'ın adamları kapları "kısa tellerin ucuna asmış, sallıyorlar, kömürü yelpazelemeye uğraşıyorlardı. Centaine onlara bakınca, Arras katedralindeki paskalya törenlerini hatırladı.

Dört kap iyice yanmaya başlayınca Lothar adamlarına al çak sesle emir verdi, adamlar mağaranın ağzına doğru ilerlediler. Lamba ışığında, hayalete benziyorlardı. Vücutlarının alt kısmı yüksek çizmelerle, deri pantolonlarla korunmaktaydı. Başlarına ve bedenlerine hortlak beyazı sivrisinek tellerini sarmışlardı. Birer birer eğilip kapıdan girdiler, yoğun mavi dumanlar da onlarla birlikte girdi.

Centaine bir saat daha bekledi, sonra Lothar'la ikisi de mağaraya girdiler.

Ekşi kokulu dumanlar girişi sise boğmuştu. Ancak birkaç adım ilerisini görebiliyorlardı. Baş döndürücüydü mavi dumanlar. Centaine'in midesi bulanmaya başladı. Parlak bir arı kalabalığı, dumanın etkisiyle uyuşmuş, tavana, peteklere asılı kalmışlardı. Vızıltıları da uykuluydu.

Centaine acele mağaradan çıktı, koruyucu teli terleyen suratından çekti, kuru havayı derin derin soludu. Tekrar konuşabildiği zaman Lothar'a, «Artık tahtaları döşemeye başlasınlar,» dedi. «Ama söyle onlara, petekleri bozmasınlar. Tavandan çok aşağılara kadar iniyor petekler.»

Kendisi bir daha mağaraya girmedi. Kenarda oturdu, Lothar'ın adamlarının

mopani dallarını taşıyışını seyretti.

İşin bittiği haberi gece yarısından sonra geldi.

«Hazır.»

«Adamlarınızı alıp aşağıya, vadinin dibine inmenizi istiyorum. Orada iki saat bekleyin, sonra gelin.»

«Anlayamıyorum.»

«Bir süre burada yalnız kalmak istiyorum.»

Tek başına oturup uzaklaşan ayak seslerini dinledi. Sonra ortalık sessizleşti. O zaman Centaine başını kaldırıp baktı, tepede Owa'nın yıldızını gördü.

«Büyük Aslan Yıldızının ruhu,» diye fısıldadı. «Bu yaptığımı bağışlayacak mısın?

Ayağa kalktı, kayaların dış yüzüne doğru yaklaştı.

Elindeki lambayı kaldırıp Bushman'ların yaptığı resimlere baktı. Sarı ışıkta pırıl pırıl parlıyorlardı. Işık titredikçe Mantisle Eland'n koca resimleri canlıymış gibi kıpırdıyor, nabız gibi atıyordu.

«Eland'ın ve Mantis'in ruhu, beni bağışlayın. Tüm Hayat Yeri'nin bütün koruyucuları, bu katliam için beni affedin. Bunu kendim için değil, sizin kutsal yerinizde doğan çocuğa tatlı su sağlamak için yapıyorum.»

Mağaranın ağzına döndü. Karnındaki çocuğun ağırlığından, pişmanlık ve suçluluktan, pek yavaş hareket ediyordu.

«Owa ile Hani'nin ruhları... beni seyrediyor musunuz? Bu iş olunca koruyucu elinizi benden çekecek misiniz? Bizi hala sevip koruyacak mısınız? Bu korkunç ihanetten sonra Nam çocukla Şasa'yı hala benimseyecek misiniz?»

Dizlerinin üzerine çöktü, tüm San ruhlarına dua etti. İki saatin geçtiğini hiç farketmedi. Sonunda vadiden adamların ayak seslerinin yaklaştığını duydu.

Lothar De La Rey iki elinde birer teneke benzin taşıyordu. Mağaranın ağzında, onun karşısında durdu.

«Başlayın!» dedi Centaine. Lothar mağaraya girdi.

Bıçağın tenekeyi deldiğini, sonra sıvının boşaldığını duydu.

Keskin benzin kokusu dar tünele dolunca milyonlarca arı uyuşukluklarından kurtulup ayıldılar.

Lothar mağaradan geriye fırladı, elindeki benzinin sonu kayaların üzerine

döküldü, yerde ıslak izler bıraktı. Lothar boşalan tenekeyi uzağa fırlatıp attı.

«Çabuk!» diye soludu. «Arılar çıkmadan!»

Arılar lamba ışığında uçuşmaya başlamışlardı bile. Centaine'in üzerindeki koruyucu tele konuyorlardı. Her geçen saniye, daha çok arı çıkıyordu dışarı.

Centaine geriledi, sonra elindeki lambayı başının yukarısına kaldırdı, mağaranın ağzına doğru fırlatıp attı. Lamba kayadan sekti, camı kırıldı, yerde yuvarlandı. Minik sarı alev tam sönmek üzereyken benzini bulup parladı. Centaine'in ayakları altında yerler sarsılır gibi oldu, kendisi geriye devrilirken mağaranın ağzından korkunç bir alev fışkırdı. Bir fırındı orası! Rüzgarı içeriye çekiyor, alevleri de birlikte çekiyor, kayaların ta yukarlarındaki küçük yarıklardan bile alevler fışkınyordu. Rüzgar milyonlarca yanan arının acı çığlığını çabucak bastırdı, birkaç saniye sonra ortada yalnızca alevlerin sesi kaldı.

Mopani dalları tutuşurken sıcaklık hırsla saldırıyordu Centaine'e. O geriledi, bu acımasızlığa hipnotize olmuş gibi baktı.

Alevli mağaradan yeni bir ses duyunca çok şaşırdı. Yumuşak, hafif ağırlıklar tavandan yere düşüyordu. Sanki canlı vücutlardı. Bunların ne olduğunu anlayamıyordu. Sonunda koyu renk bir sıvının yılan gibi kıvrılarak dışarı aktığını gördü.

«Bal!» diye fısıldadı. «Petekler eriyor!»

Milyonlarca arının uğraşıp yüz yıllarda meydana getirdiği o dev petekler yumuşuyor, düşüyordu. Erimiş bal ve balmumu karışımı yerde kıvrılarak akıyor, giderek kalınlaşıyor, çoğalıyordu. Kaynayan balın sıcak, tatlı kokusu havayı doldurmuştu.

Centaine yine geriledi.

«Ah, Tanrım,» diye fısıldadı. «Tanrım, bağışla beni bu yaptığım şey için.»

Gece boyunca, alevler sürdüğü sürece Centaine de orada bekledi. Şafak sökerken kayalar isten kararmış, mağaranın tüneli yapış yapış bir karamelayla kaplanmıştı.

Centaine bitkin adımlarla Aslan ağacı kampına döndüğünde, Rahibe Ameliana onu yatağına yatırmak için hazır bekliyordu. Önce banyosunu yaptırdı, üzerine sinen o şekerli is kokusunu temizledi.

Öğleni bir saat geçe Centaine'in sancıları başladı.

***

Bir doğumdan çok bir savaşa benziyordu.

Centaine'le çocuk öğleden sonra ve akşam boyunca birbirleriyle savaştılar. Bu durum geceye doğru da devam etti.

«Bağırmayacağını,» dedi Centaine sıkılı dişlerinin arasından. «Beni ağlatamayacaksın, Allanın cezası!»

Sancı dalga dalga geliyor, ona İskelet Sahiline vuran Atlantik dalgalarını hatırlatıyordu. O dalgaların üzerindeydi kendisi. Bir tepelerine çıkıyor, bir aralarına düşüyordu.

Sancının her gelişinde, Hani'nin öğrettiği doğurma çömelişi pozuna girmek için çaba harcıyor, ama Rahibe Ameliana onu tekrar yatırıyor, çocuk da içinde hapis kalıyordu.

«Senden nefret ediyorum,» diye hırladı rahibeye. Terler gözlerini yaktı, görüşünü engelledi. «Senden nefret ediyorum.., bu içimdekinden de nefret ediyorum.» Çocuk onun nefretini hissedip onu parçalamaya uğraştı, sanki bacaklarını çaprazladı, pençeleriyle saldırdı.

«Çık!» diye tısladı Centaine. «Çık içimden!» Hani'nin o ince, güçlü kollarını çevresinde hissederek olanca gücüyle ıkındı.

Bir ara Lothar çadıra uğrayıp, «Nasıl gidiyor, rahibe?» diye sordu.

Rahibe, «Korkunç bir şey,» diye karşılık verdi. «Savaşçı gibi döğüşüyor... anne gibi davranmıyor.»

Şafağa iki saat kala son sancı vücudunu yaracak gibi oldu, oyluklarının bağlantısını kalçasından ayırdı. Centaine çocuğun top güllesi gibi iri kafasını zorlayarak vücudundan çıkardı, bir saniye sonra da doğum çığlığı geceyi inletti.

«Sen bağırdır?,» diye fısıldadı Centaine zafer dolu bir sesle. «Ben değil!»

Yatağa serildiğinde içindeki bütün kuvvet, bütün kararlılık ve bütün nefret tükenmiş, içi bomboş kalmıştı. Sızılı bir kabuk gibi.

Centaine uyandığında Lothar ayak ucunda duruyordu. Şafak çadır bezini aydınlatmakta, Lothar'ı kara bir siluet olarak göstermekteydi.

«Oğlan oldu,» dedi ona. «Bir oğlun oldu.»

«Hayır,» diye gıcırdadı Centaine'in sesi. «Benim değil. Senin.»

Oğlum, diye düşündü içinden... benim bir parçam... vücudumun, kanımın bir parçası.

Lothar, «Saçları altın rengi olacak,» diye ekledi.

«Bilmek istemiyorum. Pazarlığımız böyleydi.»

Demek saçları güneş ışığında alev alev yanacak, diye düşündü. Acaba babası kadar güzel olacak mı?

«Adı Manfred. İlk oğlumun adı.»

«Ne istersen o adı ver,» diye fısıldadı. «Onu al, benden uzağa götür.»

Manfred, oğlum... yüreğinin varıldığını duyuyordu. İpek kumaş gibi yırtılıyordu yüreği göğsünde.

«Şimdi sütninenin memesinde... görmek istersen sana getirebilir.»

«Asla. Onu asla görmek istemiyorum. Pazarlığımız buydu.

Uzaklaştır onu benden.» Şiş memeleri altın başlı oğlunu emzirebilmek için sızlıyordu

«Pekala.» Lothar bir dakika kadar onun konuşmasını bekledi ama Centaine başını öte tarafa çevirdi. «Rahibe Ameliana onu yanına alacak. Mindhoek'e hemen dönmeye hazırlar.»

«Söyle gitsin, senin piçini de götürsün.»

Işık Lothar'ın arkasındaydı. Yüzü hiç görünmüyordu. Dönüp çadırdan çabucak çıktı, birkaç dakika sonra da kamyonun sesi duyuldu, yavaşça uzaklaşıp kayboldu.

Centaine yatağında sessizce yatıyor, yeşil brandanın arkasından yükselen güneşi seyrediyordu. Çok sevdiği çöl havasını kokladı ama, bu havada baygın kan kokuları vardı. Oğlunun doğum kokusu vardı. Yoksa minik San kadının Kalahari'de pıhtılaşan kanının kokusu muydu? Hani'nin kanının kayalardaki hayali Centaine'in düşünüş yönünü değiştirdi, gözlerinin önünde koyu renk, yoğun, kaynayan bal gibi sıvıların, kutsal San tapınaklarından boşalışı belirdi.

Dumanların ve kanların arasında, Hani'nin minik, yürek biçimli yüzünü gördü. Ona hüzünlü gözlerle bakıyordu.

«Çocuk için,» diye fısıldadı Centaine. «Şasa için.» O yüz silindi, yerine ilk oğlunun yüzü geldi.

«Şasa, yavrum, sen her zaman tatlı suyu bulabileceksin.»

Ama o hayal de bulandı, siyah saçlar altın rengine dönüştü.

«Sende, küçük oğlum... sana da tatlı sular dilerim.»

Karşısında artık Lothar'ın yüzü vardı... yoksa Michael'ın yüzü müydü. . artık emin olamıyordu.

«Öyle yalnızım ki!» diye bağırdı ruhunun derin ve sessiz boşluklarına doğru. «Hiç istemiyorum yalnız olmayı!»

Birden o sözleri hatırladı. «Şu anda. Bayan Courtney, siz herhalde dünyanın en zengin kadınısınız.»

İçinden düşündü. «Hepsini feda ederdim... Hani Madeninin her elmasını verirdim... yeter ki bir erkeği sevebileyim, o da beni sevsin... iki çocuğumu yanıma alabileyim... sonsuzluğa kadar yanımda tutabileyim.»

Bu düşünceyi öfkeyle bastırdı. «Bunlar vıcık vıcık duygusal şeyler. Zayıf ve korkak bir kadının düşünceleri. Hastasın sen... yorgunsun. Şimdi uyu,» dedi kendi kendine sert sert.

«Yarın olunca...» Gözlerini yumdu «Yarın olunca yine cesur olursun!»

S O N

[1] *Her iki dünya savaşında müttefiklerin Alman kuvvetlerine taktığı isim.*

[2] Aman Tanrım!

[3] Üşümek, yanık.

[4] İngiliz misiniz?

[5] Evet... Hayır... Güney Afrikalı.